Sfântul mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir

(26 octombrie/ 8 noiembre)

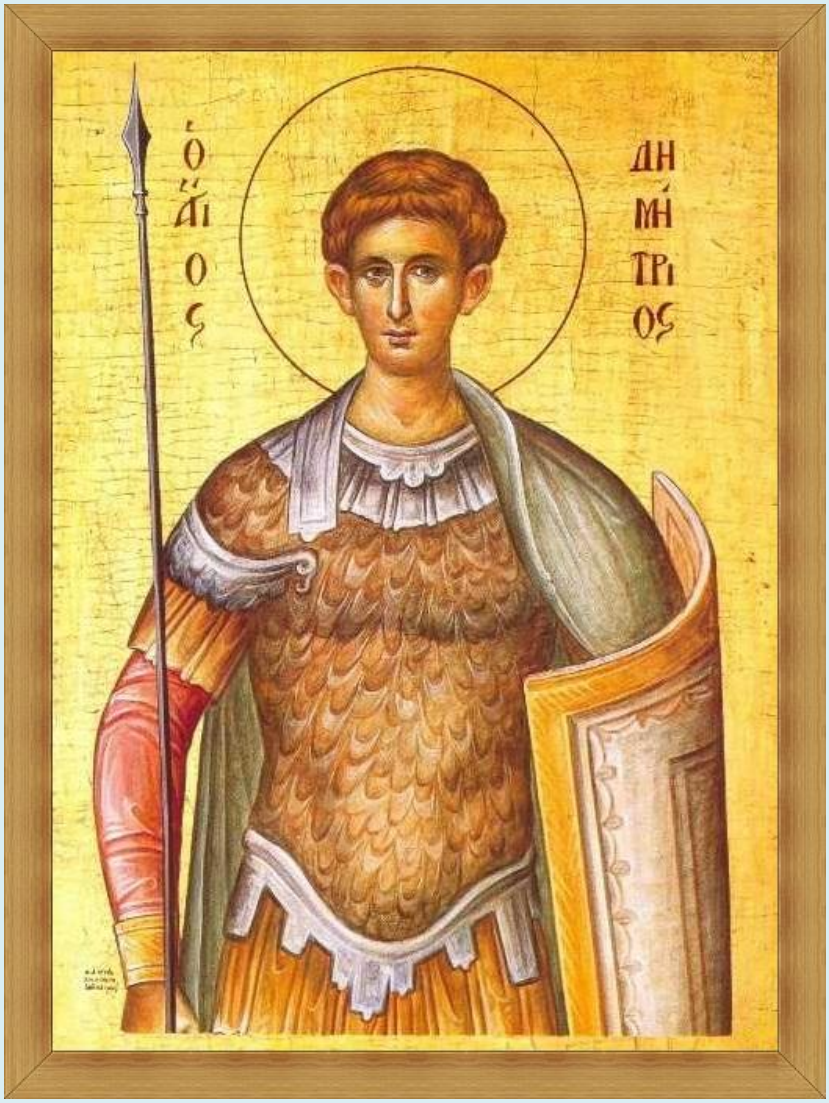

Sfântul şi marele mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir (Dumitru) este unul din marii sfinţi mucenici, făcător de minuni şi tămăduitor. Sfântul Dimitrie s-a născut la Tesalonic, din părinţi nobili, credincioşi şi foarte bogaţi. Dimitrie a fost singurul lor copil, pe care 1-au primit în dar de la Dumnezeu în urma rugăciunii făcute cu lacrimi.Tatăl lui Dimitrie a fost comandantul militar al cetăţii Tesalonicului. Murind el, împăratul Maximian 1-a numit în loc pe fiul lui, Dimitrie. Numindu-1, prigonitorul creştinilor Maximian i-a trasat tânărului Dimitrie şi sarcina de a îi extermina pe creştinii din Tesalonic. Dar Dimitrie nu numai că nu a executat această comandă a împăratului, ci chiar L-a propovăduit pe Hristos înaintea tuturor, pe faţă în toată cetatea Tesalonicului.Auzind acestea, împăratul s-a umplut

de ură faţă de Dimitrie. Dimitrie a recunoscut şi a mărturisit fără teamă credinţa lui în Hristos, şi a arătat totodată cât de falsă şi superstiţioasă este idolatria împăratului. Maximian 1-a aruncat pe Dimitrie în închisoare. Ştiind ce îl aşteaptă de acum înainte, Dimtrie 1-a însărcinat pe servitorul lui, Lup, cu împărţirea la săraci a tuturor averilor lui, el însuşi pregătindu-se trup şi suflet cu bucurie pentru moartea martirică care îl aştepta. Pe când zăcea în temniţă, un înger al Domnului a venit la el şi i-a zis: „Pace ţie, o, pătimitorule al lui Hristos! Fii viteaz şi puternic!" După mai multe zile, împăratul a trimis soldaţi la Dimitrie, cu porunca de a îl lichida acolo, pe loc. Soldaţii 1-au aflat pe sfântul lui Dumnezeu la rugăciune, şi 1-au străpuns cu lăncii. Creştinii au luat în taină trupul lui şi 1-au îngropat cu cinste. Din trupul sfântului a început să izvorască mir tămăduitor şi bine miresmat. La scurtă vreme după aceea, deasupra sfintelor lui moaşte s-a zidit o mică biserică. Prăznuirea lui în Biserica Ortodoxă se face la 26 octombrie.

Index

Evanghelia şi Apostolul zilei 7
În această lună (octombrie), ziua a douăzeci şi şasea - Sfântul şi marele mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir. Şi pomenirea marelui şi înfricoşatului cutremur (Minei) 10
Canon de rugăciune către Sfântul mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir (1) 50
Canon de rugăciune către Sfântul mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir (2) 58
Canon de rugăciune către Sfântul mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir - Pomenirea cutremurului 68
Acatistul Sfântului mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir 76
Rugăciune către Sfântul mare mucenic Dimitrie 88
Imnografie 89
Vieţile Sfinţilor - Pătimirea Sfântului slăvitului marelui mucenic al lui Hristos, Dimitrie 90
Sfântul mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir - drumul spre sfinţenie 104
Sinaxar - Pomenirea Sfântului slăvitului marelui mucenic Dimitrie (Dumitru), izvorâtorul de mir şi făcătorul de minuni, din Tesalonic 105
Fótis Kóntoglou - Sinaxar - Sfântul Dimitrie, izvorâtorul de mir, cel într-armat cu armele lui Dumnezeu 111
Arhid. Ștefan Sfarghie - Sinaxar - Sfântul mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir 118

Iulian Dumitraşcu - Calendar Ortodox - Sfântul mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir 119
Proloage - Pomenirea Sfântului, slăvitului, marelui mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir şi făcătorul de minuni († 303) 122
Sfântul mare mucenic Dimitrie - Sfinte moaşte şi minuni 126
Maria Burlă - Porunca Sfântului Dimitrie 133
Cinstitele moaşte ale Sfântului mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir 135
Două minuni ale Sfântului mare mucenic Dimitrie 137
O minune contemporană a Sfântului mucenic Dimitrie 146
Vindecarea guvernatorului Marianos de către Sfântul mare mucenic Dimitrie 148
Necredinciosul care a investigat mormântul Sfântului Dimitrie 150
Părintele Filothei şi Sfântul Dimitrie, izvorâtorul de mir 152
Fericitul Iacov vindecă un animal ce fusese atins de deochi 155
Minunea Sfântului Dimitrie - Racla cu sfintele sale moaşte, scăldată în mir 157
Sfântul mare mucenic Dimitrie - sfânt iubitor şi salvator al oraşului Tesalonic 161
Sfântul mare mucenic Dimitrie, dătătorul de sănătate 163
Predici şi editoriale 165
Părintele Ilie Cleopa - Predică la Sfântul mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir 166
Părintele Cleopa Ilie – Predică la Sfântul mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir 172
Sfântul Ioan Gură de Aur - Predici la duminici şi sărbători 186
Sfântul Nicolae Velimirovici - Proloagele de la Ohrida - Pomenirea Sfântului mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir 190
Cântare de laudă la Sfântul mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir 192
Cugetare 193
Sfântul Grigorie Palama - Omilia 49 la cel între sfinţi mare mucenic Dimitrie, mare făcător de minuni şi izvorâtor de mir 197
Arhimandrit Efrem Xiropotamitul - Lauda Sfântului Grigorie Palama adusă Sfântului mare mucenic Dimitrie 208
Sfântul Neofit Zăvorâtul - Cuvânt de laudă la Sfântul și slăvitul mare mucenic al lui Hristos, Dimitrie 215
Din învăţăturile Cuviosului Paisie Aghioritul) - Sfântul mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir şi ucenicul său, Nestor - Jertfa care aduce bucurie 223

Sfântul Antim Ivireanul - Cuvânt de învăţătură la octombrie 26, în ziua Sfântului şi marelui mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir asupra cutremurului 239
Sfântul Antim Ivireanul - Cuvânt de învăţătură în 26 a lunii octombrie, asupra cutremurului şi a marelui mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir 245
Părintele Arsenie Boca - Cuvânt de folos la Sfântul mucenic Dimitrie 252
Protosinghel Dr. Vasile Vasilache - Predică la Sfântul mare mucenic Dimitrie 254
Părintele Sergiu Roşca - Predică la Sfântul mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir 260
Pr. conf. univ. dr. Constantin Necula - Predică la Sfântul mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir 264
Pr. dr. Dorin Octavian Picioruş - Predică la Sfântul mare mucenic Dimitrie ... 269
Pr. dr. Dorin Octavian Picioruş - Predică la cei doi Sfinţi Dimitrie 275
Pr. dr. Dorin Octavian Picioruş - Ce rost are să mergi spre Sfinți? Sfântul mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir 281
Pr. Ion Cârciuleanu - Predică la Sfântul mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir 286
Pr. dr. Bogdan-Aurel Teleanu - Sfântul mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir 291
Pr. Gheorghe Neamţiu - Sfântul mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir . 295
Pr. Olimpiu Todorean - Sfântul mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir .. 299
Pr. Ioan Abadi şi Pr. Alexandru Buzalic - Sfântul mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir 302
Pr. prof. Ioan Rămureanu - Cuvânt la Sfântul şi marele mucenic Dimitrie 306
Pr. Constantin Sturzu - Nu de prieteni ducem lipsă, ci de inimi prietenoase . 312
Pr. Ciprian Florin Apetrei - Sfântul mucenic Dimitrie, martirul răbdător al lui Hristos 315
Pr. Ciprian Florin Apetrei - Theologica - Izvorâtorul de mir 318
Părintele Ciprian Negreanu - Predici la praznicul Sfântului mare mucenic Dimitrie (Cluj 2010 şi 2013) 320
Părintele Dosoftei Dijmărescu (Măn. Putna) - Predică la praznicul Sfântului mare mucenic Dimitrie din Tesalonic, izvorâtorul de mir (2011) - Taina muceniciei 331
Mitropolitul Pavlos de Drama - Predică la sărbătoarea Sfântului mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir: “O, omule opreşte războiul împotriva Bisericii!” “Sfântul Dimitrie a schimbat dregătoriile lumeşti cu valori duhovniceşti

neclintite, în timp ce noi, astăzi renunţăm la orice valoare pentru o dregătorie înaltă”.....339
Apostazia tacită a creştinilor de azi şi modelul mărturisirii Sfântului mare mucenic Dimitrie.....343
Pr. Vasile Gordon - Panegiric la Sfântul mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir.....347
Sfântul mucenic Dimitrie şi Sfinţii închisorilor. “În aceste vremuri, când aceleaşi forţe demonice, sub forme diferite, se pornesc asupra noastră...” - La ce tip de rugăciune ne îndeamnă prea sfinţitul părinte Macarie, pentru a birui înfricoşările în faţa răului dezlănţuit 350
Întreaga lume e un nou Colosseum. Predică puternică a părintelui Gherasim de la Putna despre persecuţie, mărturisire şi cruce - condiţia creştinului autentic dintotdeauna vs. pacea şi dragostea mincinoasă ale falşilor învăţători , “care rămân în afara arenei”, nesuferind prigoană.....353
Radu Alexandru - Cultul Sfântului mucenic Dimitrie în rândul popoarelor slave 358
Pr. lect. dr. Ioniță Apostolache - Theologica - Evlavia pentru marele mucenic Dimitrie, mărturie ortodoxă milenară 363
Pr. lect. dr. Ioniță Apostolache - Catedrala Sfântului Dimitrie, bastionul Cetăţii Băniei 368
Sfântul mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir - Ocrotitorul familiei şi mijlocitor al sporului şi belşugului.....373
Adrian Cocoşilă - Doi sfinţi cu numele Dimitrie 375
Sfântul mare mucenic Dimitrie, militarul care a ştiut să spună nu 377
V. Brădăţeanu - Sfântul mare mucenic Dimitrie - izvorâtorul de mir.....380
Orthodoxwiki - Dimitrie, izvorâtorul de mir 384
Sfântul mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir cinstit la Mănăstirea Ciuflea 389
Medalionul militar bizantin cuprinzând sângele Sfântului Dimitrie 392
Radu Alexandru - Martiriul Sfântului Dimitrie în iconografie.....397
Otilia Bălinișteanu - Sfântul mucenic Dimitrie în vechi icoane moldovenești 403
Prof. dr. Marcel Muntean - Sfântul mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir în cultul Bisericii și în iconografie 407
Cristina Șveț - Iconografia muceniciei Sfântului Dimitrie 410
Mihai-Alex Olteanu - Icoana aghiografică a Sfântului Dimitrie (Atena).....411
Mihai-Alex Olteanu - Sfântul mare mucenic Dimitrie în iconografie 413

Mihai-Alex Olteanu - Ce simbolizează tunica roșie a Sfântului Dimitrie, izvorâtorul de mir? 415
Protopresbiter Gheorghios Theodoris - Biserica „Sfântul Dimitrie” din Tesalonic - scene din viaţa sfântului ocrotitor 416
Biserica Sfântul mare mucenic Dimitrie - Tesalonic 422
Raluca Brodner - Acasă la Sfântul mare mucenic Dimitrie 435
Pr. Silviu Cluci- Biserica Sfântul mare mucenic Dimitrie - Tesalonic, Grecia ... 441
(Foto) Acasă la Sfântul mare mucenic Dimitrie - Biserica Sfântului mucenic Dimitrie din Tesalonic, Grecia 445
Protopresbiter Gheorghios Theodoris - Temniţa Sfântului Dimitrie, izvorâtorul de mir 487
(Foto) Locul martiriului Sfântului mare mucenic Dimitrie - Catacombele Bisericii Sfântul Dimitrie, Tesalonic, Grecia 491
Protopresbiter Gheorghios Theodoris - Fântâna cu aghiasmă din Biserica „Sfântul Dimitrie” din Tesalonic 503
(Foto) Pași de pelerin prin catacombele Bisericii „Sfântul Dimitrie” din Tesalonic 505
Dianora Ungureanu-Maier - Imagini de la Biserica Sfântul mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir - Demetrios Thessaloniki Grecia 515
Icoane şi fotografii de la sărbătoarea Sfântului mucenic Dimitrie din Tesalonic 518
Imagini de la Biserica Sfântul mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir (hram 2015) 536
(Foto) Sfinte moaște de la Mănăstirea Xenofont 545
Icoane 559

Evanghelia şi Apostolul zilei

Evanghelia

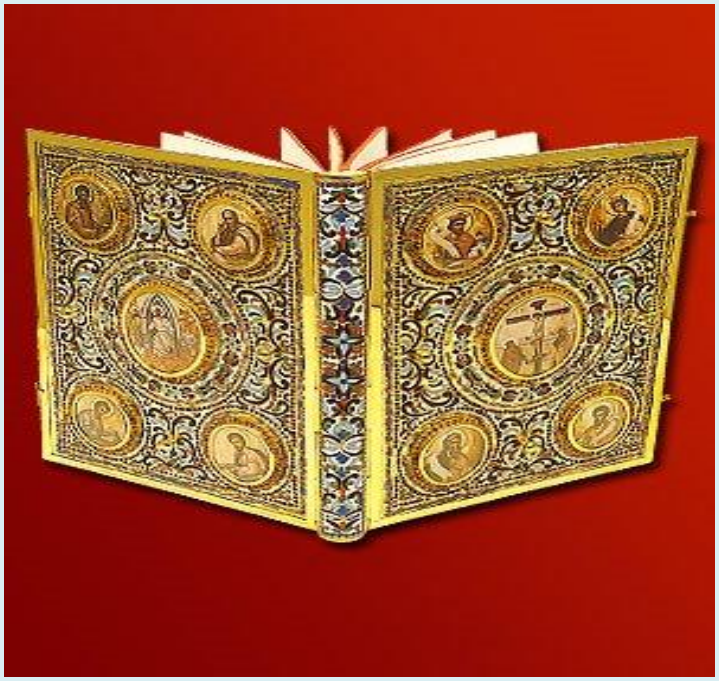

Ioan 15,17-27.16,1-2

Zis-a Domnul către ucenicii săi:
17. Aceasta vă poruncesc: să vă iubiţi unul pe altul.
18. Dacă vă urăşte pe voi lumea, să ştiţi că pe Mine mai înainte decât pe voi M-a urât.
19. Dacă aţi fi din lume, lumea ar iubi ce este al său; dar pentru că nu sunteţi din lume, ci Eu v-am ales pe voi din lume, de aceea lumea vă urăşte.
20. Aduceţi-vă aminte de cuvântul pe care vi l-am spus: Nu este sluga mai mare decât stăpânul său. Dacă M-au prigonit pe Mine şi pe voi vă vor prigoni; dacă au păzit cuvântul Meu şi pe al vostru îl vor păzi.
21. Iar toate acestea le vor face vouă din cauza numelui Meu, fiindcă ei nu cunosc pe Cel ce M-a trimis.
22. De n-aş fi venit şi nu le-aş fi vorbit, păcat nu ar avea; dar acum n-au cuvânt de dezvinovăţire pentru păcatul lor.
23. Cel ce Mă urăşte pe Mine, urăşte şi pe Tatăl Meu.
24. De nu aş fi făcut între ei lucruri pe care nimeni altul nu le-a făcut păcat nu ar avea; dar acum M-au şi văzut şi M-au urât şi pe Mine şi pe Tatăl Meu.
25. Dar (aceasta), ca să se împlinească cuvântul cel scris în Legea lor: "M-au urât pe nedrept".
26. Iar când va veni Mângâietorul, pe care Eu Îl voi trimite vouă de la Tatăl, Duhul Adevărului, care de la Tatăl purcede, Acela va mărturisi despre Mine.
27. Şi voi mărturisiţi, pentru că de la început sunteţi cu Mine.

1. Acestea vi le-am spus, ca să nu vă smintiţi.
2. Vă vor scoate pe voi din sinagogi; dar vine ceasul când tot cel ce vă va ucide să creadă că aduce închinare lui Dumnezeu.

Apostol

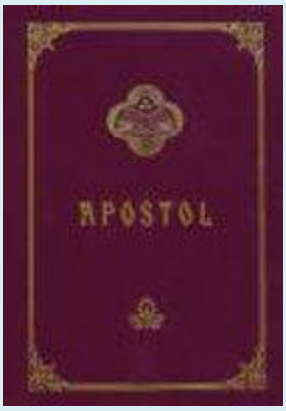

Epistola a doua către Timotei a Sfântului apostol Pavel

2 Timotei 2,1-10

1. Tu, deci, fiul meu, întăreşte-te în harul care e în Hristos Iisus,
2. Şi cele ce ai auzit de la mine, cu mulţi martori de faţă, acestea le încredinţează la oameni credincioşi, care vor fi destoinici să înveţe şi pe alţii.
3. Suferă împreună cu mine, ca un bun ostaş al lui Hristos Iisus.
4. Nici un ostaş nu se încurcă cu treburile vieţii, ca să fie pe plac celui care strânge oaste.
5. Iar când se luptă cineva, la jocuri, nu ia cununa, dacă nu s-a luptat după regulile jocului.
6. Cuvine-se ca plugarul ce se osteneşte să mănânce el mai întâi din roade.
7. Înţelege cele ce-ţi grăiesc, căci Domnul îţi va da pricepere în toate.
8. Adu-ţi aminte de Iisus Hristos, care a înviat din morţi, din neamul lui David, după Evanghelia mea,
9. Pentru care sufăr până şi lanţuri ca un făcător de rele, dar cuvântul lui Dumnezeu nu se leagă.
10. De aceea toate le rabd, pentru cei aleşi, ca şi ei să aibă parte de mântuirea care este întru Hristos Iisus şi de slava veşnică.

În această lună (octombrie), ziua a douăzeci şi şasea - Sfântul şi marele mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir. Şi pomenirea marelui şi înfricoşatului cutremur (Minei)

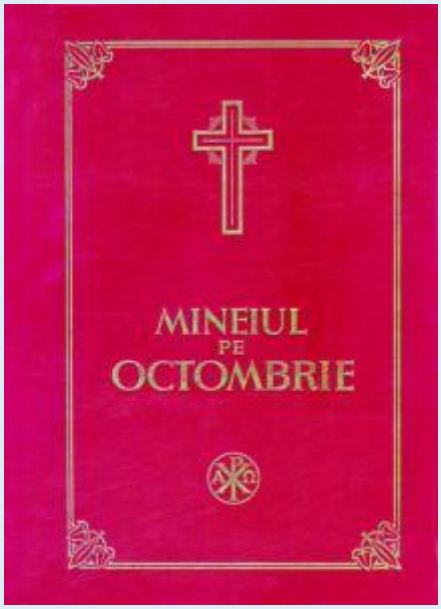

La Vecernia mică

La Doamne strigat-am... **Stihirile** pe 4. Glasul 1:

Podobie: Ceea ce eşti bucuria cetelor cereşti şi pe pământ oamenilor tare folositoare, prea curată Fecioară miluieşte-ne pe noi cei ce scăpăm la tine. Că nădejdile noastre, după Dumnezeu, întru tine le-am pus, Născătoare de Dumnezeu.

Pe ostaşul cel dumnezeiesc cu adevărat, şi următorul lui Hristos, frumuseţea curăţiei, izvorul minunilor, pe Dimitrie cel mare, toţi credincioşii cu cântări să-l cinstim, sfinţindu-ne trupurile şi sufletele, întru pomenirea nevoinţei sale.

Tesalonicul saltă întru pomenirea ta, şi împreună cheamă toate cetăţile cele de primprejur, Dimitrie de trei ori fericite, să săvârşească praznicul tău cel de lumină purtător. Cu care împreună adunându-ne şi noi cu cântări lăudăm luptele tale.

Întru prea luminatul praznic al dumnezeiescului mucenic, să ne desfătăm toţi, şi cu credinţă să ne veselim, săvârşind credincioşii praznic de toţi prăznuit al săvârşirii sale; lăudând cu cântări pe Iisus, Cel ce a prea mărit pomenirea sa.

Veniţi credincioşii adunându-ne, să lăudăm pe ostaşul lui Hristos şi viteazul luminător Dimitrie, care toată asupreala vrăjmaşului o a călcat. Acestuia să-i cântăm cu credinţă: Roagă-te pentru noi lui Hristos, mare mucenice!

Slavă..., glasul al 6-lea

Astăzi lumea toată se luminează cu razele purtătorului de chinuri, şi Biserica lui Dumnezeu cu flori fiind împodobită, strigă ţie Dimitrie: Iubite al lui Hristos! Şi folositorule cel prea fierbinte, nu înceta a-L ruga pentru robii tăi.

Şi acum..., a Născătoarei

Născătoare de Dumnezeu, tu eşti viţa cea adevărată, care ai odrăslit rodul vieţii; ţie ne rugăm: Roagă-te Stăpână cu marele mucenic Dimitrie, să mântuiască sufletele noastre.

La Stihoavnă

Stihirile, glasul al 2-lea:

Podobie: Casa Efratei, cetate sfântă, a proorocilor mărire; împodobeşte-ţi casa întru care Cel dumnezeiesc se naşte.

Te avem pe tine, dătător de multe daruri, iubite al Domnului; că plineşti cererile, care avem pururea.

Stih: Dreptul ca finicul va înflori, şi ca Cedrul cel din Liban se va înmulţi.

Punere înainte de cântări dulci, de laudele patimilor, de răsplătirile darurilor, primeşte fericite Dimitrie.

Stih: Săditi fiind în casa Domnului, în curţile Dumnezeului nostru vor înflori.

Podoaba pătimitorilor, bunăcuviinţa mucenicilor, păzitorule al împăraţilor, primeşte acum lauda, celor ce cu dragoste te măresc.

Slavă..., Şi acum..., aceiaşi podobie

Lucrul lui Dumnezeu este, Fecioară după naştere; Dumnezeu Cuvântul cel născut, fire omenească având, şi arătând cele materialnice.

Troparul Sfântului, glasul al 3-lea: Mare apărător te-a aflat întru primejdii lumea, purtătorule de chinuri, pe tine cel ce ai biruit pe păgâni. Deci precum mândria lui Lie ai surpat, şi la luptă îndrăzneţ ai făcut pe Nestor; aşa Sfinte Dimitrie, pe Hristos Dumnezeu roagă-L, să ne dăruiască nouă mare milă.

Slavă..., Şi acum..., al cutremurului, glasul 8-lea

Cela ce cauţi spre pământ, şi-l faci pe el de se cutremură, izbăveşte-ne pe noi de groaza cea înfricoşată a cutremurului, Hristoase Dumnezeul nostru, şi trimite-ne nouă milele Tale cele bogate. Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Unule Iubitorule de oameni.

Ectenia mică, şi Otpustul.

La Vecernia mare

După obişnuitul Psalm, citim: Fericit bărbatul, starea întâia. La Doamne strigat-am....,

Stihirile pe 8, glasul al 8-lea:

Podobie: O, prea slăvită minune! Izvorul vieţii în mormânt se pune, şi scară către Cer mormântul se face; veseleşte-te Ghetsimanì, a Născătoarei de Dumnezeu sfântă casă. Să strigăm credincioşii, pe Gavriil având începător cetelor: cea plină de dar bucură-te, cu tine este Domnul, cel ce dă lumii prin tine mare milă.

O, prea slăvită minune! În Cer şi pe pământ bucurie astăzi a strălucit, întru pomenirea mucenicului Dimitrie. De la îngeri cu laude se încununează, şi de la oameni cântare primeşte! O! Cum a pătimit! Cum bine s-a luptat! Prin care vrăjmaşul cel viclean a căzut, biruindu-l Hristos! (de două ori)

O, prea slăvită minune! Cu razele minunilor mai mult decât soarele, pururea luminează Dimitrie marginilor, din lumina cea neînserată fiind strălucit, şi cu lumina cea neapusă fiind împodobit. De ale cărei străluciri, norii barbarilor, s-au împrăştiat, bolile s-au gonit, dracii s-au biruit. (de două ori)

O, prea slăvită minune! Pentru Hristos fiind împuns de trei ori fericite Dimitrie, asupra vrăjmaşilor totdeauna s-a arătat sabie de amândouă părţile ascuţită; secerând mândriile vrăjmaşilor, şi surpând năvălirile dracilor. Căruia să-i strigăm: Sfinte Dimitrie acoperă-ne pe noi, cei ce cinstim pomenirea ta.

Turn al creştinătăţii te-ai văzut, întărit tare pe piatra credinţei, de ispite nebiruit, de nevoi nemişcat. Că şi cu mare tulburare şi cu vifor, valurile celor fără de Dumnezeu pornindu-se asupra ta, n-au surpat tăria ta cea nemişcată; şi cu cunună mucenicească ai poftit a te împodobi.

Cu patima urmând patimii lui Hristos celei de viaţă purtătoare, de la El lucrarea minunilor ai luat purtătorule de chinuri Dimitrie, şi mântuieşti pe cei ce aleargă la tine, izbăvindu-i de multe nevoi. Având, mărite, bineplăcută îndrăzneală către Hristos, înaintea căruia şi acum stai, fiind plin de slavă.

Sângele tău picând, te-ai adus lui Hristos, Dătătorului de viaţă, Celui ce Şi-a scurs sângele Său cel scump pentru tine Dimitrie; şi părtaş slavei te-a făcut, şi Împărăţiei Lui împreună locuitor; ca pe cel ce prea bine te-ai oştit împotriva celui pierzător, şi meşteşugirile lui cele cumplite, desăvârşit le-ai stins.

Slavă..., glasul al 6-lea, a lui Vizantie

Astăzi ne adună prăznuirea cea a toată lumea, a purtătorului de chinuri. Veniţi dar iubitorilor de praznic, luminat să săvârşim pomenirea lui, zicând: Bucură-te, cel ce ai rupt haina păgânătăţii prin credinţă şi cu vitejia Duhului te-ai înfăşurat! Bucură-te, cel ce ai stricat meşteşugirile călcătorilor de lege, cu puterea cea dată ţie de la unul Dumnezeu! Bucură-te, cel ce ai închipuit prin mădularele tale cele împunse, fericită patima lui Hristos. Pe Acesta roagă-L, podoaba purtătorilor de chinuri Dimitrie, să ne izbăvim noi, de văzuţii şi nevăzuţii vrăjmaşi, şi să mântuiască sufletele noastre.

Şi acum..., a Născătoarei, a Învierii

Cine nu te va ferici Preasfântă Fecioară ? Sau cine nu va lăuda preacurată naşterea ta ? Că Cel ce a strălucit fără de ani din Tatăl; Fiul, Unul-Născut, Acelaşi din tine cea curată a ieşit, negrăit întrupându-Se, din fire Dumnezeu fiind şi cu firea om făcându-Se pentru noi. Nu în două feţe fiind despărţit, ci în două firi fără de amestecare fiind cunoscut. Pe Acela roagă-L, curată, cu totul fericită, să se miluiască sufletele noastre.

Sau acesta, glasul acelaşi: Preasfântă Stăpână, ajutătoarea lumii şi nădejdea creştinilor, pe tine acum te rugăm şi ţie ne cucerim, ceea ce eşti bună; fă Milostiv pentru noi, cei ce am greşit şi suntem deznădăjduiţi, pe Fiul tău şi Domnul, de Dumnezeu Născătoare. Că ai putere cu îndrăzneala ta de Maică, ce ai către Dânsul. Grăbeşte prea curată, şi fii mijlocitoare. Şi izbăveşte pe poporul tău de groaza

cutremurului şi pentru milostivirea milei, să nu treci cu vederea pe cei ce te laudă pe tine.

Vohod: Lumină lină a sfintei slave a Tatălui ceresc, Celui fără de moarte, a Sfântului, Fericitului, Iisuse Hristoase, venind la apusul soarelui, văzând lumina cea de seară, lăudăm pe Tatăl şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Dumnezeu; vrednic eşti în toată vremea a fi lăudat de glasuri cuvioase, Fiul lui Dumnezeu, Cel ce dai viaţă, pentru aceasta lumea Te slăveşte.
Prochimenul zilei, şi citirile.

Din Proorocia lui Isaia citire:

Cap. 63, vers 15.

Caută din Cer Doamne, şi vezi din casa cea sfântă a Ta şi a slavei Tale, unde este mare iubirea Ta, şi tăria Ta ? Unde este mulţimea milei Tale şi a îndurărilor Tale ? Că ne-ai răbdat pe noi Doamne ! Pentru că Tu eşti Părintele nostru ! Că Avraam nu ne-a ştiut, şi Israil nu ne-a cunoscut; ci Tu Doamne Părintele nostru, izbăveşte-ne pe noi. Din început numele Tău este peste noi.

Dar pentru ce ne-ai abătut pe noi Doamne, de am rătăcit din calea Ta ? Învârtoşat-ai inimile noastre, ca să nu ne temem de Tine; întoarce-Te pentru robii Tăi, pentru neamurile moştenirii Tale, ca să moştenim cât de puţin muntele, cel sfânt al Tău. Potrivnicii noştri călcat-au sfinţirea Ta; făcutu-ne-am ca din început când nu ne-ai stăpânit pe noi, nici s-a chemat numele Tău între noi. De vei deschide Cerul, cutremur vor lua de la Tine munţii şi se vor topi ca ceara de faţa focului; şi va arde focul pe vrăjmaşii tăi, şi se va arăta numele Tău potrivnicilor Tăi. De faţa Ta neamurile se vor tulbura; când vei face cele mărite; cutremur vor lua de la Tine munţii. Din veac n-am auzit, nici ochii noştri n-au văzut alt Dumnezeu afară de Tine şi lucrurile Tale sunt adevărate; şi vei face celor ce Te aşteaptă milă. Că va întâmpina mila pe cei ce fac dreptate, şi de căile Tale îşi vor aduce aminte.

Şi acum Doamne Dumnezeul nostru, Tatăl nostru, Tu eşti, iar noi suntem tină, şi Tu Făcătorul nostru; şi lucrurile mâinilor Tale, noi toţi. Nu te mânia pe noi Doamne foarte, şi ca vremea să nu pomeneşti păcatele noastre; şi acum caută Doamne că poporul Tău suntem noi toţi.

Din Proorocia lui Ieremia citire:

Cap. 2, vers 1.

Acestea grăieşte Domnul: Adusu-mi-am aminte de mila tinereţelor tale, şi de dragostea săvârşirii tale, şi când urmai tu Sfântului lui Israil, grăieşte Domnul. Israil era atunci sfânt Domnului, pârga rodurilor lui, toţi cei ce voiau să-l mănânce, au fost pedepsiţi, rele au venit asupra lor, zice Domnul. Auziţi cuvântul Domnului casa lui Iacov, şi toată moştenirea casei lui Israil. Acestea zice Domnul, ce greşeală a aflat întru Mine părinţii voştri, că s-au depărtat departe de la Mine şi au umblat după deşertăciuni, şi de nici o treabă s-au făcut; şi n-au zis, unde este Domnul, Cel ce ne-a scos pe noi din pământul Egiptului ? Cel ce ne-a trecut pe noi prin pământ uscat şi neumblat, prin pământ fără de apă şi fără de rod, şi prin umbra morţii ? Prin pământ, prin care n-a umblat cândva bărbat, nici a locuit fiu de om acolo.

Şi v-am trimis pe voi în Carmel, ca să mâncaţi rodurile lui şi bunătăţile lui şi aţi intrat şi aţi pângărit pământul Meu, şi moştenirea Mea aţi pus întru urâciune.

Preoţii n-au zis : Unde este Domnul ? Şi cei ce ţineau legea nu M-au ştiut pe Mine, şi păstorii au făcut necurăţie împotriva Mea; şi proorocii au proorocit întru Baal, şi au umblat în urma celor netrebnice. Pentru aceasta încă Mă voi judeca cu voi, zice Domnul, şi cu fiii fiilor voştri Mă voi pârî; treceţi în ostroavele Hettimului şi vedeţi, şi în Chidar trimiteţi şi socotiţi bine, şi vedeţi de s-au făcut unele ca acestea; de şi-au schimbat păgânii dumnezeii lor, şi adevărat aceia nu sunt dumnezei.

Iar poporul meu a schimbat slava mea întru aceia, de la care nu se vor folosi. Spăimântatu-s-a Cerul de aceasta, şi s-a înfricoşat foarte, zice Domnul.

De la înţelepciunea lui Solomon citire:

Cap. 3, vers 1.

Sufletele drepţilor sunt în mâna lui Dumnezeu, şi nu se va atinge de dânsele munca. Părutu-s-a în ochii celor nepricepuţi a muri, şi s-a socotit pedepsire ieşirea lor, şi mergerea de la noi sfărâmare; iar ei sunt în pace. Că înaintea feţei oamenilor de vor lua şi muncă, nădejdea lor este plină de nemurire; şi puţin fiind pedepsiţi, cu mari faceri de bine se vor dărui; că Dumnezeu i-a ispitit pe dânşii, şi i-a aflat luişi vrednici. Ca aurul în topitoare i-a lămurit pe ei, şi ca o jertfă de ardere întreagă i-a primit. Şi în vremea cercetării sale vor străluci, şi ca scânteile pe paie vor fugi. Judeca-vor limbi, şi vor stăpâni popoare, şi va împărăţi într-înşii Domnul în veci. Cei ce nădăjduiesc spre Dânsul vor înţelege adevărul; şi credincioşii în dragoste vor petrece cu Dânsul. Că dar şi milă este întru cuvioşii Lui, şi cercetare întru aleşii Lui.

La Litie

Stihira hramului, apoi acestea ale sfântului, facere a lui Gheorghe Sicheliotul; glasul:

Veseleşte-te întru Domnul cetatea Tesalonic, bucură-te şi dănţuieşte, cu credinţă luminată îmbrăcându-te; având în sânul tău ca o vistierie pe Dimitrie întru-tot slăvitul pătimitor, şi mărturisitorul adevărului. Desfătează-te văzând tămăduirile minunilor; şi vezi pe cel ce surpă îndrăznirile barbarilor; şi strigă cu mulţumită Mântuitorului: Doamne slavă, Ţie.

Facere a lui Anatolie: Cu frumuseţea cântărilor, să luminăm această zi de acum, şi să glăsuim vitejiile mucenicului. Că marele Dimitrie este pus înaintea noastră spre laudă. Pentru că năvălirile tiranilor bărbăteşte pierzându-le, la privelişte de bună-voie a venit, şi purtând laude de biruinţă cu slavă, Mântuitorului se roagă, să mântuiască sufletele noastre.

Întreitule biruitor, apărătorul nostru mare Dimitrie, floarea cea neveştejită din văile muceniceşti, mărul cel cu bun miros, via cea împodobită cu felurite darurile Duhului; prea minunat este numele tău în tot pământul. Căci s-a înălţat mare cuviinţa minunilor tale mai presus de ceruri. Să-ţi cânte ţie acestea în toată vremea davidicească alăută; că pe Cuvântul, Dumnezeu Omul, Cel din Tatăl, Cel Preaînalt urmând după putere, ca un adevărat rob al aceluia, pe Cruce adică nu te-ai suit, iar prea curatul tău trup, l-ai arătat înmiit rănit de împungerile suliţelor. Şi acum se cucereşte de cinstită pătimirea ta, sabia cea de foc din Eden, precum de demult s-a îngrozit de lovirea în coasta Mântuitorului, şi a dat loc tâlharului celui întâi bine-cunoscător şi de Dumnezeu înţelepţit. Pentru aceasta şi numele tău este minunat în tot pământul, şi mare cuviinţa slavei tale, se măreşte de la margini până la margini. Iar mai vârtos în părintescul tău pământ, care este scaunul Tetalenilor, şi se păzeşte prin tine, de toate felurile şi adesele întâmplări.

Slavă..., glasul al 2-lea, a lui Ghermano

Întru lăcaşurile cele mai presus de lume, Duhul tău cel fără prihană Dimitrie mucenice înţelepte, Hristos Dumnezeu l-a primit; că tu Treimii ai fost apărător, şi în privelişte bărbăteşte ai pătimit ca un tare diamant. Şi împuns fiind în coasta ta cea nestricăcioasă întru tot cinstite, asemănându-te Celui ce S-a împuns pe lemn spre mântuirea a toată lumea, ai luat lucrare de minuni, dând oamenilor tămăduiri din destul. Pentru aceasta astăzi prăznuind adormirea ta, după vrednicie slăvim pe Domnul, cel ce te-a mărit pe tine.

Şi acum..., a Născătoarei

O, mare taină! Văzând minunile, propovăduiesc Dumnezeirea şi nu tăgăduiesc Omenirea. Că Emmanuil uşile firii a deschis ca un Om; iar încuietorile fecioriei nu le-a stricat, ca un Dumnezeu. Ci a ieşit din pântece aşa precum prin auz a intrat. Aşa S-a întrupat, precum S-a zămislit. Fără patimă a intrat, negrăit a ieşit, după cum zice proorocul. Această uşă încuiată va fi, şi nimenea nu va trece printr-însa, fără numai Domnul Dumnezeul lui Israil, cel ce are mare milă.

La Stihoavnă

Stihirile singur glasul ale cutremurului, facere a lui Simeon din muntele cel minunat:

Glasul al 2-lea: Pământul tulburându-se de frica mâniei Tale, dealurile şi munţii se cutremură Doamne; ci cu ochiul bunei îndurări căutând spre noi, nu te mânia cu iuţimea Ta asupra noastră; ci milostivindu-Te spre zidirea mâinilor Tale, izbăveşte-ne de groaza cea înfricoşată a cutremurului, ca un un Bun şi Iubitor de oameni.

Glasul al 6-lea:

Stih: Cutremurat-ai pământul şi l-ai tulburat pe dânsul.

Înfricoşat eşti Doamne, şi cine va suferi dreaptă mânia Ta? Sau cine Te va îmblânzi pe Tine ? Sau cine Milostiv Te va face Bunule spre poporul cel ce a greşit şi s-a deznădăjduit? Cetele cereşti, îngerii, căpeteniile, şi stăpâniile, scaunele domniile, heruvimii şi serafimii, pentru noi strigă către Tine: Sfânt, Sfânt, Sfânt, eşti Doamne! Lucrurile mâinilor Tale nu le trece cu vederea Bunule! Pentru milostivirea milei, mântuieşte ţara şi cetatea, care este întru primejdii.

Stih: Cel ce caută spre pământ şi-l face pe el de se cutremură; Cel ce Se atinge de munți și fumegă.

Ninivitenii pentru greşeli, prin îngrozirea de cutremur surpare au auzit, iar întru semnul chitului care prin Iona mijlocea învierea, pocăinţa au îmblânzit. Ci precum spre aceia milostivindu-Te, ai primit strigarea poporului Tău, cu a pruncilor şi a dobitoacelor, aşa şi pe noi cei pedepsiţi, iartă şi ne miluieşte pentru învierea Ta cea de a treia zi.

Slavă..., a sfântului, glasul al 8-lea, a lui Anatolie

Are prea dumnezeiesc şi fără prihană sufletul tău, pururea lăudate Dimitrie, lăcaş cerescul Ierusalim, ai căruia pereţi s-au zugrăvit cu prea curate mâinile nevăzutului Dumnezeu. Are şi prea cinstitul şi multpătimitorul tău trup, această prea mărită Biserică pe pământ, vistierie de minuni nefurată doctorie de boli, unde alergând luăm tămăduiri. Păzeşte prea lăudate, cetatea ceea ce te măreşte pe tine de năvălirile cele potrivnice; ca cel ce ai îndrăzneală către Hristos, cel ce te-a prea mărit pe tine.

Şi acum..., a Născătoarei

Fecioară ceea ce nu ştii de mire, care pe Dumnezeu negrăit L-ai zămislit cu trup, Maica Dumnezeului Celui Preaînalt, rugăciunile robilor tăi primeşte-le, ceea ce eşti cu totul fără prihană; care tuturor dăruieşti curăţire greşelilor; primind acum rugăciunile noastre, roagă-te să ne mântuim noi toţi.

La binecuvântarea pâinilor

Troparul sfântului, glasul al 3-lea: Mare apărător te-a aflat întru primejdii lumea, purtătorule de chinuri, pe tine cel ce ai biruit pe păgâni. Deci precum mândria lui Lie ai surpat, şi la luptă îndrăzneţ ai făcut pe Nestor; aşa Sfinte Dimitrie, pe Hristos Dumnezeu roagă-L, să ne dăruiască nouă mare milă. (de două ori)

Şi Născătoare de Dumnezeu Fecioară... o dată; şi citirea Cuvântului.

La Utrenie

La Dumnezeu este Domnul... Troparul cutremurului de două ori, ***Slavă..., al Sfântului. Şi acum...*** iarăşi al cutremurului.

După întâia Catismă, **Sedealna** glasul al 4-lea:

Podobie: Degrab ne întâmpină pe noi mai înainte până ce nu ne robim când vrăjmaşii Te hulesc pe Tine şi ne îngrozesc pe noi, Hristoase, Dumnezeul nostru, pierde cu Crucea Ta pe cei ce se luptă cu noi, ca să cunoască cât poate credinţa dreptmăritorilor, pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Unule, Iubitorule de oameni.

Pomenirea ta mărite mucenice Dimitrie, a luminat astăzi Biserica lui Hristos, şi pe toţi i-a adunat, cu cântări după vrednicie să te laude pe tine de Dumnezeu

înţelepţite, ca pe un ostaş adevărat, şi pierzător de vrăjmaşi. Pentru aceasta cu rugăciunile tale, izbăveşte-ne pe noi de ispite.

Slavă..., asemenea

Lauda nevoinţei mucenice Dimitrie, întru Hristos îmbrăcându-te, ai biruit pe vrăjmaşul cel neputernic. Că înşelăciunea celor fărădelege, întru dânsul surpându-o, ai fost celor credincioşi îndemnător spre evlavie. Pentru aceasta cu cinste prăznuim pomenirea ta.

Şi acum..., a Născătoarei, asemenea

Nădejdea cea neruşinată, a celor ce nădăjduiesc întru tine, Ceea ce una ai născut mai presus de fire cu trup, pe Hristos Dumnezeul nostru; pe acesta roagă-L cu sfinţii apostoli, să dăruiască lumii curăţire şi pace, şi nouă tuturor mai înainte de sfârşit îndreptare vieţii.

După a doua Catismă, **Sedealna**, glasul al 4-lea:

Podobie: Arătatu-Te-ai astăzi lumii şi Lumina Ta, Doamne s-a însemnat peste noi care cu cunoştinţă Te lăudăm, venit-ai şi Te-ai arătat, Lumina cea neapropiată.

Să săvârşim astăzi cu bună cinstire praznicul lui Dimitrie purtătorul de nevoinţă, ca cel ce se roagă neîncetat lui Hristos, să se dea tuturor pace şi mare milă.

Slavă..., glasul al 5-lea

Podobie: Pe Cuvântul Cel împreună fără de început cu Tatăl şi cu Duhul, carele S-a născut din Fecioară spre mântuirea noastră, să-L lăudăm, credincioşii, şi să I ne închinăm; că bine a voit a Se sui cu trupul pe Cruce şi moarte a răbda şi a scula pe cei morţi, întru slăvită Învierea Sa.

Cu credinţă neîndoită purtătorul de chinuri al lui Hristos, îndrăznirile tiranilor surpându-le bărbăteşte, vitejeşte pe cel viclean a biruit. Şi răsplătirile pentru munci, darea de minuni a luat, de la Unul Dumnezeu puitorul de nevoinţă; căruia se şi roagă, să ne miluiască pe noi.

Şi acum..., a Născătoarei, asemenea

Bucură-te, uşa Domnului cea neumblată! Bucură-te, zidul şi acoperământul celor ce aleargă la tine! Bucură-te, limanul cel neînviforat şi care nu ştii de nuntă! Ceea ce ai născut cu trup pe Făcătorul tău şi Dumnezeu; nu lipsi a te ruga, pentru cei ce cântă şi se închină naşterii tale.

După Polieleu, **Sedealna**, glasul al 3-lea:

Podobie: De frumuseţea fecioriei tale şi de prea luminată curăţia ta Gavriil mirându-se, a strigat ţie, Născătoare de Dumnezeu: Ce laudă vrednică voi aduce ţie? Sau cum te voi numi pe tine? Nu mă pricep şi mă minunez! Pentru aceasta, precum mi s-a poruncit, strig ţie: Bucură-te, ceea ce eşti plină de har.

Pe tine, mucenicul Domnului cel prea milosârd te rugăm cu credinţă Dimitrie; izbăveşte-ne pe noi cei cuprinşi de toate felurile de primejdii.

Tămăduieşte rănile sufletelor şi ale trupurilor noastre. Sfărâmă pornirile vrăjmaşilor noştri, sfinte. Împacă viaţa noastră, ca pururea să te mărim pe tine.

Slavă..., glasul al 4-lea

Podobie: Spăimântatu-s-a Iosif, lucru mai presus de fire văzând şi în minte a avut ploaia cea de pe lână, la zămislirea ta cea fără de sământă, de Dumnezeu Născătoare, rugul cel nears în foc, toiagul lui Aaron ce a odrăslit şi mărturisind logodnicul şi ocrotitorul tău preoţilor, a grăit: Fecioara naşte şi după naştere rămâne iarăşi fecioară.

Lăudămu-te pe tine cu credinţă, ca pe un viteaz nevoitor, şi ostaş tare, al Împăratului a toate Hristos. Bucură-te, frumuseţea şi veselia mucenicilor! Bucură-te, steaua cea luminată a Bisericii; zidul şi limanul celor ce aleargă la tine, mare mucenice mărite Dimitrie; păzeşte pe cei ce te laudă pe tine, şi-i izbăveşte de toată vătămarea şi stricăciunea celui străin.

Şi acum..., glasul al 4-lea

Podobie: Cel ce Te-ai înălţat pe Cruce de bunăvoie, poporului Tău celui nou, numit cu numele Tău, îndurările Tale dăruieşte-i, Hristoase Dumnezeule. Veseleşte cu puterea Ta pe binecredincioşii creştini, dăruindu-le lor biruinţă asupra celui potrivnic, având ajutorul Tău armă de pace, nebiruită biruinţă.

Ca Cel ce Te-ai uitat pe pământ cu groază, L-ai cutremurat pe el cu puterea Ta, şi sufletele tuturor credincioşilor le-ai clătit. Pentru aceasta strigăm Ție, ca Dumnezeului a toate: Stăpâne îndelung răbdătorule, lasă acum urgia Ta, şi nu trece cu vederea cetatea şi poporul; pentru rugăciunile Celeia ce Te-a născut pe Tine Hristoase.

Apoi Antifonul dintâi al glasului al 4-lea:

Prochimen, glasul al 4-lea: Minunat este Dumnezeu, întru sfinţii Săi, Dumnezeul lui Israil.

Stih: Sfinţilor celor ce sunt pe pământul Lui minunate a făcut Domnul toate voile Sale într-înşii.

Toată suflarea...

Evanghelia de la Matei: Zis-a Domnul, ucenicilor Săi: Iată Eu vă trimit...

După **Psalmul 50**

1. Miluieşte-mă, Dumnezeule, după mare mila Ta
2. Şi după mulţimea îndurărilor Tale, şterge fărădelegea mea.
3. Mai vârtos mă spală de fărădelegea mea şi de păcatul meu mă curăţeşte.
4. Că fărădelegea mea eu o cunosc şi păcatul meu înaintea mea este pururea.
5. Ţie unuia am greşit şi rău înaintea Ta am făcut, aşa încât drept eşti Tu întru cuvintele Tale şi biruitor când vei judeca Tu.
6. Că iată întru fărădelegi m-am zămislit şi în păcate m-a născut maica mea.
7. Că iată adevărul ai iubit; cele nearătate şi cele ascunse ale înţelepciunii Tale mi-ai arătat mie.
8. Stropi-mă-vei cu isop şi mă voi curăţi; spăla-mă-vei şi mai vârtos decât zăpada mă voi albi.
9. Auzului meu vei da bucurie şi veselie; bucura-se-vor oasele mele cele smerite.
10. Întoarce faţa Ta de la păcatele mele şi toate fărădelegile mele şterge-le.
11. Inimă curată zideşte întru mine, Dumnezeule, şi duh drept înnoieşte întru cele dinlăuntru ale mele.
12. Nu mă lepăda de la faţa Ta şi Duhul Tău cel sfânt nu-l lua de la mine.
13. Dă-mi mie bucuria mântuirii Tale şi cu duh stăpânitor mă întăreşte.
14. Învăţa-voi pe cei fărădelege căile Tale şi cei necredincioşi la Tine se vor întoarce.
15. Izbăveşte-mă de vărsarea de sânge, Dumnezeule, Dumnezeul mântuirii mele; bucura-se-va limba mea de dreptatea Ta.

16. Doamne, buzele mele vei deschide şi gura mea va vesti lauda Ta.
17. Că de ai fi voit jertfă, Ţi-aş fi dat; arderile de tot nu le vei binevoi.
18. Jertfa lui Dumnezeu: duhul umilit; inima înfrântă şi smerită Dumnezeu nu o va urgisi.
19. Fă bine, Doamne, întru bună voirea Ta, Sionului şi să se zidească zidurile Ierusalimului.
20. Atunci vei binevoi jertfa dreptăţii, prinosul şi arderile de tot; atunci vor pune pe altarul Tău viţei.

Slavă..., glasul al 2-lea

Pentru rugăciunile purtătorului de chinuri Dimitrie, Milostive curăţeşte mulţimea greşelilor noastre.

Şi acum...,

Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Milostive curăţeşte mulţimea greşelilor noastre.

Apoi **Stih:** ***Miluieşte-mă Dumnezeule după marea mila Ta, şi după mulţimea îndurărilor Tale, curăţeşte fărădelegea mea.***

Şi **Stihira**, glasul al 6-lea: Astăzi ne adună prăznuirea cea a toată lumea, a purtătorului de chinuri.Veniţi dar iubitorilor de praznic, luminat să săvârşim pomenirea lui, zicând: Bucură-te, cel ce ai rupt haina păgânătăţii prin credinţă, şi cu vitejia Duhului te-ai înfăşurat! Bucură-te, cel ce ai stricat meşteşugirile călcătorilor de lege, cu puterea cea dată ţie de la Unul Dumnezeu! Bucură-te, cel ce ai închipuit prin mădularele tale cele împunse, fericită patima lui Hristos. Pe Acesta roagă-L, podoaba purtătorilor de chinuri Dimitrie, să ne izbăvim noi, de văzuţii şi nevăzuţii vrăjmaşi, şi să mântuiască sufletele noastre.

Canoanele al cutremurului cu Irmosul pe 6. Şi ale sfântului două pe 8.

Canonul cutremurului

facere a lui Iosif

Cântarea 1-a, glasul al 6-lea

Irmos: Pe uscat umblând Israil cu urmele prin adânc, pe gonaciul Faraon văzându-l înecat, a strigat: Lui Dumnezeu cântare de biruinţă să-i cântăm.

Cât este de înfricoşată mânia Ta, de care ne-ai izbăvit Doamne, neîngropând în pământ toată mişcarea noastră. Pentru aceasta cu mulţumită, pe Tine pururea Te slăvim.

Bucurându-Te pururea şi cu adevărat, de a noastră cu totul desăvârşită îndreptare Stăpâne, ca pe o frunză proastă clăteşti tot pământul, întărind Doamne întru frica Ta pe credincioşi.

Izbăveşte-ne de cutremurul cel prea greu pe noi pe toţi, şi nu da Doamne să piară cu totul moştenirea Ta, care cu multe răutăţi Te mânie pe Tine, Cel îndelung-răbdător.

A Născătoarei

Ca nişte robi strigăm către tine Maica lui Dumnezeu; arată îndurările tale cele obişnuite spre cetate şi poporul tău; şi cu milostivire izbăveşte-ne de cutremur greu şi de nimicire.

Canonul întâi al Sfântului

facere a lui Teofan

Cântarea 1-a, glasul al 4-lea

Irmos: Adâncul Mării Roşii, cu urme neudate, pedestru trecându-l Israel cel de demult, cu mâinile lui Moise în chipul Crucii, puterea lui Amalec în pustie a biruit.

Cu dumnezeiască cununa muceniciei fiind încununat, lângă Dumnezeu dănţuieşti, strălucind cu strălucirile cele de acolo, fiind plin de lumină mucenice, pururea lăudate Dimitrie.

Ca pe cel ce ai fost mărturisitor adevărului, şi până la sânge te-ai luptat fericite cu răbdare, şi tare împotrivire împotriva luptelor ai arătat, Stăpânul te-a primit, mărite.

Pe aflătorul răutăţii l-ai doborât la pământ Dimitrie, surpându-l cu muceniceasca ta suliţă; fiind întărit spre aceasta fericite, cu puterile dumnezeieştii bunătăţi, cele mai presus de minte.

A Născătoarei

Cel ce fără de mamă ca un Dumnezeu mai înainte a fost, S-a făcut precum suntem noi, fără tată, din tine Născătoare de Dumnezeu prea lăudată, trup luând după unire, mai presus de cuvânt şi de cuget.

Alt Canon, al Sfântului

facere a Preasfântului patriarh Filotei,
având temeiul laudelor şi rugăciunii, Sfântul mir.

Cântarea 1-a, glasul acelaşi

Irmos: Deschide-voi gura mea...

Partea mea Dimitrie şi dumnezeiască mărire te fă, că şi eu sunt oaie din staulul dragostei tale. Pentru aceasta primeşte cântarea mea purtătorule de cunună, prin care laud astăzi darul mirului tău.

Intrat-ai Dimitrie luminat, în priveliştea mucenicilor, cu untuldelemn al faptelor bune ungându-ţi sufletul tău; şi cu chip nou căzând, biruieşti viteazule, şi izvor de mir ai arătat trupul tău.

De curgerile întinăciunii, şi de putoarea păcatului curăţeşte-mă Dimitrie, rogu-mă, şi de patimile cele necurate, şi cu mirul tău arătat mirosind, fă-mă vrednic lăcaş de mireasma lui Hristos.

Slavă...,

Ca nişte mir, a zis dumnezeiescul David cu duhul, este unirea fraţilor cea frumoasă, slăvite; căci mirurile tale, înţelepte, adună făptura cea nouă, spre unirea Mirului celui mai bun.

Şi acum..., a Născătoarei

Ceea ce te-ai arătat cu totul fără prihană, alabastru Mirului dumnezeiesc, şi vas prea ales al miresmei lui Hristos; rogu-mă ție, izbăveşte-mă de putoarea patimilor, şi de tina păcatelor.

Catavasia: Deschide-voi gura mea şi se va umplea de Duhul şi cuvânt răspunde-voi Împărătesei Maici şi mă voi arăta luminat prăznuind şi voi cânta minunile ei, bucurându-mă.

Canonul cutremurului

Cântarea a 3-a:

Irmos: Nu este sfânt precum Tu Doamne Dumnezeul meu, care ai înălţat cornul credincioşilor Tăi Bunule, şi ne-ai întărit pe noi pe piatra mărturisirii Tale.

Pământul se răneşte, când noi săvârşim păcate, şi pururea mânia Ta o porneşte asupra noastră, întru-tot Îndurate Împărate; ci iartă Stăpâne pe robii Tăi.

Clătind Doamne pământul, l-ai întărit iarăşi, dojenind şi întorcând neputinţa noastră; vrând prin aceasta să ne întărim cu dumnezeiască frica Ta, Preabunule.

Să fugim fraţilor de păcatele cele ce nasc moarte amară, şi cutremure prea grele, şi răni nesuferite; şi pe Dumnezeu cu chipuri de pocăinţă să-L îmblânzim.

A Născătoarei

Ceea ce una eşti bună, pe Cuvântul cel Preabun roagă-L cu dinadinsul, să ne apere de nevoia cutremurului, şi de toată mânia, Născătoare de Dumnezeu prea curată, rugămu-ne.

Canonul întâi al Sfântului

Cântarea a 3-a

Irmos: Se veseleşte de Tine Biserica Ta, Hristoase, strigând: Tu eşti Puterea mea, Doamne şi Scăparea şi Întărirea.

Socotitu-s-a de nimica înaintea ta porunca tiranilor; că pe Cuvântul lui Dumnezeu, purtătorule de chinuri mai mult decât pe toţi L-ai cinstit.

Sfeşnic luminos, în cortul muceniciei ai fost, cu dumnezeiască lumină strălucind, mucenice purtătorule de chinuri Dimitrie.

Izvor de tămăduiri, şi vistierie nefurată câştigându-te, de toată veselia s-a îmbogăţit sfinţită şi minunată cetatea ta.

A Născătoarei

Tămăduind chipul cel putred al pământenilor Preacurată, întru acesta din tine S-a îmbrăcat, rămânând precum a fost Iubitorul de oameni.

Alt Canon, al Sfântului

Cântarea a 3-a

Irmos: Pe ai tăi cântăreţi...

Intrat-ai în izvoarele cele de viaţă curgătoare, curăţindu-te cu dumnezeiescul Botez şi cu sângele mucenicesc spălându-te Dimitrie, fire nouă ţi-ai săvârşit, izvor de mir făcându-te.

Cel ce eşti mare păzitor al Tesalonicului, ca un mare izvor al Domnului veseleşti luminat cetatea ta, cu curgerile mirului, şi ca pe nişte dumnezeieşti lăcaşuri, sfinţeşti toate.

Cetatea ta mucenice, este ca un izvor de ape vii, şi vărsând ca nişte curgeri în chip de râu mirurile tale, îneacă mările eresurilor şi ale patimilor.

Slavă...,

Mirul Hristos, în sufletul tău Dimitrie a curs cu înţelegere şi ca nişte miere în buzele tale, izvor de mir a turnat, darul Duhului, pe tine cinstit lăcaş arătându-te.

Şi acum..., a Născătoarei

Iată Fecioara striga către Stăpânul tuturor şi Fiul său: Bun eşti Mirele meu, iată bun şi frumos! Întru mireasma mirului Tău, degrab alerg în urma Ta.

Catavasia: Pe ai tăi cântăreţi, Născătoare de Dumnezeu, ceea ce eşti izvor viu şi îndestulat, care s-au împreunat ceată duhovnicească, întăreşte-i, în dumnezeiască mărirea ta, de cununile măririi învrednicindu-i.

Condacul cutremurului, glasul al 6-lea:

Podobie: Plinind rânduiala cea...

Mântuieşte-ne Doamne pe noi pe toţi de cutremurul cel greu şi de rănile cele nesuferite, pentru păcatele noastre. Miluieşte Doamne pe iubitorii de Dumnezeu conducătorii noştri, şi pe popor pe care l-ai câştigat cu scump sângele Tău Stăpâne; şi cetatea Ta să nu o dai pierzării prin cutremurul cel înfricoşător; că alt Dumnezeu afară de Tine nu ştim. Şi strigă celor ce-Ţi cântă Ţie: Eu sunt cu voi, şi nimenea împotriva voastră.

Sedealna sfântului, glasul al 8-lea:

Podobie: Pe Înţelepciunea şi Cuvântul în pântecele tău zămislind fără ardere, Maica lui Dumnezeu, în chip de negrăit ai născut pe Cel ce a făcut toate şi în braţele tale ai avut pe Cel ce ţine toate şi la sân ai hrănit pe Cel ce hrăneşte lumea. Pentru aceasta, te rog pe tine, Preasfântă Fecioară, să mă izbăveşti de greşeli, când va fi să stau înaintea feţei Ziditorului meu, Stăpână Fecioară curată, atunci să-mi dăruieşti ajutorul tău, că pe tine te am nădejde eu, robul tău.

Cu obiceiurile creştinătăţii îmbogăţindu-te, înşelăciunea păgânătăţii surpând, mucenice, ai călcat îndrăznirile tiranilor şi cu dumnezeiescul dor mintea aprinzându-ţi, înşelăciunea idolilor în prăpastie o ai afundat. Pentru aceasta după vrednicie, răsplătirea nevoinţelor ai luat; facerea de minuni, şi izvorăşti tămăduiri, purtătorule de chinuri, Dimitrie. Roagă-te lui Hristos Dumnezeu, iertare de greşeli să dăruiască, celor ce prăznuiesc cu dragoste, sfântă pomenirea ta.

Slavă..., asemenea

Împăratului veacurilor bine plăcând, de către tot sfatul împăratului celui fărădelege te-ai ferit, slăvite, şi celor ciopliţi n-ai jertfit. Pentru aceasta, jertfă pe tine însuţi te-ai adus Cuvântului Celui ce S-a jertfit, prea tare pătimind. Pentru aceasta şi cu suliţa în coastă fiind împuns, tămăduieşti patimile celor ce vin la tine cu credinţă purtătorule de chinuri Dimitrie. Roagă-te lui Hristos Dumnezeu, iertare de greşeli să dăruiască, celor ce prăznuiesc cu dragoste sfântă pomenirea ta.

Şi acum..., a cutremurului, glasul al 4-lea.

Podobie: Cel ce Te-ai înălţat pe Cruce de bunăvoie, poporului Tău celui nou, numit cu numele Tău, îndurările Tale dăruieşte-i, Hristoase Dumnezeule. Veseleşte cu puterea Ta pe binecredincioşii creştini, dăruindu-le lor biruinţă asupra celui potrivnic, având ajutorul Tău armă de pace, nebiruită biruinţă.

Fiindcă te-ai milostivit şi ne-ai izbăvit pe noi, de mânia Ta cea nesuferită, ce a venit asupra noastră; noianul iubirii de oameni arătându-ne Hristoase, acum bine mulţumim Ţie. Fereşte-ne pe noi cei pedepsiţi pentru toate relele noastre care ne omoară şi caută spre noi milostivindu-Te Mântuitorule, pentru rugăciunile Celeia ce Te-a născut pe Tine.

Canonul cutremurului

Cântarea a 4-a

Irmos: Hristos este puterea mea, Dumnezeu şi Domnul, cinstita Biserică cu dumnezeiască cuviinţă cântă, strigând; din cuget curat întru Domnul prăznuind.

Tu, Doamne care clăteşti pământul, voind, întăreşte-ne Stăpâne întru frica adevărului, pe noi pe toţi cei clătiţi de năravurile vicleanului luptător.

Cu dumnezeiască voia Ta clăteşti toate şi spăimântezi inimile celor ce locuiesc pe pământ, Stăpâne. Dar slăbeşte Doamne valurile dreptei mâniei Tale.

Neavând nicicum în minte frica Ta, spăimântezi cu cutremur inimile celor de pe pământ, Unule bine Îndurate; ci după obicei minunează spre noi milele Tale.

A Născătoarei

Lăcaş al lui Dumnezeu Stăpână pe tine ştiindu-te, întru sfântul tău lăcaş, mâinile cu umilinţă ridicăm spre rugăciune; vezi dosădirea noastră, şi ne dă ajutor.

Canonul întâi al Sfântului

Cântarea a 4-a

Irmos: Ridicat pe Cruce văzându-Te Biserica pe Tine, Soarele dreptăţii, a stat întru a sa rânduială precum se cuvine, grăind: Slavă puterii Tale, Doamne.

Pe tine cel ce ai biruit minciuna păgânătăţii, văzându-te Cuvântul lui Dumnezeu Cel Preaînalt, cu mărire te-a încununat Dimitrie, pe cel ce cânţi: slavă puterii Tale, Doamne.

Îndreptat fiind cu palma cea de viaţă purtătoare, ai ajuns la limanurile cele prea line, unde acum bucurându-te, strigi Dimitrie: Slavă puterii Tale, Doamne!

Asupra înşelăciunii biruinţă ridicând, cununa dreptăţii cea de biruinţă ai luat Dimitrie, strigând Ziditorului tău: Slavă puterii Tale, Doamne !

A Născătoarei

Ca ceea ce eşti mai sfântă decât toate făpturile, numai tu te-ai învrednicit a fi Maica lui Dumnezeu; că pe Acesta născând, lumea ai luminat cu darul cunoştinţei de Dumnezeu.

Alt Canon, al Sfântului

Cântarea a 4-a

Irmos: Sfatul cel neurmat...

Ca pe un strugur copt pe tine, fericite, culegându-te Hristos din dumnezeiasca viţă, te-a stors în teascurile muceniciei; şi ca nişte must curgând, te-a făcut dumnezeiesc izvor de mir.

Unde petreci Mirele meu? Unde Ţi-ai pus lăcaşul Tău întru amiază-zi? Cel încununat cu slavă, a strigat către Hristos: Spre mireasma mirurilor Tale alerg, mir luând.

Slavă...,

Cel ce curgerile înşelăciunii le-ai înecat Dimitrie, cu curgerile sângiurilor tale; usucă şi râurile păcatelor şi ale patimilor mele, cu curgerile mirurilor tale, rogu-mă.

Şi acum..., a Născătoarei

Spune-mi mie, Mirele meu! Spune-mi mai luminat, unde paşti oile? Mireasa striga către Mirele şi Fiul; că mireasma mirurilor Tale, a tras pe toţi cei ce Te iubesc.

Catavasie: Sfatul cel neurmat şi dumnezeiesc al Întrupării Tale, celei de sus, celei din Fecioară, proorocul Avacum avându-l în minte, a strigat: Slavă Puterii Tale, Doamne.

Canonul cutremurului

Cântarea a 5-a

Irmos: Cu dumnezeiască strălucirea Ta Bunule, sufletele celor ce mânecă la Tine cu dragoste, mă rog luminează-le; ca să Te vadă Cuvinte al lui Dumnezeu, pe Tine adevăratul Dumnezeu, cel ce chemi din negura greşelilor.

Şi tu inimă te clăteşte acum, văzând îngrozirea lui Dumnezeu stându-ţi asupra, şi strigă: Iartă pe poporul Tău Stăpâne Doamne, şi potoleşte mânia Ta, Îndurate.

Poporul şi cetatea, care le-ai câştigat cu sângele Tău Iisuse, nu le da întru pierzare; nu lăsa să se tulbure pământul cu cutremur groaznic; ceata apostolilor Te roagă pe Tine.

De la căile Tale Stăpâne cele drepte, abătându-ne cu minte răzvrătită, întru mânie Te-am întors pe Tine, Cel Milosârd, şi care nu ţii minte răul; ci milostiv fii Îndurate, robilor Tăi.

A Născătoarei

Acum a venit vreme de ajutor, acum împăcare trebuieşte Preacurată, către Fiul tău şi Domnul; roagă-L să se milostivească spre noi cei ce ne împotrivim Lui, şi să ne izbăvească de această mânie de acum.

Canonul întâi al Sfântului

Cântarea a 5-a

Irmos: Tu, Doamne, Lumina mea în lume ai venit, Lumina cea sfântă, care întorci din întunericul necunoştinţei pe cei ce Te laudă pe Tine cu credinţă.

Focul dumnezeieştii dragoste în inimă primind, ai stins focul nedumnezeieştii nebunii idoleşti, pururea slăvite Dimitrie.

Mântuindu-ne pe noi de primejdii arătate Dimitrie, acoperă cu rugăciunile tale pe cei ce cu credinţă şi cu dragoste te laudă pe tine.

Cei ce cu credinţă şi cu osârdie aleargă la lăcaşul tău Dimitrie, degrab se mântuiesc de boli şi de patimile cele de suflet stricătoare.

A Născătoarei

Cuvântul lui Dumnezeu, Cel de o Fiinţă cu Tatăl, al tău Fiu este Maica lui Dumnezeu, mai presus de minte şi de cuvânt, cu tine de o fiinţă fiind.

Alt Canon, al Sfântului

Cântarea a 5-a

Irmos: Spăimântatu-s-au toate...

Marele între mucenici Dimitrie, cu sângiurile amestecând sudorile nevoinţelor, mir dumnezeiesc nouă ne-a gătit, bine fierbând doctorie cu focul Duhului, spre noua curăţire a sufletelor noastre.

Rănile trupurilor şi ale sufletelor le curăţeşti Dimitrie, ca şi cu nişte lucrătoare doctorii, cu mirul cel din mormântul tău; spălând veninul cel înţelegător, prin râvna Stăpânului tău, cu picăturile sângiurilor tale.

Slavă...,

Mirul cel mai lucrător decât focul Dimitrie, ajungând la toată Biserica, curge, izvorăşte, viază, şi lucrează tainic, celor ce aleargă cu credinţă la dânsul, arzându-le bolile, şi gonind dracii.

Şi acum..., a Născătoarei

Cuvântul sălăşluindu-Se în pântecele tău Fecioară, l-a făcut doctorie de mir nou. Pentru aceasta sufletele cele fecioreşti ale dumnezeieştilor sfinţi, în urma ta au alergat cu căldură: Bună eşti ! Strigând către tine; bună eşti! Fecioară Stăpână.

Catavasia: Spăimântatu-s-au toate de dumnezeiască mărirea ta; că tu, Fecioară, neispitită de nuntă, ai avut în pântece pe Dumnezeu cel peste toate şi ai născut Fiu pe Cel fără de ani, Cel ce dăruieşte pace tuturor celor ce te laudă pe tine.

Canonul cutremurului

Cântarea a 6-a

Irmos: Marea vieţii văzându-o înălţându-se de viforul ispitelor, la limanul Tău cel lin alergând, strig către Tine: Scoate din stricăciune viaţa mea Multmilostive.

Neavând Stăpâne îndrăzneală noi smeriţii, a ne ruga înălţimii Tale, pe îngerii Tăi cei aleşi îi mişcăm spre călduroasă rugăciune; pentru dânşii, izbăveşte-ne pe noi de mânia Ta.

Acum am cunoscut Doamne, că ai voit întru noi şi nu ne-ai ţinut sub pământ pentru păcatele cele cumplite; pe noi cei ce mult am greşit. Pentru aceasta cu mulţumită Te slăvim.

Porunceşti să se cutremure temeliile pământului, ca noi smeriţii să încetăm a ne clinti din starea cea mai bună a faptelor celor bune, şi să ne întărim cu frica Ta Cuvinte.

A Născătoarei

Sfântă dumnezeiască Mireasă, milostiveşte-te acum spre poporul tău cel fără pricepere, şi cu rugăciunile tale cele de Maică, opreşte degrab mânia lui Dumnezeu ce este asupra noastră, rugămu-ne ţie.

Canonul întâi al Sfântului

Cântarea a 6-a

Irmos: Jertfi-voi Ţie cu glas de laudă, Doamne, Biserica strigă către Tine, de sângele demonilor curăţindu-se cu sângele cel curs prin milostivire din coasta Ta.

Adunându-ne împreună, cu un glas lăudăm Dimitrie pomenirea ta cea de lumină purtătoare, şi plină de minuni, şi de darurile Sfântului Duh, prea fericite.

Dezleagă legăturile greşelilor mele, cu rugăciunile tale; căci ca un nebiruit mucenic ai îndrăzneală către Stăpânul; şi fii mie scăpare şi acoperământ Dimitrie.

A Născătoarei

Neîntinată, aflându-te Mirele Cuvântul în mijlocul spinilor, ca un crin prea curat, şi ca o floare din văi, o Maică a lui Dumnezeu! În pântecele tău S-a sălăşluit.

Alt Canon, al Sfântului

Cântarea a 6-a

Irmos: Înţelepţii lui Dumnezeu...

În baia dumnezeiescului Botez spălându-te, te-ai uns, mărite, cu mirul Duhului; care păzindu-l nespurcat sângele coastei tale, mir l-a făcut.

Scoală, vino aproape de mine sufletul lui Dimitrie, grăieşte Mirele Domnul; să intrăm în camera cea cu nard, şi miresmei mirului meu să ne împărtăşim.

Nouă toate s-au făcut Dimitrie, strigă ţie Mirele Hristos; iarna a trecut, vino, trandafirul a înflorit. Aleargă o prietene! La mireasma mirurilor Mele!

Slavă...,

Eu, zice cel iubit, eu mirele sârguiesc în urma Ta; că mireasma mirurilor Tale întrece toate mirurile; ea, care sângele nostru mir l-a făcut.

Şi acum..., a Născătoarei

Cu moarte moartea s-a stricat, viaţa din mormânt a răsărit; prin străină naşterea ta, legile fireşti dezlegându-se; şi sângele mucenicilor mir s-a făcut.

Catavasie: Înţelepţii de Dumnezeu, care faceţi acest praznic dumnezeiesc şi cu totul cinstit, al Maicii lui Dumnezeu, veniţi să batem din palme, slăvind pe Dumnezeu, Cel ce s-a născut dintr-Însa.

Condac, glasul al 2-lea: Cu curgerile sângiurilor tale Dimitrie, Biserica, Dumnezeu o a roşit, Cel ce ţi-a dat ţie tărie nebiruită; şi păzeşte cetatea ta nevătămată, că tu eşti întărirea ei.

Icos: Pe marele mucenic, toţi credincioşii adunându-ne, cu un glas să-l lăudăm ca pe un ostaş al lui Hristos şi mucenic; cu cântări şi cu laude strigând Stăpânului şi Ziditorului lumii: Izbăveşte-ne pe noi de nevoia cutremurului, Iubitorule de oameni, pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, şi ale tuturor Sfinţilor Tăi mucenici. Întru tine nădăjduim, să ne izbăvim de nevoi şi de necazuri; că Tu eşti întărirea noastră.

Sinaxar

În această lună în ziua a douăzeci şi şasea, pomenirea Sfântului slăvitului marelui mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir şi făcătorul de minuni.

Stih: Sulițele Hristoase al meu, pe Dimitrie împungând.

Care paternei coastei tale celei de suliţe împunse râvnind.
În a douăzeci şi şasea zi pe Dimitrie l-au rănit, suliţele şi l-au omorât.

Acesta a fost pe vremea împăraţilor Diocleţian şi Maximian, trăgându-se din Tesalonic, fiind din început blagocestiv şi învăţător al credinţei celei în Hristos. Deci mergând Maximian la Tesalonic, a fost prins sfântul şi pus în temniţă, pentru că era vestit în buna credinţă.

Şi lăudându-se împăratul cu un om al lui ce-l chema Lie şi îndemnând pe oamenii cetăţii să iasă să se lupte cu dânsul, căci întrecea acesta pe toţi cei de vârsta lui la mărimea trupului şi la virtute.

Un oarecare tânăr creştin anume Nestor, mergând la Sfântul Dimitrie unde se afla în temniţă, îi zise: Robule a lui Dumnezeu, voi să mă lupt cu Lie, ci te roagă pentru mine. Iar sfântul însemnându-l la frunte cu semnul Crucii, îi zise: Şi pe Lie vei birui şi pentru Hristos vei mărturisi.

Deci luând Nestor îndrăzneală din cuvintele acestea, merse de se luptă cu Lie şi-i puse semeţia lui jos, omorându-l.

De care lucru împăratul ruşinându-se, s-a mâhnit împreună şi s-a mâniat. Şi fiindcă s-a înştiinţat cum că Sfântul Dimitrie a îndemnat la aceasta pe Nestor, a trimis ostaşi şi le-a poruncit să-l străpungă cu suliţele pe sfântul înlăuntru în temniţă, pentru că a fost pricină junghierii lui Lie şi făcându-se aceasta, îndată marele Dimitrie şi-a dat sufletul în mâinile lui Dumnezeu, făcând după moartea sa multe minuni şi prea slăvite tămăduiri.

Apoi din porunca împăratului s-a tăiat şi capul Sfântului Nestor.

Dintru ale lui Metafrast

Aşadar a fost cele ale sfântului şi zăcându-i trupul mort pe pământ, au luat apoi nişte creştini cinstitele lui moaşte şi le-au îngropat cu cinste şi cu dragoste dumnezeiască. Iar o slugă a sfântului ce-i slujea, când a primit sfântul fericita junghiere, el precum putu strânse sfinţitul acela sânge al mucenicului, în sfântul orar ce-l purta sfântul pe umeri, încă şi inelul sfântului ce-l purta în mână sângerându-i cu mucenicescul sânge, multe minuni cu dânsul a făcut, cât se umplu toată cetatea Tesalonicenilor de vestea minunilor.

Drept aceea nici era cu putinţă a se ascunde aceasta de Maximian, nici el a suferi zavistia, ci prinseră numaidecât pe acea minunată slugă, care se chema Lupul, şi-l omorâră.

Deci trecând câtăva vreme şi întinzându-se minunile şi ajungând în toate părţile, un om un oarecare anume Leontie, foarte de cinste şi cu căldură spre credinţa în Hristos, căzu într-o boală foarte grea, încât socotea mai dorită moartea, şi neputând doctorii nimic a-i folosi şi boala tot întărindu-se, năzui la sfânta biserică a mucenicului, şi îndată cum l-a dus şi-l puse acolo, şi el chemând numele sfântului prin buzele sale, prea lesne se tămădui de acea boală. Şi precum Leontie curând îşi luă tămăduirea, aşa fără de zăbavă precum a putut a dat răsplătirea. Că strică lăcaşul cel mic unde era trupul sfântului fiind foarte strâmt, strâmtându-se de zidul băii şi de uliţă, şi zidi din temelie lăcaş mai mare în cetatea Tesalonicului, care stă până astăzi foarte cuvios în faţa uliţei celei mari, unde este: baia cea de obşte.

Deci vrând acest blagocestiv om, ca să meargă la Iliric unde ocârmuia şi dregătoria eparhului, şi vrând el să ia oarece părţi din sfântul trup, ca să zidească şi acolo biserică sfântului mucenic, dar fiindcă nu luase voie de la sfântul, pentru aceea îl zăticni, arătându-se noaptea. Pentru care făcu a doua călătorie precum zic şi-şi tocmi lucrul, luând haina mucenicului ce era roşită de sfântul său sânge şi o parte din orar şi punându-le într-un sicriu de cinste, pe cele ce erau cu adevărat cinstite, într-acest chip plini pofta mucenicului, şi luişi mare întemeiere.

Deci vrând a-şi face calea către Sirmion în vreme de iarnă şi sosind la ţărmurile apei Istrului şi venind apa foarte mare, în scârbă era omul. Iar Sfântul Dimitrie arătându-i-se, zise: Să nu aibi nici o grijă, ci ţinând în mâini cele ce duci, treci fără de nici o îndoială râul, şi ascultă eparhul pe cel ce i se arată şi dimineaţa suindu-se în car trecu apa ţinând sicriaşul în mâini, îi făcu apa loc, şi curgea cu linişte. Deci aşa trecând fără de nici o vătămare şi sosind la Sirmion a dat acest sfânt sicriu cu odorul ce era într-însul în biserica ce zidise mucenicului.

Şi mulţi se îndulciră de multele minuni şi tămăduiri ce făcea acea sfântă hlamidă, încă şi pe cale.

Şi pe Marian, eparhul Uirionilor, care era cuprins de o boală rea din cap până la picioare, părăsindu-l doctorii şi mergând la biserica sfântului precum îi poruncise sfântul, l-a izbăvit de acea boală.

Şi pe alt om ce avea boală de curgerea sângelui, l-a tămăduit minunat, şi pe altul ce era îndrăcit, încă şi pe cetatea cea mare a Tesalonicului o a izbăvit de înconjurarea şi bătaia barbarilor şi i-a scos din robia lor.

Şi pe episcopul Afrorilor, pe care îi scriu elinii mutaţi din Fenicia, robindu-se de către barbari l-a izbăvit, arătându-i-se sfântul şi slobozindu-l din legăturile ce avea împrejur, l-a îndreptat până la Tesalonic.Iar dacă s-a dus episcopul la Africa, a zidit o biserică marelui mucenic Dimitrie şi silindu-se încă ca să-i facă şi un chivot şi un amvon, iar sfântul neîntârziind, ci arătându-se episcopului în vis, i-a zis: Ia aminte corabia ce a sosit acum în liman, că a adus marmură de câte îţi trebuiesc. Şi dintru acelea vei lua pentru acea trebuinţă; deci vorbind episcopul cu corăbierul şi neputând isprăvi, tăgăduindu-le acela, i se arătă iarăşi sfântul şi i-a zis: Că la pliscul corăbiei zăceau marmurile, spunându-le locul anume cum şi în ce fel de formă erau, şi cum că le cumpărase pe numele fratelui său şi împreună mucenicului Victor, şi cum că acela i le-a dăruit acum aflându-se pentru dânsul altele în Ţarigrad de i s-a împlinit trebuinţa, şi să spună aievea corăbierului într-acest chip, că aşa îl va pleca şi le va lua, precum a şi fost.

În cetatea Tesalonicului a potolit foametea şi moartea ce era, înconjurând pe la limanuri şi arătându-se corăbierilor, le porunci deşi porneau corăbiile cu bucate acolo degrab, arătându-se atunci şi aievea, de-l vedeau corăbierii cu ochii şi mergea sfântul departe înaintea corăbiilor, umblând pe mare.

Deci pururea pomenitul împăratul Iustinian, a zidit, acel de Dumnezeu făcut şi fără prihană lucru, în numele adevăratei înţelepciunii Cuvântului lui Dumnezeu şi cerca ca să ascunză acolo toate cele de demult vechi şi cinstite lucruri şi poftind să i se aducă acolo şi vreo părticică din moaştele Sfântului marelui mucenic Dimitrie, şi pornindu-se spre acel lucru cei trimişi de dânsul şi apropiindu-se de mucenicescul şi de Dumnezeu cinstitul mormânt al mucenicului; îndată se arătă unde strălucea foc de la cinstitul sicriu şi sărea de acolo văpaie de foc de-i lovea în gură şi nu-i lăsa ca să se apropie, şi glas din foc ieşind şi povestind acel înfricoşat şi minunat lucru zicea: Părăsiţi-vă a mai bântui; de care îngrozindu-se căzură cu faţa la pământ şi luând numai ţărână de acolo, se duseră. Din care jumătate o puseră ca un odor în Schevofilachie, iar jumătate o trimiseră la împăratul pentru sfinţenie, povestindu-i cele ce li s-au întâmplat şi li s-au grăit.

Iar diavolul cel ce pururea pizmuieşte cele bune, ispiti oarecând să dea marea cetate a Tesalonicului în mâinile vrăjmaşilor într-acest chip: Meşteşugii ca să ardă chivotul sfântului în biserică, şi aprinzându-se biserica de ardea, sosi şi neamul cel fără de omenie al Slavinilor, şi îşi ascunse oastea puţintel în laturi de la cetate, care

aceasta a fost din pornirea vicleanului satana. Iar poporul strângându-se ca să stingă focul, cel ce era purtător de grijă, de lucrurile cele sfinte ale bisericii, văzând că argintul sicriului se topise de curgea pe pământ, se temu, să nu se facă vreun jaf, să piară argintul de norod, deci strigă cu glas mare zicând: O prietenilor şi fraţilor, vrăjmaşii împresurară cetatea şi au început a sfărâma zidurile; meşteşugindu-se el cu cuvântul lui, ca să risipească mulţimea oamenilor, ca să nu jefuiască argintul, căci sfântul dădu-se insuflarea aceasta, care crezând cuvântul aceluia, precum şi era de crezut şi pornindu-se toţi numaidecât la ziduri, aflară pe vrăjmaşi punând scările la ziduri şi măiestriile cele de stricăciunea cetăţii şi pe cei ce dăduse năvală asupra cetăţii numai puţin decât focul; deci chemând pe sfântul întru ajutor, îi goniră.

Iar după ce se stinse şi focul, păzitorul acela al bisericii, spuse către toţi minunea, zicând: Că strigarea aceea ce făcuse, nu era doar că ştia el ceva de venirea vrăjmaşilor, ci numai pentru paza sfântului, ca să nu se jefuiască argintul de norod. Care este arătată la cei chibzuiţi, care ştiu socoti lucrurile şi cunosc dumnezeieştile rânduieli, că cu pronia sfântului întorcând la capul vrăjmaşului meşteşugurile lui, se tămădui răul cu rău, căci cu aprinderea focului scorni norodul şi cu stingerea îl întări, iar cu glasul cel de mântuire care s-a dat din dumnezeiasca insuflare păzitorului bisericii le strigă, fiind norodul înfierbântat, mântui şi zidul şi cetatea foarte lesne.

Aşijderea şi un oarecare Ilustrie, ce se zice pe limba elinească protospătar, şezând lângă biserica sfântului, dumnezeiesc om se cunoştea a fi. Acesta spunea, că pe vremea războiului avarilor împărăţind Mavrichie, a văzut doi bărbaţi luminoşi la chip şi la stat, ca cei ce se cinstesc şi stau înaintea feţei împăratului, care mergeau să intre în biserica sfântului şi când au fost la locul ce se cheamă Trivolon, de unde se începe a intra în biserică, între cei doi stâlpi mari de temelie, ce stau spre apus, ziseră slugii să-i ducă la domnul casei, şi apropiindu-se el de intrarea sfântului chivot, iar sfântul cu degrab deschise uşile, şi ieşi de-i întâmpină şi le-a dat închinăciunea sănătăţii ca unor cunoscuţi şi veniţi de la împăratul, şi făcând voia împăratului.

Iar ei grăiră către dânsul, zicând: Că împăratul a poruncit sfinţiei tale să laşi cetatea şi să mergi către dânsul, că s-a lăsat vrăjmaşilor cetatea aceasta. Care dacă auzi sfântul, plânse plecând capul, fiind cuprins cu tăcere, multă vreme, arătând cu chipul acesta greutatea mâhnirii ce-i deteră cuvintele acelea, de care mâhnindu-se şi sluga, zise: De aş fi ştiut fraţilor, că va aduce venirea voastră atâta amărăciune, nu aş fi spus domnului meu.

Şi după aceea târziu îi întrebă sfântul: Adevărat, aşa a plăcut? Aşa s-a părut Domnului şi Stăpânului tuturor? Să părăsească o cetate atât de mare care a cumpărat-o cu sângele său, să o dobândească cei ce nu-l cunosc? Şi zicând ei aşa adevărat iar sfântul şi multmilostivul mucenic, îi tocmi şi învăţă să ducă răspunsul la Domnul şi Stăpânul tuturor care era într-acest chip: Cunosc iubitorule de oameni Doamne, milosârdiile tale, cele ce biruiesc pururea mâhnirea ta, care o aţâţă păcatele noastre, cunosc că ţi-ai pus sufletul pentru păcătoşi şi ţi-ai vărsat sângele pentru ei, şi nu s-a zăticnit niciodată această bunăvoire a ta şi de păcatele noastre, şi de vreme ce m-ai pus şi pe mine păzitor acestei cetăţi, mă voi asemăna ţie Stăpânului meu şi-mi voi pune sufletul pentru dânşii şi voi pieri cu pieritorii aceştia, ce cred în numele tău. Şi nu s-au despărţit de la tine, măcar că au greşit, iar tu eşti Dumnezeul celor ce se pocăiesc.

Spre acestea ziseră bărbaţii aceia: Acestea să spunem celui ce ne-a trimis ? Acestea să zicem împăratului? Frică ne este să nu cumva să se mâhnească asupra ta; iar sfântul zise: să le zică şi iar să le zică şi se întoarse iarăşi la Chimitirion şi închise sfântul chivot înaintea celor cu chip îngeresc, care purceseră de se duseră după vorba aceasta.

Acestea le adeverea sfinţitul Ilustrie, că le văzuse aievea întru uimire sau vedenie şi povestindu-le cetăţenilor, ce mai rămăsese, le da îndrăznire cu cuvântul, că erau îngroziţi şi slăbiţi pentru boala omorului, ce se întâmplase mai înainte, aflându-se la multă neputinţă şi la lipsă de pradă şi călcarea limbilor, şi-i îmbuna, că este sfântul întru ajutor cu dânşii şi-i adeverea că cu rugăciunile sfântului vor fi păziţi, precum mai pe urmă sfârşitul lucrurilor a arătat.

Iarăşi un eclesiarh anume Onisofor, păzind la sfântul mormânt şi se ostenea la aprinderea candelelor şi a lumânărilor şi fiind rău cu năravul aşa, că fura lumânările şi care făcându-o aceasta multă vreme, n-a lăsat sfântul netămăduit năravul lui cel nepriceput şi de stricăciune, ci arătându-i-se în vis, îl mustră, şi-l învăţă cu binişor, ceea ce se cădea să facă, zicându-i: Frate Onisifore, nu-mi place ceea ce faci la lumânări, ca să ştii, că făcând aceasta şi pe cei ce le aduc păgubeşti mult, şi însuţi pe tine te-ai împins în prăpastia pierzării. Că cu cât se aprind mai mult lumânările, se milostiveşte şi Dumnezeu mult spre cel ce le aduce; iar când se iau curând, micşorează lucrul mila aceluia şi sporeşte osânda celuia ce le ia.

Deci oprindu-se Onisifor puţinel din cuvintele acestea, peste puţină vreme iarăşi lăsându-se de îmblânzirea vedeniei, se apucă iarăşi de cele obişnuite, făcându-le fără de frică. Şi când a fost într-o zi mergând un creştin foarte de noapte, duse

lumânări foarte frumoase, care plăcură lui Onisifor şi îndată cum le-a aprins merse să le ia, după ce se duse cel ce le adusese.

Însă vezi şi grija sfântului; cum se întinse acela la lumânări, sfântul încă slobozi glas din sicriu, zicându-i: Dar nu te-ai m-ai părăsit? Într-acest chip lovindu-se Onisifor, căzu la pământ cădere grea, îngrozindu-se de frică şi de sunetul glasului, până a mers un cleric cunoscut al lui, de l-a ridicat de jos şi l-a ţinut de şi-a venit în fire; şi după ce îşi veni în fire, îşi mărturisi către toţi îndrăznirea nebuniei lui şi purtarea de grijă a sfântului, cu cea dintâi şi a doua certare cu iubire omenească, cât nu numai el ci şi alţii toţi se folosiră de minunea aceasta.

Tot în această zi, Sfinţii mucenici Artemidor şi Vasilie, care de sabie s-au săvârşit.

Stih: Artemidor al căruia sfârşit prin sabie s-a hotărât,
Împreună nevoitor la sabie pe Vasilie a avut.

Tot în această zi, Sfânta muceniță Leptina care pe pământ târându-se s-a săvârşit.

Stih: De mâinile rău cugetătorilor târându-se pe pământ,
A lăsat Leptina grăsimea trupului la pământ.

Tot în această zi, Sfântul mucenic Glicon, care de sabie s-a săvârşit.

Stih: Grumazii la sabie întinzându-ţi Glicone mucenice,
Sângele tău pentru Hristos îl verşi jertfă prea dulce.

Tot în această zi, pomenirea marelui şi groaznicului cutremur.

Erau douăzeci şi patru de ani ai împărăţiei lui Leon Isaurul, la al nouălea Indiction, în 26 de zile ale lui octombrie, se făcu cutremur mare şi înfricoşat în Constantinopol, atâta cât au căzut cele înalte şi mai frumoase lăcaşuri şi mulţi s-au prăpădit împreună cu acelea. Drept aceea întru această zi a marelui mucenic Dimitrie, facem şi pomenirea acelei groaznice înfricoşări a cutremurului, mergând cu litie la biserica din Vlaherne, a prea curatei şi slăvitei Stăpânei noastre Născătoarei de Dumnezeu şi pururea Fecioarei Maria, săvârşind într-însa şi dumnezeiasca Liturghie. Cu ale cărei rugăciuni să ne mântuim de toată groaza şi să ne învrednicim veşnicelor bunătăţi, în Hristos Iisus Domnul, nostru, a căruia este slava şi stăpânirea în vecii vecilor, Amin.

Tot în această zi, pomenirea mutării icoanei slăvitului mucenic Dimitrie, de la Tesalonic în Constantinopol, la mănăstirea Pantocratorului, care icoană mai-nainte sta deasupra mormântului lui cel izvorâtor de mir, şi-l acoperea pe el.

Stih: De patria ta nedepărtându-te la împărătească cetate venind,
Prin icoana ta mucenice te-ai mutat voind.

Tot în această zi, cuviosul nou mucenic Iosaf, care de sabie s-a săvârşit.

Stih: Amestecând cu pustnicia nevoinţa, fericite,
Iosafe primeşti cununi îndoite.

Cu ale lor sfinte rugăciuni, Doamne, miluieşte-ne şi ne mântuieşte pe noi, Amin.

Canonul cutremurului

Cântarea a 7-a

Irmos: Dătător de rouă cuptorul l-a făcut îngerul, cuvioşilor tineri; iar pe haldei arzându-i porunca lui Dumnezeu, pe muncitorul l-a plecat a striga: Binecuvântat eşti Dumnezeul părinţilor noştri.

Prea lăudat eşti Doamne îndelung răbdătorule, că n-ai omorât pe robii Tăi cu înfricoşată clătirea pământului; ci numai ne-ai îngrozit, căutând să ne întoarcem de la rele, şi să viem noi toţi.

Suspinuri din inimă să înălţăm, şi lacrimi să vărsăm, ca Milostiv să avem pe Stăpânul Hristos, cel ce ne îngrozeşte că va să ne sfărâme cu cutremur, pentru mulţimea păcatelor.

Vai să strigăm! Şi mâinile să ne tindem, către Dumnezeu Cel Preaînalt, şi să ne părăsim de acum a mai face rău. Iată Mântuitorul mâniindu-Se, cutremură tot pământul, vrând să ne întărească.

A Născătoarei

Caută, Preacurată mântuieşte pe robii tăi, cei ce vor să piară întru mânia lui Dumnezeu, şi întru iuţimea cea mare şi înfricoşată a îngrozirii acestei de acum, ce ne-a venit asupra, pentru mulţimea păcatelor noastre celor multe.

Canonul întâi al Sfântului

Cântarea a 7-a

Irmos: În cuptorul persan tinerii lui Avraam, cu dorinţa dreptei credinţe, mai vârtos decât cu văpaia focului fiind aprinşi, au cântat: Binecuvântat eşti, în Biserica slavei Tale, Doamne.

Luminat fiind cu dumnezeiasca mărire şi cu darul, mucenice purtătorule de chinuri, străluceşti luminos, şi luminezi pe cei ce strigă: Binecuvântat eşti în Biserica slavei Tale, Doamne!

Ca şi cu o porfiră împodobit fiind cu sângele tău, având în loc de sceptru Crucea, împreună cu Hristos împărăteşti acum, mucenice Dimitrie, cu împărăţie nesurpată în veci.

A Născătoarei

Prea luminată Maică Fecioară, pe toţi cei ce te cinstesc pe tine, cea cu totul adevărată Născătoare de Dumnezeu, păzeşte-i tu ceea ce eşti binecuvântată între femei, cu totul fără prihană Stăpână.

Alt Canon, al Sfântului

Cântarea a 7-a

Irmos: N-au slujit făpturii...

Jertfitu-ţi-ai sângele tău Împăratului tuturor Dimitrie, cel ce ai fost mărit în oaste, şi în coastă te-ai împuns, urmându-i Lui. Pentru aceasta îţi dă plată cuvioasă, ca alt mir primindu-te pe tine.

Întrupatu-S-a Mirul cel ceresc, Hristos Domnul, pentru iubirea de oameni; şi Dimitrie iubindu-L foarte, uns s-a făcut, cu mir nou ungându-se, şi trupul lui izvorăşte.

Slavă...,

Cu mirul bucuriei ungându-mă pe mine Hristos, din robie m-a dezlegat, şi din tirania cea amară; ci iarăşi m-am robit cu faptele cele de ruşine. Izbăveşte-mă de robia cea urâtă bunule, ungându-mă cu mirul tău.

Şi acum..., a Născătoarei

Alegându-te pe tine Mirele cel frumos al tău Fecioară Stăpână, din seminţia pământenilor, frumos ai stătut înainte de-a dreapta Lui: Vino, Mireasa mea, din Liban! Grăindu-ţi ţie; vino Mireasa mea şi Maică!

Catavasia: N-au slujit făpturii cugetătorii de Dumnezeu, ci numai Făcătorului; ci, groaza focului bărbăteşte înfruntând-o, se bucurau cântând: Prea lăudate Dumnezeul părinţilor noştri şi Doamne, bine eşti cuvântat!

Canonul cutremurului

Cântarea a 8-a

Irmos: Din văpaie cuvioşilor rouă ai izvorât, şi jertfa dreptului cu apă ai ars-o; că toate le faci Hristoase cu singură venirea; pe Tine Te prea înălţăm întru toţi vecii.

Dreaptă mânia Ta aceasta Iubitorule de oameni, venindu-ne asupra fără de veste, ne-am tulburat; şi cu deznădăjduire cu totul suntem cuprinşi, văzându-Te tulburat asupra noastră, Îndurate.

Să tindem credincioşilor, mâinile şi ochii către unul Stăpânul cel ce poate să mântuiască, şi să strigăm: Hristoase, întoarce mânia Ta de la noi, Iubitor de oameni fiind.

Mii de îngeri, adunarea mucenicilor, sfânta ceată a proorocilor, a apostolilor, a cuvioşilor, a ierarhilor, Te roagă pe Tine Stăpâne: Iartă pe poporul Tău cel smerit!

Îndurate, Cel ce ştii neputinţa noastră, şi toată alunecarea şi neîndreptarea, slăbeşte mânia, şi tulburarea o alină, şi cu mila Ta milostiveşte-Te spre lume.

A Născătoarei

Milostivă de Dumnezeu Născătoare ceea ce ai născut pe Mântuitorul cel Milostiv vezi dosădirea şi suspinul poporului tău, şi grăbeşte a-L ruga să se milostivească spre noi.

Canonul întâi al Sfântului

Cântarea a 8-a

Irmos: Mâinile întinzându-şi Daniel, gurile leilor cele deschise în groapă le-a încuiat şi puterea focului au stins, cu buna faptă încingându-se, tinerii cei iubitori de dreapta credinţă, cântând: Binecuvântaţi, toate lucrurile Domnului, pe Domnul.

Întunecat-ai prea lăudate, toată nebunia vrăjmaşului, încingându-te cu puterea cea nebiruită a lui Hristos; şi purtător de biruinţă fiind, mucenice Dimitrie ai strigat: Toate lucrurile lăudaţi pe Domnul.

Bună starea mucenicilor arătând, fericirea mucenicilor Dimitrie ai moştenit; în baia cea sfântă spălându-te, care nu se spurcă cu adaosurile de a două oară ale păcatelor, şi cu suliţa fiind împuns, ai strigat: Toate lucrurile lăudaţi pe Domnul.

Mulţimea darurilor minunilor tale celor mai presus de minte, care ţi-a dat Hristos, mărite, tuturor se arată, şi darul tămăduirilor, darul cel mai presus de cuvânt, arătat îl propovăduieşte nouă celor ce strigăm: Toate lucrurile lăudaţi pe Domnul.

A Născătoarei

Pe una întru toate neamurile Fecioară Maică şi curată de Dumnezeu Născătoarea, cu cântări să o lăudăm; că aceasta este solitoarea mântuirii noastre, ca ceea ce a născut pe Cuvântul Mântuitorul lumii; căruia strigăm: Toate lucrurile lăudaţi pe Domnul.

Alt Canon, al Sfântului

Cântarea a 8-a

Irmos: Pe tinerii cei binecredincioşi...

Înălţând pe Hristos în Biserică, gâtlejul tău s-a învăţat adevărul; gura ta a grăit cuvintele înţelepciunii, fălcile tale s-au arătat pahare de miresme. Pentru aceasta Hristos te-a arătat lumii izvor de mir dumnezeiesc.

Puterea cuvintelor tale purtătorule de cunună, care ca nişte săgeţi ale Celui puternic, în mâinile tale de departe se învârtea, cel împotrivă luptător al tău

îngrozindu-o, ţi-a împuns coasta cu suliţă lungă. Însă întorcându-se marea miru-rilor tale, l-a înecat ca pe egipteni.

Marele păstor al Tesalonicului, mântuitorul întru primejdii cel prea ales, apărătorul cel prea tare a toată Biserica, ca un părinte iubitor de fii, fiilor îşi dă coasta ca un sân hrănitor de suflet, care mirul ca nişte lapte îl dăruieşte.

Binecuvântăm pe Tatăl şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Dumnezeu.

De boli, şi de neputinţele cele grele, şi de pânditurile dracilor ai mântuit, mare Dimitrie, cu stropirile mirului tău casa cea părintească, care ai iubit-o, cinstind fapta bună a părinţilor; la care ne aduni pe noi cei ce lăudăm harul tău.

Şi acum..., a Născătoarei

Bogăţie de obşte, o de Dumnezeu Născătoare şi mărire având-te toţi cei ce te cinstim pe tine, cu credinţă la tine alergăm, cu dragoste te rugăm, mântuieşte-ne de osânda cea din veacul ce va să fie; învrednicindu-ne desfătării celei veşnice şi măririi, în lăcaşurile drepţilor.

Catavasie:

Să lăudăm, să binecuvântăm şi să ne închinăm Domnului, cântându-I şi prea înălţându-L pe Dânsul întru toţi vecii.

Pe tinerii cei binecredincioşi, în cuptor, naşterea Născătoarei de Dumnezeu i-a mântuit, atunci fiind închipuită, iar acum plinită, pe toată lumea ridică să-Ţi cânte Ţie: pe Domnul, lucrurile, lăudaţi-L şi-L prea înălţaţi întru toţi vecii.

Canonul cutremurului

Cântarea a 9-a

Irmos: Pe Dumnezeu a-L vedea nu este cu putinţă oamenilor, spre care nu cutează a căuta cetele îngereşti; iar prin tine Preacurată S-a arătat oamenilor Cuvântul întrupat; pe care mărindu-L cu oştile cereşti, pe tine te fericim.

Iată noi toţi am greşit, şi cu frică pământul cel ce nimic n-a greşit se munceşte. Că certându-ne pe noi Iubitorule de oameni, pe acesta tot îl clăteşti, ca să luăm simţire, şi să ne grijim de mântuirea noastră.

Cel ce eşti al ceasurilor şi al vremilor Domn, într-o clipeală ai vrut să sfărâmi pe robii Tăi, dar din multă milostivirea Ta Stăpâne Te-ai oprit; mulţumim Ţie noi cei fără de răspuns, Unule Iubitorule de oameni.

Scapă Îndurate de cutremur, de sabie, de robia cea amară, de năvălirea vrăjmaşilor, de foamete şi de ciumă, şi de orice altă pedeapsă, cetatea Ta şi toată latura, celor ce cu credinţă Te laudă pe Tine.

Pământul fără limbă strigă suspinând: Pentru ce cu multe rele mă spurcaţi voi oamenii? Că Stăpânul neîndurându-Se de voi, tot pe mine mă răneşte. Luaţi simţire, şi prin pocăinţă faceţi pe Dumnezeu, Milostiv.

A Născătoarei

Ceea ce n-ai luat stricăciune întru naştere, din toată stricăciunea scoate-ne pe noi pe toţi Fecioară, şi din cutremur mare, şi din necaz; alină mânia Stăpânului, cu împăcările cele de Maică! Ceea ce eşti de Dumnezeu dăruită.

Canonul întâi al Sfântului

Cântarea a 9-a

Irmos: Hristos, Piatra cea netăiată de mână, cea din capul unghiului, din tine muntele cel netăiat, Fecioară, S-a tăiat, adunând firile cele osebite. Pentru aceasta, veselindu-ne, pe tine, Născătoare de Dumnezeu, te mărim.

Rupe legăturile greşelilor celor ce te laudă pe tine, purtătorule de chinuri; alină asuprelile patimilor, strică tulburarea eresurilor; potoleşte viforul ispitelor, cu rugăciunile tale.

Roagă-te mucenice Dimitrie să dobândească cununile măririi şi câştigarea Împărăţiei cereşti, cei ce te laudă pe tine; roagă pe Domnul Dătătorul de viaţă, şi Împăratul puterilor.

Îndreptează la cărările cele drepte ale Împărăţiei cereşti, pe sfântă turma ta, purtătorule de cunună mucenice Dimitrie; povăţuieşte-i la păşunea cea de mântuire, la locul cel veşnic.

A Născătoarei

Ca pe o rădăcină, izvor şi pricină nestricăciunii, te lăudăm pe tine Fecioară toţi credincioşii, cei ce nădăjduim spre tine. Că tu ne-ai izvorât nemurirea cea Ipostatnică.

Alt Canon, al Sfântului

Cântarea a 9-a

Irmos: Tot neamul pământesc...

Pământul şi Cerul se minunează de lucrul tău Dimitrie, că în trup viaţa tuturor celor buni ai împodobit-o cu podoaba cea după chip prea bunule, luminat ungându-o. Şi trupul vopsindu-ţi cu sângiurile, ca un împărat luminos cu mir te-ai uns.

Ca să te îmbraci în haina, de care s-a dezbrăcat de demult Adam cel vechi, Dimitrie, în Adam cel nou te-ai îmbrăcat, şi pielea trupului bucurându-te ai lepădat-o. Pentru aceasta cu miresme, şi cu cununi ți s-a încredinţat împărăţia cea luminoasă.

Mintea nu este îndestulată, şi cuvântul omenesc nu poate spune cinstirile cele mai presus de fire, şi măririle cu care te-ai uns mucenice; împărăţind neîncetat cu Hristos, fericite. Şi mirul cel ce curge mai presus de fire din moaştele tale, este semn prea luminat.

Slavă...,

Turma care Hristos a răscumpărat-o cu sângele său, pătimitorule, şi tu cu cuvinte sfinţite şi cu legi, şi cu sângiuri ai aşezat-o. Încă şi acum cu mirurile tale, şi cu minunile hrănindu-o, în veci nevătămată păzeşte-o de eresurile cele cumplite, prea lăudate.

Şi acum..., a Născătoarei

Cântările cele slabe, şi rugăciunile noastre primindu-le Stăpână, împrăştie norul primejdiilor celor amare, celor împreună şi osebite ale noastre. Potoleşte viforul Bisericii, prea curată, risipeşte oştile barbarilor; și ne mântuieşte de munca ce va să fie.

Catavasie: Tot neamul pământesc să salte cu duhul, fiind luminat şi să prăznuiască firea minţilor celor fără de trup, cinstind sfânta prăznuire a Maicii lui Dumnezeu şi

să strige: Bucură-te, prea fericită Născătoare de Dumnezeu, curată, pururea Fecioară.

Luminânda

Podobie: Cu ucenicii să ne suim în muntele Galileei, prin credinţă să vedem pe Hristos zicând: Că a luat putere a celor de sus şi a celor de jos; să ne învăţăm cum învaţă, a boteza toate neamurile în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh şi a petrece cu tăinuitorii, precum S-a făgăduit până în sfârşitul veacului.

Mucenice al lui Hristos Dimitrie, precum oarecând mândria lui Lie şi înălţarea şi îndrăzneala cea dobitocească ai surpat-o cu harul lui Dumnezeu, şi pe viteazul Nestor în locul cel de luptă l-ai întărit cu puterea Crucii; aşa şi pe mine mă întăreşte totdeauna cu rugăciunile tale, purtătorule de chinuri, împotriva dracilor, şi a patimilor celor de suflet pierzătoare. (de două ori)

Slavă..., Şi acum..., a Născătoarei

Pe Domnul, care S-a întrupat din curat sângele tău, Fecioară Maică prea curată, roagă-L neîncetat pentru noi robii tăi; ca să aflăm har şi ajutor în vreme cuvioasă, în ziua nevoii. Păzeşte neamul omenesc de groaza înfricoşătorului cutremur şi de primejdii ferindu-l, cu rugăciunile tale cele de Maică.

La Laude

Stihirile pe 4, glasul al 5-lea:

Podobie: Bucură-te cămara cea cu bun miros...

Vino, mucenice al lui Hristos la noi, celor ce ne trebuieşte a ta milostivă cercetare şi ne apără pe noi cei dosădiţi cu îngrozirile cele tirăneşti şi cu nebunia cea cumplită a eresurilor! De care ca nişte robiţi şi goi suntem goniţi, din loc în loc adesea trecând, şi rătăcind prin peşteri şi prin munţi. Deci milostiveşte-te prea lăudate, şi ne dă nouă iertare; alină viforul, şi potoleşte mânia cea asupra noastră; rugând pe Dumnezeu, cel ce dă lumii mare milă. (de două ori)
Zid tare care nu te temi de robiile vrăjmaşului, te-ai dat nouă, năvălirile barbarilor surpând, şi asuprelile bolilor potolind. Aşezământ nestricat, şi temelie nemişcată. Păzitor şi folositor, şi apărător ai fost cetăţii tale Dimitrie, pe care şi acum, fericite, fiind în cumplite primejdii şi împresurată cu nemernicie, cu rugăciunile tale o mântuieşte; rugând pe Hristos, cel ce dă lumii mare milă.

Toată fapta bună luând împreună, ceata purtătorilor de chinuri s-a arătat; de unde desfătarea vieţii celei nestricate şi fericite, după vrednicie au moştenit. Între care împodobit fiind după vrednicie, minunate Dimitrie, şi cu urmarea lui Hristos cinstit fiind, şi lăudându-te cu asemănarea suliţei, roagă-te mai cu dinadinsul, să ne mântuiască pe noi cei ce te cinstim pe tine, de patimi şi de cumplite primejdii, cu căldură rugând, pe Cel ce dă lumii mare milă.

Slavă..., glasul al 4-lea

Facere a lui Andrei Ierusalimneanul: Pe cel ce şi-a câştigat cu suliţele, darul coastei Mântuitorului cea împunsă cu suliţa; din care ne izvorăşte Stăpânul apele vieţii, şi ale nestricăciunii; pe Dimitrie să-l cinstim, cel înţelept întru învăţături şi purtător de cunună între mucenici; cel ce prin sânge a plinit călătoria pătimirii, şi prin minuni a strălucit la toată lumea. Prea râvnitorul Stăpânului, şi milostivul iubitor de săraci. Pe folositorul Tesalonicenilor, întru multe şi adese cumplite primejdii. A căruia şi pomenirea cea de peste an cinstind, slăvim pe Hristos Dumnezeu, cel ce lucrează printr-însul tuturor tămăduiri.

Şi acum..., a Născătoarei

Mântuieşte-ne din toate nevoile noastre, Maica lui Hristos Dumnezeu, ceea ce ai născut pe Făcătorul tuturor; ca toţi să strigăm către tine: Bucură-te, una folositoarea sufletelor noastre.

Slavoslovia cea mare.Şi se face fraţilor prin Preot ungere din candela Sfântului. Ecteniile şi Otpustul. Ceas 1, şi cel desăvârşit otpust.

Cade-se a şti: De se va întâmpla pomenirea Sfântului marelui mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir şi a cutremurului, Duminică: Sâmbătă la Vecernia cea mică, Stihirile Învierii, şi ale Născătoarei de Dumnezeu, după obicei.

La Vecernia cea mare, după obişnuita Catismă, la Doamne strigat-am... : Stihirile Învierii 3, ale cutremurului 3, care sunt la Stihoavna Vecerniei celei mari, şi ale Sfântului Dimitrie 4. Slavă..., a Sfântului Dimitrie, Şi acum..., Dogmatica glasului Prochimenul zilei, şi citirile.

La Litie. Stihira hramului, şi Stihirile Sfântului; Slavă..., a Sfântului, Şi acum... a Născătoarei.

La Stihoavnă, Stihirile Învierii, Slavă..., a Sfântului, Şi acum..., a Născătoarei Învierii, după glasul slavei Sfântului.

La binecuvântarea pâinilor, Troparul: Născătoare de Dumnezeu Fecioară... de două ori, şi al Sfântului odată. Iar de nu este priveghere, după Tatăl nostru.. Troparul Învierii, Slavă..., al Sfântului, Şi acum..., al cutremurului; Ectenia, şi Otpustul.

La Pavecerniţă, după Cade-se să te fericim..., şi după Sfinte Dumnezeule..., Condacul Sfântului; Slavă..., Şi acum..., al cutremurului,

La Utrenie, La Dumnezeu este Domnul... Troparul Învierii, de două ori; Slavă..., al Sfântului, Şi acum..., al cutremurului. După obişnuitele Catisme, Sedelnele Învierii; apoi Polieleul, cu Mărimurile lui. Soborul îngeresc...; Ipacoi al glasului, şi Sedelnele Sfântului, amândouă câte odată, Slavă..., Sedealna cea de după Polieleu. Şi acum..., a Născătoarei. Antifoanele, şi prochimenul glasului; Evanghelia Învierii, Învierea lui Hristos... Psalmul 50, şi Stihira Învierii.

Canoanele: Al Învierii cu Irmosul pe 4, al cutremurului pe 4, şi al Sfântului, amândouă pe 6. Catavasia, Deschide-voi gura mea... După a 3-a Cântare, Condacul şi Icosul Sfântului, şi Sedealna, de două ori. Slavă..., Şi acum..., a cutremurului. După a 6-a Cântare, Condacul şi Icosul Învierii. După a 9-a Cântare, Luminânda Învierii. Slavă..., a Sfântului, Şi acum... a cutremurului.

La Laude, Stihirile Învierii 4, şi ale Sfântului cu Slava 4, cu Stihirile lui. Slavă..., Stihira Evangheliei; Şi acum: Prea binecuvântată eşti..., şi Slavoslovia cea mare. După Sfinte Dumnezeule..., Troparul Învierii numai. Ecteniile, şi Otpustul. Apoi Ceas 1, la care zicem Troparul Învierii, Slavă..., al Cutremurului, Şi acum..., a Născătoarei, ceasului 1 şi la celelalte Ceasuri, Troparele şi Condacele, le zicem schimbându-le; numai Troparul Învierii nu se schimbă.

La Liturghie Fericirile glasului pe 4, din Canonul cutremurului, Cântarea a 3-a, pe 4. Şi din ale Sfântului, Cântarea a 6-a, pe 4. După Ieşire, Troparul Învierii, al cutremurului, al hramului Dacă este al Născătoarei de Dumnezeu, şi al Sfântului. Condacele: al Învierii şi, al cutremurului, Slavă..., al Sfântului, Şi acum..., al Născătoarei de Dumnezeu. Iar de nu este hramul Născătoarei de Dumnezeu, zicem Şi acum..., al cutremurului. Prochimenul cutremurului, şi al Sfântului; Apostolul întâi al cutremurului, al Duminicii rândului în mijloc, apoi al Sfântului. Asemenea şi Evangheliile. Chinonicul Duminicii şi al Sfântului.

Canon de rugăciune către Sfântul mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir (1)

Troparul Sfântului mare mucenic Dimitrie, Izvorâtorul de mir, glasul al 3-lea: Mare apărător te-a aflat întru primejdii lumea, purtătorule de chinuri, pe tine cel ce ai biruit pe păgâni. Deci, precum mândria lui Lie ai surpat şi la luptă îndrăzneţ ai făcut pe Nestor, aşa Sfinte Dimitrie, pe Hristos Dumnezeu roagă-L să ne dăruiască nouă mare milă.

Cântarea 1

Irmos: Adâncul Mării Roşii, cu urme neudate, pedestru trecându-l Israel cel de demult, cu mâinile lui Moise în chipul Crucii, puterea lui Amalec în pustie a biruit.

Stih: ***Sfinte mare mucenice Dimitrie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cu dumnezeiască cunună a muceniciei fiind încununat, lângă Dumnezeu dăn-ţuieşti, strălucind cu strălucirile cele de acolo, fiind plin de lumină, mucenice, pururea lăudate, Sfinte Dimitrie.

Stih: ***Sfinte mare mucenice Dimitrie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Ca pe cel ce ai fost mărturisitor al adevărului şi până la sânge te-ai luptat, fericite, cu răbdare şi tare împotrivire către tirani ai arătat, Stăpânul te-a primit, mărite.

Stih: ***Sfinte mare mucenice Dimitrie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Pe aflătorul răutăţii l-ai doborât la pământ, Sfinte Dimitrie, surpându-l cu mucenicească ta suliţă; fiind întărit spre aceasta, fericite, cu puterile dumnezeieştii bunătăţi, cele mai presus de minte.

Stih: ***Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi.***

Cel ce fără de mamă ca un Dumnezeu mai înainte a fost, S-a făcut precum suntem noi fără tată din tine, Născătoare de Dumnezeu prea lăudată, Trup luând după unire, mai presus de cuvânt şi de cuget.

Cântarea a 3-a

Irmos: Se veseleşte de Tine Biserica Ta, Hristoase, strigând: Tu eşti Puterea mea, Doamne şi Scăparea şi Întărirea.

Stih: ***Sfinte mare mucenice Dimitrie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Socotitu-s-a de nimic înaintea ta poruncile tiranilor, că pe Cuvântul lui Dumnezeu, purtătorule de chinuri, mai mult decât toţi L-ai cinstit.

Stih: ***Sfinte mare mucenice Dimitrie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Sfeşnic luminos, în cortul muceniciei ai fost, cu dumnezeiască Lumină strălucind, mucenice purtătorule de chinuri, Sfinte Dimitrie.

Stih: ***Sfinte mare mucenice Dimitrie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Izvor de tămăduiri şi vistierie nefurată câştigându-te, de toată veselia s-a îmbogăţit sfinţita şi minunată cetatea ta.

Stih: ***Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi.***

Tămăduind chipul cel putred al pământenilor, Preacurată, întru aceasta din tine S-a îmbrăcat, rămânând precum a fost Iubitorul de oameni.

Cântarea a 4-a

Irmos: Ridicat pe Cruce văzându-Te Biserica pe Tine, Soarele dreptăţii, a stat întru a sa rânduială precum se cuvine, grăind: Slavă puterii Tale, Doamne.

Stih: ***Sfinte mare mucenice Dimitrie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Pe tine cel ce ai biruit minciuna păgânătăţii, văzându-te Cuvântul lui Dumnezeu Cel Preaînalt, cu mărire te-a încununat, Sfinte mucenice Dimitrie, pe cel ce cânţi: Slavă puterii Tale, Doamne!

Stih: ***Sfinte mare mucenice Dimitrie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Îndreptat fiind cu palma cea de viaţă purtătoare, ai ajuns la limanurile cele prea line, unde acum, bucurându-te, cânţi Sfinte Dimitrie: Slavă puterii Tale, Doamne!

Stih: ***Sfinte mare mucenice Dimitrie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Asupra înşelăciunii biruinţă ridicând, cununa dreptăţii cea de biruinţă ai luat, mare mucenice Dimitrie, cântând Ziditorului tău: Slavă puterii Tale, Doamne!

Stih: ***Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi.***

Ca una care eşti mai Sfântă decât toate făpturile, numai tu te-ai învrednicit a fi Maica lui Dumnezeu; că pe Acesta născând, lumea ai luminat cu harul cunoştinţei de Dumnezeu.

Cântarea a 5-a

Irmos: Tu, Doamne, Lumina mea în lume ai venit, Lumina cea sfântă, care întorci din întunericul necunoştinţei pe cei ce Te laudă pe Tine cu credinţă.

Stih: ***Sfinte mare mucenice Dimitrie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Focul dumnezeieştii dorinţe în inimă primind, ai stins focul necredincioasei nebunii idoleşti, pururea mărite mucenice Dimitrie.

Stih: ***Sfinte mare mucenice Dimitrie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Izbăvindu-ne pe noi de primejdii arătate, Sfinte Dimitrie, acoperă cu rugăciunile tale pe cei ce cu credinţă şi cu dragoste te laudă pe tine.

Stih: ***Sfinte mare mucenice Dimitrie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cei ce cu credinţă şi cu osârdie aleargă la locaşul tău, mucenice Dimitrie, degrabă se mântuiesc de boli şi de patimile cele stricăcioase de suflet.

Stih: ***Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi.***

Cuvântul lui Dumnezeu Cel de o Fiinţă cu Tatăl, al tău Fiu este, Maica lui Dumnezeu, mai presus de minte şi de cuvânt, cu tine de o fiinţă fiind.

Cântarea a 6-a

Irmos: Jertfi-voi Ţie cu glas de laudă, Doamne, Biserica strigă către Tine, de sângele demonilor curăţindu-se cu sângele cel curs prin milostivire din coasta Ta.

Stih: ***Sfinte mare mucenice Dimitrie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Adunându-ne împreună, cu un glas lăudăm, Sfinte mare mucenice Dimitrie, pomenirea ta cea de lumină purtătoare şi plină de minuni şi de darurile Sfântului Duh, prea fericite.

Stih: ***Sfinte mare mucenice Dimitrie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Dezleagă legăturile greşelilor mele, cu rugăciunile tale, căci ca un nebiruit mucenic ai îndrăzneală către Stăpânul şi fii mie scăpare şi acoperământ, Sfinte Dimitrie.

Stih: ***Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi.***

Neîntinată aflându-te Mirele Cuvântul în mijlocul spinilor, ca un crin prea curat şi ca o floare din văi, o, Maică a lui Dumnezeu, în pântecele tău S-a Sălăşluit.

Condac, glasul al 2-lea: Cu curgerile sângiurilor tale, Sfinte mare mucenice Dimitrie, Biserica lui Dumnezeu a înroşit-o, cel ce ţi-a dat ţie tărie nebiruită şi păzeşte cetatea ta nevătămată, căci tu eşti întărirea ei.

Cântarea a 7-a

Irmos: În cuptorul persan tinerii lui Avraam, cu dorinţa dreptei credinţe, mai vârtos decât cu văpaia focului fiind aprinşi, au cântat: Binecuvântat eşti, în Biserica slavei Tale, Doamne.

Stih: ***Sfinte mare mucenice Dimitrie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Luminat fiind cu dumnezeiasca mărire şi cu harul, mucenice purtătorule de chinuri, străluceşti luminos şi luminezi pe cei ce cântă: Binecuvântat eşti, în Biserica Slavei Tale, Doamne!

Stih: ***Sfinte mare mucenice Dimitrie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Ca şi cu o porfiră împodobit fiind cu sângele tău, având în loc de sceptru Crucea, împreună cu Hristos împărăteşti acum, mucenice Dimitrie, cu Împărăţie nesurpată în veci.

Stih: ***Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi.***

Prea luminată Maică Fecioară, pe toţi cei ce te cinstesc pe tine, cea cu totul adevărată Născătoare de Dumnezeu, păzeşte-i tu, ceea ce eşti Binecuvântată între femei, cu totul fără prihană, Stăpână.

Cântarea a 8-a

Irmos: Mâinile întinzându-şi Daniel, gurile leilor cele deschise în groapă le-a încuiat şi puterea focului au stins, cu buna faptă încingându-se, tinerii cei iubitori de dreapta credinţă, cântând: Binecuvântaţi, toate lucrurile Domnului, pe Domnul.

Stih: ***Sfinte mare mucenice Dimitrie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Întunecat-ai, prea lăudate, toată nebunia vrăjmaşului, încingându-te cu puterea cea nebiruită a lui Hristos şi purtător de biruinţă fiind, mucenice Dimitrie, ai cântat: toate lucrurile, lăudaţi pe Domnul!

Stih: ***Sfinte mare mucenice Dimitrie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Tăria mucenicilor arătând, fericirea mucenicilor, Sfinte Dimitrie, ai moştenit; în baia cea sfântă spălându-te, care nu se întinează cu loviturile cele de a doua oară ale păcatelor şi cu suliţa fiind împuns, ai cântat: toate lucrurile, lăudaţi pe Domnul!

Stih: ***Sfinte mare mucenice Dimitrie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Mulţimea harurilor minunilor tale celor mai presus de minte, pe care ţi-a dat-o Hristos, mărite, Sfinte mare mucenice Dimitrie, izvorâtorule de mir, tuturor se arată şi harul tămăduirilor, harul cel mai presus de cuvânt, arătat îl propovăduieşte nouă, celor ce cântăm: toate lucrurile, lăudaţi pe Domnul!

Stih: ***Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi.***

Pe una toate neamurile Fecioara Maică şi curată de Dumnezeu Născătoare, cu cântări să o lăudăm; că aceasta este solitoarea mântuirii noastre, ca una care a născut pe Cuvântul, Mântuitorul lumii; căruia cântăm: toate lucrurile, lăudaţi pe Domnul!

Cântarea a 9-a

Irmos: Hristos, Piatra cea netăiată de mână, cea din capul unghiului, din tine muntele cel netăiat, Fecioară, S-a tăiat, adunând firile cele osebite. Pentru aceasta, veselindu-ne, pe tine, Născătoare de Dumnezeu, te mărim.

Stih: ***Sfinte mare mucenice Dimitrie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Rupe legăturile greşelilor celor ce te laudă pe tine, purtătorule de lupte; alină asuprelile patimilor, strică tulburarea eresurilor, potoleşte viforul ispitelor, cu rugăciunile tale.

Stih: ***Sfinte mare mucenice Dimitrie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Roagă-te, mucenice Dimitrie, să dobândească cununile măririi şi câştigarea Împărăţiei celei Cereşti, cei ce te laudă pe tine; roagă pe Domnul, Dătătorul de viaţă şi Împăratul Puterilor.

Stih: ***Sfinte mare mucenice Dimitrie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Îndreaptă la cărările cele drepte ale Împărăţiei celei Cereşti, pe sfânta ta turmă, purtătorule de cunună, mucenice Dimitrie; povăţuieşte-i la păşunea cea de mântuire, la locul cel veşnic.

Stih: ***Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi.***

Ca pe o rădăcină, izvor şi pricină a nestricăciunii, te lăudăm pe tine, Fecioară, toţi credincioşii, cei ce nădăjduim spre tine. Că tu ne-ai izvorât Nemurirea cea Ipostatică.

Sedelna, glasul al 8-lea. **Podobie:** Pe Înţelepciunea şi Cuvântul în pântecele tău zămislind fără ardere, Maica lui Dumnezeu, în chip de negrăit ai născut pe Cel ce a făcut toate şi în braţele tale ai avut pe Cel ce ţine toate şi la sân ai hrănit pe Cel ce hrăneşte lumea. Pentru aceasta, te rog pe tine, Preasfântă Fecioară, să mă izbăveşti de greşeli, când va fi să stau înaintea feţei Ziditorului meu, Stăpână Fecioară curată, atunci să-mi dăruieşti ajutorul tău, că pe tine te am nădejde eu, robul tău.

Cu obiceiurile creştinătăţii îmbogăţindu-te, înşelăciunea păgânătăţii surpând, mucenice, ai călcat îndrăznelile tiranilor şi cu dumnezeiescul dor, mintea aprinzându-ţi, înşelăciunea idolilor în prăpastie ai afundat-o. Pentru aceasta, după vrednicie, răsplătirea nevoinţelor ai luat, facerea de minuni şi izvorăşti tămăduiri, purtătorule de chinuri, mare mucenice Dimitrie. Roagă-te lui Hristos Dumnezeu, iertare de greşeli să dăruiască celor ce prăznuiesc cu dragoste sfântă pomenirea ta.

Sedelna, glasul al 8-lea. **Podobie:** Pe Înţelepciunea şi Cuvântul în pântecele tău zămislind fără ardere, Maica lui Dumnezeu, în chip de negrăit ai născut pe Cel ce a făcut toate şi în braţele tale ai avut pe Cel ce ţine toate şi la sân ai hrănit pe Cel ce hrăneşte lumea. Pentru aceasta, te rog pe tine, Preasfântă Fecioară, să mă izbăveşti de greşeli, când va fi să stau înaintea feţei Ziditorului meu, Stăpână Fecioară curată, atunci să-mi dăruieşti ajutorul tău, că pe tine te am nădejde eu, robul tău.

Împăratului veacurilor bine plăcând, de către tot sfatul împăratului celui fărădelege te-ai ferit, mărite şi celor ciopliţi n-ai jertfit. Pentru aceasta, jertfă pe tine însuţi te-ai adus Cuvântului, Celui ce S-a jertfit, prea tare pătimind. Pentru aceasta şi cu suliţa în coastă fiind împuns, tămăduieşti patimile celor ce vin la tine cu credinţă, purtătorule de lupte, mare mucenice Dimitrie. Roagă-te lui Hristos Dumnezeu, iertare de greşeli să dăruiască, celor ce prăznuiesc cu dragoste sfântă pomenirea ta.

Sedelna Cutremurului, glasul al 4-lea. **Podobie:** Cel ce Te-ai înălţat pe Cruce de bunăvoie, poporului Tău celui nou, numit cu numele Tău, îndurările Tale dăruieşte-i, Hristoase Dumnezeule. Veseleşte cu puterea Ta pe binecredincioşii creştini, dăruindu-le lor biruinţă asupra celui potrivnic, având ajutorul Tău armă de pace, nebiruită biruinţă.

Fiindcă Te-ai milostivit şi ne-ai izbăvit pe noi, de mânia Ta cea de nesuferit, ce a venit asupra noastră, noianul iubirii de oameni arătându-ne, Hristoase, acum bine

mulţumim Ţie. Fereşte-ne pe noi, cei pedepsiţi pentru toate relele noastre, care ne omoară şi caută spre noi milostivindu-Te, Mântuitorule, pentru rugăciunile Celei ce Te-a născut pe Tine.

Canon de rugăciune către Sfântul mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir (2)

Troparul Sfântului mare mucenic Dimitrie, Izvorâtorul de mir, glasul al 3-lea: Mare apărător te-a aflat întru primejdii lumea, purtătorule de chinuri, pe tine cel ce ai biruit pe păgâni. Deci, precum mândria lui Lie ai surpat şi la luptă îndrăzneţ ai făcut pe Nestor, aşa Sfinte Dimitrie, pe Hristos Dumnezeu roagă-L să ne dăruiască nouă mare milă.

Cântarea 1

Irmos: Deschide-voi gura mea...

Stih: ***Sfinte mare mucenice Dimitrie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Partea mea, Sfinte mucenice Dimitrie şi dumnezeiască mărire te fă, că eu sunt oaie din staulul dragostei tale. Pentru aceasta primeşte cântarea mea, purtătorule de cunună, prin care laud astăzi harul mirului tău.

Stih: ***Sfinte mare mucenice Dimitrie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Ai intrat Sfinte Dimitrie, luminat, în priveliştea mucenicilor, cu untdelemn al virtuţilor ungându-ţi sufletul tău şi cu chip nou căzând, biruieşti viteazule şi izvor de mir ai arătat trupul tău.

Stih: ***Sfinte mare mucenice Dimitrie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

De curgerile întinăciunii şi de mirosul greu al păcatului curăţeşte-mă, mare mucenice Dimitrie, rogu-mă şi de patimile cele necurate şi cu mirul tău cu strălucire îmbălsămat fiind, fă-mă vrednic locaş de mireasma lui Hristos.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Ca nişte mir, a zis dumnezeiescul David cu duhul, este unirea fraţilor cea frumoasă, mărite; căci mirurile tale, înţelepte, adună făptura cea nouă spre unirea Mirului celui bun.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Ceea ce te-ai arătat cu totul fără prihană, alabastru Mirului celui dumnezeiesc şi vas prea ales al miresmei lui Hristos, rogu-mă ţie, izbăveşte-mă de mirosul cel greu al patimilor şi de tina păcatelor.

Catavasia: Deschide-voi gura mea şi se va umplea de Duhul şi cuvânt răspunde-voi Împărătesei Maici şi mă voi arăta luminat prăznuind şi voi cânta minunile ei, bucurându-mă.

Cântarea a 3-a

Irmos: Pe ai tăi cântăreţi...

Stih: ***Sfinte mare mucenice Dimitrie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Intrat-ai în Izvoarele cele de viaţă curgătoare, curăţindu-te cu dumnezeiescul Botez şi cu sângele mucenicesc spălându-te, Sfinte mucenice Dimitrie, fire nouă ţi-ai săvârşit, izvor de mir făcându-te.

Stih: ***Sfinte mare mucenice Dimitrie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cel ce eşti mare păzitor al Tesalonicului, ca un mare izvor al Domnului veseleşti luminat cetatea ta cu curgerile mirului şi ca pe nişte dumnezeieşti Locaşuri, sfinţeşti toate.

Stih: ***Sfinte mare mucenice Dimitrie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cetatea ta, mucenice, este ca un izvor de ape vii şi vărsând ca nişte curgeri în chip de râu mirurile tale, îneacă mările eresurilor şi ale patimilor.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Mirul Hristos, în sufletul tău, Sfinte Dimitrie, a curs cu înţelegere şi ca nişte miere în buzele tale, izvor de mir a turnat, harul Duhului, pe tine cinstit locaş arătându-te.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Iată Fecioara strigă către Stăpânul tuturor şi Fiul său: Bun eşti, Mirele meu, iată Bun şi Frumos! Întru mireasma mirului Tău, degrab alerg în urma Ta.

Catavasia: Pe ai tăi cântăreţi, Născătoare de Dumnezeu, ceea ce eşti izvor viu şi îndestulat, care s-au împreunat ceată duhovnicească, întăreşte-i, în dumnezeiască mărirea ta, de cununile măririi învrednicindu-i.

Cântarea a 4-a

Irmos: Sfatul cel neurmat...

Stih: ***Sfinte mare mucenice Dimitrie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Ca pe un strugure copt pe tine, fericite, culegându-te Hristos din dumnezeiasca Viţă, te-a stors în teascurile muceniciei şi ca nişte must curgând, te-a făcut dumnezeiesc izvor de mir.

Stih: ***Sfinte mare mucenice Dimitrie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Unde Te afli Mirele meu? Unde Ţi-ai înfipt cortul întru amiază? Cel încununat cu slavă grăia către Hristos: spre mireasma mirurilor Tale alerg, mir luând.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Cel ce curgerile înşelăciunii le-ai acoperit, Sfinte Dimitrie, cu curgerile sângiurilor tale, usucă şi râurile păcatelor şi ale patimilor mele, cu curgerile mirurilor tale, rogu-mă.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Spune-mi mie, Mirele Meu! Spune-mi lămurit unde paşti oile? Mireasa grăia către Mirele şi Fiul; că mireasma mirurilor Tale a atras pe toţi cei ce Te iubesc pe Tine.

Catavasie: Sfatul cel neurmat şi Dumnezeiesc al Întrupării Tale, celei de sus, celei din Fecioară, proorocul Avacum avându-l în minte, a strigat: Slavă puterii Tale, Doamne.

Cântarea a 5-a

Irmos: Spăimântatu-s-au toate...

Stih: ***Sfinte mare mucenice Dimitrie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Marele între mucenici, Sfântul Dimitrie, cu sângiurile amestecând sudorile luptelor, mir dumnezeiesc nouă ne-a gătit, bine fierbând doctorie cu focul Duhului, spre nouă curăţire a sufletelor noastre.

Stih: ***Sfinte mare mucenice Dimitrie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Rănile trupurilor şi ale sufletelor le curăţeşti, mare mucenice Dimitrie, ca şi cu nişte doctorii lucrătoare, cu mirul cel din mormântul tău, spălând veninul cel înţelegător, prin râvna Stăpânului tău, cu picăturile sângiurilor tale.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Mirul cel mai lucrător decât focul, Sfinte Dimitrie, ajungând la toată Biserica, curge, izvorăşte, viază şi lucrează tainic, celor ce aleargă cu credinţă la el, arzându-le bolile şi gonind demonii.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Cuvântul sălăşluindu-Se în pântecele tău, Fecioară, L-a făcut doctorie de mir nou. Pentru aceasta, sufletele cele fecioreşti ale dumnezeieştilor Sfinţi, în urma ta au alergat cu căldură: Bună eşti, grăind către tine; Bună eşti, Fecioară Stăpână!

Catavasia: Spăimântatu-s-au toate de dumnezeiască mărirea ta; că tu, Fecioară, neispitită de nuntă, ai avut în pântece pe Dumnezeu cel peste toate şi ai născut Fiu pe Cel fără de ani, cel ce dăruieşte pace tuturor celor ce te laudă pe tine.

Cântarea a 6-a

Irmos: Înţelepţii lui Dumnezeu...

Stih: ***Sfinte mare mucenice Dimitrie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

În baia dumnezeiescului Botez spălându-te, te-ai uns, mărite, cu mirul Duhului; care păzindu-ţi nespurcat sângele coastei tale, mir l-a făcut.

Stih: ***Sfinte mare mucenice Dimitrie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Scoală, vino aproape de mine, grăieşte sufletului Sfântului Dimitrie, mirele Domnului; să intrăm în cămara cea cu nard şi de mireasma mirului meu să ne împărtăşim.

Stih: ***Sfinte mare mucenice Dimitrie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Toate s-au făcut noi, Sfinte Dimitrie, grăieşte ţie Mirele Hristos; iarna a trecut, vino, trandafirul a înflorit. Aleargă, o, prietene, la mireasma mirurilor Mele!

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Eu, zice cel iubit, eu mirele sârguiesc în urma Ta; că mireasma mirurilor Tale întrece toate mirurile; ea, care sângele nostru mir l-a făcut.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Cu moarte moartea s-a stricat, Viaţa din mormânt a Răsărit; prin străină naşterea ta, Legile fireşti dezlegându-se şi sângele mucenicilor mir s-a făcut.

Catavasie: Înţelepţii de Dumnezeu, care faceţi acest praznic dumnezeiesc şi cu totul cinstit, al Maicii lui Dumnezeu, veniţi să batem din palme, slăvind pe Dumnezeu, cel ce s-a născut dintr-Însa.

Condac, glasul al 2-lea: Cu curgerile sângiurilor tale, Sfinte mare mucenice Dimitrie, Biserica lui Dumnezeu a înroşit-o, cel ce ţi-a dat ţie tărie nebiruită şi păzeşte cetatea ta nevătămată, căci tu eşti întărirea ei.

Cântarea a 7-a

Irmos: N-au slujit făpturii...

Stih: ***Sfinte mare mucenice Dimitrie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Jertfitu-ţi-ai sângele tău Împăratului tuturor, Sfinte Dimitrie, cel ce ai fost mărit în oaste şi în coastă te-ai împuns, urmându-I Lui. Pentru aceasta îţi dă plată potrivită, ca alt mir primindu-te pe tine.

Stih: ***Sfinte mare mucenice Dimitrie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Întrupatu-S-a mirul cel ceresc, Hristos Domnul, pentru iubirea de oameni şi Sfântul mucenic Dimitrie, iubindu-L foarte, uns s-a făcut, cu mir nou ungându-se şi trupul lui miruri izvorăşte.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Cu mirul bucuriei ungându-mă pe mine Hristos, din robie m-a dezlegat şi din tirania cea amară; ci, iarăşi m-am robit cu faptele cele de ruşine. Izbăveşte-mă de robia cea urâtă, Bunule, ungându-mă cu mirul Tău.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Alegându-te pe tine Mirele cel prea frumos al tău Fecioară Stăpână, din seminţia pământenilor, frumos ai stat înainte de-a dreapta Lui: vino, Mireasa Mea, din Liban, grăindu-ţi ţie, vino Mireasa Mea şi Maică!

Catavasia: N-au slujit făpturii cugetătorii de Dumnezeu, ci numai Făcătorului; ci, groaza focului bărbăteşte înfruntând-o, se bucurau cântând: Prea lăudate Dumnezeul părinţilor noştri şi Doamne, bine eşti cuvântat!

Cântarea a 8-a

Irmos: Pe tinerii cei binecredincioşi...

Stih: ***Sfinte mare mucenice Dimitrie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Înălţând pe Hristos în Biserică, gâtlejul tău s-a învăţat adevărul; gura ta a grăit cuvintele înţelepciunii, fălcile tale s-au arătat pahare de miresme. Pentru aceasta, Hristos te-a arătat lumii izvor de mir dumnezeiesc.

Stih: ***Sfinte mare mucenice Dimitrie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Puterea cuvintelor tale, purtătorule de cunună, care ca nişte săgeţi ale Celui Puternic în mâinile tale de departe se învârtea, cel împotrivă luptător al tău îngrozind-o, ţi-a împuns coasta cu suliţă lungă. Însă, întorcându-se marea mirurilor tale, l-a înecat ca pe egipteni.

Stih: ***Sfinte mare mucenice Dimitrie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Marele păstor al Tesalonicului, mântuitorul de primejdii cel prea ales, apărătorul cel prea tare a toată Biserica, ca un părinte iubitor de fii, fiilor îşi dă coasta ca un sân hrănitor de suflet, care mirul ca nişte lapte îl dăruieşte.

Binecuvântăm pe Tatăl şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Dumnezeu.

De boli şi de neputinţele cele grele şi de pândirile demonilor ai mântuit, mare Dimitrie, cu stropirile mirului tău casa cea părintească, pe care ai iubit-o, cinstind virtutea părinţilor; la care ne aduni pe noi cei ce lăudăm harul tău.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Bogăţie nouă, o, de Dumnezeu Născătoare şi mărire avându-te toţi, cei ce te cinstim pe tine, cu credinţă la tine alergăm, cu dragoste te rugăm: izbăveşte-ne de osânda cea din veacul ce va să fie, învrednicindu-ne Desfătării celei veşnice şi măririi, în Locaşurile drepţilor.

Catavasie:

Să lăudăm, să binecuvântăm şi să ne închinăm Domnului, cântându-I şi prea înălţându-L pe Dânsul întru toţi vecii.

Pe tinerii cei binecredincioşi, în cuptor, naşterea Născătoarei de Dumnezeu i-a mântuit, atunci fiind închipuită, iar acum plinită, pe toată lumea ridică să-Ţi cânte Ţie: pe Domnul, lucrurile, lăudaţi-L şi-L prea înălţaţi întru toţi vecii.

Cântarea a 9-a

Irmos: Tot neamul pământesc...

Stih: ***Sfinte mare mucenice Dimitrie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Pământul şi cerul se minunează de lucrul tău, Sfinte Dimitrie. Că în trup viaţa tuturor celor buni ai împodobit-o cu podoaba cea după chip, prea bunule, luminat ungând-o. Şi trupul vopsindu-ţi cu sângiurile, ca un împărat luminos cu mir te-ai uns.

Stih: ***Sfinte mare mucenice Dimitrie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Ca să te îmbraci în haina de care s-a dezbrăcat de demult Adam cel vechi, Sfinte Dimitrie, în Adam cel nou te-ai îmbrăcat şi pielea trupului, bucurându-te, ai lepădat-o. Pentru aceasta cu miresme şi cu cununi ţi s-a încredinţat Împărăţia cea luminoasă.

Stih: ***Sfinte mare mucenice Dimitrie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Mintea nu este îndestulată şi cuvântul omenesc nu poate spune cinstitele cele mai presus de fire şi măririle cu care te-ai uns, Sfinte mare mucenice Dimitrie, izvorâtorule de mir, împărăţind neîncetat cu Hristos, fericite. Şi mirul cel ce curge mai presus de fire din moaştele tale, este semn prea luminat.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Turma pe care Hristos a răscumpărat-o cu sângele Său, pătimitorule şi tu cu cuvinte sfinţite şi cu legi şi cu sângiuri ai aşezat-o. Încă şi acum cu mirurile tale şi cu minunile hrănind-o, în veci nevătămată păzeşte-o de eresurile cele cumplite, prea lăudate.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Cântările cele slabe şi rugăciunile noastre primindu-le, Stăpână, împrăştie norul primejdiilor celor amare, celor împreună şi osebite ale noastre. Potoleşte viforul Bisericii, prea curată, risipeşte oştirile barbarilor şi ne izbăveşte de pedeapsa ce va să fie.

Catavasie: Tot neamul pământesc să salte cu duhul, fiind luminat şi să prăznuiască firea minţilor celor fără de trup, cinstind sfânta prăznuire a Maicii lui Dumnezeu şi să strige: Bucură-te, prea fericită Născătoare de Dumnezeu, curată, pururea Fecioară.

Sedelna, glasul al 8-lea. **Podobie:** Pe Înţelepciunea şi Cuvântul în pântecele tău zămislind fără ardere, Maica lui Dumnezeu, în chip de negrăit ai născut pe Cel ce a făcut toate şi în braţele tale ai avut pe Cel ce ţine toate şi la sân ai hrănit pe Cel ce hrăneşte lumea. Pentru aceasta, te rog pe tine, Preasfântă Fecioară, să mă izbăveşti de greşeli, când va fi să stau înaintea feţei Ziditorului meu, Stăpână Fecioară curată, atunci să-mi dăruieşti ajutorul tău, că pe tine te am nădejde eu, robul tău.

Cu obiceiurile creştinătăţii îmbogăţindu-te, înşelăciunea păgânătăţii surpând, mucenice, ai călcat îndrăznelile tiranilor şi cu dumnezeiescul dor, mintea aprinzându-ţi, înşelăciunea idolilor în prăpastie ai afundat-o. Pentru aceasta, după vrednicie, răsplătirea nevoinţelor ai luat, facerea de minuni şi izvorăşti tămăduiri, purtătorule de chinuri, mare mucenice Dimitrie. Roagă-te lui Hristos Dumnezeu, iertare de greşeli să dăruiască celor ce prăznuiesc cu dragoste sfântă pomenirea ta.

Sedelna, glasul al 8-lea. **Podobie:** Pe Înţelepciunea şi Cuvântul în pântecele tău zămislind fără ardere, Maica lui Dumnezeu, în chip de negrăit ai născut pe Cel ce a făcut toate şi în braţele tale ai avut pe Cel ce ţine toate şi la sân ai hrănit pe Cel ce hrăneşte lumea. Pentru aceasta, te rog pe tine, Preasfântă Fecioară, să mă izbăveşti de greşeli, când va fi să stau înaintea feţei Ziditorului meu, Stăpână Fecioară curată, atunci să-mi dăruieşti ajutorul tău, că pe tine te am nădejde eu, robul tău.

Împăratului veacurilor bine plăcând, de către tot sfatul împăratului celui fărădelege te-ai ferit, mărite şi celor ciopliţi n-ai jertfit. Pentru aceasta, jertfă pe tine însuţi te-ai adus Cuvântului, Celui ce S-a jertfit, prea tare pătimind. Pentru aceasta şi cu sulița în coastă fiind împuns, tămăduieşti patimile celor ce vin la tine cu credinţă, purtătorule de lupte, mare mucenice Dimitrie. Roagă-te lui Hristos Dumnezeu, iertare de greşeli să dăruiască, celor ce prăznuiesc cu dragoste sfântă pomenirea ta.

Sedelna Cutremurului, glasul al 4-lea. **Podobie:** Cel ce Te-ai înălţat pe Cruce de bunăvoie, poporului Tău celui nou, numit cu numele Tău, îndurările Tale dăruieşte-i, Hristoase Dumnezeule. Veseleşte cu puterea Ta pe binecredincioşii creştini, dăruindu-le lor biruinţă asupra celui potrivnic, având ajutorul Tău armă de pace, nebiruită biruinţă.

Fiindcă Te-ai milostivit şi ne-ai izbăvit pe noi, de mânia Ta cea de nesuferit, ce a venit asupra noastră, noianul iubirii de oameni arătându-ne, Hristoase, acum bine mulţumim Ţie. Fereşte-ne pe noi, cei pedepsiţi pentru toate relele noastre, care ne omoară şi caută spre noi milostivindu-Te, Mântuitorule, pentru rugăciunile Celei ce Te-a născut pe Tine.

Canon de rugăciune către Sfântul mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir - Pomenirea cutremurului

Troparul Cutremurului la sărbătoarea Sfântului mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir, glasul al 8-lea: Cel ce cauţi spre pământ şi-l faci pe el de se cutremură, izbăveşte-ne pe noi de groaza cea înfricoşătoare a cutremurului, Hristoase Dumnezeul nostru şi trimite-ne nouă milele Tale cele bogate. Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Unule, Iubitorule de oameni.

Cântarea 1

Irmos: Ca pe uscat umblând Israel, cu urmele prin adânc, pe prigonitorul Faraon văzându-l înecat, a strigat: lui Dumnezeu cântare de biruinţă să-I cântăm.

Stih: ***Sfinte mare mucenice Dimitrie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cât este de înfricoşătoare mânia Ta, de care ne-ai izbăvit, Doamne, neîngropând în pământ toată mărirea noastră. Pentru aceasta, cu mulţumită, pe Tine pururea Te slăvim.

Stih: ***Sfinte mare mucenice Dimitrie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Bucurându-Te, pururea şi cu adevărată, de a noastră cu totul desăvârşit îndreptare, Stăpâne, ca pe o frunză de nimic clatini tot pământul, întărind, Doamne, întru frica Ta pe toţi credincioşii.

Stih: ***Sfinte mare mucenice Dimitrie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Izbăveşte-ne de cutremurul cel prea greu pe noi pe toţi şi nu da, Doamne, să piară cu totul moştenirea Ta, care cu multe răutăţi Te mânie pe Tine, Cel Îndelung Răbdător.

Stih: ***Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi.***

Ca nişte robi strigăm către tine, Maica lui Dumnezeu: arată îndurările tale cele obişnuite spre cetatea şi poporul tău; şi cu milostivire, izbăveşte-ne de cutremur cel greu şi de nimicire.

Cântarea a 3-a

Irmos: Nu este sfânt precum Tu Doamne, Dumnezeul meu, care ai înălţat fruntea credincioşilor Tăi, Bunule şi ne-ai întărit pe noi pe piatra mărturisirii Tale.

Stih: ***Sfinte mare mucenice Dimitrie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Pământul se răneşte, când noi săvârşim păcate şi mânia Ta o porneşte asupra noastră, întru tot Îndurate Împărate; dar iartă, Stăpâne, pe robii Tăi.

Stih: ***Sfinte mare mucenice Dimitrie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Clătinând Doamne, pământul, l-ai întărit iarăşi, dojenind şi întorcând neputinţa noastră, vrând prin aceasta să ne întărim cu Dumnezeiască frica Ta, Preabunule.

Stih: ***Sfinte mare mucenice Dimitrie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Să fugim, fraţilor, de păcatele cele ce nasc moarte amară şi cutremure prea grele şi răni nesuferite; şi pe Dumnezeu cu chipuri de pocăinţă să-L înduplecăm.

Stih: ***Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi.***

Ceea ce una eşti bună, pe Cuvântul Cel Preabun roagă-L îndelung să ne apere de nenorocirea cutremurului şi de toată mânia, Născătoare de Dumnezeu prea curată, rugămu-ne.

Cântarea a 4-a

Irmos: Hristos este Puterea mea, Dumnezeu şi Domnul, cinstita Biserică cu dumnezeiască cuviinţă, cântă, grăind: din cuget curat întru Domnul prăznuind.

Stih: ***Sfinte mare mucenice Dimitrie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Tu, Doamne, care clatini pământul voind, întăreşte-ne, Stăpâne, întru frica adevărului, pe noi, pe toţi cei clătinaţi de loviturile vicleanului luptător.

Stih: ***Sfinte mare mucenice Dimitrie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cu dumnezeiască voia Ta clatini toate şi înspăimântezi inimile celor ce locuiesc pe pământ, Stăpâne. Dar slăbeşte, Doamne, valurile dreptei Tale mânii.

Stih: ***Sfinte mare mucenice Dimitrie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Neavând nicicum în mine frica Ta, înspăimântezi cu cutremur inimile celor de pe pământ, Unule Mult Îndurate; dar, după obicei, fă minunate spre noi milele Tale.

Stih: ***Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi.***

Locaş a lui Dumnezeu, Stăpână, pe tine ştiindu-te, în sfântul tău locaş mâinile cu umilinţă ridicăm spre rugăciune; vezi suferinţa noastră şi ne dă ajutor.

Cântarea a 5-a

Irmos: Cu dumnezeiască Strălucirea Ta, Bunule, sufletele celor ce aleargă la Tine cu dragoste, mă rog luminează-le; ca să Te vadă Cuvinte al lui Dumnezeu, pe Tine Adevăratul Dumnezeu, cel ce chemi pe toţi din negura greşelilor.

Stih: ***Sfinte mare mucenice Dimitrie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Şi tu, inimă, clatină-te acum, văzând ameninţarea lui Dumnezeu stându-ţi asupra şi te roagă: cruţă pe poporul Tău, Stăpâne Doamne şi potoleşte mânia Ta, Îndurate.

Stih: ***Sfinte mare mucenice Dimitrie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Poporul şi cetatea pe care le-ai câştigat cu Sângele Tău, Iisuse, nu le da spre pieire; nu lăsa să se tulbure pământul cu cutremur groaznic; ceata apostolilor Te roagă pe Tine.

Stih: ***Sfinte mare mucenice Dimitrie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

De la căile Tale, Stăpâne, cele drepte, abătându-ne cu minte răzvrătită, la mânie Te-am întors pe Tine Cel Îndurător şi care nu ţii minte răul; ci, Milostiv fii, Îndurate, robilor Tăi.

Stih: ***Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi.***

Acum a venit vreme de ajutor, acum trebuie împăcare, Preacurată, către Fiul tău şi Domnul; roagă-L să se îndure de noi, cei ce am păcătuit împotriva Lui şi să ne izbăvească de această mânie de acum.

Cântarea a 6-a

Irmos: Marea vieţii văzând-o înălţându-se de viforul ispitelor, la limanul Tău cel lin alergând, strig către Tine: scoate din stricăciune viaţa mea, Mult Milostive.

Stih: ***Sfinte mare mucenice Dimitrie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Neavând Stăpâne îndrăzneală, noi smeriţii, a ne ruga Înălţimii Tale, pe îngerii Tăi cei aleşi îi înduplecăm spre călduroasă rugăciune; pentru dânşii, izbăveşte-ne pe noi de mânia Ta.

Stih: ***Sfinte mare mucenice Dimitrie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Acum am cunoscut, Doamne, că ne-ai voit pe noi şi nu ne-ai ţinut sub pământ pentru păcatele cele cumplite; pe noi cei ce mult am greşit. Pentru aceasta cu mulţumire Te slăvim.

Stih: ***Sfinte mare mucenice Dimitrie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Porunceşti să se cutremure temeliile pământului, ca noi smeriţii să încetăm a ne clătina din starea cea mai bună a virtuţilor şi să ne întărim cu frica Ta, Cuvinte.

Stih: ***Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi.***

Sfântă dumnezeiască Mireasă, milostiveşte-te spre poporul tău cel strâmtorat acum şi cu rugăciunile tale cele de Maică, opreşte degrabă mânia lui Dumnezeu ce este asupra noastră, rugămu-ne ţie.

Condac, glasul al 6-lea:

Podobie: Plinind rânduiala cea pentru noi şi cele de pe pământ împreunându-le cu cele cereşti, Te-ai înălţat întru slavă, Hristoase, Dumne-zeul nostru, nicidecum despărţindu-Te, ci rămânând nedeşertat şi strigând celor ce Te iubesc pe Tine: Eu sunt cu voi şi nimeni împotriva voastră.

Mântuieşte-ne Doamne, pe noi toţi de cutremurul cel greu şi de rănile cele nesuferite, pentru păcatele noastre. Miluieşte, Doamne, pe poporul care l-ai câş-tigat cu scump Sângele Tău, Stăpâne şi cetatea Ta să nu o dai pierzării prin cutre-murul cel înfricoşător, că alt dumnezeu afară de Tine nu ştim. Şi strigă celor ce-Ţi cântă Ţie: Eu sunt cu voi şi nimeni împotriva voastră.

Cântarea a 7-a

Irmos: Îngerul a făcut cuptor dătător de rouă cuvioşilor tineri; iar pe haldei, arzându-i porunca lui Dumnezeu, pe tiranul l-a plecat a strigat: Binecuvântat eşti, Dumnezeul părinţilor noştri!

Stih: ***Sfinte mare mucenice Dimitrie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Prea lăudat eşti Doamne, Îndelung Răbdătorule, că n-ai omorât pe robii Tăi cu înfricoşătoarea clătinare a pământului; ci, numai ne-ai îngrozit, căutând să ne întoarcem de la rele şi să înviem noi toţi.

Stih: ***Sfinte mare mucenice Dimitrie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Suspinuri din inimă să înălţăm şi lacrimi să vărsăm, ca Milostiv să avem pe Stăpânul Hristos, cel ce ne îngrozeşte că va să ne sfărâme cu cutremur, pentru mulţimea păcatelor.

Stih: ***Sfinte mare mucenice Dimitrie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Vai să strigăm şi mâinile să ne întindem către Dumnezeu Cel Preaînalt şi să încetăm de acum a mai face rău! Iată, Mântuitorul mâniindu-se, cutremură tot pământul, vrând să ne întărească.

Stih: ***Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi.***

Caută, Preacurată, miluieşte pe robii tăi, cei ce vor să piară întru mânia lui Dumnezeu şi întru iuţimea cea mare şi înfricoşătoare a îngrozirii acesteia de acum, ce ne-a venit asupra, pentru mulţimea păcatelor noastre celor multe.

Cântarea a 8-a

Irmos: Din văpaia cuvioşilor rouă ai izvorât şi jertfa dreptului cu apă ai ars-o; că toate le faci, Hristoase, cu singură voirea; pe Tine Te prea înălţăm întru toţi vecii.

Stih: ***Sfinte mare mucenice Dimitrie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Dreaptă mânia Ta aceasta, Iubitorule de oameni, venindu-ne asupra fără de veste, ne-am tulburat şi cu deznădăjduire cu totul suntem cuprinşi, văzându-Te tulburat asupra noastră, Îndurate.

Stih: ***Sfinte mare mucenice Dimitrie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Să întindem credincioşilor, mâinile şi ochii către Unul Stăpânul, Cel ce poate să mântuiască şi să grăim: Hristoase, întoarce mânia Ta de la noi, Iubitor de oameni fiind.

Stih: ***Sfinte mare mucenice Dimitrie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Mii de îngeri, adunarea mucenicilor, Sfânta ceată a proorocilor, a apostolilor, a cuvioşilor, a ierarhilor, te roagă pe Tine, Stăpâne: iartă pe poporul Tău cel smerit!

Stih: ***Sfinte mare mucenice Dimitrie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Îndurate, Cel ce ştii neputinţa noastră şi toată alunecarea şi neîndreptarea, slăbeşte mânia şi tulburarea o alină şi cu mila Ta milostiveşte-Te spre lume.

Stih: ***Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi.***

Milostivă de Dumnezeu Născătoare, ceea ce ai născut pe Mântuitorul cel Milostiv, vezi suferinţa şi suspinul poporului tău şi grăbeşte a-L ruga să se milostivească spre noi.

Cântarea a 9-a

Irmos: Pe Dumnezeu a-L vedea nu este cu putinţă oamenilor, spre care nu cutează a căuta Cetele îngereşti; iar prin tine, Preacurată, S-a arătat oamenilor Cuvântul Întrupat; pe care, mărindu-L cu Oştile cereşti, pe tine te fericim.

Stih: ***Sfinte mare mucenice Dimitrie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Iată noi toţi am greşit şi cu frică, pământul, cel ce nimic n-a greşit, groaznic se chinuieşte. Că, certându-ne pe noi, Iubitorule de oameni, pe acesta tot îl clatini, ca să luăm simţire şi să ne îngrijim de mântuirea noastră.

Stih: ***Sfinte mare mucenice Dimitrie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cel ce eşti al ceasurilor şi al vremilor Domn, într-o clipeala ai vrut să sfărâmi pe robii Tăi, dar din multă milostivirea Ta, Stăpâne, Te-ai oprit; mulţumim Ţie noi, cei fără de răspuns, Unule Iubitorule de oameni.

Stih: ***Sfinte mare mucenice Dimitrie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Scapă, Îndurate, de cutremur, de sabie, de robia cea amară, de năvălirea vrăjmaşilor, de foamete şi de ciumă şi de orice altă pedeapsă, cetatea Ta şi toată ţara celor ce cu credinţă Te laudă pe Tine.

Stih: ***Sfinte mare mucenice Dimitrie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Pământul fără limbă strigă suspinând: pentru ce cu multe rele mă întinaţi voi, oamenii? Că Stăpânul, cruţându-vă pe voi, tot pe mine mă biciuieşte. Luaţi simţire şi prin pocăinţă faceţi pe Dumnezeu Milostiv.

Stih: ***Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi.***

Ceea ce n-ai luat stricăciune întru naştere, din toată stricăciunea scoate-ne pe noi pe toţi, Fecioară şi din cutremur prea greu şi din necaz; alină mânia Stăpânului cu reîmpăcările cele de Maică, ceea ce eşti de Dumnezeu cu har dăruită.

Sedelna Cutremurului, glasul al 4-lea. **Podobie:** Cel ce Te-ai înălţat pe Cruce de bunăvoie, poporului Tău celui nou, numit cu numele Tău, îndurările Tale dăruieşte-i, Hristoase Dumnezeule. Veseleşte cu puterea Ta pe binecredincioşii creştini, dăruindu-le lor biruinţă asupra celui potrivnic, având ajutorul Tău armă de pace, nebiruită biruinţă.

Fiindcă te-ai milostivit şi ne-ai izbăvit pe noi, de mânia Ta cea de nesuferit, ce a venit asupra noastră, noianul iubirii de oameni arătându-ne, Hristoase, acum bine mulţumim Ţie. Fereşte-ne pe noi, cei pedepsiţi pentru toate relele noastre, care ne omoară şi caută spre noi milostivindu-Te, Mântuitorule, pentru rugăciunile Celei ce Te-a născut pe Tine.

Acatistul Sfântului mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir

Rugăciunile începătoare

În numele Tatălui, şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin.

Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !

Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului, care pretutindenea eşti, şi toate le implineşti, Vistierul bunătăţilor şi Dătătorule de viaţă, vino şi te sălăşlueşte întru noi, şi ne curăţeşte pe noi de toată intinăciunea, şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi;
Doamne, curăţeşte păcatele noastre;
Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;
Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău. Că a Ta este Împărăţia şi puterea şi slava, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Miluieşte-ne pe noi, Doamne, miluieşte-ne pe noi, că nepricepându-ne de nici un răspuns, această rugăciune aducem Ţie, ca unui Stăpân, noi, păcătoşii robii Tăi, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Doamne, miluieşte-ne pe noi, că întru Tine am nădăjduit; nu Te mânia pe noi foarte, nici pomeni fărădelegile noastre, ci caută şi acum ca un Milostiv şi ne izbăveşte pe noi de vrăjmaşii noştri, că Tu eşti Dumnezeul nostru şi noi suntem poporul Tău, toţi lucrul mâinilor Tale şi numele Tău chemăm.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Uşa milostivirii deschide-o nouă,binecuvântată Născătoare de Dumnezeu, ca să nu pierim cei ce nădăjduim întru tine, ci să ne mântuim prin tine din nevoi, că tu eşti mântuirea neamului creştinesc.

Crezul

Cred Într-Unul Dumnezeu, Tatăl Atoţiitorul, Făcătorul cerului şi al pământului, al tuturor celor văzute şi nevăzute.
Şi întru Unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Unul-Născut, care din Tatăl S-a născut, mai înainte de toţi vecii. Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, Născut, nu făcut, Cel de o fiinţă cu Tatăl, prin care toate s-au făcut.
Care pentru noi oamenii şi pentru a noastră mântuire.S-a pogorât din ceruri Şi S-a întrupat de la Duhul Sfânt şi din Maria Fecioara Şi S-a făcut om.
Şi S-a răstignit pentru noi în zilele lui Pilat din Pont, Şi a pătimit şi S-a îngropat.
Şi a înviat a treia zi după Scripturi .
Şi S-a suit la ceruri şi Şade de-a dreapta Tatălui. Şi iarăşi va să vină cu slavă, să judece viii şi morţii, A cărui Împărăţie nu va avea sfârşit.
Şi întru Duhul Sfânt, Domnul de viaţă Făcătorul, care din Tatăl purcede,
Cela ce împreună cu Tatăl şi cu Fiul este închinat şi slăvit, care a grăit prin prooroci.
Întru-una Sfântă Sobornicească şi apostolească Biserică,
Mărturisesc un botez întru iertarea păcatelor,
Aştept învierea morţilor şi viaţa veacului ce va să fie. Amin !

Condacele şi Icoasele

Condacul 1

Învăţătorului dreptslăvitoarei credinţe celei întru Hristos, surpătorului şi ruşinătorului păgânătăţii, izvorâtorului de mir, marelui mucenic Dimitrie, ostaşul cel adevărat al lui Hristos, care s-a arătat Bisericii ca un soare şi mare apărător credincioşilor, toţi acum cântări de mulţumire şi laude din suflet cu dorire aducându-i să-i cântăm: ***Bucură-te, izvorâtorule de mir, mare mucenice Dimitrie!***

Icosul 1

Credinţa adevărată învăţând-o, mucenice Dimitrie, de la părinţii tăi, ai vieţuit pe pământ prin darul lui Dumnezeu ca un înger, luminat mărturisind şi învăţând pe toţi apoi cu milostenie, cu neîncetate rugăciuni şi cu chinuri. Pentru care noi aducem ţie aceste cântări de laudă:
Bucură-te, că tu ca un înger pe pământ ai vieţuit;
Bucură-te, că luminat pe Hristos ai mărturisit;
Bucură-te, că din părinţi binecredincioşi ai răsărit;
Bucură-te, că dreapta credinţă până la sfârşit o ai păzit;
Bucură-te, că prin postire şi rugăciuni necontenite, îngerilor te-ai asemănat;
Bucură-te, că prin faceri de bine şi lacrimi, pe demoni i-ai înfricoşat;

Bucură-te, nemuritoare odraslă a cetăţii Tesalonicului;
Bucură-te, reazem neclintit al Iliricului;
Bucură-te, săditorule al creştinătăţii;
Bucură-te, dezrădăcinătorule al păgânătăţii;
Bucură-te, că întru primejdii lumii eşti mare apărător;
Bucură-te, că celor ce cu credinţă năzuiesc la tine le eşti gata folositor;
Bucură-te, izvorâtorule de mir, mare mucenice Dimitrie!

Condacul 2

Auzind împăratul Maxminian că părintele tău, mucenice al lui Hristos, a murit şi socotind a te trage pe tine la un gând cu el, ţi-a dat dregătoria de proconsul, iar tu de ai şi primit, însă cu înţelepciunea cea dată ţie de sus, pricepând măiestriile lui ai rămas cu darul lui Dumnezeu neprins de dânsele, cântând: ***Aliluia!***

Icosul 2

Mucenice de trei ori fericite, n-ai voit a te supune poruncii împăratului de a ucide pe toţi cei ce cheamă numele lui Iisus, cel răstignit, ci mai vârtos luminat L-ai mărturisit pe El. Şi ca alt Pavel pe toţi ai învăţat Sfânta credinţă, iar multa închinare la idoli, cea fără de Dumnezeu, o ai dezrădăcinat. Pentru aceea vrednic eşti a auzi de la noi acestea:
Bucură-te, că afară de Dumnezeu, n-ai ales mai mult;
Bucură-te, că voinţei împăratului nu te-ai supus;
Bucură-te, că pe Dumnezeu cel adevărat L-ai mărturisit luminat;
Bucură-te, că trupul tău vitejeşte nu l-ai cruţat;
Bucură-te, că tu credinţa cea în Iisus Hristos o ai mărturisit;
Bucură-te, că pe vrăjmaşii Crucii i-ai biruit;
Bucură-te, că locuitorilor Tesalonicului alt Pavel te-ai arătat;
Bucură-te, că pe ei credinţa cea în Hristos i-ai învăţat;
Bucură-te, că cinstea tiranului împărat o ai batjocorit;
Bucură-te, că de sfaturile lui te-ai lepădat;
Bucură-te, că de darurile lui te-ai îngreţoşat;
Bucură-te, că plată pentru dreapta credinţă de sus ai luat;
Bucură-te, izvorâtorule de mir, mare mucenice Dimitrie!

Condacul 3

Plin fiind de darul lui Dumnezeu, mucenice Dimitrie, care te lumina şi te înţelepţea prin fapte bune, ca pe o scară mergând din putere în putere, viteaz ostaş te-ai arătat al cerescului Împărat, Iisus. Netemându-te de neputinciosul împărat pământesc, Împăratului Hristos cu mare glas ai cântat: ***Aliluia !***

Icosul 3

Râvnind, ai râvnit pentru dreapta credinţă a lui Hristos, pe care o aveai pururea în inima ta, răbdătorule de chinuri; mai înainte de a veni Maximian în Tesalonic, ai încredinţat averea ta slugii tale Lupu, ca să o împartă la săraci, iar tu, sfinte, prin rugăciuni şi post, te-ai gătit spre nevoinţă, stând cu îndrăzneaţă cugetare pentru aceea îţi zicem:

Bucură-te, că momirea împăratului întru nimic o ai socotit;
Bucură-te, că ai mărturisit luminat tuturor un Dumnezeu în Sfânta Treime;
Bucură-te, că de credinţa părinţilor tăi tare te-ai ţinut;
Bucură-te, că n-ai îngăduit a se huli credinţa cea dreaptă;
Bucură-te, că bună pildă cetăţenilor Tesalonicului te-ai făcut;
Bucură-te, că neguţătoria sufletului bine o ai chibzuit;
Bucură-te, că adevărata credinţă o ai înălţat;
Bucură-te, că nedumnezeirea de tot o ai nimicit;
Bucură-te, că bogăţia ta întru nimic o ai socotit;
Bucură-te, că toată averea la săraci o ai împărţit;
Bucură-te, folositor şi ajutător de obşte;
Bucură-te, apărătorule cu deosebită trebuinţă pentru mine;
Bucură-te, izvorâtorule de mir, mare mucenice Dimitrie!

Condacul 4

Fiind înştiinţat împăratul de credinţa ta, viteazule mărturisitor, a venit în Tesalonic, înaintea căruia stând, cu îndrăzneală ai mărturisit pe Hristos, Dumnezeu adevărat, iar mulţimea de zei cea păgânească o ai ocărât; de care el foarte mâniindu-se, a poruncit să te închidă în temniţă, unde intrând tu, cuvios suflet ai cântat lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul 4

Foc arzător având în sufletul tău, fericite mucenice Dimitrie, pentru dragostea Celui dorit al tău, întru nimic socotind chinurile, întărit de darul Lui, vesel ai intrat în temniţă, şezând ca întru o cămară luminoasă, rugându-te şi cântând psalmi; pentru care de la noi auzi acestea:

Bucură-te, că ai fost împuternicit cu darul lui Hristos;
Bucură-te, că pe vrăjmaşi, cu răbdare i-ai biruit;
Bucură-te, că pentru Hristos în temniţă ai fost dat;
Bucură-te, că pe diavolul l-ai înfiorat;
Bucură-te, că temniţa ţie cămară luminoasă s-a arătat;
Bucură-te, că în ea, cu cântări şi doxologii pe Dumnezeu ai lăudat;
Bucură-te, că, îngrădindu-te cu semnul crucii, pe scorpie ai călcat;
Bucură-te, că ea, călcată fiind, nevătămat ai rămas;

Bucură-te, că ai urât dregătoria pământească de proconsul;
Bucură-te, că cerească ostăşie ai îndrăgit;
Bucură-te, că părinţilor tăi prin rugăciuni ai fost dat;
Bucură-te, că toată cetatea s-a bucurat de naşterea ta;
Bucură-te, izvorâtorule de mir, mare mucenice Dimitrie!

Condacul 5

Păgânul împărat, îndeletnicindu-se cu jocuri în arene, mulţi din creştini erau ucişi de către un om, puternic luptător, anume Lie, din neamul vandalilor; această fără-delege nesuferind-o creştinul Nestor tânărul, aprins de râvnă a alergat la tine în temniţă, spunându-ţi şi cerând binecuvântare şi rugăciuni ca să-l poată birui; iar tu, sfinte mucenice, nădejde având în Cel ce te întărea pe tine, însemnându-l cu semnul Crucii, i-ai zis: du-te, că pe Lie vei birui şi pentru Hristos vei mărturisi, cântând dimpreună: ***Aliluia!***

Icosul 5

Tânărul Nestor, nădejde în Dumnezeu având prin tine, Sfinte mare mucenice Dimitrie, îndată alergând la acea privelişte, cu mare glas a strigat: o Lie, vino să ne luptăm şi amândoi; iar împăratul văzându-l tinerel şi frumos, chemându-l la sine i-a zis: nu vezi pe câţi a omorât Lie ? momindu-l cu făgăduinţa de a-l trage la un gând cu dânsul. Iar el nevrând a strigat: Dumnezeul lui Dimitrie, ajută-mi. Şi îndată s-a apucat cu Lie la luptă şi aruncându-l în sulițele cele ascuţite, l-a dat la amară moarte şi aşa s-a plinit proorocia ta, sfinte; pentru care te întâmpinăm cu aceste laude:
Bucură-te, că mândria lui Lie ai surpat;
Bucură-te, că pe Nestor cu Lie a se lupta l-ai îndemnat;
Bucură-te, că prin semnul Crucii ai zis că-l va birui;
Bucură-te, că la amară moarte l-ai dat;
Bucură-te, că tânărul Nestor, reazem tare în Hristos şi în ale tale rugăciuni a avut;
Bucură-te, că de nădejdea sa n-a fost lipsit;
Bucură-te, că proorocia ta, sfinte, s-a plinit;
Bucură-te, că şi Nestor pe Hristos a mărturisit;
Bucură-te, că el la momirile împăratului nu s-a supus;
Bucură-te, că şi lui cunună frumoasă la ceruri i-ai arvunit;
Bucură-te, că din porunca împăratului, de Marcian capul i s-a tăiat;
Bucură-te, că sufletul lui la ceruri cu mucenicii s-a numărat;
Bucură-te, izvorâtorule de mir, mare mucenice Dimitrie!

Condacul 6

Fiind înştiinţat nebunul împărat, cum că tu, mucenice Dimitrie, ai fost pricinuitor pierzării lui Lie, s-a mâhnit foarte, mai mult decât ar fi căzut din împărăţia sa şi îndată a poruncit ostaşilor, că asemenea cu suliţele să fii străpuns; iar tu, vrednicule de laudă, aşteptai cugetând la bunătăţile ce aveai a le dobândi şi cântând lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul 6

Şezând tu în temniţă, viteazule mucenice, a căutat spre tine Domnul de sus, cercetându-te prin îngerul Lui care ţi s-a arătat cu o prea frumoasă cunună din Rai întru lumină mare, pe care punând-o pe capul tău, ţi-a zis: pace ţie, pătimitorule al lui Hristos, Dimitrie; îmbărbătează-te, întăreşte-te şi biruieşte pe vrăjmaşii tăi; iar tu sfinte, ai răspuns; mă bucur întru Domnul şi mă veselesc întru Dumnezeu, Mântuitorul meu; aprins de dragostea Lui, doreai a-ţi vărsa pentru Dânsul sângele tău, pentru care noi te lăudăm aşa:

Bucură-te, că şezând tu în temniţă vesel te-ai arătat;
Bucură-te, că Hristos din ceruri spre tine a căutat;
Bucură-te, că cercetare de la El prin îngeri ai primit;
Bucură-te, căci cu frumoasă cunună din Rai întru lumină mare la tine a venit;
Bucură-te, că vederea îngerului mult te-a bucurat;
Bucură-te, că el capul cu cununa ţi-a încununat;
Bucură-te, că primind cununa, din inimă ai mulţumit;
Bucură-te, că pe vrăjmaşul foarte mult l-ai scârbit;
Bucură-te, că pace, îmbărbătare şi întărire, prin înger ai luat;
Bucură-te, că prin răbdare întemeietor dreptei credinţe te-ai arătat;
Bucură-te, că întru dânsul bucurându-te te-ai veselit;
Bucură-te, că pentru Dânsul sângele a-ţi vărsa ai dorit;
Bucură-te, izvorâtorule de mir, mare mucenice Dimitrie!

Condacul 7

Începând a se lumina de ziuă, au intrat ostaşii în temniţă la tine, mare mucenice, aflându-te stând vesel la rugăciune şi îndată a început a te străpunge cu suliţele; iar tu, nevoitorule, cu suflet viteaz ai ridicat mâna dreaptă, împungându-te întâia suliţă în coastă, închipuind astfel patima lui Hristos, Domnul tău, cel cu suliţa împuns; în mâinile Lui ţi-ai dat sfântul tău suflet, cântând: ***Aliluia!***

Icosul 7

Cumplit şi fără cruţare, ostaşii au străpuns trupul tău, răbdătorule de chinuri al lui Hristos, mare mucenic, încât pământul s-a roşit cu sângele tău, făcându-te privelişte îngerilor şi oamenilor; iar tu, rugându-te din adâncul inimii, ai rămas până

la sfârşit cu mulţumire răbdând şi neclintit din dreapta credinţă; pentru care primeşte de la noi acestea:
Bucură-te, că intrând ostaşii în temniţă, vesel te-au aflat stând la rugăciune;
Bucură-te, că îndată au început cu sulițele a te străpunge;
Bucură-te, căci cu suflet viteaz mâna dreaptă ai ridicat;
Bucură-te, că întâia suliţă coasta ta a străpuns;
Bucură-te, că patima lui Hristos, Domnul tău, ai închipuit;
Bucură-te, că împungere în coastă ca şi El ai primit;
Bucură-te, că pământul cu sângele tău s-a roşit;
Bucură-te, că privelişte îngerilor şi oamenilor te-ai făcut;
Bucură-te, că sulițele vesel le-ai răbdat;
Bucură-te, că prin ele sufletul tău în mâinile lui Dumnezeu l-ai dat;
Bucură-te, că tare ca un diamant te-ai arătat;
Bucură-te, că până la sfârşit, mulţumind din adâncul inimii, te-ai rugat;
Bucură-te, izvorâtorule de mir, mare mucenice Dimitrie!

Condacul 8

Mucenice de trei ori fericite, dându-ţi sfântul suflet în mâinile Domnului tău, căruia cu credinţă ai slujit, s-a dus să petreacă în locaşurile cele cereşti împreună cu cetele mucenicilor; trupul tău aruncat fără de cinste zăcea la pământ, iar oarecare din credincioşi noaptea mergând l-au luat şi l-au îngropat, cântând toţi lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul 8

După îngroparea ta, credincioasa sluga ta Lupu, spre semnul dragostei luând haina şi inelul muiate în sângele tău, sfinte, multe feluri de boli prin ele se tămăduiau şi duhurile cele necurate se goneau; de care minune înştiinţându-se tot Tesalonicul, necredinciosul împărat Maximian a poruncit ca şi pe fericitul Lupu să-l prindă şi să-i taie capul; şi aşa sluga cea bună după stăpânul său, adică după tine, Sfinte Dimitrie, s-a dus la Domnul pentru care noi îţi cântăm aşa:
Bucură-te, că trupul tău străpuns fiind a rămas jos;
Bucură-te, că Iisus creştetul tău l-a încununat frumos;
Bucură-te, că nevoinţa ta cea mucenicească acum ai săvârşit;
Bucură-te, căci cu mucenicii în locaşurile cereşti eşti prea mărit;
Bucură-te, că de la pământ la cele cereşti te-ai ridicat;
Bucură-te, căci cu mucenicii dimpreună te-ai numărat;
Bucură-te, că lui Lupu, credincioasa sluga ta, haina şi inelul tău i-ai dat;
Bucură-te, că prin ele feluri de boli ai vindecat;
Bucură-te, că şi lui din porunca lui Maximian i s-a tăiat capul;
Bucură-te, că el, după tine, stăpânului său, a urmat;

Bucură-te, cel ce credincioşilor eşti izvor de minuni nedeşertat;
Bucură-te, că demoniior eşti rană anevoie de vindecat;
Bucură-te, izvorâtorule de mir, mare mucenice Dimitrie!

Condacul 9

Deasupra mormântului tău, sfinte, fiind zidită o biserică mică, în care se săvârşeau multe minuni şi feluri de vindecări bolnavilor se da, un boier credincios, anume Leontie, din părţile Iliricului de boală grea fiind cuprins, adus şi pus fiind unde sfintele tale moaşte erau în pământ ascunse, îndată a dobândit tămăduire, sculându-se sănătos; pentru care, mulţumind lui Dumnezeu şi pe tine, Sfinte mare mucenice Dimitrie, prea mărindu-te, a cântat: ***Aliluia!***

Icosul 9

Vrând vindecatul boier Leontie a zidi o biserică mare şi frumoasă, Sfinte mare mucenice Dimitrie, spre semn de mulţumire, dărâmând pe cea mai mică, a început a săpa şanţurile spre temelie. Dar, o minune! A aflat sfintele tale moaşte întregi şi nestricate, curgând din ele mir bine mirositor, unde adunându-se poporul, cu bucurie scoţându-le din pământ, mulţime nenumărată de bolnavi se tămăduia; iar Leontie, plin de veselie, ridicând degrab la acel loc biserică frumoasă şi minunată, într-însa a pus cinstitele tale moaşte, în racla de mult preţ; deci bucurându-ne şi noi de aceasta, grăim către tine aşa:
Bucură-te, că pe Leontie de boală grea l-ai vindecat;
Bucură-te, că el spre mulţumire biserică în numele tău a ridicat;
Bucură-te, că tu har de a face minuni de la Dumnezeu ai luat;
Bucură-te, că trupul tău iarăşi nouă l-ai dat;
Bucură-te, că îndată ce din pământ s-a ivit, mir de bună mireasmă la toţi a tins;
Bucură-te, că pe mulţi de felurite boli i-ai izbăvit;
Bucură-te, că înăuntrul bisericii cu cinste de preoţi s-a aşezat;
Bucură-te, căci credincioşii de aceasta s-au bucurat;
Bucură-te, că întregi sfintele tale moaşte se păzesc;
Bucură-te, că cei ce pătimesc şi cu credinţă năzuiesc la ele, se tămăduiesc;
Bucură-te, vas de mir neîmpuţinat şi de feluri de boli vindecător;
Bucură-te, că pentru toţi eşti de daruri împărţitor;
Bucură-te, izvorâtorule de mir, mare mucenice Dimitrie!

Condacul 10

Bine credinciosul Leontie, voind a se întoarce la Iliric, a vrut să ia o parte din sfintele tale moaşte, ca şi acolo în patria sa să zidească o biserică în numele tău, sfinte; iar tu, arătându-te, l-ai certat, ca să nu îndrăznească a lua ceva, iar el luând

numai giulgiul muiat în sângele tău şi o parte din aurării, în racla de aur le-a pus şi ducându-se, a cântat lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul 10

Minuni multe făcând tu, sfinte, prin giulgiul tău, lui Leontie arătându-te pe cale, l-ai izbăvit de furtună ce-l ameninţa şi vrând cu ai săi a trece râul Istrului i-ai spus să ia racla cu giulgiul în mâinile sale şi să nu se teamă; asemenea şi tuturor celor ce năzuiesc cu credinţă la tine le eşti de obşte folositor şi grabnic ajutător; pentru care-ţi cântăm aşa:

Bucură-te, că pe Leontie, ce din sfintele tale moaşte a vrut să ia, l-ai certat;
Bucură-te, că giulgiul muiat în sângele tău, spre mângâierea lui l-ai dat;
Bucură-te, că de furtună ce-l ameninţa, arătându-te, l-ai izbăvit;
Bucură-te, căci cu giulgiul tău fără vătămare l-a trecut;
Bucură-te, că el, sosind la Sirmion, în biserica ce zidise ţie, acest odor a dat;
Bucură-te, că şi acolo mulţi se îndulciră de minuni şi tămăduiri;
Bucură-te, că pe Marian, eparhul Iliricului, de bubă grea l-ai tămăduit;
Bucură-te, că pe unul ce era îndrăcit l-ai izbăvit;
Bucură-te, că pe altul ce îi curgea sânge l-ai izbăvit;
Bucură-te, că foametea ce era în cetatea ta o ai potolit;
Bucură-te, că pe locuitorii ei, din primejdia ce-i ameninţa, i-ai izbăvit;
Bucură-te, că celor ce vindeau grâu, arătându-te aievea, le-ai poruncit să înoate spre Tesalonic;
Bucură-te, izvorâtorule de mir, mare mucenice Dimitrie!

Condacul 11

Sfeşnic cu totul luminos fiind cinstitele tale moaşte, izvorâtorule de mir, Sfinte mare mucenice Dimitrie, pus în sfeşnicul bisericii luminează pe toţi cei ce cu credinţă aleargă la ele; deci de un dar ca acesta să nu ne lipseşti şi pe noi sfinte, cei ce cu dragoste ne aflăm stând înaintea sfintei tale icoane; cu multă smerenie închinându-ne, cerem a fi scutiţi de orice potrivnice întâmplări iar mai ales de înfricoşătoarea groază a cutremurului şi a ne învăţa să cântăm lui Dumnezeu, dimpreună cu tine: ***Aliluia!***

Icosul 11

Evlaviosul împărat Justinian a trimis în Tesalonic bărbaţi cinstiţi să ia o parte din sfintele moaşte, spre sfinţirea bisericii pe care din nou o zidise; ajungând ei la Tesalonic şi de racla ta apropiindu-se, o, minune ! deodată a ieşit foc şi scântei de văpaie spre toţi slobozind şi un glas din foc înfricoşător zicând: staţi şi nu îndrăzniţi; iar ei spăimântaţi de frică au căzut şi întorcându-se înapoi au spus

împăratului cele ce s-au făcut, aducând întru mirare pe toţi; pentru care te lăudăm aşa:
Bucură-te, că foc şi scântei de văpaie s-au văzut din racla sfintelor tale moaşte;
Bucură-te, că minunea aceasta pe mulţi i-a îngrozit;
Bucură-te, că în vis lui Onisifor, aprinzătorului de lumini, te-ai arătat;
Bucură-te, că fapta sa, cu iubire de oameni, o ai mustrat;
Bucură-te, că ai poruncit lui să o părăsească şi să se pocăiască;
Bucură-te, că pe el, l-ai făcut a se ruşina, trezindu-se din somn;
Bucură-te, că a doua oară iarăşi aievea l-ai mustrat;
Bucură-te, că de glasul tău ca de un tunet la pământ zăcea ca un mort;
Bucură-te, că venindu-şi el întru sineşi singur a mărturisit fapta sa;
Bucură-te, că spăimântându-l, singur a spus tuturor mustrarea ta;
Bucură-te, căci cu minunile tale pe popor ai veselit;
Bucură-te, că vrei ca toţi să se mântuiască de la Dumnezeu;
Bucură-te, izvorâtorule de mir, mare mucenice Dimitrie!

Condacul 12

Stând înaintea lui Hristos, cel ce te-a întărit spre pătimire, prea lăudate mare mucenice Dimitrie, de la Dânsul dar ai luat a vindeca pe toţi de patimile sufleteşti şi trupeşti; rugămu-ne deci ţie, sfinte, ca cel ce ai îndrăzneală multă, nu înceta mijlocindu-ne sufletească mântuire nouă, celor ce cinstim a ta pomenire şi cântăm neîncetat: ***Aliluia!***

Icosul 12

Cu cântări cinstim pomenirea ta, fericim chinurile tale şi îndelungă răbdarea ta, mărim şi lăudăm minunile tale, vitejia şi bărbăţia ta cea nebiruită; bine te cuvântăm ca pe un mare ajutător şi păzitor lumi, izvorâtorule de mir, mare mucenice Dimitrie şi din inimă grăim ţie acestea:
Bucură-te, că pe episcopul cel prins de barbari l-ai slobozit;
Bucură-te, că pe el la cetatea ta Tesalonic l-ai povăţuit;
Bucură-te, că pe cele două fecioare, ce au cusut chipul tău, le-ai izbăvit;
Bucură-te, că pe răpitorul lor l-ai lăsat batjocorit;
Bucură-te, că degrabă le-ai adus pe ele, dimpreună cu chipul, la biserică din Tesalonic;
Bucură-te, că acel chip înaintea altarului spre lauda ta s-a pus;
Bucură-te, că văzându-se ele deşteptate lângă mormântul tău s-au bucurat;
Bucură-te, că cei adunaţi acolo, pentru minune au săltat;
Bucură-te, că de multe ori cetatea ta de năvălirea barbarilor o ai izbăvit;
Bucură-te, că pe mulţi din robia barbarilor i-ai slobozit;
Bucură-te, că dimpreună cu îngerii eşti vorbitor;

Bucură-te, că tuturor de obşte către Stăpânul ne eşti mijlocitor;
Bucură-te, izvorâtorule de mir, mare mucenice Dimitrie !

Condacul 13 (de trei ori)
O, răbdătorule de chinuri al lui Hristos, izvorâtorule de mir, Sfinte mare mucenice Dimitrie, aceasta a noastră rugăciune, ce aducem ţie acum cu umilinţă, primeşte-o şi de bolile sufleteşti şi trupeşti şi de vrăjmaşii cei văzuţi şi nevăzuţi, cu rugăciunile tale cele bine primite către Dumnezeu, ne păzeşte, ca împreună cu tine în veacul ce va să fie, să cântăm Lui: ***Aliluia!***

Apoi se zice iarăşi:

Icosul 1
Credinţa adevărată învăţând-o, mucenice Dimitrie, de la părinţii tăi, ai vieţuit pe pământ prin darul lui Dumnezeu ca un înger, luminat mărturisind şi învăţând pe toţi apoi cu milostenie, cu neîncetate rugăciuni şi cu chinuri. Pentru care noi aducem ţie aceste cântări de laudă:
Bucură-te, că tu ca un înger pe pământ ai vieţuit;
Bucură-te, că luminat pe Hristos ai mărturisit;
Bucură-te, că din părinţi binecredincioşi ai răsărit;
Bucură-te, că dreapta credinţă până la sfârşit o ai păzit;
Bucură-te, că prin postire şi rugăciuni necontenite, îngerilor te-ai asemănat;
Bucură-te, că prin faceri de bine şi lacrimi, pe demoni i-ai înfricoşat;
Bucură-te, nemuritoare odraslă a cetăţii Tesalonicului;
Bucură-te, reazem neclintit al Iliricului;
Bucură-te, săditorule al creştinătăţii;
Bucură-te, dezrădăcinătorule al păgânătăţii;
Bucură-te, că întru primejdii lumii eşti mare apărător;
Bucură-te, că celor ce cu credinţă năzuiesc la tine le eşti gata folositor;
Bucură-te, izvorâtorule de mir, mare mucenice Dimitrie!

Condacul 1
Învăţătorului dreptslăvitoarei credinţe celei întru Hristos, surpătorului şi ruşinătorului păgânătăţii, izvorâtorului de mir, marelui mucenic Dimitrie, ostaşul cel adevărat al lui Hristos, care s-a arătat Bisericii ca un soare şi mare apărător credincioşilor, toţi acum cântări de mulţumire şi laude din suflet cu dorire aducându-i să-i cântăm: ***Bucură-te, izvorâtorule de mir, mare mucenice Dimitrie!***

Rugãciune cãtre Sfântul mare mucenic Dimitrie

Mare mucenice Dimitrie, izvorâtorule de mir, cel care ai ruşinat păgânătatea, plecându-ne genunchii înaintea ta, ne rugăm ţie cu umilinţă: Tu, cel care stai înaintea lui Hristos, vindecă-ne prin rugăciunea ta de patimile sufleteşti şi trupeşti care ne apasă! Luminează-ne sufletele moleşite de păcate, tu, cel care te-ai luptat cu tăria duhului pentru adeverirea credinţei adevărate! Fereşte-ne, sfinte, prin iubitoarea ta mijlocire, de orice întâmplări rele: de boli, de neputinţe, de potop, de foc, de cutremur, de vrajbă, de lipsuri, de războiul dintre noi, de vrăjmaşii văzuţi şi de cei nevăzuţi şi de toate primejdiile, ca să ne învrednicim şi noi, păcătoşii, în veacul ce va să fie, ca împreună cu tine şi cu toţi sfinţii, să-L slăvim cu bucurie pe Dumnezeu şi să devenim părtaşi vieţii veşnice. Amin!

Sursa:
http://www.ortodoxism.com/rugaciuni/rugaciune-catre-sfantul-mare-mucenic-dimitrie.html

Imnografie

Troparul Sfântului mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir: Mare apărător te-a aflat întru primejdii lumea, purtătorule de chinuri, pe tine cel ce ai biruit pe păgâni. Deci, precum mândria lui Lie ai surpat şi la luptă îndrăzneţ ai făcut pe Nestor, aşa Sfinte Dimitrie, pe Hristos Dumnezeu roagă-L să ne dăruiască nouă mare milă.

Troparul cutremurului la sărbătoarea Sfântului mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir: Cel ce cauţi spre pământ şi-l faci pe el de se cutremură, izbăveşte-ne pe noi de groaza cea înfricoşătoare a cutremurului, Hristoase Dumnezeul nostru şi trimite-ne nouă milele Tale cele bogate. Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Unule, Iubitorule de oameni.

Film grecesc - Viaţa Sfântului mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir:
http://filmeortodoxe.blogspot.com/2010/10/viata-sf-mare-mucenic-dimitrie.html

Partitura Sfântului mare mucenic Dimitrie:
https://www.slideshare.net/steaemy1/partitura-239185826
şi
https://www.academia.edu/44470440/Partitura_Sf%C3%A2ntului_mare_mucenic_Dimitrie

Vieţile Sfinţilor - Pătimirea Sfântului slăvitului marelui mucenic al lui Hristos, Dimitrie

Sfântul şi marele mucenic Dimitrie s-a născut în cetatea Solun (Tesalonic), din părinţi de neam bun şi dreptcredincioşi. Tatăl lui era voievod în cetatea Solunului, crezând în taină în Domnul nostru Iisus Hristos şi slujind Lui. Dar nu îndrăznea să mărturisească preasfânt numele Lui, căci atunci era mare prigoană asupra creştinilor din partea păgânilor împăraţi. Temându-se de groaznica prigonire a nelegiuiţilor, ***ţinea ascuns în sine mărgăritarul cel de mult preţ al credinţei lui Hristos. El avea în palatul său o cămară ascunsă de rugăciune, în care erau două Sfinte icoane, împodobite cu aur şi cu pietre scumpe: una a Mântuitorului nostru Iisus Hristos, Cel ce S-a întrupat, iar altă a Preasfintei Sale Maici, Fecioara Maria, înaintea cărora întotdeauna aprindea candela şi aducea tămâie şi se ruga împreună cu soţia sa cea de o credinţă, adevăratului Dumnezeu, Cel ce locuieşte întru cei de sus, Fiului Său Unul născut şi Fecioarei Maria cea prea nevinovată. Asemenea era şi milostiv către săraci şi aducea mari faceri de bine celor care le trebuiau. Dar nu aveau fii şi pentru aceasta erau în mare mâhnire şi se rugau lui Dumnezeu cu tot dinadinsul, ca să le dea***

moştenitori casei lor. După multă vreme au fost auziţi, pentru că, aducându-şi aminte Cel Preaînalt de rugăciunile şi de milosteniile lor, le-a dat lor un fiu; pe acest sfânt şi vrednic de fericire Dimitrie, la a cărui naştere s-a veselit tot Solunul împreună cu voievodul lor, care a dat la toată cetatea, dar mai ales săracilor, un mare ospăţ, mulţumind lui Dumnezeu pentru acest mare dar.

Apoi când copilul a ajuns în vârstă, ca să poată cunoaşte şi să înţeleagă adevărul, l-au dus părinţii în casa lor de rugăciune şi arătându-i Sfintele icoane, i-au zis: "***Aceasta este icoana adevăratului Dumnezeu, Care a făcut cerul şi pământul şi aceasta este icoana Preasfintei Fecioare Maria, Născătoarea lui Dumnezeu***". Deci, l-au învăţat pe el Sfânta credinţă, spunându-i toate cele ce luminează cunoştinţa despre Domnul nostru Iisus Hristos, precum şi toate cele privitoare la deşertăciunea necuraţilor zei păgâni şi a idolilor cei neînsufleţiţi. Iar Dimitrie a cunoscut adevărul din cuvintele părinţilor săi, dar mai ales din darul lui Dumnezeu, care începuse a lucra într-însul. El cu tot sufletul a crezut în Dumnezeu şi închinându-se Sfintelor icoane, le-a sărutat cu osârdie. Părinţii lui, chemând în taină un preot şi pe câţiva creştini, prieteni ai lor, în acea ascunsă cămară de rugăciune, au botezat pe fiul lor în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh. ***Copilul, luând Sfântul Botez, a învăţat cu amănuntul Legea lui Dumnezeu***. El creştea cu anii şi cu înţelepciunea, mergând cu fapte bune ca pe o scară, din putere în putere şi era în el darul lui Dumnezeu care îl lumina şi îl făcea înţelept. După ce a ajuns la vârsta cea desăvârşită, părinţii lui s-au dus din vremelnica viaţă, lăsându-l pe Sfântul Dimitrie moştenitor nu numai al averilor, ci şi al faptelor lor cele bune.

Auzind atunci împăratul Maximilian despre moartea voievodului Tesalonicului, a chemat la dânsul pe fiul acestuia, pe Sfântul Dimitrie şi văzându-i înţelepciunea şi vitejia în război, l-a făcut antipat şi i-a încredinţat lui Tesalonicul, zicându-i: *"Păzeşte patria ta şi s-o cureţi de necuraţii creştini, ucigându-i pe toţi cei care cheamă numele lui Iisus Hristos Cel răstignit"*.

Sfântul Dimitrie, luând de la împărat dregătoria, a mers la Solun, unde a fost primit cu mare cinste de cetăţeni şi îndată a început a mărturisi înaintea tuturor numele lui Iisus Hristos, pe care îl prea mărea, precum şi a învăţa pe toţi credinţa. El a devenit pentru tesaloniceni un alt apostol Pavel, aducându-i pe ei la cunoştinţa adevăratului Dumnezeu şi dezrădăcinând închinarea la idoli.

Apoi, nu după multă vreme s-a făcut cunoscut împăratului Maximilian că Dimitrie, antipatul, este creştin şi pe mulţi îi aducea la credinţa sa, lucru pe care auzindu-l împăratul, s-a mâniat foarte tare. Întorcându-se atunci de la războiul pe care l-a purtat cu sciţii şi cu sarmaţii, pe care i-a supus sub stăpânirea împărăţiei Romei şi

venind biruitor, a făcut din cetate în cetate praznice şi jertfe idoleşti, apoi a venit şi în Tesalonic.

Dimitrie, încă înaintea venirii împăratului în Solun, a încredinţat toată averea sa unui credincios slujitor al său, pe care îl chema Lupul şi l-a însărcinat cu toată bogăţia ce rămăsese de la părinţii lui: aurul, argintul, pietrele de mare preţ şi hainele, să le împartă în grabă la cei cărora le trebuiau şi la săraci, zicând: ***"Împarte bogăţia cea pământească, ca să căutăm pe cea cerească". Iar el s-a pus pe rugăciuni şi pe post, pregătindu-se înainte pentru a primi cununa cea mucenicească.***

Împăratul a întrebat dacă sunt adevărate cele auzite despre Dimitrie. Iar Dimitrie, stând înaintea împăratului, cu mare îndrăzneală a mărturisit că el este creştin şi a defăimat închinarea de idoli cea păgânească.

St. Demetrios before Maximian

Atunci împăratul a poruncit să fie dus nu în temniţa cea de obşte, ci într-un loc mai defăimat, într-o baie mare şi veche, care era aproape de palatele unde şedea împăratul. L-au pus, deci, pe sfânt în cămările acelei băi, care era adâncă şi în care, intrând el, se ruga, grăind ca David: ***"Dumnezeule, spre ajutorul meu ia aminte Doamne, ca să îmi ajuţi mie, grăbeşte, că Tu eşti răbdarea mea Doamne, Doamne, nădejdea mea din tinereţile mele. Spre Tine m-am întărit din pântece, din sânul maicii mele, Tu eşti acoperitorul meu până ce voi fi. Pentru aceasta se***

va veseli gura mea, când voi cânta Ţie şi limba mea toată ziua va învăţa dreptatea Ta".

Sfântul Dimitrie şedea acolo în temniţă ca într-o cameră luminoasă, cântând şi slăvind pe Dumnezeu. Apoi sfântul a văzut o scorpie înaintea sa, care voia să-l muşte de picior; iar el, însemnându-se cu semnul crucii şi după ce a zis: ***"În numele lui Hristos care a zis să călcăm peste şerpi şi peste scorpii şi peste toată puterea vrăjmaşului"***, a călcat peste scorpia aceea.

Stând aşa în temniţă, a fost cercetat de îngerul lui Dumnezeu care i s-a arătat întru lumină mare, cu o prea frumoasă cunună din Rai şi i-a zis lui: "Pace ţie, pătimitorule al lui Hristos, Dimitrie! Îmbărbătează-te şi te întăreşte şi biruieşte pe vrăjmaşii tăi". Zicându-i acestea, i-a şi pus cununa pe cap.

Iar Sfântul a răspuns: "Mă bucur întru Domnul şi mă veselesc întru Dumnezeu, Mântuitorul meu". Şi sfântul se aprindea cu inima către dragostea lui Dumnezeu, voind să-şi verse cu osârdie sângele său pentru Dânsul.

În acea vreme împăratul se îndeletnicea cu jocuri publice şi cu privelişti; pentru că împăraţii elinilor, în vremea de demult, aveau obiceiul ca atunci când intrau într-o cetate puneau pe oameni să se lupte, aruncau pietre şi săreau, apoi aruncau cu suliţe la semn şi se luptau cu pumnul. Acest fel de lupte se numeau pentatlon şi cei care ar fi biruit în aceste cinci lupte primeau daruri de la împărat. Împăratul a vrut să vadă aceste cinci feluri de lupte şi s-a aşezat la un loc înalt ca să-i vadă pe luptători, între care era şi vestitul Lie, din neamul vandalilor. Acesta era înalt cu trupul, puternic cu virtutea şi înfricoşat la chip, căruia i-a făcut un loc înalt de privelişte. Împăratul se bucura, văzând cum acel Lie se luptă cu oamenii cei viteji şi îi ucidea pe ei, aruncându-i de sus în suliţe.

Mai era acolo şi tânărul creştin Nestor, cunoscut Sfântului Dimitrie. Acela, văzând pe Lie că ucide pe mulţi şi mai ales că îi pierde pe creştini fără cruţare, s-a aprins de râvnă şi vrând să se lupte cu Lie, a alergat la Sfântul Dimitrie care era în temniţă şi i-a spus lui despre luptătorul Lie că a ucis mulţime de creştini. Nestor cerea de la dânsul binecuvântare şi rugăciuni, ca să-l poată birui pe acel nemilostiv ucigaş de oameni.

Sfântul mare mucenic Dimitrie şi tânărul creştin Nestor

Sfântul Dimitrie, însemnându-l pe el cu semnul Sfintei Cruci, i-a zis: "Du-te şi îl vei birui pe Lie, mărturisind pe Hristos".

Apoi Nestor a alergat în acel loc şi cu mare glas a strigat: "O, Lie! Vino să ne luptăm amândoi!".

Împăratul, şezând la loc înalt şi privind pe oameni luptându-se, dacă a văzut pe Nestor tânăr şi frumos la faţă, fiind cam de douăzeci de ani, l-a chemat la dânsul şi i-a zis: "Tinere, pentru ce nu-ţi cruţi viaţa ta? Oare nu vezi pe câţi i-a biruit Lie şi cât sânge a vărsat? Nu îţi este milă de frumuseţea ta şi de tinereţea ta? Dacă eşti sărac, vino să te îmbogăţesc, numai nu te duce să te lupţi cu Lie, că o să-ţi pierzi viaţa".

A răspuns Nestor: "Împărate, eu sărac nu sunt, nici nu vreau să-mi pierd viaţa, ci vreau să mă lupt cu Lie şi să-l biruiesc pe el". Acestea zicându-le, strigă: "Dumnezeul lui Dimitrie, ajută-mi!" Apoi a început să se lupte cu potrivnicul, pe care, trântindu-l jos în suliţele cele ascuţite, l-a omorât.

Împăratul s-a mâhnit foarte tare de pierderea lui Lie, mai mult decât dacă ar fi căzut el din împărăţia sa. Chemând la el pe Nestor, i-a zis: "Tânărule, cu ce farmece l-ai biruit pe Lie? EI a omorât atâţia oameni mai puternici decât tine şi tu cum l-ai omorât pe dânsul?"

Sfântul Nestor a răspuns: "Împărate, eu nu am biruit pe Lie cu farmece, ci cu puterea lui Hristos, adevăratul Dumnezeu, am făcut aceasta".

Acestea dacă le-a auzit păgânul împărat, s-a mâniat foarte tare şi a poruncit unui boier pe care îl chema Marchian, să-l scoată pe Nestor afară de poarta cea de aur şi să-i taie capul cu cuţitul. În acest chip s-a sfârşit Sfântul Nestor, după cuvântul Sfântului Dimitrie.

Nu s-a mângâiat împăratul pentru pierderea lui Lie, căci toată ziua şi toată noaptea era mâhnit. Apoi aflând că Dimitrie a fost pricinuitorul morţii lui Lie, a poruncit să-l ucidă pe el cu sulițele.

"Precum Lie a fost aruncat în suliţe de Nestor şi a murit, aşa şi Dimitrie să fie străpuns cu suliţele, ca de aceeaşi moarte să moară cel care a pricinuit moartea iubitului meu Lie" - aşa zicea împăratul.

Dar s-a înşelat nebunul împărat, socotind că Sfinţii mor cu aceeaşi moarte ca şi păcătoşii, pentru că moartea păcătoşilor este cumplită, iar a sfinţilor este cinstită înaintea Domnului.

Începând a se lumina de ziuă, în ziua de douăzeci şi şase a lunii octombrie, au intrat ostaşii în temniţă şi aflându-l pe Sfântul Dimitrie stând la rugăciune, l-au împuns pe el cu suliţele. Întâia suliţă cu care a fost împuns a fost în coasta dreaptă, în locul în care a fost împuns şi Hristos pe cruce. Căci sfântul, cum a văzut pe ostaşi, singur a ridicat mâna dreaptă şi aceştia I-au şi împuns. Astfel, închipuind patima lui Hristos Domnul, Cel împuns cu suliţa, sfântul şi-a dat în mâinile Lui cinstitul său suflet.

Iar trupul lui care zăcea pe pământ fără cinste, mergând noaptea un oarecare dintre credincioşi, l-a luat în taină şi l-a îngropat.

Când Sfântul Dimitrie a fost străpuns de suliţe în temniţă de către ostaşi, era de faţă la moartea lui şi credinciosul său slujitor, cel pomenit mai înainte, Lupul. Acela a luat haina stăpânului său cea înmuiată în sânge. La fel şi inelul lui l-a înmuiat în sânge şi multe minuni făcea cu haina şi cu inelul, tămăduind toate bolile şi gonind duhurile cele viclene, încât s-a dus vestea minunilor prin tot Solunul şi toţi bolnavii alergau la dânsul.

Aflând despre acestea Maximilian, a poruncit ca să-l prindă pe fericitul Lupul şi să-i taie capul. Şi astfel, sluga cea bună şi credincioasă a sfântului s-a dus la Domnul după stăpânul său, adică după Sfântul Dimitrie, căci unde este stăpânul, acolo să fie şi sluga lui.

***

Apoi, nu după multă vreme, a început prigoana asupra creştinilor. ***Deasupra mormântului Sfântului Dimitrie era zidită o biserică mică, în care se săvârşeau multe minuni şi bolnavii primeau tămăduire.***

Atunci, un boier din cei mari, slăvit şi credincios, din părţile Iliricului, pe nume Leontie, fiind cuprins de o boală grea şi nevindecabilă, a alergat cu credinţă la Sfântul mare mucenic Dimitrie. Când au ajuns la biserica sfântului, l-au aşezat în acel loc unde se aflau în pământ moaştele mucenicului şi îndată acesta a primit tămăduire şi s-a sculat sănătos, mulţumind lui Dumnezeu şi prea mărind pe Sfântul Dimitrie, plăcutul Lui. Acesta a vrut să zidească sfântului o biserică mare şi frumoasă în semn de mulţumire.

Dărâmând biserica cea mică, când s-a început temelia celeilalte biserici, ***au fost găsite moaştele Sfântului şi marelui mucenic Dimitrie întregi şi nestricate, din care au izvorât mir frumos mirositor şi a umplut toată cetatea de mireasmă bună. Apoi s-a adunat tot poporul şi cu bucurie au luat din pământ moaştele sfântului şi s-a tămăduit mulţime de bolnavi, prin ungerea cu mirul care izvora.*** *Leontie, bucurându-se, nu atât pentru sănătatea sa, cât pentru aflarea sfintelor moaşte, degrabă a săvârşit lucrul pe care îl începuse şi a ridicat în acel loc o biserică prea frumoasă în numele Sfântului mare mucenic Dimitrie.* ***Într-însa a pus cinstitele lui moaşte, într-o raclă ferecată cu aur şi împodobită cu pietre de mare preţ.*** *Apoi, cumpărând sate şi vii, le-a dat bisericii spre întreţinerea celor ce slujeau în ea.*

Leontie, întorcându-se la locul său, a vrut să ia cu sine o parte din moaştele sfântului, ca să zidească o biserică şi în patria sa. Dar Sfântul, arătându-i-se în vis, i-a zis să nu îndrăznească a lua ceva din moaştele lui.

***

Atunci el a luat numai giulgiul cel înmuiat în sângele Sfântului şi punându-l în racla de aur, a plecat: Multe minuni s-au făcut pe cale cu acel giulgiu, prin puterea rugăciunilor sfântului, căci trecând el un râu mare şi foarte tulburat de o furtună, pentru care era cuprins de mare frică, i s-a arătat Sfântul Mucenic Dimitrie, zicându-i: ***"Racla cu giulgiu ia-o în mâinile tale şi nu te teme".*** Astfel făcând el, a reuşit să treacă împreună cu însoţitorii săi, fără primejdie râul acela.

***

Ajungând în patria sa a zidit o prea frumoasă biserică în cinstea Sfântului mucenic. Acolo s-a vindecat Marin, eparhul Iliricului, care era plin de răni din cap şi până la picioare.

***

De asemenea, au mai fost tămăduiţi unul căruia îi curgea sânge din nări şi unul îndrăcit a fost izbăvit şi multe alte minuni se săvârşeau acolo cu ajutorul rugăciunilor Sfântului.

Însă multe minuni se făceau în Tesalonic, acolo unde se aflau moaştele lui cele sfinte.

***

Apoi a fost o foamete mare în Tesalonic, încât mureau oamenii din pricina lipsei de hrană. Sfântul mucenic Dimitrie, nesuferind să vadă oamenii din cetatea sa pierind de foame, s-a arătat pe mare corăbierilor, înconjurând limanurile,

adăposturile şi ostroavele, apoi a poruncit corăbierilor care duceau grâu să meargă în Tesalonic. Astfel a izbăvit cetatea sa de foamete.

***

Când dreptcredinciosul împărat Iustinian a zidit o prea frumoasă biserică în Constantinopol, în numele înţelepciunii lui Dumnezeu, Biserica Sfântă Sofia, a trimis în Tesalonic bărbaţi cinstiţi ca să aducă de acolo o parte din moaştele Sfântului Mucenic Dimitrie, pentru împodobirea şi sfinţirea acelei biserici noi. Ajungând trimişii la Tesalonic şi apropiindu-se de cinstita raclă a sfântului, deodată a ieşit foc din raclă, dogorind pe toţi şi un glas înfricoşat din acel foc, zicea: ***"Să nu îndrăzniţi".***

Toţi cei ce erau acolo au căzut de frică şi luând numai ţărână din acel pământ, s-au dus la împărat. Spunându-i cele ce s-au petrecut, s-au mirat toţi de cele ce au auzit. Iar ţărâna luată de la mormântul sfântului mucenic a dat-o jumătate împăratului, iar cealaltă jumătate au pus-o în cămara unde se păstrau vasele bisericii.

***

Altădată un tânăr, pe care îl chema Onisifor, era rânduit la biserica Sfântului Dimitrie să aprindă lumânările şi să îngrijească candelele. Acela, fiind îndemnat de diavol, fura lumânările şi le vindea în taină şi îşi făcea câştig necinstit.

Iar sfântul, nesuferind un lucru rău ca acesta ce se făcea în biserica lui, i s-a arătat în vis lui Onisifor şi fapta cea rea a lui a mustrat-o cu iubire de oameni, zicându-i: ***"Frate Onisifore, nu-mi este plăcut lucrul pe care îl faci tu, că furi lumânările şi faci pagubă celor ce le aduc, dar mai ales ţie. Că celui ce face unele ca acestea îi creşte osândirea. Deci lasă-te de aceste apucături rele şi te pocăieşte".***

Onisifor, sculându-se din somn, s-a ruşinat de fapta sa şi se temea. Dar după o vreme a uitat învăţătura mucenicului şi a început obiceiul său cel rău, de a fura lumânările.

Odată, unul din dreptcredincioşii cetăţeni, sculându-se foarte de dimineaţă, a venit la biserică şi a adus nişte lumânări foarte mari pe care, aprinzându-le, le-a dus la mormântul Sfântului Mucenic Dimitrie, apoi, rugându-se, s-a dus. Iar Onisifor, mergând spre acele lumânări, şi-a întins mâna să le ia şi îndată a auzit un glas din mormântul sfântului mucenic, zicându-i: ***"Iarăşi faci acelaşi lucru rău?"***

Onisifor, fiind lovit de acest glas, a căzut rău la pământ şi zăcea ca un mort, până ce a venit unul din clerici care l-a ridicat pe el, uimit de spaimă. Apoi, abia venindu-şi în fire, şi-a mărturisit înaintea tuturor păcatul şi le-a povestit despre arătarea cea dintâi a sfântului în vis, cât şi cea despre a doua mustrare a mucenicului şi toţi s-au înspăimântat, auzind aceasta.

***

De multe ori Sfântul mare mucenic Dimitrie şi-a izbăvit cetatea Solunului de năvălirea şi de asuprirea barbarilor.

În vremea împăratului Mavrichie, fiind război cu arabii şi cetatea Solunului fiind înconjurată şi tare bătută de barbari, atunci era în cetate un om temător de Dumnezeu şi foarte îmbunătăţit, care se numea Ilustrie. Acesta, venind noaptea în biserica marelui Mucenic Dimitrie, în pridvor fiind, se ruga cu toată tăria lui Dumnezeu şi purtătorului de chinuri al lui Hristos pentru apărarea cetăţii sale şi i s-a făcut o vedenie înfricoşată.

A văzut doi tineri luminaţi, ca unii din cei ce stau înaintea feţei împăratului, venind în biserica Sfântului. Aceia erau îngerii lui Dumnezeu în faţa cărora s-au deschis uşile singure şi ei au intrat înăuntru. Apoi a intrat şi Ilustrie după dânşii, vrând să vadă ce va fi.

Iar cei ce intraseră, cu glas mare au zis: "Unde este stăpânul cel ce locuieşte aici?".

Şi iată, s-a arătat alt tânăr, ca un slujitor, zicând: "Ce aveţi cu el?"

Iar ei au zis: "Domnul ne-a trimis la dânsul ca să-i spunem un cuvânt".

Iar slujitorul, arătând spre mormântul sfântului, a zis: "Aici este".

Iar ei au zis slujitorului: "Spune-i despre noi".

Şi mergând, slujitorul a ridicat perdeaua şi a ieşit Sfântul Dimitrie în întâmpinarea lor, cu acel chip precum era zugrăvit pe icoană.

Era luminat ca soarele, încât nu-i era cu putinţă lui Ilustrie să privească la dânsul, ci tremura de frică, văzând ceea ce se petrecea.

Apoi, cei ce au venit l-au sărutat pe Sfântul Dimitrie, iar el a grăit către dânşii: "Vă mulţumesc, dar pentru ce aţi venit la mine?"

Iar cei ce veniseră au răspuns: "Stăpânul ne-a trimis pe noi la sfinţia ta, poruncindu-ţi ca să-ţi laşi cetatea şi să mergi la Dânsul, vrând ca să o dea pe ea vrăjmaşilor".

Acestea auzindu-le mucenicul, a lăcrimat, plecându-şi capul.

Iar slujitorul zicea către cei ce au venit: "Dacă aş fi ştiut că venirea voastră îmi aduce întristare, nu aş fi spus Stăpânului meu de voi".

Apoi Sfântul mucenic Dimitrie a început a grăi: "Oare aşa voieşte Domnul şi Stăpânul tuturor ca această cetate, pe care a răscumpărat-o cu sânge, să o dea în mâna vrăjmaşilor, celor ce nu-L cunosc pe El şi nu cred într-Însul, nici nu cinstesc numele cel sfânt al Lui?"

Iar cei ce veniseră i-au răspuns: "De nu ar fi voit aşa Stăpânul nostru, nu ne-ar fi trimis pe noi la sfinţia ta".

Iar el le-a zis: "Mergeţi, fraţilor, să spuneţi Stăpânului meu că aşa zice Dimitrie, robul Său: Ştiu îndurările Tale, iubitorule de oameni, Stăpâne, Doamne, care covârşesc păcatele noastre, încât chiar fărădelegile a toată lumea nu biruie milostivirea Ta. Tu pentru păcatele noastre Ţi-ai vărsat Sângele Tău şi Ţi-ai pus sufletul pentru noi. Deci, arată-Ţi mila Ta şi spre această cetate şi să nu porunceşti să o las pe ea. De vreme ce m-ai pus pe mine de strajă cetăţii acesteia, Ţie mă voi asemăna, Stăpânul meu, căci îmi voi pune sufletul pentru cetăţeni. Şi de vor pieri aceştia, să pier şi eu cu dânşii. Dar să nu pierzi, Doamne, cetatea în care se pomeneşte numele Tău cel sfânt, căci cu toate că a greşit poporul Tău, totuşi nu s-a depărtat de la Tine şi Tu singur eşti Dumnezeul celor ce se pocăiesc".

Apoi l-au întrebat cei ce veniseră: "Aşa să răspundem din partea Ta, Domnului Care ne-a trimis pe noi?"

A zis Dimitrie: "Da, fraţilor, aşa să-I spuneţi. Pentru că ştiu că nu până la sfârşit se va iuţi, nici în veac se va mânia". Acestea zicându-le, a intrat în mormânt şi s-a închis în sfinţita raclă.

Iar cei ce au vorbit cu dânsul s-au făcut nevăzuţi.

Toate acestea Ilustrie le-a văzut şi le-a auzit în vedenia aceea, apoi, sfârşindu-se vedenia, şi-a venit în fire. Şi se minuna foarte tare şi căzând la pământ, a mulţumit sfântului pentru că are grijă de cetate şi el roagă pe Stăpânul să nu fie daţi în mâinile vrăjmaşilor lor. Iar a doua zi a spus toate acestea poporului şi-l întărea spre vitejeasca împotrivire asupra vrăjmaşilor.

Auzind acestea, cu lacrimi strigau către Dumnezeu, cerând milă, iar pe Sfântul mucenic Dimitrie îl chemau ca să le fie întotdeauna în ajutor, după cum şi până aici s-au păzit întregi prin apărarea lui. Deci, îndată s-au dus vrăjmaşii de la zidurile cetăţii cu ruşine, neputând să ia cetatea cea păzită de marele plăcut al lui Dumnezeu şi s-au întors deşerţi în ale lor. Astfel îşi apăra cetatea sa Sfântul Mucenic Dimitrie.

***

Apoi pe mulţi i-a eliberat din robia barbarilor, căci arătându-i-se unui episcop care era prins de barbari şi legat, l-a dezlegat de legături şi l-a dus până la Tesalonic.

După aceea, năvălind barbarii în hotarele Tesalonicului şi robind mulţi oameni dimprejurul cetăţii, au luat pe două fecioare frumoase şi ducându-le în pământul lor, le-au dăruit stăpânitorului. Amândouă erau iscusite la lucrul gherghefului, făcând în cusături tot felul de flori şi de pomi, păsări, fiare şi chipuri omeneşti. Înştiinţându-se stăpânitorul de meşteşugul lor, le-a zis: "Am auzit că în pământul vostru este un Dumnezeu mare, anume Dimitrie şi face multe minuni. Deci să-mi coaseţi pe pânza curată chipul aceluia, ca şi eu să mă închin lui".

Iar fecioarele i-au zis: "Dimitrie nu este Dumnezeu, ci mare slugă a lui Dumnezeu şi ajutor al creştinilor. Noi nu îndrăznim a face aceasta, stăpânitorule, pentru că ştim că nu voieşti ca să-l cinsteşti, ci să-l batjocoreşti".

Iar stăpânitorul a zis: "În mâinile mele este viaţa şi moartea voastră, alegeţi voi ce voiţi: sau să faceţi ceea ce vă poruncesc şi să fiţi vii sau dacă nu împliniţi porunca, să muriţi îndată".

Iar ele, de frica morţii, au început să coase pe o pânză subţire chipul Sfântului Mucenic Dimitrie. Sosind ziua sfintei lui pomeniri, au terminat de cusut chipul mucenicului şi noaptea, şezând fecioarele la gherghef, s-au plecat peste chipul acela şi au început să plângă, zicând: "Să nu te mânii pe noi, mucenice al lui Hristos, pentru că ştim că nelegiuitul stăpânitor are să batjocorească sfântul tău chip. Să ştii că noi nu am voit să închipuim sfânta ta faţă, dar fără de voie am

făcut aceasta, temându-ne de moartea cea cumplită". Astfel plângând deasupra chipului, au adormit.

Şi precum oarecând îngerul a luat pe Avacum, aşa şi Sfântul Dimitrie, luând pe acele fecioare cu chipul, le-a dus în acea noapte în Tesalonic, când era praznicul său şi le-a pus în biserică lângă mormântul sfântului, pe când se făcea cântarea cea de toată noaptea.

Poporul, văzând această minune, s-a mirat, iar fecioarele acelea, deşteptându-se, au strigat: "Slavă lui Dumnezeu! Dar unde ne aflăm?" Şi li se părea că sunt în vis. Apoi, cunoscând cu adevărat că sunt în Tesalonic şi văzând mormântul sfântului şi popor mult stând în biserică, cu mare glas au mulţumit izbăvitorului lor, Sfântului Mucenic Dimitrie şi toate cele întâmplate le-au spus tuturor. Şi s-au bucurat solunienii de această minune prea slăvită şi au prăznuit cu bucurie ziua Sfântului Dimitrie, iar chipul cel cusut l-au pus înaintea altarului.

***

În vremea în care era să se predea Tesalonicul în mâinile agarenilor (turcilor), mergând câţiva creştini cucernici la Tesalonic în ziua praznicului Sfântului Mare Mucenic al lui Hristos, Dimitrie, erau pe drumul cel împărătesc care duce la Vardari, acolo unde se uneşte drumul ce vine de la Tesalonic cu drumul ce vine de la Larisa. Aceia au văzut aievea un om în chip de ostaş, care venea de la Tesalonic şi un altul în chip de arhiereu, care venea pe drumul de la Larisa şi s-au întâlnit amândoi.

Mai întâi ostaşul a zis către arhiereu: ***"Bucură-te Ahilie, arhiereul lui Dumnezeu!".***

Arhiereul a răspuns: ***"Bucură-te şi tu, ostaşule al lui Hristos, Dimitrie".***

Iar creştinii aceia auzind astfel de nume, au stat cu frică la o parte ca să vadă sfârşitul.

A zis iarăşi ostaşul către arhiereu: ***"De unde vii, arhiereule al lui Dumnezeu şi unde te duci?"***

Atunci Sfântul Ahilie a lăcrimat şi i-a zis: ***"Pentru păcatele şi fărădelegile lumii, mi-a poruncit Dumnezeu să ies din Larisa, pe care o păzeam, căci are de gând s-o dea în mâinile agarenilor. Deci, am ieşit de acolo şi mă duc unde îmi va***

porunci". *"Dar tu, a zis Ahilie, de unde vii ostaşule al lui Hristos, Dimitrie? Te rog spune-mi?!".*

Atunci a lăcrimat şi Sfântul Dimitrie şi i-a zis: ***"Eu tot asemenea am pătimit, arhiereule Ahilie. De multe ori am ajutat tesalonicenilor şi i-am izbăvit din robie, de primejdie aducătoare de moarte şi de toată neputinţa. Însă acum, pentru multele păcate şi fărădelegile lor, S-a depărtat Dumnezeu de la dânşii şi mi-a poruncit să-i las, ca cetatea să fie cucerită de agareni. Deci, pentru aceasta am ascultat porunca Lui şi îndată am ieşit de acolo şi mă duc unde îmi va porunci".***

Zicând acestea, amândoi şi-au plecat capetele la pământ şi au plâns, iar după aceea s-au sărutat şi şi-au luat ziua bună unul de la altul şi îndată s-au făcut nevăzuţi.

Când au văzut această minune, creştinii aceia n-au mai îndrăznit să se ducă la Tesalonic, ci s-au întors înapoi, povestind vedenia şi minunea aceea.

După aceasta, n-a trecut o lună şi Tesalonicul, precum şi Larisa, au fost cucerite de turci.

Apoi multe alte minuni a făcut Sfântul, spre slava lui Dumnezeu în Treime, Căruia se cade cinste, mulţumită şi închinăciune de la toată făptura, în veci. Amin.

Sfântul mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir - drumul spre sfințenie

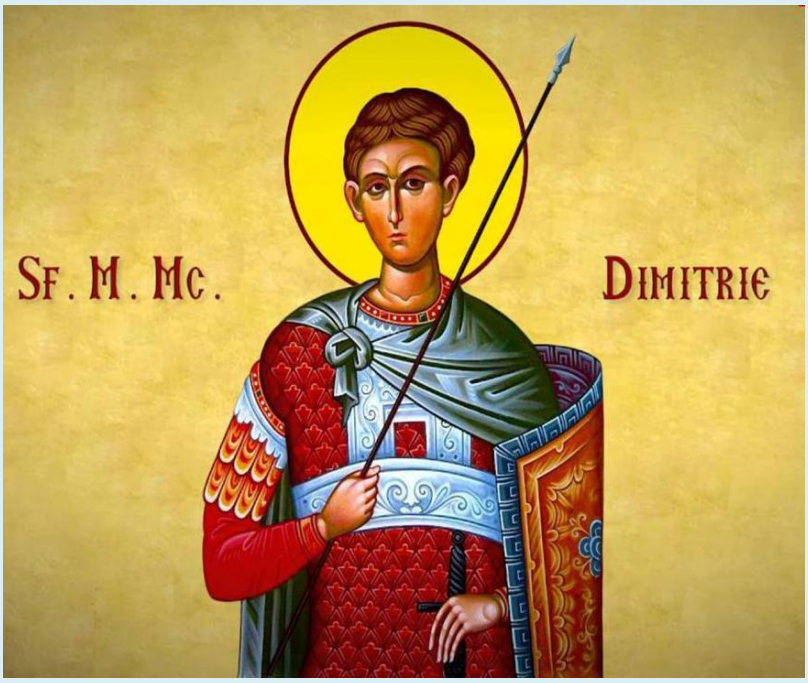

Ajungând guvernator al Tesalonicului, Sfântul mare mucenic Dimitrie a fost ucis cu sulițele, după ce a permis ca un gladiator să fie omorât, pentru a nu mai persecuta creștinii.

***

Fiul prefectului din Tesalonic, Sfântul mare mucenic Dimitrie a fost numit, după moartea tatălui său, guvernator, iar din pricina faptului că nu și-a tăinuit credința, a fost întemnițat.

Fiind pornită persecuția creștinilor, pe vremea împăraților Dioclețian și Maximian, un tânăr curajos, pe nume Nestor, i-a cerut Sfântului Dimitrie binecuvântarea să îl ucidă pe gladiatorul favorit al împăratului, Lie.

Omorându-l pe acesta, Sfântul mucenic Nestor a fost ucis de sabie, iar Sfântul Dimitrie a fost străpuns cu sulițele.

Curgând mir din trupul său, sfintele moaște au fost puse spre închinare la Tesalonic, mulți dintre cei care se roagă primind ajutor de la Sfântul mare mucenic Dimitrie.

Sinaxar - Pomenirea Sfântului slăvitului marelui mucenic Dimitrie (Dumitru), izvorâtorul de mir şi făcătorul de minuni, din Tesalonic

În această lună (octombrie), în ziua a douăzeci şi şasea, pomenirea Sfântului slăvitului marelui mucenic Dimitrie (Dumitru), izvorâtorul de mir şi făcătorul de minuni, din Tesalonic.

Acesta a fost pe vremea împăraţilor Diocleţian şi Maximian (284-305), trăgându-se din Tesalonic, fiind din început evlavios şi învăţător al credinţei celei în Hristos.

Deci mergând Maximian la Tesalonic a fost prins sfântul şi pus în temniţă, pentru că era vestit în dreapta credinţă. Şi lăudându-se împăratul cu un om al lui ce-l chema Lie şi îndemnând pe oamenii cetăţii să iasă să se lupte cu el, căci întrecea acesta pe toţi cei de vârsta lui la mărimea trupului şi la putere.

Un oarecare tânăr creştin anume Nestor, mergând la Sfântul Dimitrie unde se afla în temniţă, îi zise: "Robule al lui Dumnezeu, vreau să mă lupt cu Lie; roagă-te pentru mine".

Iar Sfântul însemnându-l la frunte cu semnul crucii, îi zise: ***"Şi pe Lie vei birui şi pentru Hristos vei mărturisi".***

Deci luând Nestor îndrăzneala din cuvintele acestea, merse de se lupta cu Lie şi-i puse semeţia lui jos, omorându-l. De care lucru împăratul ruşinându-se, s-a mâhnit şi s-a mâniat.

Şi fiindcă s-a aflat că Sfântul Dimitrie a îndemnat la aceasta pe Nestor, a trimis ostaşi şi le-a poruncit să-l străpungă cu sulițele pe sfântul în temniţă. Pentru că a

fost pricina înjunghierii lui Lie şi făcându-se aceasta, îndată marele Dimitrie şi-a dat sufletul în mâinile lui Dumnezeu, făcând după moartea sa multe minuni şi uimitoare tămăduiri. Apoi din porunca împăratului s-a tăiat şi capul Sfântului Nestor.

Dintru ale lui Metafrast

Aşadar, zăcând trupul sfântului mort pe pământ, au luat apoi nişte creştini cinstitele lui moaşte şi le-au îngropat cu cinste şi cu dragoste dumnezeiască.

Iar o slugă a sfântului ce-i slujea, când a primit sfântul fericita junghiere, el precum a putut a strâns sfinţitul sânge al mucenicului, în sfântul orar ce-l purta sfântul pe umere, încă şi inelul sfântului ce-l purta în mâna sângerându-l cu mucenicescul sânge, multe minuni a făcut cu el, încât s-a umplut toată cetatea tesalonicenilor de vestea minunilor.

Drept aceea nici era cu putinţă a se ascunde aceasta de Maximilian, nici el a suferi zavistia; ci au prins numaidecât pe acea minunată slugă, care se chema Lupul şi l-au omorât.

Deci trecând câtăva vreme şi înmulţindu-se minunile şi ajungând în toate părţile, un om oarecare anume Leontie, foarte de cinste şi cu căldură spre credinţa în Hristos, a căzut într-o boală foarte grea, cât socotea mai de dorit moartea şi neputând doctorii nimic a-i folosi şi boala tot întărindu-se, a năzuit la Sfânta biserică a mucenicului şi îndată cum l-au dus şi l-au pus acolo şi el chemând numele sfântului prin buzele sale, lesne s-a tămăduit de acea boală. Şi precum Leontie curând îşi lua tămăduirea, aşa fără de zăbavă precum a putut a dat răsplătirea. Că a stricat locaşul cel mic unde era trupul sfântului, fiind foarte strâmt din pricina zidului băii şi a uliţei. Şi a zidit din temelie locaş mai mare în cetatea Tesalonicului, care stă până astăzi foarte cuvios în faţa uliţei celei mari, unde este baia cea de obşte.

Deci vrând acest iubitor de credinţă om, ca să meargă la Iliric unde avea şi dregătoria de guvernator şi vrând el să ia oarece părţi din sfântul trup, ca să zidească şi acolo biserica sfântului mucenic, a fost oprit de la ce voia să facă, prin arătări de noapte, pentru că nu luase voie de la sfântul. Pentru aceasta a făcut a doua călătorie, precum se spune şi luând haina mucenicului ce era roşită de sfântul lui sânge şi o parte din orar şi punându-le într-un sicriu de cinste, pe cele ce erau cu adevărat cinstite, într-acest chip a împlinit dorinţa mucenicului şi apărarea sa. Deci vrând a-şi face calea către Sirmium în vreme de iarnă şi sosind la ţărmurile apei

Istrului şi venind apa foarte mare, era în mare mâhnire. Iar Sfântul Dimitrie arătându-i-se i-a zis: ***"Să nu ai nici o grijă, ci ţine în mâini cele ce duci şi treci fără de nici o îndoială râul".*** Şi a ascultat guvernatorul pe cel ce i se arătase şi dimineaţa suindu-se în car a trecut apa ţinând sicriaşul în mâini; iar apa îi făcea loc şi curgea cu linişte. Deci aşa trecând fără de nici o vătămare şi sosind la Sirmium a aşezat acest sfânt sicriu cu odorul ce era în el în biserica ce zidise mucenicului. Şi mulţi s-au bucurat de multele minuni şi tămăduiri ce făcuse acea sfântă hlamidă, încă şi pe cale.

Şi pe Marian guvernatorul ilirienilor, care era cuprins de o boală rea din cap până la picioare, părăsindu-l doctorii şi mergând la biserica sfântului, precum îi poruncise sfântul, i-a izbăvit de acea boală.

Şi pe alt om ce avea boala de curgerea sângelui, l-a tămăduit minunat şi pe altul ce era demonizat, încă şi cetatea cea mare a Tesalonicului a izbăvit-o de împresurarea barbarilor şi a scos-o din robia lor.

Şi pe episcopul afrorilor (pe care îi socotesc elinii mutaţi din Fenicia), care fiind robit de către barbari l-a izbăvit, arătându-i-se sfântul şi slobozindu-l din legăturile ce avea împrejur, l-a îndreptat până la Tesalonic. Iar dacă s-a dus episcopul în Africa, a zidit o biserică marelui Mucenic Dimitrie, silindu-se încă să-i facă şi un chivot şi un amvon, iar sfântul neîntârziind, ci arătându-se episcopului în vis, i-a zis: ***"Ia aminte, corabia ce a sosit acum la liman a adus marmore câte îţi trebuie şi din acelea să iei pentru acea trebuinţă";*** deci vorbind episcopul cu corăbierul şi neizbutind, i s-a arătat iarăşi sfântul şi i-a zis: ***"Ca la vârful corăbiei zăceau marmorele"***, spunându-le tot anume cum şi în ce fel de formă erau şi cum că le cumpărase pe numele fratelui său şi împreună-mucenicului Victor şi cum că acela i le-a dăruit acum fiind pentru el altele la Constantinopol de i s-a împlinit trebuinţa şi să spună aievea corăbierului în acest chip, că aşa îl va pleca şi le va lua, precum a şi fost.

În cetatea Tesalonicului a potolit foametea şi moartea ce era, înconjurând pe la limanuri şi arătându-se corăbierilor, le-a poruncit să pornească cu corăbiile cu bucate acolo degrab, arătându-se atunci şi aievea, de-l vedeau corăbierii cu ochii şi mergea sfântul departe înaintea corăbiilor, umblând pe mare.

Pururea pomenitul împărat Iustinian, a zidit acel de Dumnezeu făcut şi fără cusur lucru, în numele adevăratei înţelepciuni a Cuvântului lui Dumnezeu şi căuta să ascundă acolo toate cele de demult vechi şi cinstite lucruri şi poftind să i se aducă acolo şi vreo părticică din moaştele Sfântului Marelui Mucenic Dimitrie şi

pornindu-se spre acel lucru cei trimişi de dânsul şi apropiindu-se de mucenicescul şi de Dumnezeu cinstitul mormânt al mucenicului, îndată se arată unde strălucea foc de la cinstitul sicriu şi sărea de acolo văpaie de foc de-i lovea în gură şi nu-i lăsa să se apropie şi glas din foc ieşind şi povestind acel înfricoşător şi minunat lucru zicea: "încetaţi de a mai încerca"; de care îngrozindu-se, au căzut cu faţa la pământ şi luând numai ţărână de acolo, s-au dus. Din care, jumătate au pus-o ca un odor în camera odoarelor, iar jumătate au trimis-o la împărat pentru sfinţenie, povestindu-i cele ce li s-a întâmplat şi ce li s-a grăit.

Iar diavolul cel ce pururea pizmuieşte cele bune, a ispitit oarecând să dea marea cetate a Tesalonicului în mâinile vrăjmaşilor în acest chip: a uneltit ca să ardă chivotul sfântului în biserică şi aprinzându-se biserica de ardea, a sosit şi neamul cel fără de omenie al slăvinilor şi a ascuns oastea puţin în lături de la cetate. Iar poporul strângându-se ca să stingă focul, cel ce era purtător de grijă de lucrurile cele sfinte ale bisericii, văzând că argintul sicriului se topise de curgea pe pământ, s-a temut să nu se facă vreun jaf, să piară argintul de popor, deci strigă cu glas mare zicând: "O, prietenilor şi fraţilor, vrăjmaşii au împresurat cetatea şi au început a sfărâma zidurile" şi se mesteşugia el cu cuvântul lui ca să risipească mulţimea oamenilor şi să nu jefuiască argintul, căci sfântul dăduse insuflarea aceasta.

Crezând cuvântul aceluia, precum şi era de crezut şi pornindu-se toţi numaidecât la ziduri au aflat pe vrăjmaşi punând scările la ziduri şi măiestriile cele de stricăciunea cetăţii şi pe cei ce dăduseră năvală asupra cetăţii numai puţin decât focul; deci chemând pe sfântul în ajutor, i-au alungat.

Iar după ce s-a stins şi focul, păzitorul acela al bisericii, a spus către toţi minunea, zicând: Ca strigarea aceea ce făcuse, nu era doară că ştia el ceva de venirea vrăjmaşilor, ci numai pentru paza sfântului, ca să nu se jefuiască argintul de popor. Care este arătată la cei chibzuiţi, care ştiu socoti lucrurile şi cunosc dumnezeieştile rânduieli, ca cu pronia sfântului întorcând la capul vrăjmaşului meşteşugurile lui, se tămădui răul cu rău, căci cu aprinderea focului a aţâţat poporul şi cu stingerea l-a întărit, iar cu glasul cel de mântuire, care s-a dat din dumnezeiască insuflare păzitorul bisericii le-a strigat şi fiind poporul înfierbântat a mântuit şi zidul şi cetatea foarte uşor.

Aşijderea şi un oarecare Ilustrie, ce se zice pe limba greacă protospătar, şezând lângă biserica Sfântului, dumnezeiesc om se cunoştea a fi. Acesta spunea, că pe vremea războiului cu avarii, când împărăţea Mavrichie, a văzut doi bărbaţi luminoşi la chip şi la stat, ca cei ce sunt în cinste şi stau înaintea feţei împăratului, care mergeau să intre în biserica sfântului şi când au fost la locul ce se cheamă

Trivolon, de unde se începe a intra în biserică, între cei doi stâlpi mari de tetalie, ce stau spre apus, au zis slugii să-i ducă la domnul casei şi apropiindu-se el de intrarea sfântului chivot, iar sfântul degrab a deschis uşile şi a ieşit de i-a întâmpinat şi le-a dat închinăciunea sănătăţii ca unor cunoscuţi şi veniţi de la împăratul şi făcând voia împăratului, iar şi au grăit către dânsul, zicând: ***"Că împăratul a poruncit sfinţiei tale să laşi cetatea şi să mergi către dânsul, că s-a lăsat vrăjmaşilor cetatea aceasta".***

Dacă a auzit sfântul acest lucru a plâns, plecând capul, fiind cuprins cu tăcere, multă vreme, arăta cu chipul acesta greutatea mâhnirii ce-i dăduseră cuvintele acelea, de care mâhnindu-se şi sluga, a zis: "De aş fi ştiut, fraţilor, că va aduce venirea voastră atâta amărăciune, nu aş fi spus domnului meu".

Şi după aceea târziu i-a întrebat Sfântul: ***"Adevărat, aşa a plăcut? Aşa s-a părut Domnului şi Stăpânului tuturor? Să părăsească o cetate atât de mare, pe care a cumpărat-o cu Sângele Său şi să o dobândească cei ce nu-l cunosc?"***

Şi ei au zis: ***"Aşa, adevărat".***

Iar sfântul şi mult-milostivul mucenic, i-a tocmit şi i-a învăţat să ducă răspunsul la Domnul şi Stăpânul tuturor, care era în acest chip: ***"Cunosc, iubitorule de oameni, Doamne, milosârdiile Tale, cele ce biruiesc pururea mâhnirea Ta, pe care o aţâţă păcatele noastre; cunosc că Ţi-ai pus sufletul pentru păcătoşi şi Ţi-ai vărsat sângele pentru ei şi nu s-a zăticnit niciodată această bună voie a Ta şi de păcatele noastre şi de vreme ce m-ai pus şi pe mine păzitor acestei cetăţi, mă voi asemăna Ţie, Stăpânului meu şi-mi voi pune sufletul pentru dânşii şi voi pieri cu pieritorii aceştia, ce cred în numele Tău. Şi nu s-au despărţit de la Tine, măcar că au greşit, iar Tu eşti Dumnezeul celor ce se pocăiesc".***

La acestea, bărbaţii aceia ziseră: ***"Acestea să spunem celui ce ne-a trimis? Acestea să zicem împăratului? Frică ne este să nu cumva să se mâhnească asupra ta";***

Iar Sfântul a zis: ***"Acestea să le zică şi iară să le zică şi s-a întors iarăşi la Chimitirion şi închise sfântul chivot înaintea celor cu chip îngeresc, care purceseră de se duseră după vorba aceasta".***

Acestea le adeverea sfinţitul Ilustrie, că le văzuse aievea întru uimire sau vedenie şi povestindu-le cetăţenilor, ce mai rămăseseră, le da îndrăznire cu cuvântul, că erau îngroziţi şi slăbiţi pentru boala omorului ce se întâmplase mai înainte,

aflându-se la multă neputinţă şi la lipsa de pradă şi călcarea limbilor, şi-i îmbuna, că este sfântul într-ajutor cu dânşii şi-i adeverea că vor fi păziţi cu rugăciunile sfântului, precum mai pe urmă sfârşitul lucrurilor a arătat.

Iarăşi un eclesiarh anume Onisifor, păzind la sfântul mormânt şi se ostenea la aprinderea candelelor şi a făcliilor şi fiind rău cu năravul, că fura lumânările şi făcliile şi făcând aceasta multă vreme, n-a lăsat sfântul netămăduit năravul lui cel nepriceput şi de stricăciune şi arătându-i-se în vis, l-a mustrat şi l-a învăţat cu binişorul ceea ce se cădea să facă, zicându-i: ***"Frate Onisifore, nu-mi place ce faci la făclii; ci să ştii că făcând aceasta şi pe cei ce le aduc păgubeşti mult şi însuţi pe tine te-ai împins în prăpastia pierzării. Căci cu cât se aprind mai mult făcliile, se milostiveşte şi Dumnezeu mult spre cel ce le aduce; iar când se iau curând, micşorează lucrul mila aceluia şi sporeşte osânda celui ce le ia".***

Deci oprindu-se Onisifor puţin după cuvintele acestea, peste puţină vreme iar lăsându-se de îmblânzirea vedeniei, s-a apucat iarăşi de cele obişnuite şi le făcea fără de frică. Şi într-o zi, mergând un creştin foarte de noapte a dus făclii foarte frumoase, care au plăcut lui Onisifor şi îndată cum le-a aprins a mers să le ia, după ce plecase cel ce le adusese. Însă vezi şi grija sfântului: cum se întinse acela la făclii, sfântul încă slobozi glas din sicriu, zicându-i: ***"Dar nu te-ai mai lăsat?"*** într-acest chip lovindu-se Onisifor, a căzut la pământ cădere grea, îngrozindu-se de frica şi de sunetul glasului, până a venit un cleric cunoscut al lui, de l-a ridicat de jos şi l-a ţinut de şi-a venit în fire şi după ce şi-a venit în fire, şi-a mărturisit către toţi îndrăznirea nebuniei lui şi purtarea de grijă a sfântului, cu cea dintâi şi a doua certare cu iubire omenească, încât nu numai el, ci şi alţii toţi se folosiră de minunea aceasta.

Fótis Kóntoglou - Sinaxar - Sfântul Dimitrie, izvorâtorul de mir, cel într-armat cu armele lui Dumnezeu

Sfântul Dimitrie, dimpreună cu Sfântul Gheorghe, sunt cei doi viteji ai creştinătăţii. Aceştia doi sunt jos pe pământ, iar Arhanghelii Mihail şi Gavriil, sus în cer. În vechime ei erau zugrăviţi fără arme, însă în ultimele secole au fost înfăţişaţi înarmaţi cu spade şi suliţe şi îmbrăcaţi cu cămăşi de fier. Pe un umăr au coiful

atârnat, pe celălalt scutul, la mijloc sunt încinşi cu centură, de care este prinsă teaca sabiei şi tolba în care poartă arcul şi săgeţile. În ultimele secole, după căderea Cetăţii celei mari, Constantinopolul, aceşti doi Sfinţi şi adesea, şi alţi Sfinţi militari, au început să fie zugrăviţi călare pe cai, pe un cal alb Sfântul Gheorghe, iar Sfântul Dimitrie pe unul roşcat, cel dintâi având la picioare o fiară, iar cel de-al doilea, pe luptătorul Lie.

Armele acestea pe care le poartă Sfinţii închipuie însă armele duhovniceşti, precum cele despre care vorbeşte apostolul Pavel: ***"Îmbrăcaţi-vă cu toate armele lui Dumnezeu, ca să puteţi sta împotriva uneltirilor diavolului, căci lupta noastră nu este împotriva trupului şi a sângelui, ci împotriva începătoriilor, împotriva stăpâniilor, împotriva stăpânitorilor întunericului acestui veac, împotriva duhurilor răutăţii care sunt în văzduhuri. Pentru aceea, luaţi toate armele lui Dumnezeu, ca să puteţi sta împotrivă în ziua cea rea şi toate biruindu-le, să rămâneţi în picioare. Staţi deci tari, având mijlocul vostru încins cu adevărul şi îmbrăcându-vă cu platoşa dreptăţii şi încălţaţi picioarele voastre, gata fiind pentru Evanghelia păcii. În toate luaţi pavăza credinţei, cu care veţi putea să stingeţi toate săgeţile cele arzătoare ale vicleanului. Luaţi şi coiful mântuirii şi sabia Duhului, care este cuvântul lui Dumnezeu" (Efeseni 6:11-17).***

Iar eroismul şi dârzenia acestor războinici care L-au mărturisit pe Hristos ca nişte miei fără de răutate, se referă la cele duhovniceşti, nu la vitejiile de pe câmpul de luptă.

Sfântul Dimitrie păzeşte întreaga lume, după cum spune troparul lui, dar mai cu seamă Tesalonicul, pe care de multe ori l-a scăpat din primejdii şi care dăinuie şi înfloreşte până în ziua de azi. Sfântul Dimitrie este un alt Alexandru cel mare, a cărui putere şi bărbăţie însă nu au pierit odată cu moartea, aşa cum s-a întâmplat cu Alexandru, ci trăieşte şi se vădeşte în veac celor care îl roagă cu inimă fierbinte. Oraşul său natal s-a aflat adesea în primejdii şi grele încercări şi neîncetat îl cheamă în ajutor.

Şi anul acesta, după atâtea generaţii care au alergat cu lacrimi la el, ca să îşi afle scăparea, din nou vor alerga creştinii aflaţi în necazuri şi suferinţe la biserica lui şi vor plânge şi vor cânta iarăşi troparul, care zice: ***"Păzeşte, prea lăudate, cetatea ceea ce te măreşte pe tine de năvălirile cele potrivnice; ca cel ce ai îndrăzneală către Hristos, Cel ce te-a prea mărit pe tine".***

Sfântul Dimitrie, marele mucenic şi izvorâtorul de mir, s-a născut la Tesalonic la anul 260 d.Hr. Părinţii lui erau oameni din înalta societate, iar Dimitrie,

bucurându-se de slava cea stricăcioasă pe care o avea de la neamul său, era însă împodobit şi cu harisme nestricăcioase, anume cu bunacuviinţa, bunătate, smerenie, dreptate şi cu toată nobleţea sufletească. Toate acestea erau ca nişte pietre scumpe care străluceau pe cununa pe care o purta, iar această cunună era credinţa în Hristos.

În vremea aceea, la Roma împărăţea Diocleţian, care avea ca ighemon pentru părţile Macedoniei şi cele de Răsărit pe generalul cu inimă aspră şi crudă, pe nume Maximian, o fiară cu chip de om, precum erau toţi aceşti conducători militari, care pe atunci stăpâneau lumea cu sabia - Diocleţian, Maxenţiu, Maximian, Galeriu, Liciniu, tari la cerbice, sălbatici, luptători puternici, guri spurcate, cu gâtlejuri scurte şi groase ca nişte butoaie, fără milă şi cumpliţi.

Maximian l-a numit pe Dimitrie arhonte al Tesalonicului, iar când s-a întors dintr-un război, i-a adunat pe ofiţeri la Tesalonic, ca să aducă jertfă idolilor. Atunci Dimitrie a mărturisit că este creştin şi că nu recunoaşte ca dumnezei nişte pietre cioplite. Maximian a turbat de mânie şi a dat poruncă să îl lege şi să îl închidă într-o baie publică. Cât timp a stat închis acolo însă, lumea alerga cu jale şi îl asculta pe Dimitrie care învăţa despre credinţa în Hristos.

Un tânăr, pe nume Nestor, venea şi el zilnic şi asculta învăţătura. În acele zile, pe stadion se luptau mulţi viteji, iar Maximian se veselea de aceste privelişti, având la mare cinste un bătăuş pe nume Lie, un om cu suflet de fiară şi cu mare putere în mâini, idolatru şi blasfemiator, adus dintr-un neam barbar.

Văzând Nestor că acest Lie i-a doborât pe toţi şi că se lăuda că are puterea lui Ares (Marte) şi că nici un localnic nu reuşise să îl biruiască, a mers la închisoare şi l-a rugat pe Sfântul Dimitrie să îl binecuvânteze, ca să îl ruşineze pe Lie şi pe Maximian şi credinţa lor. Iar Sfântul Dimitrie a făcut rugăciune şi l-a însemnat cu semnul crucii şi îndată Nestor a alergat la stadion, s-a luptat cu acel uriaş sălbatic şi l-a aruncat la pământ răpunându-l. Maximian s-a mâniat cumplit şi aflând că Nestor este creştin şi că primise binecuvântarea lui Dimitrie să îl omoare pe Lie, a poruncit să fie omorâţi amândoi.

Ducându-se ostaşii la închisoare, l-au străpuns pe Dimitrie cu suliţele şi astfel a luat cununa neveştejită în ziua a 26-a a lunii octombrie a anului 296 şi este scris că atunci când i-a văzut pe soldaţi că aruncă suliţele asupra lui, şi-a ridicat mâna ca să îi intre suliţele în coastă şi astfel să se învrednicească de străpungerea suliţei pe care a primit-o Hristos în coasta din care a scurs sânge şi apă.

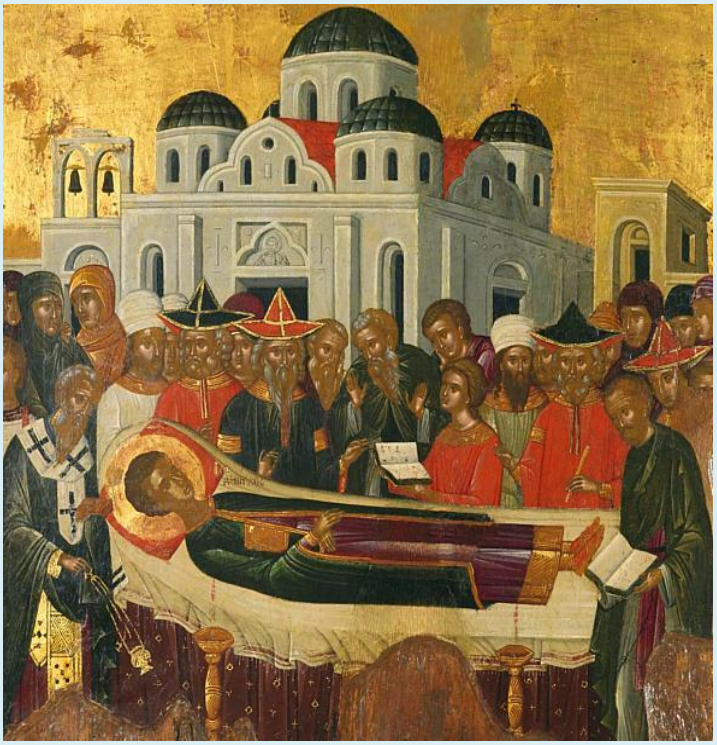

Lui Nestor i-au tăiat capul ziua următoare undeva în afara cetăţii. Creştinii au ridicat sfintele lor moaşte şi le-au îngropat împreună, iar din mormânt ieşea sfânt mir care tămăduia bolile şi de aceea Sfântul Dimitrie este numit izvorâtorul de mir. Deasupra mormântului s-a zidit o biserică în vremea împărăţiei lui Constantin cel mare, iar în anii ce au urmat s-a construit biserica mare de astăzi, iar în 1143 împăratul Manuil Comneanul a trimis de au luat de la Constantinopol icoana Sfântului şi au aşezat-o la mănăstirea Pantocrator, unde era construită biserica Sfântului de către Comneni, care astăzi se numeşte Zeirék şi pe care dervişii au transformat-o în tekké.

Frescă din biserica Pătrăuţi, ctitoria Sfântului Ştefan cel mare, reprezentând sfinţii militari

În reprezentările sale, Sfântul Dimitrie este înfăţişat călare pe un cal roşcat, înfocat, cu privire de om, împodobit cu ham şi hăţuri de aur, cu picioarele din faţă ridicate în aer, cu coada răsucită, întărâtat de Lie care zace însângerat la pământ, străpuns de suliţa Sfântului Dimitrie. Pe crupa calului, în spatele Sfântului, se vede călare, de dimensiuni mici, un călugăr.

Este episcopul Gavriil de Damalás, pe care l-au luat sclav corsarii berberi în 1603 şi l-au vândut beiului Algherí, care l-a dus în seraiul său. A fost sclav mulţi ani şi se ruga zi şi noapte Sfântului Dimitrie ca să îl elibereze. Într-o zi, cum a fost ziua de ieri, în preziua ajunului praznicului Sfântului Dimitrie, l-a văzut pe Sfânt în somn cum a venit călare, l-a suit pe cal şi au fugit din arăbime. Când s-a trezit dimineaţa, episcopul Gavriil se afla liber în Tesalonic şi a dat slavă lui Dumnezeu şi Sfântului Dimitrie, apoi s-a urcat într-o corabie şi s-a dus în Póros şi de atunci încolo, în reprezentările Sfântului apare şi episcopul Gavriil.

Aşadar, mâine vom alerga din nou, tesalonicenii şi alţi creştini, la marele praznic şi îl vom ruga cu zdrobire de inimă pe fierbintele nostru apărător să ne ajute în aceste grele încercări. Şi se va aduna poporul ortodox şi mai-marii săi şi vlădicii şi preoţii şi călugării şi vor cânta la vecernia mare troparele cucernice pe melosul ortodox; pentru că Tesalonicul este chivotul care a salvat cultul ortodox de năpasta papistăşiei, care era pe cale să ne sufoce cu modernismele ei nebuneşti. Acolo se vor aduna cântăreţii cei bine cântători, care mai psalmodiază încă acea psalmodie gravă, care este adeverită încă din vremea întemeierii acestei biserici cinstite – care, după Sfânta Sofia din Constantinopol, este lauda şi mângâierea Răsăritului. Iar poimâine la Liturghie, vom cânta Laudele, cele alcătuite măiestrit după modelul podobiilor, pline de durere şi nădejde şi sfinţită înflăcărare.

Le-a alcătuit unul dintre cei prea dulci melozi ai Bisericii noastre, Sfântul Theofan Graptul (cel scris), un suflet care a suferit mult în răbdare şi dârzenie. Şi vă voi explica în puţine cuvinte cum a ajuns el în Tesalonic şi cum a compus aceste tropare mişcătoare de suflet.

Acest sfânt, dimpreună cu fratele său Theodor, sunt cunoscuţi ca Theodor şi Theofan, cei scrişi. Ei s-au născut în Palestina, s-au făcut monahi, iar apoi au fost hirotoniţi preoţi şi s-au nevoit în isihie la mănăstirea Sfântului Sava. Erau amândoi deosebit de cultivaţi şi cunoşteau în profunzime limba greacă şi arabă.

Se pare însă, că adevăraţii creştini au totdeauna de îndurat chinuri, căci, iată, după ce au trecut prigoanele din partea idolatrilor, au început alte prigoane, de data asta din partea creştinilor eretici. Iar dacă aceia care au fost chinuiţi de idolatri s-au numit martiri, cei care au fost chinuiţi de creştinii eretici s-au numit mărturisitori. Asemenea mărturisitori au fost aceşti fraţi sfinţiţi, Theodor şi Theofan, prigoniţi de Leon Isaurul, care era iconoclast şi care i-a aruncat în puşcărie şi i-a schingiuit, iar apoi i-a exilat în Pont. Theodor şi-a încheiat lupta mărturisitoare în al doilea exil în care l-a alungat Theofil, al treilea împărat iconoclast de după Leon; a murit într-o insulă pustie, care se numea Arousía, în mari dureri şi lipsuri. Theofan, la rândul lui, a fost exilat la Tesalonic, iar acolo, rob şi asuprit, a compus cu jale a sufletului aceste cântări, în care îl roagă pe Sfântul Dimitrie să scape creştinătatea de barbarii care o asupreau.

Şi se numesc cei scrişi, pentru că Împăratul Theofil a poruncit de au scris cu fier încins pe frunţile lor un poem neruşinat pe care l-a alcătuit un lingău de la curte. Sfântul Theofan, după ce a murit împăratul Theofil, a fost ales episcop al Niceei şi a murit la adânci bătrâneţi, plin de bună mireasmă duhovnicească, pe la anul 850 d.Hr. Sfântul Nichifor Calist îl numeşte pe Theofan alăuta cea dulce cântătoare şi poet măiestru. El a scris multe imnuri pentru felurite praznice şi a alcătuit şi un canon mişcător spre cinstirea mult chinuitului său frate Theodor.

Dintre stihirile Laudelor despre care am pomenit, prima exprimă mai multă durere şi pathos; poetul a redat artistic în aceste cântări închinate Sfântului Dimitrie durerea sa pentru prigonirea Ortodoxiei, dar şi nădejdea plină de dârzenie în salvarea Tesalonicului celui de Dumnezeu ocrotit, care şi în acea epocă se afla în mare tulburare. Aceste tropare se potrivesc cu încercările dureroase prin care a trecut de atâtea ori Thessalonicul, din vremea lui Diocleţian până în zilele noastre.

Redau mai jos această primă stihiră a Laudelor (…): ***”Vino, mucenice al lui Hristos, la noi, celor ce ne este de trebuinţă a ta milostivă cercetare şi ne apără pe noi cei dosădiţi cu îngrozirile cele tirăneşti şi cu nebunia cea cumplită a eresurilor! De care ca nişte robiţi şi goi suntem goniţi, din loc în loc adesea trecând şi rătăcind prin peşteri şi prin munţi. Deci, milostiveşte-te, prea lăudate şi ne dă nouă iertare; alină viforul şi potoleşte mânia cea asupra noastră, rugând pe Dumnezeu, Cel ce dă lumii mare milă”.***

Arhid. Ştefan Sfarghie - Sinaxar - Sfântul mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir

Sfântul mare mucenic Dimitrie († 303) a trăit pe vremea împăraţilor Diocleţian şi Maximian Galeriu (284-311) şi era fiul dregătorului cetăţii Tesalonic. Părinţii săi l-au botezat pe ascuns, de frica prigoanelor, şi îl învăţau tainele sfintei credinţe creştine. Şi aşa, Dimitrie a cunoscut adevărul din cuvintele părinţilor săi, dar mai ales a început a lucra în el harul lui Dumnezeu.

După moartea tatălui său, Sfântul Dimitrie a ajuns dregător în locul lui, cârmuind cu multă vrednicie poporul şi propovăduind pe faţă credinţa în Hristos-Domnul.

Întorcându-se biruitor dintr-un război cu sciţii, Maximian a poruncit să se facă praznic în fiecare cetate în cinstea zeilor. Sfântul Dimitrie a mărturisit atunci că este creştin şi pentru aceasta a fost întemniţat.

În timpul jocurilor în cinstea împăratului, un luptător, Lie, vandal de neam, se lupta cu cei viteji şi-i ucidea, aruncându-i în suliţe, mai ales pe creştini. Atunci, tânărul Nestor a cerut binecuvântarea Sfântului Dimitrie să lupte cu Lie şi, însemnându-l cu semnul Crucii pe frunte, Nestor l-a biruit pe acela. Şi s-a întristat Maximian de moartea lui Lie. Deci, aflând că Sfântul Dimitrie l-a îndemnat pe Nestor să lupte, trimiţând ostaşi, l-au străpuns cu suliţele, iar Sfântului Nestor i-au tăiat capul.

Iulian Dumitraşcu - Calendar Ortodox - Sfântul mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir

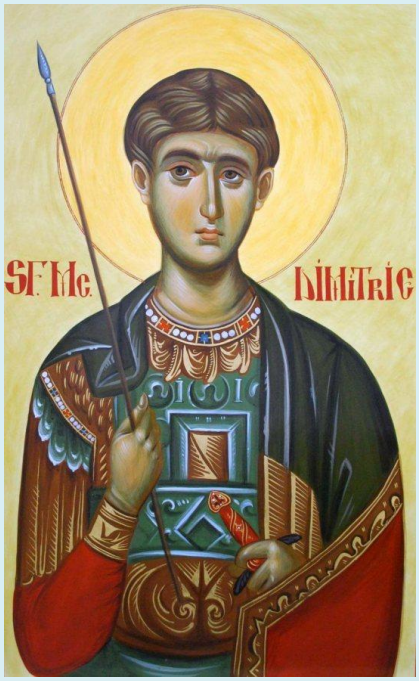

Sfântul mare mucenic Dimitrie a trăit pe vremea împăraţilor Diocleţian şi Maximian Galeriu (284-311) şi era fiul dregătorului cetăţii Tesalonicului, botezat în taină de părinţii săi, de frica prigoanei împotriva creştinilor.

Şi îl învăţau părinţii, în cămara cea ascunsă a casei lor, toate tainele sfintei credinţe, cunoştinţa despre Domnul nostru Iisus Hristos, precum şi milostenia cea către săraci.

Şi, aşa, Dimitrie a cunoscut adevărul din cuvintele părinţilor săi, dar mai ales, a început a lucra în el harul lui Dumnezeu. Şi tânărul creştea cu anii şi cu înţelepciunea, urcând scara virtuţilor, din putere în putere.

Ajungând la vârsta cea desăvârşită, părinţii lui s-au dus din vremelnica viaţă, lăsând pe tânărul Dimitrie moştenitor nu numai al multor averi, ci şi al bunului lor nume.

Deci, împăratul Maximian, auzind de moartea dregătorului Tesalonicului, l-a chemat pe Dimitrie şi, cunoscându-i înţelepciunea, l-a făcut dregător în locul tatălui său.

Şi a fost primit Sfântul cu mare cinste de cetăţeni, iar el cârmuia cu multă vrednicie poporul, propovăduind pe faţă dreapta credinţă şi aducând pe mulţi la Hristos.

Dar, nu după multă vreme, a cunoscut împăratul că dregătorul Dimitrie este creştin şi s-a mâniat foarte. Drept aceea, întorcându-se biruitor dintr-un război cu sciţii, în anul 306, Maximian a poruncit să se facă praznic în fiecare cetate, în cinstea zeilor, şi a venit împăratul şi în Tesalonic.

Iar Dimitrie, fiind întrebat de sunt adevărate cele auzite despre el, a răspuns cu îndrăzneală, mărturisind că este creştin, şi a defăimat închinarea cea păgânească. Atunci împăratul a poruncit să-l închidă în temniţă până la încheierea jocurilor în cinstea biruinţei sale.

Şi se bucura împăratul, văzând mai ales pe un luptător vestit, Lie, vandal de neam, înalt, puternic şi înfricoşător la chip, că se lupta cu cei viteji şi-i ucidea, aruncându-i în suliţe. Deci, era acolo un tânăr creştin, anume Nestor, cunoscut Sfântului Dimitrie. Acesta, văzând pe Lie ucigând fără cruţare pe oameni, mai cu seamă pe creştini, s-a aprins de râvnă.

Şi, vrând să se lupte cu Lie, a alergat mai întâi la Sfântul Dimitrie, în temniţă, cerând de la el rugăciuni şi binecuvântare ca să-l poată birui pe acel ucigaş de oameni. Şi, însemnându-l cu semnul Crucii pe frunte, Sfântul i-a zis: „Du-te! Şi pe Lie vei birui şi pe Hristos vei mărturisi!”.

Deci, intrând în luptă cu Lie, Nestor a strigat: „Dumnezeul lui Dimitrie, ajută-mi!”. Şi îndată, aruncându-l pe Lie în ascuţişul suliţelor, acela şi-a dat sufletul. Şi s-a întristat împăratul de moartea lui Lie.

Aflând însă că Sfântul Dimitrie este cel care l-a îndemnat pe Nestor să se lupte cu Lie, împăratul a trimis ostaşii, poruncindu-le să-l străpungă cu suliţele pe Sfântul, în temniţă, pentru că a fost pricina morţii lui Lie.

Ostaşii au mers la temniţă, unde l-au găsit pe Sfânt rugându-se, iar când s-au apropiat să-l străpungă cu suliţele, Sfântul şi-a ridicat mâna dreaptă, primind prima însuliţare în coastă, asemenea Mântuitorului. Ucis de ostaşi, marele Dimitrie şi-a dat sufletul în mâinile lui Dumnezeu. A doua zi, din porunca împăratului, s-a tăiat capul şi Sfântului Nestor.

Moaştele Sfântului Dimitrie, izvorâtoare de mir, au săvârşit multe minuni şi preaslăvite tămăduiri. Ele se află şi astăzi în biserica sa din Tesalonic, în Grecia.

Troparul, glas 3: Mare apărător te-a aflat întru primejdii lumea, purtătorule de chinuri, pe tine cel ce ai biruit pe păgâni. Deci precum mândria lui Lie ai surpat și la luptă îndrăzneț ai făcut pe Nestor, așa Sfinte Dimitrie, pe Hristos Dumnezeu roagă-L să ne dăruiască nouă mare milă.

Proloage - Pomenirea Sfântului, slăvitului, marelui mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir şi făcătorul de minuni († 303)

Luna octombrie în 26 zile: pomenirea Sfântului, slăvitului, marelui mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir şi făcătorul de minuni († 303)

Sfântul mare mucenic Dimitrie a trăit pe vremea împăraţilor Diocleţian şi Maximian Galeriu (284- 311) şi era fiul voievodului cetăţii Tesalonicului, botezat în taină de părinţii săi, de frică cruntelor prigoane împotriva creştinilor. Şi îl învăţau părinţii în cămara cea ascunsă a palatului lor toate tainele sfintei credinţe, luminându-i cunoştinţa despre Domnul nostru Iisus Hristos, precum şi milostenia cea către săraci, săvârşind, adică, faceri de bine, celor ce trebuiau.

Şi aşa, Dimitrie a cunoscut adevărul din cuvintele părinţilor săi, dar, mai ales, a început a lucra într-însul darul lui Dumnezeu. Şi tânărul creştea cu anii şi cu înţelepciunea, urcând ca pe o scară, din putere în putere. Şi, ajungând la vârsta cea mai desăvârşită, părinţii lui s-au dus din vremelnica viaţă, lăsând pe tânărul Dimitrie moştenitor nu numai al multor averi, ci şi al bunului lor nume.

Deci, Maximian împăratul, auzind de moartea voievodului Tesalonicului, a chemat la dânsul pe fiul acestuia şi, cunoscându-i înţelepciunea, l-a făcut voievod în locul tatălui său. Şi a fost primit sfântul cu mare cinste de cetăţeni, iar el cârmuia cu multă vrednicie poporul, propovăduind pe faţă dreapta credinţă şi aducând pe mulţi la Hristos.

Deci, nu după multă vreme, a cunoscut împăratul că voievodul Dimitrie este creştin şi s-a mâniat foarte. Drept aceea, întorcându-se biruitor dintr-un război cu sciţii, Maximian a poruncit să se facă praznice în fiecare cetate, în cinstea zeilor şi a venit împăratul şi la Tesalonic. Şi, Dimitrie fiind întrebat, de sunt adevărate cele auzite despre dânsul, a răspuns cu îndrăzneală, mărturisind că este creştin şi a

defăimat închinarea păgânească. Şi îndată, împăratul a poruncit să-l închidă în temniţă, până la încheierea jocurilor în cinstea venirii sale.

Şi se bucura împăratul, mai ales, văzând pe un luptător vestit. Lie, vandal de neam, înalt, puternic şi înfricoşător la chip, că se lupta cu cei viteji şi-i ucidea, aruncându-i în suliţe.

Deci, era acolo un tânăr creştin, anume Nestor, cunoscut Sfântului Dimitrie. Acesta, văzând pe Lie ucigând fără cruţare pe oameni, mai cu seamă pe creştini, s-a aprins de râvnă. Şi vrând să se lupte cu Lie a alergat la sfântul, în temniţă, cerând de la dânsul rugăciuni şi binecuvântare ca să-l poată birui pe acel ucigaş de oameni. Şi, însemnându-l cu semnul crucii pe frunte, sfântul i-a zis: "Du-te şi pe Lie vei birui şi pe Hristos vei mărturisi!"

Deci, intrând în lupta cu Lie, Nestor a strigat: "Dumnezeul lui Dimitrie, ajută-mi !" Şi îndată, trântindu-l jos pe Lie, l-a omorât. Şi s-a întristat împăratul de moartea lui Lie.

Aflând însă că Sfântul Dimitrie este cel care l-a îndemnat pe Nestor să se lupte cu Lie, împăratul a trimis ostaşi, poruncindu-le să-l străpungă cu suliţele pe sfântul, în temniţă, că a fost pricina morţii lui Lie. Şi aceasta, făcându-se îndată, marele Dimitrie şi-a dat sufletul în mâinile lui Dumnezeu. Şi s-au făcut la moaştele lui multe minuni şi prea slăvite tămăduiri.

Tot atunci, din porunca împăratului, s-a tăiat capul şi Sfântului Nestor.

Întru această zi, Cuvânt despre Musha vameşul, cum a făcut milă cu o femeie şi nu s-a atins de ea

În cetatea Tirului a fost un oarecare vameş, anume Musha şi de multe ori ne spunea nouă, zicând: "Fiind eu întru cele de acolo şi luând zeciuiala de la oaspeţi, odată am înserat. Deci, fiind seara, mă duceam să mă spăl la baie şi am aflat în cale o femeie, stând pe întuneric şi, apropiindu-mă de dânsa, am început a-i grăi ei cuvinte de desfrânare, iar ea a făgăduit, să vină după mine iar eu, de poftă şi de bucurie diavolească, nu m-am mai dus să mă spăl, ci îndată, luând femeia, m-am pornit înapoi la cină. Iar ea n-a gustat cu mine, nici n-a băut, măcar că eu mult am silit-o, dar ea n-a ascultat şi m-am sculat, vrând a mă duce să mă culc.

Şi, luând de mână pe femeie, am vrut să o sărut pe ea, iar ea cu lacrimi a strigat cu glas mare: "Vai mie, străină şi ticăloasă, cea de tot pierdută, cu sufletul şi cu trupul !"

Deci, am început a o întreba de pricina ţipătului ei, iar ea, plângând, mi-a spus: "Bărbatul meu a fost negustor, şi înecându-i-se corabja, a pierdut şi pe ale sale şi pe cele străine şi acum este în temniţă. Iar eu, neavând ce să fac, ca măcar pâine să aflu pentru el, am voit, de multă supărare, să-mi spurc trupul meu şi să-i câştig lui hrană. Că pe toate le-au jefuit străinii.

Şi i-am zis ei: "Ce datorii mai sunt încă ?"

Iar ea mi-a spus: "Cinci litre de aur."

Deci eu, luând aurul i l-am dat ei, zicându-i: "Pentru frica lui Dumnezeu, nu mă ating de tine, dar primeşte acestea şi-ţi răscumpără bărbatul tău şi te roagă pentru mine, păcătosul."

Iar după ce a trecut un an, se făcură rele clevetiri asupra mea la împăratul, că am pierdut birul. Şi, trimiţând împăratul, mi-au jefuit casa mea şi, degrabă aducându-mă pe mine la Constantinpol m-au şi pus în temniţă, numai într-o cămaşă veche fiind îmbrăcat. Şi în fiecare zi auzeam că împăratul voieşte să mă omoare, spre pildă altora şi eram deznădăjduit pentru viaţa mea. Deci, plângând eu şi tânguindu-mă, am adormit în grijă şi în întristare şi am văzut pe femeia aceea, căreia îi dădusem cele cinci litre de aur, care mi-a zis: "Ce ai stăpâne ? Şi pentru ce eşti ţinut aici ?"

Iar eu am zis: "Sunt clevetit şi mi se pare că vrea împăratul să mă omoare."

Iar ea mi-a zis: "Vrei, oare să mă duc pentru tine la împăratul, ca să te slobozească pe tine ?"

Şi i-am zis ei: "Dar te ştie pe tine împăratul ?"

Şi mi-a zis: "Mă ştie." Deci, după ce m-am deşteptat, nu pricepeam ce va fi cu acest vis ?

Şi, în cealaltă noapte, asemenea, mi s-a arătat ea, zicându-mi: "Nu te teme, eu te voi slobozi." Iar a doua zi, a poruncit împăratul şi m-a adus în palatele împărăteşti.

Iar după ce am intrat şi m-a văzut împăratul în haină urâtă şi ruptă, mi-a zis: "Iată, te iert pe tine acum." Şi căutând, am văzut şi pe femeia aceea, stând de-a dreapta împăratului şi zâmbind la mine. Atunci a poruncit împăratul ca să mi se întoarcă toată averea mea şi de la sine mi-a dat multe daruri şi cu multă cinste m-a rânduit iarăşi, la locul meu, încă m-a făcut căpetenie peste toţi vameşii.

Iar în cealaltă noapte, mi s-a arătat mie, aceeaşi femeie, zicându-mi: "Ştii, oare, cine sunt eu ? Eu sunt cea cu care tu ai făcut milă şi nu te-ai atins de trupul meu, pentru Dumnezeu, ci mi-ai răscumpărat bărbatul de la amară moarte din temniţă, iar pe mine m-ai făcut a nu cădea în desfrânare, pentru pâine. Drept aceea şi eu te-am izbăvit pe tine de primejdie."

Deci, acestea auzind, fraţilor, să cunoaşteţi puterea milosteniei. Vedeţi încă şi iubirea de oameni a lui Dumnezeu, că iată s-a arătat prea bunul Dumnezeu şi i-a zis: "Tu pentru Mine ai făcut milă, apoi şi eu am mărit mila Mea spre tine."

Cu adevărat, mare este puterea milosteniei, că şi în acest veac face bine şi în veacul ce va să fie, printr-însa, mai înainte mergem, să vedem faţa lui Dumnezeu, Care ne răsplăteşte nouă de şaptezeci de ori câte şapte.

Deci, dar, acestea auzindu-le, părinţilor şi fraţilor, să fim milostivi, precum şi Părintele nostru cel ceresc milostiv este, Căruia se cuvine slava, cinstea şi închinăciunea, acum şi pururea şi în vecii vecilor ! Amin.

Sfântul mare mucenic Dimitrie - Sfinte moaşte şi minuni

Biserica Sfântul mare mucenic Dimitrie (Tesalonic, Grecia):

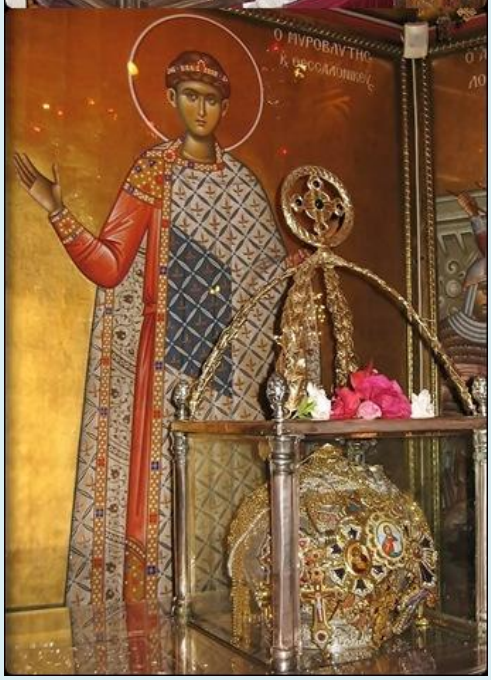
Ο ΜΥΡΟΒΛΥΤΗΣ

Ο ΑΓΙΟΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Mormântul Sfântului Dimitrie din Tesalonic

Părticele de moaşte sunt şi în România:

- Catedrala Mitropoliei din Iaşi;
- Mănăstirea Miclăuşeni, sat Miclăuşeni, comună Butea, jud. Iaşi;
- Biserica Spitalului Judeţean din Suceava, jud. Suceava;
- Biserica Schitului Sihla, comuna Vânători, jud. Neamţ;
- Mănăstirea Brâncoveni, com. Brâncoveni, jud. Olt (lângă Slatina);
- Biserica Vechii Catedrale a Episcopiei din Slobozia (Mânăstirea „Sfinţii Arhangheli - Slobozia Veche"; str. Mănăstirii, nr. 1)
- Biserica "Sfinţii Mucenici de la Niculiţel" din Constanţa (Bd. Unirii, nr. 100, zona Delfinariu);
- Biserica „Înălţarea Domnului / Sfântul Nicolae – Hipodrom" din Sibiu, jud. Sibiu;
- Catedrala Mitropolitană „ Sfânta Treime" din Sibiu, jud. Sibiu;
- Mănăstirea Căldăruşani, com. Gruiu, jud. Ilfov;
- Mănăstirea Samurcăşeşti, com. Ciorogârla, jud. Ilfov;
- Mănăstirea „ Sfântul Nicolae – Sitaru/Balamuci", sat Sitaru, com. Grădiştea, jud. Ilfov;
- Mănăstirea Pissiota (Crivina), com. Poienarii Burchii, jud. Prahova.

- Mânăstirea “Sfântul Nicolae - Mihai Vodă”, de lângă Metrou Izvor, Sprin-gtime Izvor, Str. Sapienţei, Nr. 4;
- Biserica “Sfântul Trifon - Cărămidarii de Jos”, Str. Piscului, Nr. 3.

Veşmintele Sfântului mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir din Biserica “Învierea Domnului” din Bucureşti

La Catedrala Mitropolitană „Naşterea Domnului” din Chişinău a fost adusă spre închinare mâna dreaptă a Sfântului mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir din Tesalonic, Grecia (1 iunie 2011)

Mâna dreaptă a Sfântului mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir

Maria Burlă - Porunca Sfântului Dimitrie

Fragment de frescă aflat în muzeul mănăstirii, înfățișându-l pe Sfântul mare mucenic Dimitrie / Foto: Maria Burlă

Iată cum arăta, pe scurt, prima monografie a Mănăstirii Pângărați, scrisă de ieromonahul Anastasie, egumenul Mănăstirii Moldovița, așa cum i-a relatat-o Sfântul cuvios Amfilohie: Precum aveau obiceiul Domnii Moldovei în acel timp, şi voievodul Alexandru Lăpuşneanu a început să cerceteze ţara, de la cetatea Neamţu ajungând la aceea a Pietrei. Aici, adormind, în noaptea spre 26 octombrie, i s-a arătat în vis un tânăr şi frumos ostaş în veşminte albe, înconjurat de slavă dumnezeiască şi strălucire cerească, zicând către voievod: Scoală-te, voievodule, şi degrab să mergi la Pângăraţi, unde petrece un sihastru Amfilohie aproape de 50 de ani, şi să zideşti întru numele meu biserică pe locul unde am avut mai-nainte făcută de bătrânul Ştefan voievod în zilele stareţului Simeoan ieromonah, pe care au ars-o turcii când au învins pe Ştefan voievod la Valea Albă, şi ţara au prădat!"

„Eu sunt Sfântul Dimitrie, adorat şi de oastea moldoveană"

Plin de spaimă şi mirări, Alexandru voievod l-a întrebat: Și cine eşti o, Doamne, împodobit cu atâta strălucire și cu dumnezeiască podoabă îmbrăcat? Iar tânărul i-a răspuns: Eu sunt Sfântul Dimitrie, mucenicul și ostaşul lui Hristos şi de la Maximilian muncitorul pentru Hristos, în cetatea Solonului (Tesalonic). În temniţă

am fost închis şi muncit şi în coastă împuns, carele în toată lumea şi în toată marginea se slăveşte numele meu, adorat şi de oastea moldoveană în a cărui frunte păşesc pentru apărarea credinţei şi în pământul acesta numai în pustie biserică nu am.

Şi zicând acestea, se făcu nevăzut. Pătruns de aceste cuvinte, Alexandru voievod i-a chemat îndată pe boierii săi: pe marele logofăt Movilă, pe vornicii Moţoc şi Stroici şi pe alţi boieri ai sfatului cărora a spus vedenia sa.

Voroava duhovnicească

Şi în mare grabă, Domnul cu toţi boierii săi au sosit la sihastrul Amfilohie şi au început să-I povestească vedenia, zicând: Măcar că eu, cinstite Părinte, n-am dat îndată crezării visul (pentru că) Sfânta Scriptură şi Părinţii noştri cei duhovniceşti ne învaţă pe noi să nu credem visurile. Iar eu am adunat pe credincioşii mei boieri şi pe filosofi şi toţi au judecat că de la Dumnezeu este şi foarte ne-am bucurat.

Acestea grăind amândoi, a zis şi sihastrul că de la Dumnezeu este vedenia. Şi de multă bucurie şi veselie s-au umplut toţi şi s-au aprins de dumnezeiescul Duh cele dinlăuntru ale lor, îmbrăţişându-se şi mult plângând.

„…căci ca o umbră trece lumea şi viaţa noastră”

Apoi, câteva ceasuri întregi vorbit-au ei din Sfintele Scripturi, despre mântuirea sufletului şi despre deşertăciunea lumii acesteia, „căci ca o umbră trece lumea şi viaţa noastră ca praful şi ca fumul se stinge”. Apoi i-au pomenit pe împăraţii ce au zidit sfinte mănăstiri şi cu rugăciunile Sfinţilor Părinţi, se ţin dogmele Ortodoxiei până astăzi, precum şi Hristos ne-a făgăduit nouă, păcătoşilor, că va fi cu noi până la sfârşitul veacurilor.

Şi, după plânsul cel de mângâiere şi după voroava cea duhovnicească, de multă bucurie s-au umplut cu toţii şi voievodul a făcut masă mare împărătească la cuviosul Amfilohie. Şi apoi l-a întrebat pe Sfântul Stareţ marele voievod Alexandru: Fost-au înainte vreme şi mai înainte de tine vieţuitori călugări pe locul acesta, au n-au fost? Iar sihastrul le-a povestit în amănunt viaţa Sfântului cuvios Simeon.

Cinstitele moaşte ale Sfântului mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir

25 oct, 2014

Comoară nepreţuită pentru biserica ocrotitorului, dar şi pentru oraşul tesalonicenilor sunt cinstitele moaşte ale Sfântului Dumitru, marele mucenic şi izvorâtorul de mir.

De-a lungul veacurilor, acestea s-au găsit în biserica sfântului. Credincioşii au alergat cu credinţă fierbinte şi cu mare evlavie să-l invoce pe sfântul, ca să aibă siguranţa rugăciunilor lui. Iar acesta, prin harisma pe care a primit-o de la Dumnezeu, le dăruia ceea ce-şi doreau.

Astfel, cinstirea sfântului s-a răspândit în toată lumea, de vreme ce a trecut graniţele Greciei şi ale Peninsulei Balcanice. Sfântul Dumitru este sfânt al întregii lumi.

Nu se cunoaşte însă cu exactitate când au fost luate moaştele sale din sfânta sa biserică şi transportate în Apus. Se presupune că aceasta s-ar fi întâmplat în

perioada cruciadelor sau puţin mai târziu. Tesalonicenii nu cunoşteau locaţia unde se aflau sfintele moaşte, până când arheologul Maria Theohari le-a dat de urmă în Italia, mai precis în abaţia benedictină San Lorenzo in Campo.

Respectivul arheolog a elaborat prin urmare o comunicare ştiinţifică în cadrul Academiei Ateniene (iunie 1978), despre care s-a informat cu mare interes şi mitropolitul de atunci al Tesalonicului, Pantelimon al II-lea.

Apoi, Înaltpreasfinţitul mitropolit a demarat procedura oficială, însoţită de o convingătoare argumentaţie ştiinţifică, cu scopul de a readuce sfintele moaşte la locul martiriului Sfântului Dumitru, adică la Tesalonic. Cererea a fost aprobată, şi pe 23 octombrie 1978 a fost adus mai întâi cinstitul cap al sfântului, iar după doi ani, pe 10 aprilie 1980, au revenit în sfânta biserică şi celelalte moaşte ale marelui mucenic.

De atunci, Tesalonicul şi Biserica „Sfântul Dumitru, izvorâtorul de mir“ adăpostesc marea comoară a sfintelor sale moaşte, care reprezintă izvor de tămăduiri pentru toţi cei care aleargă cu evlavie şi credinţă către sfântul.

Racla argintată, ce conţine cinstitele sale moaşte, se găseşte în interiorul chivoriului de marmură din latura de nord a bisericii.

(Sfinţii noştri, Sfânta Mitropolie a Tesalonicului. Biserica Sfântul Dumitru - Ocrotitorul, Ediţie îngrijită de pr. Asterios Karabatakis, Tesalonic)

Două minuni ale Sfântului mare mucenic Dimitrie

În urmă cu câteva zile, căutând într-un cufăr vechi pe care-l păstrez în casă şi răsfoind nişte cărţi uitate, am găsit o uimitoare descriere a două minuni ale Sfântului Dimitrie, săvârşite în anul 1906 şi pe care puţini le mai cunosc astăzi…

Le-am găsit şi le-am citit într-o carte autobiografică cu titlul „Gheron Filotheos Zervakos, 1884-1980”. Şapte sute de pagini de istorii extraordinare şi minunate. Nu veţi avea decât de câştigat citind această carte…

Prin urmare, în aceste zile în care-l prăznuim pe Sfântul Dimitrie, voi cita această povestire inedită, descriere a unui eveniment dintr-acelea care astăzi sunt atât de rare…

***

„…După două zile am ajuns în Tesalonic, care pe atunci era sub stăpânire turcească şi fiindcă de mic copil aveam evlavie la Sfântul Dimitrie, l-am rugat pe prietenul meu Nicolae să mergem să ne închinăm la mormântul marelui mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir.

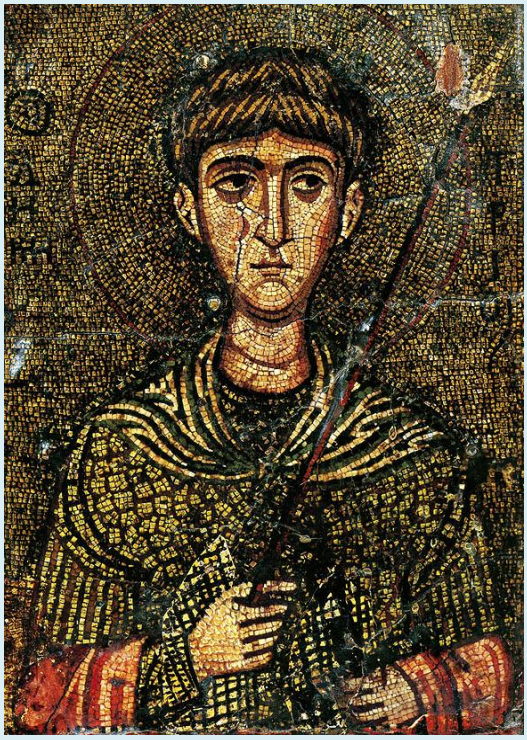

Sfântul mare mucenic Dimitrie, icoană din mozaic, Sinai, sec. al XI-lea

Ajunşi la Tesalonic, am mers şi ne-am închinat cu străpungere la mormântul Sfântului şi întorcându-ne la hotelul Ellinikon, am rămas acolo întreaga zi şi noapte.

A doua zi ne-am pregătit să plecăm către Sfântul Munte, dar ajunşi la vamă nu ne-au dat voie să plecăm.

- Nu veţi pleca, căci sunteţi iscoade!

I-am întrebat ce se petrece, spunându-le că sunt datori să ne lase să plecăm, de vreme ce paşapoartele noastre sunt parafate de Consulatul turcesc şi de Ambasadă, dar n-au dat nici o importanţă vorbelor noastre.

Nu ne-au întemniţat, dar ne-au pus sub supraveghere strictă: hotelul unde trăsesem era păzit tot timpul de soldaţi, iar când ieşeam ne urmăreau întotdeauna.

Am rămas acolo ceva vreme. Banii s-au împuţinat şi am început să fim cuprinşi de îngrijorare. Într-o zi îi spun prietenului meu Nicolae:
- Voi merge la conac să mă înfăţişez Paşei, poate ne dă voie acela să plecăm.

A doua zi, trezindu-ne, foarte de dimineaţă, am mers mai întâi la mormântul Sfântului Dimitrie şi închinându-mă, l-am rugat pe Sfânt, cu străpungere de inimă şi lacrimi, să mijlocească la Domnul să fim lăsaţi liberi să putem pleca în Sfântul Munte.

După ce m-am rugat destul de multă vreme şi am şezut puţin să mă odihnesc, mi-a venit în minte mucenicia Sfântului Dimitrie: cum a fost el junghiat în coastă şi cum a murit pentru dragostea sa de Hristos şi sfânta credinţă şi cum a fost slăvit de Dumnezeu în cer şi pe pământ şi va fi slăvit în vecii vecilor.

La acestea gândindu-mă, s-a născut în sufletul meu dorinţa să-mi dau şi eu viaţa pentru credinţa ortodoxă şi pentru dragostea lui Hristos.

L-am rugat, deci pe Sfântul Dimitrie, nu să mijlocească pentru eliberarea noastră, ci să mijlocească să mă învrednicesc unui sfârşit mucenicesc. Am găsit, apoi şi un mijloc pentru realizarea dorinţei mele fierbinţi.

Mi-am spus în sine: „Voi merge la conac (la guvernator), mă voi înfăţişa turcilor cu îndrăzneală şi le voi da motiv pentru că aceia să mă întrebe cele despre credinţa mea. Voi mărturisi împotriva înşelării în care se află, aceia îmi vor cere probabil să

mă lepăd de credinţa mea, iar eu voi rămâne neclintit, preferând moartea şi aşa voi lua sfârşit mucenicesc”.

M-am dus, deci, direct la conac, am urcat cu îndrăzneală şi am traversat un coridor. Un ofiţer turc, văzându-mă, m-a întrebat ce voiesc.

- Voiesc să merg la Paşa.

- Cu ce pricină?

- Am un cuvânt să-i spun, am răspuns.

Ofiţerul îmi spuse:
- Eu sunt reprezentantul Paşei, spune-mi cu încredere ce doreşti.

- De vreme ce eşti reprezentantul Paşei, spune-mi pentru care pricină nu ne permiteţi să plecăm în Sfântul Munte?

Mi-a răspuns cu asprime:
- Nu-ţi voi da nici o motivare.

I-am răspuns atunci cu îndrăzneală:
- Nu sunteţi oameni buni, sunteţi nedrepţi. De vreme ce n-am greşit cu nimic, nu ne-am dovedit a fi făcători de rele şi de vreme ce hârtiile noastre sunt în ordine, nu văd motivul pentru care ne puneţi piedici şi ne supăraţi. Banii pe care i-am avut, s-au mântuit, cum să trăim în loc necunoscut şi străin? Dacă voi aţi merge în Ellada, v-ar plăcea să vi se facă cele pe care ni le faceţi voi?

Aceste cuvinte l-au întărâtat şi mâniindu-se, a început să sune tare clopoţelul. Îndată s-au înfăţişat 30-35 de soldaţi şi ofiţeri care m-au înşfăcat şi m-au dus în Turnul Alb. Cu ce scop, nu ştiu. În orice caz, cred că pentru a mă întemniţa, însă eu nu m-am pierdut, nu mi-am pierdut curajul, ci îmi părea rău că nu m-au întrebat cele despre credinţă.

Nădăjduiam, însă, că acolo unde mă duceau, ceva îmi vor spune. Şi păşind pe acel drum, îl rugam pe Sfântul Dimitrie să mijlocească la Domnul să mă învrednicească unui sfârşit mucenicesc, dacă aceasta era voia Sa sau dacă nu, să mă mântuiască din mâinile necredincioşilor, barbarilor, cruzilor şi sălbaticilor agareni.

Numai ce-am înaintat puţin, iată că apare un superior al soldaţilor, care le vorbea turceşte. Ce le-a spus n-am priceput, mi-am dat numai seama că le vorbeşte cu mânie şi că-i alungă. Pe acel ofiţer, care era pricina arestării mele, a ridicat bastonul şi l-a lovit peste umăr. Îndată ce i-a alungat, s-a apropiat de mine cu o privire veselă şi m-a mângâiat pe umăr cu mâna şi m-a predat unui soldat din Ioannina, să mă escorteze, dându-i poruncă să mă ducă la vasul grecesc Mikáli, care se găsea în portul din Tesalonic, ca să plec spre Grecia.

Neştiind cine era acela care dăduse ordine, l-am întrebat pe soldatul ce mă însoţea, şi acela mi-a răspuns că era chiar Paşa. Şi de ce l-a lovit numai pe secretarul lui şi ce i-a spus? L-a lovit, mi-a răspuns acela, căci te condamnase la moarte fără să-i ceară permisiunea.

- Şi unde mă duceau, îl întreb.

- În Turnul Alb, îmi răspunse. Te duceau să te execute. Acolo sunt duşi cei condamnaţi la moarte sau cei care sunt închişi şi lăsaţi să moară de foame, de sete şi din pricina duhorii locului.

M-am bucurat că am scăpat din mâinile acelor sălbatici, căci nu ştiam dacă voiau să mă ucidă pentru credinţa mea, dar mi-a părut şi rău că nu mă învrednicisem muceniciei. Doar că mucenicia trebuie să se petreacă după lege, după cum spune vestitorul cuvântului dumnezeiesc, Sfântul apostol Pavel: „Şi dacă luptă cineva, nu ia cununa, dacă nu luptă după lege” (2 Timotei 2, 6).

În sufletul meu existau râvna şi dorinţa de a mărturisi, dar nu existau motivul şi cauza. Ca să mărturisească cineva, trebuie să existe un motiv întemeiat, să fie o mărturisire după Dumnezeu. Este primejdios să dorească cineva să pricinuiască fără motiv şi pricină mărturisirea şi să se arunce pe sine în ispită.

Am mers apoi la hotel şi luându-mi valiza şi puţinele lucruri pe care le aveam, mi-am luat rămas bun de la dragul meu prieten Nicolae…

Mi-am luat rămas bun şi am plecat, aşadar. Însoţit de acel bun soldat turc, am ajuns până pe ţărm. Pe drum, m-a sfătuit să nu mă îngrijorez, ci să am răbdare şi strigându-l pe barcagiul acela evreu, i-a spus să mă ducă la vasul Mikáli. Mi-a spus, deci, să nu mai trec pe la vamă, căci mă vor întârzia şi vasul va porni la drum, iar eu nu voi reuşi să ajung la timp pentru îmbarcare.

Însă, numai ce-am înaintat puţin, ne-au şi observat de la vamă şi au început să strige să ne întoarcem. Dar pentru că soldatul îi spusese barcagiului că Paşa dăduse ordin să plec, am înaintat fără să ne oprească. Văzând cei de la vamă că nu ne întoarcem, nici nu ne oprim, au început să tragă focuri de puşcă în aer şi urcând 10 soldaţi într-o barcă, au început să vâslească, grăbindu-se să ne ajungă. Din fericire am ajuns şi am urcat pe vas, pe când aceia se apropiau de barcă.

Au început să-l ameninţe şi să-l lovească pe barcagiu. Când acesta le-a spus că avea poruncă de la Paşa, Guvernatorul, să mă ducă pe vapor, i-au dat pace.

Nu era voia lui Dumnezeu, după câte se pare, să merg în Sfântul Munte şi de aici au venit toate piedicile.

Îi datorez, deci, cea mai mare recunoştinţă ocrotitorului meu, Sfântul mare mucenic Dimitrie, cu a cărui mijlocire m-am mântuit de moarte.

Taina Paşei…

Dar, fiindcă nu înţelegeam cum şi din ce pricină a arătat Paşa atâta interes pentru salvarea mea, am cercetat pricina, pentru a afla ce se întâmplase.

Aşa am aflat exact ce se întâmplase cu aproape doi ani în urmă, chiar de la prietenul meu, avocatul Nicolae Mitrópoulos, care venise şi se afla în Sfântul Munte.

Mergând, deci, să-l vizitez şi să mă închin în Sfântul Munte, am luat cunoştinţă despre cum şi de ce mă eliberase Paşa şi mă trimisese în Grecia.

„După două sau trei zile, mi-a spus avocatul, de la plecarea ta din Tesalonic către Grecia, stând la terasa cafenelei ce se afla la parterul hotelului în care de la început găzduisem şi rămăsesem sub paza soldaţilor turci, ca nu cumva să fugim în ascuns, s-a apropiat de mine şi m-a salutat adjutantul Paşei Tesalonicului, vechi cunoscut al meu, împreună cu care făcusem parte din Comisia Greco-Turcească constituită după nefericitul război greco-turc din 1897 pentru încheierea unei înţelegeri şi stabilirea graniţelor Greciei şi Turciei.

După ce ne-am înţeles şi am semnat tratatul de pace, toţi membrii Comisiei, greci şi turci, au mers cu bucurie în Kerkira, la Achíleion şi am sărbătorit pacea vreme de o săptămână încheiată.

Văzându-mă la cafenea, adjutantul Paşei m-a recunoscut şi m-a întrebat cum de mă găseam în Tesalonic.

I-am povestit toată chestiunea şi îndată a alungat soldaţii care mă păzeau şi strigând o trăsură, m-a luat acasă la el şi mi-a purtat de grijă, iar a doua zi am mers împreună la Paşa, căruia m-a recomandat ca prieten al său, rugându-l să-mi permită să merg în Sfântul Munte.

Sfântul mare mucenic Dimitrie, icoană din sec. al XVII-lea, Mănăstirea Hilandar, Sfântul Munte

Paşa i-a spus adjutantului său că sunt liber şi să mă însoţească până la vapor şi să-mi asigure toată protecţia şi ajutorul, adăugând acestea:
- Mai era şi celălalt tânăr, care voia să meargă în Sfântul Munte şi fusese arestat, pentru care, în dimineaţa aceea, pe când dormeam liniştit, a intrat în camera mea Sfântul Dimitrie îmbrăcat în uniformă de general, având cu sine şi armele sale, şi mi-a spus poruncitor, cu o privire aspră:
- Ridică-te îndată, îmbracă-te şi leagă-ţi sandalele şi mergi în strada aceea înfricoşată a oraşului, să-l eliberezi pe tânărul acela condamnat pe nedrept şi dus la moarte de secretarul tău personal. Îndată ce-l vei elibera şi-l vei izbăvi de moarte, să-l trimiţi în port, la vasul Mikáli, care se pregăteşte de plecare.

- Şi grăbindu-mă, a mai spus Paşa, l-am izbăvit de primejdie şi l-am trimis în Grecia".

Şi atunci am cunoscut că ocrotitorul şi izbăvitorul meu de la condamnarea nedreaptă la moarte era Sfântul mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir.

Astfel s-a împlinit proorocia Sfântului Nectarie, care-mi spusese că oriunde voi merge, tot în Longobardia voi sfârşi.

M-am lămurit astfel de faptul că trebuie să avem ascultare desăvârşită de Părintele duhovnicesc, fără să-l contrazicem şi să nu facem voia noastră, ci pe aceea a Părintelui duhovnicesc, după pilda Domnului nostru Iisus Hristos, Care a venit în lume nu ca să-şi facă voia Sa, ci pe aceea a Tatălui său Care l-a trimis.

A doua arestare şi întemniţare de către turci

Plecând din Sfântul Munte, când vasul a ajuns portul din Tesalonic, am socotit că ar fi bine să merg să mă închin la mormântul Sfântului Dimitrie, ocrotitorul meu, păzitorul şi mântuitorul meu din primejdii.

Ieşind, deci, am ştiut că turcii mă vor prinde iarăşi ca spion şi mă vor ţine sub pază multe zile.

Când am hotărât să plec din oraş şi am trecut de vamă, m-au arestat şi m-au trecut prin trei rânduri de garduri de sârmă şi m-au închis acolo. Am găsit, deci, acolo, închis un tânăr pe care l-am întrebat:
- Pentru care pricină ne-au închis?

El mi-a răspuns:

- Pentru a ne ucide.

Iar eu i-am spus:
- Ce rău am făcut?

- Lasă, zice, nu cerceta de ce…

La scurtă vreme am văzut cum în port [în Tesalonic] a acostat un vas venit din România cu o încărcătură de petrol şi mulţi călători.

Îndată ce a ajuns, însă, nu se ştie cum şi din ce pricină, unul dintre rezervoarele de petrol a luat foc, care s-a extins fulgerător asupra întregii încărcături, s-au auzit zgomote puternice şi au izbucnit flăcări mari până la cer.

Mii de oameni au alergat pe ţărm, unii ca să vadă ce se întâmplase, alţii pentru a-i salva pe călătorii aflaţi în primejdie, cu bărcile şi cu vasele. Au plecat, deci, toţi soldaţii de la Vamă.

În acea clipă, tânărul acela, scoţând o foarfecă din buzunarul său, a tăiat sârma şi luându-mă de mână, am ieşit împreună din închisoare.

Apoi, plătindu-l pe barcagiul acela evreu, i-a spus să ne ducă la vasul grecesc care se găsea în afara portului. Pe când ne pregăteam să urcăm în barcă, a venit soldatul acela, care mă închisese între gardurile de sârmă, să mă prindă, însă tânărul acela care mă scosese din închisoare i-a dat o lovitură şi a fugit…

Am urcat pe vasul grecesc, iar eu m-am ocupat să-mi aşez lucrurile şi îndată ce le-am aranjat, m-am întors să-l găsesc pe tânărul acela, salvatorul meu, să-i mulţumesc şi să-l întreb cine şi de unde este. Însă nu l-am putut găsi nicăieri.

Am întrebat aproape toţi pasagerii şi personalul vaporului şi mi-am dat seama că nimeni nu-l văzuse, nici să urce, nici să plece de pe vas.

Cine era şi ce se întâmplase cu el, Dumnezeu ştie!

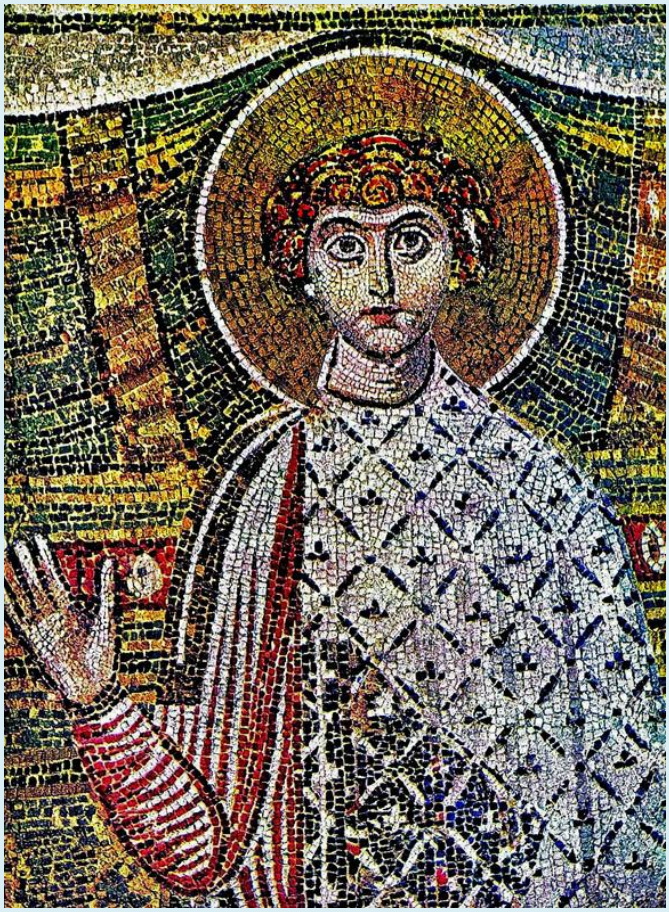

Sfântul mare mucenic Dimitrie, mozaic din biserica din Tesalonic (sec. al VIII-lea)

Eu atâta ştiu, că după trecerea multor ani, atunci când, după eliberarea Tesalonicului, am mers să slujesc şi să vestesc cuvântul lui Dumnezeu în Biserica Sfântului Dimitrie şi am văzut icoana Sfântului, mi-am amintit că tânărul acela care mă eliberase din închisoare şi mă condusese pe vapor semăna mult cu chipul Sfântului Dimitrie din icoana pe care o aveam în faţă!

O minune contemporană a Sfântului mucenic Dimitrie

Acum câteva luni au venit la biserica Sfântului o mamă îndurerată cu fiica ei dragă de aproximativ opt anişori. Copilul se confrunta cu o problemă serioasă, de vreme ce nu vedea cu ochiul stâng. Cele două s-au rugat mult Sfântului Dumitru pentru vindecarea copilaşului. De asemea s-a cântat canonul-paraclis al sfântului şi s-a citit o rugăciune specială pentru vindecarea elevei. Cele două au plecat împăcate de la biserică spre casa lor, luând totodată şi un pliculeţ cu vată îmbibată cu mirul sfântului. După trei zile micuţa se pregătea pentru şcoală, precum făcea zilnic, iar mama ei a însoţit-o către locul de unde trebuia să o preia autobuzul şcolar. Maşina a sosit, iar şcolăriţa a urcat. A lăsat ghiozdanul jos şi precum obişnuia, şi-a testat ochiul suferind, adică a închis ochiul drept şi a vrut să constate dacă vede cu stângul.

- «Văd!» a strigat şi a sărit în sus. «Minunea Sfântului Dumitru!» Şoferul a oprit autobuzul. Cu nespusă bucurie a strigat-o pe mama ei, care încă nu se îndepărtase de staţie, pentru a se face şi ea părtaşă la această mare binecuvântare şi minune săvârşită de Sfântul Dumitru.

În după-amiaza aceleiaşi zile a venit familia respectivă, plină de emoţie, la biserică pentru a-şi exprima recunoştinţa şi evlavia faţă de Sfântul Dumitru, făcătorul de minuni şi dătătorul de sănătate.

(Sfinţii noştri, Sfânta Mitropolie a Tesalonicului. Biserica Sfântul Dumitru – Ocrotitorul, Ediţie îngrijită de Pr. Asterios Karabatakis, Tesalonic)

Vindecarea guvernatorului Marianos de către Sfântul mare mucenic Dimitrie

«Marianos, guvernatorul Iliricului, locuia în Tesalonic, şi anume în pretoriu, care era departe de biserica Sfântul Dumitru, probabil în palatul lui Galeriu. Nobilul acesta suferea de «pareză corporală», astfel încât stătea întins în pat având paralizate toate membrele sale, fără să se poată mişca deloc şi nici mâncare nu putea introduce în gură fără ajutor străin.

Lui Marianos i se arată sfântul în vedenie, spunându-i să aibă nădejde în pronia dumnezeiască, deoarece "orice boală care îl încearcă pe om este trimisă de către puterea prevăzătoare a Creatorului nostru şi are ca rezultat folosul celui care suferă de pe urma ei".

Şi marele mucenic afirmă că "... în curând te voi scăpa de boala ta trupească. Vino aşadar în casa mea şi acolo vei vedea slava lui Dumnezeu, care ţi se va vădi prin mine" .

După aceasta, doi servitori ai guvernatorului şi-au legat, după dorinţa sa, mâinile cruciş şi l-au transportat pe bolnav la biserica sfântului mare mucenic, deoarece nu putea fi mişcat în alt mod.

Aşadar, în timp ce guvernatorul se afla jos pe pardoseala bisericii, cu smerenie şi căinţă s-a rugat călduros şi a cerut însoţitorilor să-l ridice şi să-l aşeze pe salteaua-

targă pe care îl aduseseră. Atunci i s-a arătat din nou în vedenie sfântul izvorâtor de mir şi dătător de sănătate spunându-i: "Hristos îţi dă putere, Dumnezeul nostru, cel Ce-i ridică pe cei căzuţi".

Imediat guvernatorul s-a ridicat cu lacrimi în ochi, a şezut pe saltea şi a cerut să i se dea îmbrăcăminte şi încălţăminte. Iar însoţitorii săi le-au cerut şi i-au adus de la casele vecine bisericii. Guvernatorul, îmbrăcat acum, se îndreaptă singur spre chivoriul sfântului, sub care erau "aşternute în pământ cinstitele sale moaşte", ca să-i mulţumească sfântului pentru sănătatea pe care i-o dăruise.

Apoi, revenind în biserică, a refuzat să plece spre pretoriu călare, preferând să meargă pe jos. După scurt timp s-a întors cu daruri preţioase (aur şi argint), pe care le-a împărţit săracilor şi bolnavilor oraşului».

(Sfinţii noştri, Sfânta Mitropolie a Tesalonicului. Biserica Sfântul Dumitru – Ocrotitorul, Ediţie îngrijită de Pr. Asterios Karabatakis, Tesalonic)

Necredinciosul care a investigat mormântul Sfântului Dimitrie

Traducere și adaptare: Ioan-Lucian Radu
Sursa: http://johnsanidopoulos.com

Odată, trăia un pustnic pe Muntele lui Solomon, care, auzind multe relatări despre mirul izvorât de Sfântul mare mucenic Dimitrie, avea îndoieli, spunând în mintea sa că au fost și alți mucenici, care au suferit mai mult decât Sfântul Dimitrie, dar nu au fost cinstiți de Dumnezeu în asemenea fel. Din acest motiv, nu credea că sfântul poate izvorî atât de mult mir.

Și, într-o noapte târziu, a văzut, ca în vis, că se afla în Biserica Sfântului Dimitrie din Tesalonic, unde l-a întâlnit pe cel care avea cheia de la mormântul Sfântului și l-a rugat să i-l deschidă, ca să-l cinstească pe sfânt. Când a sărutat mormântul, a văzut că era ud de mir frumos mirositor și i-a zis paznicului: „Vino, ajută-mă să văd de unde vine acest mir!” Așadar, au săpat până au ajuns la o placă mare de marmură, pe care au dat-o deoparte cu mare dificultate și imediat au descoperit trupul sfântului, strălucitor și frumos mirositor, care izvora mir din abundență din rănile provocate de împunsăturile sulițelor.

A curs atât de mult mir, încât paznicul și pustnicul au fost scufundați în el și, temându-se să nu fie înecați, călugărul a strigat: „Sfinte Dimitrie, ajută-ne!”

Imediat după aceea, s-a trezit din vedenia sa, fiind ud până la piele din cauza mirului izvorât de Sfântul Dimitrie.

(Minune consemnată în The Life of St. Demetrios of Thessalonica, The Orthodox Word, St. Herman of Alaska Brotherhood, Platina, California)

Părintele Filothei şi Sfântul Dimitrie, izvorâtorul de mir

Este mai mult decât minunat, atunci când, ne vin sfinţii în ajutor.

Cu toate că suntem cu adevărat nevrednici, ne sunt alături chiar şi atunci când uităm de ei.

Un "uriaş " duhovnic grec, sfânt la rândul lui povesteşte cu multă uimire de sine cum l-a ajutat Sfântul Dimitrie cel izvorâtor de mir, într-un moment din viaţa sa ....este vorba de Părintele Filothei Zervakos, ucenicul Sfântului Nectarie şi care la rândul lui este un mare făcător de minuni.

"Am mers la clădirea Administraţiei din Tesalonic, spune părintele Filothei şi păşeam pe un coridor. Un ofiţer turc m-a văzut şi m-a întrebat ce caut.

I-am spus: Vreau să vorbesc cu paşa.

- Despre ce să vorbeşti?".

Am să-i spun ceva", i-am răspuns."

- Eu sunt reprezentantul paşei", îmi zise: Spune-mi ce vrei.

Dacă eşti reprezentantul paşei, spune-mi de ce nu ne lăsaţi să mergem în Sfântul Munte?"

Mi-a răspuns pe un ton aspru: Nu-ţi voi da ţie socoteală".

Atunci i-am zis cu îndrăzneală: Nu sunteţi oameni buni, sunteţi nedrepţi. De vreme ce nu suntem vinovaţi cu nimic, de vreme ce nu suntem răufăcători şi actele noastre sunt în regulă, nu văd motivul pentru care ne împiedicaţi şi ne necăjiţi. Cum să trăim într-un loc necunoscut şi străin? Dacă voi aţi fi mers în Grecia,v-ar fi plăcut să vă facă ce ne faceţi voi nouă acum?

Cuvintele acestea l-au iritat, s-a mâniat şi a început să sune cu putere clopoţelul. S-au adunat imediat 30-35 de ostaşi şi ofiţeri, care m-au prins şi m-au dus în Turnul Alb. Ce aveau de gând cu mine, nu ştiu. Poate să mă întemniţeze. Cu toate acestea, eu nu m-am înfricoşat deloc, nu mi-am pierdut curajul. Îmi părea rău numai că nu mi-au spus nimic împotriva credinţei mele (încât să ocărăsc credinţa lor şi să mucenicesc). Însă nădăjduiam că acolo unde mă vor duce, mă vor provoca într-un fel.

Şi pe când păşeam pe calea muceniciei, l-am rugat pe Sfântul Dimitrie să mijlocească la Domnul ca să mă învrednicească să am moarte mucenicească, desigur dacă asta era voia lui Dumnezeu; iar dacă nu este, să mă izbăvească din mâinile acelor atei, barbari, vărsători de sânge şi sălbatici.

După ce am înaintat puţin, iată că a şi apărut un superior de-al lor, care le-a vorbit în limba turcă. Ce le-a spus n-am înţeles. Acel turc le-a vorbit cu mânie şi i-a izgonit. Îndeosebi pe acel ofiţer care m-a arestat cu toiagul în umăr. După ce i-a alungat pe toţi, s-a apropiat de mine cu o privire veselă şi m-a lovit uşor cu mâna pe umăr, încredinţându-mă unui ostaş cuminte din Ioanina. I-a dat poruncă să mă ducă pe vaporul grecesc "Mikali" care ancorase în portul din Tesalonic, pentru a mă putea întoarce în Grecia.

Întrucât nu ştiam cine a fost cel care venise şi dăduse porunca, l-am întrebat pe ostaş. Mi-a spus că era paşa.

L-am întrebat: Şi de ce l-a lovit pe ofiţerul acela?

"L-a lovit şi l-a mustrat - mi-a zis - pentru că te-a osândit la moarte fără să-i ceară voie".

Şi unde mă duceau?

"În Turnul Alb, mi-a răspuns.Te duceau să te execute. Acolo îi duc pe cei condamnaţi la moarte şi pe alţii, pe care-i lăsa să moară de foame, de sete şi de duhoare."

Abia mai târziu a aflat părintele Filothei adevărul, de la prietenul său, avocat în Tesalonic. Acest avocat l-a auzit într-o zi pe ofiţerul paşei, care a mărturisit cu exactitate ce-i spusese paşa în legătură cu asta.

"Într-o zi , a zis paşa, pe când dormeam liniştit, în camera mea a intrat Sfântul Dimitrie, îmbrăcat în haine de conducător de oşti, înarmat şi mi-a spus poruncitor şi cu privire aspră: "Trezeşte-te imediat, îmbracă-te,încalţă-te şi du-te în strada din oraş ca să eliberezi un tânăr, pe care un ofiţer de-al tău l-a osândit la moarte. După ce îl vei elibera şi scăpa de la moarte, să-l trimiţi pe vaporul Mikali, care se află în port şi se pregăteşte să plece. M-am grăbit aşadar, l-am scăpat şi l-am trimis în Grecia."

Atunci am înţeles, a zis părintele Filothei, că izbăvitorul meu de la osânda cu moartea a fost marele mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir."

Fericitul Iacov vindecă un animal ce fusese atins de deochi

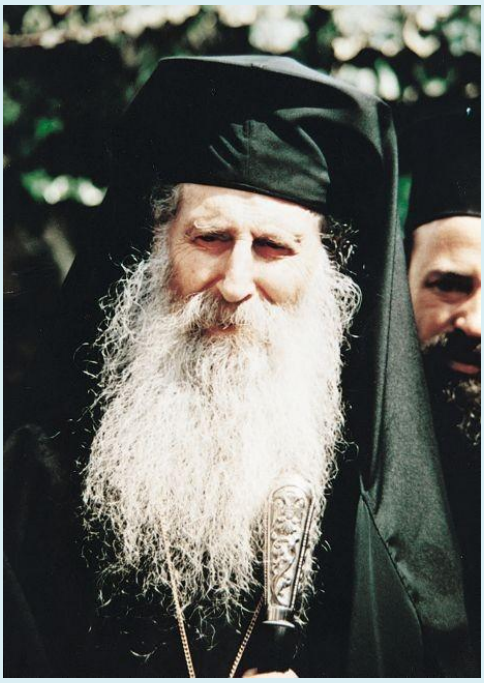

În anul în care au lăsat cortul şi au intrat în căsuţa cea joasă, au hrănit şi un porc care s-a făcut foarte mare. Deoarece Stavros Ţalikis lucra undeva cu ziua, a chemat pe copiii lui, pe Iacov şi pe Gheorghe, şi le-a spus ce să facă cu porcul.

Trebuia să-l ducă la Ţonka, un sat mai mare din apropiere. Se înţelesese cu casapul de acolo ca să-l taie şi să-l vândă la un preț care să nu-i păgubească pe nici unul.

În drum spre Ţonka, copiii au întâlnit un consătean de-al lor care, de îndată ce a văzut porcul cel bine hrănit, le-a spus: „Bre, unde duceţi scroafa aceasta care s-a făcut cât un măgar!?”

La aceste cuvinte, îndată animalul a căzut jos spumegând, pierzându-şi puterile şi fiind gata să moară. Consăteanul acela, care se ocupa cu descântecele, deochiase animalul. Copiii s-au înfricoşat.

Însă micul Iacov şi-a revenit repede şi, căutând în jurul lui, a găsit o cutie mică de conservă, pe care a umplut-o cu apă din uluc. Apoi a rupt nişte busuioc din grădina de alături, s-a dus mai jos unde era un loc de închinare al Sfântului Dimitrie, şi-a făcut rugăciunea în genunchi, a luat untdelemn din candelă şi s-a întors la animalul care era pe moarte. A îngenuncheat, s-a rugat, l-a uns cu untdelemn şi l-a stropit cu busuiocul. Peste puțină vreme scroafa se ridică şi o duseră la casap.

(Stelian Papadopulos, Fericitul Iacov Ţalikis, Stareţul Mănăstirii cuviosului David „Bătrânul”, Editura Evanghelismos, București, 2004, p. 41)

Minunea Sfântului Dimitrie - Racla cu sfintele sale moaște, scăldată în mir

Dintr-odată, femeile care cântau Paraclisul au început să țipe! Diaconul a alergat aproape de ele și acestea, cu sentimente contradictorii, i-au arătat racla! Era scăldată literalmente într-o baltă de mir (spun mir, pentru că mireasma untdelemnului era neasemuită). Se putea spune, fără a greși prea mult, că era ca și cum cineva a golit deasupra raclei cel puțin două „găleți" de lichid aromat (folosesc cuvântul „găleată" pentru a se înțelege cât de mare era cantitatea mirului ce aluneca pe pereții masivi de argint ai raclei cu reprezentări în basorelief).

***

Era ziua de 26 octombrie 1987. Ora trecută de 22.00 seara. Tesalonicul își sărbătorea patronul orașului, pe Sfântul Dimitrie, precum și eliberarea de sub robia de aproximativ 500 de ani (1430–1912), cât au stat sub stăpânirea otomanilor. Biserica Sfântului Dimitrie, cu ușile deschise, primea închinătorii de noapte care îngenuncheau în fața raclei de argint cu Sfintele moaște ale izvorâtorului de mir.

La acea oră nu ar fi fost mai mult de 30-40 de oameni în biserică. O adunare de aproximativ 10 femei cântau Paraclisul Sfântului în fața raclei. Singurul cleric prezent era tânărul și nou hirotonitul diacon al bisericii, împreună cu soția lui. Ecleziarhul de atunci al bisericii, mitropolitul Pantelimon al Verias, Naousis și Kambanias, le spusese să fie acolo și să-l aștepte.

Dintr-odată, femeile care cântau Paraclisul au început să țipe! Diaconul a alergat aproape de ele și acestea, cu sentimente contradictorii, i-au arătat racla! Era scăldată literalmente într-o baltă de mir (spun mir, pentru că mireasma untdelemnului era neasemuită).

Se putea spune, fără a greși prea mult, că era ca și cum cineva a golit deasupra raclei cel puțin două „găleți" de lichid aromat (folosesc cuvântul „găleată" pentru a se înțelege cât de mare era cantitatea mirului ce aluneca pe pereții masivi de argint ai raclei cu reprezentări în basorelief).

Pentru un moment, diaconul a fost buimăcit. Sfântul Dimitrie izvora mir! Fără să se îndoiască deloc de minune și aflându-se într-o stare de bucurie, uimire și entuziasm, a alergat să aducă bumbac dintr-un dulap al sfintei biserici. S-a întors alergând și a început să șteargă cu bumbacul mirul de pe pereții exteriori ai raclei și să dea bucăți din bumbacul acesta purtător de mir pelerinilor.

Diaconul a șters racla și mirul nu se termina, ci continua să izvorască în mod tainic, fără să existe vreun oarecare izvor văzut. În acest sens, i-a făcut diaconului o mare impresie următorul fapt: cu o bucată mare de bumbac a șters mirul dintr-o parte a raclei. Bumbacul a șters bine tot mirul, la fel ca atunci când curățăm un geam cu un prosop uscat: apăsându-l bine, scoatem toată umezeala ce poate să existe pe el. O femeie a dus palma mâinii ei deasupra zonei unde racla tocmai fusese curățată.

Diaconul, cu uimire, a văzut mâna ei umedă de la mirul uleios, galben-verzui!

Între altele, mireasma umpluse toată biserica și se revărsa prin ușile deschise spre strada Sfântului Dimitrie, atrăgându-i pe trecătorii care se grăbeau să vadă ce se întâmplă și de unde provine mireasma aceea. Toți se îndreptau spre racla cu moaștele Sfântului Dimitrie, care era așezată nu în chivotul ei (care nu era încă construit), ci în fața catapetesmei bisericii.

Uimirile mulțumitoare nu s-au oprit însă acolo! Închinătorii au constatat că toate icoanele bisericii, oriunde s-ar fi aflat, în paraclise sau în naos, izvorau mir.

Desigur, diaconul a văzut închinătorii că scot șervețele de hârtie și șterg geamurile protectoare ale icoanelor bisericii, iar șervețelele se îngălbeneau de la mirul care „curgea" de pe ambele părți ale geamului, interior și exterior. Mărimea minunii era așa de mare, că nu lăsa nici cel mai mic dubiu, nici cel mai mic loc de contestații. Nu înțelegeam ce trăiam, era ceva ca un vis, în ceață, dar o trăiam. Mirul atingea vârfurile degetelor noastre, îl vedeam cu ochii noștri, îl miroseam și îl confirmam cu simțurile noastre!

În puțin timp, se crease o „coadă" formată din oameni care, cu lacrimi în ochi, se închinau raclei izvorâtorului de mir și își dădeau seama de ce i-a fost dat acest nume.

Între timp a ajuns la biserică și părintele ecleziarh cu alți preoți. Au deschis capacul raclei și au descoperit că Sfintele moaște ale ocrotitorului Tesalonicului izvorau mireasmă, însă era mireasma Sfintelor moaște. Mireasma mirului era diferită și caracteristică.

Mitropolitul Tesalonicului, Pantelimon al II-lea, a atribuit minunea izvorârii mirului Sfântului Dimitrie următoarei întâmplări: În acea seară, în ceremonia de sărbătoare a Universității pentru eliberarea Tesalonicului, principalul vorbitor l-a ignorat în vorbirea sa întru totul pe Sfântul Dimitrie și nu a făcut deloc referire la acela.

Sfântul Dimitrie a făcut cunoscut prin izvorârea mirului că niciodată nu a abandonat orașul Tesalonic, salvând orașul din sclavie și din cutremure. Cu această ocazie, însă, sfântul a atras atenția de fiecare dată când tesalonicienii au dat dovadă de nerecunoștință și s-au îndepărtat de Hristos și de Sfinții Lui.

Vă mărturisesc că eu sunt acel diacon al bisericii Sfântului Dimitrie care a asistat atunci la minunea mirului izvorât, acum sunt preot în Tesalonic și vă scriu evenimentele așa cum mi le amintesc. În acel moment era ca și cum trăiam o taină. Nu pot să descriu ce simțeam! Bucurie, uimire, emoție, entuziasm... Nu pot să definesc nici acum cu exactitate acea stare. În orice caz, este una dintre întâmplările ce întăresc credința, ne umplu de bucurie, de nădejde și de simțirea prezenței lui Hristos și a Sfinților. Credința noastră este „vie”! (Părintele Hristos Kotios, paroh al bisericii „Adormirea Maicii Domnului”, Saranta Ekklisies, Tesalonic)

Traducere și adaptare: Pr. Elisei Roncea
Sursa: Το Θαύμα της μυρόβλυσης του Αγίου Δημητρίου το 1987

Sfântul mare mucenic Dimitrie - sfânt iubitor şi salvator al oraşului Tesalonic

Sfântul Dumitru, patronul şi ocrotitorul oraşului Tesalonic, este menţionat în izvoare, printre altele, ca şi iubitor şi salvator al oraşului. Dragostea sa faţă de Tesalonic de multe ori s-a dovedit a fi extrem de evidentă atât apărătorilor oraşului, cât şi celor care încercau ca să-l cucerească prin orice mijloace.

Amintesc în acest punct două situaţii reprezentative:

(1) Barbarii încearcă să cucerească oraşul de Dumnezeu păzit Tesalonic. Încă odată Sfântul Dumitru îşi asumă protectoratul acestuia. Îi însufleţeşte pe apărătorii Tesalonicului, încât să-i ţină pe năvălitori departe de zidurile cetăţii. Planul invadatorilor nu s-a concretizat.

În ziua următoare se înregistrează o nouă tentativă de asalt din partea prezumtivilor cuceritori ai Tesalonicului, care-l văd păşind peste meterezele zidurilor pe stratilatul (generalul) Dumitru. Vederea sfântului provoacă spaimă în rândul oştirilor duşmane, care abandonează posturile lor, în timp ce sufletele apărătorilor oraşului se umplu de nădejde, atunci când înţeIeg că sfântul le salveză cetatea lor Tesalonic.

(2) Armata turcă se apără cu scopul de a împiedica înaintarea forţelor elene în anul 1912 spre Tesalonic. Hogii (preoţii-învăţătorii musulmani), care au fost mobilizaţi ca să întărească atenţia şi reasponsabilitatea soldaţilor turci, văd cu ochii lor, în

timpul nopţii, pe Sfântul Dumitru călare, precedând oştirea grecească. Acest fapt îl menţionează un hogea prizonier, căruia i-a fost greu să înţeleagă cine era cavalerul neînfricat, care înainta umplându-i de spaimă pe soldaţii turci.

Pe tânărul cavaler însă îl vedeau şi soldaţii greci, care astfel sunt încredinţaţi că Sfântul Dumitru este într-adevăr iubitor şi izbăvitor al oraşului. Iubeşte şi izbăveşte oraşul nostru, oraşul său, Tesalonic. Rugăciunilor sale fierbinţi se datorează şi eliberarea oraşului de sub jugul turc în ziua prăznuirii sale, pe 26 octombrie 1912.

(Sfinţii noştri, Sfânta Mitropolie a Tesalonicului. Biserica Sfântul Dumitru - Ocrotitorul, Ediţie îngrijită de Pr. Asterios Karabatakis, Tesalonic)

Sfântul mare mucenic Dimitrie, dătătorul de sănătate

Profesorul Haralambos Bakirtzis, în legătură cu această chestiune, notează următoarele: În biserica Sfântului Dumitru cunoaştem, din istorisirile minunilor, că se acorda îngrijire medicală bolnavilor de diverse categorii: guvernatorul paralitic Marianos, guvernatorul care suferea de hemoragie continuă, locuitori ai oraşului cu boli grave precum: febre maligne, edeme bunonice, hemoptizii (simptome ale tuberculozei), boli nervoase, asemeni cazurilor soldatului îndrăcit, a guvernatorului hemiplegic (paralizie a unei jumătăţi laterale a corpului), ş.a.

Bolnavii erau transportaţi la biserică de către rudele acestora pe tărgi, cu animale de tracţiune sau pe braţe. Aceasta înseamnă că nu exista un serviciu de ambulanţă şi că locul de îngrijire al celor suferinzi se găsea în interiorul bisericii sau în una din clădirile sale anexe.

Imediat după intrarea bolnavului, îngrijitorii bisericii îi aduceau o saltea, adică îi dădeau un pat. În cadrul îngrijirii suferinzilor erau cuprinse de asemenea hrana şi băile calde. Rudele lor nu aşteptau alături de aceştia în timpul nopţii. De aici reiese faptul că biserica Sfântul Dumitru dispunea de personal medical adjuvant pe durata nopţii, selectat probabil pe bază de voluntariat. În nici o situaţie nu se face referire la vreo plată financiară în schimbul asistenţei medicale. Bolnavii stăteau toti în

acelaşi loc, iar în timpul nopţii aveau loc vindecări minunate, odată cu vizita Sfântului Dumitru.

S-au păstrat mozaicuri-dedicaţie, prin care cei vindecaţi îşi exprimă recunoştinţa, precum de exemplu mozaicul coloanei pătrate din partea nordică a Sfântului Altar, care are inscripţia: „Oamenii m-au dezamăgit, însă puterea ta mi-a dat viaţă; mulţumindu-ţi îţi ofer icoana, Klimis (Clement)" (Minunile Sfântului Dumitru, Tesalonic, 1997, pp. 368-369).

(Sfinţii noştri, Sfânta Mitropolie a Tesalonicului. Biserica Sfântul Dumitru - Ocrotitorul, Ediţie îngrijită de Pr. Asterios Karabatakis, Tesalonic)

Predici şi editoriale

Părintele Ilie Cleopa - Predică la Sfântul mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir

Cel ce Mă va mărturisi pe Mine înaintea oamenilor şi Eu îl voi mărturisi pe el înaintea Tatălui Meu, Care este în ceruri (Matei 10, 32)

Iubiţi credincioşi,astăzi Biserica Ortodoxă prăznuieşte pe unul din cei mai mari mucenici, anume pe Sfântul mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir.

Acest mucenic vrednic de laudă, s-a născut în cetatea Solonul sau Tesalonic din nordul Greciei. Tatăl său a fost voievod şi comandant al cetăţii Tesalonic şi era creştin, dar ţinea în taină dreapta credinţă, pentru marea prigoană ce era atunci asupra creştinilor. El avea un copil anume Dimitrie, pe care l-a crescut de mic în dreapta credinţă şi în dragoste pentru Iisus Hristos. Tatăl lui Dimitrie avea în casa lui două icoane frumoase, cu chipul Domnului nostru Iisus Hristos şi a Preacuratei Sale Maici, la care se închina el şi soţia sa. La aceste sfinte icoane duceau adesea părinţii pe copilul Dimitrie, încă din pruncie, ca să se închine Mântuitorului şi Maicii Domnului, învăţându-l să se roage şi descoperindu-i taina adevăratei credinţe în Hristos.

Pe când era Sfântul Dimitrie în vârstă de 20 de ani, a murit tatăl lui, bine credinciosul voievod al Tesalonicului. Auzind împăratul Maximilian de aceasta, a chemat la el pe Dimitrie, fiul voievodului, pe care văzându-l înţelept şi viteaz în războaie, l-a făcut voievod în locul tatălui său; ***apoi Sfântul Dimitrie mergând în patria sa Tesalonic, în loc să prigonească pe creştini, cum îi poruncise Maximilian, a început înaintea tuturor a mărturisi pe Hristos şi a învăţa dreapta credinţă, slăvind pe Dumnezeu Cel în Treime închinat şi cinstit.*** Astfel, el s-a

făcut tesalonicenilor ca un alt apostol Pavel, căci pe mulţi îi aducea la cunoştinţa adevărului, risipind închinarea la idoli.

Iar împăratul Maximilian, întorcându-se biruitor de la un mare război contra sciţilor şi a sarmaţilor, a voit să aducă jertfă de mulţumire necuraţilor zei în Tesalonic. Cu acest prilej l-a chemat şi pe Dimitrie să jertfească zeilor înaintea tuturor. Atunci viteazul ostaş al lui Hristos a înţeles că a sosit ceasul să mărturisească înaintea tiranului împărat credinţa în adevăratul Dumnezeu, Care a făcut cerul şi pământul şi toate cele văzute şi nevăzute. Apoi şi-a adus aminte şi de cuvintele ***Sfântului apostol Pavel*** care zice: ***Cu inima se crede spre dreptate, iar cu gura se mărturiseşte spre mântuire*** (Romani 10, 10). ***Adică nu-i de ajuns să crezi în taină în Dumnezeu, ci trebuie să-L mărturiseşti şi cu cuvântul în public, ca să te poţi mântui.*** ***Această credinţă cu darul Duhului Sfânt având-o Dimitrie în inima sa, a ieşit în mijloc şi a mărturisit cu mare îndrăzneală***, ***că*** nu zeii, ci ***Dumnezeul creştinilor este adevăratul Dumnezeu. El a făcut cerul şi pământul şi pentru nemăsurata Sa milostivire a trimis pe Fiul Său în lume şi a luat trup omenesc din Fecioara Maria, dar fără de păcate, şi a mântuit pe oameni din robia diavolului prin moartea Sa pe cruce şi prin înviere.***

Auzind împăratul că Sfântul Dimitrie, în loc să-l laude pe el, a mărturisit că Hristos este adevăratul Dumnezeu, s-a mâniat tare şi l-a aruncat în temniţă, spre judecată şi osândă la moarte.

Într-o zi împăratul făcând mare spectacol în aer liber, după obiceiul romanilor, a pus pe un vestit luptător, anume Lie, să se lupte cu creştinii pe un pod înalt şi să-i arunce jos în nişte suliţe cu vârful în sus, spre veselia spectatorilor.

În acest timp Sfântul Dimitrie era păzit în temniţă din ordinul împăratului. ***Atunci un tânăr creştin cu numele Nestor, ucenicul mucenicului, s-a aprins de râvnă pentru Dumnezeu şi nemaiputând să rabde uciderea creştinilor, s-a dus în temniţă la Sfântul Dimitrie şi i-a spus: "Robule al lui Dumnezeu, mare nedreptate se face împotriva creştinilor, deci roagă-te pentru mine, că vreau să lupt cu Lie, şi să izbândesc sângele nevinovat al creştinilor".***

Sfântul Dimitrie fiind legat în lanţuri, a binecuvântat pe Nestor şi, însemnându-l cu semnul Sfintei Cruci, i-a zis: "Du-te, frate, şi te luptă cu Lie, că şi pe Lie îl vei birui şi pe Hristos Îl vei mărturisi!" Tânărul Nestor fiind întărit cu rugăciunea Sfântului Dimitrie şi-a făcut cruce şi ducându-se în acea privelişte a strigat: "Vreau să lupt cu Lie!" Zadarnic încercau toţi să-l oprească pe Nestor de la lupta cu Lie că el strigă în auzul tuturor: "Vino, Lie, să te lupţi cu mine!"

Apoi începând a se lupta cu el, a zis fericitul Nestor: "Dumnezeul lui Dimitrie, ajută-mi".

Şi îndată, cu ajutorul rugăciunilor marelui mucenic, l-a aruncat pe Lie în sulițe şi l-a omorât. Atunci împăratul, mâniindu-se a poruncit să-i taie capul Sfântului Nestor, împlinindu-se profeţia dascălului său Dimitrie. Apoi a trimis ostaşi în temniţă să-l ucidă cu sulițele şi pe marele mucenic Dimitrie. ***Văzând că i-a sosit sfârşitul, Sfântul Dimitrie s-a închinat şi a mulţumit lui Dumnezeu pentru toate, apoi şi-a ridicat mâna dreaptă în sus şi a fost străpuns cu sulițele de ostaşi în tot corpul, dându-şi sufletul cu pace în mâinile lui Hristos pe care L-a mărturisit.***

În clipa aceea un alt ucenic al său a luat mantia şi inelul Sfântului Dimitrie şi înmuindu-le în sângele mucenicului, tămăduia cu ele pe mulţi bolnavi.

Iubiţi credincioşi, ***ajungând împărat Sfântul Constantin cel mare care a dat libertate tuturor creştinilor, s-a făcut o mare biserică din lemn în Tesalonic, peste moaştele Sfântului Dimitrie, unde alergau mulţi credincioşi orbi, şchiopi, bolnavi de tot felul şi cu rugăciunile sfântului se întorceau sănătoşi la casele lor. Printre aceştia a fost şi un dregător împărătesc anume Leontie, care, venind la biserica Sfântului Dimitrie, s-a făcut îndată sănătos. Drept mulţumită, a început să facă o biserică mare din piatră în locul bisericii mici din lemn, în cinstea Sfântului marelui mucenic Dimitrie.***

Biserica construită de Leontie

Pe când săpau temeliile bisericii, cu rânduiala lui Dumnezeu, au descoperit şi racla cu moaştele Sfântului Dimitrie, din care izvora mir binemirositor cu care se ungeau cei suferinzi şi se vindecau. Biserica făcută de Leontie a fost mărită

mai târziu, ajungând cea mai mare şi mai veche biserică din Tesalonic, care se păstrează până astăzi. Tot Leontie, fiind iubitor de Dumnezeu, a făcut o raclă nouă din argint şi a aşezat în ea moaştele Sfântului Dimitrie, care se păstrau sub altarul marii biserici. Mormântul Sfântului Dimitrie se află şi astăzi la biserica sa din Tesalonic unde merg zilnic credincioşii în pelerinaj şi cer ajutorul lui.

Racla cu moaştele Sfântului Dimitrie

***

Un alt lucru minunat s-a întâmplat şi în timpul împăratului Justinian cel mare. După ce a zidit biserica Sfânta Sofia din Constantinopol, împăratul voia să aducă în ea moaştele Sfântului Dimitrie de la Tesalonic. Deci, trimiţând câţiva clerici şi credincioşi la biserica sa, când să se atingă de raclă, îndată a ieşit din ea lumină de foc şi scântei, încât toţi au căzut la pământ. Apoi s-a auzit un glas ca acesta: ***"Staţi şi nu îndrăzniţi!"*** Cuprinşi de spaimă, şi-au cerut iertare de la Sfântul Dimitrie şi luând puţin pământ din biserica lui, s-au întors la Bizanţ.

***

Altădată era mare secetă şi foamete în Tesalonic. Atunci Sfântul Dimitrie, călare pe un cal se arătă corăbierilor care transportau grâu pe mare şi le zicea: ***"Duceţi grâul în cetatea mea, Tesalonic, căci este lipsită".***

***

În viaţa Sfântului Dimitrie se spune că era un paraclisier, anume Onisifor, la biserica sa, care îngrijea de sfintele moaşte. Dar avea obiceiul să fure din darurile aduse la biserică de credincioşi. Sfătuindu-l preoţii multă vreme, el nu se lăsa de

acest păcat. Odată, pe când lua din cele aduse de credincioşi, îndată a fost pedepsit de Sfântul Dimitrie şi a căzut jos greu bolnav. Apoi rugându-se preoţii pentru el şi mărturisindu-şi păcatul, s-a făcut sănătos.

***

Odată au năvălit barbarii să prade oraşul Tesalonic şi toţi creştinii plângeau la moaştele Sfântului Dimitrie să-i scape de robie şi de moarte. Într-o noapte s-au văzut doi tineri luminaţi trimişi de Mântuitorul să-i poruncească sfântului să plece din cetatea sa şi să lase Tesalonicul în mâinile păgânilor pentru păcatele poporului. Dar ***Sfântul Dimitrie nu a voit să părăsească patria sa, ci, rugându-se mult lui Dumnezeu pentru creştini, îndată oastea păgânilor s-a depărtat şi Tesalonicul a scăpat de distrugere şi robie.*** Şi multe asemenea semne, vindecări de boli şi fapte minunate făcea Sfântul mucenic Dimitrie. ***Mai târziu însă, înmulţindu-se păcatele creştinilor, marele mucenic s-a întristat pentru împuţinarea credinţei în cetatea sa şi cu voia lui Dumnezeu au dispărut sfintele moaşte din Tesalonic.***

Iubiţi credincioşi, astăzi sărbătorim pe ***Sfântul mare mucenic Dimitrie, ostaşul cel viteaz al lui Hristos, bărbatul dumnezeieştilor doriri, lauda mucenicilor, bucuria îngerilor, podoaba Bisericii Ortodoxe, mustrătorul necredincioşilor, întărirea nevoitorilor şi rugător fierbinte înaintea Preasfintei Treimi pentru sufletele noastre.***

- ***Astăzi Sfântul Dimitrie mărturiseşte cu tărie pe Hristos înaintea împăraţilor şi a păgânilor.***
- ***Astăzi Lie, sluga întunericului, este învins, iar fiii luminii sunt izbăviţi. Acum diavolul a fost biruit de Sfinţii Dimitrie şi ucenicul său Nestor care se roagă în cer pentru noi.***
- ***Astăzi mucenicul lui Hristos Dimitrie este împuns în coastă ca şi Stăpânul său şi se jertfeşte pentru Evanghelie, ca un miel nevinovat.***

Pentru aceasta îl cinstim pe Sfântul Dimitrie şi-i cântăm cântări de laudă, căci ***el a biruit pe vrăjmaşul cel nevăzut şi a luat cununa biruinţei de la Hristos, Dumnezeu.*** În această zi se face mare pelerinaj cu icoana Sfântului Dimitrie la mormântul lui din Tesalonic şi toţi creştinii aduc flori de dumitriţă la biserici şi prin casele lor.

Dar nu numai în Grecia, ci şi în ţara noastră este foarte mult cinstit de credincioşi. Avem în ţară numeroase biserici cu hramul Sfântului Dimitrie şi mulţi fraţi creştini poartă numele lui.

Însă nu numai astăzi, ci în toate zilele se cuvine să cerem ajutorul Sfântului mare mucenic Dimitrie, pentru că este grabnic ajutător. Să avem în casă icoana lui şi când putem să-i citim acatistul. Apoi *să nu uităm că şi noi suntem ostaşi ai lui Hristos şi fii ai Bisericii Ortodoxe.* Deci, ***să avem curaj şi să nu dăm înapoi în faţa ispitelor şi necazurilor vieţii.*** Fără râvnă şi bărbăţie, fără rugăciune şi smerenie, fără iubire creştină şi biserică, fără răbdare şi ajutorul sfinţilor nu ne putem mântui.

Să-l rugăm pe marele mucenic Dimitrie să ne fie călăuză, ajutător, model de jertfă şi rugător înaintea lui Dumnezeu pentru mântuirea sufletelor noastre.

Amin.

Părintele Cleopa Ilie – Predică la Sfântul mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir

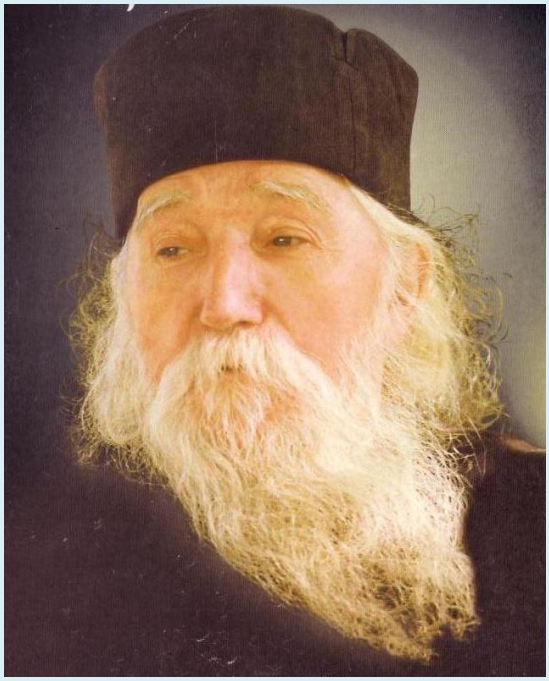

Părinţilor şi fraţilor şi iubiţi credincioşi, după cum aţi auzit astăzi, în sfânta biserică s-au citit trei Evanghelii.

- *Cea dintâi a fost a Duminicii a XXIII-a după Rusalii, când Mântuitorul nostru Iisus Hristos a vindecat un îndrăcit din ţinutul Gadarenilor şi Gherghesenilor.*
- *Cea de a doua Evanghelie a fost cea a înfricoşatului cutremur care s-a întâmplat în ziua de 26 octombrie, în al 24-lea an al împărăţiei lui Leon.*
- *Iar Evanghelia a treia a fost a Sfântului şi slăvitului mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir şi marele făcător de minuni.*

Dar nu putem cuprinde într-o predică tâlcuirea tuturor Evangheliilor de astăzi. Ci fiindcă o dată în an se prăznuieşte Sfântul mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir, vom vorbi ceva din viaţa acestui mare martir, mare Sfânt al Bisericii lui Hristos.

Sfântul mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir, s-a născut în cetatea Solunului, sau Tesalonic, din Grecia. Tatăl său a fost voievodul, comandantul cetăţii Tesalonic; şi era creştin, dar ţinea în taină dreapta credinţă, pentru marea prigoană care era atunci asupra credincioşilor creştini. El avea pe acest copil Dimitrie, pe

care l-a crescut în dreapta credinţă cea a lui Iisus Hristos (vezi viaţa Sfântului mare mucenic Dimitrie, 26 octombrie, în Vieţile Sfinţilor).

Şi avea în palatul său tatăl lui Dimitrie două icoane prea frumoase, ferecate în aur: icoana Domnului Dumnezeu şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos şi cea a Prea Sfintei şi Prea Curatei Maici, la care se duceau în taină şi se închinau, el şi soţia lui. Şi îl ducea şi pe copilul Dimitrie, din pruncie, să se închine Mântuitorului şi Maicii Domnului, în faţa acestor sfinte icoane, învăţându-l pe dânsul taina adevăratei credinţe în Hristos încă de la cea mai fragedă vârstă.

Dar când era Sfântul Dimitrie în jurul vârstei de 20 de ani, a murit tatăl său, bine credinciosul voievod al Tesalonicului. Şi auzind împăratul Maximilian că a murit şi că alt voievod aşa de vrednic ca dânsul nu se găseşte în părţile răsăritului, a trimis oamenii săi de încredere, ca pe fiul voievodului Tesalonicului, pe Dimitrie, să-l cheme la dânsul. Şi văzându-i împăratul înţelepciunea şi auzind despre vitejia lui în războaie, l-a făcut voievod în Solun, în locul tatălui său. Apoi ***Sfântul Dimitrie a mers îndată în patria sa, unde, în loc să prigonească şi să ucidă pe creştini - aşa cum îi poruncise Maximilain - a început înaintea tuturor a mărturisi şi a învăţa dreapta credinţă, slăvind numele Mântuitorului Hristos. Astfel, el s-a făcut solunenilor ca un alt Pavel, pe mulţi aducându-i la cunoştinţa adevărului şi dezrădăcinând închinarea de idoli.***

Dar împăratul acela păgân a avut tocmai în vremea aceea mare război împotriva sciţilor şi a sarmaţilor. Împărăţia sciţilor a fost în câmpia rusă, iar sarmaţii au trăit în Peninsula Scandinavă, unde-s Norvegia şi Suedia de astăzi, în ţinuturile nordice, fiind strămoşii germanilor. Şi venind împăratul de la război biruitor, a voit să aducă jertfă spurcaţilor de zei făcuţi de mână de om: lui Apolo, lui Mornas, lui Zeus, lui Marte, zeiţei Afrodita sau Venera şi celorlalte.

Deci având el o mulţime de spurcaţi zei cărora le făceau praznice sângeroase şi necurate, sau mai bine zis draci, cum le zice Scriptura, că „***idolii păgânilor sunt draci***” (Psalmii 95, 5), a voit să le aducă jertfe de mulţumire că a biruit în război. Şi atunci a venit cu mare fală în cetatea Tesalonicului, spre a le face mare prăznuire, şi a chemat şi pe Dimitrie ca să aducă jertfă necuraţilor zei. Iar dumnezeiescul Dimitrie, văzând că acuma e vremea cea mai prielnică, cea mai bună de a mărturisi el adevărata credinţă în faţa împăratului, s-a îmbărbătat, amintindu-şi de cuvântul apostolului Pavel, care zice: „***Cu inima se crede spre dreptate, iar cu gura se mărturiseşte spre mântuire***” (Romani 10,10). Adică, nu-i de ajuns să crezi în taină în Dumnezeu, ci să mărturiseşti şi cu gura, ca să te poţi mântui. Această credinţă a Duhului Sfânt având-o în inima sa, când împăratul

făcea praznic spurcaţilor zei şi le aducea jertfe acolo în Tesalonic, ***Dimitrie a ieşit în mijloc şi a mărturisit cu glas mare şi prealuminat pe Domnul Dumnezeu şi Mântuitorul nostru Iisus Hristos, că El este Dumnezeu adevărat, Care a făcut cerul şi pământul şi Care, pentru nemăsurata Sa milostivire, S-a pogorât până la trup şi S-a îmbrăcat în firea noastră, afară de păcat, şi ne-a mântuit pe noi, suindu-ne iarăşi - nu în Rai, ci în cer.***

Când a văzut împăratul că Dimitrie a avut atâta îndrăzneală să mărturisească în faţa unei mari mulţimi că este creştin, a rămas cu totul buimăcit, că altele aştepta să audă de la Dimitrie. Aştepta să audă cum îl laudă pe el, pentru că a biruit pe sarmaţi şi pe sciţi, şi să aducă jertfă necuraţilor zei. Iară el, din contră, îl aude pe voievod că-L mărturiseşte pe Cel Răstignit, cu toate că îi poruncise - când l-a făcut antipat - să şteargă de pe faţa Tesalonicului şi din toată Grecia pe cei ce cred în Cel Răstignit, adică pe creştini.

Deci, auzind împăratul mărturisirea aşa de luminată a lui Dimitrie, nemaiputând de furie, a trimis ostaşii săi, care l-au luat şi l-au băgat în temniţă, să-l ţie acolo spre judecată şi spre moarte, până va avea vremea să-l judece.

Acest crunt împărat avea obiceiul acesta: când se întorcea biruitor de la un război, făcea mari petreceri, mare teatru, mari desfrâuri, mari jocuri, sau mari nebunii, mai bine zis. Avea obiceiul rău de a se desfăta cu circuri, cu spectacole pline de răutăţi, ca să veselească pe cetăţenii oraşului şi pe cei de sub conducerea lui. Şi, printre alte distracţii, avea el şi un mare goliat din neamul vandalilor, pe care îl chema Lie. Şi îi făcea acestui preaspurcat împărat mare veselie să vadă cum acest Lie, fiind foarte voinic cu trupul şi iscusit la luptă, omoară pe cei mai slabi decât el. Deci atunci, pe acest goliat, pe acest atlet al satanei, l-au pus pe un pod înalt, iar dedesubt au pus o mulţime de suliţe înfipte cu vârful în sus; şi se luau la luptă cei voinici şi cei slabi cu dânsul, din porunca împăratului. Mai cu seamă îi punea pe creştini la această treabă, ca Lie acela, blestematul, tare cu trupul, să-i arunce de pe pod în vârful suliţelor, spre moartea care-i aştepta în acest chip. Şi aşa preaspurcatul atlet Lie, voind să satisfacă plăcerea împăratului şi să-l laude mulţimea spectatorilor care priveau această petrecere sângeroasă, acest măcel omenesc, foarte mulţi oameni a doborât de pe pod şi i-a aruncat în vârful suliţelor, încât bieţii oameni şi bieţii creştini mureau cu amare chinuri.

În acest timp, Sfântul Dimitrie, fiind păzit în temniţă din ordinul împăratului, un oarecare tânăr creştin, cu numele Nestor, s-a aprins de râvna lui Dumnezeu Atotţiitorul şi, nemaiputând să rabde spurcăciunile şi distracţiile blestemate ale acestui crud împărat, s-a dus la marele mucenic Dimitrie în temniţă şi i-a spus:

„Robule al lui Dumnezeu, te rog, roagă-te pentru mine, că vreau să mă lupt cu Lie, că nu mai pot răbda să văd atâta sânge creştinesc care se varsă acum”. Iară dumnezeiescul mucenic Dimitrie, fiind în lanţuri, a binecuvântat pe Nestor şi, însemnându-l cu pecetea Prea Sfintei şi de viaţă făcătoarei Cruci, i-a zis: „Du-te, frate, că şi pe Lie vei birui, şi pentru Hristos vei mărturisi!”. Tânărul Nestor, înarmat fiind cu rugăciunea Sfântului Mare Mucenic Dimitrie şi cu semnul Prea Sfintei şi de viaţă făcătoarei Cruci, s-a dus la petrecerea aceea şi înaintea împăratului, a generalilor săi şi a toată lumea care era de faţă, a strigat: „Vreau să mă lupt cu Lie!”.

Împăratul, văzându-l pe Nestor că este copil frumos şi înţelept, a început să-l momească: „Copile, nu te juca cu viaţa ta, că Lie acesta a dărâmat mii şi mii până acum, iar tu eşti un copil; fie-ţi milă de frumuseţea şi de tinereţele tale!”. *Iar el, neascultând nimic din momelile împăratului, şi-a făcut semnul Sfintei Cruci şi s-a repezit la goliatul Lie, l-a încleştat şi a început a se învârti întâi la dreapta şi apoi, cu rugăciunile Sfântului Mare Mucenic Dimitrie, l-a azvârlit în mijlocul suliţelor, şi acolo a pierit blestematul acela, ucigaşul de oameni.*

Dar împăratul a auzit pe Nestor, când se urca pe pod să lupte cu Lie, zicând aşa: „Dumnezeul lui Dimitrie, ajută-mi!”. Şi înţelegând din aceste cuvinte că Sfântul Dimitrie l-a pus la cale pe tânărul Nestor şi l-a înarmat asupra lui Lie, a hotărât uciderea acestui viteaz tânăr creştin, care a fost scos în afara cetăţii, unde i s-a tăiat capul.

Apoi, mâhnindu-se pentru moartea lui Lie mai mult decât dacă ar fi pierdut împărăţia, s-a hotărât să-l omoare pe Sfântul Dimitrie, voievodul Tesalonicului, care acum era la temniţă grea, în lanţuri, păzit de ostaşi. Şi a trimis ostaşi păgâni, cu suliţe ascuţite foarte, zicându-le: „Duceţi-vă în temniţa unde este Dimitrie legat, băgaţi suliţele în el şi-l străpungeţi; nu mai trebuie să trăiască, fiindcă nu numai că nu se fereşte a mărturisi pe Hristos, dar şi pe ceilalţi îi îndeamnă a crede în Hristos!”. Şi au venit ostaşii în temniţă, cu sentinţa împăratului în mână, şi le-au spus celor ce îl păzeau: „Daţi-vă la o parte, că avem poruncă să-l omorâm!”. *Şi auzind aceasta marele mucenic Dimitrie şi văzând că moartea îi va fi de suliţă, de bună voie a ridicat mai întâi mâna dreaptă în sus, să-l străpungă mai întâi în coasta dreaptă şi să se asemene prin această rană cu Domnul Dumnezeu şi Mântuitorul nostru Iisus Hristos, Care a fost împuns în coastă cu suliţa, pentru noi şi pentru a noastră mântuire. Şi aşa au străpuns ostaşii mai întâi coasta dreaptă a Sfântului Dimitrie, iar apoi l-au străpuns peste tot cu suliţele până l-au omorât şi sângele lui a udat pământul şi a umplut temniţa cu şiroaie fierbinţi.*

Dar, pe când îl străpungeau cu suliţele pe marele mucenic Dimitrie, era acolo de faţă şi un slujitor al Sfântului Dimitrie, anume Lupu, căruia Sfântul Dimitrie îi încredinţase mai din vreme testamentul cu toată averea lui – că ştia că va muri pentru Hristos – şi i-a spus s-o împartă la săraci. Acest Lupu, după ce a văzut că a murit marele mucenic Dimitrie şi şi-a dat duhul său sfânt în mâinile lui Dumnezeu, fiind de faţă când îl străpungeau cu suliţele, a luat haina cu care Sfântul Dimitrie era învelit şi inelul sfântului, pe care, muindu-le în sângele cel mucenicesc, a început a face cu ele minuni mari în tot Tesalonicul şi oriunde ajungea.

Toţi care se atingeau de giulgiul acela însângerat al Sfântului Dimitrie, pe care îl purta preafericitul Lupu, se vindecau de patimile şi de boalele lor şi ieşeau din ei duhurile necurate. Şi ajungând toate acestea până la urechile împăratului, a trimis acela ostaşi la preafericitul Lupu şi, ducându-l undeva în afara cetăţii, i-au tăiat capul. Şi aşa sluga cea bună după păstorul şi stăpânul ei s-a dus.

Trecând o vreme după moartea Sfîntului mare mucenic Dimitrie, a Sfântului Nestor şi a Sfântului Lupu, s-a liniştit prigoana, care ţinu până prin anii 304-305, când veni la împărăţie marele Constantin, care a dat libertate credinţei creştine.

În vremea acestuia, acolo unde îngropaseră pe Sfântul Dimitrie nişte creştini, care l-au luat din temniţă aşa, împuns cu suliţele, s-a făcut o bisericuţă, mai întâi din lemn – după puterea creştinilor de atunci -, îngropându-se în pământ, într-o ladă de lemn, trupul multpătimitor şi preafericit al Sfântului mare mucenic Dimitrie.

Dar - o, minunile Tale, Hristoase, şi ale tale, Sfinte mare mucenic Dimitrie! - în bisericuţa aceea unde, dedesubt, sub Sfântul Altar, se odihneau moaştele Sfântului mare mucenic Dimitrie, au început a se face minuni prea slăvite şi foarte mari. Se tămăduiau toţi surzii, toţi îndrăciţii, toţi leproşii, toţi slăbănogii şi orice fel de boală a celor ce veneau cu credinţă adevărată şi tare în Domnul Dumnezeu şi Mântuitorul nostru Iisus Hristos şi în sluga Sa, Sfântul mare mucenic Dimitrie.

În vremea aceea, în părţile Iliricului, era un voievod, un boier mare cu numele Leonte, foarte bolnav şi paralizat. Şi auzind că la Tesalonic, într-o bisericuţă mică de lemn, ar fi moaştele Sfântului mare mucenic Dimitrie, ce fac minuni, s-a dus şi el cu mare greutate, cu căruţa şi cu mijloacele de transport ce se foloseau pe atunci; s-a dus, tocmai din părţile Iliricului, până la Tesalonic. S-a dus la bisericuţa aceea şi, când a ajuns şi a făcut rugăciuni în biserica de lemn, îndată s-a făcut sănătos, fără nici o urmă de boală. Iar el, văzând această preaslăvită minune, ca şi slugile care îl aduseseră, a zis: „Nu voi pleca de aici până ce nu voi face o biserică

preafrumoasă Sfântului mare mucenic Dimitrie, care m-a tămăduit"; căci era boierul foarte bogat şi, ca mulţumire pentru tămăduirea sa, a stricat biserica cea de lemn şi a început să zidească alta, preaminunată şi de piatră.

Şi când săpau şanţurile temeliei pentru noua biserică - *o, minunile tale, Sfinte Dimitrie! - au dat peste racla sfintelor moaşte ale Sfântului mare mucenic Dimitrie, pe care le-au găsit întregi, nestricate deloc, iar racla era plină de mir binemirositor şi aromat foarte.* Şi când au început a unge bolnavi cu acest mir, toţi se tămăduiau. Şi s-a bucurat Leonte şi tot poporul din cetate, nu numai că au găsit racla sfântului cu moaştele, ci şi că pururea izvora mir. Oricât ar fi luat din raclă mir, ea se umplea din nou şi tămăduia mii şi zeci de mii de bolnavi din hotarele acelea şi de prin alte părţi, până departe.

Şi aşa acest boier, văzând acea prea slăvită minune, a continuat lucrarea bisericii, a făcut o biserică de marmură şi de piatră prea minunată şi prea frumoasă, iar moaştele şi veşmintele sfântului, care erau într-o raclă de lemn, le-a pus într-o raclă de aur şi de pietre scumpe.

Apoi, voind să se ducă în ţara sa, când să plece, a vrut să ia ceva din moaştele sfântului. *Dar sfântul s-a arătat lui şi i-a zis: „Nimic să nu îndrăzneşti a lua; ia numai giulgiul muiat în sângele meu şi-ţi ajunge ţie!".* Şi aşa boierul Leonte, după ce a terminat biserica, a luat giulgiul sfântului şi a plecat în ţara sa. Dar, trebuind el să treacă un râu spre a putea continua drumul spre patria lui, când a fost să treacă apa, s-a stârnit o furtună care a ridicat valuri primejdioase, încât nu îndrăznea, de teamă, nici o corabie să treacă pe malul celălalt. Şi neştiind boierul ce să facă: să se întoarcă înapoi sau să treacă, numai ce aude un glas: *„Racla cu giulgiul - căci îl pusese într-o raclă de aur - ia-o în mâinile tale şi treci fără grijă!".*

Şi a luat racla în mâini şi a trecut apa fără nici o primejdie, că Sfântul mare mucenic Dimitrie era acela care i-a uşurat călătoria şi a făcut această minune pentru acel binecredincios creştin, ca să se întoarcă sănătos acasă.

***

La câtăva vreme după aceasta, s-a întâmplat însă şi altceva: împăratul Justinian cel Mare terminase biserica cea prea slăvită şi prea frumoasă a Sfintei Sofia din Constantinopol (cea mai mare biserică a Ortodoxiei, în care încap până la patruzeci de mii de oameni), zidită în numele înţelepciunii lui Dumnezeu. Şi ar fi voit împăratul Justinian să cinstească această mare biserică cu moaştele Sfântului mare mucenic Dimitrie, fiindcă cetatea Tesalonicului era tot sub stăpânirea lui, ca şi

Constantinopolul. Deci voia să le aducă de acolo la Constantinopol. Şi a trimis cu mare cinste episcopi şi oameni de încredere să aducă moaştele sfântului de la Tesalonic la Constantinopol. Dar n-a fost voia Sfântului Dimitrie să se mute de acolo. De aceea, când au ajuns arhiereii, după ce au cerut voie episcopului locului, după ce au făcut rugăciuni la Sfântul Dimitrie, au încercat să ia racla cu sfintele moaşte.

Dar - o, minunile tale, sfinte Dimitrie! - au auzit un glas ca de tunet: „Staţi, nu îndrăzniţi!”. O dată cu glasul, au ieşit din racla sfântului foc şi scântei. Şi au căzut cu faţa la pământ ca morţi, şi n-au mai voit nici să gândească să ia moaştele sfântului. Numai atît au îndrăznit, să scoată puţină ţărână de la mormântul sfântului, pe care, luând-o cu ei, s-au dus la Constantinopol cu cutremur mare şi au spus împăratului că Sfântul Mare Mucenic Dimitrie nu vrea să părăsească cetatea sa şi mormântul său de la Tesalonic. După această întâmplare, împăratul a fost mulţumit că nu i-a pierdut Sfântul Dimitrie pe aceia care îndrăzneau să-i ia moaştele şi a zis: „Nu este voia Domnului; să lăsăm toate cum voieşte Bunul Dumnezeu şi preafericitul său mucenic, Sfântul Dimitrie”.

***

S-a mai întâmplat tot pe vremea aceea o foamete mare în Tesalonic. Şi atunci singurele mijloace prin care puteau să-şi aducă acolo hrana ori apa erau corăbiile, ca pe vremea aceea, cu pânze, care foarte greu ajungeau din cauza vânturilor şi a furtunilor. Mare foamete era în Tesalonic şi bietele femei, şi copiii, şi orfanii, şi văduvele, şi gospodarii plângeau la racla sfântului: „Sfinte Dimitrie, roagă-te lui Dumnezeu să trimită ploaie, că murim de foame!”. ***Iar Sfântul Dimitrie, în chip de ostaş călare pe cal, alerga prin toate porturile Mării Mediterane şi, unde întâlnea o corabie cu grâu, întreba: „Unde vă duceţi?”. Ele mergeau în alte părţi, şi atunci Sfântul Dimitrie le dădea bani de aur şi le plătea grâul, zicând: „Duceţi-vă în cetatea mea, că este lipsă!”.*** Şi aşa a cumpărat multe tone de grâu şi le trimetea la Tesalonic. Şi acolo s-a făcut pe urmă mare belşug, că toţi se îndreptau către Tesalonic, oraşul şi cetatea sfântului, şi n-a mai fost foamete până a dat Dumnezeu ploaie pe pământ.

***

Dar iată şi altă minune a Sfântului mare mucenic Dimitrie. În biserica sfântului din Tesalonic era un paraclisier care aprindea candelele, lumânările şi îngrijea de curăţenie. Şi acest paraclisier, cu numele Onisifor, îndemnat de satana, fura lumânările din biserica sfântului - pe care le aduceau binecredincioşii creştini - şi le vindea apoi la alţii. Le lua înainte de a arde mult, sau chiar şi neaprinse, după cum le dădeau oamenii, le vindea şi făcea un fel de câştig al lui. Din ce? Din jertfa

adusă lui Dumnezeu şi Sfântului Dimitrie în biserică. Altfel, viaţa o avea bună Onisifor; nu era om rău, dar i-a dat satana patima să fure lumânările de la racla şi din biserica sfântului.

Iar Sfântul mare mucenic Dimitrie, acest prea blând al sfânt al lui Hristos, întâi s-a arătat lui Onisifor în vis şi i-a spus: „Onisifor, e ruşine şi păcat! Oamenii vin săracii aici de la sute şi mii de kilometri şi Dumnezeu ştie cum adună un ban ca să cumpere o lumânărică şi să o pună aici, şi tu o iei, o furi şi o vinzi. Să nu mai faci aşa, că e păcat!”.

Şi s-a trezit Onisifor din vis şi din mustrarea sfântului, s-a ruşinat şi o bucată de vreme a încetat să fure lumânări. Dar după o vreme a uitat certarea sfântului şi iar l-a îndemnat cel rău să fure. Veniseră doi oameni şi aduseseră două lumânări mari şi frumoase, cum au obicei bunii creştini, şi le-au dat lui, spunându-i: „Părinte Onisifor – că era călugăr –, pune-le la sfântul, la racla Sfântului Dimitrie”. Şi ce i-a zis satana? „Ia-le acum, că sunt frumoase şi ai să iei bani buni pe ele!”. Şi, în loc să le pună la sfântul, se gândea cum să le dea altcuiva şi să le vândă. ***Dar - o, minunile tale, sfinte Dimitrie! - când s-a dus lumea din biserică şi Onisifor era tocmai cu lumânările în mână, se auzi de la racla Sfântului Dimitrie un glas înfricoşat, spunându-i: „Dar mare tâlhar te-ai mai făcut, omule!”.*** Şi îndată după această certare, acela a căzut ca mort la pământ, şi a stat amorţit acolo, şi venind preoţii bisericii, abia l-au ridicat, mai mult mort decât viu. Şi după ce s-a trezit, i-au făcut Maslu de mai multe ori, că-i era gura încleştată şi nu putea să spună ce i se întâmplase; şi după ce Dumnezeu şi Sfântul Dimitrie s-au milostivit de el, cu glas tremurat a mărturisit de faţă cu toţi păcatul său, spunând: „Cel ce m-a certat şi m-a făcut aproape mort este Sfântul Dimitrie, pentru că eu furam lumânările de pe racla lui şi din biserică şi le vindeam”. Şi după ce a mărturisit păcatul şi s-a rugat toată biserica pentru el, împreună cu preoţii bisericii, l-a iertat Sfântul Dimitrie; dar de atunci s-a cuminţit şi toată viaţa lui a plâns păcatul său.

***

În Tesalonic s-a mai întâmplat însă şi o altă minune mare. Au venit barbarii să lovească Tesalonicul. Şi era înconjurată cetatea Tesalonicului din toate părţile şi poporul plângea la Sfântul Dimitrie şi făcea privegheri şi slujbe. Şi după ce se termina slujba de seară, pleca fiecare acasă la el. Iar un om foarte credincios, cu numele Ilustrie, după ce a plecat poporul de la vecernie, a rămas în biserică să se roage, căci fiind îmbunătăţit şi evlavios, se mai ruga şi singur, după ce plecau ceilalţi creştini. ***Şi acesta rugându-se în biserică, nefiind nimeni, deodată a văzut că au intrat înăuntru doi tineri foarte frumoşi şi au venit la mormântul Sfântului Dimitrie. Şi de acolo a ieşit alt tânăr frumos şi a întrebat pe cei doi tineri care***

veniseră, şi care erau doi îngeri: „De ce aţi venit, fraţilor, aici?”. Şi au zis cei doi care veniseră: „Ne-a trimis Stăpânul, Dumnezeul nostru Iisus Hristos, să-i poruncim Sfântului Dimitrie să plece de aici, să părăsească cetatea aceasta, pentru păcatele lumii care nu se pocăieşte. Deci spune-i lui Dimitrie că aceasta este pricina venirii noastre aici”.

Iară tânărul acela care ieşise din mormânt – alt sfânt înger, care păzea mormântul – s-a dus, şi Ilustrie l-a auzit vorbind în mormântul Sfântului Dimitrie. Şi deodată a ieşit din mormânt un ostaş îmbrăcat ca fulgerul, foarte frumos şi la chip ca soarele: era Sfântul Dimitrie. Şi a întrebat pe cei doi tineri care au intrat în biserică: „De ce aţi venit, fraţilor, aici?”. Iară aceia au zis: „Frate Dimitrie, Mântuitorul Iisus Hristos ne-a trimis aici pentru a-ţi porunci prin noi să părăseşti cetatea Tesalonicului şi să te duci din locul acesta, pentru păcatele lumii, ce s-au înmulţit foarte”. Iar Sfântul Dimitrie, când a auzit, a început a plânge, zicând: „Fraţilor, duceţi-vă înapoi şi spuneţi Mântuitorului şi Dumnezeului nostru Iisus Hristos că aşa a zis robul Său Dimitrie, care şi-a vărsat sângele pentru dreptatea Sa: «Stăpâne, Doamne, Iisuse Hristoase, Dumnezeule al îndurărilor şi a toată mângâierea, ştiu că poporul Te-a supărat, ştiu că păcatele oamenilor din oraşul acesta sunt mari, dar adu-Ţi aminte, Doamne, că Tu i-ai răscumpărat cu prea scump Sângele Tău. Şi Te rog, Doamne, nu-i părăsi şi nu lepăda rugăciunea mea; nu da cetatea aceasta creştinească păgânilor acelora care nu Te cunosc pe Tine şi nu slăvesc Prea Sfânt numele Tău»”.

Şi aceasta zicând Sfântul Dimitrie, cei doi îngeri l-au sărutat şi au plecat, zicând: „Bine, frate Dimitrie, ne ducem să spunem cele ce ai zis Dumnezeului şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos, Care ne-a trimis aici”. Iară Sfântul Dimitrie ca fulgerul, ca o rază de soare a intrat în mormânt, şi după el tânărul, celălalt înger, care păzea mormântul. Şi cei doi s-au dus, iar credinciosul Ilustrie, care stătea încremenit în biserică de această vedenie, văzând cât de tare ţine Sfântul Dimitrie la cetatea şi la ţara lui, a început a plânge şi s-a rugat cu lacrimi ca Sfântul Dimitrie să se roage mereu să scape Dumnezeu cetatea şi poporul din mâinile păgânilor. Şi aşa, cu puterea lui Dumnezeu, oştile barbare s-au îndepărtat îndată de acolo şi cetatea a rămas nevătămată, iar prin această descoperire care s-a făcut prin Ilustrie, s-a arătat cât de mult ţinea Sfântul Dimitrie la cetatea sa.

***

S-a mai întâmplat însă şi un război. Căci au venit din nou barbarii să ocupe Salonicul şi alte cetăţi creştine. Şi au prădat atunci - prin îngăduinţa lui Dumnezeu - împrejurimile Tesalonicului, robind mulţi creştini, între care şi două fecioare prea

frumoase la chip şi bune creştine, şi i-au dus în ţara lor. Şi fiindcă fecioarele acelea erau foarte frumoase la chip şi foarte înţelepte, s-au gândit să le dea voievodului lor, ca să-i facă prin aceasta o bucurie. Şi, dându-le voievodului, acesta le-a întrebat: „Voi sunteţi creştine?”. „Da”. „Ce meserie ştiţi voi?”. Iar ele au zis: „Noi ştim să coasem la gherghef tot felul de pomi şi de flori şi de animale şi de închipuiri, că meseria noastră a fost cusătura artistică”. Iar păgânul acela, voievodul, auzind că sunt creştine, s-a aprins de mânie şi nu ştia cum să le caute pricină să le omoare, să le ia capul.

Şi le-a spus într-o zi: „Eu am auzit că în ţara voastră este un Dumnezeu cu numele Dimitrie”. Dar ele au zis: „Nu e Dumnezeu acela, ci e sluga lui Hristos, e sluga lui Dumnezeu, Sfântul mare mucenic Dimitrie”. „Ei - a zis voievodul - fiindcă voi aţi zis că ştiţi să coaseţi pe pânză fel de fel de chipuri, eu vreau să-mi coaseţi voi pe o pânză subţire chipul acelui Dumnezeu, Dimitrie al vostru, care ziceţi că vă păzeşte pe voi. Şi să mi-l coaseţi întocmai cum era pe icoana voastră, iar de nu, vă iau capul!”.

Ele întâi au zis că nu pot, că nu ştiu, temându-se să nu se mânie Sfântul Dimitrie, căci au înţeles că nu pentru ca să-l cinstească, ci ca să-l batjocorească voia chipul sfântului păgânul acela voievod al barbarilor. Dar când le-a spus: „Până mâine dimineaţă, dacă nu vă hotărâţi, capetele vă cad jos!”, bietele fete s-au sfătuit una cu alta şi au început a plânge: „Ce-i de făcut? Dacă am coase pe mahramă chipul sfântului, spurcatul acesta voievod o să-l batjocorească; dacă nu-l vom coase, ne va omorî, cum am auzit că la ei nu-i mare lucru a omorî două-trei femei”. Drept care s-au sfătuit împreună aşa: „Hai să ne rugăm Sfântului Dimitrie să ne ierte, căci el ştie că de frică trebuie să coasem”. Şi avea una din ele la dânsa icoana Sfântului Dimitrie, pe care o luase la sine când fuseseră robite, şi amândouă tinerele au pus înainte icoana sfântului şi toată noaptea s-au rugat cu lacrimi, zicând aşa: „Sfinte Slăvite mare mucenic Dimitrie, să nu te superi pe noi, că noi ne apucăm mâine să coasem chipul tău pe o mahramă albă, frumoasă… Tu ştii, sfinte, că spurcatul acela de voievod n-o cere ca să te cinstească, ci ca să-ţi batjocorească chipul tău. Dar noi, temându-ne de moarte şi neavând credinţă tare, am ales să coasem chipul tău, deci nu te supăra pe noi”. Şi s-au rugat cu lacrimi toată noaptea, iar a doua zi au căutat aţă potrivită şi ace şi pânză curată, subţire, şi au început să coasă cu multă măiestrie chipul Sfântului mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir.

Şi când l-au terminat, a ieşit de o frumuseţe rară, şi cugetau în inimile lor: „Vai de noi, păcătoasele, am făcut aşa de frumos chipul sfântului cusut pe mahramă şi-l va batjocori voievodul acesta spurcat, care se închină la soare şi la stele şi la idoli!”.

Şi au pus chipul acela al sfântului de pe mahramă înaintea lor şi se plecau ca mai înainte la icoana sfântului, rugându-se cu lacrimi: „Sfinte Dimitrie, să nu ne pedepseşti pe noi, păcătoasele, că am făcut chipul tău aşa de frumos. Tu ştii că am făcut de frică, de nevoie şi nu de voie, ca să scăpăm cu viaţă aici, în ţară străină şi barbară”. Şi rugându-se ele până noaptea târziu, înfricoşate fiind amândouă de soarta acelei icoane, că va intra în mâna unui spurcat voievod ca s-o batjocorească, foarte mâhnite, foarte trudite, foarte necăjite, au adormit amândouă cu capul pe mahrama cusută de mâna lor. ***Dar - o, minunile tale, Sfinte mare mucenice Dimitrie! - după ce au adormit, precum oarecând îngerul Domnului a luat pe proorocul Avacum din Iudeea şi l-a dus în groapa cu lei la Daniil, cu scafa cu zeamă şi cu pâinea, ca să hrănească pe cel ce zăcea în mijlocul leilor, aşa au fost răpite şi ele acum. Le-a răpit Sfântul mare mucenic Dimitrie cu totul, cu acea icoană de care erau rezemate capetele lor. Şi ştiţi unde s-au trezit? În biserica din Tesalonic, tocmai la hramul sfântului, la privegherea cea de toată noaptea dinspre ziua de astăzi, 26 octombrie!***

Şi a fost în timpul nopţii răpirea aceasta, iar ele, când s-au trezit în biserică, au văzut lumânări şi au auzit cântări bisericeşti şi popor foarte mult. Şi deodată toată lumea s-a speriat, văzând două fecioare cu acea mahramă preaminunată strălucind în mijlocul bisericii. Erau uimite şi ele, şi poporul, care se întreba: De unde vin acestea şi unde au aflat această prea minunată icoană cusută a sfântului? Iar ele, văzându-se aici şi ştiind că din locul robiei lor, din Persia, până în ţara lor de baştină, erau atâtea mii de kilometri, şi că ele doar într-o clipită de ochi au ajuns în biserica Sfântului mare mucenic Dimitrie din Tesalonic, au început a striga cu glas mare şi au dat slavă lui Dumnezeu, Mântuitorul nostru. Şi au lăudat pe Sfântul mare mucenic Dimitrie, mulţumindu-i cu lacrimi de bucurie.

Şi s-a adunat toată lumea şi lua aminte la cele ce spuneau ele; iar ele au început a spune la toată lumea: „Iubiţi fraţi creştini, noi, cu câteva clipe în urmă, eram în Persia, roabe ale unui voievod păgân, care iată ce ne-a poruncit nouă să facem”.

Şi au spus toată istoria, cum a trebuit să coasă acea icoană, fără voia lor, spre a fi batjocorită, cum s-au rugat cu lacrimi Sfântului Dimitrie să le ierte şi cum le-a răpit de acolo şi acuma se văd în biserică tocmai în ţara lor. Şi această minune prea slăvită a lăudat-o tot poporul şi au adus toţi slujbă de mulţumire marelui mucenic Dimitrie, strigând toţi cu mare glas: „Doamne, miluieşte-ne!”. Şi acea mahramă preaminunată, pe care a salvat-o marele mucenic Dimitrie împreună cu acele două fecioare, până astăzi se păstrează în tezaurul acelei biserici din Tesalonic.

***

Dar, fraţii mei, cum v-am spus, Sfântul Dimitrie şi toţi sfinţii se roagă pentru noi. Însă de la o vreme, dacă nu ne îndreptăm viaţa noastră, şi Dumnezeu şi sfinţii Lui ne părăsesc. Aşa s-a întâmplat şi atunci, pentru că, după o vreme, poporul de acolo a uitat minunile lui Dumnezeu şi ale Sfântului mare mucenic Dimitrie, iar preoţii, care se aflau în biserica sfântului, vindeau cu bani mirul, care izvora din racla sa ca un izvor de folos, şi încă cu bani grei. Cine voia să aibă un gram de mir de la Sfântul Dimitrie, apoi acela trebuia să dea bani mulţi. Şi s-a mâniat Sfântul Dimitrie pentru aceasta, pentru că el nu izvora mirul cu bani, ci gratuit, iar ei îl vindeau cu bani grei la cei mai săraci oameni şi la văduve. Şi atunci s-a supărat Sfântul mare mucenic Dimitrie al Tesalonicului şi s-a hotărât să plece de acolo, după porunca lui Hristos, adevăratul Dumnezeu, pentru care el şi-a vărsat sângele.
Dar înainte de a pleca Sfântul Dimitrie din Tesalonic, s-au mai întâmplat şi alte minuni înainte de căderea Ţarigradului, înainte de a veni Mahomed al II-lea Cuceritorul să cucerească Constantinopolul, la anul 1453. ***S-au întâmplat multe minuni, iar pe urmă au plecat nu numai moaştele Sfântului Dimitrie, ci şi alte sfinte moaşte, ca semn că Dumnezeu a părăsit pe greci pentru o vreme, pentru păcatele lor.*** Şi iată cum s-a întâmplat acea plecare.

***

Nişte oameni binecredincioşi mergeau la hram la biserica Sfântului Dimitrie, în ajun de 26 octombrie. Mergeau zece oameni spre Tesalonic, pe o vreme frumoasă, că acolo e mai cald ca la noi, fiind mai la sud, şi au ajuns la o răspântie de drumuri, pe un câmp unde se întretăia drumul care venea de la apus către răsărit cu cel de la miazănoapte către miazăzi şi care mergea drept la Tesalonic. Şi pentru că înnoptase, aceşti oameni, care aveau şi ei ceva în traistă, ca la hram: mâncare, haine de schimb, ceva jertfă de dat la biserica sfântului, fiind obosiţi de cale, s-au culcat să se odihnească acolo, pe câmp, la acea răscruce de drumuri.

Dar - o, minune! - ce s-a întâmplat? După ce ceilalţi au adormit, unul din ei s-a trezit şi - ce să vezi? ***Vede că vine dinspre Tesalonic un ostaş luminat, foarte frumos îmbrăcat şi călare pe un cal, şi strălucea o aureolă în jurul capului său, ca soarele. Venea călare dinspre Tesalonic, iar dinspre oraşul Larisa venea un arhiereu nespus de frumos îmbrăcat, cu toată podoaba arhieriei. Şi când i-a văzut că vin, acela i-a ghiontit în coaste pe ceilalţi tovarăşi: „Măi, sculaţi-vă! Ia uite ce se vede: de aicea vine un arhiereu şi de acolo vine un ostaş”. Şi aceia, când s-au trezit din somn, au încremenit, căci cei doi veneau cu lumină mare, deşi era o noapte întunecoasă. Şi când au ajuns la răscrucea drumurilor, arhiereul a întrebat pe ostaş: „De unde vii, ostaş al lui Dumnezeu, Dimitrie?”. Iar sfântul, care era călare pe cal, a început a zice: „Vin de la Tesalonic, că pentru păcatele poporului mi-a poruncit Dumnezeul şi Mântuitorul meu să plec***

de acolo, că nu mai poate suferi păcatele lor; şi iată, plec". „Dar unde pleci?". „Unde mă va duce Domnul, dar la Tesalonic nu mai pot sta, că s-au înmulţit păcatele poporului". Şi atunci Sfântul Dimitrie a întrebat pe arhiereul acela care venea de la Larisa, alt oraş mare al Greciei: „Dar tu, arhiereule al lui Dumnezeu, Ahilie - că aşa se numea, pentru că sfinţii Ahilie şi Visarion aveau amândoi sfintele lor moaşte de arhierei în Larisa –, tu de unde vii?". Şi a zis arhiereul: „Şi eu, Sfinte Dimitrie, aceeaşi am păţit ca tine; am păzit cetatea Larisa patru sute de ani, rugându-mă, că se aflau moaştele mele acolo, dar în noaptea aceasta a venit îngerul Domnului şi mi-a spus că Stăpânul Hristos îmi porunceşte să plec din Larisa, fiindcă şi alte sfinte moaşte în noaptea aceasta vor pleca, pentru că Dumnezeu vrea să dea pe greci în mâna turcilor, pentru păcatele lor. Şi noi trebuie să tăcem, să nu mai apărăm ţărişoara aceasta, pentru că a greşit lui Dumnezeu". Şi după ce au vorbit acestea, amândoi şi-au plecat capetele la pământ şi au plâns, apoi s-a sărutat Sfântul Dimitrie cu Sfântul Arhiereu Ahilie şi, luându-şi rămas bun unul de la altul, îndată s-au făcut nevăzuţi. Iar cei care mergeau la hram, când au văzut aceste lucruri petrecute în miezul nopţii, au încremenit, spunând unii către alţii: „Oare ce să fie aceasta?! Vai de noi, că ne pedepseşte Dumnezeu, pleacă sfinţii din ţara noastră! Oare aşa să fie, cum am auzit noi?". Şi şi-au luat traistele şi n-au mai dormit, ci au pornit noaptea, căci înţelegând că în curând negreşit va veni mânia lui Dumnezeu, nici n-au îndrăznit creştinii aceia să se ducă la Tesalonic. Ci s-au întors înapoi, povestind tuturor acea vedere şi minune. Şi netrecând nici o lună, atât Tesalonicul cât şi Larisa s-au luat de către turci. Iar mai apoi a venit Mahomed al II-lea şi a luat şi Constantinopolul, căzând atâţia creştini în război şi în robie. Şi a dat Dumnezeu o ţară creştină ca roabă turcilor celor fără Dumnezeu. Pentru ce? Pentru păcatele ei.

Să tragem concluzii, fraţilor, şi să luăm aminte! ***Şi noi suntem ţară creştină, şi noi ne închinăm Stăpânului Hristos şi Prea Sfintei Treimi şi Maicii Domnului, şi noi cinstim pe Sfântul Dimitrie şi avem atâtea moaşte sfinte dragi, întregi, în ţărişoara noastră, iar sfinţii, ale căror moaşte păzesc ţara, ne ajută cu sfintele lor rugăciuni. Sfinţii aceştia pururea se roagă pentru ţărişoara noastră. Avem moaştele întregi ale Sfintei Paraschiva, ale Sfântului mare mucenic Ioan cel nou de la Suceava, ale Sfântului Grigorie Decapolitul de la Bistriţa, ale Sfântului Dimitrie Basarabov, care mâine se prăznuieşte şi care sunt la Bucureşti, la catedrala Patriarhiei.***

Dacă v-aţi afla acum la Bucureşti, aţi vedea cum dealul Patriarhiei, de aseară de la ora 5 şi până poimâine seară, e plin de lume care merge, pe cinci-şase rânduri, să se închine la sfintele moaşte ale Sfântului Dimitrie Basarabov, un cuvios din

Bulgaria, pe care îl avem noi adus de multă vreme. Se duc mii şi zeci de mii de oameni, iar sfintele moaşte sunt scoase afară şi stau acolo până la miezul nopţii. Le lasă puţin înlăuntru şi dimineaţa iarăşi le scoate şi stau până seara târziu. Două zile şi două nopţi poporul se închină. Şi-i o frumuseţe mare să vezi credinţa poporului nostru creştin şi român, astăzi şi mâine, în jurul sfintelor moaşte ale Sfântului Dimitrie Basarabov. Şi se duc oamenii cinstind şi pe Sfântul mare mucenic Dimitrie de astăzi, şi pe cuviosul Dimitrie de mâine. ***Mai avem, fraţilor, pe Sfântul Calinic, marele făcător de minuni de la Cernica; Sfânta Filofteia fecioara, muceniţa milosteniei de la Argeş; Sfântul Iosif cel nou, la catedrala din Timişoara; avem şi alte sfinte moaşte în ţară.*** Dar dacă sfinţii aceştia se roagă lui Dumnezeu pentru noi, trebuie ca şi noi pururea să ne rugăm la dânşii, să-i cinstim cu fapte bune şi cu rugăciune, ca să se roage pentru noi, ca nu cumva şi noi să fim părăsiţi ca grecii de atunci şi să vină mânia Domnului peste noi.

Deci să stăm bine, să luăm aminte: suntem ţară creştină, care crede drept în Sfânta Treime, în Prea Curata Fecioară Maria şi în toţi sfinţii. ***Pururea să ne rugăm Maicii Domnului şi la toţi sfinţii să mijlocească la Mântuitorul mântuirea noastră, iertarea păcatelor şi viaţa de veci.***

Amin.

Din "Predici la Sărbătorile de peste an"
Editura Christiană 2001

Sfântul Ioan Gură de Aur - Predici la duminici şi sărbători

„Şi venind ucenicii Lui L-au deşteptat pe El, zicând: Doamne mântuieşte-ne, că pierim” (Mat. 8, 23)

Nenorocirea ne duce la Dumnezeu

Merită să ne dăm osteneala, ca totdeauna tare şi neclintit să ţinem minte şi niciodată să nu uităm, că Dumnezeu este bun şi plin de dragoste, nu numai când ne face bine, ci şi când ne pedepseşte.

Cu adevărat, pedepsele şi certările sale se numără între cele mai mari binefaceri, şi sunt dovadă de pronia lui cea îndurătoare. De aceea, când tu vezi, că s-au ivit foame şi molimă, secetă, sau vărsare de apă, sau vreme rea, sau altceva de felul acesta cercetează pe neamul omenesc, nu te supăra, nu cârti, ci închină-te pricinuitorului acestora, şi admiră-L pentru purtarea de grijă a Lui. El este, care trimite toate acestea şi pedepseşte trupul, pentru ca să se îndrepte şi să se mântuiască sufletul.

Cum, Dumnezeu trimite astfel de nenorociri? Poate că zici tu. Aşa, Dumnezeu le trimite, eu aş putea vesti aceasta înaintea a toată lumea: Dumnezeu le trimite. Când eu zic aceasta, am în partea mea pe proorocul Amos, care strigă şi zice: „***Nu este nici un rău în lume, pe care să nu-l fi trimis Domnul***” (Amos. III, 6).

Cuvântul rău, este însă un cuvânt cu două înţelesuri, căci este un rău, care este adevăratul rău, adică păcatul, de pildă desfrânarea, curvia, lăcomia averii şi sute de

alte păcate, care cu dreptate merită cele mai mari certări şi pedepse. Sunt însă şi rele, care propriu zis, nu sunt rele, şi numai se numesc aşa, precum: foamea, molima, moartea, boala ş.a. Acestea în fapt nu sunt vreun rău, ele numai se numesc aşa.

Eu nu zic aceasta în zadar; căci dacă ele ar fi adevărate rele, nu ar putea să fie pentru noi pricină de un bine aşa de mult, prin aceea de pildă că ele smeresc mândria noastră, alungă uşurătatea minţii şi ne fac mai râvnitori şi mai băgători de seamă.

Psalmistul zice cu privire la Iudei: „***Când Dumnezeu îi ucidea pe dânşii, atunci Îl căuta pe El, se întorcea şi mâneca la Dânsul***” (Ps. LXXVII, 38). Aşadar el vorbeşte despre un rău, care făcea pe iudei mai cuminţi, mai buni şi mai râvnitori, îi întoarce la fapta cea bună; însă el nu grăieşte despre acel fel de rele, care merită defăimare şi pedeapsă.

Acest din urmă fel de rele, adică păcatele, nu vin de la Dumnezeu, ci este faptă a însăşi voii noastre cele răzvrătite; însă celălalt soi de rele, despre care vorbeşte proorocul Amos, tocmai este destinat, spre a ridica acele rele şi a le depărta. Aşadar proorocul Amos prin cuvântul rău înţelege propriu zis necazurile şi nenorocirile, care se numesc rele nu după firea lor, ci numai după socotinţa oamenilor.

Fiindcă noi suntem obişnuiţi a numi rău nu numai furtul, curvia ş.a. ci încă şi întâmplările nenorocite, de aceea şi proorocul întrebuinţează acest chip de grăire, când zice: „***nu este nici un rău în cetate, pe care să nu-l fi trimis Domnul***”. Incă mai înainte zisese Domnul aceeaşi prin proorocul Isaia cu cuvintele: „***Eu sunt Domnul Dumnezeu cel ce face pace şi zidesc rele***” (Is. XLV, 7). Iarăşi prin cuvântul rele, se înţeleg necazurile şi nenorocirile. Asemenea înţelege şi Hristos, când zice ucenicilor săi: „***ajunge zilei răutatea ei***” (Mat. VI, 34), adică: necazul său.

Aşadar, este clar, că în toate aceste locuri prin zicerea rău, răutate, se înţeleg pedepsele şi certurile, şi că acestea ni le trimite Dumnezeu, tocmai prin aceasta arătându-ne purtarea sa de grijă pentru noi. Incă şi doctorul merită laudă nu numai atunci, când duce pe bolnav în grădini desfătate şi în livezi, în băi şi la apă proaspătă, sau la mese scumpe, ci încă şi atunci, când el lasă pe bolnav să sufere foame şi sete, il închide în pat sau în odaie, ba încă îi răpeşte chiar lumina soarelui, astupând şi întunecând ferestrele; de asemenea, când îl taie şi-l arde, şi îi dă doctorii amare.

Ori şi câte altele de felul acesta ar face el, totuşi pururi rămâne doctor vindecător. Deci nu este oare cea mai mare nebunie, pe acest doctor, după ce a născocit atât de multe rele, totuşi a-l lăuda; pe Dumnezeu dimpotrivă a-L huli şi a tăgădui ocârmuirea lumii prin El, când aduce asupra noastră asemenea chinuri! Şi cu toate acestea El este adevăratul doctor pentru trup şi pentru suflet.

Pentru aceea, când El vede, că noi din pricina unei prea mari norociri ne-am făcut semeţi, şi ne-am cuprins de frigurile păcatului, ne scapă iarăşi de această boală prin lipsă, prin foame, prin moarte şi prin alte întâmplări nenorocite, ca prin nişte doctorii.

Dar zici tu: lipsa şi foamea urmăresc numai pe cei săraci, nu si pe păcătoşii cei bogaţi. Bine; dar Dumnezeu nu pedepseşte numai prin foame, ci încă şi prin mii de alte lucruri. Dumnezeu adeseori a îndreptat pe cei săraci prin foame, iar pe cei bogaţi şi înstăriţi prin primejdii, prin boli şi prin moarte neaşteptată. Dumnezeu ştie felurite mijloace şi căi, spre a ne întoarce.

Tu poţi să vezi din istoria strămoaşei noastre Eva, cât de bună a fost pentru dânsa izgonirea din Rai, aşadar o foarte mare nenorocire pentru ea. Socoteşte numai, cum era Eva înainte, şi cum s-a făcut după aceea, înainte ea a crezut diavolului, amăgitorului şi duhului celui rău mai mult decît poruncilor celor dumnezeieşti, şi numai singură privirea pomului a ademenit-o să calce legea cea dumnezeiească. Dar uită-te numai cu cât s-a făcut ea mai bună şi mai cuminte după izgonirea din Rai? Când a născut ea un fiu zicea acum: „***dobândit-am om prin Dumnezeu***” (Fac. IV, 1). Tocmai ea, care înainte dispreţuise pe Dumnezeu, năzuieşte acum la Dumnezeu, şi pentru naşterea ei mulţumeşte nu firii, ci lui Dumnezeu, Domnului firii, pe care acum îl cunoaşte şi-l proslăveşte.

Tocmai ea, care înainte înşelase pe bărbatul său, mai târziu, când a născut pe al treilea copil, i-a dat un nume, care de-a pururea trebuia să amintească copilului, că el a fost dăruit de Dumnezeu. Adică ea a zis la a treia naştere a lui Set: „***mi-a ridicat mie Dumnezeu altă sămânţă, în locul lui Abel, pe care l-a omorât Cain***”. (Fac. IV, 25). Despre Set vrea să zică: ridicat.

Ea adeseori îşi aducea aminte de acea nenorocire, însă totuşi nu era supărată, ci mulţumeşte lui Dumnezeu pentru darul lui cel nou, numeşte pe fiul său cu numele darului, şi aşa chiar din numele lui îi dă un permanent învăţământ.

Aşadar Dumnezeu trimiţând Evei o nenorocire, i-a gătit o norocire mult mai mare. El a izgonit-o din Rai, însă prin această izgonire ea fu adusă la cunoştinţa de

Dumnezeu, şi prin urmare a aflat mai mult decât a pierdut. Dumnezeu face aceasta cu noi, ca părintele cel bun cu fiul său. Intâi acesta lasă pe fiul său să locuiască în casa sa şi a se îndulci de toate bunurile cele părinteşti. Dacă însă fiul prin aceste bunuri se înrăutăţeşte, îl îndepărtează de la masa sa şi-l alungă de la ochii săi şi din casa sa, pentru ca el fiind întru nenorocire şi întru ruşine, iarăşi să se îndrepte şi să se facă vrednic de a se întoarce în casa Tatălui său şi a dobândi moştenirea cea părintească.

Tocmai aşa a făcut Dumnezeu. ***El a dat omului Raiul. Când acesta s-a arătat nevrednic, l-a izgonit de acolo, pentru ca el prin petrecerea afară şi prin pedeapsă să se îndrepte şi să se facă vrednic, de a fi primit a doua oară în Rai, însă în raiul cel ceresc. Vezi acum, că Dumnezeu a fost cu bunătate către oameni şi întru aceea, că i-a izgonit din Rai; căci dacă n-ar fi făcut el aceasta, ei nu s-ar fi îndreptat şi nu s-ar fi făcut vrednici de Rai.***

Dumnezeu face cu noi, ca vierii cu butucii de vie. Ei nu numai acoperă rădăcina, nu numai o apără de spini, ci o şi taie, şi leapădă din ea mulţi curpeni. De aceea ei poartă nu numai sapa, ci şi cosorul. Insă pentru aceasta lor nu le face nimeni vreo imputare, ci mai vârtos îi laudă, când văd, că ei taie multe nefolositoare şi vătămătoare, pentru ca cele rămase cu atât mai bine să izbutească. Deci n-ar trebui oare să fie nebunia cea mai mare, ca să laude pe un tată, pe un doctor, pe un vier în chipul arătat, şi a nu ocărî nici pe tatăl, care alungă din casă pe fiul cel fără de socoteală, nici pe doctorul, care dă bolnavului doctorii amare, nici pe vierul care taie viţele; iar asupra lui Dumnezeu, dimpotrivă, a se tângui şi a tăbărî asupra lui cu mii de ocări, când El voieşte a ne deştepta din ameţeala şi din căpierea păcătoşiei? Nu este oare aceasta cea mai mare smintire, şi ce iertare vom merita noi, când pe Domnul cel atât de bun, îndurat şi atât de îngrijorător pentru noi, care este mai înţelept decât orice doctor, mai plin de iubire decât oricare tată, şi care întrebuinţează mai multă sârguinţă şi îngrijire pentru sufletele noastre, decât poate întrebuinţa un lucrător de pământ pentru ţarina sa – ce iertare zic, vom merita noi, când ocărăm şi prihănim pe un asemenea Domn, pe Dumnezeu în loc să ne închinăm Lui.

Departe să fie aceasta de noi; mai vârtos, când Dumnezeu după înţelepciunea sa retrage darurile şi bunurile, care ni le împrumutase până acum, sau trimite asupra noastră vreo nouă întâmplare rea, să strigăm cu Iov: „***Domnul a dat, Domnul a luat; fie numele Domnului binecuvântat***”! (Iov. 1, 21). Amin.

Sfântul Nicolae Velimirovici - Proloagele de la Ohrida - Pomenirea Sfântului mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir

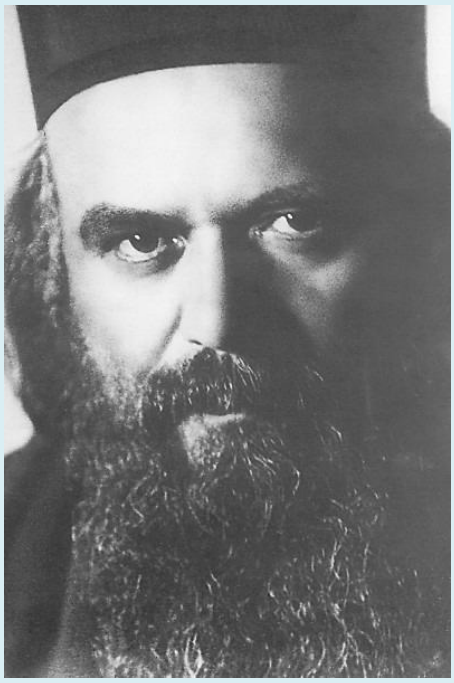

Acest mare făcător de minuni şi slăvit sfânt s-a născut la Tesalonic, din părinţi nobili, credincioşi şi foarte bogaţi. Dimitrie a fost singurul lor copil, pe care 1-au primit în dar de la Dumnezeu în urma rugăciunii făcute cu lacrimi. Fiind singurul fiu al unor astfel de părinţi, Dimitrie a fost crescut şi educat în felul cel mai înalt şi ales.

Tatăl lui Dimitrie a fost comandantul militar al cetăţii Tesalonicului. Murind el, împăratul Maximian 1-a numit în loc pe fiul lui, Dimitrie. Numindu-1, prigonitorul creştinilor Maximian i-a trasat tânărului Dimitrie şi sarcina de a îi extermina pe creştinii din Tesalonic.

Dar Dimitrie nu numai că nu a executat această comandă a împăratului, ci chiar L-a propovăduit pe Hristos înaintea tuturor, pe faţă, în toată cetatea Tesalonicului.

Auzind acestea, împăratul s-a umplut de ură faţă de Dimitrie. Astfel, pe când se întorcea de la o bătălie contra sarmaţilor, Maximian s-a oprit la Tesalonic, spre a investiga personal situaţia, împăratul 1-a convocat pe Dimitrie înaintea sa şi 1-a chestionat cu privire la credinţa lui.

Dimitrie a recunoscut şi a mărturisit fără teamă credinţa lui în Hristos, şi a arătat totodată cât de falsă şi superstiţioasă este idolatria împăratului. Maximian 1-a aruncat pe Dimitrie în închisoare.

Ştiind ce îl aşteaptă de acum înainte, Dimtrie 1-a însărcinat pe servitorul lui, Lup, cu împărţirea la săraci a tuturor averilor lui, el însuşi pregătindu-se trup şi suflet cu bucurie pentru moartea martirică care îl aştepta.

Pe când zăcea în temniţă, un înger al Domnului a venit la el şi i-a zis: „Pace ţie, O, pătimitorule al lui Hristos! Fii viteaz şi puternic!"

După mai multe zile, împăratul a trimis soldaţi la Dimitrie, cu porunca de a îl lichida acolo, pe loc. Soldaţii 1-au aflat pe sfântul lui Dumnezeu la rugăciune, şi 1-au străpuns cu lăncii.

Creştinii au luat în taină trupul lui şi 1-au îngropat cu cinste. Din trupul sfântului a început să izvorască mir tămăduitor şi binemiresmat. La scurtă vreme după aceea, deasupra sfintelor lui moaşte s-a zidit o mică biserică.

***

Un nobil din Iliria pe nume Leontie suferea de o boală grea şi de nevindecat. Înarmându-se cu rugăciunea, el a grăbit la moaştele Sfântului Dimitrie, aflându-şi acolo desăvârşita şi miraculoasa vindecare.

Cu inima revărsându-i-se de bucurie, nobilul Leontie a înălţat o biserică mult mai mare şi mai slăvită pe locul mormântului cu sfintele moaşte. Acestui nobil Sfântul Dimitrie i s-a arătat în două rânduri.

Împăratul Iustinian a dorit să aducă moaştele Sfântului de la Tesalonic la Constantinopol, dar pe când lucrătorii se pregăteau să împlinească porunca, din sfântul mormânt au izbucnit fulgere şi s-a auzit un glas înfricoşat care a zis: „Opriţi-vă şi nu atingeţi!" Astfel sfintele moaşte făcătoare de minuni ale Sfântului mare mucenic Dimitrie au rămas pentru totdeauna la Tesalonic.

Ca apărător al cetăţii Tesalonicului, Sfântul Dimitrie s-a arătat aievea de multe ori, şi de multe ori a izbăvit cetatea de urgii. Minunile lui sunt nenumărate.

Ruşii îl socotesc pe Sfânt şi protector al Siberiei, care a fost cucerită şi anexată la Rusia în ziua muceniciei lui, 26 octombrie 1581.

Cântare de laudă la Sfântul mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir

Tesalonicul tot
pe sfântul său slăveşte,
Pe marele Dimitrie,
al lui Hristos rob,
Pe Dimitrie arhistrategul,
al lui Dumnezeu robul,
Al Ziditorului a toate,
Ce lumea a făcut.

Sfântul Pavel rourat-a Tesalonicul cu lacrimi,
Iar marele Dimitrie cu sângele lui:
Marele Dimitrie arhistrateg este,
Robul lui Dumnezeu,
Al lumii Făcător.

Apostoleştile lacrimi şi martiricul sânge Tesalonicului
slavă, mântuire şi laudă sunt.
Martirul, Dimitrie este,
arhistrategul cel mare,
Robul lui Dumnezeu
Ce lumea a făcut.

Să-l prea slăvim şi noi pe oşteanul lui Hristos,
Pe izvorâtorul de mir,
neînfricat mucenicul!
El marele arhistrateg Dimitrie este,
Robul lui Dumnezeu
Ce lumea a făcut!

Cugetare

Iată una din minunile Sfântului mare mucenic Dimitrie, tesaloniceanul: el comandant militar a fost al Tesalonicului şi în timpul vieţii, dar şi după moartea lui.

Poporul Tesalonicul a simţit mereu prezenţa sfântului în mijlocul lor, mai ales la vremuri de grea cumpănă. Sfântul Dimitrie apără cetatea Tesalonicului, îndepărtează de la ea nenorocirile, respinge invadatorii şi ajută tuturor celor care cheamă în ajutor numele lui.

Odată barbarii au atacat Tesalonicul, fără ca să îl poată însă cuceri, înfuriaţi, ei au trecut atunci teritoriul din afara cetăţii prin ascuţişul săbiei, răpind dintr-un sat şi ducând cu ei două fecioare foarte frumoase, pe care le-au dus în dar stăpânului lor. Aceste tinere erau maiestre în arta broderiei. Văzând lucrările lor minunate, stăpânul lor le-a dat următoarea poruncă: „Aud că în ţinutul vostru există un zeu pe nume Dimitrie, care face mari minuni. Poftesc să faceţi chipul lui cu acul, pe această pânză."

Fecioarele au zis păgânului că marele Dimitrie nu este zeu, ci rob al Adevăratului Dumnezeu Celui Viu, Stăpânul Hristos, Dumnezeul creştinilor.

Ele mai întâi au refuzat să coase chipul sfântului pe pânză. Dar sub ameninţare cu moartea aflându-se, ele au împlinit cu măiestrie lucrarea, săvârşind-o chiar înainte de marele praznic al sfântului.

Privind cu lacrimi la chipul sfântului de ele închipuit, la ceasul de seară dinaintea Sărbătorii, ele au plâns cu amar văzând că trebuie să petreacă luminatul praznic creştinesc în obida sclaviei la păgâni.

Ele amândouă au căzut cu faţa la pământ înaintea sfântului, rugându-se lui ca să li se ierte lor păcatul de a fi închipuit sfânt chipul lui în folosul unui păgân.

Atunci sfântul însuşi a venit la ele şi luându-le de mână, le-au dus chiar în cetatea Tesalonicului, aşa precum odinioară într-o clipeală de ochi îngerul Domnului 1-a dus pe prorocul Avacum.

La Tesalonic fecioarele s-au aflat aşezate deodată în chiar Biserica Sfântului Dimitrie. Se slujea chiar atunci slujba de toată noaptea în cinstea sfântului şi biserica era plină de popor. Văzând aceştia neaşteptata apariţie a fecioarelor [pe care le ştiau răpite] şi cui se datorează ea, ei cu toţii L-au prea slăvit pe Dumnezeu şi pe al Lui Sfânt, Dimitrie, marele arhistrateg şi mucenic.

Cugetare

Iată şi o altă minune a Sfântului mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir. ***Ea atestă că sfinţii lui Dumnezeu sunt pururi vii, că ei trăiesc în ceruri, plini de putere şi de strălucire regală.*** ***Faptul acesta creştinii ortodocşi îl cunosc nu prin intermediul cugetării omeneşti, ci prin aceea că înşişi sfinţii vin şi li se arată lor în chip tainic, descoperindu-le tot adevărul cel de trebuinţă.*** Uneori sfinţii se descoperă şi grăiesc oamenilor tocmai spre a îi convinge de realitatea vieţii lor eterne; alteori, deşi nu se fac văzuţi sau auziţi aievea sau în vedenie de către muritori, ei înrâuresc şi insuflă gândurile, dispoziţia sufletului şi acţiunile oamenilor.

Printre multele minuni însemnate ale Sfântului mare mucenic Dimitrie se află aşadar şi aceasta: ***un tânăr pe nume Onisifor a fost însărcinat cu ascultarea de paracliser în marea Biserică a Sfântului Dimitrie din Tesalonic. Sarcina lui principală era aceea să aibă grijă ca lumânările şi candelele aprinse în Sfânta biserică să ardă aşa cum trebuie. Dar acest tânăr a luat necuratul obicei de a***

fura din lumânările aduse şi aprinse de credincioşi, de a le duce la casa lui şi de a le revinde după aceea.

Sfântul Dimitrie s-a arătat acestui tânăr şi i-a zis: "Frate Onisifore, nu-mi place ceea ce faci. Nu mai fura lumânările, căci şi pe cei care le aduc îi vătămi dar şi ţie îţi faci încă şi mai mare rău. încetează şi te pocăieşte!"

Onisifor s-a speriat de această vedenie şi s-a ruşinat, şi o vreme s-a oprit de la patima lui. Dar la urmă a uitat şi iar s-a apucat de furat lumânări şi a se lăcomi la necuraţii bani.

Într-o dimineaţă un bărbat nobil, bogat şi foarte credincios a adus la racla sfântului nişte lumânări din ceară curată, foarte mari şi foarte frumoase, le-a aprins, s-a rugat şi a plecat.

Onisifor s-a apropiat şi a întins mâna către ele, voind să le stingă şi să le ia, după cum îi era obiceiul dar chiar atunci o voce ca de tunet a izbucnit din raclă, izbindu-i auzul: „Au nu te mai opreşti!?"

Ca lovit de trăznet, nenorocitul Onisifor s-a prăbuşit la pământ, fără simţire. El a zăcut aşa până când în biserică a intrat cineva şi 1-a cules de acolo; Onisifor nu şi-a revenit însă imediat, ci doar încetul cu încetul şi apoi a povestit tot ce i s-a întâmplat şi de ce, întocmai.

Toţi au rămas uluiţi şi au căzut cu faţa înaintea lui Dumnezeu, prea mărindu-L şi mulţumindu-I Lui.

Sfântul Grigorie Palama - Omilia 49 la cel între sfinţi mare mucenic Dimitrie, mare făcător de minuni şi izvorâtor de mir

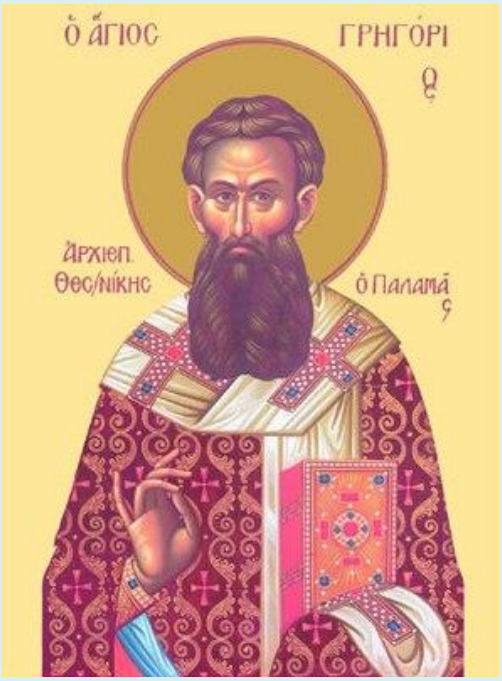

Căci el săvârşind drumul şi păzind credinţa şi fiind gata pentru apărarea dreptei credinţe, până la sânge, într-atât s-a ferit să se împotrivească hulitorilor încât s-a şi rugat pentru ei către Domnul atât pentru cei care stăruiau în răutate, cât şi pentru cei care s-au schimbat, astfel încât să nu rămână nici o urmă, în această cetate, a necredinţei aceleia, ci prin purtările lui de grijă de multe feluri şi binefacerile de multe chipuri şi prin mijlocirile cele fără încetare către Dumnezeu, să întemeieze şi să păstreze cetatea împreună în unire, în care şi de la care dumnezeiescul martir a răbdat moarte năprasnică.

1. ***„Iar eu am cinstit foarte pe prietenii tăi, Dumnezeule şi foarte s-a întărit stăpânirea lor” (Ps. 138:17),*** zice acel David care este cel mai insuflat de Dumnezeu dintre toţi psalmiştii din veac, între care corifeii sunt Apostolii, urmaţi de ceata prorocilor, cei care sunt numiţi cu numele vederii dumnezeieşti, după care urmează ceata învăţătorilor credinţei şi preoţilor, şi toată adunarea cuvioşilor, şi toţi cei mari chemaţi după făgăduinţa Mântuitorului nostru al tuturor (Mt. 5:19), precum şi ceata mucenicilor lui Hristos şi a marilor mucenici cărora se cuvine să li se aducă rugăciuni.

Şi, mai presus decât toată mulţimea acestora, este cel pe care astăzi mai cu osârdie îl cântăm şi cinstim, cel care este de acelaşi neam cu noi şi născut din acelaşi pământ cu noi, patronul oraşului nostru, minunea cea mare a pământului grec, înfrumuseţată podoabă a Bisericii, cel bogat în toate virtuţile şi de minuni făcătorul, de mir izvorâtorul, Sfântul Dimitrie. Căci între mucenici este ca luminătorul cel mare, iar dacă ţine cu putere întru sine Cuvântul Vieţii Veşnice (Filip. 2:16) şi dacă răspândeşte în jur lumina Lui, prin raze strălucite, şi străluminează pe cei mulţi, oare nu s-a făcut părtaş şi harului profeţiei? Ci oare nu fiind atras în chip prea minunat tocmai de puterea profeţiei s-a învrednicit de slujirea şi de autoritatea apostolească şi propovăduitoare? Sau fiind împodobit cu lucrarea acestora două, nu cumva a fost lipsit de luptele ascetice ale cuvioşilor şi de strălucirea pildei vieţii lor? Cu siguranţă, nu. Ci unora urmându-le, pe alţii egalându-i, iar altora încă stându-le înainte, pe unii i-a întrecut şi nu cu puţin, singur sau cu foarte puţini desăvârşindu-se întru toate şi singur reunind în sine însuşi <virtuţile> tuturor, astfel încât Cuvântul care era la început cu Dumnezeu să-l inspire şi singur să aducă roadă prin bunele grăiri spre folosul tuturor şi totodată să-i îndrepteze pe toţi.

2. Aşadar, noi care nu plinim nici măcar una, nu spun cununa sau lanţul virtuţilor, ci spun nici una măcar din şiragul lor, ce laudă vom aduce şi cu ce frumuseţe a cuvântului vom împodobi pe cel care, pe durata unei vieţi scurte, în chip dumnezeiesc, a împletit cununa tuturor <virtuţilor> dumnezeieşti care pentru toţi <ceilalţi> rămân îndeobşte neapropiate şi de neatins? Dar dorul ne stârneşte să vorbim, după putinţă, prilejul îşi caută cuvânt cu priinţă, iar folosul, obligându-ne, nu ne îngăduie să nu ne minunăm prin cuvânt de măreţia care este mai presus de cuvânt a mucenicului. Căci a râvnit să se arate de la început până la sfârşit <statornic> în cele fără de schimbare făgăduite de la Dumnezeu, mai presus de cuvânt şi printr-o petrecere corespunzătoare atât cât poate firea cuprinde, adică să fie biruitor întru toate.

3. Şi întru toate era astfel, încă din copilărie, precum un stâlp de susţinere neclătit a toată bunătatea, columnă însufleţită şi de la sine tinzând spre toată virtutea, altar şi colonadă a harurilor dumnezeieşti şi omeneşti, carte însufleţită şi grăitoare a isprăvilor spre slava şi călăuzirea către Cel Preabun, veselitoare şi străină unire a tuturor bunătăţilor, iubire de obşte şi de obştesc folos a tot binele şi ca să vorbesc prin cuvintele Scripturii, precum finicul acela care înfloreşte (Ps. 91:12) fiind drept şi „măslin roditor în casa lui Dumnezeu” (Ps. 51:8) şi precum pomul „de la izvoarele apelor” răsădit de Duhul Sfânt (Ps. 1:13) pe lângă faptul că, potrivit psalmistului, „rodul său va da la vremea sa”, dar el în toată vremea a avut şi are atât vremea înfloririi, cât şi vremea rodirii. Şi aşa cum frunzişul copacului aceluia

nu va cădea, precum este scris (Ps. 1:3), la fel, odată cu frunzişul acestuia şi floarea, şi rodul lui se vor da fără încetare celor ce se apropie de el.

4. Şi pentru a săvârşi toată lauda, după cuvântul lui Solomon, în puţină vreme plinind mult, Sfântul Dimitrie este toiagul lui Aaron, vlăstar prea ales care a înflorit evlavia, floarea cea prea iubită, rodul cel râvnit şi asemenea lui Dumnezeu sau mai curând lui Hristos, Arhiereul Cel veşnic, mlădiţă şi toiag dumnezeiesc sau dacă vrei, vlăstar pururea înverzit, după chipul lui Dumnezeu, Sfântul Dimitrie al căruia chip, după asemănarea lui Hristos, a fost numai Aaron. Acesta era un chip al lui Hristos, iar Sfântul Dimitrie, plinind toate ale Stăpânului, era un chip al toiagului celui bun al lui Hristos, acea mlădiţă care odrăslea şi înflorea şi aducea roade şi în chip dumnezeiesc se desăvârşea. Dar Sfântul Dimitrie este diferit şi de acea mlădiţă [Aaron], pe cât diferă un chip cu mult mai frumos faţă de unul doar frumos sau o parte mică faţă de întreg, Sfântul Dimitrie lăsând în urmă, întrecându-le pe toate cele frumoase, prin nobleţea şi măreţia purtărilor, a faptelor şi minunilor. Căci neschimbat şi necontenit se dăruieşte celor care vin la el, izvorârea aceea a harurilor, părând că se aseamănă unui pom purtător de lumină, împărţind nestăpânit roadele sale ca nişte raze şi dăruind celor ce se apropie, până la îndestulare, desăvârşite şi dumnezeieşti daruri, el însuşi fiind plin pururea de unele ca acestea, precum un soare pururea izvorând razele sale sau precum un izvor veşnic curgător al harurilor sau o mare de minuni neîmpuţinată sau un adânc negrăit al bunătăţilor celor văzute şi celor nevăzute.

5. Iar dacă ar încerca cineva să alcătuiască un mare elogiu cuiva pentru lucruri exterioare şi ar zice că <provine din Tessalonic> care este ca un corifeu al întregii Thessalii, numele <oraşului> fiind de la aceste lucruri, având numele stăpânirii, la care ar adăuga încă şi renumele strămoşilor şi faima părinţilor, atunci, deşi o mare cinstire ar izvorî din belşug din unele ca acestea, pentru Sfântul Dimitrie însă acestea îi vor fi de prisos. Căci pentru alţii, unele ca acestea sunt spre mare laudă. Dar pentru Sfântul Dimitrie cum ar putea veni vreo înfrumuseţare de la nişte lucruri ca acestea, când el însuşi a înfrumuseţat întreaga ţară, ba încă şi lumea cea de sus? Dar care este înfrumuseţarea de la el? Credinţa cea nestrămutată, harul cel fără de sfârşit izvorâtor, dumnezeiasca neîmpuţinată bogăţie a virtuţilor dumnezeieşti care acum sunt strânse în vistieria cerească la care sunt adăugate şi comorile celor mai mari bunătăţi de acolo. Sau mai curând, ajungând de la pământ la cer, pe când era încă în viaţă şi om fiind, Sfântul Dimitrie a fost spre mare adăugire şi sporire frumuseţilor celor veşnice, el însuşi frumuseţe a toată lumea şi mai presus de lume.

6. Pe acesta David mai înainte văzându-l, l-a fericit şi l-a cântat, zicând, ***„fericit bărbatul care n-a mers în sfatul necredincioşilor şi în calea păcătoşilor n-a umblat” (Ps. 1:3).*** Căci nici cu mintea nu a primit vreodată ceva din cele necucernice, nici cu fapta nu a umblat în chip neplăcut lui Dumnezeu, ci păzind întru sine neîntinat dumnezeiescul har de la botezul nostru întru Hristos, a avut voinţa în acord cu legea Domnului, ca o carte a lui Dumnezeu şi scrisă de Dumnezeu, fiind ca un pergament sau ca o tăbliţă de ceară sau ca o tablă scrisă de degetul lui Dumnezeu şi deschisă tuturor spre folosul obştesc. Căci după Isaia „mai înainte de a şti să arunce răul, va alege binele” (Is.7:15) şi pe când era încă în floarea vârstei a îmbrăţişat frumuseţea fecioriei. Şi era întreg dăruit plinirii acesteia şi făcea toate astfel ca să fie feciorelnic şi la trup şi la suflet şi să aibă prin aceasta petrecerea în ceruri şi să ajungă la cei fără trupuri egalându-i, în trup fiind. Şi pentru aceasta a avut pe celelalte virtuţi împreună-luptând cu el şi mai înaintea altora având osteneala înţelepciunii, pentru ca, fiind desăvârşit în înţelepciune şi în curăţie, să poarte la puţinii ani ai tinereţii mult lăudata căruntеţe. Căci ***„Înţelepciunea este la om adevărata căruntеţe şi vârsta bătrâneţilor înseamnă o viaţă neîntinată.” (Înţel. 4:9)***

7. ***Aşadar era un tânăr blând, plăcut la chip, nu numai la omul cel din afară ce se prezintă simţurilor, dar mai ales la omul cel dinlăuntru, cel nevăzut pe care îl vede numai Hristos, Cel ce caută la inima omului, Care într-atât a preţuit cugetul lui [cel lăuntric] şi tăinuita frumuseţe, încât a binevoit să se sălăşluiască în el şi să îl desăvârşească în duhul şi de la acela pe toate să le aducă la desăvârşire în chip dumnezeiesc.*** Căci pe David l-a aflat bărbat înaintea Sa (Ps. 88:20, LXX), iar pe Dimitrie care încă nu a ajuns la vârsta bărbăţiei, fiind încă tânăr, l-a aflat după inima sa. Iar în faptă, nu a aflat nici o pricină de ruşine, de vreme ce a plinit toate poruncile Lui. L-a aflat vas ales, după cuvântul lui Pavel, ca să se prea mărească numele Lui în faţa neamurilor şi împăraţilor <pământului> (Fapte. 9:15). L-a aflat „oglindă fără pată” (Înţel. 7:26) primind în sine şi reflectând în afară negrăita frumuseţe cea sălăşluită mai presus de ceruri. Iar eu încă aud în chip tainic şi cuvântul acela că despre el este grăit: ***„Iată Sluga Mea pe Care o sprijin, Alesul Meu, întru Care binevoieşte sufletul Meu. Pus-am peste El Duhul Meu şi El va propovădui popoarelor legea Mea” (Is. 42:1).*** Şi îi va preschimba şi zidi drepţi din nedrepţi, ca să fie el însuşi ca şi „gura mea” (Ier. 15:19), iar pe ceilalţi îi va ruşina şi îi va lepăda şi îi va arăta ca fiind gata pentru pierzanie (Rom. 9:22). Şi chiar dacă acestea au fost scrise cu privire la Hristos şi noi vom fi învredniciţi de ele împreună cu toţi cei care au trăit prin El şi după El, păzind cu amănunţime <poruncile> Lui.

8. Aşadar a fost şi învăţător şi Apostol, înţeleptul şi feciorelnicul şi cuviosul şi ca să spunem aşa, pe de-a-ntregul frumos şi cu totul fără de prihană şi cu firea şi cu osteneala străluminat de har. Şi Sfântul Dimitrie atunci după cum s-a spus despre Iov că „nu era altul ca el pe pământ” (Iov. 1:8; 2:3), adică întru toate cele dumnezeieşti nimeni nu era asemenea lui Iov, în care <se înţelege> că „nimeni nu era asemenea lui între oameni.”

9. Căci şi Iov mai întâi a fost cu totul nehulitor, drept, evlavios, precum s-a arătat şi Sfântul Dimitrie mai apoi. Însă acela de mai înainte lauda fecioriei nu a avut-o, iar cununa fecioriei care este îmbunătăţirea firii l-a arătat pe Sfântul Dimitrie asemenea îngerilor din jurul lui Dumnezeu. Căci acela din vechime, Iov, a avut trupul acoperit de răni grele care să stea împotriva răutăţii din vechime, iar acesta până la sânge şi până la moarte a stat împotriva răutăţii luptând <ca un atlet> (Iov. 2:8-13).

10. Dar mărturia lui Iov n-a fost nicidecum pentru cuvintele învăţăturii pe care Sfântul Dimitrie, unind-o cu harul Duhului Sfânt, a avut-o drept armă de apărare şi scut nebiruit şi unealtă de zidire, plug şi hârleţ pentru arătură sau dacă vreţi, şi condei de scris, undiţă de pescuit sau orice altceva de acest soi; acum însă, lucrând via Domnului şi aruncând pe pământ seminţele cele cereşti sau scriind cuvintele vieţii veşnice, ***„nu pe table de piatră, ci pe tablele de carne ale inimilor” (2 Cor. 3:3)*** mai precis, acele inimi vrednice de o astfel de înscriere. Iar în năvodul cuvântului a cuprins Tessalonicul, întreaga Attica şi Ahaia sau mai curând, atât cât poate cuprinde acum şi până unde poate ajunge prin izvorârile de mir şi prin mulţimea minunilor, anume întru toată cuprinderea cea fără cuprins a îmbelşugării harului. Căci şi atunci Sfântul Dimitrie era o minune a lumii prin cuvintele cele dumnezeieşti, fiind, după spusa Sfântului Pavel, ***„miros de bună mireasmă al lui Hristos între cei ce se mântuiesc şi între cei ce pier; unora, adică, mireasmă a morţii spre moarte, iar altora mireasmă a vieţii spre viaţă” (II Cor. 2:15).*** Nu vorbesc aici despre buna mireasmă cea fără de schimbare, ci e de ajuns să <vorbesc> despre mirurile şi despre minunile dăruite de la Dumnezeu care izvorăsc de la racla marelui Mucenic. Căci ce sunt cele prezente, oricât ar fi de mari şi de minunate, faţă de cele din ceruri dăruite lui de la Dumnezeu, care sunt departe de privirea noastră? Şi cu ce slavă prea mărită, cum ar spune Sfântul Apostol Pavel nu se va slăvi ceea ce este slăvit? (II Cor. 3:10) Strălucită dovadă sunt acestea pentru toţi că acela încă din timpul vieţii lui pământeşti, a fost miros de bună mireasmă a lui Hristos şi înmiresmarea Vieţii pentru cei mai dinainte aleşi să asculte.

11. Acum prin urmare, ca să are sufletele oamenilor sau să le învieze pe acestea, după făgăduinţa lui Hristos către Sfântul Petru, a avut şi el ca instrument pentru

arătura sa şi ca uşă a mântuirii, Cuvântul lui Dumnezeu. (Lc. 5:10). Şi construind lui Dumnezeu altar din pietre vii şi cu adevărat de mult preţ (I Petru, 2:6. I Cor. 3:12), a avut Cuvântul drept unealtă de lucru potrivită. Şi ori de câte ori pornea război împotriva vrăjmaşilor lui Hristos sau şi mai mult decât atât, împotriva celor care duceau războaie văzute împotriva lui Dumnezeu, iscate de puteri nevăzute, întru toate îl urma îndeaproape Cuvântul însuşi al Duhului Sfânt şi acesta îl conducea, acesta îl purta, îl întărea şi îl învăţa, pregătindu-l pentru ceea ce era de folos. Şi este aidoma cu ce s-a scris şi despre cel întâi luptător dintre mucenici, Ştefan, că nimeni nu a putut să stea împotriva înţelepciunii lui şi nici a Duhului cu care el grăia (Fapte. 6:10).

12. Iar eu cuget că veşmântul ostăşesc şi inelul de pe deget şi efodul purtat pe umăr pe care şi l-a prins mucenicul când a primit dregătoria de la Împăratul din vremea sa, acestea toate sunt simboluri ale vredniciei şi darului prea înalt al învăţăturii celei de taină, dăruite mucenicului de la Cel cu adevărat Împărat. Pentru această pricină <se şi spune> că harul dumnezeiesc a lucrat prin ele nu puţine minuni mai apoi. Căci trebuia cu orice preţ să-l înşele în chip înţelept pe înşelătorul cel de la început, ca nu cumva să gătească moarte mai înainte de vreme mucenicului şi ca nu cumva rodul grânarului veşnic, fiind astfel doborât, să fie tras la moarte şi căzând cu trupul la pământ, să nu mai aducă rod mult, din pricina unei morţi fără de vreme. Dar pentru a face să înceteze harul acestor semne, ucigaşul cel adevărat nicidecum nu a putut răbda până ce nu a dezlănţuit împotriva celui ce se împotrivea înşelării pe slujitorii înşelării. Aceştia, punând mâna pe el, l-au adus înaintea Împăratului înşelării (căci aceasta era Maximian) pe Dimitrie cel ce a nimicit înşelăciunea. Şi astfel, în arena martiriului, a fost dezbrăcat Sfântul Dimitrie, cel încă din copilărie plin de negrăite haruri şi întru toate înţelept, drept şi cuvios, apostol şi fecior prea curat şi ca să nu vorbesc prea mult, într-un cuvânt, ucenic iubit al lui Hristos, prietenul Lui cel mai apropiat, slujitor al Lui şi casnic, mai mult decât toţi care din veac au venit la Dumnezeu, iubindu-L cu cugetul, cuvântul şi fapta.

13. Ştiu bine că însetaţi să aflaţi cum şi unde a fost prins cel căutat de slujbaşii împăratului. Există şi azi în biserica Născătoarei de Dumnezeu un adăpost sub pământ care se numeşte până astăzi Refugiul. Şi este un obicei vechi ca, an de an, începutul prăznuirii marelui mucenic Dimitrie să se săvârşească acolo şi de acolo trecând în stradă cu cântări în procesiune, <mulţimea> se îndreaptă către Biserica sfântului cu cântări şi acolo, <la sfintele lui moaşte>, săvârşesc şi duc la bun sfârşit sărbătoarea. Aşadar sub stăpânitorii necredinţei, fiindcă încă nu venise ceasul pentru cele ale credinţei, sfântul martir, adăpostindu-se în catacombele acelea, împărtăşea celor care veneau cu el acolo învăţătura cea cerească şi cei de la

necredinţă, ca dintr-o mare învolburată de valuri, aflau scăpare la el, la limanul cel cu adevărat lin al credinţei şi împreună cu ei, neînfricat, săvârşea şi ţinea slujba creştinilor şi astfel a fost pentru acea vreme marele mucenic Dimitrie, adăpostul, refugiul şi scăparea pentru toţi credincioşii cei aleşi şi plini de evlavie. Iar locul acela de aici îşi trage numele de Refugiu.

14. Aceasta aflând-o cei pe care Maximian îi rânduise spre vânarea celor adunaţi întru evlavie, ştiind că acolo mucenicul învăţa poporul şi mâniindu-se şi mai mult încă văzând că mulţimea adunată asculta cuvintele lui Dimitrie, ca fiind înseşi cuvintele lui Dumnezeu, îl prind ca pe un hulitor, împrăştie mulţimea şi cu puterea stăpânirii o scot în stradă. Şi l-au adus înaintea lui Maximian care stătea pe locul acesta unde suntem noi acum şi aştepta cu mare bucurie uciderea de oameni a lui Lie. Iar acesta fiind cu nerăbdare a plini bucuria împăratului, a poruncit ca aici să fie închis sfântul, adică pe locul unde a şi fost săvârşit martiriul. Iar aceasta şi noi o închipuim în fiecare an neabătut în acelaşi fel, acolo săvârşind începutul procesiunii, iar aici săvârşirea ei. Fiindcă şi mucenicul astfel a fost tras la ucidere atunci pentru Hristos, fiind chemat la praznicul şi la jertfa cea mare.

15. Iar intenţia diavolului celui începător al răutăţii era să-l scoată pe Sfântul Dimitrie dintre cei vii cât mai repede, căci nu îl răbda pe el pe pământ să fie văzut de oameni vorbindu-le lor despre Dumnezeu şi să fie ascultat întru totul. Dar Dumnezeu a vrut să rânduiască astfel, ca să fie şi profet cel care peste puţină vreme avea să fie pentru toţi ceilalţi mare mucenic. Şi nu numai că a avut sălăşluit în el însuşi harul muceniciei, dar le-a dăruit şi altora să aibă martirul de la o astfel de înaltă şi mai presus de fire unire cu el, fiind ca un izvor mai presus de fire al harului. Şi ce trebuie să spunem ca să nu zăbovim prea mult? Căutaţi la viclenia tiranului şi cercetaţi întemniţarea lui Dimitrie şi pe Nestor împotriva lor şi profeţia <de la înger> cu privire la marea lui mucenicie, precum şi propria lui profeţie despre victoria <lui Nestor> împotriva lui Lie şi martiriul lui.

16. Însă cum a văzut şarpele cel începător al răutăţii amânarea tiranului, nu a suferit încă să-l mai vadă mai mult pe pământ pe marele Dimitrie <chiar> mai înainte de săvârşirea martiriului său. Şi aducând un scorpion, i l-a strecurat mucenicului însă nu spre a-l înşela sau ispiti, precum a înşelat oarecând prin şarpe primul cuplu al protopărinţilor noştri, ci pe acesta, <pe Sfântul Dimitrie>, l-a ispitit cu acest fel de moarte. Căci ştia din cercare că Sfântul Dimitrie nu se lasă înşelat, având cuget nobil şi fiind în chip cuvenit încercat în discernerea binelui de rău. Aşadar, nu ca să-l înşele a strecurat scorpionul înăuntru, ci ca să-l rănească mortal şi să-l dea unei morţi grabnice, ca să aibă şi el odihnă din partea unui aşa de mare vrăjmaş al său, aşa de slăvit în tăria virtuţii. Însă iuţimii aceluia şi ostenelii lui a

pus capăt şi hotar, însuşi harul cel sălăşluit în Sfântul Dimitrie şi puterea chemării <numelui lui Hristos> şi pecetea dumnezeiască şi numai cu mâna a omorât unealta morţii. Şi aşa l-a ruşinat pe cel care a strecurat <scorpionul> slăbind puterea aceluia. Se arată de aici, că, dacă nu ar fi voit a veni singur de bunăvoie la patimă, nici nu ar fi pătimit deloc, fiind păzit şi întărit de puterea lui Hristos. Însă el, voind <a pătimi>, a fost dat spre a fi întemniţat şi predat în mâinile călăilor şi a pătimit de la lucrătorii răutăţilor cele rele, urmând astfel pe Cel Care a pătimit pentru noi.

17. Pentru aceasta, când au venit suliţaşii trimişi de tiran puşi să-l ucidă, cu armele gata pregătite, reunindu-se la vremea stabilită, sfântul a primit cu bucurie rana mortală sau mai curând rănile provocate la toate mădularele, în piept, la oase şi în carne, precum şi la fiecare dintre coaste, primind, pe de o parte, rănile cele din afară, prin străpungerile suliţelor, dar şi dinlăuntru. Şi astfel s-a îndoit sau mai bine zis s-a înmiit patima coastei celei mântuitoare, împlinind în turpul său, după cuvântul Sfântului apostol Pavel, „lipsurile necazurilor lui Hristos” (Col. 1:24). Astfel a iubit pătimirea până la moarte şi aşa a iubit a-şi vărsa sângele pentru slava lui Hristos de mai multe ori şi fără de odihnă, astfel încât să poată, prisosind dincolo de măsura cunoscută şi covârşind atâta măsură a dragostei, să primească în însuşi trupul său izvor de miruri. Pentru ca prin această vărsare de sânge, în veacul următor, în locul sângelui, să verse mir din trupul său, spre slava lui Hristos, pe Care Sfântul Dimitrie atât prin viaţa lui, cât şi prin moarte, şi după moarte nu numai că L-a prea mărit, ci Îl prea măreşte neîncetat şi de către Care a fost prea mărit şi pe pământ, şi în cer şi se prea măreşte şi se va prea mări veşnic în chip dumnezeiesc.

18. Îmi vine acum să spun despre el cele ce şi dumnezeiescul Pavel a grăit cu privire la Hristos, fiindcă împreună cu El stă Sfântul Dimitrie pentru dragostea noastră, ***„fiindcă Hristos încă fiind noi necredincioşi, la timpul hotărât, a murit pentru cei necredincioşi“ (Rom. 5:6),*** vreau să spun, prin harul şi prin imitarea Stăpânului. Şi însuşi oraşul întreg s-a împăcat cu Dumnezeu prin moartea sfântului. Căci unde mai era o necredinţă mai deplină şi mai de necrezut decât cea în care erau părinţii noştri? Unde este frica ce vine din dreapta credinţă şi unde sunt acum ascunderile în catacombe cele din toată inima pentru ea? Unde sunt cei care au fost predaţi sălbăticiei fiarelor prin ura cea nebunească împotriva celor binecredincioşi? Toate înfricoşatele chinuri s-au dezlegat, toate au devenit mai bune după ce Sfântul Dimitrie şi-a primejduit viaţa pentru dreapta credinţă. Căci acum biserici măreţe şi prea frumoase, la a căror singură vedere toţi se întorc la credinţă, stau astăzi deasupra Catacombelor acelora, iar împăraţii - înfrumuseţaţi mai curând prin evlavie, decât prin împărăţie - stau alături cu noi şi aplaudă, lăudând faptele cele bune ale mucenicului. Şi astfel întregul oraş îşi vesteşte cu tărie evlavia, lăudându-

se cu martiriul marelui mucenic Dimitrie. Dragostea lui se revarsă nu numai peste inimile noastre, ci şi peste tot trupul prin mirurile a căror putere iradiază din trupul lui. Şi oare nu buna mireasmă a mirurilor răspândită pretutindeni în oraş, risipind necredinţa, nu ea a arătat oraşul cetate a lui Dumnezeu sau mai curând un alt Rai, dacă nu chiar şi mai mult decât un Rai, fiind udată şi adăpată, nu de ape, ci de râuri de miruri? Aceste miruri, întru care şi de la care se află pururi harul Duhului Sfânt al tămăduirilor, energiile puterilor, astfel încât putem spune despre Sfântul Dimitrie ceea ce s-a scris în Cântarea Cântărilor despre sufletul cel nuntit cu Dumnezeu întru nestricăciune ***„mirosul îmbrăcămintei tale este mir mai presus de toate mirurile" (Cânt. 4:10).***

19. Iar veşmântul, îl vei socoti trupul sufletului celui mucenicesc ai cărui obraji iarăşi se zice în Cântarea Cântărilor ***„sunt ca vase de miruri",*** iar degetele ***„la fel cu crinii roşii, în mir mirositor sunt scăldate" (Cânt. 5:13)*** Atunci cu cât mai mult coasta cea însuliţată care a fost căscată ca o gură de mulţime de suliţe nu cuprinde înlăuntrul ei miruri de bună mireasmă şi precum crinii roşii nu lasă numai să picure mir, ci se face izvor veşnic şi neferecat de miresme? Astfel încât este pentru noi nu precum spune psalmistul „râul lui Dumnezeu care s-a umplut de ape" (Ps. 64:10), ci matca lui Dumnezeu, aceasta este trupul mucenicesc care este umplut de miruri şi de minuni şi de vindecări şi ceea ce este încă şi mai de minunare decât acestea e faptul că, oricât ar curge din izvoare, acestea nu ajung niciodată să o umple. Şi precum pare, acelea sunt cuvintele pe care le grăieşte sufletul cel mucenicesc şi dumnezeiesc, răspândindu-le din trup, sufletul cel nuntit cu Dumnezeu adică, în acele Cântări: ***„Scoală vânt de miazănoapte, vino vânt de miazăzi, suflaţi prin grădina mea şi miresmele-i stârniţi." (Cânt. 4:16).***

20. Şi astfel, la suflarea vântului inteligibil de primăvară s-a izgonit şi risipit iarna necredinţei care bântuia cetatea în vremea aceea, aducându-ne înapoi căldura cea inteligibilă a dreptei credinţe pe care a adus-o suflarea vântului aceluia care a scos în larg, precum cârmaciul la pupă, pe cei aleşi să plutească spre răsăritul soarelui Dreptăţii. Iar în grădina virtuţilor şi a harurilor a dat trupul cel mucenicesc, ca să izvorască miruri şi tămăduiri, unele ca acestea fiind închipuite de pârâurile-izvoare care s-au format din străpungerile trupului cu suliţe. Căci gurile lupilor în mijlocul cărora, după cuvântul Evangheliei, Domnul l-a trimis pe propriul lui ucenic Dimitrie, (Mt. 10:16, Lc. 10:3) au căscat, cu muşcăturile lor, izvoare, iar în turma lui Hristos făcând mare şi multă bucurie, adunând fapte bune, încă şi pe mulţi dintre lupii lor, şi puţin câte puţin pe toţi, i-a preschimbat în mieluşei. Şi în acest chip porţile iadului (care sunt gurile tiranilor care au dat poruncile aducătoare de moarte) nu numai că nu au putut birui Biserica lui Hristos, (Mt. 16:18) care a stat

înaintea muşcăturilor, nu numai că nu i-au ruşinat, ci i-au adus pe cei ce au pătimit la slavă, atât pe pământ, cât şi la slava cerească şi veşnică.

21. Voiţi fiecare dintre voi să aflaţi ce înseamnă porunca vestită azi în Evanghelia Domnului către cei trimişi de El în mijlocul lupilor, ***„fiţi înţelepţi ca şerpii, şi curaţi ca porumbeii ?" (Mt. 10:16)***

Şarpele este foarte prudent pentru sine însuşi, dar ucigător pentru alţii, gata de apărare, dar şi de atac, având agerime şi putere; în vreme ce porumbelul este fără de răutate şi neprevăzător.Aşadar, se dă îndemn slujitorilor Domnului, nici să fie răufăcători precum şerpii şi nici fără de pază precum porumbeii, ci împreunând prudenţa necontenită cu nerăutatea, să fie pururi gata în apărarea slujirii, a dreptei credinţe şi a virtuţii, iar faţă de cei care sunt nepăsători faţă de unele ca acestea să se arate fără de răutate, încât să se şi roage pentru ei. Astfel numai se vor face tămăduire spre viaţă şi pentru cei care sunt omorâţi de şarpele cel înţelegător. Căci precum medicii prind şerpii şi extrag veninul şi apoi amestecându-l în alimente, vindecă prin el muşcăturile de şarpe la fel cel ce, în vreme de ispită, amestecă înţelepciunea şi prevederea şarpelui cu nerăutatea porumbelului, nu numai că se face pe sine imun la orice vătămare de la şarpe, adică din înşelarea diavolului, ci şi pe cei muşcaţi de el, adică pe cei înşelaţi, îi tămăduieşte, oprind lucrarea veninului şarpelui, care este păcatul şi necredinţa.

22. La fel este şi mucenicul nostru acesta, marele mucenic Dimitrie. Căci el săvârşind drumul şi păzind credinţa şi fiind gata pentru apărarea dreptei credinţe, până la sânge, într-atât s-a ferit să se împotrivească hulitorilor încât s-a şi rugat pentru ei către Domnul atât pentru cei care stăruiau în răutate, cât şi pentru cei care s-au schimbat, astfel încât să nu rămână nici o urmă, în această cetate, a necredinţei aceleia, ci prin purtările lui de grijă de multe feluri şi binefacerile de multe chipuri şi prin mijlocirile cele fără încetare către Dumnezeu, să întemeieze şi să păstreze cetatea împreună în unire, în care şi de la care dumnezeiescul martir a răbdat moarte năprasnică.

23. Această unire şi noi mai curând o arătăm, decât o dăm în schimb (căci cine dintre noi ar putea da ceva în schimb?) atunci când înmulţim lauda noastră către el, cerându-i să fim învredniciţi prin rugăciunile lui către Dumnezeu, prin slava lui cea scrisă în ceruri, pe care fie să ne învrednicim noi toţi a o dobândi, cu harul şi cu iubirea de oameni a Unuia născut, Domnul nostru Iisus Hristos, căruia I se cuvine toată slava, puterea, cinstea şi închinăciunea, împreună cu Cel fără de început al Lui Părinte şi cu Duhul Sfânt, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

(Sfântul Grigorie Palama, Omilii, vol. III, Ed. Anastasia, București, 2007)

Arhimandrit Efrem Xiropotamitul - Lauda Sfântului Grigorie Palama adusă Sfântului mare mucenic Dimitrie

”Eu am cinstit foarte pe prietenii Tăi, Doamne şi foarte s-au întărit stăpânirile lor!”(Ps. 139, 17)

Cu acest stih al lui David îşi începe cel între Sfinţi Părintele nostru Grigorie Palama lauda sa la Sfântul Dimitrie, izvorâtorul de mir, care, ca unul ce este mare Mucenic, aparţine şi ”stăpânirilor”, adică stăpânirii Sfinţilor şi Prietenilor lui Dumnezeu.

”Eu cu multă cinste înconjur pe Sfinţii Tăi, Dumnezeul meu, mare putere şi îndrăzneală au cei care sunt mai mari între ei!”, am spune şi noi azi, acordând un conţinut mult mai larg acestor cuvinte ale Regelui-psalmist. Căci, pentru noi, Prieteni ai lui Dumnezeu sunt amândoi Sfinţii şi cel care laudă şi cel lăudat, dar încă şi prietenii prietenilor lui Dumnezeu, iubitorul de Sfinţi, Preasfinţitul Păstor, kir Panteleímon, cu binecredincioasa lui turmă, care prin dumnezeiescul lor zel pentru cinstirea şi lauda acestor Sfinţi cu adevărat mari ai Mitropoliei Apostolice [a Thessalonicului] nu încetează a atrage asupra lor, fără ca ei să o dorească, îndreptăţita laudă şi dragoste a Bisericii luptătoare, dar şi a celei triumfătoare a lui Hristos.

Cuvântarea Sfântului Grigorie Palama pe care o vom prezenta azi - răspunzând la această invitaţie a Preasfinţitului, care ne face cinste – cu siguranţă a fost rostită de Sfântul Grigorie pe vremea arhieriei sale în Thessalonic, de ziua praznicului Sfântului Dimitrie şi anume după Evanghelia Dumnezeieştii Liturghii praznicale în această prea cinstită biserică şi constituie un exemplu desăvârşit de cuvânt de laudă la praznic - după cum ne arată dovezile interioare ale textului.

”Pe de o parte dorinţa ne mişcă să vorbim după putere, iar împrejurarea cere cuvânt potrivit vremii noastre; îndatorirea, zorindu-ne, nu ne lasă să ne minunăm fără motiv de măreţia Sfântului”, spune undeva la începutul cuvântului său Sfântul Grigorie.

Lunga tradiţie a prăznuirii pomenirii Sfântului Dimitrie în Thessalonic pare să fi creat un tipic anume, pe care Sfântul Grigorie îl cunoştea bine, de vreme ce el însuşi trăise destulă vreme în această tradiţie încă înainte de a deveni arhiereu. Acest tipic pare să călăuzească conţinutul cuvântării sale şi asta îl face să se simtă cumva puţin îngrădit în spusele sale.

Ar fi dorit, probabil, luând prilej de la [praznicul] mucenicului, să stăruie asupra unor subiecte duhovniceşti, dar este nevoit, de fiecare dată, să pomenească datele martirologice necesare, dar deja întru totul cunoscute, lucru care îl face să se gândească dacă nu cumva mai potrivită ar fi tăcerea.

În cele din urmă, după cum se vede pe parcursul textului, izbuteşte să le îmbine pe toate şi viaţa Sfântului şi învăţătura morală şi teologia şi retorica şi ermineutica, într-un cuvânt de laudă de o desăvârşită artă, întru totul echilibrat şi lipsit de exagerările - obişnuite în asemenea panegirice - care încarcă peste măsură cuvântul.

Ar fi zadarnic, credem, ca în această scurtă cuvântare să prezentăm chiar şi în rezumat întregul şir şi conţinut al cuvântului. Atât în ce priveşte analiza literară, cât şi cea de valoare, care oricum depăşeşte puterile noastre, ne vom limita la a ne exprima cu evlavie admiraţia faţă de ”frumuseţile cuvântului” dumnezeiescului Grigorie Palama, dăruite lui de dumnezeiasca Pronie, ca să exprime aşa cum se cuvine „adâncurile Duhului” pe care „le-a căutat” şi el, întocmai precum omonimul său, Sfântul Grigorie Teologul. Să ni se îngăduie, aşadar, să redăm selectiv unele dintre precizările cuvântului, sărind peste foarte numeroasele paralelismele biblice şi măiestrii de stil, pe care, probabil, doar o traducere competentă ar putea să le redea.

Încă din introducere, dar şi foarte adesea în curgerea ulterioară a cuvântului, Sfântul Grigorie insistă asupra numeroaselor harisme ale sfinţeniei lui Dimitrie. Lipsirea cu mulţumire de slava şi de izbânzile lumeşti îl aşează în rândul drepţilor, dar, asemuindu-l cu aceştia - şi anume cu Iov - Sfântul Grigorie îl găseşte [a fi] mult mai presus de ei. S-a învrednicit de harul prorocesc, aşa cum se vădeşte din cuvintele lui către Nestorie, cuvinte pe care Tradiţia le-a păstrat cu evlavie: „Şi pe Lie îl vei birui şi pentru Hristos vei mărturisi". Lucrarea lui misionară în Thessalonic dinaintea martiriului, de pe poziţia oficială de consul, dar şi întoarcerea la creştinism a întregului oraş al Thessalonicului care a avut loc după moartea lui, prin minunile pe care le-a săvârşit, sunt mărturii ale harului apostolic şi al vredniciei ce i s-a dăruit.

Fecioria-i şi viaţa-i neprihănită de dinainte de martiriu îl aşează cu îndreptăţire şi între cetele cuvioşilor. „Râvna înţelepciunii" şi „ştiinţa cuvântului" care îl împodobeau ca înalt demnitar al statului fac din el un adevărat Învăţător. În „orationas", acea mantie scurtă pe care o purtau pe umeri demnitarii romani când ţineau discursuri şi pe inelul lui de consul, care după martiriu au început să facă minuni în mâinile lui Lup, Grigorie nu ascunde că vede un anume simbolism al „valorii şi întâietăţii învăţătoreşti care i s-au dat în chip tainic". Doar preoţia văzută îi lipseşte […]. Mai cu seamă asupra fecioriei Sfântului Dimitrie revine de multe ori Sfântul Grigorie Palama, cel feciorelnic şi însingurat pentru Domnul.

La rândul nostru, am spune că întâlnirea tuturor acestor însuşiri ale sfinţeniei într-una şi aceeaşi persoană este o caracteristică a tuturor celorlalţi Sfinţi ai Bisericii noastre. Şi, ca să nu mergem prea departe, chiar viaţa marelui Palama, îl vădeşte nu doar Cuvios şi Învăţător şi Ierarh, dar şi Proroc şi Apostol şi chiar Mucenic – prin aceea că în anumite împrejurări ale vieţii s-a arătat gata de mucenicie. Se adevereşte iarăşi faptul că doar un mare om poate să înţeleagă şi să laude după vrednicie un alt om mare.

Un alt punct central al cuvântului Sfântului Grigorie este asemănarea lui Dimitrie cu Hristos, arătând că persoana marelui Mucenic aparţine „tipului lui Hristos, după Hristos", dacă e cu putinţă să se spună aşa ceva. Şi nu e ceva nou: neîndoielnic, pentru fiecare sfânt este valabil ceea ce spune Apostolul Pavel, „nu mai trăiesc eu, ci Hristos trăieşte în mine" (Gal. 2, 20). La Sfântul Dimitrie însă, toate datele biografice, având ca leit-motiv şi punct de pornire împungerea cu sulița în coastă, contribuie la o reprezentare nu doar mistică, ci şi exterioară a vieţii lui Hristos în persoana lui: tinereţea vârstei, fecioria, lucrarea învăţătorească încununată de martiriul de bună voie, coasta-i străpunsă care se face izvor de mir şi tămăduiri, caracterul ispăşitor pe care îl dobândeşte martiriul Sfântului pentru întregul oraş –

toate acestea sunt elemente asupra cărora foarte curând s-a atras atenţia şi probabil au luat dimensiunile de cult cuvenite, câtă vreme ulterior, pe vremea Sfântului Simeon, ele se cristalizează liturgic şi imnografic în slujbe şi cântări precum acelea care sunt auzite îndeosebi la utreniile de peste săptămână din acest sălaş al Marelui Mucenic.

Sfântul Grigorie - dincolo de faptul că aplică anumite pasaje hristologice şi modele ale Vechiului Testament Sfântului Dimitrie - referindu-se la multipla împungere a coastei lui, o socoteşte, după cuvântul apostolului Pavel, împlinire a „a lipsurilor necazurilor lui Hristos" (Col. 1, 24) pe care o săvârşesc Sfinţii pentru Trupul Lui, care este Biserica.

„Ajungând curând la desăvârşire, dreptul a apucat ani îndelungaţi" (Înţ. Sol. 4, 13). Puţinele date biografice despre mucenic şi despre scurtul lui martiriu pun întotdeauna la încercare dispoziţia de a afla şi a consemna a acelor evlavioşi care se ocupă de sinaxare, întocmai precum acel nevoitor aghiorit Vitalie, menţionat în relatările minunilor Sfântului. Iată care este nedumerirea lui, aşa cum o rezumă cel care povesteşte minunea, un anume Stavrákie: „De vreme ce atât de scurtă i-a fost lupta martirică şi fulgerător martiriul şi numai coasta i-a fost rănită, ce anume a pricinuit atâta belşug de miruri?". Există mulţi mucenici care au îndurat mai multe, mai aspre şi mai lungi chinuri, şi feciorelnici erau şi probabil că se şi desăvârşiseră şi cu suliţa în coastă au fost împunşi, după asemănarea cu Hristos. Dar ce anume l-a arătat pe Dimitrie mare mucenic şi făcător de minuni în întreaga creştinătate?

„În ce îl priveşte pe Dimitrie, în chip neprihănit toate au mers împreună" se grăbeşte să răspundă Stavrákie, cel prea meşter în cuvânt, înainte de a povesti minunea care l-a convins cu adevărat pe Vitalie. În acest punct, dumnezeiescul Grigorie simte că are mai multe de spus. Şi aici numai el poate să înţeleagă şi să îl facă înţeles pe mucenic, pe temeiul propriei lui experienţe. Iată, aşadar, cum tâlcuieşte el acest „în chip neprihănit" al lui Stavrákie: „Pentru că nici în mintea lui, spune, nu a primit [Sfântul] ceva din cele necucernice, nici nu a săvârşit vreo faptă care să nu fie plăcută lui Dumnezeu. Ci, de vreme ce a păstrat neprihănit în el dumnezeiescul Har al botezului lui Hristos, a avut totdeauna voinţa lui întocmai cu legea Domnului". Şi puţin mai jos: „[Dimitrie] era frumos, nu doar după omul cel simţitor al celor din afară, ci mult mai mult după cel lăuntric şi nevăzut, pe care văzându-l Cunoscătorul inimilor Dumnezeu, atât a fost de înrobit de frumuseţea înţelegătoare a Sfântului, încât a binevoit să Se sălăşluiască întru el şi să Se facă un sigur duh cu el şi să îl facă întru totul dumnezeiesc".

Dimitrie, cu alte cuvinte, ajunsese prin trezvie încă înainte de martiriu la desăvârşire şi la îndumnezeire şi astfel, după bunăvoirea cu neputinţă de cercetat a lui Dumnezeu, nu mai era nevoie decât de un scurt martiriu, prin care, precum un alt spic duhovnicesc a fost secerat, să fie strâns în hambarele cereşti. Cumplitele chinuri prin care a trebuit să treacă alţi mucenici întăriţi de harul lui Dumnezeu, ca să fie astfel încercată şi oţelită voinţa lor, nu au fost de trebuinţă la Dimitrie, pentru că el, aşa cum spune dumnezeiescul Palama, „înainte de a cunoaşte răul, a ales binele". Prin lucrarea trezviei, care era de Dumnezeu învăţată, se făcuse atât de desăvârşit, după propria-i alegere liberă, încât ispititorul nevăzând nici o posibilitate de izbândă, după prima ispită prin care l-a iscodit, cea cu scorpionul, nu a mai îndrăznit să se întoarcă, de teamă ca nu cumva cununile Mucenicului să se înmulţească.

Toate acestea, desigur, nu sunt menţionate cuvânt cu cuvânt în acest panegiric şi să ne ierte Sfântul Grigorie! Credem însă că exprimăm în numele lui cele asupra cărora el însuşi nu s-a putut întinde, limitat fiind de împrejurare şi de structura retorică a discursului, după cum însuşi spune. Însă, în vestitul lui cuvânt al doilea la Intrarea Maicii Domnului în Biserică, pe care l-a scris în mediul familiar al isihiei Sfântului Munte, ne dă o altă pildă mai cuprinzătoare a acestui model de „tâlcuire niptică".

Explică, aşadar, Grigorie, cel care ne învaţă tainele Născătoarei de Dumnezeu, că ceea ce a făcut-o pe Fecioara vrednică să devină Maica lui Dumnezeu a fost desăvârşirea puterii ei de alegere liberă, la care ajunsese prin trezvie şi prin sfânta isihie în vreme şederii ei în Templu.

„Înţelepciunea este la om adevărata căruntеţe şi vârsta bătrâneţilor înseamnă o viaţă neîntinată" (Înţ. Sol. 4, 9). O însuşire foarte caracteristică a sfinţeniei Sfântului Dimitrie, pe care pare să o sublinieze cu deosebire Sfântul Grigorie, este tinereţea vârstei sale. Îl numeşte „tânăr fraged", „încă întru totul tânăr" şi „în floarea vârstei". Cugetul lui înţelept însă, l-a făcut învăţător şi a însufleţit nu doar pe Nestorie, de a cărui tinereţe îi părea rău chiar şi lui Maximian, ci şi pe toţi acei „aleşi care lucrau evlavia" şi care, indiferent de vârstă, găseau scăpare în acea închisoare subterană, unde întemniţat fiind, Mucenicul îi învăţa. Pentru aceasta, bisericii Născătoarei de Dumnezeu construite pe locul acestei închisori i s-a dat mai târziu numele de „scăpare".

„Bine este omului să poarte un jug din tinereţile lui" (Plâng. Ier. 3, 27). Dovada sunt Dimitrie, Nestorie şi însuşi Palama. Tinereţea are pilde strălucite de urmat. Noi, cei mai vârstnici, să nu ne grăbim totdeauna să condamnăm entuziasmul

tineresc. Sunt necesare antidoturi puternice spre a fi anihilată otrăvirea generală din zilele noastre. Sfinţenia, jertfa, martiriul sunt singurele în stare să transfigureze lumea. Biserica s-a întemeiat, prin Sângele lui Hristos, pe mormintele şi moaştele mucenicilor. Fără jertfă, cu neputinţă este schimbarea şi transfigurarea.

Dar să ne întoarcem la cuvintele lui Palama: „Îmi vine, zice el, să spun despre Dimitrie ceea ce spune dumnezeiescul Pavel despre Hristos: Marele Dimitrie îşi arată dragostea faţă de noi prin aceea că fiind noi încă neputincioşi, el, «la timpul hotărât, a murit pentru cei necredincioşi» (Rom. 5, 6), desigur, prin Harul şi urmând Stăpânului său. Şi întreg acest oraş «s-a împăcat cu Dumnezeu prin moartea lui» (Rom. 5, 10).

Apoi continuă, înfăţişând în antiteză fostul Thessalonic idolatru şi necredincios cu vestitul centru al evlaviei bizantine pe care îl cunoştea Grigorie, cu marile şi prea frumoasele lui biserici, cu prea cunoscuta evlavie a locuitorilor lui, cu mirurile şi minunile Sfântului Dimitrie, care, precum un râu, au inundat întreaga creştinătate.

O sfântă nostalgie cuprinde orice suflet evlavios care citeşte aceste rânduri ale dumnezeiescului Grigorie. Goale sunt astăzi acele vase de marmură din cripta Mucenicului în care se scurgea mirul… Cioburile vaselor de lut în care se aduna mirul sunt acum descoperiri arheologice şi stau aşezate în vitrinele muzeelor… Înstrăinat de dumnezeieştile slujbe este locul martiriului şi al mormântului lui… Simple urme sau povestiri despre minunile lui… Fără îndoială, Thessalonicul are azi nevoie de mulţi Sfinţi Dimitrie ca „să se împace” din nou cu Dumnezeu. Căci un nou tip de idolatrie îl asupreşte.

Care e pricina? Să ni se îngăduie încă puţin vorbirea cea multă din vieţile Sfinţilor. De ce în Eghina, în insulele ionice şi în alte părţi ni se vestesc în fiecare zi atâtea minuni? Cu ce este mai prejos Sfântul nostru? Pricina neîndoielnic se găseşte la noi. El a făcut şi continuă să facă ceea ce îi dictează dragostea dumnezeiescului său suflet, implorând pe Dumnezeu pentru tesaloniceni. El a reuşit să primească îngăduinţa de a se întoarce la compatrioţii lui. Singur, ne aşteaptă ore interminabile în fiecare zi la racla lui, ca să venim, să îi destăinuim cu evlavie durerile şi cererile noastre. Cinstitul păstor, Sfântul Grigorie, îşi face şi el datoria acolo. Urmând îndemnului pe care îl face la sfârşitul cuvântului său şi imitându-l pe înaintaşul său, Sfântul Simeon [al Thessalonicului], cel între Sfinţi Părintele nostru Grigorie „înmulţeşte” lauda marelui mucenic şi încearcă pe orice cale să întărească evlavia turmei sale faţă de Sfântul Dimitrie. Nouă nu ne rămâne decât să îl urmăm.

Şi, ca să încheiem cuvântarea noastră prin cuvintele Sfântului Grigorie, să ne rugăm să ne învrednicim, prin rugăciunea stăruitoare către Dumnezeu, prin mijlocirea Sfântului slăvitului mare mucenic Dimitrie şi „prin prăznuirea fără de sfârşit în ceruri a celor mântuiţi, să ni se dăruiască nouă tuturor să dobândim harul şi iubirea de oameni a Domnului nostru Iisus Hristos, Căruia se cuvine slavă, stăpânire, cinste şi închinăciune împreună cu Cel fără de început al lui Părinte şi cu Preasfântul Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin”.

(Omilie ţinută în Biserica Sfântului Dimitrie din Tesalonic la data de 23-10-1984 şi publicată în Agioreitikí martyría nr. 5 (sept.-oct.), 1989)

Sfântul Neofit Zăvorâtul - Cuvânt de laudă la Sfântul și slăvitul mare mucenic al lui Hristos, Dimitrie

Traducere și adaptare: Laura Enache

Al lui Neofit preotul monah și zăvorâtul, cuvânt de laudă la sfântul și slăvitul mare mucenic al lui Hristos Dimitrie, despre mucenicia lui, despre minunile și cinstita lui Biserică

Binecuvintează, părinte. Dimitrie slăvitul, cel de un cort cu strălucirea cea de sus, dăruindu-ne nouă astăzi sărbătoarea lui ca pe un dar prea înalt, veniți și noi, ceata cea iubitoare de mucenici, ca, atât cât ne este cu putință, să-l salutăm cu cântări dumnezeiești și laude, ca să ni-l agonisim mijlocitor pentru noi, ca unul ce este prieten și mucenic al Împăratului Hristos. Se cuvine ca, aducând în mijloc râvna lui și voia lui cea iubitoare de Hristos și bunele virtuți ale bărbatului, să ne bucurăm dumnezeiește [1], precum este scris, că lauda dreptului veselește popoarele [2]. Dar fie ca noi nu doar să ne veselim, ci să și aducem rod de la cuvântările despre el și la pomenirile cele cu dumnezeiască cuviință.

Așadar, acest fericit Dimitrie, cu adevărat cetățean al cetății celei de sus și împărăției a avut multe cinstiri de la împărăția de jos cea pieritoare. Fiindcă era nobil și slăvit îngrijindu-se cu dor de viața curată și fără de prihană din fragedă pruncie și

---

[1] *Canonul Învierii, cântarea a 4-a.*
[2] *Pilde 29, 2.*

totodată foarte cinstit de Dumnezeu și de oameni. Pentru aceea și era întâi exceptor [3] cu dregătoria și era părtaș sfatului, iar apoi a fost proclamat proconsul al Eladei. Dar el, mulțumindu-se cu adevărata bogăție și slavă, prin faptul că era și se numea pe sine creștin, socotea ca nimic cinstirile de la împărați [4], pentru aceea, propovăduind o învățătură dumnezeiască și un cuvânt duhovnicesc, pe mulți, schimbându-i de la înșelarea idolilor, i-a adus la credința cea fără de prihană.

Pe când sfântul vorbea în public acestea în cetatea Thessalonicului și faima despre el creștea în tot ținutul, este prins de prigonitorii adevărului. Dar nu este prins ca unul care fugea, ci în timp ce își rostea înaintea poporului descoperirile lui drept-credinicioase. Așadar, fiind prins ca vânatul de câini, este adus înaintea tiranului Maximian.

Dar, având sfântul fața luminată de dumnezeiescul har, s-a spăimântat tiranul și ca și cum se rușina, nu l-a pedepsit deocamdată, ci îl ocăra ca pe un nerecunoscător și ca pe unul care predând adâncului uitării [5] cinstirile împărătești, credea în Răstignit. Acestea și alte nebunii lingușitoare aducându-i înainte, încerca să-l prade pe sfânt de credință. Dar el a stat ca un stâlp neclintit [6] și ca o stâncă pe țărm împotriva năvalei valurilor.

Întrebat iarăși de împărat dacă stăruie în credința lui în Răstignit, sfântul a răspuns: „Nu doar eu, împărate, ci de-aș putea să-i conving pe toți oamenii să creadă în Răstignit și să-i slobozesc pe toți din această nebunie și înșelare a idolilor! Iar eu sunt gata nu o singură moarte să rabd pentru numele lui Hristos, ci multe [7], dacă ar îngădui firea.

Așadar, împăratul, văzând multa îndrăznire a bărbatului și cunoscându-i hotărârea nestrămutată, s-a sălbăticit ca o fiară să-l chinuie pe sfântul. Dar și-a stăpânit mânia deocamdată, pentru că urma să se ocupe cu teatrul și stadionul. Căci în acest loc l-a întâlnit cu carul. Pentru aceasta și poruncește să fie închis mucenicul într-o cămară a cuptorului unei băi, încă neaprins, până ce se va elibera din teatrele cele deșarte și apoi astfel să-l aducă pe sfântul la cercetare.

---

[3] *Secretar în administrația bizantină care se ocupa cu promulgarea decretelor*
[4] *Fapte 19, 27.*
[5] *Sfântul Grigorie Teologul, Cuvânt la Noua Duminică, 44, 1, PG 36, 608A; Επη, 2,1, 10, 25, PG 37, 1028 A.*
[6] *Tropar Sfântului Haralambie*
[7] *Fapte 21, 13; 5, 41; 9, 16.*

Dar teatrul cetății, care se numea stadion, era împrejmuit de garduri și de unele mecanisme, prin care, în priveliștea tuturor, cei care intrau în arenă, luptând unul împotriva altuia, ucideau, spre desfătarea sângerosului împărat, care adeseori se desfăta privind la vărsările de sânge omenești.

Dar avea împăratul un luptător, pe nume Lie, puternic foarte, care se distingea prin mărimea trupului, avându-și existența din poporul Iundalon, care și în Roma și în Sermio și în Tesalonic și în multe locuri pe mulți oameni i-a ucis luptând în arenă. Pe acesta împăratul îl avea la mare cinste admirându-i puterea și cruzimea. Pe când acesta stătea în arena amintită și striga, iar împăratul făgăduia prin crainci bani celui ce voia din popor să lupte în arenă cu Lie, nimeni nu îndrăznea să lupte cu acela, fiindcă toți se temeau și numai de înfățișarea lui Lie și de curajul lui.

Atunci, așadar, împotriva acestui păcătos, un tânăr, mișcat fiind de la Dumnezeu, pe nume Nestor, frumos la chipul sufletului și al trupului, care și era cunoscut [8] dumnezeiescului Dimitrie, aleargă la el în locul unde era întemnițat și căzând la picioarele lui [9], îl roagă: „roagă-te pentru mine”, zicând, „robule al lui Dumnezeu, chemându-l pe Hristos. Vreau acum să lupt cu Lie”.

Iar sfântul, făcând semnul crucii lui Hristos pe fruntea și pe inima lui Nestor zice către el: „Mergi, fiule, și pe Lie îl vei birui, și pentru Hristos vei mărturisi”.

Iar acela încingându-se cu rugăciunea Sfântului Dimitrie, ca și cu un scut dumnezeiesc, iute vine în arenă și, scoțându-și și aruncându-și tunica, a sărit pe scări și a stat înaintea împăratului, care uimindu-se de cutezanța tânărului zice către el: „Tinere pofta banilor, pe cât se pare, te împinge la o asemenea cutezanță. Dar eu, cruțându-te pentru podoaba și floarea tinereții tale, îți voi da ție bani, primind îndrăzneala ta și pleacă, câștigând pe lângă viața însăși și banii, dar lui Lie nu-i sta împotrivă, fiindcă pe mulți care erau mai mari decât puterea ta, i-a predat morții”.

Acestea auzindu-le Nestor nici de Lie nu s-a spăimântat pentru laude, nici nu s-a lăsat atras de dărnicia împărătească, ci a zis Împăratului: „Nu pentru pofta banilor, cum spui, o, împărate, am venit la această luptă, ci ca să mă recomand ție mai bun decât Lie astăzi”.

---

[8] *In. 18, 15*

[9] *Lc. 7, 38; 8, 35.*

Atunci împăratul și sfetnicii lui, umplându-se de mânie [10] și bănuind pe Nestor de mândrie, l-au încurajat pe Lie spre uciderea acestuia.

Dar dumnezeiescul tânăr, având drept scut semnul crucii și luând în mână sabia, s-a rugat ridicându-și ochii la cer și a zis: „Dumnezeul lui Dimitrie, robul Tău, și iubitul Tău Fiu Iisus Hristos, cel ce a supus pe Goliat, cel de alt neam, lui David cel ales [11], Însuți, Doamne, și acum surpă mândria lui Lie". După ce s-a rugat astfel și a sărit printre mașinării și după ce a avut loc încăierarea, Lie a primit în inimă de la Nestor lovitură potrivită și, fiind omorât pe loc, i-a provocat împăratului cea mai de pe urmă confuzie. Dar Nestor a dat slavă lui Dumnezeu [12], fiindcă prin rugăciunile Sfântului Dimitrie a fost ucis barbarul.

Dar Maximin sărind cu mânie din tribună, l-a dus plin de ură în curțile împărătești, zicând, pe zei, dacă nu ar fi fost vreo vrajă, nu ar fi fost ucis Lie, cel ce a arătat atâtea isprăvi, de un tânăr mititel. Atunci, chemându-l tiranul pe Nestor, l-a întrebat, zicând: „Spune-ne nouă, tinere, cu ce meșeșuguri vrăjitorești sau ce ajutoare având, l-ai ucis pe Lie?"

Iar Nestor, răspunzând a zis: „Nici prin vrajă, nici prin vreun alt meșteșug, cum spui, o împărate, nu a fost ucis Lie, ci Dumnezeul lui Dimitrie, Dumnezeul creștinilor, Acesta a trimis pe îngerul Lui [13] și l-a ucis pe Lie prin mâna mea, ca pe un pierzător și mândru".

Pentru aceea umplându-se de mânie luptătorul împotriva lui Dumnezeu poruncește să fie dus și ucis Nestor, ca un creștin ce era, în partea de apus a cetății Tesalonic la așa numita Poarta de Aur și așa dumnezeiescul acesta tânăr și-a prins cununa muceniciei în ziua a 25-a a lunii octombrie.

Iar dumnezeiescul și marele acesta mucenic al lui Hristos, Dimitrie, care era întemnițat în cămară, vede ieșind din pământ o scorpie foarte mare, încercând să-i înțepe cu boldul piciorul. Dar și-a adus aminte de Cel ce i-a dat putere să calce peste șerpi și scorpii [14] și lovind scorpia și pecetluind-o cu semnul crucii, a arătat-o moartă pe loc. Îndată îngerul Domnului venind, încununează capul mucenicului cu dumnezeiască cunună, iar cununa nu era din pricina scorpiei, ci pentru moartea lui

---

[10] *Lc. 4, 28.*
[11] *1 Rg. 17, 49.*
[12] *Ps. 67, 35; Ier. 13, 16*
[13] *Ps. 151, 4; Ieș. 23, 20; Mt. 11, 10; Mc. 1, 2*
[14] *Lc. 10, 19*

pentru Hristos după puțină vreme. De aceea a și zis către el îngerul: „Pace ție, luptătorule al lui Hristos, „întărește-te și îmbărbătează-te” [15].

Atunci unii îndrăciți dintre dregători îl învinuiesc pe Dimitrie la împărat ca pricină a uciderii lui Lie. Ceea ce și auzind și împăratul și însuși citind din semne, zicea că: „Nu de bun augur ne-a fost nouă întâlnirea în arenă cu Dimitrie”. Pentru aceea și înfierbântându-se de mânie împotriva mucenicului, poruncește să fie ucis cu sulița acolo unde era întemnițat, ceea ce s-a și întâmplat fără milă din partea călăilor în multă grabă în cea de-a douăzeci și șasea zi a lunii octombrie.

Și a fost mărturia atletului scurtă și mică, dar el însuși dorea să rabde mucenicia nu doar în puține zile, ci în mai multe zile și cu chinuri multe pentru dragostea lui Hristos. Pentru aceea și Dumnezeu, cunoscătorul de inimi [16] uciderea cea într-o clipă [17], ca pe o mucenicie de mulți ani <a primit-o> [***] și a încununat dispoziția și primind scurtimea în locul unei mucenicii mai de durată, l-a împodobit pe el cu multe minuni și harisme tămăduitoare, încât și însăși racla sfintelor lui moaște, ca un izvor de apă vie [18] a izvorât mirul de-a pururea, încât mai cu ușurință se împuținează apa izvorului, decât se micșorează vreodată izvorul mirului aceluia. Căci așa a știut Dumnezeu cel măreț în daruri să slăvească pe cei ce-L slăvesc pe El [19].

Dar Lup, slujitorul mucenicului, văzând uciderea stăpânului său, a cules câștig de aici. Căci luând inelul împărătesc al sfântului și orarul lui și muindu-le pe acestea în sângele sfântului, săvârșea prin acestea vindecări ale feluritelor pătimiri și izgoniri ale duhurilor necurate. Dar răspândindu-se faima minunilor în tot ținutul Thessalonicului, ajunge până la împăratul care și îmbătându-se de mânie, poruncește să fie ucis și Lup. Care a și fost ucis în așa numitul tribunal al Thessalonicului.

Iar moaștele bine izbânditoare și prea sfinte ale Sfântului Dimitrie zăceau disprețuite de frica împăratului și a prigonitorilor. Totuși noaptea, furându-le unii bărbați credincioși, le-au ascuns în pământ, pe cât era cu putință. Dar fiindcă nu poate să se ascundă cetatea care se află pe vârf de munte [20], Izvorul minunilor nu a îngăduit să rămână ascunse moaștele, ci s-a făcut vestit sfântul în toată Macedonia și The-

---

[15] *Ios. 1, 6, 7, 9; Deut. 31, 6, 7, 23.*
[16] *Fapte 15, 8.*
[17] *Sfântul Ioan Damaschin, Sacra parallela, 13, PG 95, 1336CD*
[18] *Ier. 2, 13; In. 4, 10, 14; 7, 38.*
[19] *1 Rg. 2, 30*
[20] *Mt. 5, 14.*

ssalia, adică prin minuni, prin care și obrăznicia idolească s-a surpat, și dogmele credinței celei fără de prihană a creștinilor au strălucit.

Atunci și un bărbat dreptcredincios și slăvit, pe nume Leontie care era prefect al Illiriei, fiind plecat în țara tracilor și fiind cuprins de o boală nevindecată, este adus de ai săi în cetatea Thessalonicului într-o lectică și plecându-se deasupra mormântului aceluia tămăduitor al mucenicului, îndată a dobândit desăvârșită însănătoșire, încât se mirau și însuși prefectul, și toți cei din jurul lui de ajutorul grabnic al mucenicului și slăveau pe Dumnezeu [21] și îl prea măreau pe mucenicul Lui, Dimitrie.

Acesta îndată dărâmând cămările cuptorului aceluia și sălile de baie cu ape calde și curățind locul de orice necurăție, ridică o prea frumoasă și prea curată casă mucenicului între baia publică și stadionul de care a fost vorba mai înainte, pe care împodobindu-l cu belșug de bani, l-a înfrumusețat foarte. Care și până astăzi este înfrumusețat ca un cer pământesc, vestit fiind prin izvorul minunilor.

Acest Leontie a și adus racla dumnezeiască izvorâtoare de mir, ca un izvor nesecat pururea, care s-a făcut ca un leac alinător, vindecător al feluritelor patimi. Acesta nu s-a temut de atacurile barbarilor dușmani, aducându-l stăpân al casei nebiruit pe vestitul mucenic Dimitrie, ci adeseori a aflat izbăvirea celor robiți cum s-a întâmplat adeseori la cuvioasa lui raclă, că robi cu tot cu lanțurile lor s-au aflat dimineața din Siria și din alte țări barbare, spunând că au fost răpiți de Sfântul Dimitrie și că au fost izbăviți, purtați fiind pe sus până la biserica lui.

Dar nu numai atât, ci dumnezeiescul acesta ostaș se află aliat al împăraților credincioși, pe care și eu bucurându-mă și închinându-i-mă puțin, voi pune capăt cuvântului:

Bucură-te, ostașule nebiruit al lui Hristos [22], cu totul fericite Dimitrie, că lupta cea bună luptând, potrivit Sfântului Pavel, alergarea săvârșind și credința păzind, ai fost încununat cu vrednicie de Dumnezeu cu cununa dreptății [23].

Bucură-te, mucenice Dimitrie, că rănile lui Hristos însuți în trupul tău primindu-le [24], bucurându-te și veselindu-te ai alergat către El.

---

[21] *Mc. 2,12*
[22] *2 Tim. 2, 3.*
[23] *2 Tim. 4, 7-8.*
[24] *Gal. 6, 17.*

Bucură-te, mucenice Dimitrie, că ai fost cu adevărat imitator al lui Hristos [25]. Căci Acela pentru noi toți a fost însulițat de oșteni nelegiuiți în coasta [26] cea fără de prihană, iar tu ca un oștean dreptcredincios al Lui pentru dragostea Lui ai fost însulițat în temniță de bărbați fărădelege.

Bucură-te, mucenice Dimitrie, ca un învățător al harului și izbăvitor al celor robiți și doctor grabnic al feluritelor pătimiri.

Bucură-te, mucenice Dimitrie, ca unul care te-ai îmbogățit cu har îngeresc, ca un înger pământesc și ca un om ceresc [27], te-ai arătat plin de faimă.

Bucură-te, mucenice Dimitrie împreună cu Gheorghe și Teodor cei împreună luptători cu tine și părtașii tăi, întreit fericita armă a dreptcredincioșilor împărații noștri, sabia cu trei tăișuri a acestora împotriva barbarilor fără Dumnezeu, întreitul zid al curților împărătești, întreită pironire în inimă a dușmanilor potrivnici, cunună întreit împodobită a împăraților noștri, stâlp luminos în trei raze a călătoriei acestora „ziua și noaptea” [28], umbrarul lor în trei butuci și număr deopotrivă cu al Treimii și de trei ori dorit.

Bucură-te, ca unul care ai fost învrednicit de bucuria cea fără de sfârșit și împreună călător cu împărații credincioși.

Că a fost biruită partea noastră în zi de război, știu și eu. Dar nu vom da vina pentru înfrângere pe lipsa de acțiune a acestor trei strategi, ci roadele faptelor noastre rele i-au făcut pe vrăjmașii noștri mai puternici împotriva noastră. „Căci, zice, cum unul va alunga mii și doi vor pune pe fugă zece mii?” [29] și celelalte.

Iar sfântul acela bărbat, Leontie, făcând prea cinstită biserică mucenicului și având a se întoarce în Illiricum, s-a gândit să ia cu el ceva din moaște, ca și acolo să ridice biserică în numele sfântului. Dar sfântul venind la el noaptea, i-a retezat avântul. Luând bărbatul hlamida sfântului și o bucată din orarul care erau înroșite în sângele sfântului și făcând un cufăraș de argint și, punându-le acolo, a pornit la drum. Ajungând la un râu, numit Dunărea și neputând să-l treacă din pricina vremii de iarnă și vâltoarei curentului, a rămas pe mal așteptând să scadă râul, dar acesta mai mult se umfla decât scădea.

---

[25] *1 Cor. 4, 16; 11, 1; Ef. 5, 1.*
[26] *In. 19, 34.*
[27] *Sfântul Andrei Criteanul, Slava de la Litia din 24 iunie, troparul profetului Ilie*
[28] *Ps. 1, 2.*
[29] *Deut. 32, 30.*

Iar dumnezeiescul Dimitrie, venind la el noaptea, i-a zis: „Depărtează toată frica de la tine și necredința și urcă-te în carul tău, luând în mâini racla pe care o duci și treci fără de îndoire râul împreună cu cei de sub tine”.

Și făcând așa bărbatul a trecut râul și astfel, izbăvit fiind în Sermio, a pus sfânta raclă cu cele sfințite ale ei în locul în care a zidit altă biserică sfântului mucenic Dimitrie, aproape de cinstita biserică a mucenicei Anastasia cea purtătoare de biruință, unde au și izvorât râuri de minuni.

De care și pe noi, Hristoase Împărate, izvorând ca un izvor al păcii [30], umple-ne, luminează-ne, curățește-ne, tămăduiește-ne, vindecă sufletele cu trupurile prin rugăciunile slujitorului Tău și mucenicului Dimitrie și ale prea curatei Născătoarei de Dumnezeu, ca și de aici să fie slăvit prea sfântul Tău nume, că Ție se cuvine toată slava, cinstea și închinăciunea, împreună cu Tatăl și Sfântul Tău Duh tot-deauna, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

(Sfântul Neofit din Cipru, Scrieri III Panegirice, Editura Doxologia)

[30] *Is. 48, 18; 66, 12.*

Din învăţăturile Cuviosului Paisie Aghioritul) - Sfântul mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir şi ucenicul său, Nestor - Jertfa care aduce bucurie

Din cartea "Trezire duhovnicească" cuprinzând învăţăturile cuviosului Paisie Aghioritul:

În vremea noastră se răreşte jertfa

"Copiii sunt o mare bătaie de cap", mi-a spus o femeie ce le avea pe toate, dar care se îngreuia să aibă copii. Atunci când o mamă gândeşte aşa, ea este o femeie netrebnică, pentru că de obicei mamele au dragoste.

Pe o fată, înainte de a face familie, se poate ca mama ei s-o deştepte la ora 10 dimineaţa. Dar din clipa în care va deveni mamă şi va trebui să-şi alăpteze copilul, să-l spele, să-l cureţe, nu doarme nici noaptea, pentru că porneşte motorul [*Adică începe copilul să plângă*].

Atunci când omul are duh de jertfă nu murmură, nu se îngreuiază, ci se bucură. Lucrul cel mai important este ca cineva să aibă duh de jertfă. Dacă acea femeie ar fi spus: "Dumnezeul meu, cum să-Ţi mulţumesc? Nu mi-ai dat numai copii, ci şi multe alte bunuri… Câţi oameni nu au nimic şi eu am atâtea case, am avere de la tatăl meu, bărbatul meu are salariu mare, scot încă două salarii de la chirii şi nu mă chinuiesc! Cum să-Ţi mulţumesc, Dumnezeul meu? Nu am fost vrednică de lucrurile acestea". Dacă ar fi gândit astfel, plictiseala ei ar fi plecat, fiind înlocuită cu slavoslovia. Chiar şi numai dacă ar fi mulţumit lui Dumnezeu ziua şi noaptea, ar fi fost destul.

- ***Părinte, jertfa aduce bucurie?***

- O, ce bucurie! Această bucurie a jertfei, astăzi n-o gustă oamenii. De aceea sunt chinuiţi. Nu au idealuri în ei înşişi, se ingreuiasă să trăiască. Nobleţea duhovnicească, lepădarea de sine sunt puterea care îl pune în mişcare pe om. Dacă nu există această putere, omul se chinuieşte. Mai demult, la sate, unii mergeau noaptea să deschidă fără zgomot vreun drum, fără să-i vadă cineva, ca să fie iertaţi atunci când vor muri. Acum rar mai întâlneşti acest duh de jertfă. Am văzut şi acolo, în Sfântul Munte, la o procesiune pe monahi, cum treceau pe lângă nişte rugi şi îşi agăţau camilafcile lor în ele. Dar nimeni nu-i rupea ca să înlesnească şi pe ceilalţi. Toţi se plecau, ca să nu se agaţe. Făceau metanie la rugi? Măcar de ar fi fost Rugul cel Sfânt, s-ar fi potrivit! Dar fiecare spune: "Lasă s-o rezolve celălalt şi eu să-mi fac treaba mea". Dar de ce să n-o faci tu, căci tu i-ai văzut primul? Aşa fac mirenii care nu cred în Dumnezeu. Ce să fac cu o astfel de viaţă? Mai bine să mor de o mie de ori. ***Scopul este ca fiecare să se gândească la celălalt, la durerea celuilalt.***

Lumea şi-a pierdut controlul. A plecat mărimea de suflet, jertfa de la oameni.

V-am spus de câteva ori în ce situaţie eram atunci cu hernia acolo la Coliba… Atunci când cineva suna clopoţelul la poartă, ieşeam să le deschid, chiar şi prin zăpadă. Dacă cel ce venea avea probleme serioase, atunci nici nu mai simţeam durerea mea, deşi mai înainte eram căzut la pat. Îl serveam cu o mână şi cu cealaltă îmi ţineam hernia. Cât timp vorbeam nici nu mă sprijineam, deşi mă durea tare, ca să nu înţeleagă acela că mă doare. Atunci când pleca, căzeam jos grămadă de durere. Şi aceasta nu pentru că mai înainte îmi trecuse durerea, că mă făcusem bine ca prin minune, ci îl înţelegeam pe celălalt şi astfel uitam de durerea mea.

Minunea se săvârşeşte atunci când participă cineva la durerea celuilalt. Totul este să-l simţi pe celălalt ca pe fratele tău şi să te doară pentru el. Durerea aceasta îl mişcă pe Dumnezeu şi El săvârşeşte minunea. Pentru că nu există nimic altceva care să mişte pe Dumnezeu ca nobleţea, adică jertfa. Dar în vremea noastră este rară nobleţea, pentru că a intrat iubirea de sine, interesul. ***Rar se află un om să spună: "Să dau rândul meu celuilalt şi lasă să mai întârzii eu". Puţine sunt sufletele acestea binecuvântate care se gândesc la celălalt. Chiar şi la oamenii duhovniceşti există un duh potrivnic, duhul nepăsării.***

Binele este bine, dar numai atunci când cel ce îl face jertfeşte ceva din sine: somn, odihnă etc. De aceea a spus Hristos: "***din sărăcia ei…***"[*Lc. 21, 4.*]. Atunci când sunt odihnit şi fac binele, aceasta nu are valoare. ***Dar atunci când sunt obosit şi când cineva îmi cere, de pildă, să-i arăt drumul şi o fac, atunci are valoare.*** Sau când sunt sătul de somn şi merg să stau noaptea cu cineva care are nevoie de ajutor, nici aceasta nu are mare valoare. Dacă-mi place şi vorba, pot să fac aceasta ca să mă bucur de tovărăşie, să mă destind puţin. ***Dar dacă sunt obosit şi fac o jertfă ca să ajut pe cineva, simt o bucurie paradisiacă. Atunci mă bombardează binecuvântarea lui Dumnezeu!***

Când cineva se îngreuiază nu numai să facă o slujbă cuiva, ci chiar să facă o treabă pentru el însuşi, unul ca acesta se oboseşte în odihnă. Insă unul care ajută se odihneşte în osteneală.

Cel care are duh de jertfă, dacă ar vedea, de pildă, pe cineva care nu are putere trupească lucrând şi ostenindu-se, îi va spune: "Stai puţin să te odihneşti", şi va face el treaba aceluia. Cel slab se va odihni trupeşte, iar celălalt va simţi odihnă duhovnicească. ***Orice ar face cineva, s-o facă cu toată inima sa.*** Altfel nu se schimbă duhovniceşte. ***Orice se face din inimă, nu oboseşte.*** Inima este ca un motor care se încarcă. Cu cât lucrează mai mult, cu atât se încarcă mai mult. Vezi, şi drujbele, atunci când taie vreo buturugă moale, fac Vru... şi se opresc, iar când taie vreuna sănătoasă, se zoresc, se încarcă şi lucrează. ***Şi nu numai când dăm, dar şi când trebuie să luăm ceva, să nu ne gândim la noi înşine, ci să căutăm totdeauna ce odihneşte pe celălalt suflet. Să nu existe înlăuntrul nostru nesaţiu, să nu avem gândul că suntem îndreptăţiţi să luăm oricât vrem şi să nu rămână nimic pentru celălalt.***

- Părinte, iarăşi e vorba de duhul jertfei.

- Dar în viaţa duhovnicească toată esenţa este aici. Dacă ai şti ce bucurie simte omul atunci când se jertfeşte! Nu-şi poate exprima bucuria ce o simte. Din jertfă iese bucuria cea mai înaltă. ***Numai atunci când omul se jertfeşte, se înrudeşte cu Hristos, pentru că Hristos este Jertfă.*** Omul trăieşte de aici raiul sau iadul. Cel care face binele se veseleşte, deoarece este răsplătit cu mângâierea dumnezeiască. Iar cel care face răul suferă.

Odihna mea se naşte atunci când il odihnesc pe celălalt

- ***Părinte, dacă cineva n-a gustat bucuria jertfei, cum poate ajunge la jertfă?***
- ***Dacă se pune în locul celuilalt.***

Când eram în armată, adesea locul de tragere era plin cu apă; bateriile la aparatul de transmisie trebuiau schimbate şi aceasta era foarte greu, pentru că linia era încărcată. Eram ud până la mijloc, mantaua era leoarcă. Însă preferam să fac singur treaba aceasta ca să nu se chinuie alţii. Şi mă bucuram că o făceam.
Comandantul îmi spunea: "Când faci tu treaba sunt liniştit, dar mi-e milă de tine. Spune şi altuia să meargă",
"Nicidecum, aceasta mă bucură, domnule comandant", îi spuneam. In companie mai era un transmisionist, dar în incursiuni nu-l lăsam să care nici bateria, nici aparatul de transmisie, deşi erau grele, ca să nu se primejduiască.
Acela mă ruga: "De ce nu mi le dai şi mie?".
"Tu ai femeie şi copii", îi spuneam.
"Dacă te omoară pe tine, voi da răspuns lui Dumnezeu". Şi astfel Dumnezeu ne-a păzit pe amândoi, n-a îngăduit să murim nici eu, nici el.

Pentru un om sensibil este mai de preferat să moară din dragoste, ca să-l protejeze pe aproapele său, decât să stea nepăsător sau să-i fie frică şi după aceea să fie înjunghiat mereu de conştiinţa sa toată viaţa.

Odată, în timpul războiului răzvrătiţilor, atunci, în timpul incursiunilor, răzvrătiţii ne încercuiseră în afara unui sat şi militarii voiau să arunce sorţi, cine să meargă în sat pentru provizii.
"Voi merge eu", am spus. Dacă ar fi mers cineva fără experienţă sau neatent, se poate să-l fi omorât şi după aceea aş fi avut remuşcări.
"Mai bine să mor eu", m-am gândit, "în loc să moară altul şi apoi să mă omoare pe mine conştiinţa mea în toată viaţa. Cum voi suferi după aceea? Conştiinţa îmi va spune: «Il puteai salva. De ce nu l-ai salvat?»". Posteam şi eram flămând.., dar să trecem peste aceasta.

Atunci şi comandantul îmi spune: "Şi eu prefer să mergi tu, căci prinzi şi păsările din zbor, dar să mănânci, ca să prinzi putere". Am luat arma şi am pornit. Răzvrătiţii m-au luat drept unul de-al lor şi m-au lăsat să trec. Am mers în sat, am urcat într-o casă cu etaj. O bătrână ce locuia acolo mi-a dat provizii şi m-am întors înapoi la companie.Atunci, iarna, în zăpadă am simţit cea mai mare bucurie.

Mi-aduc aminte că m-am trezit într-o noapte, pe când ceilalţi dormeau. Zăpada acoperise corturile. Mă duc, iau aparatul de transmisie, îi scot zăpada din găuri şi văd că funcţiona. Alerg la comandant şi-i spun aceasta. În noaptea aceea am scos cu cazmaua din zăpadă 26 de îngheţaţi.

Eu n-am făcut nimic pentru Hristos. Dacă 10% din cele ce le-am făcut în armată le-aş fi făcut pentru Hristos, acum aş fi făcut minuni! De aceea, mai târziu, când am devenit călugăr spuneam: "In armată atâta m-am chinuit pentru Patrie, dar acum ce fac pentru Hristos?". Adică faţă de greutăţile pe care le-am îndurat în armată, în călugărie mă simţeam a fi ca un fiu de împărat – indiferent dacă aveam sau nu posmag. Pentru că în incursiuni ştii ce post făceam? Mâncam zăpadă. Ceilalţi alergau şi aflau câte ceva de mâncare. Eu însă cu aparatul de transmisie în spate nu mă puteam mişca.

Odată, treisprezece zile n-am mâncat, numai o pâine militară şi o jumătate de hering ne-au împărţit. Apă beam din urmele animalelor. Şi nici nu era curată, de ploaie, ci cu nămol. Odată am băut o… portocaladă! Eram sleit de sete. Am văzut o urmă de animal plină de apă verde şi am băut, am băut… După aceea în călugărie şi gângănii să fi avut apa, mi se părea o mare binecuvântare. Cel puţin semăna cu apa.

***

Odată, într-o după-amiază s-a tăiat linia telefonică. Era decembrie 1948. Zăpada era mare. La ora 4 după-amiază vine ordin să mergem în sat, la două ore distanţă, să reparăm linia şi apoi să ne întoarcem iarăşi la cazarmă. Dar ziua nu mai avea nici două ore de lumină. Iar militarii erau morţi de oboseală şi nu aveau curaj să pornească. Şi unde să afli linia cu atâta zăpadă!
- Nu ştiaţi. Părinte, drumul şi unde era linia?
- Drumul îl ştiam cam pe unde este, dar ne-ar fi prins noaptea. In sfârşit, mi-au dat o grupă şi am pornit. La început, în cazarmă, am deschis drumul cu lopata aruncând zăpada, ca să-l mulţumim pe comandant.
După aceea spun: "Să mergem, pentru că trebuie să ne şi întoarcem". Mergeam eu înainte, deoarece ceilalţi cârteau mereu.

“Grecia nu moare niciodată, ci murim noi”, îmi spuneau. Şi repetau mereu aceleaşi cuvinte. Înaintam, mă afundam în zăpadă, mă trăgeau afară; iarăşi mă afundam, şi iarăşi mă scoteau. Aveam şi o sabie pe care o înfigeam în pământ ca să cercetez terenul. Trebuia să controlez mereu. Mergeam înainte, “Inaintaţi!, le spuneam; pe aici nu trec animale ca să rupă firul. Numai în gropi, unde firul este în aer, acolo să controlăm“.

In cele din urmă am ajuns la un sat care avea terase şi, fiindcă vântul viscolise zăpada, nu distingeai nimic. Când am ajuns la terase, am căzut în adâncul unui troian. Ceilalţi s-au trudit mult până ce m-au scos. Apoi, încet-încet cu toţii am coborât de pe o terasă pe alta – nu mă întreba cum! – şi seara târziu am ajuns în sat. In nişte gropi am aflat firul rupt, l-am legat şi am putut comunica cu căpitanul. “Să vă întoarceţi“, ne-a spus căpitanul. Dar cum să ne întoarcem? In afară de faptul că era noapte, cum să urcăm terasele? Le coborâsem de-a rostogolul. Unde să afli drumul?

“Dar cum să ne întoarcem acum pe un asemenea urcuş? – îi spun. La coborâre, în sfârşit, am coborât! Să ne întoarcem mâine dimineaţă prin cealaltă parte a satului, ocolindu-l”.

“Nimic”, spune căpitanul, “în seara aceasta“. Din fericire l-a auzit un aghiotant pe căpitan şi l-a rugat să ne lase să rămânem noaptea aceea în sat, şi astfel am rămas. La o casă ne-au dat două-trei cergi [Cergă = pătură groasă de lână] şi deoarece m-a lovit o durere în spate – căci aşa cum mergeam înainte şi deschideam cărarea în zăpadă, devenisem tot lac de transpiraţie – celorlalţi le-a fost milă de mine, căci într-un fel eu am tras greul, fiind cel ce mersesem înainte, şi m-au pus la mijloc ca să mă încălzesc. Atunci am mâncat numai o bucată de pâine militară. Dar în toată viaţa mea nu-mi aduc aminte să fi simţit o bucurie mai mare.

Am fost nevoit să vă spun acestea, ca să înţelegeţi ce înseamnă jertfa. Nu v-am spus toate acestea ca să mă aplaudaţi, ci ca să înţelegeţi de unde iese bucuria duhovnicească.

***

După aceea la Biroul de Transmisiuni unul îmi spunea minciuni: “Vine tatăl meu şi trebuie să mă duc să-l văd. Te rog, stai puţin în locul meu”.

Altul: “A venit sora mea” - şi nici nu-i era soră.

Un altul, oarecare, îmi spunea altceva, şi eu stăteam mereu în post pentru unul şi pentru altul şi mă jertfeam.

După aceea măturam, făceam curăţenie, deoarece acolo, în compania de Transmisiuni, era interzisă intrarea altora. Nici măcar vreun ofiţer de la altă companie nu putea intra înăuntru, pentru că era vreme de război. Nu puteam lua femeie să facă curăţenie. Luam aşadar mătura şi curăţăm peste tot. ***Acolo am învăţat să mătur.***

"Aici este o slujire", îmi spuneam; "este într-un anumit mod un loc sfinţit, nu este frumos să fie neorânduială". Nu aveam obligaţia să mătur şi nici nu ştiam să mătur. Nu cumva am pus vreodată mâna pe mătură acasă? Şi să fi vrut s-o iau, sora mea m-ar fi omorât în bătaie cu ea. ***Ceilalţi îmi spuneau "femeie de serviciu", sau "veşnica victimă". Dar nu luam în seamă vorbele lor. Şi nici nu făceam acestea ca să aud vreun mulţumesc. Ci le făceam de la mine, pentru că le simţeam ca pe o necesitate şi mă bucuram.***

- Părinte, nu vă veneau deloc gânduri de-a stânga? Nu spuneaţi de pildă: "Celălalt se plimbă, nu se duce să-şi vadă sora".

- Nu, nu-mi trecea prin minte nici un gând de acest fel. ***Din clipa când celălalt îmi spunea: „Te rog, dacă poţi, stai puţin", primeam fără să murmur.***

Altul îmi cerea bani şi-mi spunea că îi trebuie, chipurile, pentru copiii lui, dar el nu numai că nu-i trimitea la copii, ci cerea şi de la femeia lui bani, ca să cheltuiască pentru sine. Ai înţeles? Nici nu făceam acestea ca să-mi spună "bravo", ci o simţeam ca o nevoie. Fiindcă nu ieşeam afară, ceilalţi profitau de aceasta şi lăsau în seama mea toată treaba. Făceam toate treburile din companie. Şi mai erau şi o grămadă de semnale de transmisiuni. Toate staţiile sunau mereu. Devenisem o ruină. O perioadă de timp am avut mereu 39° temperatură, dar n-am spus nimănui nimic. După aceea am căzut din cauza suprasolicitării. Am leşinat şi m-au aruncat pe o targă. "Haide, Benedicte [*Benedict se numea predicatorul laturei aceleia şi camarazii stareţului îl numeau "Benedict" atunci când voiau să râdă de el.*]", îi auzeam spunând, "să mergem cu targa la reparaţie capitală, acolo unde se repară maşinile stricate!". Şi m-au dus la spital. Iar acolo eram părăsit. Cine să-mi dea vreo atenţie? Toti căutau de răniţi. Simţeam însă o bucurie, acea bucurie ce izvorăşte din jertfă. Pentru că odihna mea se naşte atunci când îl odihnesc pe celălalt.

Pe cât uităm de noi înşine, pe atât îşi aduce aminte Dumnezeu de noi

Cel care se jertfeşte şi are credinţă în Dumnezeu, nu se pune la socoteală pe sine însuşi. Atunci când omul nu cultivă duhul de jertfă se gândeşte numai la sine şi

vrea ca toţi să se jertfească pentru el. Dar cel ce se gândeşte numai la sine, unul ca acesta se izolează şi de oameni, se izolează şi de Dumnezeu – izolare îndoită – şi prin urmare nu primeşte harul dumnezeiesc. Unul ca acesta este un om netrebnic. Dacă ati şti câte greutăţi are cel ce se gândeşte numai la sine! Nimeni nu-l va sprijini la vreo nevoie. Şi desigur, nici sprijin dumnezeiesc nu va avea. După aceea va căuta peste tot ajutor. Adică se va chinui căutând ajutor de la oameni, dar ajutor nu va afla. Dimpotrivă, cel ce nu se gândeşte la sine, ci mereu se gândeşte la alţii, în înţelesul cel bun, la unul ca acesta se va gândi mereu Dumnezeu şi apoi se vor gândi la el şi ceilalţi oameni. Cu cât uită de sine, cu atât îşi aduce aminte Dumnezeu de el. Iată, într-o viaţă de obşte un suflet mărinimos se jertfeşte, se dăruieşte. Credeţi, oare, că ceilalţi nu văd jertfa acestuia? Se poate ca ceilalţi să nu se gândească la acest suflet ce se dăruieşte în întregime şi nu se cruţă pe sine? Se poate ca Dumnezeu să nu se gândească la unul ca acesta? Mare lucru! Aici vede cineva binecuvântarea lui Dumnezeu, felul în care lucrează Dumnezeu.

Omul dă examene în greutăţi. Aici se vede dacă are dragoste adevărată, jertfă. Şi când spunem că cineva are jertfire de sine, înţelegem că în clipa primejdiei nu se socoteşte pe sine, ci se gândeşte la ceilalţi. Vezi că şi proverbul spune: „Prietenul la nevoie se cunoaşte”. Dacă, de pildă, acum ar cădea bombe – Doamne, fereşte! – s-ar vedea cine se gândeşte la celălalt şi cine se gândeşte la sine. Cine a fost învăţat să se gândească numai la sine, la o greutate tot la sine se va gândi, iar Dumnezeu nu-l va băga în seamă pe acest om. Dacă de acum nu se gândeşte cineva la sine, ci se gândeşte la ceilalţi, şi la primejdie se va gândi la alţii. Atunci se vor arăta cei care au jertfă adevărată şi cei care sunt iubitori de sine.

Dacă omul nu începe de acum să facă vreo jertfă, să-şi jertfească o dorinţă, un egoism, cum va ajunge să-şi jertfească viaţa sa într-o clipă grea? Dacă acum se gândeşte la osteneală şi caută să nu se ostenească puţin mai mult decât altul în vreo treabă, cum va ajunge la starea să alerge ca să moară el şi să nu fie omorât aproapele lui? Dacă acum pentru lucruri mici se gândeşte la sine, atunci când i se va primejdui viaţa sa, cum se va gândi la celălalt? Atunci va fi mai greu. Vor veni ani grei şi, de pildă, dacă pe vecinul său, având acela temperatură, îl va vedea căzând în drum, îl va lăsa şi va pleca. Şi va spune: “Mă duc să mă odihnesc, ca să nu cad şi eu”.

In război, viaţa ta este în cumpănă cu a celuilalt. A alerga unul ca să-l scape pe celălalt este o dovadă de nobleţe. Atunci când nu există jertfă, fiecare caută să se scape pe sine însuşi. Şi este un lucru constatat: cel care în război caută numai cum să se scape, îşi află obuzul. Se duce, chipurile, să se păzească şi îşi sparge capul.

De aceea nimeni să nu caute să scape, mai ales când aceasta este în defavoarea celorlalţi.

Îmi aduc aminte de o întâmplare din războiul cu albanezii. Un soldat avea o placă de piatră ca să-şi protejeze capul. Între timp, trebuind să meargă puţin mai departe, a lăsat-o jos. Imediat vecinul său se duce şi i-o ia. Îşi spuse: "Acum este o ocazie bună ca s-o iau eu". Dar în aceeaşi clipă, tac!, cade un obuz peste el şi îl zdrobeşte. Acesta vedea focurile de arme şi a luat acea placă să scape; nu s-a gândit la celălalt care urma să se întoarcă să-şi ia placa. S-a gândit numai la sine şi şi-a justificat oarecum fapta sa: "Dacă celălalt s-a dus puţin mai încolo, pot să-i iau placa". Da, a plecat, dar placa era a lui.

***

Un altul, cât timp a durat războiul, încerca să fugă de luptă. Pe nimeni nu lua în seamă. Ceilalţi ajutau, acesta stătea acasă. A căutat să scape de război până în ultima clipă, când lucrurile se agravaseră. Mai târziu, când au venit englezii, s-a dus la cazarmă, s-a prezentat la Zerba şi, deoarece avea cetăţenie americană, a aflat prilej şi a fugit în America. Dar îndată ce a ajuns acolo, a murit. Femeia lui, sărmana, spunea: "A fugit să scape de Dumnezeu!" Acesta a murit, în timp ce alţii care au fost şi în război au trăit.

Cei care mor cu bărbăţie nu mor

Imi aduc aminte că în armată toţi soldaţii aveau un scop comun. Eu am încercat ceva, dar jertfă exista şi la ceilalţi, indiferent dacă credeau sau nu în cealaltă viaţă.

"De ce să moară celălalt? Este familist", spuneau şi mergeau aceia într-o incursiune primejdioasă. Jertfa ce o făceau aceştia avea mai mare valoare decât jertfa ce o făcea un credincios. Cel credincios credea în dreptatea dumnezeiască, în răsplata dumnezeiască, în timp ce aceia nu ştiau că jertfa pe care o făceau nu se pierde şi că vor primi răsplată pentru ea în cealaltă viaţă.

In timpul ocupaţiei germane, atunci cu Dabachi [*Dabachi Constantinos, erou naţional, colonel în armata greacă în timpul celui de al 2-lea război mondial. A murit în 1943.*], italienii au arestat mai mulţi tineri ofiţeri greci, i-au băgat într-un vapor şi i-au înecat. După aceea, pe primii pe care i-au prins, i-au chinuit ca să mărturisească despre cei care au arme. Acolo să vedeţi ce jertfă au făcut nişte mireni!

***

In Koniţa, lângă casa noastră, acolo unde acum au zidit Biserica Sfântului Cosma Etolul, mai înainte era o geamie. Ii închideau în geamie şi îi băteau toată noaptea cu biciul, care avea la capetele lui bile cu ghimpi sau cu cabluri jupuite, de capetele cărora legau bucăţele de plumb. Iar această sârmă de oţel crăpa şi jupuia pielea. Şi ca să nu se audă strigătele acelora, cântau sau puneau muzică. De aici a ieşit zicala "bătaie cu muzică". Ii spânzurau cu capul în jos şi, sărmanii, vărsau sânge pe gură, dar nu vorbeau, căci se gândeau: "Dacă noi mărturisim"' – ştiau pe cei care aveau arme – "după aceea îi vor bate pe fiecare în parte ca să mărturisească". De aceea primii au spus: "Să murim noi, ca să le dovedim că alţii nu au arme".

Erau şi unii care pentru o oca sau cinci ocale de făină spuneau că, de pildă, cutare are două arme. Lumea era înfometată şi se vindeau unii pe alţii.

***

Atunci şi unii italieni dintr-un batalion alcătuit din copii lepădaţi, ca nişte barbari şi-au arătat ura lor. Luau copiii mici şi-i puneau goi pe soba încinsă şi-i ţineau acolo să se ardă. Şi îi ardeau, ca părinţii lor să mărturisească dacă ei sau alţii au arme. „Nu am, nu am", spuneau cei mari, iar aceia le ardeau copilaşii. Vreau să spun că deşi aceia erau mireni preferau să moară, ca ceilalţi să nu mănânce bătaie sau să fie omorâţi. In felul acesta au salvat multă lume. Datorită acelor viteji s-a păstrat neamul nostru.

Cei care mor cu bărbăţie nu mor. Dacă nu există eroism, nu se face nimic. Şi să ştiţi că cel credincios este şi viteaz. Makriianis [*Makriianis Ianis (1797-1864). A fost unul din fruntaşii Revoluţiei de la 1821. A jertfit totul pentru reuşita Revoluţiei. Este arestat în 1852, iar în 1854 este graţiat. Bolnav, cea mai mare parte a timpului o petrece în casă sau într-o peşteră din apropiere, pe care a umplut-o cu icoane. Moare la 27 aprilie 1864.*], sărmanul, ce a suferit! Şi în ce ani!

- "Imi fumegau ochii", spune undeva, Părinte.
- Da, îi fumegau ochii. Datorită încordării şi neliniştii ce-o avea, ochii lui parcă scoteau aburi fierbinţi. Se afla în acea stare şi din durere şi dragoste se jertfea mereu. Nu se gândea la sine şi nu se socotea pe sine niciodată. Nu se temea că o să-l omoare atunci când se lupta pentru patrie.

Makriianis trăia experienţe dumnezeieşti. Dacă ar fi devenit călugăr, cred că n-ar fi ajuns departe de Marele Antonie. Făcea 3.000 de metanii în fiecare noapte şi avea şi răni. I se deschideau rănile şi îi ieşeau intestinele afară când făcea metanii, după care le băga înapoi. Trei metanii de ale mele fac cât una de-a lui. Uda pământul cu

lacrimile lui. Noi, dacă am fi fost în locul lui, am fi mers la spital ca să ne îngrijească. Ne vor judeca mirenii!

Cel ce nu se socoteşte pe sine primeşte putere dumnezeiască

- ***Părinte, v-aţi primejduit vreodată în război?***
- O, numai o dată sau de două ori? Mă gândesc acum cât de mult m-a ajutat Dumnezeu şi mă cutremur. Atunci nu mă gândeam la aceasta. Mai ales la moarte nu mă gândeam deloc. Atunci când eşti hotărât să mori, nu te temi de nimic. Hotărârea pentru moarte echivalează cu mii de închisori. Moartea este o asigurare, în război companiile sfinte au ca steag capul de mort; sunt hotărâţi să moară. Cel care nu se socoteşte pe sine, pentru binele altuia sau pentru binele obştesc, primeşte înlăuntrul său putere dumnezeiască. Şi să vedeţi, dacă cineva se mişcă din spirit de jertfă, Dumnezeu îl acoperă.

Îmi aduc aminte, odată eram întăriţi în spatele unei stânci. Eu am săpat o groapă şi m-am ascuns puţin. Vine unul şi-mi spune: "Să intru şi eu". Vine altul şi-mi spune şi acela: "Să intru şi eu". I-am lăsat să intre, deoarece mi-au cerut-o şi am rămas eu afară. Seara, când au căzut mai multe proiectile, un proiectil mi-a trecut razant cu capul. Purtam glugă, nu aveam cască. "Băieţi", am strigat, "m-a lovit proiectilul!". Pun mâna pe cap, nu văd sânge; o pun din nou, nimic. Proiectilul a trecut razant cu capul şi mi-a ras părul din faţă până-n spate, făcându-mi o cărare de 6 cm lăţime.

Voi n-aţi trecut ani grei, ocupării, n-aţi văzut război, duşmani etc. - şi mă rog să nu vedeţi - şi nici nu înţelegeţi mai nimic despre acestea. Însă aceşti ani sunt ca o oală care fierbe şi şuieră. Este nevoie de o obişnuinţă cu viaţa grea, de vioiciune, de bărbăţie.

Dacă se va întâmplă ceva, căutaţi să nu vă afle complet nepregătite. Să vă pregătiţi de acum, ca să puteţi înfrunta o greutate. Ce a spus Hristos? Nu a spus: '***Fiţi gata***" *[Mt. 24, 44 şi Lc. 12, 40.*]? Astăzi, când trăim în nişte ani atât de grei, cu atât mai mult trebuie să fim de trei ori mai pregătiţi. Nu este numai moartea năpraznică cea pe care va trebui s-o înfruntăm, ci sunt şi alte primejdii. Să alungăm aşadar aranjarea [*Comoditatea, traiul bun, funcţiile sigure.*] noastră. Să lucreze mărimea de suflet. Să existe duh de jertfă.

Acum văd ceva care este aproape să se întâmple, dar se amână mereu. Numai amânări mici. Cine le face? Oare nu Dumnezeu amână ceea ce trebuie să se întâmple? Hai încă o lună, două… Situaţia aşa merge [*S-a spus în noiembrie*

1984.]. ***Dar deoarece nu ştim ce ne aşteaptă, pe cât puteţi, să cultivaţi dragostea. Acesta este lucrul cel mai important dintre toate: să aveţi între voi dragoste adevărată, frăţească, nu mincinoasă.*** Atunci când există interesul cel bun, durerea, dragostea, omul totdeauna lucrează corect. Bunătatea, dragostea sunt putere. ***Pe cât puteţi, să aveţi discreţie şi să nu vă deschideţi oricui.*** Unul va spune celuilalt şi acela altuia, şi ce va ieşi? Se poate ca şi dintr-o prostie să faceţi rău şi apoi să vă daţi cu capul de perete. Să fi văzut discreţie în armată! Dacă erai în primejdie să fii prins, prima treabă era să distrugi datele secrete. Rupeai datele bucăţele ca să le înghiţi.

O dată când m-am aflat în primejdie le-am înghiţit. Pentru că, de le-ar fi găsit răzvrătiţii, ar fi aflat că în cutare loc se află armata, că are nevoie de hrană etc. şi ar fi transmis ei semnale în folosul lor la centru şi atunci ar fi venit aviaţia şi le-ar fi aruncat lor alimentele iar armata ar fi bombardat-o. Ai înţeles? S-ar fi dat ei drept armată. Dacă te prindeau şi erai transmisionist, îti scoteau unghiile cu cleştele, ca să mărturiseşti secretele. Şi preferai să ţi se scoată unghiile, decât să trădezi. Unuia i-au ars subsuorile ca să le dea o scrisoare, dar nu a dat-o, a rămas paralizat. N-a mărturisit şi de aceea s-a făcut mărturisitor. Chiar şi femeile care duceau documente secrete, ascunse în samare, erau hotărâte să moară.

Moartea în război ispăşeşte multe păcate, pentru că fiecare se jertfeşte să-i apere pe ceilalţi. ***Cei care îşi jertfesc viaţa lor din dragoste curată, ca să-i protejeze pe semenii lor, îl urmează pe Hristos. Aceştia sunt cei mai mari eroi, pentru că şi moartea tremură înaintea lor, fiindcă ei înfruntă moartea din dragoste şi astfel câştigă nemurirea, luând cheia veşniciei de jos, de sub placa mormântului şi înaintând neîmpiedicaţi spre fericirea veşnică.***

Toată viaţa monahului este o jertfă

Pe monah îl ajută ca în toată viaţa să aibă dragoste şi jertfă. El a pornit să moară pentru Hristos. Adică a pornit pe calea jertfei. Neavând nici o obligaţie, monahului i se impune să cultive duhul jertfei. Mireanul n-a pornit să moară pentru Hristos. Apoi are şi obligaţii. Se gândeşte la familia lui, la copii, de aceea are şi circumstanţe atenuante şi i se justifică aceasta.

De pildă, într-un război, unul care are familie încearcă să evite primejdia, ca să nu-i rămână copiii pe drumuri, nu se gândeşte că, dacă el evită pericolul, poate muri un altul care are şi acela copii. In sfârşit, acolo există cel puţin un interes pentru

familie. Îşi spune: “Să nu-mi rămână copiii pe drumuri”. Se poate să nu creadă în cealaltă viaţă şi de aceea încearcă s-o păstreze măcar pe aceasta.

- Părinte, monahul trebuie să se jertfească mereu pe sine?

- Ascultă, n-am spus că toată viaţa monahului este o jertfă? Ce altceva să facem? Dacă monahul şchioapătă în această privinţă, atunci nu este monah. Şi atunci ce fel de nevoinţe duhovniceşti mai face unul ca acesta? Atunci când nu există jertfă, nu încap cele duhovniceşti. Toate lucrurile duhovniceşti pe care monahul le face fără jertfă nu sunt nimic. In Sfântul Munte aceste lucruri duhovniceşti se numesc “sperietori de ciori”. Adică un călugăr care face astfel de lucruri duhovniceşti nu poate alunga diavolii, ci numai ciorile. ***Atunci când omul ia în serios nevoinţa pe care trebuie s-o facă în această viaţă, are în el flacără dumnezeiască.*** Dacă lipseşte această flacără dumnezeiască este nefolositor. Aceasta este cea care îi dă bucurie, îi dă vioiciune, îi dă mărime de suflet. Este ceea ce a spus Domnul: „***Foc am venit să arunc***” [*Lc. 12, 49.*]. Când există acest foc dumnezeiesc, atunci şi psalmodia şi rugăciunea lui, fie că sunt pentru sine, fie pentru alţii, dau rezultate. Mai ales inima femeiască are mare putere atunci când se curăţă. Şi sporeşte mult în rugăciune. Se face radar. Cel care nu are mărime de suflet, jertfă, va avea sau bucurie lumească sau supărare lumească; el nu va putea simţi veselia duhovnicească.

De aceea vă spun să cultivaţi jertfa, înfrăţirea. Fiecare din voi să dobândească o astfel de stare duhovnicească, spre a putea să se descurce singură într-o împrejurare grea. Dacă cineva nu are stare duhovnicească se teme, deoarece se iubeşte pe sine. Se poate ca şi de Hristos să se lepede, să-L trădeze. Trebuie deci să fiţi hotărâte pentru moarte. Se jertfesc oamenii mireni care nici nu cred în rai. Noi credem că nimic nu se pierde şi că jertfa noastră are sens. Mirenii, stăpâniţi de neştiinţă în toate, să se jertfească, să se primejduiască spre a-l apăra pe semenul lor, iar monahii să nu se jertfească? Noi, pentru dragostea lui Hristos, am pornit spre moarte. Obligaţii nu avem şi dacă nu avem nici jertfă, atunci ce facem? Şi furnica va râde după aceea de noi. Ai văzut furnici să-şi bată joc de oameni? Işi bat joc însă de cei trândavi!

- Părinte, oare se poate să am râvnă să slujesc şi totuşi să nu am intenţii curate?

- Se poate. Atunci când ţelurile nu sunt curate, sufletul nu află odihnă. Aşadar îşi dă seama de aceasta şi încearcă să le cureţe.

M-a impresionat un suflet ce a venit zilele acestea. Când află că cineva este bolnav şi suferă, nu poate dormi, îl doare şi plânge. Şi trăieşte în lume. A dezvăluit aceasta cuiva, iar acela i-a spus: „Aceasta poate fi şi ispită”. Se poate

ca lucrul acesta să fie ispită? Numai atunci când o face cineva cu intenţia de a ieşi în evidenţă, se poate să-l înşele diavolul şi să trăiască o stare falsă.

Să vă scoateţi pe voi din acţiunile voastre. Atunci când omul iese din sine, se desprinde de pământ. Se mişcă în altă atmosferă. Cât timp rămâne în sine, nu se poate face om ceresc, nu se poate viaţă duhovnicească fără jertfă. Să vă aduceţi aminte că există şi moarte. Şi fiindcă vom muri, să nu ne îngrijim atât de mult de noi înşine. Nu zic să nu luăm aminte până într-atât încât să ne vătămăm, ci să nu ne închinăm la odihnă. Nu spun ca cineva să se arunce pe sine în primejdii, ci să aibă puţin eroism, bre copile! Cu ce bărbăţie înfruntau eroii moartea în luptă!

Un monah care a fost împreună cu Kondilis - Kondilis a fost un patriot, un erou - mi-a povestit următoarele: atunci, în timpul războiului din Asia Mică, când au debarcat lângă Constantinopol, Kondilis, din corabie, de îndată ce a văzut Constantinopolul de departe, a început să facă ca un nebun: "Bre băieţi, oricum vom muri", striga. "Ce mi-e azi, ce mi-e mâine! Dar să murim vitejeşte, bre băieţi! Să murim eroi pentru patrie". Nu avea răbdare nici să tragă la uscat. Din nerăbdarea şi râvna ce-o avea, n-a văzut că încă nu ajunsese corabia la uscat, ci a sărit şi a căzut în mare. Până într-atât! Nu ştia nici să înoate, ci au sărit unii şi l-au scos.

- Părinte, ne-aţi spus să încercăm să ieşim din orice acţiune a noastră. Dar cum se face asta?

- Voi le vreţi pe toate de-a gata. Ce înseamnă a mă scoate pe mine? Când mă scot? Cum să ne scoatem pe noi înşine din dragostea de sine? Cum să ne filtrăm dragostea noastră? Pe cât nu mă socotesc pe mine, pe atât mă scot pe sinemi. Şi atunci când ne tăiem voia, slăbiciunea, odihna, atunci ne scoatem pe noi înşine. Prin ascultare şi tăcere, multe dispar din noi înşine. Ne scoatem pe noi înşine şi atunci când dragostea noastră nu are interes urât, dar ea trebuie să aibă şi jertfă, înţelegeţi aceasta? Se poate, de pildă, ca o soră să meargă la Stareţă şi să vadă că altă soră vrea şi ea să meargă. Dacă îndată îi dă loc aceleia să meargă, cu toate că ştie că aceea nu are motive serioase să meargă, atunci are ascultare, jertfă etc. Şi dacă-i dă rândul ei cu toată inima şi nu vorbeşte cu Stareţa, îi va vorbi însuşi Hristos. Dar aceasta s-o simtă ca ceva firesc, să i-o spună inima ei, nu s-o facă numai aşa, în mod simplu, deoarece astfel au spus Sfinţii Părinţi. In felul acesta primeşte harul lui Dumnezeu îndoit. Atunci una este ajutată duhovniceşte de un om, în timp ce cealaltă este ajutată dumnezeieşte de Insuşi Hristos.

Există mireni care fac o astfel de jertfă pe care n-o fac nici monahii. In lume – şi aceasta îmi face mare impresie - cu toate că unii oameni se poate să nu creadă, să

aibă slăbiciunile lor, patimile lor, mă minunez de felul cum iconomiseşte Dumnezeu lucrurile încât să aibă o inimă care se înmoaie uşor. Dacă văd pe cineva că are nevoie, deşi este un necunoscut, se duc şi-i oferă ajutor. Mulţi care nu cred nici în rai, dacă văd o primejdie, aleargă să ajute ca să nu se întâmple vreun rău, şi mor aceia ca să se salveze vieţi, îşi dau şi averile etc.

Cu câţiva ani în urmă, la o fabrică, un lucrător era în pericol să fie prins de o maşină. Şi deşi erau destui bărbaţi, a alergat o femeie să-l salveze. Bărbaţii, care aveau şi putere trupească, priveau… In cele din urmă l-a salvat, dar aceea a fost prinsă de hainele ei şi a murit. Muceniţă. Mare lucru!

Astfel de oameni nu se gândesc la sinea lor, ci o aruncă afară. Iar când o aruncă afară, atunci intră Hristos înlăuntrul lor".

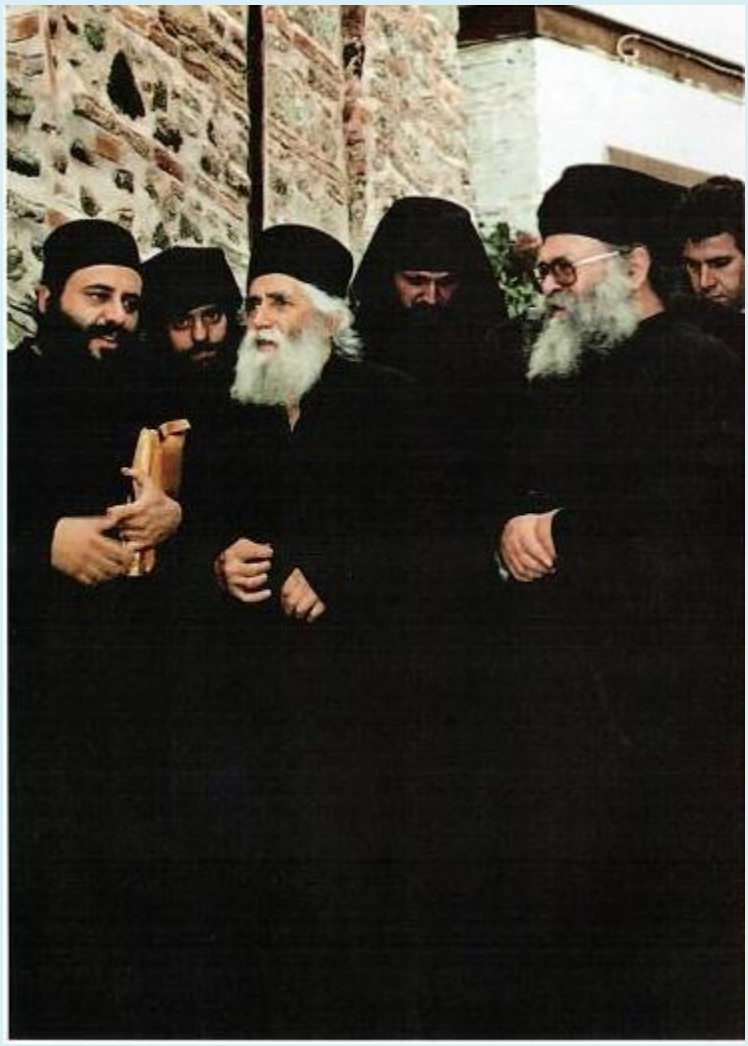

Sfântul Antim Ivireanul - Cuvânt de învăţătură la octombrie 26, în ziua Sfântului şi marelui mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir asupra cutremurului

„Doamne, mântuieşte-ne, că pierim.“ Matei, 8.

Pomenirea marelui mucenic Dimitrie, ce să prăznuieşte astăzi în toată lumea, ce altceva aşteaptă de la adunarea iubitorilor de prăznuire, făr’ numai laude şi cântări. Însă eu, cunoscându-mă nevrednic şi slab întru ştiinţă, nu îndrăznesc să-i împletesc cununi de laude, nici să-i vestesc precum se cuvine măririle minunilor lui. Căci altă învăţătură cearcă muceniceştile lui luptări şi alt prăznuitor trebuie pentru luminatele lui nevoinţe.

Drept aceia las să laude alţii lucrurile lui cele slăvite, alţii să povestească cea peste firea omenească bărbăţia sufletului său şi alţii să spuie vitejiia cea mare, cu care a răbdat ranele şi moartea. Iar eu, ca un neputincios la vorbă, precum mă îndemn să mă minunez de ele cu mintea, aşa şi a le cinsti mă silesc cu tăcerea şi mă întorc cu vorba iar, la începutul cel dintâi: „Doamne, mântuieşte-ne, că pierim“.

Pentru ca să arăt înaintea dragostei voastre nevoia ce au petrecut apostolii în corabie şi grabnic ajutor ce le-a dat Hristos în mijlocul mării şi nădăjduesc, cu darul sfântului, să vă folosiţi sufleteşte. Ce vă poftesc să ascultaţi cu dragoste şi cu socotinţă. Înfricoşat lucru socotesc, cu adevărat, să fie stătut tulburarea mării de astăzi, de vreme ce şi Sfânta Evanghelie o numeşte mare (zicând): „Şi iată cutremur mare se făcu în mare.“

Mi se pare ca când aş vedea înaintea ochilor mei chipul ei, de toate părţile să sufle vânturi mari, să se strângă împrejurul vântului nori negri şi deşi, toată marea să spumege de mânie şi petutindenea să se înalţe valurile, ca nişte munţi. Mi se pare că văd corabia apostolilor ca o luptă cu multă sălbăticie tulburarea mării: de o parte o bat valurile, de altă parte o tulbură vânturile; de o parte o ridică spre cer, de altă parte o pogoară la iad. Mi se pare că văd pe feţele apostolilor zugrăvită, de frică, moartea: unul să se cutremure, altul să se spăimânteze; unul să se tulbure, altul să strige şi toţi cu suspinuri şi cu lacrimi să ceară, cu rugăminte, ajutor de la Hristos, ce dormea: „Doamne, mântuieşte-ne, că pierim“.

Eu însă nu mă minunez nici pentru tulburarea mării, pentru căci fiind o stihie nestatornică, aşa îi este pururea din fire, când să fie lină şi când să se tulbure, nici pentru tulburarea apostolilor, pentru căci nevoia aduce pururea tulburare şi frică la oameni, ce mă minunez, cum s-a întâmplat că îndată ce a alergat şi îndată ce s-a rugat, îndată au luat şi ajutorul.

“Şi se făcu linişte mare“, zice Evanghelia. Au încetat valuri, a pierit întunericul, s-a împrăştiat norii, s-a smerit marea şi corabia întreagă şi făr’de nici o vătămare, au ajuns la adăposteală.

Cercând eu pricina acestei minuni ce s-a făcut făr’de zăbavă, aflu de la tâlcuitorii Sfintei Evanghelii cum că alta n-au fost fără numai rugăciunea ce au făcut apostolii cu un glas şi cu un suflet; toţi deodată au strigat, toţi s-au rugat, toţi au cerşit deodată ajutor: „Doamne, mântuieşte-ne, că pierim“. Şi pentru aceia Domnul a ascultat, îndată rugăciunea lor şi pe toţi i-a mântuit, pe toţi i-a păzit; n-a lăsat să piară nici unul în tulburarea mării.

Drept aceia şi dumnezeiescul Theofilact: doarme, zice, Domnul, pentru ca să alerge apostolii, ce era înfricoşaţ la ajutorul Lui, să- l roage şi să ia pricină din rugăciunea lor cea de obşte, să-i mântuiască din nevoie. Cu adevărat, mare învăţătură ni se dă nouă cu aceasta, pentru ca să luăm pildă, să ne rugăm şi noi lui Dumnezeu la nevoile noastre cele de obşte.

Lumea aceasta este ca o mare ce se tulbură, întru care niciodată n-au oamenii odihnă, nici linişte. Corăbiile între valuri sunt împărăţiile, crăiile, domniile şi oraşele, mulţimea norodului, poliţiile, supuşii, bogaţii şi săracii, cei mari şi cei mici, sunt cei ce călătoresc şi se află în nevoie.

Vânturile cele mari ce umflă marea sunt nevoile cele ce ne supără totdeauna. Valurile ce luptă corabia sunt nenorocirile carele se întâmplă în toate zilele. Norii ce negresc văzduhul, fulgerele ce orbesc ochii, tunetele ce înfricoşează toată inima vitează sunt întâmplările cele de multe feluri, neaşteptatele pagube, înfricoşările vrăjmaşilor, supă-rările, necazurile ce ne vin de la cei din afară, jafurile, robiile, dările cele grele şi nesuferite, carele le lasă Dumnezeu şi ne înconjoară, pentru ca să cunoască credinţa noastră şi să ne vadă răbdarea.

Acum dar, pentru ca să mântuiască norodul de acestea şi să lepede deasupra lor nevoia cea grea, oare care este, mijlocirea mântuirii? Acea mijlocire ne-o învaţă cu pilda lor norodul cel israiltenesc, când se supără de oştile lui Hananeu, împăratul Aradului, în pustiu; ne-o învaţă locuitorii din Vetulua, când s-au ocolit în cetatea lor de oastea cea groaznică a lui Olofern; ne-o învaţă Esdra, când se întorcea cu norodul lui Israil în Ierusalim, mântuit din robia Vavilonului; ne-o învaţă ninivitenii, când au scăpat de periciunea, care de spre partea lui Dumnezeu le-a fost spus prorocul Iona. Toate acestea, pentru căci s-au rugat cu un glas şi cu un gând şi au cerşit de la Dumnezeu ajutor, s-au mântuit.

Zice Sfânta Scriptură: „Şi să ruga Israil rugă Domnului şi auzi Domnul glasul lui Israil şi dede pe Hananeu sub mâna lui.“ Şi locuitorii ce era ocolit în Vetulua au strigat către Domnul, cu toţii deodată, neîncetat şi a ascultat Domnul rugăciunea lor şi i-a mântuit din mâinile lui Olofern. Zice Esdra: „Am cerşit de la Dumnezeul nostru cale dreaptă nouă şi coconilor noştri şi la toată agonisita noastră şi ne-a ascultat pre noi.“ Şi iar ninevitenii au strigat către Dumnezeu, neîncetat şi s-au îmbrăcat în saci, de la mare până la mic; şi văzu Domnul lacrimile lor şi n-a stricat pe ei, nici dobitoacele, nici cetatea lor. Drept aceia, zice David la Psalm 21: „Pe tine au nădăjduit părinţii noştri, nădăjduiră şi ai izbăvit pe dânşii; către tine au strigat şi s-au mântuit."

Dar ce mai cer eu din istoriile Scripturii şi din pildele ei să învăţ în ce chip să fugim din întâmplările şi nevoile ce ne vin? Însuşi Dumnezeu ne învaţă, prin rostul lui David, la Psalm 49 (zicând): „Şi mă cheamă pe mine în ziua necazului tău şi te voi scoate şi mă vei proslăvi." Şi la Psalm 90: „Striga-va către mine şi voi asculta pe el. Cu dânsul sunt în necaz, scoate-voi pe dânsul." Şi iarăşi prin rostul proroculuiIsaia, la 41 de capete zice: „Şi să vor bucura lipsiţii, pentru că vor cere

şi eu voi asculta, Dumnezeul lui Israil şi nu voi părăsi pe ei“. Asemenea zice şi la 29 de capete ale Ieremiei şi la al 10 a Zahariei. Şi Domnul nostru Iisus Hristos aceasta ne învaţă în Sfânta Evanghelie: „Cereţi (zice) şi se va da vouă “.

Şi, pentru ca să ne încredinţăm mai mult cum că făgăduiala lui este nemincinoasă, adaugă la 11 capete ale lui Marcu: „Toate câte veţi cere rugându-vă, să credeţi că veţi lua şi vor fi vouă “. Şi de pe aceasta putem cunoaşte cum că nu este alt lucru mai de folos şi mai cuviincios decât a ne ruga, împreună cu toţii, să cerem de la Dumnezeu ajutor şi să alergăm la milostivirea lui. De am ţinea acest sfat şi această învăţătură, ce ne dă Domnul şi să-l facem când ne înconjoară întâmplările şi nevoile cele mari, o cât ajutor şi câtă mângâiare am lua de la nemăsurata milă a lui Dumnezeu.

Dumnezeu este tată de obşte al tuturor. Pe toţi ne iubeşte ca pe nişte adevăraţi fii ai lui şi nu poate răbda milostivirea lui cea iubitoare de oameni să ne aflăm pururea în ticăloşii şi în nevoi, ce numai aşteaptă rugăciunea noastră; ia aminte să audă glasurile noastre; stă pururea cu urechile deschise, pentru ca să ne asculte, îndată ce vom chema numele Lui cel sfânt.

Dar ce voiu să zic de nesimţirea cea mare a oamenilor acestui veac? Toţi pătimesc, toţi sunt în scârbe, toţi suspină sub jugul cel greu al nevoii. Dar este cineva să zică, împreună cu David: „Către Domnul, când m-am necăjit am strigat?“ Sau zice cineva, vreodată, lui Dumnezeu, întru supărările lui: miluieşte-mă, Doamne şi mă ascultă? Noi poftim să ne ajute Dumnezeu şi să ne facă milă făr’de a-L ruga.

Dar cine este împăratul acela, sau cine este stăpânitorul acela, care să împarţă milă norodului său sau să uşureze pe suppuşii lui de dările cele grele, făr’ de a-l ruga şi făr’de a-i dovedi nevoia lor? Sau, să zic mai bine, care este tatăl acela ce dă pâine feciorilor lui, făr’ de a-i cere? Şi aceia ce nu face un împărat cu norodul său şi un tată cu feciorii lui, fără de rugăciune, vreţi să o facă Dumnezeu cu noi, netrebnicii, din voinţa sa, fără de a ne ruga lui?

„Sărac trufaş a urât sufletul meu“, zice Domnul la 25 de capete ale lui Sirah. Nu poate răbda Dumnezeu nici cu un mijloc pe acei ce sunt lipsiţi, ticăloşi, nenorociţi şi apoi se înalţă şi stau îngâmfaţi întru ale sale şi nu vor să se arate cum că au trebuinţă. Şi cine socotiţi să fie aceştia? Noi suntem, cu toţii, care pătimim atâtea scârbe nesuferite şi stăm în cumpănă să pierim de nevoi, de nenorociri şi cu toate acestea nu ne smerim înaintea lui Dumnezeu, nu ne plecăm cerbicea de trufia cea multă ce avem, nu alergăm cu suspinuri şi cu lacrimi să cerem ajutor de la Dumnezeu.

Şi cum dar se va mântui norodul, cum să scuture această ticăloasă de ţară sarcina cea grea a relelor ce o supără? Noi socotim numai cu puterea noastră şi cu înţelepciunea noastră, care este nebunie înaintea lui Dumnezeu, să chivernisim norodul şi să-l apărăm de rele? Dar în zadar trudim. Că zice Hristos: „Făr'de mine nu veţi putea face nimic.“ Şi David iar, la Psalm 126: „De nu va păzi Domnul cetatea, în deşert o păzesc păzitorii."

Însă mie mi să pare cum că mulţi (din cei ce ascultă) pot să răspundă la câte am zis până acum, că noi şi mult ne rugăm lui Dumnezeu, când ne vin scârbele şi nevoile şi cădem la mila lui, dar nu vedem nici o mântuire, nici suntem încredinţaţi cum că ajung rugăciunile noastre la cer, măcar că aceasta nu o cred să o facă nimeni.

Iar să vă spui ce a răspuns Tiveriu chesarul unui tânăr, carele pentru multele lui răutăţi se afla la închisoare şi să căznea ticălosul multă vreme în legături, cu foame, cu sete, întru întunericul puşcăriei. Şi, de vreme ce cunoştea că nu este pentru dânsul nici o nădejde de mântuire, a cerşit de la împăratul, cu mare rugăminte, să poruncească să-i dea moarte, pentru ca să se mântuiască din caznile ce pătimea, căruia i-a zis Tiverie: „Tu încă n-ai aflat har înaintea ochilor mei şi-mi ceri o facere de bine ca aceasta?"

Şi de vreme ce un vinovat n-are îndrăzneală înaintea împăratului celui pământesc, măcar să-i ceară moarte, dar noi, că suntem vinovaţi înaintea Atotputernicului împăratului Dumnezeu şi încărcaţi de grele păcate, cum poftim să asculte Dumnezeu rugăciunea noastră şi să dea bunătăţile ce cerem? Citiţi la 59 de capete, la Isaia, să înţelegeţi pricina pentru ce rugăciunile noastre nu află ascultare la urechile lui Dumnezeu. Zice prorocul: au nu poate mâna Domnului a mântui? Au îngreuit-au urechia Lui ca să nu asculte? Ce socotiţi - zice - cum că nu poate prea puternică mâna lui Dumnezeu, să vă mântuiască din nevoile voastre? Au doar socotiţi că are astupate urechile Lui şi nu ascultă rugăciunea voastră? Ba nu este aşa; ci pentru păcatele voastre (zice) a întors faţa lui de la voi, ca să nu vă miluiască. Păcatele voastre cele multe sunt acelea ce opresc mila Lui şi acelea nu lasă rugăciunile voastre să ajungă înaintea scaunului dumnezeieştii lui măriri. Căci mâinile voastre (zice) pângărite-s cu sânge; buzele voastre grăiesc fărădelege; limba voastră strâmbătate cugetă; picioarele voastre aleargă pe calea răutăţii; nimeni nu grăieşte drept, nimeni nu va să facă judecată adevărată.

Şi cum dar, să vă asculte Dumnezeu? Cum să vă mântuiască din nevoile voastre? Şi cum, ziceţi mai bine, cum îndelung rabdă, cum îngăduieşte şi cum poate suferi şi nu ne cufundă pe toţi, ca pe sodomiteni? (Slavă, îndelungii răbdării tale, Doamne, slavă ţie).

Via, filosoful, mergea odată pe mare cu corabia şi era împreună cu el, nişte oameni răi. Şi, apucându-i furtună mare, era să piară. Iar oamenii cei răi au început a se ruga dumnezeilor lor, să-i mântuiască din nevoie. Iar filosoful le-a zis: rogu-vă, tăceţi, să nu vă priceapă care cumva dumnezeii că sunteţi aici, că adevărat vă va cufunda. Asemenea zic şi eu către păcătoşii ce se roagă, că mai bine este să tacă, decât cu buzele lor cele spurcate, să aducă rugăciuni, către Dumnezeu la nevoile lor, că în loc de a afla mântuire, poate să piară desăvârşit pentru păcatele lor.

Să cuvine întâi să lăsăm răutatea, jafurile, strâmbătăţile, urâciunea, vrajba, zavistia şi atunci să ne rugăm, pentru căci atunci vom afla ascultătoare urechile lui Dumnezeu. Că zice Sfântul Ioan Zlatoust: „Când din buze curate iase rugăciunea, atunci ajunge la nemomita ureche a Stăpânului." Când noi suntem curaţi, atunci ajunge şi rugăciunea noastră la cer. Însă afară de aceasta trebuieşte şi alta, pentru ca să ne mântuim de nevoile noastre, cu mijlocul rugăciunii. Se cuvine, că precum este răutatea şi întâmplarea de obşte, să fie şi rugăciunea de obşte. Toţi să ne rugăm, toţi să cerem ajutor, precum au făcut şi apostolii astăzi în corabie, de au strigat toţi cu o gură şi cu o inimă: „Doamne, mântuieşte-ne că pierim.“ Iar nu unul să se roage şi altul nici să gândească; unul să plângă şi altul să râdă; unul să se întristeze şi altul să se bucure. Pentru căci atunci adevărat, Dumnezeu nu ne ascultă.

Zice Hristos la Matei, în 18 capete, că: „De se vor tocmi doi dintru voi pe pământ de tot lucrul carele ar cere, fi-va lor, de la Tatăl meu cel din cer.“ Deci dar, când doi, uniţi se vor ruga, câştigă mila; cu cât mai vârtos vor câştiga, când tot norodul şi toată mulţimea, cu un glas şi cu o gură şi cu o inimă, vor cere de la Dumnezeu ajutor.

Pentru aceasta vă poftesc, feţii mei, aşa să vă rugaţi, pururea şi toţi deodată. Şi mai vârtos întru aceste vremi ce s-au înmulţit nevoile şi pe toţi, împreună, de toate părţile ne-au înconjurat nenorocirile, necazurile şi scârbele. Că zice David: „Voia celor ce se tem de El va face şi rugăciunea lor va auzi şi-i va mântui pe dânşii." Ne va asculta pururea Dumnezeu, când toţi cu inimă curată îl vom ruga şi ne va mântui de toate primejdiile şi din toate nevoile, prin rugăciunile marelui mucenic Dimitrie, ce să prăznuieşte astăzi, a căruia rugăciuni să păzească pe înălţatul domnul nostru şi toată cinstita boerime şi tot norodul creştinesc. Amin.

(Extras din cartea: „Sfântul Antim Ivireanul - Didahii”)

Sfântul Antim Ivireanul - Cuvânt de învăţătură în 26 a lunii octombrie, asupra cutremurului şi a marelui mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir

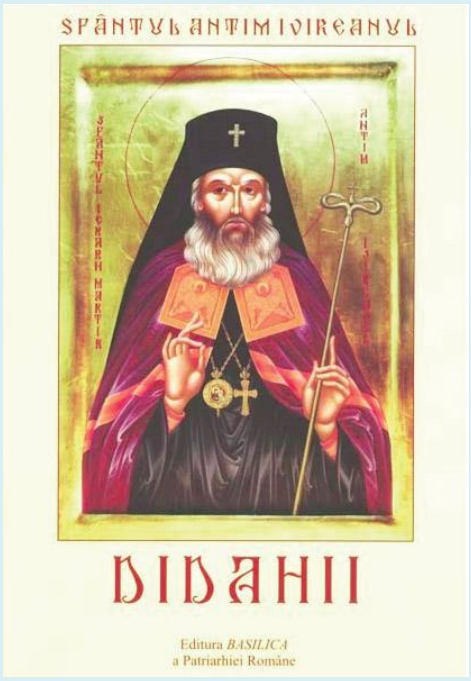

„Şi iată cutremur mare se făcu în mare, cât să acoperea corabia de valuri.“

Precum un tată din aceşti pământeşti, fiind din sine bun şi drept, are firească dragoste a iubi pe toţi feciorii lui, tot într-o potrivă şi a-i cinsti tot întocmai şi a le împărţi averea şi bunătăţile lui, tot într-un chip, nedând unuia mai mult şi altuia mai puţin, sau să iubească pe cel dintâi mai vârtos decât pe cel de pe urmă, fără numai când însuşi feciorul se va face mai ascultător, sau mai neascultător poruncilor tătâne său; şi aşa cu acest mijloc, poate fi el pricina a înmulţi dragostea tătâne său asupra lui, sau a o împuţina, precum pentru ascultarea aceasta şi neascultarea ne-o însemnează în pildă Mathei evanghelistul, zicând, cum că un om avea doi feciori şi unuia şi zicea să facă voia lui şi se făgăduia, iar nu o făcea; şi celuilalt îi zicea, şi el nu se făgăduia şi făcea.

Aşa este de bun şi de drept tatăl tuturor, Dumnezeu, cât toate zidirile, ca nişte faceri ale Lui le-a născut şi bunătatea o face întocmai, la toate, după vrednicia a fieştecăruia. Drept aceia va să cinstească pe îngeri, ca pe nişte zidiri mai aproape şi fără de trupuri, ce strălucesc cu nemurirea, va să cinstească pe oameni ca pe nişte chipuri ale sale, va să cinstească cele neînsufleţite, adică cerul şi pământul şi toate câte-s pe dânsul.

Şi este cinstea cea mai aleasă la acestea toate îndoită: cinstea cea dintâi a fost la venirea cea dintâi pe pământ a lui Hristos, iar a doua cinste va să fie la înfricoşata a doua venire a Lui. Deci cu venirea lui cea dintâi a slăvit pe îngeri, căci a învrednicit pe Gavriil a fi slugă întâi la taina purtării de grijă, iar celelalte mulţimi de îngeri la naşterea lui cea sfântă, din Preacurata Fecioară, lăudând pe Dumnezeu şi zicând: „Slavă Dumnezeului celui din înălţime şi pe pământ pace“.

Pe oameni încă i-a cinstit cu dragostea, precum zice prea înţeleptul Pavel, la 5 capete către Romani, că: „Vrăjmaşi fiind, ne-am împăcat cu Dumnezeu, prin moartea Fiului lui, cu mult mai vârtos fiind împăcaţi ne vom mântui întru viaţa lui“. Aşijderea şi celelalte toate le-a cinstit Dumnezeu, ca toate să le aducă sub un cap în Domnul nostru Iisus, precum zice iarăşi Pavel, la capul cel dintâi către Efeseni, adică: „Arătându-ne nouă taina voii sale după bună plăcerea sa, care a pus mai înainte întru Dânsul, spre isprăvnicia plinirii vremilor, ca toate să le adune sub un cap, întru Hristos, cele din cer şi cele de pe pământ, întru Dânsul". Şi iarăşi una câte una le-a cinstit cu oarecare podoabă ce le-a dat; văzduhul l-a cinstit cu pogorârea îngerilor şi a Duhului Sfânt, că au trecut printr-însul; apele cele dulci le-a cinstit cu sfântul botez; pământul l-a cinstit cu cutremurul, cu deschiderea mormintelor şi cu învierea morţilor. Urma, drept aceia, să cinstească şi marea cea sărată; şi a cinstit-o cu tulburarea cutremurului.

„Şi iată, cutremur mare se făcu în mare.“ Pentru cutremur spun filozofii elinilor cum să se fi făcut din amestecarea stihiilor, zicând unii într-un chip, alţii într-alt chip, fieştecarele după puterea sa, scoţând însă de la mijloc pe Dumnezeu, carele este pricina cea dintâi. Ci noi, acum, de această dată, vom lăsa într-o parte cele ce au zis Anaxagora, Aristotel, Dimocrit şi Anaxament şi vom crede mai vârtos pe dumnezeul filosof, pe David, carele zice: „Cela ce caută pe pământ şi-l face de se cutremură şi întorcându- şi faţa, se vor tulbura".

Drept aceia, socotind şi noi a fi pricina cea dintâi a cutremurului Dumnezeu, avem să zicem la această vorbă 3 lucruri:

⇒ *întâi, pentru ce să se facă cutremurul în mare;*
⇒ *a doua, pentru ce să doarmă Hristos în corabie;*
⇒ *a treia pentru ce să lase pe ucenici să se tulbure.*

Şi zicem la cea dintâi. Marele Dumnezeu, în Sfânta Scriptură, îndoit se zice a fi în lucrare: spre chivernisirea neamului omenesc, certând şi miluind. Certând însemnează la Isaia 9 capete, unde spune urgia lui Dumnezeu cea multă asupra lui Israil, zicând: „Şi a luat Domnul de la Israil capul şi coada“, mare şi mic, într- o zi. Şi, miluind, iar la Isaia mărturiseşte lui Dumnezeu, însuşi Israil zicând: „Bine te

voiu cuvânta, Doamne, căci te-ai urgisit asupra mea şi ai întors mânia ta şi m-ai miluit pe mine“. Pentru urgia lui Dumnezeu zice şi prorocul David: „Tinerii lor i-a mâncat focul şi fetele lor nejelite erau; preoţii lor de sabie au căzut şi văduvele lor nu s-au tânguit“. Iar pentru mila lui Dumnezeu zice la Psalmul 68: „Ascultă-mă, Doamne, că e bună mila la şi după mulţimea îndurărilor tale, caută asupra mea“.

Şi, de vreme ce am zis că Dumnezeu este îndoit în lucrare, spre chivernisirea oamenilor, amândouă cu înţelepciune le lucrează. Iar încă zic şi aceasta cum că, de demult, Dumnezeu mai mult se arăta cercetător şi certa lumea cu armele stihiilor, adică cu focul, cu văzduhul, cu apa şi cu pământul acesta, carele este maica tuturor oamenilor.

⇒ *Cu apa a certat pe vremea lui Noe, când a făcut potopul şi a înecat tot trupul, de la om până la dobitoc, precum zice Moise la al 7 cap.*
⇒ *Cu focul a certat pe sodomiteni în zilele lui Avraam, arzându-le cetăţile lor, precum zice la cartea Facerii, la 19 capete.*
⇒ *Cu pământul a certat pe vremea lui Moise, pe Core şi pe Dathan şi pe Aviron, pe care crăpând pământul, i-a înghiţit şi pe toţi câţi erau cu dânşii, precum zice la cartea Numerelor.*
⇒ *Cu văzduhul a certat pe faraon cel vârtos la cerbice, ca prin sila vântului de la Austru l-a înecat în Marea Roşie, cu toată călărimea lui, precum zice la 14 capete, la Ieşire.*

Drept aceia, de demult era Dumnezeu mai mult Dumnezeul răsplătirilor, iar acum este al milei şi al îndurării; şi pentru aceia lucrează cu aceleaşi stihii, ca să arate mila lui cea bogată:

⇒ *apa, prin botez, pentru ca să înece păcatele;*
⇒ *focul prin limbile cele de foc, la pogorârea Sfântului Duh asupra capetelor Sfinţilor apostoli;*
⇒ *pământul prin sfântă naşterea Lui din Fecioară, în peşteră şi prin umbletul şi prin moartea cea de pe cruce şi prin îngropăciune şi prin învierea din morţi;*
⇒ *văzduhul, prin înălţarea la cer.*

Aceste îndoite lucruri vrând să le arate astăzi, face cutremurul cel mare ce povesteşte Mathei evanghelistul zicând: „Şi iată cutremur mare se făcu în mare“, cu cutremurul să dea puţină certare, ca cum ar fi arătat cu aceasta cum că acesta însuşi a fost şi de demult, carele certa prin stihii şi cu certarea să arate mila Lui. Că

zice: „Atunci certă vânturile şi marea şi se făcu linişte mare“. În mare face cutremurul, pentru ca să cunoască toţi cum că a Lui este marea şi el au făcut-o pe dânsa: „Şi uscatul mâinile Lui l-au zidit“. Şi încă, să nu gândească lumea cum că numai pe pământ se ocoleşte puterea lui Hristos Dumnezeului nostru, ce în toată zidirea, neocolit lucrează puterea lui, ca a unui stăpân: „Tu stăpâneşti puterea mării şi tulburarea valurilor ei tu o îmblânzeşti“.

A doua, pentru ce să doarmă în corabie, zice Matei, cum că Hristos dormea, iar Marcu zice: „Şi el era la cârmă, dormind pe căpătâi“. Şi oare pentru ce, dormind, să se facă cutremurul? 3 lucruri socotesc că urma să se facă, de ar fi fost deşteptat: întâi urma să nu se facă cutremur; a doua, de ar fi fost deşteptat urma că de ar fi început puţin oarece cutremurul, îndată l-ar fi încetat, că de nu l-ar fi încetat îndată ar fi zis cei ce erau de faţă, cum că nu poate; a treia, că de ar fi fost deşteptat, nu l-ar fi rugat ucenicii şi să-i zică: „Doamne, mântuieşte-ne pe noi, că pierim“.

Iar încă să mai zic şi alta, că doar s-ar cuveni. Domnul nostru Hristos, ca un Dumnezeu adevărat, este mai înainte cunoscător şi cunoştea împuţinarea credinţei ce aveau apostolii; şi pentru aceasta a dormit şi s-a depărtat să se facă cutremurul, pentru ca să se arate împuţinarea credinţii lor, ca să-i certe puţintel şi să-i înfrunte. Căci de ar fi crezut deplin se cuvenea să nu zică cuvintele ce au zis, nici să se teamă, ci să socotească cum că Domnul nostru şi când doarme mântuieşte, după cea desăvârşit putere a dumnezeirii Lui; şi se cuvenea să zică: de vreme ce Domnul este cu noi, ce rău poate să ni se întâmple" Că zice fericitul Pavel, la 10 capete către Romani: că tot oricarele va chema numele Domnului, se va mântui, necum să-l aibă înaintea ochilor pe Hristos, ci numai având credinţă curată şi chemând prea cinstit numele Lui se mântuieşte din nevoi. Dar ei, că-l aveau şi cu lucrul şi cu numele?

Deci pentru aceia Domnul nostru a înfruntat necredinţa lor şi drept aceia le-a arătat de faţă boala lor cea sufletească, adică puţintica lor credinţă, cu acea puţină înfruntare, zicându-le: „Ce sunteţi fricoşi, puţin credincioşilor?" Apoi, sculându-se, a certat vântul şi marea.

Socotiţi, iubiţii mei, de vedeţi purtarea de grijă vindecătoare a doctorului celui ceresc, doctorul cel desăvârşit. Întâi curăţeşte ranele de carnea cea putredă, apoi pune ierburile cele vindecătoare. Nu voi lenevi a zice cum că de n-ar fi tămăduit necredinţa, n-ar fi încetat cutremurul şi să facă linişte. Şi această taină ascunsă şi acoperită o socotesc şi de pe alte minuni ce au făcut Domnul nostru Hristos, ca şi slăbănogului; că i-a zis întâi: „Cutează fiiule, iartă-ţi-se păcatele". A scos şi de la el întâi putrejunea păcatelor, apoi îi zice: „Scoală, ia-ţi patul tău şi mergi în casa ta“.

Să nu vă pară lucru de minune căci am zis pentru apostoli cum că nu au avut puţină credinţă, căci acea frică ce avea ei le dovedeşte credinţa, precum şi când au întrat în corabie, către Vithsaida, unde s-au şi temut noaptea, că-l vede pre Hristos ca o nălucă şi s-au spăimântat şi pentru ce zice Marcu evanghelistul că nu înţeleseră din pâini, căci era inima lor împietrită. Şi aici iar aşa: frica şi cuvintele ce zicea către Hristos arăta necredinţa lor. „Deşteaptă-te - zice - că ne înecăm". Iar Hristos le zice: „Ce sunteţi fricoşi, puţin credincioşilor“.

Oare ce socotiţi iubiţii mei, puteţi dar zice cum că aceste cuvinte sfinte să fie fost goale, numai dojănicioase? Ba. Ce numai cuvintele acestea asemănau ierburilor celor amare ce dau doctorii cei aleşi, carele la gust sunt amare şi oţăroase, iar apoi au lucrare puternică a trage veninul şi flegmele şi să curăţe trupul de toate răutăţile şi să mijlocească sănătate. Aşa era cuvintele blagoslovitului Iisus, cuvinte de sănătate şi de viaţă, măcar că erau şi puţin amare, precum zice fericitul Petru: „Doamne, către cine vom merge? Cuvintele vieţii de veac ai“. Aceste cuvinte sunt încredinţate cum că au ridicat necredinţa de la ucenici şi cum a auzit necredinţa, a certat vânturile şi marea şi se făcu linişte mare.

Stau puţin de mă mir de aceasta. Oare pentru ce să certe Hristos stihiile cele neînsufleţite şi nesimţitoare: marea şi vântul? Nu socotesc să fii certat Hristos stihiile, ci pe dracii aceia care din depărtarea lui Dumnezeu lucrează unele ca acestea, spre ispita noastră. Şi de pe ce mă încredinţez cum să fie aşa? De pe cuvintele evanghelistului Marcu, că a zis vântului: taci, cuvânt carele era obişnuit Hristos să-l zică la draci, precum a zis în Capernaum la omul cel ce avea duh necurat şi la omul ce a adus pe fiul său şi avea duh mut şi surd, precum spune Matei că tot cu acel cuvânt: taci, a certat vânturile şi marea.

A 3 întrebăciune, pentru ce să lase pe ucenici să se tulbure. Din început, Iisus Hristos, Dumnezeul nostru, carele s-a făcut om, pe sfinţii lui ucenici şi cu cuvinte şi cu fapte îi învaţă să petreacă în strâmtorime, în scârbe şi în ispite, pentru ca să le arate cum că aceasta este calea cea adevărată, că întâi El, din începutul vieţii lui a pătimit goane, scârbe şi ispite, până la moarte. Drept aceia, le zicea şi lor: „Vă vor da şi pe voi în scârbe şi vă vor ucide pe voi şi veţi fi urâţi de toate limbile pentru numele meu“. Să se tulbure i-a lăsat şi să fie în nevoi, pentru ca să facă minunea mare şi cu minunea să-i mântuiască din puţina credinţă.

Şi adevărat, pentru căci pricina minunii este mare şi numai lui Dumnezeu se cuvine. Că n-a făcut minunea cu toiagul, ca robul lui Dumnezeu Moise, în Marea Roşie, sau cu cojocul, ca Elisei cu chemarea lui Ilie, de a trecut Iordanul, sau cu chivotul, ca Iisus fiul lui Navi, de a stătut apele lui Iordan de-o parte şi de altă

parte, ci numai cu poruncă şi cu certare, ca un stăpân slugii lui. Zise mării şi vânturilor: taci şi îndată au încetat. Şi atâta i-a plecat pe ucenici minunea aceasta, cât să temure. Zice Marcu: „Frică mare şi ziceau între dânşii: oare, cine este acesta, că şi vântul şi marea ascultă pe Dânsul?"

Iar stau de mă minunez, cum a putut fi aceasta, de s-a întâmplat astăzi să prăznuim 2 cutremure de-o dată: unul ce s-a făcut în mare din depărtarea lui Dumnezeu, de draci, pentru ca să se îndepărteze puţina credinţă a ucenicilor, al doilea cutremur ce s-a făcut pe pământ, din sălbăticia şi cruzimea inimilor lui Diocleţian şi Maximian, perechea dracului, pentru ca să se adevereze credinţa cea multă a sfântului, marelui mucenic Dimitrie, a cărui prăznuim cinstită pomenire. Că atât cutremur a făcut şi atâtea valuri sălbatice au pornit asupra blagoslovitei corăbiei lui Dimitrie cât silea să între întru cele mai dinlăuntru ale fericitului său suflet, să-l cufunde, neştiind turbaţii aceia de oameni, ca nişte fiare sălbatice, cum că Dimitrie nu era corabie deşartă, ci avea catarg bun şi corăbiar vrednic şi vetrile iscusite şi cârmaci foarte învăţat.

Catargul era cinstita cruce, întru care se lăuda că este pururea tare şi nou şi poate să rabde vânturile Duhului Sfânt, întru inima lui; căci îi da atâta îndrăzneală fericitul Pavel, după cum scrie la 6 capete către Galateni: „Mie să nu-mi fie a mă lăuda, fără numai în crucea Domnului nostru Iisus Hristos.“ Iar mai vârtos cuvântul domnului Iisus, ce zice în Sfânta Evanghelie: „Şi cine nu va lua crucea sa şi să vie după mine nu este mie destoinic“. Iar corăbierul este ştiut de toţi cum că altul nu era numai însuşi Hristos, foarte învăţat întru călătoria cetăţii celei cereşti, căci de acolo este; şi moşia lui este cerul, precum zice la Ioan în 18 capete: „Împărăţia mea nu este din lumea aceasta"; şi la al 6 cap: „Eu sunt Pâinea cea vie, care s-au pogorât din cer".

Acesta însuşi era întru adâncul sufletului lui Dimitrie, lăcuitor şi când îl vedea puţin că se înfricoşa, îi zicea: „Dimitrie, tu eşti oaia mea şi foarte bine te cunosc, că urmezi după mine; nu te teme, că nu te va răpi nimeni din mâna mea. Şi-ţi voi da ţie viaţă veşnică şi acolea unde vor să pătrunză trupul tău cu suliţele, eu sunt: loviturile tale le voi primi eu şi nu te voi lăsa să ai dureri. Aleargă curând, că ai vreme bună. Eu am umplut vetrila credinţii tale celei curate, cu duhul meu cel sfânt. Dimitrie fă-te părtaş morţii mele, că te voi face părtaş şi învierii mele; cu duhul lui Dumnezeu petreci în patemi, pentru aceasta fiul lui Dumnezeu eşti. Nu voi lăsa să ai duhul robiei spre frică, ci-ţi voi da duhul moştenirii fieşti, carele să mărturisească cum că eşti fiul lui Dumnezeu şi, ca un fiu al lui Dumnezeu, vei fi şi moştean lui şi moştean împreună cu mine, iubitul tău Hristos. Fiul meu, Dimitrie, vezi crucea? În inima ta am înfipt-o. Pe crucea aceasta dorm somnul patemii, a

morţii, care a mijlocit viaţa a toată lumea ce m-a deşteptat mila prea puternicului Dumnezeu, cu învierea, pentru multa dragoste ce am către tine şi către toată lumea. Furtunile acestea şi cumplite valuri voi înceta şi pe tine te voi răpi din mijlocul lor. Ce vino după mine, că am întors cârma din partea cea slobodă a deşertăciunii, spre frumuseţele cele nemuritoare ale împărăţiei mele. Vino, prin moartea lui, în viaţa cea veşnică, să mă vezi şi să te veseleşti.

Drept aceia şi noi, smeriţii robii tăi, mare mucenice Dimitrie, te rugăm, de vreme ce într-atâta cinste te-a învrednicit Dumnezeu, ca să te faci fiul lui şi sfânta lui dreaptă să te ia şi să te suie întru împărăţiia Lui, ca să te răsfeţi cu fericiţii îngeri, cuvântul tău şi rugăciunea ta poate mult. Drept aceia adu-ţi aminte şi de noi, care ne tulburăm în furtuna cea mare a vrăjmaşilor şi în valurile deşărtăciunilor celor lumeşti şi de doarme Dumnezeu, adică de se face ca cela ce doarme, şi nu va vrea să ne asculte, tu ai multă îndrăzneală ce-l deşteaptă şi te roagă Lui tu, cel vrednic, pentru noi, cei nevrednici; tu, cel iubit a lui Dumnezeu, pentru noi, cei urâţi, pentru neascultarea şi nesupunerea poruncilor lui; tu, cel desăvârşit prieten a lui Dumnezeu, pentru noi, vrăjmaşii, pentru păcat.

Să înceteze furtuna şi să alineze valurile, că este dator să facă voia ta. Şi fă această osteneală ca să ne aduni în corabia ta, cea blagoslovită, când va răspunde prea milostivul Stăpân să stăm de faţă, în ziua cea dulce a răsplătirii, ca dimpreună să binecuvântăm prea lăudat numele Tatălui şi al Fiului şi al Duhului Sfânt, în veci. Amin.

(Extras din cartea: „Sfântul Antim Ivireanul - Didahii”)

Părintele Arsenie Boca - Cuvânt de folos la Sfântul mucenic Dimitrie

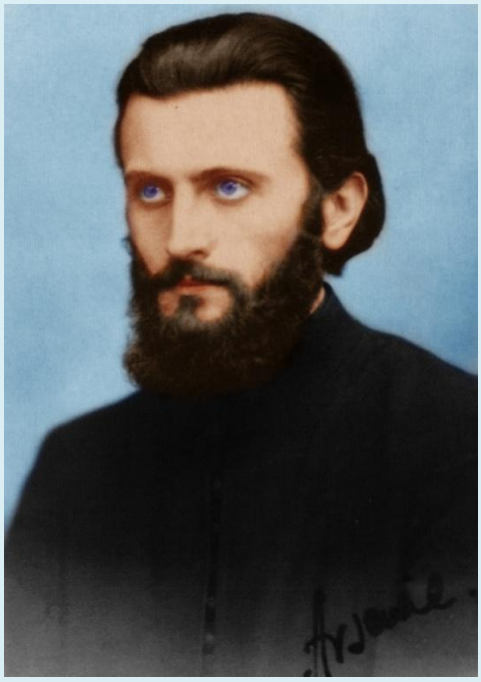

A vorbi cum trebuie despre sfinţii mucenici ai creştinismului, înseamnă a avea curajul lor: de-a vorbi din punctul de vedere al „***Adevărului care nu ştie de lanţuri***" (II Timotei 2,9).

- Şi fiindcă nu-1 am, mă mărginesc a vă mai citi o dată Evanghelia profetică a tuturor sfinţilor mucenici (Matei 10,16-22), iar ca tâlcuire a ei, vă citesc două locuri paralele de la sfântul apostol Pavel (II Timotei 3,1-5 şi II Tesaloniceni 2,3-12).

Locul din scrisoarea către Tesaloniceni lămureşte ultimele cuvinte ale Evangheliei: „***Că tot cel ce vă va omorî pe voi să i se pară că aduce slujbă lui Dumnezeu***".

E demonicul din câte unii oameni de-a se ridica pe ei mai presus de Dumnezeu şi a pretinde ei închinarea datorată lui Dumnezeu. Aşa făceau cezarii, pretinzând creştinilor închinare.

Acesta a fost totdeauna motivul real al muceniciei, şi va fi întotdeauna: creştinii nu se închină trufiei omeneşti.

În duhul acesta, al jertfei de sine, au trăit sfinţii. Ei deţineau argumentul decisiv al

mărturisirii de Dumnezeu: moartea. ***Mărturisirea lui Dumnezeu cu preţul vieţii, e preţul învierii oamenilor între sfinţi.***

Prislop, 26.X.49

Protosinghel Dr. Vasile Vasilache - Predică la Sfântul mare mucenic Dimitrie

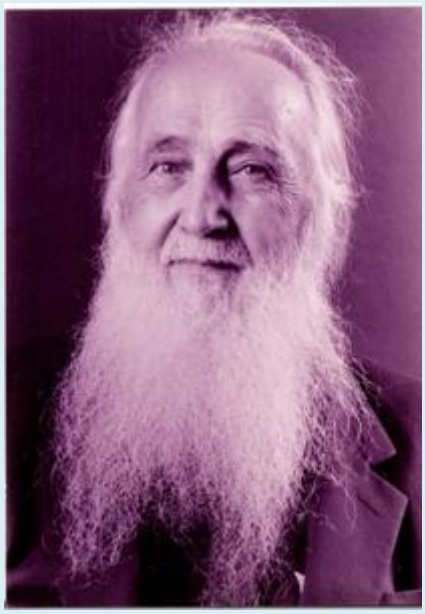

Fraţi creştini, acum o mie şase sute de ani în urmă, în vestita şi strălucita cetate a Tesalonicului, era ca voievod al ei, tatăl Sfântului Dimitrie. Falnic prinţ, vestit prin faptele sale de vitejie, dar şi mai mult preţuit prin nobilitatea conducerii sale. Totdeauna înţelept la sfat, cu vorbă bună şi plină de mângâiere pentru cei în suferinţi, iar celor lipsiţi cu amândouă mâinile le vărsa ajutorul său domnesc. De aceea toţi îl iubeau, pentru că fiecare simţea că inima voievodului bate şi pentru binele lui. Chiar şi creştinii cei ce erau persecutaţi de aprigul împărat, în patria Tesalonicului se simţeau ocrotiţi. Căci trimişii împăratului erau primiţi cu voie bună de conducătorul scaunului tetalienilor şi aprinderea lor de a persecuta pe creştini era potolită prin aceea că le arăta, că la el cei mai buni cetăţeni sunt creştinii. De aceea el se ruga de trimişii împăratului, ca să-i lase pe seama lui pe aceşti creştini, să-i aducă pe cale paşnică la credinţa împăratului... Şi aşa în timpul domniei lui, în Tesalonic, creştinii au avut bună pace..., trăind aici ca într-o insulă ce din toate părţile era lovită de valurile îndepărtatei uri şi de jalnicele gemete de suferinţi ale creştinilor din imperiul cel mare al păgânătăţii...

Taina acestei părinteşti conduceri, abia mai târziu au aflat-o toţi! Acest voievod era creştin. Dar el niciodată n-a mărturisit-o, căci aprigă era mânia împăratului contra creştinilor. Şi fără judecată condamna la moarte pe orcine ar fi fost numai bănuit că era creştin... De aceea acest voievod al Tesalonicului, nu mărturisea prin vorbe lumii că el e creştin, ci trăia în taina sufletului său acest crez, iar celor mulţi totdeauna le arăta bunătate, blândeţe, dreptate, şi în toate cinstita cumpăneală...

Iar în palatul său domnesc, nu se vedeau nici păgâneşti chipuri, nici obraznice imagini, dar nici semnele creştine, ca nu cumva solii împăratului să bănuiască ceva şi fără judecată să-l şi omoare.

Dar în fundul dinspre răsărit al clădirii, dincolo de camera sa de odihnă, pe unde nimeni nu mai îndrăznea să pătrundă, se afla camera luminoasă a credinţei sale. Acolo era paraclisul cel de taină al rugăciunilor sale. Şi totul era împodobit cu icoane cinstite. Din toate însă, două îţi stăpâneau privirile prin mărimea şi strălucirea lor: era icoana Domnului nostru Iisus Hristos şi icoana Maicii Domnului. Pe aceste două sfinte icoane îmbrăcate în aur, le împodobise cu cele mai scumpe pietre, cu briliante şi mărgăritare... Şi din această comoară de taină, cu aur îmbrăcată şi suflată, din duhul credinţei sale, voievodul îşi sorbea toate acele idealuri de viaţă şi toată acea sănătoasă morală de conducere pentru miile şi zecile de mii de suflete ale voievodatului său. De aceea el apărea sufleteşte ca o grădină de virtuţi, pentru că sufletul său şi-l ogora în lumina cea veşnică a soarelui Hristos...

Desigur, ***în această biserică de taină, adesea multe lacrămi a vărsat, pentru ca Dumnezeu să-i dăruiască un copil... Şi bunul Dumnezeu, ascultându-i rugăciunea, îi dărui nu un copil oarecare, ci un fecior cu multe daruri sufleteşti... Acesta e însuşi Sf. Dimitrie, pe care tatăl său îl crescu ca pe un dar ceresc, cu multă dragoste şi înţelepciune. Pe el încă de mic, chemând un preot duhovnic, îl boteză în paraclisul casei sale. Apoi pe măsură ce anii se numărau ca şi boabele metaniilor sale, el îi tot picura în suflet înţelepciunea cea veşnică. Şi aşa împreună se rugau, împreună ceteau cărţile sfinte şi împreună făceau exerciţii de fapte bune...***

Şi pe măsură ce cumpăna vieţii tânărului Dimitrie se înălţa ca un răsărit de soare, cea a bătrânului tată se cobora în apele apusului. Şi putem spune că se urca fiul, pentru că anii cei grei ai părintelui său apăsau celălalt capăt al cumpenei vieţii pământeşti...

Împăratul Maximian, auzind de moartea conducătorului Tesalonicului, nu avu mult timp să se frământe pe cine să pună în loc, căci atât el cât şi dragostea tuturor celor din acel voievodat văduvit, îi recomanda pe tânărul Dimitrie, fiul voievodului dispărut. Într-adevăr ca şi împăratul încredinţându-se de destoinicia şi vitejia acestuia, îi dădu conducerea voievodatului, spunandu-i-se: ”Să apere ţara şi să o păzească mai ales de creştini”... Şi în curând, el a şi fost instalat cu mare pompă împărătească, în scaunul de domnie al tetalienilor...

Noul voievod însă, înfăţişându-şi programul conducerii sale, a mărturisit tuturor credinţa sa creştină. Şi ceva mai mult, el nu numai că ocrotea pe creştini, dar pe toţi căuta să-i încreştineze, să-i lumineze cu învăţătura lui Hristos Domnul. Şi dacă Sfântul apostol Pavel, pentru prima oară vesti credinţa creştină în Tesalonic, Dimitrie la rândul lui, cu aceeaşi râvnă apostolică, se silea ca pe toţi să-i aducă la cunoştinţă cea adevărată a lui Dumnezeu...

El împlinea, ca un ucenic al Sfântul Pavel, cele ce acest Dumnezeiesc apostol scrisese cu două sute şi cincizeci de ani mai înainte tesalonicenilor: ”***De asemenea, vă rugăm fraţilor, să sfătuiţi pe cei fără de rânduială, să mângâiaţi pe cei întristaţi, să sprijiniţi pe cei slabi şi să fiţi îndelung răbdători către toţi... şi pururea să căutaţi a face bine şi unuia şi altuia şi tuturora***”. (I Tesal. V, 14-15).

Împăratul păgân Maximian, auzind de toate acestea, se tulbură şi gând rău slobozi din întunecata lui judecată,cu privire la voievodul creştin Dimitrie al Tesalonicului. Numai aştepta prilejul ca să-l şi împlinească, căci el acuma era în război cu Sciţii şi Sarmaţii, popoarele din partea de nord-est a imperiului roman din Europa...

Desigur că veştile cele rele, în grabă au ajuns şi la Tesalonic. Şi prietenii, dar mai ales duşmanii le aduseseră la cunoştinţa voievodului Dimitrie... Dar el cu nimic nu se tulbură, ci începu să se gândească la martiraj. Ştia el cât de capricioasă e porunca împăratului şi cât de crudă e judecata lui cu privire la creştini, aşa că în chip sigur se şi pregătea să primească persecuţia întunecatului stăpânitor. Bine ştiind, că prin această moarte martirică, el se depărtează pentru totdeauna de păgânul împărat pământesc şi se apropie de Împăratul cel veşnic al luminii, iar pentru voievodatul lui creştin, el va fi şi mai de mare folos...

Fraţilor, martirajul Sfântul Dimitrie e de preţuit şi după mărirea rangului său. Căci el având toate la dispoziţie: avere, cinste şi slava omenească de la toţi supuşii lui, deodată renunţa la toate acestea, pentru a rămâne credincios credinţei creştine!

Aceasta e o mare dovadă de dragostea cea nemărginită ce o avea faţă de Dumnezeu. Pentru că Sfântul Dimitrie n-a fost ca unul ce n-avea nimic de pierdut pentru această lume, ci din contră el a nesocotit o domnie pământească! ***El mai înainte de a suferi muncile martirajului trupesc, a avut de îndurat un martiraj cu privire la averile sale şi cinstea şi slava omenească! El a avut de îndurat acea luptă sufletească de a te hotărî să părăseşti toate măririle acestei vieţi şi să urmezi suferinţelor Mântuitorului. Să te hotărăşti că toate gloriile lumii acesteia să le arunci la picioarele tale, în pulbere, iar tu să urmezi gloriei cereşti! Şi acest prim martiraj l-a trecut cu bine voievodul Dimitrie, căci el chemând pe cel mai***

credincios demnitar al său, ca unul ce era şi ucenic în ale credinţei, îi dădu poruncă să împartă la săraci toată moştenirea de la părinţi şi toată averea sa regească. Şi aşa începând chiar din palat, dădu argintăria, aurăria şi mobila la săracii capitalei. Iar cu pământurile şi casele domneşti, înzestra pe alţi săraci din cuprinsul voievodatului său... Bine ştiind, că viaţa săracilor îndulcind, el va primi de la Dumnezeu însutit...

Dar iată că nu după mult timp, împăratul Maximian, se şi întoarse victorios din războiul cel nou, făcând popasuri triumfale în oraşele mai de seamă ale imperiului. Şi cu acelaşi alai a fost primit şi în Tesalonic. Dar acuma, ameţit fiind şi de victorie, el, de la prima întâlnire, îi şi aruncă dispreţul său tânărului voievod Dimitrie. Pentru acest nou martiraj sufletesc însă, Dimitrie se pregătise.

După aceasta, chemat fiind îndeosebi de împărat, voievodul mărturisi cavalereşte credinţa sa creştină. De data aceasta, păgânul împărat, ieşind afară îşi arătă tot dispreţul său grosolan în faţa tuturor curtenilor şi a cetăţenilor din Tesalonic. Şi aşa, cu vorbe grele şi murdare, şi cu mâini pline de sânge creştinesc, degradă şi pe Dimitrie din demnitatea sa voievodală, şi ***dădu poruncă să fie aruncat în cea mai înfiorătoare şi murdară temniţă. Dar tot acest martiraj sufletesc, Sfântul Dimitrie îl trecu cu bine...***

Acuma el se pregătea pentru cel de al treilea martiraj, pentru suferinţele fizice. De aceea de cum păşi în subsolul unei băi vechi, sfântul se rugă, precum odinioară regele David: "Ia aminte, Doamne, spre ajutorul meu, că Tu eşti răbdarea mea, şi nădejdea mea. Tu eşti, Doamne, acoperământul meu până ce voiu fi. Întru aceasta veselise-va gura mea, iar limba mea va învăţa dreptatea Ta!"...

Şi şezând în temniţă, cercetat a fost de îngerul lui Durnnezeu, care s-a arătat lui cu o prea frumoasă cunună din Rai, spunându-i: "Pace ţie, pătimitorule al lui Hristos, Dimitrie, îmbărbătează-te, şi te întăreşte şi biruieşte pe duşmanul credinţei". Acestea zicându-i, i-a pus cununa pe capul lui. Iar Sfântul a spus: "Mă bucur în Domnul şi mă veselesc intru Dumnezeu Mântuitorul meu"...

În vremea aceea însă, împăratul Maximian petrecea păgâneşte şi orânduia sălbatice bucurii pentru el şi curtenii săi. Şi aici adusese pe un colos atlet, pe păgânul Lie, care, în circ, frângea trupurile creştinilor mai ales, aruncându-le în suliţi. Şi pe când împăratul se desfăta cu astfel de privelişti păgâneşti, creştinii în taină cereau milă de la Dumnezeu. ***Şi iată, un creştin, Nestor, un tânăr ca şi David, mergând în***

taină la închisoare, ceru binecuvântare de biruinţă de la Sf. Dimitrie. El i-o dădu, spunându-i: ”Şi pe Lie vei birui, dar şi pe Hristos vei mărturisi”...

Întărit sufleteşte, Nestor a alergat cu grabă, cerând să lupte Lie şi cu el. Şi cu toate că însuşi împăratul, înduioşându-se de frumuseţea şi tinereţea lui, îl sfătui să nu încerce, el rugându-se cu lacrămi, i se îngădui. Şi strigând cu glas de taină: ”Dumnezeule al lui Dimitrie ajută-mi”, el începând lupta, în curând aruncă el pe Lie în suliţi... Şi aşa cetatea creştină a Tesalonicului a fost apărată de binecuvântarea Sfântului Dimitrie. Mâhnit însă peste măsură de moartea lui Lie, păgânul împărat dădu poruncă să fie cercetat cu a cui putere învinsese Nestor. Şi aflând, şi hotărî să i se taie capul Sfântului Nestor, iar Sfântul Dimitrie să fie omorât cu suliţa. ***Şi în dimineaţa zilei de 26 octomvrie, ostaşii păgâni intrând în temniţă, au găsit pe Sfântul Dimitrie cu mâinile ridicate în sus, ca de rugăciune, şi ei s-au şi repezit şi cu suliţa coasta lui au împuns. Şi aşa s-a învrednicit Sfântul Dimitrie să primească aceeaşi patimă ca şi Mântuitorul Hristos...***

După aceasta, un ucenic al Sfântului luându-i cu multă jale veştmintele muiate în sângele martirului, multe şi mari minuni se săvârşeau cu ele: pe bolnavi tămăduiau de toată neputinţa trupească şi sufletească, deci şi duhurile cele rele le alungau. Iar sfintele sale Moaşte, îngropate fiind cu cinste, şi înălţându-se pe acel loc o sfântă biserică, multe minuni au strălucit la locul acela. Şi aşa, prin aceasta, ***el şi mai mult ocrotea cetatea sa de boli, de foamete, de cuceriri de duşmani, cum pe larg se scrie în istoria vieţii sale, cu privire la sfintele sale moaşte.***

Fraţi creştini, precum aţi văzut, Sfântul Dimitrie a avut ca o moştenire de la părinţi: averea şi conducerea sa voievodală, însă în acelaşi timp, ***el avea ca pe o moştenire scumpă părintească şi credinţa în Hristos, comoara cea în veci nepieritoare***. Şi deşi el avea amândouă aceste moşteniri în mână, el ca un înţelept prefera înaintea celeilalte, moştenirea credinţei. Şi aşa el se legă de cele veşnice şi nesocoti gloria aceasta înşelătoare a lumii, care de multe ori cu nedreptăţi şi cu suferinţi, trece cu ziua de ieri. ***Şi aşa ca un înţelept, Sfântul Dimitrie, depărtându-se de tiranul împărat Maximian, duşmanul adevărului şi al omenirii, el a preferat să fie ucenic al Împăratului Luminilor din ceruri, Dumnezeul adevărului şi Părintele omenirii.*** Şi cu El a şi ajuns să domnească de 16 veacuri în cetatea Tesalonicului şi în întreaga împărăţie a credinţei, pe când păgânul Maximian e pomenit cu groază şi alungat ca un duh rău în iadul chinurilor sale veşnice.

Pentru că ieri, astăzi şi în veci, se împlinesc cele scrise de Sfântul apostol Pavel Tesalonicenilor: ”***Căci aşa e drept la Dumnezeu, ca celor ce vă necăjesc să li se plătească cu necaz, iar vouă celor necăjiţi, să vi se dea odihnă cu noi, când din***

cer se va arăta, cu îngerii puterii Sale, Domnul Iisus Hristos, Cel ce are să săvârşească în pară de foc răzbunarea împotriva celor ce n-au cunoscut pe Dumenezeu şi a celor ce nu s-au supus Evangheliei Domnului nostru Iisus Hristos, care vor fi pedepsiţi cu veşnică pieire de la faţa Domnului şi de la slava puterniciei Lui, în ziua aceea, când va veni El să se proslăvească în sfinţii Săi şi să Se arate minunat în toţi credincioşii, pentru că au crezut mărturisirea noastră, care am făcut-o între voi". (II Tesal. I, 6-10). Amin.

(Protosinghel Dr. Vasile Vasilache - Predicatorul Sfintei Patriarhii din volumul "Prietenii Lui Dumnezeu, Sfinţii" - Predici rostite la Radio România între anii 1940-1944)

Părintele Sergiu Roşca - Predică la Sfântul mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir

Iubiţi credincioşi,după cum ştiţi, spre sfârşit de toamnă, la 26 octombrie, Sfânta noastră Biserică Ortodoxă prăznuieşte pe Sfântul mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir. Ne este cunoscut tuturor sensul, sau ***semnificaţia, cuvântului mucenic, sau martir, care desemnează pe acela care, urmând lui Hristos şi slujind oamenilor, şi-a dat viaţa pentru învăţătura creştină, pecetluind astfel, cu sângele lui, credinţa şi dragostea în Domnul şi Mântuitorul nostru Iisus Hristos.***

Zecile şi poate sutele de mii de martiri, al căror număr şi nume le cunoaşte numai Dumnezeu, au întruchipat, în nevoinţele lor mucenicești, cele mai înalte şi mai scumpe virtuţi ale vieţii creştine, printre care un prim foc îl ocupă credinţa, nădejdea şi dragostea. Ei au păşit spre mucenicie, spre suferinţă, spre martiraj, plini de o înflăcărată credinţă în Dumnezeu, pătrunşi de adevărul de neclintit al cuvintelor Mântuitorului, care a spus:" ***Dacă pe Mine M-au prigonit, şi pe voi vă vor prigoni***", iar "***cine va pierde sufletul său pentru Mine şi pentru Evanghelie, acela îl va scăpa***" (MarcuVIII, 35). Aceste cuvinte ale Mântuitorului Hristos, precum şi altele cu acelaşi sens, le-a avut mereu în faţă sfântul pe care îl prăznuim astăzi.

Iubiţi credincioşi, ca să înţelegem mai bine cine a fost acest sfânt, când a trăit, ce fapte de seamă a înfăptuit, pentru a merita cinstea ce i se dă de veacuri, să întoarcem filele istoriei cu multe veacuri în urmă, cu aproape 17, când a trăit Sfântul Dimitrie. ***Este vorba de sfârşitul veacului al III-lea şi începutul celui de-al IV-lea al erei noastre creştine. El s-a născut în partea de răsărit a imperiului roman, în provincia Iliria, care pe vremea aceea cuprindea Bulgaria de astăzi, Iugoslavia şi Grecia.***

Marele imperiu roman era condus în acea vreme de cunoscutul prigonitor al creştinilor, împăratul Diocleţian, împreună cu Maximian, un alt asupritor al religiei

creştine. Aceştia au dat mai multe decrete sau legi de persecuţie împotriva creştinilor, ordonând dărâmarea locaşurilor de cult, interzicerea adunărilor creştinilor şi arderea cărţilor sfinte.

Ambii împăraţi pretindeau să fie adoraţi ca nişte zei, dar creştinii, deşi se supuneau statului, potrivit indemnului Sfântului apostol Pavel: "***Supuneţi-vă stăpânilor, căci legile sunt rânduite de Dumnezeu***", totuşi, nu puteau să-i cinstească pe împăraţii păgâni şi în general pe oricare alt împărat, ca pe Dumnezeu, întrucât ei socoteau că singurul împărat pe care trebuie să-l adore, să-l cinstească întocmai ca pe Dumnezeu, este Domnul şi Mântuitorul nostru Iisus Hristos, care s-a jertfit pentru păcatele întregii omeniri. ***Aceasta a fost epoca în care s-a născut, în casa voievodului din cetatea Solunului - Salonicul de astăzi, oraş situat în partea de nord a Greciei, Sfântul Dimitrie, cel care avea să fie ostaşul şi mucenicul lui Hristos.***

În Vieţile Sfinţilor, ni se spune că tânărul Dimitrie creştea în virtute şi în cunoaşterea legii lui Dumnezeu. Atât de mult era el lăudat pentru înaltele calităţi pe care le avea, fiind drept şi curat cu inima, încât împăratul Maximilian, auzind de înţelepciunea şi virtuţile ostăşeşti ale lui Dimitrie, l-a ridicat la rangul de dregător sau voievod al Salonicului, după moartea tatălui său, care fusese de asemenea mare dregător al cetăţii. La solemnitatea înscăunării sale ca dregător, împăratul i-a dat următoarea poruncă:" *Să-ţi păzeşti ţara şi să o cureţi de creştini, ucigând pe toţi cei care nu mi se închină mie şi cheamă numele lui Hristos*".

Ajuns conducător al cetăţii, Sfântul Dimitrie a început să protejeze pe creştini şi să înveţe el însuşi cuvântul lui Dumnezeu, fără să se teamă de împărat.Vieţile Sfinţilor ne spun că mulţi închinători la zeii păgâni au fost aduşi la credinţa adevărată prin ostenelile Sfântului Dimitrie.

Vestea despre apărarea creştinilor şi despre faptul că însuşi Dimitrie este creştin, a ajuns la urechile împăratului. Ca să se convingă dacă cele auzite sunt adevărate, împăratul Maximian trece prin cetatea Solunului şi chemându-l pe Dimitrie la el, îl întreabă dacă este creştin, iar la răspunsul său afirmativ, împăratul îl sfătuieşte să se lepede de Hristos, să aducă jertfe idolilor şi zeilor păgâni, căci în caz contrar îl va ucide.

Ştiind dinainte ce-l aşteaptă, Dimitrie porunceşte administratorului, pe nume Lupu, care se îngrija de averea sa, să împartă toată averea moştenită de la părinţi, oamenilor nevoiaşi, văduvelor, orfanilor şi să elibereze robii pe care îi

avea. Din acel moment, administratorul, văzând dragostea lui Dimitrie pentru Hristos, devine şi el ucenic al Domnului.

Aceasta se întâmplă ***în toamna anului 303-304, când Sfântul Dimitrie este aruncat în temniţă din ordinul împăratului Maximian.*** Acestui împărat, ca şi altora din vremea prigoanelor creştine, îi plăcea să asiste la luptele din circuri sau din arene şi avea un luptător uriaş, păgân, pe nume Lie, care pe toţi cu care se bătea îi biruia şi îi arunca în suliţele ce se aflau înfipte în pământ, în jurul locului de luptă. Mulţime de păgâni şi creştini, în special din cei condamnaţi la ani grei de închisoare, erau obligaţi să lupte cu acest uriaş Lie, căzând pradă suliţelor întinse.

În vremea aceea, un creştin evlavios, anume Nestor, prieten cu Sfântul Dimitrie, văzând cum uriaşul ucide atâţia oameni şi cum se veseleşte păgânul împărat la vederea acestui spectacol sălbatic, merge la închisoarea unde se afla sfântul şi îi spune: "Dimitrie, împăratul se bucură foarte pentru faptele lui Lie şi inima mă împinge să mă lupt cu acesta şi să-l birui. Pentru aceasta, te rog binecuvântează-mă şi întăreşte-mă, ca să-l biruiesc".

*Sfântul, făcându-i semnul Sfintei Cruci pe frunte, i-a zis: **"Du-te, pe Lie îl vei birui şi pe Hristos îl vei mărturisi".** Ieşind Nestor din închisoare, a început să strige în gura mare: "Dumnezeul lui Dimitrie, ajută să-l înving pe Lie" şi prezentându-se în arenă, îşi exprimă dorinţa de a lupta cu uriaşul păgân şi, ca în lupta de odinioară dintre David şi uriaşul Goliat, Nestor reuşeşte să-l arunce în suliţi pe păgân şi în felul acesta a luat sfârşit spectacolul sângeros.*

Împăratului Maximian i-a părut rău de moartea lui Lie şi l-a chemat la sine pe Nestor şi l-a întrebat:" Cu ce farmece ai reuşit să-l învingi pe Lie?", iar *Nestor a răspuns: "Eu, împărate, nu cu farmece l-am învins pe Lie, ci cu puterea lui Hristos, Dumnezeul cel adevărat". Auzind aceasta, împăratul a poruncit să i se taie capul, împlinindu-se astfel cuvintele Sfântului Dimitrie, că Nestor va mărturisi pe Hristos.*

Ulterior a aflat împăratul că Nestor a fost îmbărbătat de Sfântul Dimitrie şi atunci a poruncit să fie ucis şi acesta. Mergând ostaşii în temniţă, au găsit pe sfânt îngenuncheat la rugăciune şi repezindu-se asupra lui, l-au străpuns cu suliţele, iar Sfântul Dimitrie a primit în felul acesta cununa muceniciei pentru Hristos. Era tocmai în ziua de 26 octombrie, anul 304 după Hristos.

Înainte de a-şi da obştescul sfârşit, Dimitrie a pronunţat cuvintele:"Hristos a murit pentru păcatele noastre, eu mor pentru adevăr şi credinţa adevărată".

Slujitorul său credincios, Lupu, a luat toga sa de purpură, plină de sânge şi inelul său de general şi a înmormântat rămăşiţele pământeşti în oraşul Tesalonic.

Mai târziu, după ce au încetat prigoanele împotriva Bisericii creştine, un creştin evlavios, pe nume Leontin, a zidit pe locul unde a murit Sfântul Dimitrie, o biserică mare şi frumoasă. ***Când se săpa la temelia bisericii, s-au găsit sfintele moaşte, din care a izvorât mir şi mulţi credincioşi, închinându-se sfintelor moaşte ale Sfântului mare mucenic Dimitrie, s-au vindecat de multe boli.***

Creştinii evlavioşi din Tesalonic au aşezat sfintele moaşte într-un sicriu ferecat în aur şi argint, în Biserica cu hramul Sfântul Dimitrie din Tesalonic, unde se află şi astăzi. Iată de ce, iubiţi credincioşi, Sfânta noastră Biserica Ortodoxă prăznuieşte şi cinsteşte în chip cu totul deosebit amintirea Sfântului Dimitrie, izvorâtorul de mir.

Iubiţi credincioşi, ***Sfântul mare mucenic pe care îl prăznuim astăzi, este socotit ca un izvor al bogăţiei şi belşugului, încheind perioada de toamnă, aşa cum Sfântul mare mucenic Gheorghe deschide perioada de primăvară. Amândoi au fost ultimii generali romani creştini, ucişi în persecuţie.***

Aşa cum minunile şi faptele Sfântului Dimitrie au trezit conştiinţa creştină şi au întărit pe creştini în convingerile lor religioase, în dragostea faţă de Dumnezeu şi de oameni, în urmarea adevărată a lui Hristos, tot aşa şi noi astăzi, luând pildă de tărie în credinţă, în dragostea pentru aproapele şi pentru oameni, să cinstim prin toată fiinţa noastră pe cel ce a trăit şi murit pentru Hristos, cântându-i imn de laudă, aşa cum au cântat şi creştinii de-a lungul veacurilor şi cum se aud şi astăzi în cetatea sa sfântă, Tesalonic, în alte cetăţi şi în Bucureştiul nostru, în special la Sfânta Patriarhie: ***"Mare apărător te-a aflat intru primejdii lumea, purtătorule de chinuri, Dimitrie, pe tine, cel ce ai biruit pe păgâni. Deci precum mândria lui Lie ai surpat şi la luptă îndrăzneţ ai făcut pe Nestor, aşa, Sfinte Dimitrie, roagă pe Hristos Dumnezeu să ne dăruiască pace şi mare milă",*** acum şi pururea şi în vecii vecilor, Amin !

Pr. conf. univ. dr. Constantin Necula - Predică la Sfântul mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir

Fără îndoială că sărbătoarea Sfântului Dimitrie este una din marile sărbători ale Bisericii, pentru că ea ne odihneşte în poiana binecuvântată cu sfinţi, de această dată în cea cu numele Dimitrie Basarabov, acolo de unde slava lui Dumnezeu ne va lumina şi ne va întări, pentru ca, văzând faptele lui, să Îl prea mărim pe Dumnezeu din ceruri. Şi preamărindu-L pe Dumnezeu din ceruri, Îl aducem iarăşi şi iarăşi în apropierea inimilor noastre, în cuprinderea sufletelor noastre şi în binecuvântarea buzelor noastre.

Născut fiind în cetatea Tesalonicului, mai bine zis undeva în sudul ei, Dimitrie avea să fie mai întâi ostaş şi mai apoi, urcând pe treptele ierarhiei soldăţeşti - cum spune o veche traducere a Vieţilor Sfinţilor - să ajungă ceva mai sus de gradul de centurion, deci unul pus peste mai mult de o sută de oameni. A fost ispitit cu tot felul de funcţii lumeşti, dar în vremea aceea prigoana împotriva creştinilor era pornită şi cine-şi asuma creştinismul îşi asuma moartea, căci dorinţa de a-L mărturisi pe Hristos era echivalentă atunci cu dorinţa de a muri pentru Hristos. Nu s-a ascuns nici o clipă Sfântul Dimitrie, cum n-aveau s-o facă niciodată marii mucenici ai Bisericii. Ei n-au umblat cu ascunzişuri, n-au încercat să spună că nu sunt creştini, mai cu seamă că în faţa comunităţilor din care făceau parte. Ei s-au vădit creştini prin faptele şi prin lucrarea lor, prin cuvintele şi participarea lor la viaţa cetăţii şi, mai ales, prin puterea rugăciunii lor. Că va fi făcut Sfântul Dimitrie toate acestea din timpul vieţii, nu ne îndoim; pentru că altfel nu se explică faptul că, în vremea întemniţării sale, venind tânărul Nestor să ceară binecuvântare pentru a-l înfrunta pe Lie, omul de bază al împăratului, i-a dat nu numai binecuvântarea, dar, aşa cum zice rugăciunea dintru Acatist: „…***proorocitu-ţi-a Nestor şi uciderea lui Lie şi moartea ta pentru Hristos***”. E un amănunt care scapă vieţii sfinţilor

Dimitrie şi Nestor, dar noi putem să-l identificăm. Cu ce fusese prilejuită această bătălie între Lie şi Nestor nu ne e greu de bănuit. Maximilian pornise o puternică prigoană în zona Tesalonicului şi, aşa cum prost obicei aveau împăraţii romani, în loc de fiare dădeau gladiatorilor pe creştini. Mieii cei blânzi ai lui Hristos erau daţi fiarelor spre a fi mai apoi ucişi. Şi nici o clipă creştinii nu s-au gândit să riposteze. De ce de data aceasta lui Nestor i se cerea să întoarcă un pic mărirea lui Lie? Pentru că prin el se vădea păgânismul puternic sau, mai cu seamă, haideţi s-o spunem pe cea dreaptă, prea părea diavolul de nebiruit.

Iată de ce binecuvântarea aceasta a Sfântului Dimitrie nu vine împotriva omului Lie, ci împotriva duhului care-l făcea tare, pentru că, aţi remarcat, întotdeauna cei care au puterea în mână şi o folosesc prost, sunt mânaţi de un duh ce nu ţine de Împărăţia lui Dumnezeu. Deci binecuvântarea Sfântului Dimitrie vine să-i întărească pe toţi acei care, până la sfârşitul veacurilor, vor înfrunta vreodată, fie în arene publice, fie în arenele familiilor lor, duhul acesta al lui Lie, alt nume care ar fi putut constitui răspuns la întrebarea lui Hristos, din Evanghelia adresată îndrăcitului din Gadara. ***Binecuvântarea Sfântului Dimitrie vine peste Nestor şi acesta înfrânge reprezentantul împărăţiei pământeşti şi a împărăţiei sub pământeşti. Prin biruinţa lui, Nestor arată că în cele din urmă mai de seamă este binecuvântarea unui sfânt, decât banii plătiţi de un împărat pentru tine.***

Auzind aceasta, împăratul s-a mâniat. Şi s-a mâniat o dată pentru că-i fusese ucis Lie, şi altă dată pentru că Nestor strigase în ajutor, atunci când era mai grea lupta: *„Dumnezeul lui Dimitrie, ajută-mi!”*, ***Nestor nefiind creştin, se pare, sau fiind unul dintre tinerii cateheţi, dintre tinerii convertiţi la creştinism, dar încă nebotezaţi***. Şi Dumnezeul lui Dimitrie, Care-i una cu Dumnezeul nostru, îi ajută şi Lie este sfărâmat, împăratul văzându-şi dărâmată orice dorinţă de a mai avea pe cel mai bun luptător de partea lui. Şi atunci merge şi-l atacă pe Dimitrie. ***Trimite suliţaşi care pătrund în temniţă şi Dimitrie, într-un ultim gest, nu de resemnare, ci de bărbăţie, ridică mâna dreaptă (în sus), fiind împuns în coastă. Şi se face, cum zice cântarea de la Priveghere: „Făcutu-te-ai asemănător lui Hristos, Cel Care mai înainte ridicat-a mâna pentru păcatele tale, Dimitrie, tu ridicând şi lăsându-te însuliţat în coasta ta, pentru păcatele noastre.”***

Iată, aşadar cum identitatea aceasta între Jertfa lui Hristos şi asemănarea mare pe care Dimitrie o impune prin jertfa sa ne face să ne gândim că, în momentele acelea de cumpănă, Însuşi Domnul era Cel Care-i vorbea lui Dimitrie şi Însuşi Domnul era Acel Care pătimea, iar coasta lui Dimitrie împunsă purta în sine degetul tămăduitor al lui Hristos, pentru că, dacă de moarte pământească şi

omenească a fost lovit, sufletul său înălţatu-s-a la ceruri, precum tămâia cea binemirositoare şi rugăciunea ce o binecuvântează, în Împărăţia lui Dumnezeu.

De ce este minunată această sărbătoare a Sfântului mare mucenic Dimitrie? Pentru că într-o lume în care suntem aproape obsedant obligaţi să ne creăm alţi idoli şi alte icoane, ***Sfântul Dimitrie vine cu normalitatea lui de soldat al lui Hristos, de ostaş al lui Hristos din marea oaste a Domnului, care este Biserica în slava ei.*** Dimitrie nu vine să facă un act extraordinar de mare. Ostaş fiind al unui împărat pământesc, la tinereţile lui sigur ar mai fi avut vreo 20-30-40 de ani de slujire împăratului în oastea lui şi sigur moartea tot ar fi venit; dar iată-l pe Dimitrie preferând să moară tânăr, pentru un Împărat mult mai mare şi pentru o Împărăţie mult mai binecuvântată decât aceea în care fusese ispitit s-o vadă înaintea ochilor săi!

Sunt mulţi care - nu-i aşa? - comentează că ne închinăm sfinţilor. Vedeţi voastre, omul este cu atât mai om cu cât se apropie de Dumnezeu şi ţinta la care suntem chemaţi este îndumnezeirea noastră, prin harul lui Dumnezeu. Or ***sfinţii, iată, prin această primire a harului Duhului Sfânt, s-au făcut atât de luminoşi, încât aproape că lumina lor ne face să închidem ochii. Şi noi nu mai bănuim că lumina aceea ne vine dinspre sfinţi, ci că ea vine dinspre Hristos, pentru că Hristos Însuşi se oglindeşte atât de mult în sfinţii aceştia, încât dinspre ei spre noi, ca într-un joc al oglinzilor binecuvântate, vine lumina lui Hristos! Ei sunt, dacă vreţi, lentila prin care Dumnezeu face să vină înspre noi raza arzătoare a harului Său dumnezeiesc, pentru aprinderea inimilor noastre. Şi foarte rar se întâmplă să auzim despre mărturia şi martirajul vreunui mucenic, fără ca inima noastră să nu lăcrimeze cu mărgăritare de lacrimi.***

Dimitrie moare şi este îngropat probabil chiar în temniţa aceea deasupra căreia, peste timpuri, creştinii din Tesalonic, ştiind că acolo a murit Dimitrie, au zidit o biserică mică, între zidul unei băi comunale şi zidul înconjurător al cetăţii. Dar aşa a rânduit Dumnezeu, cum minunat spune Acatistul făcut la noi, la români, pe la 1760, că boierul Leontie, adică un om mai cu dare de mână, care era bolnav, văzând el vindecările care se petreceau în biserica cea mică, s-a dus şi el să se roage de vindecare şi s-a vindecat.

Şi nemaipomenit ne spune, cu o simplitate desăvârşită, viaţa sfântului, cum, săpând ei în adâncime fundaţia noii biserici pe care voia s-o zidească Leontie, au descoperit moaştele Sfântului Dimitrie şi bucurie mare s-a făcut. Şi ţineţi minte în cuprinsul Acatistului, că de multe ori moaştele acestea au fost spre binecuvântare şi spre îndulcire, dar şi spre certare, atunci când Justinian s-a îndreptat un pic cu

pompă împărătească spre Tesalonic, gândind: „De acum gata, duc moaştele Sfântului la Constantinopol şi zidesc biserică mai apoi”. Dar vă amintiţi că - ne zicea Acatistul, dar şi viaţa sfântului - scântei au izvorât din racla sa de moaşte şi înţelegând împăratul că nu-i este bineplăcut sfântului să se îndrepte spre Constantinopol, l-a lăsat acolo, fiind izvor de binecuvântare până în zilele noastre.

Dăruit-a Sfântul Dimitrie daruri neamului românesc? Sigur că da. Multe. Sunt multe bisericile în ţară care poartă hramul Sfântului Dimitrie, însă eu aş vrea să vă vorbesc despre două daruri de seamă dăruite neamului românesc. Unul este un voievod, iar celălalt este un versant al teologiei româneşti. Unul este Dimitrie Cantemir, iar celălalt părintele Dimitrie Stăniloae; unul fiind întâiul intelectual de marcă europeană, pe care-l putem socoti ca atare, deşi şi până la el mai erau mulţi alţii, dar primul căruia Europa îi acordă un titlu de doctor în ştiinţe, iar celălalt este cel care ne-a învăţat pe noi cum că transparenţa sfinţilor ne duce la Hristos şi că, în sine, Biserica este comunitatea sfinţilor harismatici şi că fiecare dintre noi suntem chemaţi spre sfinţire. Nu putem, fie şi numai amintind de numele celor doi români de-ai noştri, să facem abstracţie de harul Sf. Dimitrie, ce i-a mânat pe ambii: Dimitrie Cantemir se opune, la 1711, pe Prut, oştirilor turceşti, într-o alianţă socotită atunci proastă cu ruşii, şi este nevoit să ia calea exilului, iar Părintele Dimitrie Stăniloae, într-o alianţă binecuvântată cu Dumnezeu, se opune regimului comunist şi este şi el exilat împreună cu alţi Nestori şi Dimitri în puşcăriile comuniste, el însuşi primind grea însuliţare şi grea umilire, dar primind-o ca pentru Hristos. Şi unul şi celălalt au învăţat de la parohul al cărui nume îl purtăm că-s mai de preţ scaunul lui Dumnezeu şi Împărăţia Lui, decât tronurile pământeşti şi, şi unul şi altul, când au fost ispitiţi cu măriri lumeşti, au ştiut să zică ba, „chemarea noastră cea mai de sus este Hristos şi binecuvântarea noastră cea mai mare este Dumnezeu”.

Fără îndoială că, prin ei, în neamul întreg s-au trimis către noi zeci de mărturisitori ai credinţei ortodoxe. Nu este puţin lucru pentru neamul românesc că iată, la o vreme de prigoană, au fost bărbaţi şi femei în neam ce au ştiut să şadă în Biserică şi-n celulă ca înaintea lui Dumnezeu.

Iată, aşadar, ***din inima aceasta sfântă a Sfântului Dimitrie, tinerească şi binecuvântată, sunt multe bucuriile care vin către inima noastră să ne întărească.*** Noi ne tot plângem că suntem puţini uneori în biserici… Păi câţi soldaţi păzesc graniţele României acum? Un milion, două milioane? Nicidecum! Sunt puţini, dar sunt viteji, pentru că în spatele lor e ţara întreagă. Câţi români mărturisesc acum peste hotare, în condiţii grele, românismul lor? Puţini, dar sunt puternici, glasul lor nu tremură şi nu se înfioară de teamă, pentru că în spatele lor e ţara întreagă. ***Era***

un singur Dimitrie în Tesalonic, dar mâna lui n-a tremurat să dea binecuvântarea la luptă, pentru că în spatele lui era Hristos Domnul, Cel care dă putere şi întărire şi nădejde şi credinţă şi dragoste.

De aceea este mare mucenicul Dimitrie, izvorâtorul de mir, pentru că mireasma mirului faptelor sale se răspândeşte până astăzi către noi. Şi ***facă Domnul ca şi noi, bine înmiresmaţi cu mireasma mirului lui, să-I dăm slavă lui Dumnezeu, totdeauna, acum şi pururea şi-n vecii vecilor. Amin.***

Pr. dr. Dorin Octavian Picioruş - Predică la Sfântul mare mucenic Dimitrie

Iubiţii mei, Sfinţii Bisericii sunt fiii şi fiicele a diverse popoare, fiind foarte diferiţi ca vârstă şi ocupaţii şi la fel şi la nivelul virtuţilor pe care le-au lucrat, iar Sfântul Dimitrie, marele mucenic, pe care îl pomenim astăzi, e grec de neam şi s-a născut în cetatea Solun sau Tessalonicul de astăzi.

Un Sfânt grec, pentru o întreagă lume! Cum, tot la fel, avem Sfinţi asiatici, africani, europeni, americani…pentru o întreagă lume, pentru că atunci când îi pomenim, într-o anume zi, în ziua lor de pomenire, ei sunt pomeniţi la nivel ecumenic, la nivelul întregii Ortodoxii.

Şi asta ne învaţă (cum spuneam şi altădată) să ne iubim unii pe alţii, dincolo de etnie, limbă, culoarea pielii sau mentalitate, pentru că Împărăţia lui Dumnezeu e formată din Sfinţii întregii lumi, din Sfinţi din diverse părţi ale lumii şi nu doar dintr-o etnie. Însă, pentru ca să ne iubim, mai întâi de toate, nu trebuie să fim refractari la faptul de a ne cunoaşte. De a ne cunoaşte unitatea şi diversitatea în acelaşi timp, adică pe cele care ne sunt comune cât şi pe cele în care suntem diferiţi unii faţă de alţii.

Sfântul Dimitrie, Părintele nostru, pomenit astăzi, s-a născut într-o familie ortodoxă…dar în timpul unei prigoane împotriva Bisericii. Părinţii săi, în taină,

erau credincioşi, aveau Icoana Domnului şi pe cea a Maicii Sale în casa lor şi aprindeau în faţa lor candela şi tămâiau. Însă nu aveau copii…

Şi Dimitrie se naşte ca un răspuns sfânt, din partea lui Dumnezeu, la rugăciunile părinţilor săi. Fapt care i-a umplut de o mare bucurie, pentru care au făcut un mare ospăţ, o mare petrecere.

Naşterea e un moment de bucurie, dacă aştepţi copilul, dacă îl iubeşti, dacă pătimeşti multe dureri pentru el…Însă nu toate naşterile sunt bucuroase. Unele naşteri…sunt triste…sau nu se mai produc…Însă când bucuria te copleşeşte, atunci înţelegi pe copilul, pe copiii tăi, ca un dar imens de la Dumnezeu şi ca o imensă responsabilitate.

Pentru că naşterea e începutul educaţiei. Iar copilul începe să fie educat din pântece sau de mai înainte de a se naşte, dacă tu, ca mamă sau tată, înţelegi că el e darul lui Dumnezeu în viaţa voastră şi că acest dar trebuie să înflorească, trebuie să crească, trebuie să îşi aducă rodul său întru Împărăţia lui Dumnezeu şi nu doar în societatea actuală.

Pentru că naşterea e un dar pentru veşnicie şi nu doar pentru câţiva ani sau zeci de ani. Iar orice am fi noi, astăzi, în societatea de faţă, e doar un pas…spre Împărăţia lui Dumnezeu, care are drept normă de viaţă viaţa în harul Preasfintei Treimi.

Sfântul Dimitrie, ca mulţi dintre pruncii Bisericii, a fost educat…sub Sfintele Icoane. El a fost dus de părinţii lui în casa lor de rugăciune şi i s-au prezentat Icoana Domnului şi pe cea a Maicii Sale şi i s-a vorbit despre adevărurile dreptei credinţe. Privind prin Icoane pe Dumnezeul întregii făpturi, întrupat pentru noi şi pentru a noastră mântuire, pe Hristos Domnul, pe Maica Domnului, pe Sfinţi, luând de la cuviinţa lor exemple de cuviinţă, Sfântul Dimitrie a înţeles diferenţa enormă dintre Icoană şi idol.

Icoana e o fereastră teologică spre Împărăţia lui Dumnezeu. Idolul e o falsificare a realităţii, o mistificare a Dumnezeirii şi a sfinţeniei, o înlocuire a adevărului cu minciuna. Tocmai de aceea noi trecem prin Icoane, cu gândul şi cu dorul inimii spre adevărul sfânt al relaţiei cu Domnul şi cu Maica Sa şi cu Sfinţii şi Îngerii Săi, pe când printr-un Sfinx, printr-un Vishnu, printr-o reprezentare fantastică nu ne întâlnim cu nimeni…decât cu demonii care falsifică dreapta închinare.

Şi dumnezeiescul Dimitrie, umplându-se de evlavie şi de bună cuviinţă, a sărutat Sfintele Icoane şi a primit Botezul Bisericii, în taină, în casa lor, crescând, pe fiecare zi, în adevărul lui Dumnezeu şi în fapte bune.

Şi aceasta, pentru că nu e de ajuns doar să începi să fii creştin ortodox. Nu e de ajuns să te botezi. Nu e de ajuns doar să mergi la Biserică un an, doi, 10…şi apoi să faci pauză. Viaţa Bisericii e fără pauză! Viaţa Bisericii e o continuă căutare, încordată, plină de bucurii şi de tristeţi, de clipe de har şi de clipe de întuneric, de suişuri şi coborâşuri din care nu trebuie să dezertezi.

Da, ne e greu, foarte greu, enorm de greu de multe ori! Însă bucuriile vieţii noastre sunt incalculabile…

Şi Sfântul Dimitrie, care îşi tăinuia credinţa şi viaţa, el fiind militar (de unde îmbrăcămintea sa militară din Icoana de deasupra) e avansat la rangul de antipat/proconsul/guvernator roman, pentru că Grecia acelui timp era parte comună din Imperiul Roman, după cum, astăzi, e membră de drept a Uniunii Europene.

Însă, în loc să se ocupe doar de apărarea militară a cetăţii Solun, a oraşului în care se născuse şi în ciuda faptului că era un tânăr şi nu un general de armată în vârstă, Sfântul Dimitrie se comportă ca un nou apostol Pavel, adică aidoma unui propovăduitor creştin pentru membrii cetăţii, luptând împotriva păgânismului şi învăţându-i pe toţi dreapta credinţă.

Pentru noi: un lucru bizar. Cum ar trata televiziunile actuale ştirea: un general al armatei române, cu misiune în Afganistan, a început să predice Ortodoxia musulmanilor?Prima glumă de doi lei ar fi aceasta: e popă sau general?

Însă Părintele nostru, Sfântul mare mucenic Dimitrie asta a făcut la vremea lui: şi-a depăşit şi neglijat atribuţiile militare…pentru că se simţea responsabil pentru mântuirea oamenilor. Iar Biserica nu îl laudă acum, în primul rând, pentru că a fost un bun militar, un strateg, ci pentru că a fost un creştin responsabil.

Şi asta, odată în plus, pentru ca să înţelegem cu toţii, că şi medicul şi poliţistul şi politicianul şi artistul şi muncitorul, cu toţii, suntem chemaţi, mai înainte de toate, ca să fim nişte buni creştini şi apoi nişte buni profesionişti sau oameni de nădejde.

Pentru că, dacă nu avem principiile evanghelice şi eclesiale în viaţa noastră nu putem fi nici nişte oameni ai societăţii autentici. Pentru că cine e autentic creştin e

şi autentic om social, pentru că Împărăţia lui Dumnezeu e a acelora care sunt drepţi şi curaţi cu inima.

Iar Sfântul Dimitrie a fost un cetăţean exemplu, un om responsabil nu numai pentru mântuirea sa ci pentru mântuirea întregii cetăţi şi când şi-a dat seama că au ajuns faptele sale la urechea celui care îl înaintase în grad şi-a încredinţat averea slujitorului său Lupul şi s-a pregătit de…chinuri.

Nu s-a înspăimântat! Nu a dezertat! Nu a ieşit dintre graniţele imperiului! Ci şi-a împărţit averile, pregătindu-se pentru martiriu prin rugăciune şi post. Când a venit împăratul şi l-a întrebat dacă e creştin, nu a minţit. A recunoscut că este. Şi, în loc să îl trimită la închisoarea comună, l-a părăsit într-o baie mare, veche, aproape de palatul imperial, pentru ca să îl înjosească.

Şi aici, iarăşi, Sfântul Dimitrie, un tânăr şi nu un bătrân, care părea să nu aibă atâta experienţă sau prea multă răbdare, înţelepciune sau sănătate puternică, nu s-a înspăimântat ci se ruga cu cuvinte ale Psaltirii, pe care le ştia pe de rost.

A fost vizitat de către satana, sub forma unui animal, care dorea să îl muşte de picior, pentru ca, după aceasta, să fie vizitat de un Înger al Domnului, care i-a spus să se întărească, pentru ca să îi biruie pe vrăjmaşii săi. Acesta i-a adus o cunună splendidă din Rai şi i-a pus-o pe cap, fiind umplut prin aceasta de dorul de a muri pentru Hristos Dumnezeu.

Dacă se înspăimânta de demon, nu mai putea să se bucure de vederea Îngerului lui Dumnezeu. Iar rugăciunea, tăria sufletească, nădejdea în Dumnezeu, bărbăţia duhovnicească l-au scos din mâinile dracilor şi l-au făcut nebiruit în dureri.

Împăratului roman, persecutorului Sfântului Dimitrie, tocmai revenit dintr-o bătălie, i se organizează luptele pentatlonului în cinstea sa. Printre luptătorii de forţă ai amfiteatrului era şi Lie, un vandal foarte periculos. Iar bucuria drăcească a împăratului era să îl vadă pe furiosul Lie cum îi omoară pe creştini în amfiteatru, în faţa lui şi a poporului care se distra văzând lupte…şi oameni morţi…Adică nu era mare diferenţă între ei…şi noi, care vedem filme cu morţi şi răniţi toată ziua sau jucăm jocuri pe computer cu…morţi şi răniţi…

Delectarea cu răul altuia era la modă…ca şi azi…

Nestor, un creştin cunoscut de Dimitrie şi el martirizat mai apoi, cere binecuvântarea şi rugăciunea Sfântului Dimitrie şi prin această îl omoară, în luptă, pe

Lie, pe vandalul necruţător. Nestor era şi mai tânăr decât Dimitrie: nu împlinise nici 20 de ani.

Istoria martiriului Bisericii s-a scris, cel mai adesea, cu sânge tânăr. Libertatea noastră de acum e câştigată tot cu sânge…cu sânge de tânăr. Numai că noi ne batem joc de ea, de libertatea şi de timpul mântuirii noastre…în stil mare, nedemn de astfel de tineri, care aveau mintea lui Hristos, care ştiau să moară…pentru ca să fie vii…

Împăratul îl acuză pe Nestor că l-a învins pe Lie prin farmece. Nestor îi replică împăratului: „Împărate, eu nu am biruit pe Lie cu farmece, ci cu puterea lui Hristos, adevăratul Dumnezeu". Numai că împăratul nu Îl cunoştea pe adevăratul Dumnezeu, pentru că era idolatru.

Dar, pentru acest răspuns, considerat, impertinent, desigur, fără ca prin asta să fie fals, Sfântului Nestor i se taie capul…cu cuţitul. Nu cu sabia ci, cu mare sadism: cu cuţitul, de parcă ar fi fost un pui de găină…Însă l-au omorât aşa pentru ca să…sufere mult…şi nu puţin…

Iar şirul nesfârşit al mucenicilor Bisericii e format din crime abominabile la adresa umanităţii. Care mai de care mai odioase, mai incredibile…Şi pentru acestea, iată, că Biserica lui Dumnezeu nu mai dă în judecată pe nimeni, dacă i se neagă mucenicii, Sfinţii sau dacă sunt pângărite numele, locurile de martiriu sau zilele de pomenire sunt necinstite.

Împăratul, întristat de moartea lui Lie, află că Nestor l-a ucis pe Lie cu ajutorul lui Dimitrie şi porunceşte ca şi Dimitrie, Părintele nostru, să moară ucis tot cu suliţa, după cum Lie fusese aruncat în suliţe. Grupul de ostaşi care vine, în temniţă, la Dimitrie, ca să îl omoare, îl găseşte în rugăciune pe acesta. Şi au aruncat suliţele în el…prima intrând în coasta dreaptă a lui Dimitrie…

I-au lăsat trupul neîngropat…

Noaptea, pe furiş, creştinii au venit şi i-au îngropat trupul.

Lupul, slujitorul credincios al Sfântului Dimitrie, a fost de faţă la martirizarea sa şi i-a luat haina şi inelul, muiate în sângele său, prin care s-au făcut multe minuni după aceea. Şi pentru că s-a dus vestea despre minuni şi lui Lupul i s-a tăiat capul.

Însă exemplul şi amintirea sa nu s-au stins până astăzi şi Sfintele sale moaşte, cât şi minunile sale se cunosc de oameni de pretutindeni. Numele său e purtat şi de bărbaţi şi de către femei, pentru că avem şi Dumitru şi Dumitra dar, mai ales, el inspiră, continuu, la îndrăzneală dumnezeiască, la o tinereţe responsabilă, la o viaţă autentic ortodoxă.

Şi astfel, îl sărbătorim pe un tânăr, care nu a trăit şi nici nu a murit…degeaba! Şi, totodată, pe prietenii lui…şi pe următorii lui, de atunci…şi de peste veacuri…care îşi găsesc frumuseţea în viaţa cu Dumnezeu şi nu într-o viaţă la întâmplare.

De fapt acesta e mesajul dumnezeiescului Dimitrie, tânărul, marele mucenic, guvernatorul roman creştin: nu trăiţi fără bucuria continuă de a-L iubi pe Dumnezeu şi de a fi proprii ajutorului acordat oamenilor! Amin!

Pr. dr. Dorin Octavian Picioruş - Predică la cei doi Sfinţi Dimitrie

Iubiţi fraţi şi surori întru Domnul, în 2010 am scris două predici în această perioadă prea binecuvântată: una la pomenirea Sfântului mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir (26 octombrie), ale cărui Sfinte moaşte sunt în Grecia, la Salonic şi alta la pomenirea Sfântului prea cuvios Părinte Dimitrie Basarabov (27 octombrie), ale cărui Sfinte moaşte sunt în România, în Catedrala Patriarhală de la Bucureşti.

Însă anul acesta vreau să îi punem împreună pe cei doi Sfinţi Dimitrie, pentru că aşa îi şi serbăm în România: unul după altul, trecând de la prăznuirea celui vechi…la cel nou.

Numai că în Împărăţia lui Dumnezeu nu e nimeni vechi, vetust, învechit, ci cu toţii sunt noi, mereu noi, trăind întru cunoaştere şi experienţă tot mai îndumnezeitoare.

Iar diferenţa de sfinţenie dintre ce au trăit Sfinţii pe pământ şi ce sunt ei acum, în slava lui Dumnezeu, nu suportă termeni de comparaţie.

Aşa că, oricât de extinsă şi de amănunţită ar fi viaţa unui Sfânt în cărţile Tradiţiei noastre, ea exprimă experienţa lui pământească şi nu pe cea cerească.

Statura actuală a Sfinţilor se întrevede, într-o anume intensitate, în minunile, descoperirile şi luminările pe care le dau celor care îi iubesc din inimă. Şi aceste ajutorări ale noastre de către Sfinţii lui Dumnezeu noi nu trebuie să le ţinem ascunse…ci să le devoalăm spre folosul tuturor.

Dar pentru a ajunge să-i cunoaştem pe Sfinţi în mod personal, într-o relaţie de mare prietenie şi frumuseţe…trebuie să plecăm de la vieţile lor, de la icoanele lor, de la Sfintele lor moaşte.

Şi de fiecare dată, Sfinţii lui Dumnezeu sunt străinii frumoşi şi dumnezeieşti de lângă noi, cei care vor să fie descoperiţi personal de către noi şi cu care să legăm prietenii irevocabile.

Prietenii nu pentru o viaţă…ci pentru o veşnicie.

Şi dacă privim retrospectiv în viaţa noastră, observăm că Sfinţii lui Dumnezeu au intrat rând pe rând în atenţia noastră…şi că ei au devenit familiari nouă, chiar dacă la unii doar ne-am rugat, despre alţii ştim câteva lucruri, unora le-am văzut vreo icoană iar la alţii le-am sărutat Sfintele moaşte.

Însă dacă am dorit să îi lăsăm pe Sfinţi în inima noastră…ei au intrat într-un mod cuviincios şi dulce, care ne linişteşte întreaga fiinţă.

Având o asemenea experienţă, pe aceea a întâlnirii cu Sfinţii, putem să distingem între ce e întâlnire şi prietenie reală şi ce e non-relaţie.

Pe Sfântul Dimitrie al Tesalonicului îl cunosc din vedere şi din spusele altora. Mi s-a dăruit o icoană a lui, de lângă Sfintele sale moaşte…şi am fost, în rugăciune, împreună cu el.

Bineînţeles: îl cunosc pe măsura mea, în felul meu…dar prin atingerea lui de mine. Pentru că cunoaşterea e prin atingere, prin apropiere, prin vedere şi nu fără intersectare directă cu cel care ţi se deschide spre înţelegere.

Sfintele lui moaşte, văzându-le în fotografii şi Sfintele sale Icoane…s-au atins de inima mea…Şi cuvintele despre el…şi cântările lui liturgice, pe care Sfânta Biserică i le-a închinat, au intrat în mine.

De aceea e atât de important, de foarte important, ca vieţile Sfinţilor şi icoanele lor să fie autentice, să nu fie falsificate, să nu fie edulcorate…pentru ca Sfinţii să intre în noi, prin intermediul imaginilor şi cuvintelor sfinte şi să se creeze o prietenie bazată pe realităţi clare, nemincinoase, pline de ei.

O fotografie fotosopată, schimbată pe ici pe colo, e o fotografie falsificată.

O icoană nepictată tradiţional, ci aşa, cum ni se năzare, e o non-icoană…pentru că nu ne duce la sfinţenia, curăţia, sfiala, bucuria, atenţia persoanei sfinte ca atare…ci la o imagine exclusiv antropomorfă.

Icoana trebuie să ne ducă spre interiorul Sfinţilor…sau să ne coboare în noi, în inima noastră, pentru un dialog cu Sfinţii…şi nu să fie prilejul unor imaginaţii bolnave.

O Maică a Domnului catolică, cu sânii reliefaţi de corset şi rumenă în obraji…cu un Iisus dolofan şi cu fundul gol…e o invitaţie la excitare…şi nu la rugăciune, după cum o viaţă a unui Sfânt, deformată ideologic, ajunge să propage tot felul de lucruri extremiste şi fără sens…în loc să ne unească, în prietenie sfântă, cu acesta.

De aceea e important ce ştim despre Sfinţi…şi mai ales, e important să nu brodăm tot felul de poveşti despre Sfinţi sau să nu presupunem că ar fi zis, că ar fi trăit şi ar fi susţinut lucruri…pe care noi nu le putem proba.

Pentru că în materie de sanctologie primează documentele Tradiţiei, ce se cunoaşte şi se recunoaşte în mod unanim şi nu fanteziile despre Sfinţi sau „rescrierile" vieţilor Sfinţilor din diverse motive stupefiante.

Acesta e motivul pentru care am atras şi atrag atenţia că nu putem modifica/ rescrie/ reinterpreta viaţa unui Sfânt după nu ştiu câte secole…sau să ne exprimăm îndoiala asupra existenţei unui Sfânt…atâta timp cât el e cinstit într-un anume fel, de secole, în Biserica lui Dumnezeu.

Dacă suntem şi vrem să rămânem ortodocşi, atunci documentele Tradiţiei Bisericii Ortodoxe de pretutindeni nu sunt modificabile…pe motivul că noi avem alte interese…sau vrem să stipulăm, în mod utopic, pe baza lor, cine ştie ce lucruri penibile.

Pe Sfântul Dimitrie Basarabov însă, ca mulţi dintre dumneavoastră, îl cunosc prin atingere şi prin vedere şi din prea puţinele date biografice despre el.

Dacă Dimitrie cel vechi era guvernator…Dimitrie cel nou, de la Bucureşti, care e, de fapt, bulgar, era sihastru…şi vieţile lor, cele prea scurte…ni-i prezintă ca pe nişte apariţii fulminante fără cifru.

Într-o predică a sa de praznic, de 27 octombrie, PFP Teoctist al României, amintea faptul că Sfântul Dimitrie Basarabov, pe când era văcarul satului, a călcat, din greşeală, pe un cuib de pasăre aflat în iarbă (sau cam aşa ceva; nu mai îmi aduc bine aminte acest amănunt)…şi că s-a pedepsit pentru acest lucru timp de 3 ani de zile…neîncăltându-şi piciorul cu care a omorât vietatea.

Nu ştiu de unde cunoştea acest amănunt…dar el e unul edificator.

Căci pentru aşa sensibilitate, atenţie şi seriozitate…trebuie ani de înţelegere teologică sau o viaţă foarte profundă.

La fel, Sfântul Dimitrios al Tessalonicului, un tânăr, adormit la 290 d. Hr., se dovedeşte mult prea bărbat, mult prea serios pentru vârsta lui…şi prea teolog pentru un guvernator.

Dacă astăzi, naşul vine la Botez şi abia poate citi Crezul de pe Molitfelnic…sau un cadru universitar, ortodox fiind, poate să nu fi citit nici măcar odată Sfânta Scriptură…guvernatorul Dimitrie e omorât cu suliţa pentru credinţa lui.

Sfântul Dimitrie Basarabov, sihastrul, moare neîngropat…între două pietre…îl ia apa…şi ni-l pune în Biserică.

Primul: din sec. al III-lea, celălalt: din secolul al XIII-lea.

Şi s-au mântuit amândoi, în contexte diferite…nu pentru că unul era grec şi altul bulgar, nu pentru că unul a fost ucis cu suliţa iar celălalt pentru că a fost monah…ci pentru că amândoi au fost ortodocşi autentici.

Şi spun asta, pentru că suferim de multă miopie când vine vorba despre Sfinţi, aşa cum evreii suferă de cecitate absolută când vine vorba de Mesia.

Pentru că, într-o Ortodoxie românească, cu ortodocşi întregi la minte şi responsabili, nu s-ar pune niciodată problema care se pune la noi: „sunt Sfinţi cei care au suferit în închisori pentru că…au fost legionari”. Sau tocmai pentru acest lucru sunt „Sfinţi”, pentru că au fost „legionari” şi nu: „doar ortodocşi”.

Însă de când „ne sfinţeşte”…apartenenţa politică? Sau de când „ne canonizează” puşcăria prin ea însăşi, o facultate de teologie, simplul fapt că suntem monahi sau ierarhi, că suntem de la Bucureşti şi nu de la Iaşi?

Şi oricât de penibile sunt aceste discuţii…pentru unii sunt „singurele discuţii” care „contează”.

Însă, după cum vedem în Vieţile Sfinţilor, scrise de oameni cu Ortodoxia în minte şi în inimă, niciodată meseria, numărul de cărţi citite, la câte Biserici a fost, dacă avea 1, 95 sau 1, 35 m, dacă a fost „de dreapta” sau „de stânga”, dacă avea barbă

sau nu, dacă stătea în capul satului sau mai la margine…nu sunt cele care „i-au făcut Sfinţi” pe Sfinţi, ci curăţirea lor de patimi şi umplerea lor de har din perspectiva unei atente, echilibrate şi profunde cunoaşteri a Ortodoxiei.

Cu indiferenţa noastră actuală faţă de militari, dacă ar fi fost după noi, nu l-am mai fi cinstit niciodată pe Sfântul Dimitrie de la Tessalonic. Ce au militarii…nu, cu teologia?

Iar pentru faptul că e grec…l-am fi lăsat „la grecii lui”…că nouă „nu ne trebuie Sfinţii altora”.

Şi pentru că strâmbăm din nas faţă de „văcari” şi „sărăcani” [pentru că nouă ne plac numai „cei cu bani, avuţii”]…l-am fi lăsat bulgarilor pe „Sfântul Dimitrie al lor”, că nouă nu ne trebuie „scursura societăţii”…

Însă, iubiţii mei, Ortodoxia este singura cale a sfinţeniei nu pentru fandosiţii penibili, nici pentru elitiştii goi de sfinţenie, nici pentru leneşii cu Ortodoxia la poartă…ci pentru oamenii paradoxali.

Pentru oameni care îmbină în viaţa lor lucruri de neîmbinat pentru alţii: excelenţa cu smerenia, mintea înaltă cu cererea iertării, sărăcia cu simţul pentru ordine, echilibrul cu râvna, curăţia cu cunoaşterea diversă, fecioria cu bunul simţ, munca cu necăutarea la sine, responsabilitatea cu spontaneitatea, umorul cu zâmbetul, curăţenia cu jovialitatea, graba cu liniştea inimii…

Căci Sfinţii noştri nu au fost nişte inculţi, nişte bădărani, nişte fricoşi, nişte iresponsabili…ci oameni paradoxali, care au îmbinat zeci de virtuţi în fiinţa lor, ca nişte arhitecturi unice, ca nişte sculpturi ale harului dumnezeiesc…care nu se confundă una cu alta.

Doar statistica îl poate confunda pe om cu un număr.

Sanctologia însă vorbeşte despre fiecare Sfânt în parte, reliefând particularităţile sale…întotdeauna cu numitori comuni cu toţi ceilalţi Sfinţi.

Pentru că Sfinţii sunt în felul lor…chiar dacă sunt împreună. Şi noi suntem în felul nostru şi înţelegem în felul nostru, chiar dacă toţi ascultăm şi citim aceleaşi texte.
Şi niciodată nu trebuie să ne închipuim că suntem alţii, că trăim în alte locuri şi timpuri…ci trebuie să trăim ca astăzi.

Nu să îmbrăcăm costum naţional la Biserică…şi să avem iPadul în poşetă.

Iile, fotele, brăcinarele şi traistele sunt istorie…şi reactualizarea lor nu mai e posibilă…dar noi părem penibili.

Şi în loc să fim ca acum, în loc să învăţăm cum să ne comportăm astăzi…şi cum să vorbim astăzi…şi ce cultură şi speranţe putem avea astăzi…noi suntem pierduţi în istorie…şi fără nerv pentru prezent.

Dialog ioc, la nivel larg, cu cultura, cu ştiinţa, cu alte religii şi experienţe. Dacă nu contacte reale cu alţii…măcar citiri despre ei, acasă.

Însă nu se vede coerenţa cu lumea noastră la ortodocşii români, pentru că nu se văd proiecte de ansamblu în care să fie integraţi.

Ne e frică de bombe, de cataclisme, de sperietori…dar nu ne e frică de noi, de cum arătăm pe dinăuntru. Şi pe mine asta mă înfioară: faptul că găsim negura în altă parte…şi nu în noi!

Starea în faţa Sfinţilor însă ne face să ne observăm puţinătatea interioară. Zilele noastre de praznic nu sunt zile cu sarmale, vin şi cozonaci în primul rând…ci zile de reflecţie serioasă/ riguroasă/ neiertătoare faţă de viaţa noastră.

Te bucuri…dacă îţi deteşti păcatele…şi vrei viaţa Sfinţilor.

Prăznuieşti duhovniceşte dacă te bucuri cu bucurie venită de la Dumnezeu şi nu de la mâncat câteva grame de colivă.

Coliva, vinul, cântarea împreună sunt bune şi te-ngraşă la inimă dacă eşti bucuros, dacă eşti bucurat de Dumnezeu, dacă te veseleşti în inima ta, cu toată întreţinerea mare şi frigul de afară.

Iar în lipsa bucuriei…nu e praznic.

Pentru a fi praznic în noi, cu adevărat, trebuie să sondăm în mintea şi în inima noastră după izvorul bucuriei duhovniceşti. Trebuie să îl facem să ţâşnească în noi prin spovedanie, prin împărtăşirea cu Domnul, prin rugăciune, prin iertarea aproapelui, prin pocăinţă, prin cumsecădenie.

Aşa vom fi în praznic! Amin!

Pr. dr. Dorin Octavian Picioruș - Ce rost are să mergi spre Sfinți? Sfântul mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir

Iubiții mei, cei care îi cinstesc pe sfinți…cunosc ce fac sfinții pentru oameni. Ce minuni fac sfinții pentru oameni…când oamenii își deschid inima către ei. Când li se roagă cu inimă pocăită, plină de durere pentru păcatele lor…dar și ale întregii lumi.

Pentru că atunci când îți pasă de tine…începe să îți pese și de ceilalți. Iar dacă îți pasă de ceilalți…înțelegi sensul pelerinajului: acela de a ne uni în jurul unui sfânt pentru a ne bucura împreună cu el…și între noi.

Însă cine nu înțelege bucuria pelerinajului…e atent doar la câți bani strânge Biserica de la pelerini…la cine s-a mai îmbrâncit…și la câți li s-a făcut rău.

Dar e bine să ți se facă rău…la sfinți…decât să ți se facă rău de atâta băutură…sau de atâta plăcere…

Nevoința de a veni și a te ruga la sfinți e una cuvioasă, una care te liniștește și te umple de pace…pentru că venitul rău ți se putea întâmpla oriunde.

Și acum, la sărăcia noastră, poți muri oriunde…sau oriunde ți se poate face rău…chiar dacă te văd sau nu te văd camerele de luat vederi.

Cu alte cuvinte: ce rost are să mergi spre sfinți? Și de ce sfinții nu au pur și simplu niște „rămășițe pământești” ci Sfinte moaște? Pentru că venirea spre sfinți e învățarea comuniunii, învățarea lui a fi împreună…iar sfinții nu au niște „cadavre” pe care le sărutăm ci niște „comori de har” prin care mirosim…Împărăția lui Dumnezeu.

Iar dacă ei sunt martorii Împărăției…atunci marile vedete/ noutăți ale lumii sunt sfinții…pentru că ei ne vestesc prin viața, cuvintele și Sfintele lor moaște…Împărăția lui Dumnezeu/ lumea ce va să vină.

Pentru că nu căutăm noi noutatea? Altfelul zilnic? Atunci asta e noutatea: schimbarea zilnică în bine. Transfigurarea noastră!

Și dacă vrem să vedem dacă suntem în bine…trebuie să fim mereu cu sfinții Lui, să ne vedem prin vorbele și viața lor viața noastră…să îi rugăm pe ei să ne dea lecții de viață.

Tocmai de aceea un pelerinaj ne face întotdeauna avizi de a citi teologie și de a ne ruga…și nu de a căsca. Ne trezește. Ne face să fim atenți…

Și să înțelegem de ce Sfântul Dimitrie din Tesalonic privește din icoanele lui spre noi cu arma în mână.

Da, el a fost militar…și a fost străpuns cu sulițele pentru credința în Hristos Dumnezeu…în primii ani ai secolul al IV-lea d. Hr.

Însă Sfintele icoane nu ne îndeamnă la război între nații…ci la un război duhovnicesc, cu demonii și cu păcatele.

De aceea trezvia, privirea lui sigură înspre noi dar plină de cuviință…e un îndemn spre a îndrăzni în Hristos, spre a îndrăzni să facem binele și să ne bucurăm dar și să suferim pentru binele pe care îl facem.

Pentru că, în mod inevitabil, făcând binele vom stârni reacții adverse de la demoni și de la oameni… Nu însă și de la sfinții lui Dumnezeu… Ei ne vor ajuta să înțelegem ceea ce doar intuim…să prețuim calea spre El…să o vedem tot mai clar…

Însă, au dreptate și cei care văd doar afaceri bisericești în jurul pelerinajului. După cum și cei care văd doar mersul la sfinți…

Primii văd, în mod preponderent, latura văzută a lucrurilor…pe când ultimii, pelerinii, accentuează latura experimentală, duhovnicească, a întâlnirii cu sfinții.

Însă pelerinajele se fac cu bani…și Bisericile se întrețin cu mulți bani. Da, dar nu numai cu bani…ci și cu mult har și cu multe eforturi duhovnicești…

De aceea trebuie să împletim întotdeauna văzutul cu nevăzutul la un pelerinaj…cât și în percepția noastră despre Biserică.

Pentru că, dacă reducem Biserica la afacerile și păcatele ei nu mai Îl vedem pe Dumnezeu lucrând în ea…sau dacă vrem să Îl vedem doar pe Dumnezeu lucrând în ea și pe toți sfinți…nu mai găsim slujitori care să fie „atât de sfinți” pe cât ne trebuie.

Dar adunându-ne la un loc, văzându-ne unii pe alții, ne cunoaștem bunele dar și limitările noastre…

Pelerinajul și slujba, venitul la conferință sau colocviu, oriunde suntem împreună revelează adâncul nostru…dar și suspinul nostru.

Pentru că și neîmplinirea, păcatul nostru…e comunitar, afectează comunitatea…chiar dacă l-am făcut în ascuns.

Iar priveliștile acelea dramatice…în care…au fost martirizați sfinții lui Dumnezeu erau tablouri vii ale măreției umane…dar și ale josniciei umane.

Pentru că torționarii și cei avizi de cruzimi se bucurau…iar creștinii erau sideraţi. Erau plini de durere pentru ce puteau să facă unii oameni…semenilor lor.

De aceea am accentuat faptul că armele sfinților noștri militari nu apar în Sfintele lor icoane pentru a îndemna la vreun „război sfânt” împotriva păgânilor și a ereticilor…ci la unul duhovnicesc: împotriva propriilor noastre patimi.

De ce? Pentru că scopul vieții noastre e de a scoate păcatul, pornirea spre rău din noi și de a ne umple de iubirea Lui.

Pentru că semnul de identificare al creștinilor nu este doar râvna pentru Ortodoxie…prin care vrem să îi mitraliem pe alții…ci râvna care iubește.

Râvna care îl iubește teologic pe celălalt. Care îl iubește delicat. Care îi arată în ea însăși pe Dumnezeu, care cheamă…dar nu forțează oamenii spre a face binele.

Și de ce râvna care iubește, care îl iubește pe celălalt cu iubirea lui Dumnezeu, e semnul Ortodoxiei? Pentru că iubirea e relație și râvna pentru adevăr trebuie să fie în relație…și nu doar o asumare a unor lucruri scrise.

Căci dacă ne uităm cu atenție la altfel de „credincioși", în istoria trecută și recentă, care i-au omorât, i-au ars, i-au jupuit de vii pe cei care nu avea „râvna lor"…înțelegem ce pericole ne pasc și pe noi…dacă vrem să îi ortodoxizăm cu forța pe alții.

Însă râvna reală, teologia reală e aceea care nu face binele cu forța…chiar dacă are binele care te sfințește.

E cea care acceptă capacitatea celuilalt de a înțelege, de a crea, de a se ruga, de a posti…și care îl sprijină cu iubire spre o tot mai mare înțelegere.

Acesta fiind motivul pentru care am pledat și voi pleda pentru delicatețe în relații, pentru cunoaștere continuă a credinței noastre dar și a neputințelor noastre, pe comunicare și respect reciproc, pe asumarea a ceea ce ești.

Fără acestea toate suntem niște ortodocși aroganți și autosuficienți, care nu au timp de detalii…tocmai pentru că nu sunt oameni ai detaliilor.

Însă sfințenia e formată din detalii… Din momente fără de care nu poți merge mai departe…ci te întorci ca racul…

Și în momentele de cumpănă, în momentele când trebuie să alegi…ai nevoie de ajutor, de luminare, de sprijin…și din partea sfinților…dar și din partea slujitorilor Bisericii. Ai nevoie de cuvântul și de fapta venite la…momentul potrivit.

De aceea în pelerinajele, în orele noastre de citire și de rugăciune, în odihna noastră…nu trebuie să uităm că ne pregătim pentru a da răspunsuri…și pentru noi…și pentru confrații noștri.

Iar Sfântul Dimitrie din Tesalonic, care izvorăște mir dar și multe minuni și într-ajutorări a dat și dă răspunsuri pentru noi…pentru că și-a asumat viața și veșnicia cu Dumnezeu.

Fapt pentru care suntem îndemnați să luăm foarte în serios viața și relațiile noastre…pentru că ele trebuie să fie răspunsuri clare, fără echivocuri, pentru veșnicie.

Pentru că el luând în serios grija pentru alții și purtând/ răbdând chinuri pentru Stăpânul Bisericii a devenit „mare apărător întru primejdii”, după cum spune troparul său.

Mai ales în cutremurele înfricoșătoare de pământ…dar și în cele sufletești…

Pentru că a ieși biruitori în luptele noastre interioare e tot la fel de important ca și pacea lumii.

Căci doar atunci când ești împlinit și plin de har…pacea lumii e o bucurie peste bucuria din tine. Dar când ești asediat și înăuntru și în afara ta…viața e un chin.

Iar noi venim cu chinurile noastre la sfinți, ca la niște prieteni, și vedem cât de folositori sunt pentru noi!

Ce doctori, ce psihologi, ce prieteni, ce povățuitori de nota o mie sunt sfinții.

Dar numai atunci când renunțăm la buna părere despre noi, la orgoliu, la superbie, la vanitățile de tot felul…și ne umplem de bunătatea și de frumusețea sfinților.

Iar de sfinții lui Dumnezeu și de Sfintele lor moaște și icoane trebuie să ne atingem mai întâi cu sufletul, prin rugăciune…pentru ca să simțim apoi…și prin trupul nostru bucuria întâlnirii cu ei.

Și Dumnezeu să ne dea tuturor să ne întâlnim cu sfinții Lui…și să învățăm de la ei, de la toți, cum să Îl cinstim pe Dumnezeu Cel în Treime închinat și slăvit, pe Tatăl, pe Fiul și pe Sfântul Duh Dumnezeu, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin!

Pr Dr Dorin Octavian Piciorus- Pradicationes vol 5

Pr. Ion Cârciuleanu - Predică la Sfântul mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir

Inimile noastre se umplu de bucurie duhovnicească, ori de câte ori săvârşim prăznuirea sfinţilor, deoarece prin rugăciunile lor, sfinţii sunt ajutătorii, solii (rugătorii), mijlocitorii noştri către Dumnezeu.

Datorită vieţuirii lor curate, sfinte şi bine plăcute lui Dumnezeu, sfinţii se bucură de o cinstire deosebită din partea credincioşilor.

Astăzi prin cântările, imnele şi rugăciunile ei, Sfânta noastră Biserică a împletit în cinstea Sfântului Dimitrie cununi de laudă şi de mulţumire. În această atmosferă de rugăciune şi de mireasmă duhovnicească se cuvine să cunoaştem mai de aproape vieţuirea, faptele şi pătimirea sa pentru Hristos, pentru ca momentele sărbătoreşti de astăzi să fie pentru toţi un prilej de zidire sufletească şi de întărire în credinţă şi dragoste către Dumnezeu.

După cum ne spune Sinaxarul şi istorisirea vieţii sale, Sfântul Dimitrie a trăit în cetatea Tesalonicului din Grecia, în veacul al IV-lea, în timpul împăraţilor romani Diocleţian şi Maximian. Se trăgea dintr-o familie de neam ales: tatăl, guvernator al Tesalonicului şi mama, o creştină deosebită.

Datorită aleselor sale calităţi, după moartea tatălui a reuşit să ajungă guvernator al Tesalonicului, în locul tatălui său.

După trei sute de ani de la întruparea Mântuitorului nostru Iisus Hristos, lumina credinţei creştine reuşise să pătrundă până la marginile îndepărtate ale imperiului roman. Ea a ajuns şi în provinciile Peninsulei Balcanice şi îndeosebi în Macedonia, a cărei capitală era Tesalonic, unde în anii 51 şi 57 a predicat Sfântul apostol Pavel.

În timp ce creştinismul se răspândea prinzând rădăcini adânci, la începutul veacului al IV-lea, păgânismul roman se destrăma o dată cu însuşi imperiul care, între altele îşi măcinase puterile căutând zadarnic să menţină închinarea la idoli.

Pentru a opri răspândirea creştinismului, împăraţii au dat mai multe edicte de persecuţie, prin care au pornit mare prigonire împotriva acelora care se lepădau de cultul idolilor păgâni şi treceau la credinţa Domnului şi Mântuitorului Iisus.

În această vreme, împăratul Diocleţian, încercând o împărţire a puterii împărăteşti, pentru a o întări, nu izbuteşte mai mult decât să-i grăbească dezmembrarea. Cu acelaşi gând porneşte el şi prigonirea Bisericii.

Zelul său pentru o cauză nedreaptă nu-i aduce alt folos decât aceea de a se număra printre ultimii prigonitori, având alături de el şi pe Maximian.

În vâltoarea acestor vremuri, împăraţii Diocleţian şi Maximian au luat cele mai aspre măsuri contra creştinismului din provinciile sud-dunărene. Aproape toate cetăţile situate de-a lungul Dunării au dat numeroşi martiri în acest timp.

Maximian a fost trimis în cetatea Tesalonicului să aplice edictele de persecuţie contra creştinilor. Ajungând aici, a poruncit să fie prinşi creştinii care propovăduiesc pe Iisus şi nu se închină la zei.

Sfântul Dimitrie, care era vestitorul credinţei celei adevărate a Domnului Hristos, a fost prins de ostaşii lui Maximian şi adus înaintea acestuia. Iar împăratul s-a mâniat foarte tare, când Sfântul Dimitrie L-a mărturisit pe Hristos, poruncind să fie aruncat îndată în temniţă.

În locul rangului de „ales” al împăratului, a dorit să fie „ales al lui Dumnezeu, sfânt şi prea iubit” (Coloseni 3, 12) atunci când împăratul Maxenţiu i-a cerut să prigonească pe creştini.

De aceea, din palatul de dregător, el a coborât în temniţa osândiţilor, învăţându-i şi încurajându-i. Toate acestea le-a dobândit el deplin când, după această întemniţare, peste botezul dreptei închinări s-a învrednicit de botezul de care înşişi apostolii Domnului se arătaseră dornici (Matei 20, 22), acela al sângelui vărsat fără vină.

Simţul dreptăţii şi al omeniei, lumina credinţei, bunătatea inimii, curajul înfruntării pornirilor pătimaşe ale împăratului persecutor Maxenţiu, puterea rugăciunii şi dragostea faţă de Hristos, toate aceste daruri şi tot ce creşte din ele i-au dat puteri cu adevărat minunate.

Împăratul Maximian era mare iubitor de petreceri şi distracţii. Îi plăceau îndeosebi jocurile, întrecerile şi luptele dintre gladiatori, de la circ. El se lăuda mai ales cu un gladiator puternic, numit Lie, mult apreciat de împărat şi de păgâni, pentru mărimea şi puterea lui. Nimeni nu putea să-l biruiască şi nici nu cuteza să se măsoare cu el, încât acesta ucidea pe mulţi, printre care erau şi creştini.

Atunci, un oarecare tânăr creştin, numit Nestor, văzând pierderea atâtor vieţi care se făcea de păgânul Lie, ştiind că înaintea lui Dumnezeu nici un dar nu este preţios pentru oameni decât viaţa pe care le-a dăruit-o El, a mers la Sfântul Dimitrie în temniţă şi i-a spus: „Bărbat al lui Dumnezeu, vreau să mă lupt cu Lie, ci te roagă pentru mine”.

Iar Sfântul Dimitrie, însemnându-l cu semnul cinstitei şi de viaţă făcătoarei cruci pe frunte, îi zise: „Şi pe Lie vei birui şi pentru Hristos vei mărturisi”.

După întâlnirea cu Sfântul Dimitrie, Nestor, având credinţă în ajutorul şi în puterea cea nebiruită a lui Dumnezeu, porni cu îndrăzneală să se lupte cu Lie cel puternic şi birui mândria acestuia şi-l răpuse.

Aceste puteri s-au vădit şi s-au făcut larg cunoscute prin acest semn: înfrângerea uriaşului păgân Lie de către tânărul Nestor, prin binecuvântările pe care i le-a dat marele mucenic.

Cu bogăţia pe care a moştenit-o de la părinţii săi şi pe care a împărţit-o prin sluga sa, fericitul Lupu, celor lipsiţi, a dobândit comorile cereşti.

S-a mâniat tare împăratul Maximian văzând înfrângerea şi răpunerea lui Lie şi s-a ruşinat pentru lauda deşartă. Aflând că Sfântul Dimitrie a încurajat şi a întărit pe Nestor, prin rugăciunile sale către Dumnezeu cel adevărat, împăratul a trimis ostaşii să-l străpungă cu suliţele, pentru că s-a făcut pricina înfrângerii lui Lie.

Cu suliţa a fost împuns, ca Fiul Fecioarei Sfinte. La fel şi Sfântul Nestor, a căzut sub sabie. După aceasta, creştinii cucernici au înmormântat trupul Sfântului Dimitrie pe locul pătimirii lui.

Dar curatul şi cinstitul lui trup n-a fost supus, după legile firii, stricăciunii şi putrezirii, ci, prin puterea lui Dumnezeu, a rămas nevătămat şi a săvârşit în urmă multe fapte minunate şi tămăduiri de boale, cum aflăm din viaţa sfântului.

Credincioşii oraşului Tesalonic din Grecia, unde se află până astăzi cinstitele sale moaşte s-au bucurat în chip deosebit de binefacerile şi ocrotirea Sfântului Dimitrie, îl cinstesc cu mare credinţă şi-l socotesc patronul şi ocrotitorul oraşului lor.

Intrat în pioasa pomenire, la 26 octombrie, după tradiţia bisericească, chipul marelui mucenic, ale cărui sfinte moaşte s-au arătat izvorâtoare de mir, a devenit icoana vie a sfinţeniei. Sfântul Dimitrie se bucură de mare cinstire din partea credincioşilor români de pretutindeni.

Pentru vrednicia lui de mărturisitor al lui Hristos este atât de răspândit în Ortodoxie. Închinarea atâtor altare sub ocrotirea Sfântului Dimitrie, izvorâtorul de mir ne spune mult despre renumele sfântului, despre pietatea strămbunilor, ca şi de strânsele şi vechile lor legături cu creştinătatea ortodoxă, despre această unitară închegare de credinţă din vechea vatră a creştinismului apostolic.

Cinstim numele şi pomenirea acestui slăvit mucenic, pentru că el a cinstit numele lui Hristos. Să luăm aminte la viaţa lui pilduitoare, pentru că el a luat aminte la viaţa şi cuvântul lui Iisus. Îi cerem ajutor şi ocrotire, pentru că el însuşi a fost ocrotit cu ajutorul lui Iisus, şi la rândul lui, a ajutat şi altora să dobândească nume nemuritor. Dragostea sa ne învaţă să gustăm şi să vedem că e bun Domnul.

Să vedem cât suntem de mari în neputinţele noastre, ca în felul acesta, cunoscând puţinătatea noastră în nemăsurată veşnicie, să ne păzim mai cu tărie de orice alunecare înspre „latura şi umbra morţii” care este păcatul.

Luptă bună să luptăm, nu pentru bunătăţi lesne trecătoare, ci pentru tot ceea ce ne apropie de Mântuitorul Hristos. Cu cât ispitele şi greutăţile vor fi mai mari, cu atât şi noi să avem dragoste faţă de Hristos şi să căutăm a împlini poruncile Lui.

Cu dragoste, împlinitori de tot lucrul bun, să ne apropiem de Hristos, ca să putem înţelege mai bine misiunea noastră, a fiinţei pe care o credem puternică, dar care e

atât de neputincioasă; să putem înţelege mai bine sfinţenia vieţii pilduitoare a Sfântului Dimitrie şi a tuturor sfinţilor şi mucenicilor noştri.

În acest fel vom avea duhul înaltei comuniuni cu Hristos, alături de toţi „binecuvântaţii Tatălui”. Întru acestea ne simţim cu adevărat „zidiţi pe temelia apostolilor şi a proorocilor”, piatra cea din capul unghiului fiind Iisus Hristos, întru care orice zidire bine alcătuită creşte să ajungă un locaş sfânt în Domnul.

Întru aceasta ne ştim şi noi împreună zidiţi „spre a fi locaş al lui Dumnezeu în Duh” cum ne încredinţează Sfântul apostol Pavel (Efeseni, 2, 20-22).

Iar la judecata ce va să vie, să putem primi şi noi mângâierea slugii cu doi talanţi.

Să fim urmaşi vieţii Sfântului Dimitrie în aşa fel, încât totdeauna să putem zice împreună cu Sfântul apostol Pavel: „Vieţuiesc eu, dar nu eu, ci Hristos vieţuieşte întru mine” şi în felul acesta să intrăm în „bucuria Domnului” şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos, unde dorim să ajungem cu toţii. Amin.

Pr. dr. Bogdan-Aurel Teleanu - Sfântul mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir

Despre rezistenţa creştină în faţa provocărilor vrăjmaşului. Biruinţa lui Nestor, sprijinit de Sfântul Dimitrie, asupra păgânului Lie, reprezintă biruinţa Dumnezeului adevărat asupra dumnezeilor mincinoşi!

Motto: "***Iar acolo era o turmă mare de porci, care păşteau pe munte şi L-au rugat să le îngăduiască lor să intre în porci; şi le-a îngăduit. Şi, ieşind demonii din om, au intrat în porci, iar turma s-a repezit de pe povârniş în lac şi s-a înecat***" (Lc. 8, 32-33).

Dilema Sfântului Dimitrie, izvorâtorul de mir

"***Du-te şi pe Lie vei birui şi pe Hristos vei mărturisi!***". Încurajat de aceste cuvinte ale Sfântului mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir, tânărul Nestor (asemenea lui David ce odinioară l-a "dovedit" pe uriaşul Goliat) avea să-l ucidă pe Lie, un gladiator de neam vandal, înalt, puternic şi înfricoşător la chip, "plin de duhuri necurate", care omorâse mulţi creştini în timpul jocurilor din cetatea Tesalonicului, organizate în onoarea victoriei împăratului păgân Maximian Galeriu (284-311) asupra sciţilor.

În timpul unor asemenea lupte, Nestor, rugându-se lui Dumnezeu prin cuvintele "Dumnezeul lui Dimitrie, ajută-mi!", avea să-l omoare pe Lie. Acest episod, relevă dilema Sf. Dimitrie: dacă nu l-ar fi binecuvântat pe Nestor, "goliatul" Lie ar fi omorât în continuare şi mai mulţi creştini, care, astfel, ar fi devenit martiri; binecuvântându-l pe Nestor, înseamnă că, prin moartea lui "goliatul" Lie, cel ucis de Nestor, Sf. Dimitrie salva viaţa acestor oameni.

Dilema Sfântului Dimitrie constituie una din cheile care ne permit să înţelegem atitudinea creştină în faţa agresiunii răului.

Sfinţii militari. ***Sfântul mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir, este, aşa cum reiese din reprezentarea sa iconografică, unul dintre cei mai cunoscuţi sfinţi militari ai Bisericii noastre (Sfântul Gheorghe, Sfântul Teodor Tiron, Sfântul Mercurie, Sfântul Procopie, Sfântul Teodor Stratilat etc).*** Asemenea Sfântul Teodor Tiron (al cărui nume de războinic înseamnă "Cel care luptă precum fiara", t 304), ce fusese membru în trupele de comandă ale vremii, Dimitrie a fost un războinic viteaz pe care împăratul păgân Maximian Galeriu (284-311) l-a numit, în locul tatălui său, ca voievod al cetăţii Tesalonic. ***În ciuda aşteptărilor acestui împărat persecutor, Sfântul Dimitrie, în loc să-i prigonească pe creştini, s-a dovedit a fi un creştin mărturisitor, motiv pentru care a fost întemniţat, iar, ulterior, a suferit moarte martirică.***

În primele veacuri creştine, există pasaje clare care exprimă rezervele Sfinţilor Părinţi faţă de armată (cf. Helene Ahrweiller, în "Ideologia imperiului bizantin"). Soluţia, înainte de împăratul Constantin cel mare era că cei care făceau parte din unităţile militare ale vremii să rămână mai departe, iar cei care nu fuseseră încă înrolaţi să nu se înregimenteze în armată. Pentru soldaţii creştini din armatele păgâne punctul de referinţă era recomandarea Sfântului Ioan Botezătorul, care le spunea ostaşilor următoarele: "***Să nu asupriţi pe nimeni, nici să învinuiţi pe nedrept şi să fiţi multumiţi cu solda voastră***" (Luca 3, 11-14).

În Biserica noastră, sfinţii militari, în general, au fost luaţi ca paveze în lupta pentru apărarea credinţei şi a neamului nostru, mulţi dintre ei fiind aleşi ocrotitori ai bisericilor construite de domnitorii români ce s-au confruntat cu pericolul invaziei otomane.

Războiul sfânt. Cu împăratul Constantin cel mare atitudinea creştinilor faţă de război se schimbă radical. Armata se încreştinează masiv şi se caută argumente pentru apărarea unui stat creştin. Cercetând atitudinea creştinilor faţă de participarea la război, în general, constatăm că Sfântul Vasile cel mare, în canoanele sale, opreşte doi ani de la împărtăşit pe cei care au omorât în războaie. Jean/John Meyendorff, în "Teologia Bizantină", notează faptul că un patriarh a refuzat să canonizeze soldaţii morţi în lupta cu turcii.

În sec. XI-XII, la creştini se naşte ideea de război sfânt. Din cauza prejudecăţilor vremii, dar şi a dorinţei de supremaţie, confruntările militare şi culturale dintre creştini şi musulmani au ajuns să îmbrace în haina lui Dumnezeu/ Allah (cf. Jean Flori, în „Război sfînt, jihad, cruciadă. Violenţă şi religie în creştinism şi islam").

În Evul Mediu, atât în spaţiul răsăritean, cât şi în cel apusean, era răspândită ideea potrivit căreia catastrofele abătute asupra unor ţări - în special înfrângerea armatelor creştine într-un război sfânt - reprezentau efectul păcatelor conducătorului sau al ostaşilor. Pierderea unui război sfânt se justifica prin faptul că cel care conducea oştile nu mai se afla în graţiile lui Dumnezeu. Spre exemplu, în lupta de la Valea Albă - Războieni, din ţinutul Neamţului, din 26 iulie 1476, oastea moldoveană sub conducerea Domnitorului Ştefan cel mare şi Sfânt a fost înfrântă.

Această luptă a fost consemnată şi în pisania bisericii „ Sfântul Arhanghel Mihail", ridicată de Ştefan cel mare, după 20 de ani, la Războieni, prin aceste cuvinte: "…S-au ridicat puternicul Mahomed, împăratul turcesc, cu toate puterile sale răsăritene… şi au venit să prade şi să ia Ţara Moldovei. Şi au ajuns până aici, la locul numit Valea Albă. Iar noi, Ştefan voievod şi cu fiul nostru Alexandru am ieşit înaintea lor şi am făcut mare război cu ei, în luna iulie 26; şi cu voia lui Dumnezeu au fost înfrânţi creştinii de păgâni, şi au căzut acolo mulţime mare de ostaşi ai Moldovei…".

Rezistenţa creştină în faţa provocărilor vrăjmaşului. O veche zicală creştină spune că „Sămânţa Bisericii o reprezintă sângele martirilor", martiri care s-au condus după următorul principiu biblic "***Cine rabdă până la sfârşit, acela se va mântui***" (Mc. 13,13). Chiar şi în perioada persecuţiilor, Biserica a învăţat că nu se cuvine să ne răzbunăm singuri, ci să lăsăm mânia lui Dumnezeu să se manifestă cu dreptate în judecata sa, după cum învaţă Sfântul Apostol Pavel: „***Răzbunarea este a Mea. Eu voi răsplăti***", spune Domnul (Rom. 12,18-21). În acest sens, martirii creştini s-au arătat împlinitori ai cuvântului Mântuitorul nostru Hristos care ne învaţă "***Să nu ne împotrivim celui ce vă face rău, ci, oricui ne loveşte peste obrazul drept, să întoarcem şi pe celălalt***" (Mt. 5,39).

Dilema Sfântului Dimtrie, asemenea gestului Sfântului Nicolae ce l-a pălmuit pe Arie în plin sinod ecumenic (325) în momentul în care acesta a „stricat ortodoxia învăţăturii bisericeşti", demonstrează că răbdarea creştină are, totuşi, o limită. Numai Origen credea greşit - motiv pentru care a fost condamnat de sinoadele ecumenice - într-o mântuire generală (apocatastază), adică în doctrina că la sfârşitul vremurilor toţi se vor mântui, inclusiv diavolul. Necesitatea apărării dreptei credinţe a Bisericii noastre a condus la apariţia ştiinţei teologice denumită Apologetica, ce avea ca scop prezentarea, explicarea şi justificarea învăţăturii creştine, respectiv la aparţia apologeţilor creştini. Martirologiile şi Apologetica sunt forme de rezistenţă creştină în faţa răului.

În mod paradoxal, Dumnezeu opreşte uciderea, dar osândeşte, în egală măsură, şi sminteala: "***Nu se poate să nu vină prilejuri de păcat, dar vai de acela prin care vin ele! Mai de folos i-ar fi dacă cineva i-ar pune de gât o piatră de moară şi l-ar prăbuşi în mare*** – asemenea porcilor din Evanghelia ce s-a citit astăzi -, ***decât să smintească pe unul din aceştia mici***". (Luca 17, 1-2). Prin urmare, mai de folos a fost ca "goliatul" Lie, cel "plin de duhuri necurate", să fie omorât de Nestor prin luptă dreaptă, decât ca unii creştini, de teama ucigaşului Lie, să se lepede de Mântuitorul nostru Hristos (aşa numiţii "lapsi", adică acei creştini care în timpul prigoanei s-au lepădat de credinţă).

In 'Pateric', se spune că Avva Pimen ar fi făcut următoarea afirmaţie: "Să nu ne mâniem dacă cineva încearcă să ne despartă de braţul nostru sau de ochiul nostru, dar dacă încearcă să ne despartă de Dumnezeu, atunci sa ne mâniem foarte tare" (Pateric, Cuvântul 118, pag. 190).

Dar, să luăm aminte, totuşi, că Mântuitorul Hristos spune evreilor ce vroiau să omoare pe femeia prinsă în adulter că numai „***cine este fără de păcat să arunce primul piatra!***"(Ioan 8,7).

(Pr. Dr. Bogdan-Aurel Teleanu, Biserica Sfântului Pantelimon din Bucureşti, 26 octombrie 2008)

Pr. Gheorghe Neamţiu - Sfântul mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir

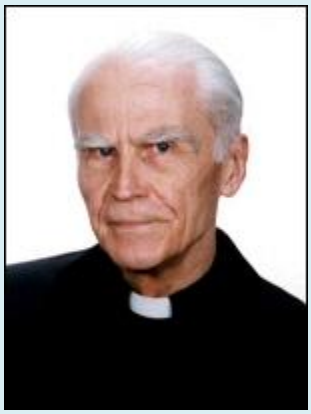

Când arhiereul Caiafa se ridică de pe tron şi îl întrebă pe Iisus: "***Tu eşti împăratul Iudeilor?***", Iisus îi răspunse fără echivoc: "***Tu zici***" (Marcu XV,2; Luca XXIII,3), ceea ce înseamnă: Da, eu sunt. Şi, după acest răspuns, au urmat palme, scuipări, patru mii şi ceva de lovituri de bici, o cunună de spini apăsată pe cap, o cruce pe spinare, răstignirea şi agonia între cei doi bandiţi de drumul mare, răstigniţi şi ei; apoi moartea şi îngroparea într-un mormânt, şi acela de împrumut.

În faţa torturilor şi a morţii, Mântuitorul nu Se tăgăduieşte pe Sine; răspunsul Său nu este şi da şi nu. El nu a avut două răspunsuri contradictorii, nici în învăţătură, nici în viaţa Sa. ***Cuvântul Său era da în faţa adevărului şi virtuţii, nu, în faţa minciunii şi viciului, deoarece El este adevărul absolut. De aceea El cere şi de la noi aceeaşi atitudine atunci când ne spune:*** "***Să fie cuvântul vostru: aşa, aşa: nu, nu*** (…)" (Matei V,37). Aceasta înseamnă că sfinţenia nu este ceva între virtute şi păcat, ceva relativ, ci o trăire gravă şi integrală a Evangheliei, a adevărurilor absolute.

Care din nesfârşita falangă a sfinţilor Părinţi, a marilor ierarhi şi doctori ai Bisericii, ori martiri şi mărturisitori ai acesteia, au învăţat cu cuvântul ori cu trăirea lor, că adevărurile vestite de Hristos şi cuprinse în Sfânta Evanghelie şi în Sfânta Tradiţie nu trebuie luate atât de grav, atât de serios, atât de absolut cum sunt ele? ***Care dintre ei, atunci când au fost puşi să aleagă între da al lui Hristos şi nu al prigonitorilor şi călăilor, au socotit, în faţa lanţurilor, cleştilor înroşite în foc, securilor sau fiarelor sălbatice, ori în faţa crucii, că nu trebuie să meargă chiar atât de departe cu mărturisirea credinţei, şi au şovăit să răspundă acel neclintit da?*** În viaţa lor, a acestor eroi ai trăirii creştine, cuvântul şi fapta se îngemănau într-un tot viu şi armonios.

Sfântul şi marele mucenic Dimitrie, supranumit Izvorâtorul de mir, pe care îl sărbătorim astăzi, este unul din nesfârşitul şir al acestor eroi ai credinţei, care şi-au mărturisit cu tărie şi fără compromis credinţa în Hristos, pe care au pecetluit-o cu tributul sângelui, preferând astfel să-şi piardă această viaţă, dăcât să se despartă de Maestrul şi Mântuitorul lor, şi, astfel, şi-au primit, în Cer, cununa de martir.

Conform tradiţiei, Sfântul Dimitrie era diacon şi a trăit în epoca împăratului Maximian, prin veacul al IV-lea, în Tesalonic, unde a şi fost martirizat prin străpungere cu lancea, din ordinul împăratului, pentru faptul că nu numai se declarase creştin, ci, în închisoare fiind, a binecuvântat şi a însemnat cu semnul Sfintei Cruci pe creştinul Nestor, care îi ceruse aceasta spre a putea birui pe păgânul Lie, care trăia la curtea împăratului şi sfida, cu forţa lui extraordinară, pe toată lumea, provocând-o la luptă. Învingându-l pe Lie, Nestor, drept răzbunare din partea împăratului, a fost martirizat odată cu Dimitrie, protectorul său.

Pentru minunile săvârşite după moarte, Dimitrie a primit titlul de mare martir, iar pentru că din moaştele lui a izvorât multă vreme un mir vindecător, el a fost numit izvorâtorul de mir. Biserica noastră răsăriteană îi sărbătoreşte martiriul azi, 26 octombrie, sărbătoare ce îşi are originea încă în veacul al IV-lea, Sfântul fiind venerat, încă de pe atunci, în mod deosebit, pentru sfinţenia şi minunile întâmplate prin mijlocirea Lui.

Iată-l aşadar pe Sfântul martir Dimitrie, proclamând şi el, ca toţi sfinţii, prin pilda vieţii sale, acelaşi unic stil de viaţă demnă de un adevărat creştin: trăirea integrală, fără concesii, fără compromisuri, absolută, a Evangheliei. ***El a înţeles că orice se poate târgui: avere, carieră, haine şi podoabe vestimentare, libertate şi durere, însă Dumnezeu, credinţa, sufletul, mântuirea, iadul şi Raiul - acestea nu se pot târgui, iar cine încearcă s-o facă pierde totul.*** De aceea, sfântul, conştient că Dumnezeu, care ni S-a dat pe Sine în întregime, refuză să primească de la noi o inimă împărţită, a dăruit totul şi, astfel, el a câştigat Totul, căci în schimbul vieţii muritoare, oferită ca mărturie a credinţei şi iubirii faţă de Hristos, a primit de la Hristos premiul vieţii nemuritoare, potrivit făgăduinţei Lui: "***Pe cel ce Mă va mărturisi înaintea oamenilor, şi Eu îl voi mărturisi înaintea Tatălui Meu care este în ceruri.***"

Dar - s-ar putea cineva întreba - oare numai murind pentru Hristos devenim creştini adevăraţi, mărturisitori ai Lui?

Deşi în condiţiile date în care trăim nu suntem puşi în situaţia de a ne jertfi viaţa pentru Hristos, totuşi veritabili creştini, imitatori ai Lui suntem şi atunci când sufletul nostru este atât de pătruns de hotărârea de a împlini voinţa lui Dumnezeu, în orice împrejurare concretă, încât suntem gata să murim, bucuros, decât să Îi încălcăm porunca prin vreun păcat deliberat. Dacă El nu ne cere să murim fiziceşte pentru El, ne cere, în schimb, să trăim pentru El, precum spunem la Liturghie: "***toată viaţa noastră lui Hristos Dumnezeu s-o dăm***". Şi, pentru a trăi pentru El, trebuie să realizăm în fiinţa noastră moartea ascetico-mistică, adică să murim nouă înşine şi lumii prin omorârea pornirilor dezordonate, a patimilor din noi, prin renunţarea la egoismul din firea noastră stricată, spre a ne pune toate energiile şi aspiraţiile în slujirea cu fidelitate a lui Dumnezeu prin împlinirea, clipă cu clipă, cu maximum de desăvârşire, a obligaţiilor impuse de locul nostru în societate, de îndatoririle noastre faţă de semeni. Astfel, pe măsură ce mor păcatului, eu trăiesc pentru Hristos, îl mărturisesc pe El; pe măsură ce, în mine, moare omul adamic, se formează şi desăvârşeşte omul cristic.

Această moarte de fiecare zi, prin ceea ce se cheamă mortificare, adică prin distrugerea a ceea ce este imbold spre păcat, este şi ea un martiriu, dacă nu atât de dureros fiziceşte, ca acela al sângelui, nu mai puţin meritoriu, prin durata lui de o viaţă întreagă.

- *De cât curaj avem nevoie, uneori, spre a ne mărturisi convingerile religioase în faţa acelora care nu cred şi iau în derâdere credinţa!*
- *Câtă stăpânire de sine şi tărie ni se cere nu o dată în zi, spre a ne înfrâna limba, ca să nu ucidem cu sabia cuvântului bunul nume al semenilor, prin neadevăr, sau, fie şi numai prin indiscreţie, având în vedere că, atunci când judecăm pe altul, fără a fi chemaţi, uzurpăm dreptul exclusiv al lui Dumnezeu, singurul Judecător care cunoaşte adevăratele motive ascunse în dosul faptelor!*
- *De câtă veghe asupra noastră înşine avem nevoie spre a nu lăsa ca în sanctuarul inimii noastre să se furişeze antipatia, ura ori dispreţul faţă de o persoană care ne-a pricinuit vreo supărare!*
- *Câtă tărie ni se cere ca să ne stăpânim revolta şi să ne abţinem de la invective, când cineva ne acuză pe nedrept, sau ne răstălmăceşte gesturile ori cuvintele!*
- *De câtă smerenie şi despuiere de amorul propriu, grav rănit prin ofense, avem nevoie spre a ierta din inimă, din iubire faţă de Hristos, pe aceia care ne-au greşit!*

Toate aceste situaţii, ca şi multe altele asemănătoare, în care suntem puşi zilnic, şi care ne supun uneori la eforturi aproape eroice, ***nu sunt oare tot atâtea moduri de a-L mărturisi pe Hristos în viaţa noastră, prin practicarea credinţei, blândeţii, răbdării, iertării, smereniei, toleranţei faţă de aproapele; virtuţi*** prin care devenim asemenea lui Hristos şi adevăraţi discipoli, imitatori ai Lui? Căci El ne-a spus: "***După aceasta vor cunoaşte toţi că sunteţi învăţăceii Mei, dacă veţi avea iubire între voi***" (Ioan XIII,35).

Iată, iubiţii mei, felul în care putem şi trebuie să-L mărturisim pe Mântuitorul şi la care ne îndeamnă Biserica, ori de câte ori ea ne pune în faţă, ca astăzi, pilda unui sfânt martir, deoarece orice martir, înainte de a fi martir cu trupul, a fost martir cu inima şi cu spiritul, practicând lepădarea zilnică de sine, de omul adamic, pentru a face să triumfe în sine voinţa lui Hristos, moartea trupească fiind, pentru martir, doar consecinţa logică şi încoronarea martiriului interior al spiritului şi al inimii. De aceea, admirând în martiri, şi în general în sfinţi, minunata lucrare a lui Dumnezeu, căreia ei i-au corespuns cu atâta fidelitate, ***să-i rugăm să ne fie protectori şi mijlocitori spre a-L putea urma, cu statornicie, până la ultima suflare pe Învăţătorul, Mântuitorul şi modelul nostru suprem.***

Amin.

Pr. Olimpiu Todorean - Sfântul mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir

Iubiţi credincioşi, pericopa evanghelică de azi conţine un avertisment al lui Iisus adresat ucenicilor cu privire la ură şi la refuzul lumii, lucruri pe care ei vor trebui să le înfrunte.

Dacă nota distinctivă a comunităţii creştine este iubirea, acum Maestrul prezintă celor care au ales să-L urmeze ceea ce caracterizează lumea care îl refuză: ura. Domnul avertizează şi explică această ură a lumii formulând-o ca şi pe o judecată.

Ura lumii faţă de comunitatea creştină este logica şi consecinţa unei alegeri de viaţă: ucenicii Evangheliei nu aparţin lumii şi aceştia nu pot accepta pe cei care se opun principiilor lor şi alegerilor lor.

Credincioşii, din cauza alegerii de viaţă pe care o fac în favoarea lui Hristos, sunt consideraţi străini şi duşmani.

Existenţa lor este o acuză continuă la operele perverse ale lumii şi un reproş elocvent pentru cine face răul. De aceea omul credincios este urât şi respins.

Dar cum se va manifesta ura lumii împotriva ucenicilor? Prin persecuţiile pe care creştinii le vor suporta în numele lui Hristos.

Dar nu sunt aceste probe cele care ar putea să descurajeze ucenicii pe drumul de credinţă şi în misiunea lor de evanghelizare.

Chiar şi Domnul a experimentat neînţelegerea şi refuzul lumii până în clipa în care a murit. Mai mult, persecuţia şi suferinţa sunt o condiţie a măririi pe care întreaga comunitate creştină trebuie să o împărtăşească împreună cu Mântuitorul.

Soarta ucenicilor este indicată de soarta lui Hristos: ***dacă acesta a fost persecutat, şi prietenii săi vor fi persecutaţi, dacă acesta a ascultat, şi ai săi vor fi ascultaţi*** (Io. 15,20).

De aceea nu trebuie să ne mirăm atunci când găsim în jurul nostru indiferenţă sau ostilitate, atunci când vrei să trăieşti conform propriilor convingeri de credinţă.

Nu trebuie să te deprimi dacă mijloacele de comunicare socială sunt adeseori luate în râs în confruntarea cu stilul de viaţă creştin sau când exprimându-ţi convingerile tale, eşti privit ca învechit, lumea considerându-te că aparţii unei ere trecute căreia i s-a spus de mult "adio".

Nici o neliniştire: este un semn că eşti credincios lui Hristos cel persecutat şi cuvântului său de pe cruce. Nu trebuie să intri în criză dacă mulţi nu gândesc ca adevăraţi ucenici ai lui Iisus.

Există o inactualitate a credinţei, care este perenă, ce trebuie căutată în suferinţă, care constă în apelul la cruce, la sacrificiu, la a şti să iubeşti. Nu trebuie, deci, să acoperi mărturia ta, nici să cobori nivelul cerinţelor Cuvântului Evangheliei, nici să laşi să fie acoperit cu tăcere ceea ce este compromiţător şi nepopular.

Sfântul şi marele mucenic Dimitrie, supranumit izvorâtorul de mir, pe care îl sărbătorim astăzi, este unul din nesfârşitul şir al acestor eroi ai credinţei, care şi-au mărturisit cu tărie şi fără compromis credinţa în Hristos, pe care au pecetluit-o cu tributul sângelui, preferând astfel să-şi piardă această viaţă, decât să se despartă de Maestrul şi Mântuitorul lor şi, astfel, şi-au primit, în Cer, cununa de martir.

Conform tradiţiei, Sfântul Dimitrie era diacon şi a trăit în epoca împăratului Maximian, prin veacul al IV-lea, în Tesalonic, unde a şi fost martirizat prin străpungere cu lancea, din ordinul împăratului, pentru faptul că, nu numai se declarase creştin, ci, în închisoare fiind, a binecuvântat şi a însemnat cu semnul Sfintei Cruci pe creştinul Nestor, care îi ceruse aceasta spre a putea birui pe păgânul Lie, care trăia la curtea împăratului şi sfida, cu forţa lui extraordinară, pe toată lumea, provocând-o la luptă. Învingându-l pe Lie, Nestor, drept răzbunare din partea împăratului, a fost martirizat odată cu Dimitrie, protectorul său. Pentru minunile săvârşite după moarte, Dimitrie a primit titlul de mare martir, iar pentru că din moaştele lui a izvorât multă vreme un mir vindecător, el a fost numit Izvorâtorul de mir. Biserica noastră răsăriteană îi sărbătoreşte martiriul azi, 26

octombrie, sărbătoare ce îşi are originea încă în veacul al IV-lea, Sfântul fiind venerat, încă de pe atunci, în mod deosebit, pentru sfinţenia şi minunile întâmplate prin mijlocirea Lui.

*Iată-l aşadar pe Sfântul martir Dimitrie, proclamând şi el, ca toţi sfinţii, prin pilda vieţii sale, acelaşi unic stil de viaţă demnă de un adevărat creştin: trăirea integrală, fără concesii, fără compromisuri, absolută, a Evangheliei. El a înţeles că orice se poate târgui: avere, carieră, haine şi podoabe vestimentare, libertate şi durere, însă Dumnezeu, credinţa, sufletul, mântuirea, iadul şi Raiul - acestea nu se pot târgui, iar cine încearcă s-o facă, pierde totul. De aceea, sfântul, conştient că Dumnezeu, care ni S-a dat pe Sine în întregime, refuză să primească de la noi o inimă împărţită, a dăruit totul şi, astfel, el a câştigat Totul, căci în schimbul vieţii muritoare, oferită ca mărturie a credinţei şi iubirii faţă de Hristos, a primit de la Hristos premiul vieţii nemuritoare, potrivit făgăduinţei Lui: "**Pe cel ce Mă va mărturisi înaintea oamenilor şi Eu îl voi mărturisi înaintea Tatălui Meu care este în ceruri.**" (Gh. Neamţiu)*

Dar - s-ar putea cineva întreba - oare numai murind pentru Hristos devenim creştini adevăraţi, mărturisitori ai Lui?

Rugăciune

Ajută-mă, Doamne, să trăiesc aşa cum vrei Tu în mijlocul dificultăţilor provocate de ostilitatea lumii.

Ajută-mă să nu am teamă de a fi mărturisitor al tău, dar ajută-mă şi să nu fiu judecător prea sever al celor care îmi pun obstacole.

Ajută-mă, înainte de toate să înţeleg greşelile mele, ocaziile pe care, poate, le-am dat eu, neîmplinirile mele. Ostilitatea poate să fi venit şi din cauza insuficienţei mele. Şi acest lucru trebuie să-l iau în considerare.

Ajută-mă să înfrunt cu curaj toate reacţiile care vin din faptul că eu spun ceea tu ai fi zis, că fac ceea ce tu ai fi făcut.

Ajută-mă să nu-mi fie niciodată teamă să-mi fac un examen de conştiinţă, să nu nesocotesc mesajul tău şi mărturia pe care trebuie să o dau în numele tău.

Amin.

Pr. Ioan Abadi şi Pr. Alexandru Buzalic - Sfântul mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir

Nu puţini sunt cei care au auzit sau au văzut cu ochii lor un gest de binefacere. Omul, are înrădăcinat în sine acel simţământ care-l îndeamnă să urmeze binele. Următoarea etapă este de a-l realiza, indiferent de măsura lui, mai mic sau mai mare. Oricum esenţial este, să-l faci sau să-l înfăptuieşti având în suflet şi în inimă intenţia curată. Ce înseamnă aceasta? Nimic altceva decât a-L revela pe Dumnezeu care acţionează în Univers şi în istorie, de a face cunoscută prezenţa Lui celor din jurul tău, indiferent de împrejurări. Sunt mulţi oameni care au reuşit să realizeze acest lucru, atunci când a fost vorba despre binele şi opera de mântuire a Bisericii lui Hristos. O parte dintre fiii aleşi ai Bisericii, au înfăptuit acest lucru vărsându-şi sângele pentru Cel care a întemeiat-o, făcându-se vrednici de cununa martirului, dar şi a mântuirii cereşti.

La loc de onoare, ***Biserica creştină aminteşte astăzi pe Sfântul martir Dumitru, izvorâtorul de mir, sau cum mai este numit în tradiţia noastră populară Sân-metru, Sâmedru, etc, provenind din prescurtarea şi transformarea latinescului «Sanctus Demetrius».***

Acesta a fost diacon al Bisericii lui Hristos, trăind în Tesalonic sub cârmuirea împăraţilor Diocleţian şi Maximilian, unde a fost martirizat în timpul persecuţiilor. A fost întemniţat, însă chiar şi după gratii fiind, la rugăciunile şi binecuvântarea lui, creştinii au învins trufia luptătorilor păgâni în luptele din arenă. Aflându-se că cel mai mare luptător a fost învins prin intervenţia harului lui Dumnezeu, prin mijlocirea lui Dumitru, acesta din urmă este condamnat la moarte. A fost omorât

prin străpungere cu suliţa, după ce mai înainte a fost supus la chinuri îngrozitoare de către soldaţii romani, pentru a se lepăda de credinţa creştină în care fusese botezat.

Un alt martir, Sfântul Iganţiu din Antiohia, condamnat să fie devorat de către animalele sălbatice, s-a rugat ca nimeni să nu intervină pentru el ca să-i salveze viaţa: «Oferiţi-mi cel mai mare beneficiu şi permiteţi-mi să mă sacrific pe mine însumi pentru Dumnezeu - s-a adresat Ignaţiu mulţimii - atunci, voi fi cu adevărat discipol al lui Isus Hristos, mai ales că lumea nu va vedea nici măcar corpul meu».

Dorinţa fierbinte a martiriului şi credinţa mărturisită prin epistole şi cuvântul rostit în drumul din Antiohia spre Roma, a lăsat patrimoniului literaturii patristice o adevărată teologie a martiriului. ***Ce înseamnă martiriul?*** Asemenea mărturiei Sfântului Dumitru, orice oferire de sine înseamnă punerea în practică a cuvintelor învăţăturii Mântuitorului nostru Iisus Hristos: "***Cine vrea să Mă urmeze, să se lepede de sine, să-şi ia crucea sa şi să Mă urmeze. Căci, cine va vrea să-şi păzească viaţa, o va pierde; iar cine îşi va pierde viaţa din cauza Mea şi a Evangheliei o va câştiga***" (Marcu 8, 34-35). Dorinţa martiriului se cuvine a-şi afla locul în inima fiecărui creştin, nu pentru a-l înşela cu diferite închipuiri legate de eroism, pe care cu siguranţă Dumnezeu nu le doreşte niciodată de la nimeni, ci pentru ca să-l trezească la o mare însufleţire şi la o profundă generozitate în fiecare împrejurare a vieţii în raport cu bunătatea lui Dumnezeu. Creştinul care nu se împărtăşeşte cu adevărat şi face eforturi să ofere lui Dumnezeu numai ceea ce este minim, ca să nu-L trădeze, se sileşte să evite Crucea în loc să o poarte, menajându-se pe sine. Acesta doreşte degrabă să-şi păstreze viaţa decât să şi-o sacrifice din iubire pentru Dumnezeu şi aproapele, nefiind un adevărat discipol al lui Hristos. Dacă nu este pus în situaţia de a-şi manifesta iubirea şi credinţa sa prin martiriu, este dator să mărturisească această credinţă şi iubire primind toate obligaţiile care-i revin din urmarea lui Hristos, şi să nu se retragă niciodată de la vreun sacrificiu pentru El. Martiriul creştinului de astăzi constă în trăirea cu sfinţenie a virtuţilor în mijlocul unei lumi îndepărtată de Dumnezeu; şi nu este uşor…

Sfântul Pavel scria Colosenilor: "***Nu încetăm a ne ruga pentru voi… Fie ca puterea măririi Lui să vă umple pe deplin şi să vă întărească spre a vă arăta orice fel de răbdare şi tărie*** " (1, 9-11). ***Tăria şi generozitatea îşi dau mâinile şi sunt fructul unei iubiri înflăcărate. Cu toate că viaţa de zi cu zi, este caracterizată în general prin lucruri mărunte şi obligaţii umilitoare, creştinul se cuvine să le îndeplinească dorind să înfăptuiască binele pentru Dumnezeu - să facă tot ceea ce este posibil şi pe măsura puterilor lui. Îndeplinirea obligaţiilor***

zilnice, chiar dacă aparent sunt mici şi neînsemnate, îl pregăteşte pe creştin pentru îndeplinirea lucrărilor dificile şi faptelor eroice, atunci când Dumnezeu i-o cere. «***Fiţi tari şi puternici cu inima, toţi cei care vă puneţi încrederea în Dumnezeu***» (Psalmul 31, 25).

«***Ştiu să fiu smerit, ştiu să am şi de prisos; în orice şi în toate m-am învăţat să fiu şi flămând şi sătul, şi în belşug şi în lipsă. Toate le pot în Hristos, Cel care mă întăreşte***» (Filipeni 4, 12-13). Iată adevărata înţelegere a generozităţii, să nu cruţi nimic din propria-ţi viaţă, să accepţi fiecare împejurare a vieţii, să te sacrifici fără reţinere, să te străduieşti a face toate acestea pentru gloria lui Dumnezeu bazându-te doar pe ajutorul Lui.

Sfânta Tereza a Pruncului Iisus ne îndeamnă să facem eforturi deosebite pentru a îndeplini cu generozitate voinţa lui Dumnezeu. Dumnezeu vrea ca noi să avem inimi curajoase şi suflete înflăcărate de iubire, pe care le dobândim numai dacă stăm în faţa Lui cu umilinţă. Nobleţea nu se întemeiază pe puterea omului şi în ziua de astăzi nici nu mai contează cea ereditară, fiind rezultatul unei atitudini în faţa principiilor vieţii creştine şi îmbrăţişarea fără şovăială, în orice împrejurare, a valorilor veşnice şi neschimbabile, dar este şi rezultatul prezenţei în suflet a nobilului şi totodată umilului Stăpân care ne-a răscumpărat. Prin urmare nobleţea sufletească merge în paralel cu umilinţa şi buna apreciere a forţelor proprii; are ca motto cuvintele Apostolului: «***Sunt cel mai mic dintre toţi***» (1 Corinteni 15, 8), dar şi «***totul îmi este posibil în cel care mă întăreşte***», contrar celora care consideră că a fi credincios înseamnă a nu fi liber în manifestările tale. Omul cu suflet mare nu se lasă înşelat de falsa umilinţă, care se arată a fi foarte generoasă în fapte, însă este lipsită de mărinimie. Iubirea perfectă o descoperim în fiecare lucrare dificilă a vieţii. Acest fapt îi face şi pe martiri să nu dea niciodată înapoi când este vorba de Hristos sau de mărturisirea Lui.

Într-o duminică din august 1928, în oraşul Leon, 30 de muncitori creştini erau adunaţi sub conducerea unui şef de echipă pe nume Florentin Alvarez, în timpul marii revoluţii din Mexic. Ţineau o adunare religioasă. În jurul orei 11 a sosit generalul Sanchez însoţit de ofiţeri şi soldaţi.
- Caut, zise generalul, pe Florentin Alvarez.
- Eu sunt, răspunse muncitorul.
- Tu eşti şeful asociaţiei, care strigă «Viva Cristo Rey» (Trăiască Hristos Regele!).
- Da!
- Hristos este Regele bogaţilor.
- Hristos este Regele bogaţilor şi al săracilor, al celor tari şi al celor neputincioşi.

Înfuriat, generalul l-a pălmuit. «Trăiască Hristos Regele» – a răspuns Alvarez. Atunci generalul şi-a scos revolverul şi l-a îndreptat spre el. A intervenit un colonel care a propus să fie şi o judecată. A fost arestat, ţinut închis trei zile, apoi condamnat şi dus la locul de execuţie. Mergea fără frică, cu o bucurie fără margini ce se oglindea pe faţă. Ajunşi la destinaţie, soldaţii au tras o salvă de focuri de armă. Alvarez a mai strigat odată, ca o ultimă mărturisire de credinţă făcută cu ultima suflare: Trăiască Hristos Regele, apoi a murit. Creştinii care au fost de faţă îşi ziceau: Avem cu un martir mai mult în Cer.

Când se înfăptuieşte ceva pentru Dumnezeu şi nu se coboară de pe drumul ascultării faţă de El, nu există pericolul orgoliului. Creştinii adevăraţi nu-şi caută propria glorie ci Gloria lui Dumnezeu, iar dacă Dumnezeu poate fi preamărit prin umila lor viaţă, ei nu evită să fie astfel de mărturisitori.

Martirii ne învaţă că nimic nu stă împotriva mărturisirii credinţei în Dumnezeu. Şi cine oare ne poate oferi, în afară de Dumnezeu, o recompensă mai mare decât fericirea paradisului ceresc.

Rugăciune

O, Dumnezeul meu, ce face cel care nu se sacrifică cu totul pentru Tine? Şi cât de departe sunt de Tine dacă nu mă ofer cu totul iubirii Tale. Câte imperfecţiuni văd în mine! Câte neputinţe şi scăderi în servirea faţă de Tine!

O, Doamne, cât de puţine lucruri facem pentru Tine. Asemenea bobului de muştar sunt faptele noastre bune şi mari stânci faptele rele.

Îmi pare rău pentru că de foarte multe ori uit de Tine şi de nenumăratele graţii pe care le obţin din partea iubirii Tale nesfârşite. Când uit de ele, Te rog să mă ierţi, Doamne, şi să nu-mi socoteşti ca pe o vinovăţie mărginirea fiinţei mele.

Căci dacă aş fi ştiut să-Ţi fiu servitor în lucuri mari, nu aş fi omis nici înfăptuirea lucrurilor mici. Fericit este cel care dă mărturie de credinţă adevărată prin faptele vieţii sale.

Învaţă-mă şi pe mine să îndeplinesc astfel de lucruri pentru Mărirea Ta, oricât de mare ar fi preţul, după exemplul servului Tău Dumitru şi al tuturor martirilor.

Amin.

Pr. prof. Ioan Rămureanu - Cuvânt la Sfântul şi marele mucenic Dimitrie

Săvârşim astăzi, după străvechea rânduială a Bisericii noastre, prăznuirea Sfântului şi marelui mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir.

Inimile noastre se umplu de bucurie duhovnicească ori de câte ori săvârşim prăznuirea sfinţilor, deoarece prin rugăciunile lor sfinţii sunt ajutătorii, solii şi mijlocitorii noştri către Dumnezeu. Datorită vieţuirii lor curate, sfinte şi bine plăcute lui Dumnezeu, sfinţii se bucură de o cinstire deosebită din partea credincioşilor.

Astăzi, prin cântările, imnurile şi rugăciunile ei, Sfânta noastră Biserică a împletit în cinstea Sfântului Dimitrie cununi de laudă şi de mulţumire.

În această atmosferă de rugăciune şi de mireasmă duhovnicească, se cuvine să cunoaştem mai de aproape vieţuirea, faptele şi pătimirea sa pentru Hristos, pentru ca momentele sărbătoreşti de astăzi să fie pentru noi toţi un prilej de zidire sufletească şi de întărire în credinţă şi dragoste către Dumnezeu.

După cum ne spun Sinaxarul Sfântului Dimitrie şi istorisirea vieţii sale, alcătuită de bărbaţi cuvioşi, Sfântul Dimitrie a trăit în cetatea Tesalonicului din Grecia, în veacul al IV-lea, în timpul împăraţilor romani Diocleţian şi Galeriu, numit şi Maximian.

Se trăgea dintr-o familie de neam bun şi datorită aleselor sale calităţi, a reuşit să ajungă până la vrednicia de consul în împărăţia romană.

După 300 de ani de la întruparea Mântuitorului nostru Iisus Hristos, lumina credinţei creştine reuşise să pătrundă până la marginile îndepărtate ale Imperiului Roman. Ea a ajuns şi în provinciile Peninsulei Balcanice şi îndeosebi în provincia Macedonia, a cărei capitală era oraşul Tesalonic, unde în anii 51 şi 57 predicase Sfântul apostol Pavel. Marea răspândire a creştinismului n-a bucurat însă pe împăraţii romani din vremea aceea, Diocleţian, originar din Iliria şi Galeriu, zis şi Maximian, originar din Sardica, azi Sofia. Se cunoaşte că mama lui Galeriu era o daco-romană din cetatea Romula, azi localitatea Reşca din Oltenia, care s-a mutat după anul 248, din cauza năvălirii carpilor, în sudul Dunării, unde un oraş a primit, în cinstea ei, numele de Romulianum.

Atât Diocleţian, cât şi ginerele său Galeriu, zis şi Maximian, erau admiratori zeloşi ai culturii, religiei şi tradiţiilor păgâne ale romanilor. Pentru a opri răspândirea creştinismului, ei au dat, la începutul secolului al IV-lea, mai multe edicte de persecuţie, prin care au pornit mare prigonire împotriva acelora care se lepădau de cultul idolilor păgâni şi treceau la credinţa Domnului şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos.

În locul închinării la zei şi la idoli şi în locul superstiţiilor păgâneşti, creştinii învăţau pe oameni să se închine singurului, adevăratului Dumnezeu spiritual şi nevăzut, căci, după cum ne-a descoperit Domnul Hristos, ***„duh este Dumnezeu, iar cine se închină Lui trebuie să I se închine în duh şi în adevăr” (Ioan IV, 24).***

Împăratul Diocleţian şi cezarul său, Galeriu, au luat mai întâi aspre măsuri contra creştinilor din provinciile sud-dunărene. Aproape toate cetăţile situate de-a lungul Dunării au dat numeroşi martiri în acest timp. Apoi, Galeriu, numit şi Maximian, a venit în cetatea Tesalonicului, să aplice edictele de persecuţie contra creştinilor. Ajungând aici, a poruncit să fie prinşi creştinii care propovăduiesc un Dumnezeu spiritual şi nevăzut şi nu se închină la statuile zeilor care se văd. Căci unii dintre păgâni, naivi, credeau că zeii chiar locuiesc în acele statui cioplite de oameni. Creştinii ştiau că statuile zeilor sunt chipuri cioplite, făcute de mâini omeneşti, iar Dumnezeul cel adevărat, spiritual, negrăit şi nevăzut, nu poate locui în ele. Cu toate că Dumnezeu nu poate fi văzut cu ochii trupeşti de către oameni, după cuvântul dumnezeiescului Apostol Pavel, El nu este departe de fiecare dintre noi, ***„căci în El avem viaţa, mişcarea şi fiinţa” (Fapte XVII, 28).***

Sfântul Dimitrie, care era vestitorul credinţei celei adevărate a Domnului Hristos, a fost prins de ostaşii lui Maximian şi adus înaintea acestuia, care s-a mâniat foarte tare şi a poruncit să fie aruncat îndată în temniţă.

Maximian era mare iubitor de petreceri şi distracţii. Îi plăceau îndeosebi jocurile, întrecerile şi luptele dintre gladiatorii de la circ. El se lăuda mai ales cu un gladiator puternic, numit Lie, mult apreciat şi de păgâni pentru mărimea şi puterea lui. Nimeni nu putea să-l biruiască şi nici nu cuteza să se măsoare cu el, încât acesta ucisese mulţi bărbaţi, printre care unii erau creştini.

Având încredere în puterea nebiruită a lui Lie, împăratul Maximian îi îndemna pe cetăţeni să se întreacă în luptă cu favoritul său. Atunci, un oarecare tânăr creştin, numit Nestor, văzând pierderea atâtor vieţi care se făcea de păgânul Lie, ştiind că înaintea lui Dumnezeu nici un dar nu este mai preţios decât viaţa pe care le-a dăruit-o El, a mers la Sfântul Dimitrie în temniţă şi i-a spus: „Bărbat al lui Dumnezeu, vreau să mă lupt cu Lie, ci te roagă pentru mine.”

Iar Sfântul Dimitrie, însemnându-l cu semnul cinstitei şi de viaţă făcătoarei Cruci pe frunte, îi zise: „Şi pe Lie vei birui, pentru Hristos vei mărturisi.”

După întâlnirea cu Sfântul Dimitrie, Nestor, având credinţă în ajutorul şi în puterea cea nebiruită a lui Dumnezeu, porni cu îndrăzneală să se lupte cu Lie cel puternic şi birui semeţia acestuia şi-l răpuse.

S-a mâniat tare împăratul Maximian văzând înfrângerea şi răpunerea lui Lie şi s-a ruşinat pentru lauda deşartă. Aflând că Sfântul Dimitrie a încurajat şi a întărit pe Nestor, prin rugăciunile sale către Dumnezeul cel adevărat, împăratul a trimis ostaşi să-l străpungă cu suliţele, pentru că s-a făcut pricina înfrângerii lui Lie.

După aceasta, creştinii cucernici au înmormântat trupul Sfântului Dimitrie pe locul pătimirii lui. Dar prea curatul şi cinstitul lui trup n-a fost supus, după legile firii, stricăciunii şi putrezirii, ci, prin puterea lui Dumnezeu, a rămas nevătămat şi a săvârşit în urmă multe fapte minunate şi tămăduiri de boale, cum aflăm din viaţa Sfântului.

Credincioşii oraşului Tesalonic din Grecia, unde se află până astăzi cinstitele sale moaşte, s-au bucurat în chip deosebit de binefacerile şi ocrotirea Sfântului Dimitrie, îl cinstesc cu mare credinţă şi-l socotesc patronul şi ocrotitorul oraşului lor. Se crede că, după originea şi neamul părinţilor săi, Sfântul Dimitrie era din cetatea Sirmium, aşezată pe râul Sava, un afluent al Dunării.

În amintirea pătimirii pentru Hristos a Sfântului Dimitrie, acest oraş a primit numele de Mitroviţa, oraş care există până astăzi cu acest nume în Serbia.

Sfântul Dimitrie se bucură de mare cinstire din partea credincioşilor români de pretutindeni. În unele părţi de la munte ale ţării noastre, credincioşii ţin în seara ajunului sărbătorii Sfântului Dimitrie o veche şi frumoasă datină, păstrată din generaţie în generaţie. Copiii satelor aprind în această seară focuri pe la răspântii, numite „focul lui Sâmedru”. Iar bunii credincioşi, bărbaţi şi femei, vin din toate părţile şi le împart tuturor daruri. Se creează astfel, prin păstrarea acestei datini străvechi, o comuniune de iubire şi de bucurie duhovnicească între toţi credincioşii care iau parte la ea. Această străveche datină şi însuşi cuvântul „Sâmedru” arată că sărbătoarea Sfântului Dimitrie e foarte veche la noi, românii.

Harul lui Dumnezeu prin care se dăruieşte mântuire tuturor oamenilor s-a arătat îndeosebi prin Sfinţii Săi. Sfinţii şi drepţii bine plăcuţi lui Dumnezeu au împlinit în această viaţă ceea ce ne spune Sfântul apostol Pavel: ***„Purtăm întotdeauna în trup moartea lui Iisus, pentru ca şi viaţa lui Iisus să se arate în trupurile noastre” (II Cor. IV, 10).***

Moaştele sfinţilor s-au învrednicit să dăruiască, prin harul cel nevăzut al lui Dumnezeu, vindecări minunate şi au adus alinare şi uşurare în multe suflete. Rugăciunile către sfinţi ne sunt tuturor folositoare în multe din nevoile noastre trupeşti şi în necazurile sufleteşti.

Sfinţii se roagă neîncetat lui Dumnezeu şi mijlocesc pentru noi toţi să dobândim iertarea păcatelor, să petrecem viaţă curată, paşnică, sfântă, nebântuită de viforul ispitirilor şi păcatelor, ca să ne învrednicim împreună cu ei de bunătăţile cele netrecătoare şi cereşti.

Cunoscând credinţa şi dragostea pentru Hristos a Sfântului Dimitrie, se cuvine să luăm pildă de la viaţa lui curată şi sfântă ca să ne învrednicim să petrecem zilele vieţuirii noastre pământeşti în sfinţenie şi să ne întrecem unii pe alţii în dragoste şi în facerea de bine.

În străduinţele noastre zilnice de a ne apropia de Dumnezeu, trebuie să luăm pildă de la sfinţi, căci ei sunt cei mai aleşi prieteni şi slujitori ai lui Dumnezeu. ***„Minunat este Dumnezeu între Sfinţii Săi” (Ps. 67, 36).***

Idealul vieţii creştine constă în viaţa curată şi în sfinţenie. Domnul Hristos s-a rugat Tatălui ceresc în grădina Ghetsimani, înainte de cutremurătoarele Sale

patimi, spre a întări pe Sfinţii Săi apostoli în sfinţenie: ***„Sfinţeşte-i prin adevărul Tău”. „Cuvântul Tău este adevărul” (Ioan XVI, 17). „După cum Cel ce v-a chemat,*** spune Sfântul Apostol Petru, ***este Sfânt, fiţi şi voi sfinţi în toată chemarea voastră, căci este scris: Fiţi Sfinţi, căci Eu sunt Sfânt” (I Petru I, 15-16).***

Lucrarea sfinţitoare şi înnoitoare a sufletelor noastre se săvârşeşte prin puterea dumnezeiască a harului Duhului Sfânt, care coboară asupra fiecărui credincios prin Sfintele Taine. Pentru ca harul Sfântului Duh să fie însă cu adevărat lucrător în inimile noastre, Dumnezeu cere de la noi conlucrarea noastră, care se arată prin credinţa statornică şi prin faptele bune săvârşite în viaţă. Această conlucrare o arată Mântuitorul prin cuvintele: ***„Eu sunt viţa, voi mlădiţele. Cine rămâne în Mine şi Eu în voi, acela aduce roadă multă, căci fără Mine nu puteţi face nimic ” (Ioan XV, 4-5).***

Viaţa curată şi bine plăcută lui Dumnezeu o poate petrece fiecare din noi prin muncă cinstită, prin iubire de Dumnezeu şi de oameni, prin curăţie sufletească şi trupească.

Să fim buni şi cu îngăduinţă unii faţă de alţii, alungând din inimile noastre răutatea, viclenia, invidia, ura, grăirea de rău şi alte păcate şi vicii. În locul lor să sădim bunătatea, sinceritatea, iubirea de aproapele nostru şi bucuria faptei bune. ***„Omul cel bun, ne spune Domnul Hristos, scoate cele bune din comoara cea bună a inimii lui, pe când omul cel rău, din comoara cea rea scoate afară cele rele” (Matei XII, 35).***

În slujba Sfântului Dimitrie de astăzi ni se spune că el se roagă neîncetat lui Dumnezeu, „ca să ne dăruiască tuturor pace şi mare milă".

Să ne rugăm şi noi lui Dumnezeu pentru pacea a toată lumea şi să trăim în bună înţelegere şi pace cu toţi semenii noştri. Sfântul apostol Pavel, urmând învăţătura Domnului Hristos, ne arată lămurit cum să petrecem zilele vieţii noastre, zicând: ***„Umblaţi cu vrednicie, după chemarea în care aţi fost chemaţi, cu toată smerenia şi blândeţea, cu îndelungă răbdare, îngăduiţi-vă unii pe alţii în iubire, silindu-vă să păziţi unitatea duhului în legătura păcii" (Efes. IV, 1-3).***

O rază din lumina cea neînserată a lui Dumnezeu, în care trăiesc şi se veselesc Sfinţii Săi, o parte din bucuria, din desfătarea, pacea şi fericirea de care s-au învrednicit sfinţii, drepţii şi toţi cei bine plăcuţi Părintelui ceresc, să coboare şi la noi, cei din viaţa pământească.

Rugăciunile Sfântului Dimitrie, pe care îl sărbătorim astăzi, să ne fie tuturor de folos, ca să dobândim în viaţa aceasta de la Bunul şi Milostivul Dumnezeu harul şi ajutorul Său ceresc, iar în viaţa de dincolo să ne bucurăm împreună cu Sfinţii Săi de fericirea şi bunătăţile Sale cele netrecătoare în lumina cea neînserată a feţei Sale. Amin!

(Pr. prof. Ioan Rămureanu în Glasul Bisericii, nr. 9-12,1976).

Pr. Constantin Sturzu - Nu de prieteni ducem lipsă, ci de inimi prietenoase

Aţi avut vreodată sentimentul că sunteţi vegheat şi ajutat cu discreţie de cineva, mai ales în momentele grele? V-au cutremurat anumite „coincidenţe”, v-au pus pe gânduri „întâmplări” mustind a sens şi rotunjind rostul vieţii voastre? Ei bine, nu greşiţi dacă intuiţi că aveţi (şi) prieteni nevăzuţi, nu din lumea aceasta, mereu gata să vă vină în ajutor.

***

Învăţăm, încă din pruncie, că avem un înger păzitor sau că ne aflăm sub ocrotirea sfinţilor ale căror nume le purtăm. Dar nu ne învaţă nimeni că şirul prietenilor din Cer, însă atât de aproape de noi, este cu mult mai mare decât ne putem imagina.

Avem impresia că noi am descoperit câte un sfânt - cum e cazul, în ultimii ani, cu Sfântul Efrem cel nou - şi, căpătând evlavie la el, ni-l câştigăm de prieten. În fapt, înainte de a avea noi evlavie la un sfânt, acesta a avut „evlavie” la noi.

Şi convertitul are impresia că el L-a descoperit pe Dumnezeu sau a ajuns la El, deşi realitatea este că Dumnezeu S-a lăsat descoperit. Nu noi alergăm la Dumnezeu, ci El aleargă mereu spre noi, iar noi deschidem ochii - „ne venim în sine” (cf. Luca

15, 17) -, sesizând această mişcare. Şi-L întâlnim. Aşa este şi în cazul sfinţilor. Ei ne sunt prieteni înainte de a-i descoperi noi, ca atare. Nu noi le „cerem prietenia”, noi doar ne trezim la realitate şi sesizăm tovărăşia lor, dragostea lor atât de smerită şi de discretă.

Am scris rândurile de mai sus inspirat fiind de Sfântul mare mucenic Dimitrie. Anul trecut, cam pe vremea aceasta, aflat în chiliuţa pe care mi-o oferise Mănăstirea Vilaller din Pirinei am trăit, dintr-odată, sentimentul unei prezenţe copleşitoare, extrem de familiare. Într-o fracţiune de secundă am „văzut” că, în multe momente grele ale vieţii mele, l-am avut alături pe ocrotitorul cetăţii Tesalonicului - dar şi al bisericii din satul în care am copilărit, în care m-am împărtăşit de atâtea ori şi în care m-am spovedit prima dată. M-am văzut „înfiat” de acest mare sfânt, care a vegheat asupra mea chiar şi în momentele în care faptele mele şi zbaterile mele existenţiale mă transformaseră într-un personaj mai degrabă smintitor pentru cei din jur.

Am înţeles că, deloc întâmplător, paşii mi-au fost purtaţi de două ori prin Grecia, având şansa de a mă închina la sfintele sale moaşte. Că atunci când nu aveam unde locui cu familia, el a mijlocit să primesc de la Mitropolie un spaţiu locativ într-o casă a parohiei „Sfântul Dimitrie” - Balş.

După ce am fost hirotonit, prima mea „Înviere” slujită ca preot a fost într-o biserică din Iaşi ce-l are ca ocrotitor pe sfântul „izvorâtor de mir” şi în care slujea şi slujeşte şi acum un preot cu numele Dumitru (Boboc), un prieten de suflet al familiei mele. Şi mai sunt multe alte momente din viaţa mea în care am simţit mâna binefăcătoare şi protectoare a Sfântului mare mucenic Dimitrie.

Citindu-i viaţa, am realizat că, precum toţi „casnicii lui Dumnezeu” (cf. Efeseni 2, 19), şi Sfântul Dimitrie îşi asumă pe cei încredinţaţi lui precum o mamă devotată care nu renunţă niciodată la pruncii ei, indiferent pe ce cărări apucă la maturitate. E consemnat chiar un moment în care, deşi Dumnezeu ar fi vrut să lase cetatea Tesalonicului în mâinile păgânilor, sfântul refuză să plece cu moaştele de acolo şi stăruieşte pentru iertarea conaţionalilor săi. Obţine însă doar o amânare, pentru că vine şi momentul în care însuşi Sfântul Dimitrie primeşte, cu multă durere şi cu lacrimi, să părăsească Tesalonicul ce ajunge, astfel, în mâinile otomanilor pentru o vreme îndelungată.

Se pare că tesalonicenii căzuseră în grele păcate, se depărtaseră mult de credinţă, încât şi preoţii de la catedrala ce adăpostea moaştele Sfântului Dimitrie vindeau pe bani grei, în loc să dăruiască, mirul ce izvora necontenit din înmiresmatul său trup.

Acest moment îl determină pe Părintele Cleopa Ilie să exclame, într-o predică ţinută în ziua de 26 octombrie: „Fraţii mei, cum v-am spus, Sfântul Dimitrie şi toţi sfinţii se roagă pentru noi. Însă de la o vreme, dacă nu ne îndreptăm viaţa noastră, şi Dumnezeu, şi sfinţii Lui ne părăsesc”.

Chiar ne părăsesc sfinţii? Ne lasă orfani de orice ajutor şi ocrotire? Un răspuns corect la aceste interogaţii ne oferă viaţa duhovnicească. Treptele desăvârşirii creştine includ şi un moment al „harului părăsirii”. E situaţia paradoxală în care omul percepe că Dumnezeu l-a părăsit (v. Psalmi 21, 1; Matei 27, 46), dar în care Dumnezeu continuă să fie prezent, de fapt. Obiectiv vorbind, harul Domnului nu ne părăseşte în astfel de momente, dar subiectiv, noi percepem acest „interval” de libertate şi „loc” de creştere duhovnicească drept părăsire. Dimpotrivă, unde „s-a înmulţit păcatul, a prisosit harul” (Romani 5, 20).

Aşa este şi cu „părăsirea” noastră de către sfinţi. Putem uita de ei şi, prin fapte şi prin gânduri necurate, să-i îndepărtăm. În fapt, noi ne depărtăm de ei, în timp ce sfinţii aşteaptă, cu durere şi cu nădejde, întoarcerea noastră şi momentul în care vom primi să fim din nou ajutaţi de aceştia. Stricăm prietenia cu ei, legând prieteşug cu duhurile întunericului. Dar sfinţii nu ne pot fi neprieteni. Ne respectă deciziile, dar nimic nu ne poate alunga din inima lor. Şi cât de trist e omul care, înconjurat de atâta mulţime de sfinţi - adică de prieteni - alege să trăiască singur! Convulsiile agonizante ale lumii de azi din astfel de tristeţi se alimentează. Nu, nu ne putem plânge că suntem singuri - neajutoraţi, neînţeleşi, neîmpliniţi. Nu de prieteni ducem lipsă, ci de inimi prietenoase.

Pr. Ciprian Florin Apetrei - Sfântul mucenic Dimitrie, martirul răbdător al lui Hristos

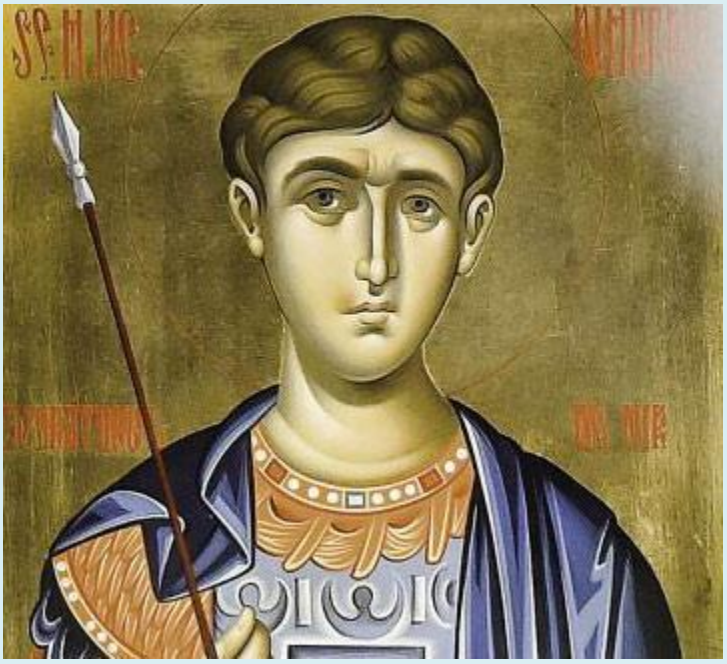

26 oct, 2017

Mucenicia este darul cel mai de preţ pe care creatura îl poate oferi Creatorului, pentru că mucenicii sau martirii și-au dat viața mărturisind pe Domnul nostru Iisus Hristos. În ceata sfinților mărturisitori, la loc de cinste în evlavia ortodoxă este Sfântul mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir, pe care îl sărbătorim astăzi.

Sfântul mare mucenic Dimitrie a trăit în secolul III, în perioada când persecuţiile împăraţilor romani împotriva creştinilor au ajuns la apogeu. Sfântul Dimitrie s-a născut la Tesalonic. Părinții lui erau oameni din înalta societate, iar el se bucura de toate privilegiile pe care i le dădea statutul de patrician (nobil) roman. Prin viaţa sa curată arăta lumii că era împodobit cu daruri deosebite: bunăcuviință, bunătate, smerenie, dreptate și noblețe sufletească. Toate acestea erau ca niște pietre scumpe care străluceau pe cununa pe care o purta, iar această cunună era credința în Hristos.

În vremea aceea, împărat al Romei era Diocleţian (284-305), iar alături de el domnea generalul Maximian (286-305), numit co-imperator. Educaţia şi virtuţile Sfântului Dimitrie au fost apreciate de Maximian, care l-a numit la conducerea

Tesalonicului. Foarte repede a adunat în jurul său un grup mare de tineri ucenici pe care i-a învăţat Sfânta Scriptură, propovăduind tuturor credinţa în Hristos.

Despre aceste lucruri a fost informat şi Maximian, care întorcându-se dintr-un război i-a adunat pe ofițeri la Tesalonic, ca să aducă jertfă idolilor pentru victoria repurtată în război. Atunci, Sfântul Dimitrie a mărturisit că este creștin și că nu recunoaște ca dumnezei niște pietre. După această mărturisire Maximian a încercat să-l determine pe Dimitrie să părăsească credinţa în Hristos.

Dialogul dintre Dimitrie şi Maximian despre adevăratul Dumnezeu şi despre idoli este descris de izvoare ca fiind „plin de viaţă”.

Atunci când împăratul i-a cerut să îşi nege credinţa, Dimitrie i-a răspuns: „Cred numai în Hristosul meu!” Maximian, mâniat de poziţia şi răspunsul plin de curaj, a poruncit ca Dimitrie să fie închis şi chinuit.

În temniță, Sfântul Dimitrie a fost vizitat în secret de un tânăr pe nume Nestor, care i-a devenit ucenic. În timpul luptelor organizate la Tesalonic în cinstea victoriei în război a lui Maximian, gladiatorul Lie, un luptător care se deosebea prin trupul impresionant şi puterea sa înfricoşătoare, este biruit de către Nestor, ucenicul Sfântului Dimitrie, după ce fusese însemnat cu semnul crucii de acesta. Această înfrângere a lui Lie a condus la porunca imperială de ucidere imediată a Sfântului Dimitrie.

Sfântul Dimitrie şi-a încredinţat duhul Domnului, atunci când ostaşii au străpuns cu suliţele trupul său. Desigur, această lovire de moarte cu suliţele aminteşte de suliţa care „a împuns coasta” Mântuitorului nostru Iisus Hristos (Ioan 19, 34). De aceea, martiriul Sfântului Dimitrie este numit asemenea lui Hristos.

După aceea, creştinii iubitori de Dumnezeu au luat trupul mucenicului şi l-au îngropat cu evlavie în locul martiriului. Însă, întrucât nu se putea ca aurul să rămână ascuns sub pământ, mormântul său s-a transformat cu harul lui Dumnezeu într-o fântână adâncă, de unde izvora mir. De aceea, este numit izvorâtor de mir.

Se poate scrie foarte mult referindu-ne la minunata viaţă, la măreţia sufletului, dar şi la nenumăratele virtuţi ale purtătorului de chinuri şi prietenul lui Hristos, Dimitrie, care pentru Tesalonic, patria sa, reprezintă „apărătorul cel sigur” şi „păzitorul neadormit”.

Sfântul mare mucenic Dimitrie a avut o relație deosebită cu pământul românesc.

Lucrul prin care s-a deosebit şi care l-a caracterizat cel mai mult dintre toate harismele sale minunate dăruite de Domnul nostru Iisus Hristos a fost ascultarea desăvârşită de voia Sa. Singura preocupare şi prioritate în toată perioada vieţii Sfântului Dimitrie a fost să placă lui Dumnezeu, arătând astfel că mai presus de toate era iubirea lui pentru Hristos.

Pr. Ciprian Florin Apetrei - Theologica - Izvorâtorul de mir

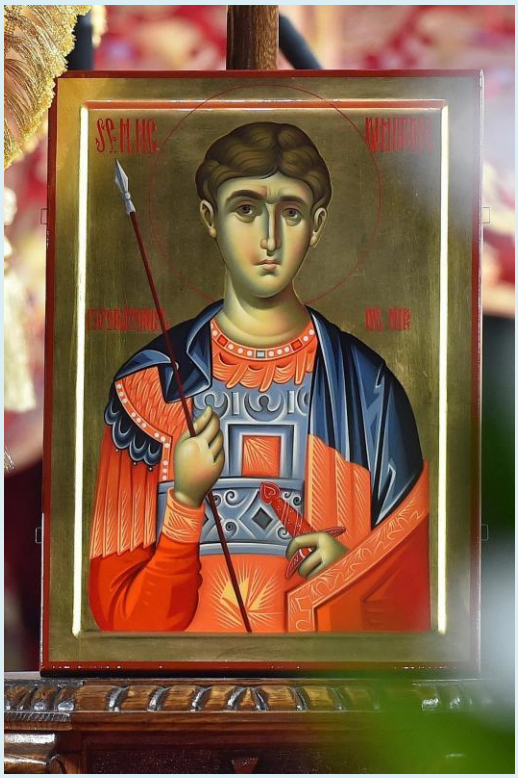

26 oct, 2018

Dacă ne uităm în calendarul bisericesc vedem că Sfântul mare mucenic Dimitrie, pe care îl sărbătorim astăzi, are apelativul izvorâtorul de mir. Acest nume l-a primit de la faptul că, după sfârşitul său martiric, din mormântul său ieşea mir care tămăduia bolile.

Când vorbim de Sfântul mucenic Dimitrie, „pe de o parte, dorinţa ne mişcă să vorbim după putere, iar împrejurarea cere cuvânt potrivit vremii noastre; îndatorirea, zorindu-ne, nu ne lasă să ne minunăm fără motiv de măreţia sfântului”, spune Sfântul Grigorie Palama.

Cu adevărat, unul dintre cei mai cunoscuţi sfinţi din calendarul ortodox este Sfântul mare mucenic Dimitrie, pe care îl sărbătorim ca pe un adevărat model de urmare a Domnului nostru Iisus Hristos.

Sfântul mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir, ale cărui sfinte moaşte se află în Tesalonic, în biserica impunătoare de pe locul martiriului său, este cinstit în mod deosebit de către credincioşii de pretutindeni, datorită mijlocirii şi minunilor sale.

În fiecare an, astăzi, în ziua de prăznuire a Sfântului mare mucenic Dimitrie, la Tesalonic se organizează pelerinaje și procesiuni. Sfântul este ocrotitorul orașului și al comunității creștine din Tesalonic. Însă și în alte locuri din lumea ortodoxă este cinstit Sfântul Dimitrie cu multă evlavie, multe din aceste locaşuri fiind şi în ţara noastră.

Părintele Cleopa ne îndeamnă să-l cinstim nu numai astăzi, ci în toate zilele, arătând că se cuvine să ne rugăm Sfântului mare mucenic Dimitrie pentru că este grabnic ajutător: „Să avem în casă icoana lui şi când putem să-i citim acatistul. Să nu uităm că şi noi suntem ostaşi ai lui Hristos şi fii ai Bisericii Ortodoxe. Deci, să avem curaj şi să nu dăm înapoi în faţa ispitelor şi necazurilor vieţii. Fără râvnă şi bărbăţie, fără rugăciune şi smerenie, fără iubire creştină, fără răbdare şi ajutorul sfinţilor nu ne putem mântui”.

Părintele Ciprian Negreanu - Predici la praznicul Sfântului mare mucenic Dimitrie (Cluj 2010 şi 2013)

Durerea iubirii rănite a lui Dumnezeu în faţa lepădărilor noastre: “Dacă la nişte lucruri micuţe nu renunţăm, ce să mai zicem de cele mai mari?”

“În numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin.

Suntem azi în această sărbătoare frumoasă şi binecuvântată a Sfântului Dimitrie al Tesalonicului. Despre viaţa lui ştiţi majoritatea, despre faptul că era fiul mai-marelui cetăţii Tesalonicului, că părinţii lui erau creştini în ascuns, fiind vremea persecuţiilor, în care n-aveau voie să-L mărturisească pe Hristos şi nici lui nu i-au spus decât mai târziu, spre 10-12 ani, când l-au dus şi i-au arătat o încăpere în care ei se duceau în ascuns şi se închinau lui Dumnezeu în faţa icoanelor şi i-au spus că toţi idolii de care auzise el şi de ale căror temple şi statui era plină cetatea Tesalonicului erau demoni, neadevăruri, minciuni făcute de oameni, iar adevăratul Dumnezeu e Dumnezeu Savaot, Domnul Iisus Hristos, Care S-a arătat în trup.

După aceea şi el a început să creadă şi el a mărturisit pe Dumnezeu şi el s-a botezat şi când a murit tatăl său, el a devenit mai-marele cetăţii şi a primit multă laudă de la împărat și multă cinstire. Dar, imediat după ce a dobândit stăpânirea asupra cetăţii Tesalonicului a început să închidă locurile de închinare la idoli şi să propovăduiască cu glas tare pe Dumnezeul Cel adevărat. Iar împăratul, auzind

acestea, a trimis vorbă de departe că va veni să facă judecată şi să-l pedepsească, dar el n-a încetat, ci a continuat să-L mărturisească pe Hristos, să întărească locurile şi locaşurile ascunse până atunci ale creştinilor şi să le ajute. Şi pe mulţi i-a întors la credinţă până când a venit împăratul, care l-a trimis la închisoare şi la martiriu.

Poate sunt trei lucruri mari care-l deosebesc pe Sfântul Dimitrie de ceilalţi sfinţi, aşa cum mireasma unei flori se deosebeşte de mireasma altei flori.

***Unul** este că era din neam mare, de stăpânitori, de mai-mari ai cetăţii şi avea avuţiile şi onorurile şi lauda împăratului şi cinstea la care putea spera în continuare şi putea nădăjdui să ajungă chiar până la Roma şi să fie printre apropiaţii împăratului, însă pe toate acestea le-a socotit nefolositoare faţă de mărturisirea lui Hristos.* Acesta era un lucru deosebit la el şi alţi mucenici au gândit aşa, însă el, în mod deosebit, astfel, ca şi cei care au avut avuţii mari şi le-au lăsat pe toate şi s-au întors spre Dumnezeu şi L-au mărturisit pe El.

***Al doilea lucru** despre care aş putea zice că e mai deosebit şi pe care nu-l găsim în vieţile altor sfinţi este acela că l-a binecuvântat pe Nestor să se lupte cu Lie, cel care batjocorea creştinii*, tocmai cei pe care-i întorsese sau îi sprijinise el şi pe care îi duceau în arene să fie ucişi, frânţi de acest Lie, acest gladiator care era socotit cel mai puternic din imperiu, un ales al împăratului, un gladiator deosebit, care-şi bătea joc de creştini şi probabil că-i omora în diferite moduri ca să-i facă plăcere împăratului, care se distra, văzându-i pe creştini în arene.

Un tânăr creştin, Nestor, cunoscându-l, probabil, pe Dimitrie dinainte, a venit să-i ceară binecuvântare ca să meargă să se lupte cu acest Lie pentru ca acesta să nu-i mai batjocorească şi să nu-i mai ucidă pe creştini. Dimitrie l-a binecuvântat.

Dacă despre Sfântul mare mucenic Mina ştim că el ţine la dreptate, că te ajută cu grăbire atunci când pierzi ceva, când eşti nedreptăţit, când eşti trecut cu vederea atunci când ai tot dreptul să fii şi tu luat în seamă, iată că Sfântul Dimitrie, în faţa nedreptăţii, în faţa urâciunii, în faţa acestui val de ură şi de nedreptate care se revărsa peste creştini, nu a stat numai ca un miel sau ca un porumbel, cu blândeţe, ci iată că binecuvântarea lui a avut şi înţelepciunea şarpelui, cum zice Mântuitorul, şi s-a oprit această batjocură. Adică a ars sufletul lui de dreptate. A însetat după dreptate - Fericiţi cei ce flămânzesc şi însetează de dreptate…

El a fost unul dintre aceia care credea că nu este drept ce se întâmplă, ca aceşti oameni, aceşti creştini, cei care cred în Hristos, în Cel adevărat, să pătimească aşa

şi să fie astfel batjocoriţi. Deşi ştia că aceşti creştini nu vor rămâne nerăsplătiţi şi că plata cea mare e în Ceruri. Totuşi a oprit această nedreptate încă de aici, de pe pământ.

Poate că atunci când mulţimea nedreptăţilor şi a răutăţilor şi a evenimentelor care se vor succede vor aduce asemenea nedreptăţi asupra noastră, chiar dacă noi le meritǎm şi recunoaştem că ce se cuvenea să vină peste noi ce ni s-a trimis, ceea ce meritam am primit, putem să-l avem pe el ajutător şi să zicem: *"Aşa cum atunci n-ai răbdat să vezi neamul creştinesc prigonit şi batjocorit şi binecuvântarea ta a făcut ca firavul Nestor să fie mai tare ca Lie cel tare şi să-l biruiască, aşa fă şi acum. Roagă-L pe Hristos, Fiul lui Dumnezeu, pe Care L-ai iubit, să mijlocească şi pentru mine."*

Un alt lucru mai deosebit este că, atunci când a fost ucis, a ridicat mâna dreaptă - icoanele îl arată aşa - când au venit spre el cu suliţele să-l străpungă, ca suliţele să-l străpungă în dreapta, cum L-au străpuns şi pe Hristos, şi astfel să mărturisească până şi prin moartea sa pe Hristos.

Putem vedea numai din aceste câteva lucruri micuţe, putem creiona chipul Sfântului Dimitrie şi de ce Dumnezeu l-a slăvit şi i-a dar cinstire printre oameni cum puţini sfinţi au cinstire încă din veacul acesta.

De ce a avut Nestor nevoie de binecuvântarea sa? Ce înseamnă binecuvântare? Până la urmă, este o rugăciune. Că nu putem noi binecuvânta cu puterea noastră, ci cerem binecuvântarea lui Dumnezeu asupra omului aceluia. De ce a avut nevoie de binecuvântarea sa? De ce binecuvântarea multora sau a noastră nu are putere, dar a lui avea putere? Cu siguranţă pentru că el, pe toate pe care le-a făcut, le-a făcut pentru Dumnezeu, de dragul lui Dumnezeu, şi-a dat şi viaţa pentru El. Atâta putere are rugăciunea noastră şi binecuvântarea cât punem din noi pentru Dumnezeu şi facem chiar numai pentru Dumnezeu şi nu de dragul lumii şi nici de dragul slavei şi nici de dragul onorurilor şi nici ca oamenii să ne cinstească pe viitor, ci numai de dragul lui Dumnezeu. Şi cu siguranţă rugăciunea lui şi binecuvântarea lui au avut putere pentru câtă suferinţă a putut îndura, pentru câtă durere a putut duce, pentru câtă cruce a putut purta pe umeri, cu drag pentru Hristos, fără să se tânguie, fără să se revolte, fără să cârtească, ci dimpotrivă, cu bucurie.

V-aţi putea întreba de ce spun fără să cârtească şi de unde ştiu că nu i-a fost frică în închisoare, aşteptându-şi moartea? Poate că, până să vină împăratul în cetate, a făcut cu uşurinţă mute fapte mari, dar poate că după aceea s-a temut sau s-a cutremurat şi a stat în închisoare fricos şi s-o fi gândit că a fost prost şi că trebuia

să se fi oprit sau că trebuia să facă lucrurile în taină sau să facă altfel. Poate vă gândiţi: de unde ştim? Păi ştim din faptul că atunci când a murit a ridicat mâna. Ce înseamnă să faci aşa, ce înseamnă să mori aşa? Pentru că ştim că moartea este înspăimântătoare, în faţa morţii omul este sincer, de aceea Părinţii se adunau în pustie şi ştiau, după cum murea un Părinte, cam cum a fost viaţa lui. În faţa morţii nu te poţi preface, cu moartea nu te poţi juca. În durerile acelea sau în spaima dinaintea morţii, în trăirea ultimelor clipe ale vieţii, acolo te arăţi aşa cum eşti, îți arăţi faţa cea adevărată. De aceea se adunau Părinţii în pustietăţi şi îl petreceau pe Părintele care se ducea dincolo şi se osteneau şi se rugau împreună cu el ca să iasă mai cu uşurinţă sufletul aceluia, să se ducă în lumea unde sunt corturile drepţilor şi după cum murea acela, după cum se vedea la moarte, aşa ştiau cum a fost şi viaţa lui.

Aşa se vede și în gestul acesta al Sfântului Dimitrie toată viaţa lui şi mai ales, felul lui de a gândi, iubirea lui faţă de Dumnezeu. Că, dacă tu, înaintea morţii nu te gândeşti: ce tânăr eşti, de ce să mori acum? Credeţi că nu i s-a şoptit de unii şi de alţii? Credeţi că nu l-au sfătuit mulţi să se prefacă că se închină idolilor ca să-şi salveze viaţa? Sau nu i-or fi spus să fugă înainte să vină împăratul? Putea să facă multe, dar el n-a vrut. Şi ne aducem aminte cum a murit el şi gestul lui ne arată clar că el nu s-a gândit la sine, nu s-a preţuit pe sine, nu s-a iubit pe sine, nu şi-a plâns de milă, ci L-a iubit şi l-au durut rănile lui Hristos mai mult decât durerea sa. Nu rănile neapărat văzute ale lui Hristos, ci mai mult rănile nevăzute ale durerii şi mâhnirii lui Dumnezeu în faţa fricii, în faţa grabei cu care s-au dat înapoi toţi, în faţa puţinătăţii omului, mâhnirea lui Dumnezeu, Cel care şi-a pus viaţa şi a avut încredere desăvârşită în om. Şi are în continuare. Cel Care parcă-i dă omului un cec în alb, îţi dă tot dinainte, te iubeşte dinainte de a şti tu că te iubeşte şi totuşi, omul se dă înapoi, totuşi omul fuge, totuşi omul îşi găseşte îndreptăţire să se dea la o parte, să nu mărturisească. Dar Dimitrie n-a fost dintre aceia. Dimitrie a fost dintre cei pe care i-a durut această mâhnire a lui Hristos, această durere a lui Dumnezeu, mai mare decât durerea trupească de pe cruce. Şi a vrut să moară şi el cum a murit Hristos, ca şi cum ar spune: “Puţin din durerea mea să uşureze din durerea lui Dumnezeu”, durere care este neîncetată, nu s-a sfârşit atunci.

Durerea lepădării de Dumnezeu n-a fost doar atunci pentru Hristos; Cel Care zicea atunci: Întristat este sufletul Meu până la moarte n-o zice numai atunci, ci o zice şi acum, văzând învârtoşarea şi frica şi fuga omului. Văzând-l pe omul căruia i S-a arătat zi de zi, a vorbit cu el zi de zi în taina rugăciunii, l-a ajutat pe el zi de zi, i-a mângâiat creştetul zi de zi cu binecuvântările Lui şi văzându-l pe acesta lepădându-se cu uşurinţă de El şi de Biserică şi dându-L pe Dumnezeu la o parte din inima sa şi trecând cu nepăsare în tăcere şi lepădându-se de Hristos

poate prin vorbă, aceea e mâhnirea lui Dumnezeu, aceea e durerea lui Dumnezeu.

Despre aceasta vorbeau Părinţii şi spuneau că iubirea lui Dumnezeu umblă prin lume rănită, neavând unde să se odihnească, pentru că nu este cine să-i răspundă. Aceasta este iubirea rănită a lui Dumnezeu, iubirea întristată, pentru că iubire nu poate fi numai dintr-o parte, trebuie să fie şi răspunsul din partea cealaltă. Omul nu prea dă răspuns, răspunsul omului este evaziv. Exact ca şi cum i-ai spune unui om iubit de-al tău că tu ţii cu tot sufletul la el, că-l iubeşti, că ţi-e prieten şi el ar zice: "Mm şi eu…". Răspunsul lui e durere, durere pentru cel ce şi-ar pune viaţa pentru celălalt. Aşa este şi răspunsul nostru, al creştinilor, care este foarte evaziv, foarte temător, cu picioarele în două bărci diferite, oricând gata să lăsăm totul deoparte şi să fugim.

Sfântul Dimitrie nu a fost aşa. O arată clar viaţa lui, dar o arată clar şi moartea lui. O asemenea moarte în care până şi ultimul gest pe care l-ai făcut să fie înaintea lui Hristos, înaintea lui Dumnezeu, înseamnă că în inima lui neîncetat era Dumnezeu, înseamnă că în inima lui neîncetat cugeta la El, înseamnă că inima lui era îndrăgostită de Dumnezeu şi iubea fiecare gest al lui, fiecare gest şi fiecare faptă pe care a trăit-o Dumnezeu, pentru el era şi durere şi bucurie, pentru el era tot.

Şi de aceea cred că a putut lucra Dumnezeu prin el, de aceea l-a iubit Dumnezeu atât, de aceea se arată până acum atâtea minuni la mormântul său. Lângă oasele sale sfinte, de aceea vorbim şi de el acum, pentru că aceştia ce-şi pun nădejdea în Dumnezeu nu vor muri niciodată: ***Cel ce crede în Mine nu va muri, ci se va muta de la moarte la viaţă.***

Acesta s-a mutat de la moarte la viaţă şi ne vom aminti de el şi în veacul acesta şi în veacul celălalt. Şi putem zice cum zicea Cezar împăratul lângă statuia lui Alexandru cel mare, Cezar gândind omeneşte şi având spre 35-40 de ani, îi zicea statuii lui Alexandru cel mare: "Tu, la 25 de ani, ai cucerit lumea întreagă şi eu, la 40, n-am făcut nimic…" Şi nouă parcă ne vine mult mai mult să zicem lângă icoana Sfântului Dimitrie: "Tu, la 21 de ani, L-ai iubit astfel pe Hristos, iar noi…", îmbătrânind în răutăţile noastre, nu putem zice asta. Nici măcar an de an, nici măcar clipă de clipă, nu adăugăm bine la bine, ci rău la rău de multe ori.

Dumnezeu să ne ajute, să ne întărească".

“Lupii” interiori ai obişnuinţelor noastre pătimaşe şi dibăcia duhovnicească a şarpelui de “a nu ieşi în calea răului”; Cum stau oile în clipa în care sunt înconjurate de lupi? (2013)

“În numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin.

O să ne oprim la începutul Evanghelie de la Matei, pe care cei care aţi fost la Utrenie aţi auzit-o. Este în cinstea Sfântului cititã, cea din cap. 10, care începe aşa: ***Iată, vă trimit pe voi ca pe nişte oi în mijlocul lupilor. Şi vă spun vouă: fiţi blânzi ca porumbeii şi înţelepţi ca şerpii.***

Şi, în două versete, ne vorbeşte de patru animale şi-l compară pe om cu acestea: pe cei răi îi compară cu lupii, şi lupii nu sunt numai oamenii, ci vorbeşte mai ales de duhurile necurate, pentru că, cum zice Sfântul apostol Pavel, lupta noastră nu este împotriva trupului şi a sângelui, ci împotriva duhurilor necurate care sunt în văzduh. Şi atunci şi la lupul cel înţelegător de care citiţi în rugăciunile de la împărtăşanie Se referă Mântuitorul.

Dar aş vrea să ne gândim puţin la aceste trei asemănări cu care Mântuitorul vrea să ne asemene şi cu care ar trebui să ne asemănăm: cu mieii sau cu oile, cu porumbeii şi cu şerpii – în înţelepciune.

În primul rând ne aseamănă cu mieii, cu oile. Primul lucru la care trebuie să ne gândim nu este că ceilalţi sunt lupi, ci lupii cu care trebuie să ne luptăm sunt în primul şi în primul rând în două direcţii la care ne gândim prea puţin. Prima direcţie este diavolul, el este lupul cel înţelegător, iar a doua direcţie suntem noi înşine. ***Cel mai teamă să ne fie de noi înşine şi de puterile întunericului care sunt în noi, hrănite de noi mult timp, care par la prima vedere blânde, care par de-ale noastre, dar să ştiţi că, atunci când încercăm să le dezrădăcinăm, devin lupi. Şi nu se lasă. Comodităţi, mici plăceri pe care ni le facem şi o să vedeţi că, dacă pentru Hristos va trebui să le scoatem, cât de tare o să ripostăm şi cu câtă învârtoşare, n-o să vrem să ne lăsăm de nişte nici lucruri despre care am socotit că nu e nimic rău în ele, dar, de fapt, devenim dependenţi de ele. Vă daţi seama, dacă la nişte lucruri micuţe abia [sau nu] renunţăm, ce să mai zicem de cele mai mari?***

Aşa încât este în noi o parte întunecoasă, pe care noi o socotim luminoasă, dar ea e întunecoasă, un fel de vistierii ale morţii. De fapt, acum, la prima vedere, ele nu par ale morţii, aşa cum vara, atunci când toată grădina este înverzită, nu faci diferenţă între cele care se usucă la venirea toamnei şi cele care rămân verzi, la

prima vedere nu faci diferenţa, dar, când vine toamna şi apoi iarna, ştii ce poate trece prin toată iarna şi ceea ce piere. Aşa şi omul: uitându-ne peste sufletul nostru, vedem că toate sunt verzi şi toate ne sunt de folos şi toate sunt ale noastre, dar sunt în noi vistierii ale morţii, trecătoare, vremelnice, schimbătoare, care nici măcar nu sunt ale noastre; ale noastre sunt cele care rămân, ale noastre sunt cele cu care ne vom înfăţişa înaintea lui Dumnezeu. Acestea sunt cele trecătoare ale veacului acestuia şi împotriva cărora de multe ori trebuie să ridicăm război sau oricum, mai degrabă vor ridica ele război asupra noastră atunci când vom vrea să-L alegem mai cu sârguinţă pe Hristos ca Stăpân şi Domn şi Prieten şi Frate şi Tată şi Păstor al sufletelor şi al trupurilor noastre. Atunci florile frumoase din grădina sufletelor noastre vor deveni plante carnivore şi care ne strâng din toate părţile ca volbura și ca iedera şi care ne sufocă.

Împotriva acestora, în primul rând, zice Mântuitorul şi nu împotriva aproapelui, că vă trimit pe voi ca pe nişte oi în mijlocul lupilor, pentru că trimiterea lor nu era atunci, pe moment, câteva zile sau câteva săptămâni în care urmau ei să se ducă să propovăduiască şi apoi să se întoarcă. Nu aceea era misiunea la care erau chemaţi ei şi nu pentru aceasta venise Mântuitorul, nu venise doar pentru câţiva apostoli care să meargă să propovăduiască, ci cuvintele Mântuitorului sunt adresate nouă, tuturor, nu numai apostolilor atunci, în momentul acela. Iar pe noi nu ne trimite niciunde departe, ci fiecare în viaţa sa, cum zice Mântuitorul: ***Cel ce vrea să vină după Mine să se lepede de sine, să-şi ia crucea sa*** - adică cele ale vieţii lui, cele ale mărturiei lui, cele în faţa cărora trebuie să dea mărturie, în faţa cărora trebuie să ridice steagul luptei şi al biruinţei, dacă va îngădui Dumnezeu să fie al biruinţei și cred că va îngădui, aceea este crucea pe care trebuie să o purtăm şi aceea este misiunea în care suntem trimişi, fiecare în viaţa noastră şi în preajma noastră şi între apropiaţii noştri şi lângă celălalt şi pentru cel de lângă noi. Şi atunci, cum ziceam, lupii sunt diavolii care se luptă cu noi neîncetat, dar şi obişnuinţele noastre şi felul în care ne place să fim şi să ne raportăm la noi şi la ceilalţi şi să ne îndulcim de cele ale veacului acestuia. Nu e rău în sine a te bucura sau a te îndulci de veacul acesta, dar dacă aceste mici îndulciri şi mici bucurii vor deveni piedică de a te apropia de Hristos, atunci trebuie să renunţăm la ele. La vremea potrivită, când Dumnezeu va socoti, va trebui să renunţăm la ele. Şi ele atunci ne vor deveni duşmani cum nu ne-am închipuit. Din blânzi şi cuminţi vor deveni colţoşi ca lupii.

În acelaşi timp, însă, este vorba şi de cei mai apropiaţi sau mai depărtaţi de noi, care nu au primit sau nu s-au îndulcit de darul credinţei şi care ne pot deveni învârtoşaţi potrivnici. Aşa încât se împlineşte în cuvântul acesta spus de Mântuitorul ceea ce spun Părinţii mai târziu din experienţa lor în zeci şi zeci de ani de osteneală, sute şi mii de ani de osteneală, când au zis că, atunci când un om se

hotărăşte să pornească pe calea lui Dumnezeu, trei sunt duşmanii care se ridică împotriva lui:

1. trupul şi pornirile lui, adică noi înşine şi toată partea noastră trupească, cugetul trupesc, nu numai trupul, se revoltă şi nu-i place noua rânduială pe care vrem să i-o impunem;
2. cei apropiaţi ai noştri, din jur şi cei în calea cărora vom ieşi şi
3. diavolul.

Exact cum spune Mântuitorul. ***Şi zice Hristos: Vă trimit pe voi ca pe nişte oi în mijlocul lupilor.***

Nu de voia lor. Or, Dumnezeu niciodată nu ne trimite de unii singuri în mijlocul lupilor şi ştim bine că El ne spune: ***Iată, Eu sunt cu voi în toate zilele vieţii voastre.***

Şi cum stau oile în clipa în care sunt înconjurate de lupi? Se pun în jurul păstorului! Aproape că se suie pe el de frică şi încearcă să caute la el ajutor. Păstorul este Dumnezeu. De fapt, cuvântul în înţelesul acesta trebuie să se adune: starea în care trebuie să fim tot timpul este aceea în care să stăm lipiţi tot timpul de Păstor, de Dumnezeu, de Hristos, de chemarea numelui Său. Aşa cum oile nu-şi pot îndrepta ochii spre altceva, ca ultimă scăpare, decât la păstorul lor, pe care l-au urmat şi până atunci, adică la Dumnezeu, aşa nu trebuie să-şi ia sufletul nostru ochii nicio clipă de la El.

Şi să realizăm lucrul acesta, că suntem ca nişte oi în mijlocul lupilor, nu suntem într-o promenadă plăcută prin lumea aceasta, ci chiar ca nişte oi în mijlocul lupilor, împotriva lupilor interiori, împotriva lupului celui gânditor, împotriva lupilor trimişi la pradă de către diavol prin oameni care-l ascultă pe el. Împotriva acestora n-avem noi putere şi vedeţi, înlătură cu totul Mântuitorul ideea de a se uni oile să poarte război cu lupii. Nu se pune problema aceasta. Ci să fim asemenea oilor care nu s-au gândit să se ia la război, la ceartă şi la luptă cu lupul, ci se adună în jurul Păstorului şi strigă în ajutor la El şi El, cu siguranţă, le va ajuta. Pentru că nu e un păstor năimit, nu e un păstor care fuge, lăsând oile, ci este un Păstor Care le cunoaşte pe nume şi le scoate şi le-a scos de atâtea ori la păşune şi la izvor şi le aduce înapoi şi iar le scoate şi Acesta Îşi va pune sufletul şi trupul şi sângele Său pentru oile Sale.

După aceea ne spune să ne asemănăm cu porumbeii. Şi aici sunt două înţelesuri: nevinovăţia şi blândeţea lor, cum şi spune: ***Fiţi blânzi ca porumbeii.***

Despre porumbei nu s-a auzit vreodată că s-ar fi repezit asupra cuiva. Nu este în porumbel iuţime, nu este răutate, ci este blândeţe, indiferent că cel care a pus mâna pe el urmează să îl mângâie sau să îi frângă gâtul. La această blândeţe a porumbeilor ne îndeamnă Dumnezeu, dar mai face încă o trimitere prin ei, la care mintea iudeilor fugea repede, datorită porumbelului sau turturelei jertfite în Templu, care era aproape răstignită, pentru că i se frângea gâtul şi i se pironeau aripile de perete. Deci Se referă la acceptarea jertfei sau la acceptarea căii pe care Dumnezeu ţi-o pune în cale, fără cârtire, fără zbatere.

Iar un alt înţeles se leagă de faptul că Noe a dat drumul unui porumbel care s-a întors cu o ramură de măslin. Şi vedeţi şi acum că porumbeii sunt printre puţinele păsări care se întorc, lucru cunoscut din vechime. Deci e încă un lucru la care ne îndeamnă Dumnezeu prin porumbel: să ne întoarcem neîncetat. Chiar dacă ne îndepărtăm de Dumnezeu, chiar dacă greşim, chiar dacă ne lepădăm, să ne întoarcem neîncetat la Tatăl. Aşa cum fiul risipitor ca un porumbel s-a reîntors, aşa şi noi suntem îndemnaţi să revenim din nou acasă, din nou acasă, neîncetat.

Să fim înţelepţi ca şerpii nu se referă la înţelepciunea şarpelui ca viclenie cu care a înşelat pe om - că nici nu era şarpele acolo, în Rai, ci era diavolul care îl stăpânea pe şarpe - ci se referă la înţelepciunea practică pe care şarpele a avut-o încă de când l-a zidit Dumnezeu. Nu întâmplător şarpele a fost stăpânit de diavol şi nu alt animal, pentru că era cel mai înţelept dintre animale, aşa cum îl făcuse Dumnezeu, avea o înţelepciune firească. Acolo, în Scriptură, la capitolul 3, traducerea corectă este „dibăcie”, „înţelepciune practică”, adică ştie când şi cum să facă. De aceea diavolul a nădăjduit că prin şarpe îl va birui pe om, nu prin altcineva, tocmai pentru că şarpele era cel mai bine văzut de om, cel mai plăcut, pentru că avea această dibăcie, această isteţime. Tocmai de aceea l-a stăpânit pe şarpe, ca prin şarpe să-l înşele pe om mai uşor. Dar Dumnezeu nu-l acuză definitiv pe şarpe pentru că a fost stăpânit de diavol, ci ne îndeamnă chiar să avem dibăcia cu care l-a zidit Dumnezeu pe el, pe care o vedem chiar şi acum.

Dumnezeu nu ne îndeamnă spre naivitate tâmpă în care ne aruncăm în ghearele lupului, în care căutăm noi înşine judecată sau asprimea sau “cizma” stăpânitorului sau teroarea tiranului sau ne supunem noi de voie, ci, asemenea şarpelui, care, atunci când simte pericolul, ştie când să se retragă, atunci când vine toamna - se zice că de Sfântul Dimitrie se ascund şerpii în pământ şi nu mai ies - ştie momentul când ar trebui să intre în cuibarul lui şi de acolo să nu mai iasă până primăvara, pentru că, dacă iese, rămâne înlemnit şi moare, ştie când să se ascundă şi când să iasă, ştie să nu atace decât atunci când este lovit sau călcat - nu se repede şi nu face rău cu voie, nu-i face plăcere răul în sine.

La dibăcie se referă Hristos, dar mai ales la dibăcia aceasta de a şti să ne ferim de rău, de a nu ieşi în calea răului, aşa cum Mântuitorul, atunci când a auzit că este căutat în Iudeea, a plecat în Galileea. Adică n-a căutat mânia oamenilor. Când ei L-au dus pe sprânceana muntelui Nazaret şi au vrut să-L omoare cu pietre, El n-a mai stat la discuţii cu ei şi nu i-a întărâtat mai mult, ci a trecut prin mijlocul lor şi a plecat de acolo. Adică a ştiut când să Se oprească. A ştiut să nu învârtoşeze inimile copiilor Lui, aşa cum şi scrie în Scriptură: ***Părinţilor, nu învârtoşaţi inima copilului vostru.***

Această înţelepciune, de a nu învârtoşa inima aproapelui nostru, a celuilalt, aceea de care vă povesteam odată despre un părinte din muntele Athos, cred că din mănăstirea Dionisiu, care a fost atât de dezamăgit de nesporirea duhovnicească a ucenicilor lui, el străduindu-se mulţi ani, zeci de ani cu ei şi aceştia nu numai că nu-l ascultau, ci îi stăteau împotrivă şi cârteau şi găseau nod în papură cuvintelor lui şi aşa de necăjit şi de întristat a fost, deşi el era pus acolo ca duhovnic, încât a plecat, a fugit din mănăstire, el, duhovnicul mănăstirii, a fugit şi s-a dus la părintele său duhovnicesc, care era aproape de vârful Athonului, unde, de obicei, stau sihaştrii şi anahoreţii. S-a dus acolo şi era atât de trist şi de învârtoşat şi de mâniat, încât i-a spus părintelui său că are de gând să nu se mai întoarcă niciodată. Iar părintele său, fiind om înţelept şi având această înţelepciune practică, pe care Dumnezeu ne învaţă să o avem, nu i-a spus atunci, pe moment: "Faci o greşeală…! Cum de-ai plecat?… Du-te înapoi…!", pentru că ştia că atâta învârtoşare avea şi tristeţe, încât, dacă şi el i-ar fi zis asta, îl va pierde definitiv, poate plecând de tot din munte sau din monahism sau făcând ceva mult mai grav şi atunci i-a zis: "Bine, stai aici, rămâi cu mine." Şi trecând timpul şi trecând săptămânile şi lunile, şi-a revenit acest duhovnic, şi-a venit în firea lui şi s-a gândit unde a greşit, ce a greşit, şi s-a hotărât: cum se poate, cum să lase el obştea aşa şi să plece? Cum să aibă odihnă? Şi s-a dus înapoi la părintele său şi i-a zis: "Părinte, m-am gândit mult şi mă întorc înapoi, nu se poate să plec aşa…" Şi atunci abia a respirat uşurat părintele lui şi i-a zis: "Ah, de când aşteptam să zici asta…!" "Păi şi de ce nu mi-ai zis?" "Nu era de folos să zic atunci, că mai mult te învârtoşai. Acum pot să-ţi zic: du-te, frate, fii binecuvântat, acolo e locul tău!"

Şi aceasta e înţelepciunea pe care de multe ori trebuie să o avem, nu numai cu ceilalţi, ci şi cu noi înşine, această pedagogie fină s-o avem cu sufletele noastre. Noi, de multe ori, în interior, vrem să ardem etapele, să sărim repede, să facem şi ne obosim sufletul şi ni-l învârtoşăm şi nu avem înţelepciunea aceea de care zice Mântuitorul: Părinţilor, nu învârtoşaţi inima copiilor voştri, ci ne învârtoşăm sufletul şi îl împovărăm şi îi dăm multe de purtat trupului şi putem să avem surpriza să ni-l facem vrăjmaş învârtoşat împotriva noastră şi trupul şi sufletul şi

mintea şi inima, pentru că nu avem înţelepciunea aceasta pe care Dumnezeu ne îndeamnă s-o avem şi această dibăcie practică.

Dumnezeu să ne ajute, să ne întărească”.

Părintele Dosoftei Dijmărescu (Măn. Putna) - Predică la praznicul Sfântului mare mucenic Dimitrie din Tesalonic, izvorâtorul de mir (2011) - Taina muceniciei

"Dacă vă urăşte pe voi lumea, gândiţi-vă că mai înainte M-a urât pe Mine"

Iubiţi credincioşi, cu darul lui Dumnezeu suntem astăzi în biserici, noi ortodocşii, pentru a ne ruga şi a-l cinsti pe marele mucenic Dimitrie, ale cărui moaşte se află în oraşul Tesalonic din Grecia. Sfântul Dimitrie a fost conducător al Tesalonicului şi a fost martirizat pentru credinţă, în perioada celor mai aspre persecuţii din primele secole şi anume la începutul secolului IV, pe vremea împăraţilor Gaius Diocleţian şi Maximian Galeriu.

Ne rugăm şi-l cinstim pe Sfântul Dimitrie pentru că-l cunoaştem, dar şi pentru că vrem să-l cunoaştem mai mult, căci cu cât îi vom cunoaşte mai bine pe sfinţi, cu atât îl vom cunoaşte pe Hristos Domnul, pentru că ***fiecare sfânt este o icoană vie a lui Iisus Hristos în firea omenească şi prin fiecare sfânt vedem şi cunoaştem o mărturie a modului în care Dumnezeu lucrează mântuirea noastră, a oamenilor.*** Şi vom vorbi în continuare despre câteva dintre liniile acestui portret, lucrat cu smerenie şi cu dragoste de către Făcătorul lumii, al Sfântului Dimitrie, acest sfânt iubit al Său.

Naşterea Sfântului Dimitrie a avut loc în chip minunat, dar tainic. A fost în acelaşi timp şi vestită tuturor şi necunoscută decât de foarte puţini. Iată de ce. Tatăl său era conducător al Tesalonicului, unul din cele mai importante oraşe ale Imperiului Roman. El şi soţia sa erau creştini, dar în ascuns, căci trăiau în vremea în care creştinismul era încă interzis. Nu-şi arătau credinţa, ceea ce i-ar fi dus către cununa muceniciei, deoarece Domnul nu i-a chemat pe ei spre aceasta, ci i-a chemat spre a-l naşte pe viitorul mare Mucenic Dimitrie. În palatul lor şi-au făcut o cameră ascunsă de rugăciune, iar aici aveau două icoane împodobite cu aur şi cu pietre scumpe. Una era a Mântuitorului, Iisus Hristos, iar alta a Maicii Domnului. Înaintea lor aprindeau candela, tatăl se ducea şi tămâia, şi se rugau. Şi cereau cu osârdie prunc de la Dumnezeu, căci nu aveau.

După mult timp, dar nu altcândva decât atunci când Părintele Ceresc a ştiut că este vremea potrivită, pruncul mult dorit li s-a dat. Naşterea Sfântului Dimitrie a fost vestită în tot oraşul, bucuria i-a cuprins pe toţi oamenii, căci îşi iubeau conducătorul. Tatăl Sfântului Dimitrie i-a ospătat pe toţi săracii oraşului, mulţumind pentru marele dar pe care-l primise de la Dumnezeu. Dar câţi dintre cei care s-au bucurat cunoşteau taina duhovnicească care a însoţit această naştere, câţi ştiau rugăciunile şi răbdarea părinţilor, câţi cunoşteau credinţa lor? Mai mult decât atât desigur numărul acestora era foarte puţin, dar taina acestei naşteri nu era întrutotul cunoscută nici părinţilor săi, căci nu le-a vestit Dumnezeu care este rostul fiului lor în lume, dar l-au crescut în acea credinţă pe care o mărturiseau şi în frica lui Dumnezeu şi în dragostea Lui, căruia I se dăruiseră.

Au trecut anii şi când copilul a ajuns la vârsta înţelegerii, cei doi părinţi l-au dus în camera de rugăciune, i-au arătat icoanele şi i-au spus: “aceasta este icoana adevăratului Dumnezeu, Cel ce a făcut cerul şi pământul, iar aceasta este icoana Preasfintei Fecioare Maria, Maica lui Dumnezeu“. Şi aşa a început asumarea credinţei de către copilul Dimitrie, călăuzit de părinţi şi sub lumina icoanelor şi a rugăciunii.

Când a ajuns la tinereţe părinţii lui au trecut la Domnul şi ne spun Vieţile Sfinţilor, “l-au lăsat moştenitor, nu numai al averilor, ci şi al faptelor bune“. Auzind atunci împăratul Maximian despre moartea conducătorului Tesalonicului, l-a chemat pe Sfântul Dimitrie, i-a încredinţat funcţia pe care o avusese tatăl său, dar i-a dat şi porunca de a-i ucide pe creştini. Sfântul Dimitrie s-a întors în Tesalonic. Aici însă, pe lângă îndatoririle de conducător pe care şi le îndeplinea cu prisosinţă, nu numai că nu i-a persecutat pe creştini, ci a început el însuşi să mărturisească în faţa tuturor credinţa în Iisus Hristos, căci venise acest moment.

Împăratul Maximian a repurtat o victorie a armatei importantă şi şi-a anunţat venirea la Tesalonic. Era deja înştiinţat de atitudinea lui Dimitrie. Acesta se pregăteşte de întâlnirea cu împăratul. Încredinţează toată averea sa unui slujitor, pe care îl chema Lupul şi-i spune să o împartă grabnic la cei care aveau nevoie, spunând: împarte bogăţia cea pământească ca să o căutăm pe cea cerească! Ştia foarte bine că îl aşteaptă moartea pământească, se pregătea însă pentru ceea ce este dincolo de ea, în Împărăţia Cerurilor. Acţiona ca un iconar priceput, care vede că este aproape gata pictarea icoanei şi vrea să o definitiveze cât mai bine, iar milostenia pe care o făcea, pregătindu-se de martiriu, în general milostenia da tărie faptelor bune.

Împăratul Maximian a ajuns la Tesalonic şi a început sărbătorirea victoriei, prin aducere de jertfe către zeii păgâni şi organizarea de întreceri şi spectacole. Sfântul Dimitrie nu a voit să aducă jertfe şi a mărturisit direct în faţa împăratului că este creştin şi că nu poate să facă aceasta. A fost închis.

Fraţi creştini, de acum începe - din punct de vedere al lumii care nu ştie de Cruce - decăderea. Conducătorul oraşului, omul cel mai temut, cel mai cinstit, poate şi cel mai iubit sau cel mai bogat, este degradat, i se iau toate demnităţile, onorurile, cinstea şi este aruncat în temniţă. Dar din punct de vedere al celui care prin Cruce a adus Învierea, acum are loc o apropiere mai adâncă a acestui suflet de Prea Sfânta Treime. Acum Sfântul Dimitrie exercita o slujire aparte în Biserică, cea a mărturisirii şi a muceniciei, despre care Hristos Domnul a vorbit ucenicilor. Este o slujire în faţa căreia ne cutremurăm, deoarece ştim fiecare din experienţa bolilor or a suferinţelor nostre, că nu este deloc uşor să-L simţim pe Hristos viu şi aproape în toiul unor mari chinuri şi dureri trupeşti. Dar este important să înţelegem că ceea ce la oameni este cu neputinţă, prin darul lui Dumnezeu a devenit şi este posibil. Acest dar este dat celor ce sunt chemaţi şi dintre ei, celor ce răspund chemării cu hotărârea cea bună.

Este o decădere ceea ce i se întâmplă şi ceea ce i se întâmplă celui chinuit pentru credinţă, din perspectiva omului al cărui ţel este a avea şi a stăpâni, în care omul este cu atât mai valoros cu cât are şi stăpâneşte mai mult, bogăţie, frumuseţe, ori putere, ori inteligenţă, oameni, destine, comunităţi. Este mărturisire însă, din perspectiva omului al cărui ţel este să-L iubească pe Dumnezeu şi pe aproapele, în care omul este cu atât mai împlinit, cu cât se dăruieşte mai mult în tot ceea ce are, lui Dumnezeu şi oamenilor, când nici puterea, nici bogăţia, nici inteligenţa, nici orice altă capacitate nu le foloseşte pentru el, ci pentru a sluji celuilalt.

Acum Sfântul Dimitrie, se afla în acel moment al vieţii sale în care îşi foloseşte toate darurile pământeşti şi duhovniceşti, văzute şi nevăzute pentru a îndeplini cea mai grea slujire a vieţii sale, să-L vestească oamenilor pe Hristos, dar anume pe Hristos Cel răstignit. De ce am spus că este cea mai grea? Pentru că între alte slujiri duhovniceşti, această slujire este în totală contradicţie cu prima perspectivă despre care am vorbit.

Cel care arată blândeţea lui Hristos, nu trebuie să fie neapărat sărac pentru aceasta. Cel în care se vede discernământul lui Hristos poate fi într-o înaltă poziţie socială. Cel ce creşte fii lui Dumnezeu şi suferă durerile naşterii duhovniceşti se împărtăşeşte însă de dragostea de fii. Dar cel ce Îl arată pe Hristos răstignit pe cruce, răstignire care a fost marea sminteală a iudeilor Legii Vechi, a grecilor iubitori de filosofie şi a oamenilor moderni iubitori de comoditate, ei bine, acesta se poate aştepta la ceea ce este mai greu: părăsirea de toţi, de cei de aproape, de cei de o credinţă, de cei de-un suflet cu el.

De aceea ceea ce au săvârşit martirii este deosebit de important şi de neînlocuit. Nu martiriul în sine, uciderea, ci mărturisirea, cu ameninţarea acestei ucideri. Ei au fost şi sunt în primul rând oameni care mărturisesc pentru credinţă şi sunt ucişi; nu oameni care sunt pur şi simplu ucişi. Uciderea pune accentul pe ei, pe lumea văzută, pe sfârşitul vieţii pământeşti şi omeneşte vorbind, chinurile au speranţa unui sfârşit, atunci când trupul cedează fizic. Dar mărturisirea pune accentul pe Cel mărturisit, iar durerea poate merge până unde mintea, poate, nu cugetă, trăind o parte din durerea duhovnicească a Mântuitorului, în momentele în care mergea spre răstignire şi în momentele răstignirii. Iar în acest adânc al lepădării de lume, al lepădării de către lume, mucenicul se întâlneşte cu Cel ce a zdrobit moartea şi se naşte din nou odată cu Învierea Domnului.

Astfel avem sfinţii care au fost botezaţi direct cu botezul sângelui, ne mai apucând să fie botezaţi în chip obişnuit. Ochii martirului nu mai văd decât învierea morţilor, bazată pe Învierea Domnului, singura pe care se bizuiesc în lupta lor. De aceea icoanele cu scenele martiriului, atunci când există, nu sunt înfricoşătoare, ele nu transmit durerea chinurilor, ci pacea împărtăşirii de harul dumnezeiesc, sunt asemenea icoanei Învierii, icoanei ortodoxe care înfăţişează Pogorârea la iad şi biruinţa morţii, iar bucuria din această icoană face să nici nu băgăm de seamă iadul în care se desfăşoară scena şi care este înfrânt şi covârşit.

După ce a dispus închiderea Sfântului, Maximian împăratul a participat la întrecerile care aveau loc în cinstea victoriei. Între ele, cele mai atractive şi importante erau luptele între gladiatori, deosebit de sângeroase. Aceştia erau oameni puternici,

luptători de elită, iar zeci de mii de oameni se adunau pe stadion şi priveau la confruntările dintre ei, care cel mai adesea se sfârşeau prin moartea unuia. Pentru noi pare barbar ca oameni să meargă şi să privească cum se omoară unii pe alţii şi ne gândim cât de mulţi erau. Iar majoritatea acestor oameni probabil nu ar fi omorât cu mâna lor pe cineva. Le plăcea însă să vadă uciderea şi nu se gândeau că se săvârşeşte ceva rău, dar deoarece luptele se organizau pentru spectatori, erau şi ei părtaşi ai uciderii. Câţiva ani mai târziu împăraţii creştini au interzis de la începutul creştinării lor astfel de lupte, dar plăcerea de a privi oameni omorându-se a apărut din nou în secolul al XX-lea, doar că nu mai este nevoie de mers la stadion, ci pentru noi este suficient privitul la televizor.

Un tânăr creştin, Nestor, vedea ce se întâmplă şi mai ales cum un luptător pe nume Lie, foarte puternic, îşi omora pe rând adversarii, nu-i cruţa, în special dacă erau creştini. Nestor a mers la Sfântul Dimitrie şi a cerut binecuvântare pentru a-l birui pe Lie. Sfântul Dimitrie l-a însemnat cu Sfânta cruce şi i-a zis: “du-te şi-l vei birui pe Lie, mărturisind pe Hristos“.

Cand a ajuns în arenă, împăratul l-a văzut pe Nestor tânăr şi crud, cu acea nevinovăţie pe care o au tinerii şi copiii care nu se înrobesc de patimi şi i-a spus să nu se lupte cu el pentru că va fi ucis. Ba chiar i-a promis că-i va da bani, în cazul în care s-ar fi luptat datorită sărăciei. A ieşit la iveală, în împărat, rămăşiţa chipului lui Dumnezeu din el, dar vom vedea, aceasta nu va rezista patimilor care îl stăpâneau. I-a oferit împăratul o milă omenească, dar sufletul lui Nestor se hrănea dintr-un adevăr duhovnicesc. Mila împăratului nu era rea în sine, dar era amestecată cu înşelarea. Îi propunea lui Nestor să nu-şi asculte conştiinţa, să se dea jos de pe temelia adevărului, pe care acesta se urcase prin dragostea de Dumnezeu şi de aproapele, şi pe care temelie fusese binecuvântat de Sfântul Mucenic Dimitrie. Pentru Nestor ar fi fost moarte duhovnicească a da acuma înapoi, căci şi-ar fi încălcat acum făgăduinţa pentru care luase binecuvântare.

Şi s-a avântat Sfântul Nestor în luptă şi l-a învins pe Lie precum David l-a învins pe Goliat. Atunci s-a mâhnit foarte tare împăratul de moartea lui Lie, “mai mult - ne spun Vieţile Sfinţilor - decât dacă şi-ar fi pierdut el însuşi tronul împărătesc“. L-a chemat pe Sfântul Nestor şi l-a întrebat cum de la învins pe Lie, căci a crezut că a făcut farmece. Păgânii, ca şi cei puţin credincioşi de astăzi, erau deosebit de superstiţioşi. În plus, fără să aibă acoperământul harului Duhului Sfânt, erau lesne la dispoziţia demonilor, de aceea se temeau foarte mult de farmece.

Sfântul Nestor i-a răspuns: “Împărate, eu nu am biruit pe Lie cu farmece, ci cu puterea lui Hristos, adevăratul Dumnezeu“.

Iar împăratul, cel înclinat mai înainte spre bunăvoinţa se arăta acuma fără de milă. Acea frântură de milostivire pe care o arătase îi este întunecată de patimile asociate vederii şi organizării luptelor cu gladiatori, de slava deşartă - căci era mult lăudat pentru aceste lupte - de iubirea de stăpânire - căci dacă un gladiator era învins, dar nu murea, împăratul hotăra dacă să fie ucis sau nu – şi mai ales, de acea plăcere a jocurilor de noroc în care nu ştii ce se va întâmpla. Şi nu numai mila îi era întunecată împăratului, ci şi capacitatea de a vedea adevărul, căci îl văzuse pe Dimitrie, conducător bun şi viteaz, care lepădase toată slava civilizaţiei romane şi ascultarea de împărat, pentru credinţa în Cel răstignit pe cruce, îl văzuse şi pe acest copilandru învingând un gladiator renumit.

O conştiinţă limpede s-ar fi întrebat: oare Cine este acest Nazarinean? Dar patimile fac sufletul incapabil de bine, aşa cum bolile trupeşti fac neputincios trupul chiar şi în cele mai simple gesturi. Şi împăratul se lipseşte şi acum de posibilitatea de a recunoaşte puterea lui Hristos şi de a merge pe drumul către El. Era stăpânit cu putere de aceste patimi şi ne spun Vieţile Sfinţilor că toată ziua şi toată noaptea era mâhnit. Familiile care au pe cineva care este stăpânit de patima jocurilor de noroc ştiu ce înseamnă această stare, când omul nu mai are decât un singur gând, decât să joace mereu, să joace tot ceea ce are; este o stare demonică. În această stare împăratul dă poruncă să fie ucis Sfântul Nestor şi fiindcă a luat binecuvântare de la Sfântul Dimitrie, a poruncit să-l ucidă şi pe acesta. Va fi ucis Sfântul Dimitrie şi apoi şi acel slujtor, Lup[ul] al său.

Iubiţi credincioşi, la moartea Sfântului Dimitrie s-a trasat ultima linie din întipărirea chipului lui Hristos în el în această lume. În această zi de 26 octombrie, ostaşii au intrat în temniţă şi l-au aflat pe Sfânt rugându-se, iar prima suliţă l-a străpuns în partea dreaptă, în locul în care a fost împuns şi Hristos Domnul pe cruce. Şi aceasta a făcut-o din marea lui dragoste pentru Domnul, căci singur a ridicat mâna lui dreaptă, ca să-şi încheie astfel icoana cu care pleacă în veşnicie.

Viaţa unui sfânt, în general, am spus, este o icoană a lui Hristos, întipărită în firea omenească. Sfinţii au fost diferiţi, cu slujiri şi vocaţii diferite. Am vorbit astăzi despre un mucenic şi caracteristica mucenicilor, dintre virtuţile credinţă, nădejde şi dragoste, este virtutea dragostei. În ei, într-un mucenic, vedem modelul după care este pictat chipul lui Hristos, Hristos care a spus că mai mare dragoste ca aceasta nu este decât să-şi pună cineva viaţa pentru aproapele său, îl vedem oglindit în martiriul Sfântului Dimitrie, care-şi pune viaţa pentru Dumnezeul său şi pentru aproapele său. Căci din iubire pentru oameni se lasă martirii martirizaţi şi din iubire pentru oameni, nu numai din iubire pentru Hristos. Şi astfel, acea iubire rodeşte şi din sângele lor se clădeşte – cum au spus Sfinţii Părinţi - Biserica.

Curajul Sfântului Dimitrie aminteşte şi trimite către Mântuitorul Iisus Hristos, despre care Sfântul Pavel a spus că în numele Lui tot genunchiul să se plece, al celor cereşti, al celor pământeşti şi al celor dedesubt. Fermitatea în faţa morţii a unui mucenic este o mărturie a cuvântului Domnului: "Nu precum Eu voiesc, ci precum Tu voieşti" – adresat Tatălui înainte de răstignire. Netemerea de moarte a sfântului s-a făcut şi ea martoră a cuvântului Domnului: "Nu vă temeţi de cei ce ucid trupul, ci de cei ce ucid sufletul". Blândeţea lui stă cumva ascunsă în spatele neînfricării; o vedem din smerenia lui, căci tot ceea ce face, el face prin Hristos. Credinţa faţă de supuşii lui tesaloniceni şi faţă de tot creştinii pe care îi ocroteşte, este martoră a credincioşiei Domnului: "Eu cu voi sunt până la sfârşitul veacurilor". Aşadar o întipărire în chip duhovnicesc a lui Hristos în fiinţa unui mucenic.

Să nu ne mirăm, deci, că cei care nu i-au cinstit pe sfinţi nu le-au cinstit nici icoanele şi cei care nu cinstesc icoanele nu cinstesc pe sfinţi. Din păcate pentru ei însă, dacă nu recunosc chipul lui Hristos în sfinţi, în icoane, ei nu-L recunosc pe Hristos de fapt, căci nu cinstesc modelul după care au fost făcute aceste icoane – vii sau pictate pe lemn. Cel care trăieşte în El, Îl trăieşte pe Hristos, acela îl recunoaşte şi în rugăciune, şi în icoană şi în vieţile sfinţilor şi în viaţa oamenilor. Când omul însă nu-L mai trăieşte pe Hristos, atunci nu-L mai recunoaşte, nici în rugăciune, nici în icoană, nici în faptele sfinţilor, nici în oamenii din jurul lui, nici chiar în copiii lui, al cărui chip poartă şi chipul lui Dumnezeu, dar şi trăsăturile trupeşti ale lor. Şi atuncea omul trăieşte într-o orbire sufletească, ce vine din lipsă de smerenie şi care naşte lipsa de dragoste, iar lipsa de dragoste nu este altceva decât ură. De aceea când Mântuitorul a spus: "Cei ce vă urăsc pe voi, M-au urât mai întâi pe Mine", arată adevărata cauză a urii care există pe pământ. Se face datorită depărtării celui care urăşte de Hristos, Domnul. Şi odată depărtat de El, omul care ajunge să urască, ajunge la cele mai cumplite fărădelegi, căci nu mai vede în celălalt chipul lui Dumnezeu şi îi neagă până şi dreptul la viaţă, dreptul la fericire.

Ce putem noi face? În primul rând – faţă de aproapele – să-L mărturisim în primul rând pe Hristos viu şi lucrător în sfinţi, în icoane, în vieţile noastre, în vieţile copiilor nenăscuţi şi care vor să vadă şi ei lumina zilei şi să apuce apa şi harul botezului, şi vom fi şi noi mărturisiţi înaintea Tatălui de către Fiul.

Exemplul Sfântului Dimitrie este covârşitor. Cine mai ştie peste secole de conducătorii Tesalonicului? Mai nimeni, nici măcar locuitorii lui nu-i mai ştiu. Pe când Sfântul Dimitrie, câtă vreme vor exista creştini în lume va fi cunoscut şi pen-

tru ce? Pentru că a slujit nu numai în cele văzute, ci şi în cele nevăzute, mărturisindu-L pe Hristos.

Iar faţă de noi înşine, iubiţi credincioşi, să cultivăm în sufletele noastre şi aşa vom şti să cultivăm şi în sufletele aproapelor, aceasta Viţă care nu se usucă niciodată, pe Hristos, Domnul şi înflorirea ei în noi va fi mărturia noastră cea bună către aproapele şi mărturia Lui pentru noi în faţa Făcătorului lumii la Judecată, a Căruia să fie slava în vecii vecilor. Amin.

Mitropolitul Pavlos de Drama - Predică la sărbătoarea Sfântului mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir: “O, omule opreşte războiul împotriva Bisericii!” “Sfântul Dimitrie a schimbat dregătoriile lumeşti cu valori duhovniceşti neclintite, în timp ce noi, astăzi renunţăm la orice valoare pentru o dregătorie înaltă”

“Credeţi că în zilele noastre nu se descoperă noi mucenici? În ţările din Orientul Mijlociu sabia necruţătoare a islamului seceră creştini autentici pe care-i aşează în aceeaşi oştire cu a Sfântului Dimitrie”.

Cuvântul Mitropolitului Pavlos de Drama la sărbătoarea Sfântului mare mucenic Dimitrie (26 oct. 2015):

Biserica Ortodoxă cinsteşte la 26 octombrie, în fiecare an, pe Sfântul mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir. La Patriarhie, Sfânta Liturghie a fost săvârşită în Altarul de vară al Catedralei Patriarhale de către un sobor de ierarhi condus de Înaltpreasfinţitul Părinte Pavlos, mitropolit de Drama. Cu acest prilej, Înaltpreasfinţia Sa a rostit un cuvânt de învăţătură pe care îl redăm mai jos:

Pericopa apostolică ce s-a citit astăzi se potriveşte întru totul Sfântului Dimitrie. Sfântul apostol Pavel îi scrie din închisoarea din Roma ucenicului său iubit, Timotei. De acolo, din închisoare începe să sune trâmbiţa pentru luptă. Temniţa pentru apostolul Pavel nu este loc de captivitate, ci este punctul de plecare la lupta sfântă.

Ca şi ostaş al lui Hristos este încercat. Dacă, în luptă, ca ostaş al armatei romane a primit multe decoraţii de aur, ca ostaş al lui Hristos a primit decoraţiile însângerate ale muceniciei. Sfântul Dimitrie a schimbat dregătoriile lumeşti cu valori duhovniceşti neclintite, în timp ce noi, astăzi, renunţăm la orice valoare pentru o dregătorie înaltă.

Sfântul Dimitrie a fost ostaş al lui Hristos. Grija sa principală a fost tineretul. Un mozaic din biserica Sa din Tesalonic îl înfăţişează între doi tineri. Într-o epocă, precum cea de azi, este nevoie de misiune iubitoare pentru a-i conduce pe tineri la Hristos. Într-o epocă în care ateismul şi corupţia spirituală îi îndeamnă pe tineri să trăiască o viaţă licenţioasă, e nevoie de creştini, următori lui Pavel şi Sfântului Dimitrie, care prin cuvântul lor şi prin exemplul lor de viaţă să-i cheme pe tineri la viaţa cea adevărată.

Sfântul Dimitrie, chiar dacă a fost ofiţer al armatei romane, a fost în esenţă ostaş al grupării lui Hristos. A fost creştin într-o epocă în care costă mult să fii creştin. Asta înseamnă că, orice demnitate ar avea cineva, poate fi în acelaşi timp ostaş al lui Hristos şi al Bisericii Sale. Ocupaţia şi demnitatea cuiva nu constituie impediment al vieţii şi al credinţei creştine.

Într-o ţară în care s-a instalat un regim ateu s-a întâmplat să moară subit o persoană importantă din aparatul de stat. Lângă el a fost găsită o valiză. Au deschis-o. Şi ce credeţi că s-a găsit în valiză? Veşminte preoţeşti! Acest om era preot, iar statul ateu nu cunoştea acest lucru, întrucât slujea în vremea nopţii, pe ascuns.

Credeţi că în zilele noastre nu se descoperă noi mucenici? În ţările din Orientul Mijlociu sabia necruţătoare a islamului seceră creştini autentici pe care-i aşează în aceeaşi oştire cu a Sfântului Dimitrie.

Viaţa Sfântului Dimitrie nu a fost o viaţă plină de interese, aşa cum este viaţa noastră. S-a întâmplat ca deodată să fie descoperit faptul că este creştin, iar el nu s-a sfiit să îl mărturisească public pe Iisus Hristos. I-au fost luate demnităţile lumeşti şi a fost aruncat în temniţă precum un tâlhar de rând. A fost chinuit şi apoi şi-a vărsat sângele.

A fost un următor al lui Hristos. Hristos a fost împuns cu suliţa în coasta Sa. La fel a fost însuliţat şi Sfântul Dimitrie, învrednicindu-se să fie următor al Pătimirilor lui Hristos, iar din trupul său cel însuliţat a izvorât mir, mireasmă a lui Hristos. Dacă Sfântul nostru este o replică a lui Hristos, noi bine ar fi să ne constituim o replică a

copiei lui Hristos, să fim următori ai sfinţilor, după cuvântul Sfântului Apostol Pavel: „Să-mi fiţi mie următori, precum şi eu sunt al lui Hristos” (1 Cor. 11,1).

Sfântul Dimitrie L-a slujit pe Dumnezeu în două feluri: cu cuvântul şi cu sângele său. Cuvântul şi sângele său au fost sămânţa.

Iar sămânţa Sfântului Dimitrie nu s-a risipit. După veacuri ce au trecut, el este cinstit ca mare mucenic al lui Hristos. Cu sângele său el a adăpat trunchiul Bisericii. Iată de ce securea puterii lumeşti nu poate tăia trunchiul copacului Bisericii. Pentru că rădăcinile acestuia au fost adăpate cu Sângele lui Hristos şi cu sângele a milioane de martiri. Sfântul Dimitrie este iubit şi îndrăgit de credincioşi. Este scăpare şi izbăvire din primejdii celor ce i se adresează cu credinţă, aşa cum cântăm în troparul său: „Mare apărător te-a aflat întru primejdii lumea, purtătorule de chinuri, pe tine cel ce ai biruit pe păgâni…”

În viaţa Sfântului Dimitrie se oglindeşte puterea lui Hristos. Sfântul Apostol Pavel ne lămureşte în legătură cu această putere: „întăreşte-te cu harul cel în Iisus Hristos” (2 Tim. 2,1). Avem nevoie de puterea harului divin. Singuri vom fi învinşi. Să cerem aşadar mijlocirile Sfântului Dimitrie astfel încât în aceste lupte duhovniceşti să ne facem şi noi precum Nestor şi să-l învingem pe Lie al pătimirilor, al încercărilor, al ateismului şi al diavolului.

Iubiţi fraţi, pentru noi este o mare binecuvântare să ne aflăm aici şi să participăm la sărbătorile închinate Sfântului Dimitrie cel nou, ocrotitorul Bucureştilor.

Dragostea fierbinte a Patriarhului dumneavoastră, pentru dumneavoastră, poporul lui Dumnezeu, care a fost încercat ani mulţi cu încercări amare, prigoane şi mucenicie, dar care au sporit iubirea frăţiilor voastre pentru Biserică şi pentru Hristos, este cauza venirii sfintelor moaşte ale Sfinţilor Trei mari Dascăli ai lumii şi Ierarhi, spre binecuvântare, spre sfinţire şi întărirea dumneavoastră în această luptă duhovnicească.

De la Sfântul Munte, din grădina Maicii Domnului, izvorăşte binecuvântarea care ocroteşte ţara voastră binecuvântată.

Noi ne bucurăm ca fraţi adevăraţi văzând progresul dumneavoastră duhovnicesc, văzând înnoirea vieţii voastre spirituale, după o perioadă de grele încercări şi prigoniri, văzând înnoirea şi slava Bisericii lui Hristos din România. Ne bucurăm când vedem că ierarhii dumneavoastră sunt credincioşi, competenţi şi harnici, iar preoţii vă slujesc cu dragoste jertfelnică. Monahii voştri, de asemenea, se

străduiesc să fie pe linia întâi a acestei lupte duhovniceşti. Multele şi diferitele activităţi duhovniceşti, culturale şi sociale ale vieţii de zi cu zi, studiul sistematic al teologiei şi cultivarea literaturii în şcolile şi seminariile teologice de aici, ne îndreptăţesc să avem încredinţarea cum că acestea sunt o temelie solidă şi speranţa României de mâine şi a viitorului.

[…]

Iar acum să le amintim dregătorilor lumeşti care se perindă din timp în timp prin lume că Biserica este o instituţie dumnezeiască ce nu poate fi învinsă. Şi de aceea, prezenţa simbolică a Catedralei Mântuirii Neamului în apropierea monumentului faraonic al Casei Poporului ne aminteşte unul din cuvintele Sfântului Ioan Gură de Aur: „Nimic nu e mai puternic decât Biserica, omule. Opreşte războiul împotriva Bisericii pentru a nu-ţi distruge puterile tale. Nu transpune acest război în ceruri. Dacă te vei lupta cu un om, ori îl vei învinge, ori te va învinge. Dacă, însă te lupţi cu Biserica, îţi va fi imposibil să învingi, întrucât Dumnezeu este mai puternic decât toţi" (Colecţia Părinţi Greci ai Bisericii, Cuvânt înaine de exilare, 33,36).

Ca şi Mitropolit al Sfintei Mitropolii de Drama exprim acum mulţumirile mele smerite pentru înscrierea oficială a numelui Cuviosului Părintelui nostru Gheorghe, noul mărturisitor în calendarul Bisericii dumneavoastră, pentru faptul că ridicaţi aici la Bucureşti o biserică închinată lui şi pentru editarea biografiei sale în limba română.

Într-adevăr, Sfinţii sunt bogăţia noastră comună. Ieşind din baia Botezului noi toţi am fost înscrişi ca cetăţeni ai Împărăţiei Cerurilor, fără deosebire.

Fie ca Sfinţii Dimitrie, izvorâtorul de mir şi Dimitrie cel nou să mijlocească pentru noi înaintea tronului Sfintei Treimi, astfel încât să păşim cu vrednicie pe drumul pe care suntem chemaţi să păşim şi să ne învrednicim de Împărăţia Cerurilor. Amin.

Apostazia tacită a creştinilor de azi şi modelul mărturisirii Sfântului mare mucenic Dimitrie

“Astăzi, din păcate, s-au înmulţit cuvintele şi s-au împuţinat experienţele. Odinioară Îl trăiam pe Hristos în tăcere. Astăzi vorbim întruna despre Hristos fără să-L trăim…”

[…]

„Aproape toţi dreptmăritori creştini suntem vinovaţi astăzi de un păcat greu pe care nu-l mărturisim şi anume, apostazia tacită. Ce înseamnă acest lucru? Foarte simplu. Ne lepădăm de Hristos şi nu găsim timp să mărturisim. Nu găsim timp nici măcar să cinstim sfinţii aşa cum este Sfântul Dimitrie şi ceilalţi împreună cu el. Avem timp pentru orice, dar numai pentru lucruri esenţiale nu găsim timp.

De aceea, modelul mărturisirii şi dragostea fără de margini a Sfântului Dimitrie ne cheamă iară şi iară să ne aducem aminte de cuvintele Mântuitorului: Cine va mărturisi pentru Mine înaintea oamenilor şi eu voi mărturisi pentru El înaintea

Tatălui Meu Care este în Ceruri. Şi cine se va lepăda de Mine înaintea oamenilor şi Eu Mă voi lepăda de el înaintea Tatălui Meu care este în Ceruri.

Pentru cei care au mărturisit în trecute sau în mai apropiate vremuri pentru El, pentru Domnul vieţii, şi El va mărturisi. Iar cei care se leapădă în felurite moduri vor fi lepădaţi de la faţa Lui. De aceea, Sfântul Dimitrie ne îndeamnă să ne aducem aminte de botezul nostru creştin şi de ceea ce avem de împlinit ca fii ai Bisericii", a spus Preasfinţitul Părinte Timotei, prahoveanul.

See more at:
http://basilica.ro/slujba-privegherii-in-cinstea-sf-mare-mc-dimitrie-izvoratorul-de-mir-110155.html#sthash.gE3cBdIL.dpuf

Lipsa de duhovnicie a oamenilor „duhovniceşti”

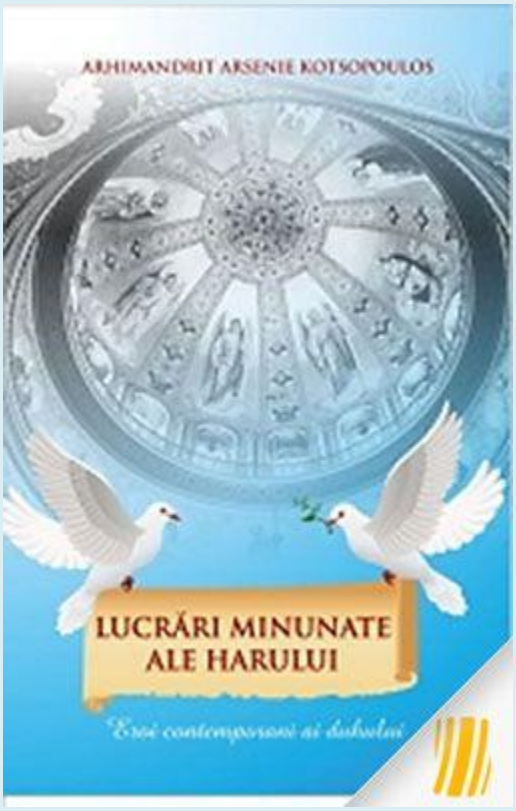

Cuvintele care nu ne ajută să dobândim experienţe dumnezeieşti nu au putere şi valoare. Patriarhul ecumenic Bartolomeu observa foarte bine într-un cuvânt al său: „Experienţa îl mântuieşte pe om, nu cuvintele, ideile sau înţelesurile”. Experienţa este rodul împărtăşirii personale cu Dumnezeul cel viu. Eşti uimit de măreţia descoperirii dumnezeieşti. Cuvintele puternice ne introduc în spaţiul experienţelor. Astăzi, din păcate, s-au înmulţit cuvintele şi s-au împuţinat experienţele. Odinioară Îl trăiam pe Hristos în tăcere. Astăzi vorbim întruna despre Hristos fără să-L trăim.

Primele secole au oferit milioane de Sfinţi. Însă aceia şi-au dat propria lor viaţă pentru Hristos, au jertfit tot ce aveau mai scump. Acum ne e greu să dăruim un ceas nou sau o haină semenului nostru şi ne întrebăm de ce nu izbutim în viaţă. Ce om „duhovnicesc” dă apartamentul lui cu trei camere unei familii cu mulţi copii pentru ca el să închirieze o garsonieră? Acestea par lucruri nebuneşti sau exagerate. Totuşi, sunt cu totul neînsemnate pe lângă ce au jertfit martirii credinţei. Tineri frumoşi, cu cariera, cu perspectiva, nu s-au lepădat doar de casa lor, dar şi de însăşi viaţa lor. Aşa au scris istoria. N-ar fi putut Sfântul Dimitrie să-şi împlinească scopul vieţii printr-o carieră militară? Însă cine ar fi mai ştiut astăzi de el? Cui i-ar fi dat putere?

(din: Arhimandrit Arsenie Kotsopoulos, Lucrări minunate ale harului – eroi contemporani ai duhului, Editura Egumeniţa, 2013)

Pr. Vasile Gordon - Panegiric la Sfântul mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir

...Întrucât în calendarul nostru este pomenit şi Sfântul Dimitrie cel nou, Basarabov, este bine să facem de la început cuvenita distincţie:

⇒ *Sfântul mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir, a trăit în a doua jumătate a secolului al III-lea, în cetatea Tesalonicului din Grecia, unde se găsesc şi cinstitele lui moaşte, ziua de pomenire fiind 26 octombrie.*

⇒ *Iar Sfântul cuvios Dimitrie cel nou, Basarabov, a trăit cu aprox. 1000 de ani mai târziu, pe pământul Bulgariei de azi, fiind pomenit la 27 octombrie, sfintele lui moaşte aflându-se, din secolul al XVIII-lea, în catedrala patriarhală din Bucureşti.*

Din considerente cronologice, în acest an consacrăm un mic panegiric pentru Sfântul Dimitrie, izvorâtorul de mir, pentru care ne inspirăm cu precădere din versurile Acatistului, evocând câteva şi ţesând în jurul lor datele biografice mai importante, o dată cu amintirea unor fapte minunate din pilduitoarea-i slujire: „Bucură-te că din părinţi binecredincioşi ai răsărit” (Icos 1).

Dimitrie se naşte din părinţi aleşi: tatăl era conducător al Provinciei Iliria, pe vremea lui Diocleţian şi a lui Maximian-Hercules, asociatul său, funcţie care-l ţinuse departe de creştinism; mama, însă era creştină, transmiţând fiului evlavia şi

zestrea spirituală, ca o altă Elenă (Sfânta împărătească, mama Sfântului Constantin cel mare).

Tatăl îl va instrui în arta militară, mama în vieţuirea creştinească. Dimitrie, supus şi iubitor de părinţi, s-a dovedit ascultător faţă de amândoi: va îmbrăţişa cariera militară, bucurându-se de aprecierea tuturor, inclusiv a împăratului, care-l va numi, la propunerea tatălui, general-prefect peste Iliric; iar în tainiţele sufletului va fi un creştin exemplar, fapt care se va dovedi ulterior.

„Bucură-te că n-ai îngăduit a se huli credinţa cea dreaptă” (Icos 3).

Împăraţii sub care ostăşea erau păgâni şi porunciseră crunte persecuţii pentru creştini. Aceste porunci pe linie administrativă veneau însă, în conflict cu simţămintele lui creştine, de aceea propovăduieşte pe Hristos pe faţă, zicând: „Cinstesc pe împăratul, dar pe Hristos mai mult!”. Această mărturisire i-a atras pierderea slujbei, totodată închisoarea.

„Bucură-te că temniţa ţie cămară luminoasă s-a arătat” (Icos 4).

Cu nădejdea tare în Hristos şi viaţa veşnică, Dimitrie nu a deznădăjduit. Curajul său şi al atâtor alţi sfinţi martiri i-a întărit mai apoi pe toţi dreptmăritorii creştini, între care şi atâţia conaţionali ai noştri care au populat temniţele comuniste, mergând spre moarte ca la nuntă.

Exemplul lor extraordinar, manifestat mai ales prin programul de rugăciune şi într-ajutorare, a contaminat şi pe alţi condamnaţi, care înainte de a intra în închisoare nu erau creştini, preschimbând chinurile în veselie duhovnicească.

Acestora se potrivesc cuvintele rostite pentru Sfântul Dimitrie în Acatist: „Foc arzător având în sufletul tău, fericite mucenice Dimitrie, pentru dragostea Celui dorit al tău, întru nimic socotind chinurile, întărit de darul Lui, vesel ai intrat în temniţă, şezând ca într-o cămară luminoasă, rugându-te şi cântând psalmi”.

„Bucură-te că tânărul Nestor, reazem tare în Hristos şi în ale tale rugăciuni a avut” (Icos 5).

În Tesalonic aveau loc, în acest timp, serbări, ospeţe şi lupte de arenă în cinstea împăratului. Un atlet vestit, Lie, gladiator vandal păgân, era plătit să se lupte în arenă cu creştinii înfometaţi şi slăbiţi în închisoare, pe care îi arunca nemilos de pe un pod pe o platformă de suliţe, spre amuzamentul cinic al spectatorilor.

Nestor, un tânăr creştin închis împreună cu Dimitrie, revoltat de acest masacru şi cunoscând puterea rugăciunii lui Dimitrie, îi cere binecuvântarea să se lupte cu păgânul. Dimitrie îl binecuvântează: „Pe Lie vei birui, iar pe Hristos îl vei prea slăvi!”. Mâna lui Dumnezeu n-a întârziat să se arate: ca un alt David, care l-a doborât odinioară pe trufaşul Goliat (I Regi, 17), Nestor l-a aruncat pe Lie în sulițele soldaţilor.

„Bucură-te, că intrând ostaşii în temniţă, vesel te-au aflat stând la rugăciune” (Icos 7).

Auzind despre doborârea lui Lie, împăratul, nefiind în stare să cugete la lucrarea Dumnezeului adevărat, a dat curs mâniei, poruncind să-i taie capul lui Nestor. Aflând că Dimitrie l-a binecuvântat, a poruncit să fie şi el ucis: soldaţii, cu toate că l-au găsit în rugăciune, senin şi blând, au împlinit păgânească poruncă, străpungându-l cu sulița. Martirajul lor n-a fost uitat de Biserică, primind fiecare zi de pomenire: Dimitrie, precum ştim, în 26 octombrie, Nestor în 27, aceeaşi lună.

„Bucură-te vas de mir neîmpuţinat şi de boli vindecător” (Icos).

Prin rânduiala dumnezeiască, după un oarecare timp, un boier binecredincios, Leontie, îmbolnăvindu-se greu, a poruncit să se facă săpături în locul unde i s-a spus că a fost îngropat Sfântul Dimitrie şi minune a lui Dumnezeu, a descoperit trupul neputrezit, care izvora un mir frumos mirositor. Prin atingere de Sfintele moaşte, Leontie s-a vindecat pe dată.

După ce creştinii au dobândit libertate, drept mulţumită Leontie a zidit o biserică în locul temniţei, aşezând la loc de cinste şi moaştele Mucenicului.

Astăzi aceste sfinte odoare împodobesc cetatea Salonicului din Grecia, cetate binecuvântată şi prin prezenţa altor două Sfinte relicve: ale Sfântului Grigorie Palama şi ale Sfântului Simeon Noul Teolog.

Copleşiţi de admiraţie faţă de pilduitoarea-i viaţă, rostim încă o dată refrenul-acatist: „Bucură-te, izvorâtorule de mir, mare mucenice Dimitrie!”. Amin.

Sfântul mucenic Dimitrie şi Sfinţii închisorilor. “În aceste vremuri, când aceleaşi forţe demonice, sub forme diferite, se pornesc asupra noastră...” - La ce tip de rugăciune ne îndeamnă prea sfinţitul părinte Macarie, pentru a birui înfricoşările în faţa răului dezlănţuit

Duminică, 29 octombrie 2017, românii ortodocși din Copenhaga, capitala regatului danez, au primit vizita Preasfinţiţului Părinte Macarie Drăgoi, episcopul ortodox român al Europei de Nord. În cadrul Sfintei Liturghii, la care au participat un sobor de preoți și diaconi, precum și numeroși credincioși, alături de membri ai corpului diplomatic al Ambasadei României la Copenhaga. Părintele episcop Macarie a vorbit celor prezenți despre condiția vulnerabilă a Bisericii, în general, și a creștinului, în special, într-o lume refractară, ostilă chiar față de Adevărul Evangheliei.

Ierarhul din Scandinavia a spus: În zilele acestea l-am prăznuit pe Sfântul mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir și i-am comemorat pe mărturisitorii și apărătorii Ortodoxiei în timpul comunismului. Vă îndemn, din adâncul inimii mele, și vă rog, totodată, așa cum Nestor l-a biruit pe Lie, cel care părea de nebiruit, prin rugăciunea „Dumnezeul lui Dimitrie, ajută-mi!”, și noi să strigăm în rugăciune: „Dumnezeul Sfinților din închisori, ajută-ne!”

Nestor s-a intimidat de furia împăratului persecutor și de puterea acestui vandal, Lie, care părea de nebiruit, pus îndeadins ca să-i zdrobească pe creștini, fără milă,

în arenă, în văzul tuturor. Și noi, asemenea lui Nestor, uneori, ne intimidăm și ne înfricoșăm de forțele care năvălesc asupra creștinismului, asupra a tot ceea ce este inocent, firesc și mai de preț în viața noastră. Și noi ne intimidăm și ne înfricoșăm de legiunea de Lie care se pornesc asupra noastră în aceste vremuri.

Însă să nu ne descurajăm și să ne gândim la Nestor care l-a avut aproape pe Sfântul mare mucenic Dimitrie. Și noi, cei de astăzi, îi avem aproape pe martirii din temnițele comuniste.

Și mai cu seamă, în aceste vremuri, când aceleași forțe demonice, sub forme diferite, desigur, se pornesc asupra noastră, să strigăm așa cum a strigat odinioară Nestor, biruindu-l pe Lie gigantul, pe Lie uriașul și să spunem din toată inima: „Dumnezeul lui Dimitrie, ajută-ne!” și „Dumnezeul Sfinților închisorilor, ajută-ne să dăm o bună și dreaptă mărturie până la sfârșit!”

***

Ziarul Făclia: PS Macarie Drăgoi, vizită fulger în România

Preasfinţitul Macarie Drăgoi, episcopul românilor ortodocşi din Europa de Nord, poposeşte, preţ de câteva zile, în România. Sfinţia sa a săvârşit, joi, Sfânta Liturghie în satul său natal, Spermezeu (judeţul Bistriţa Năsăud), cu prilejul sărbătorii Sfântul mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir. Aflând de venirea sa, localnicii, cu mic cu mare, au umplut frumoasa biserică cu hramul „Sfinţii Arhangheli Mihail şi Gavriil”, păstorită de părintele Ioan Simeon Buta.

În cuvântul de învăţătură, PS Macarie le-a vorbit credincioşilor de Sfântul mucenic Nestor, ucenic al Sfântului Dimitrie, care l-a înfruntat pe Lie, din neamul vandalilor, despre care Vieţile Sfinţilor pe luna octombrie ne spune că era ca un Goliat, „cu trup mai mare decât alţi oameni, înfricoşat la căutătură, cu chipul şi năravul de fiară, cu glasul ca un leu ce răcneşte”. Nestor, luând binecuvântare de la Sfântul Dimitrie, l-a înfruntat pe Lie. Şi aşa cum David a fost mai înainte întărit de Dumnezeu împotriva lui Goliat, tot astfel şi Nestor cel mic la trup a fost întărit asupra necuratului Lie, pe care l-a înfrânt.

PS Macarie i-a îndemnat pe credincioşi ca, urmând exemplul Sfântului Nestor, care, strigând „Dumnezeul lui Dimitrie, ajută-mi!”, să lupte cu armele duhovniceşti împotriva nenumăraţilor „împăraţi persecutori” şi a numeroşilor Lie care fac astăzi umbră pământului, având sufletele necurate. Şi care, întocmai ca şi Lie cel de odinioară, se consideră infailibili.

La final, PS Macarie i-a miruit pe credincioşi şi s-a întreţinut verbal cu aceştia, care i-au solicitat sfaturi în diferite probleme.

De asemenea, sfinţia sa a dezvăluit că intenţionează să încropească o micuţă bisericuţă la casa natală, unde credincioşii să se poată închina la icoana Fecioarei Maria Alăptătoarea, cunoscută în limbaj teologic drept icoana Galactotrofusa. O icoană rară, care şi-a făcut loc în evlavia credincioşilor mai mult în Grecia, Serbia şi Rusia.

[…]

Pr. Cristian Marius Focşanu

Întreaga lume e un nou Colosseum. Predică puternică a părintelui Gherasim de la Putna despre persecuţie, mărturisire şi cruce - condiţia creştinului autentic dintotdeauna vs. pacea şi dragostea mincinoasă ale falşilor învăţători , "care rămân în afara arenei", nesuferind prigoană

„Întreaga lume e un nou Colosseum" - Predică la pomenirea Sfântului mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir, a Ierom. Gherasim (m-rea. Putna) - 26 octombrie 2018

Transcrierea unui fragment:

"[…]

Iubiți credincioși, Sfântul mare mucenic Dimitrie ne dă o lecție importantă și ne îndeamnă la un lucru esențial: să ne fundamentăm viața pe Hristos. Și în acest sens putem spune că da, suntem "fundamentaliști", cei mai "fundamentaliști", căci ne fundamentăm viața pe ceea ce este esențial, pe Dumnezeul Cel viu, Care a biruit moartea, pe Hristos. Căci noi suntem oameni vii, oameni ai vieții, ai creației și ai procreației. Fără Hristos nu avem un fundament real, trăim în "aer", în iluzie, în păcat, în patimă. Căci patima nu are nimic real în sine, nimic consistent, este înșelare a simțurilor sufletești și trupești.

Dintotdeauna aatana a dus această luptă și această rebeliune împotriva lui Dumnezeu prin cea mai iubită creatură a Sa, adică prin om. Și a găsit, de-a lungul istoriei, cozi de topor prin care să-și împlinească gândul Său. ***Când omul este înlăturat de la traiectoria Sa, când nu mai crede că este chipul lui Dumnezeu, când nu-și mai îndreaptă viața spre sfințenie, atunci este capabil de cele mai mari mârșăvii, de cele mai mari orori și atunci poate să transforme orice în rău prin ideologiile sale, poate să facă și din credința lui cel mai mare rău din lume, când nu mai vede viața lui ca drum spre sfințenie.***

Spunea cineva că veacul care va veni nu va fi ateu, ci va fi idolatru. Și vedeți, că în timpul Sfântul Dimitrie sau, poate, mai grav decât atunci, lumea se îndreaptă către aceasta. Se întâmplă în lume deschideri, inaugurări de tuneluri prin ritualuri satanice. Magia şi vrăjitoria sunt puse la loc de cinste şi sunt promovate ca alternativă la un mod de viaţă. Şi, mai ales, sunt ambalate frumos, ca să dea bine la public, să fie atrăgătoare.

Lumea de azi este noua arenă în care este nevoie de stăpâni, de sclavi şi de spectatori; pentru aceasta trebuie desfiinţate legile care-i asigură omului libertatea şi demnitatea. Căci nu suntem departe de vremurile Romei antice. Şi nimic nu este nou sub soare, istoria se repetă sub alte forme, dar mijloacele de tortură sunt aceleaşi, dar poate, mai sofisticate. Ele includ manipularea, modificarea sensului cuvintelor şi facilitarea accesului la plăceri uşoare.

Persecuţia din zilele noastre, care se desfăşoară pe toate planurile, nu este mai puţin agresivă decât cea din timpul Sfântului Dimitrie, ba, din contră, e mai subtilă, mai rafinată. Nu mai suntem [doar] momiţi cu funcţii sau cu plăceri uşoare ca să ne lepădăm de credinţă, ci, dimpotrivă, eşti desconsiderat, anulat ca persoană socială, pus la zid ca retrograd, fundamentalist, intolerant, tradiţionalist sau homofob.

Oare, iubiţi credincioşi, vom rezista şi noi ca Sfântul Dimitrie? Dacă întreaga lume a devenit astăzi un Colosseum în care creştinii erau puşi privelişte lumii spre spectacolul tuturor, oare nu este timpul ca şi noi să ne asumăm, fiecare, o condiţie mărturisitoare? Şi aceasta nu înseamnă altceva decât să ne luăm asupra noastră crucea şi ruşinea lui Hristos, de dragul Lui, ca semn al lepădării de păcatul lumii.

Dacă ne uităm în Vechiul Testament vedem că profeţii falşi nu erau martirizaţi, nu erau omorâţi. Aşa şi astăzi. Vedem că falşii păstori, falşii învăţători, falşii fraţi, aceia nu suferă prigoană. Aceia rămân în afara arenei martirice și de aceea nu pot rodi sfinţenia. De multe ori aceia folosesc un limbaj pacifist, având ca fundament o dragoste, dar o dragoste falsă, care nu este ancorată în adevăr şi în jertfă, pentru că

dragostea este tot timpul răstignită, e jertfelnică. Aceşti falşi profeţi spun Pace, pace! şi numai pace nu este - cum zice, prin gura profetului Ieremia, Domnul.

Părintele Stăniloae spune şi el că creştinii cei adevăraţi primesc crucea, iar hristoşii mincinoşi şi aderenţii lor impun [altora] crucea, nu o primesc sau râd de ea.

Hristos este pricina luptei în toată istoria. Şi tocmai pentru că prin primirea ei a învins Hristos moartea, prin ea vor învinge şi credincioşii Lui. Acesta e paradoxul: pe de o parte slăbiciune, pe de alta puterea lui Dumnezeu.

Crucea a apărut atunci când s-a întâlnit dragostea lui Dumnezeu făcut om cu ura oamenilor. Aşa se întâmplă până la sfârşitul veacurilor. Crucea creştinilor apare atunci când se întâlneşte dragostea lor, izvorâtă din dragostea lui Hristos, cu răutatea celor din jur.

Şi mai spune părintele că, atunci când Hristos S-a apropiat de patima Sa, a început să vestească despre aceste pătimiri, despre Cruce, dar şi despre unirea cu Tatăl - şi vă aduceţi aminte de rugăciunea arhierească - aşa şi creştinii de la sfârşitul istoriei, cu cât se apropie acest sfârşit, li se va mări crucea, dar vor fi şi mai uniţi cu El şi, prin El, cu Tatăl. Căci în suferinţele lor Însuşi Hristos Îşi retrăieşte patima Sa.

E nevoie, adică, să ne îmbrăcăm şî noi în haina de nuntă pe care a îmbrăcat-o Sfântul Dimitrie: în credinţă şi în dragoste. Credinţa este izvorul virtuţilor, iar dragostea este apogeul tuturor virtuţilor. Credinţa fără dragoste nu se poate şi nici invers, dragostea fără credinţă. Fără credinţă iubirea nu are fundament. Fără Hristos iubirea degenerează, se perverteşte, devine doar o mască a egoismului uman. Numai prin credinţă dragostea îşi poate atinge plenitudinea până la iubirea de vrăjmaşi. De aceea, omul care nu-L iubeşte pe Dumnezeu fuge de durere şi se aruncă în braţele plăcerii. Dimpotrivă, cel care-L iubeşte pe Hristos, acela înfruntă durerea cu răbdare şi curaj, ca pe o mărturisire a iubirii lui. Cine desparte dragostea de cruce, acela pierde iubirea sau va ajunge la un surogat al iubirii, care nu va aduce decât tristeţe sau durere sau lipsă de sens, care sunt mai greu de suportat decât orice suferinţă.

Cum a îndurat Sfântul mare mucenic Dimitrie toate chinurile la care a fost supus? Putem înţelege lucrul acesta doar dacă ne dăm seama că bucuriile şi durerile nu vin din trup. Nu-şi au izvorul în trup, ci într-un loc mult mai adânc din fiinţa noastră: în relaţiile personale cu cei din jurul nostru. Din unirea lui cu Hristos, de acolo i-a venit putere Sfântului Dimitrie. Căci din adâncul sufletului vin puterile noastre. Bucuria, mai întâi, se simte în adânc. La fel şi durerea, este mai întâi izvorâtă din

adânc şi apoi se manifestă prin trup. De aceea a putut să rabde Sfântul Dimitrie durerile cele de suprafaţă ale trupului. Pentru că în inima lui avea o relaţie strânsă cu Hristos, izvorâtorul bucuriei. Şi prin aceasta a reuşit să îmbrăţişeze şi să depăşească toate aceste dureri.

Sfântul Iustin Popovici spune că Hristos este repetat în fiecare sfânt. Şi Hristos poate fi repetat în fiecare dintre noi, atunci când suntem uniţi cu El, când cu El împreună purtăm durerile, când cu El împreună iertăm, iubim, răbdăm, aşteptăm: Vie, Doamne, Împărăţia Ta!

A fi o persoană umană înseamnă a fi o persoană unică şi irepetabilă. Şi atunci ce valoare îi mai pot adăuga omului ideologiile lumii acesteia? Numai Hristos, prin fundamentarea vieţii în El, dă omului adevăratul sens, viaţa ca drum spre sfinţenie, ca drum spre Împărăţia Lui, o împărăţie a iertării, a dragostei, o împărăţie a Sfintei Treimi, a vieţii veşnice. Chiar dacă spun Sfinţii Părinţi că, în vremurile din urmă, creştinii nu vor mai face minuni cum au făcut în primele secole, totuşi va fi o minune. O minune care le va întrece pe toate: aceea de a răbda toate necazurile de dragul lui Hristos. Aceea de a răbda şi de a se împotrivi, de a rezista tăvălugului lumii acesteia.

O scrisoare din secolul 2 mărturiseşte despre viaţa creştinilor, care în vremea aceea, reţinem, erau prigoniţi, nu erau acceptaţi ca existenţă, se întâlneau pe ascuns, e rugau pe ascuns, aveau simbolurile lor prin care se recunoşteau şi se păzeau, în felul acesta, de intruşi.

Această epistolă, Epistola către Diognet, spune că martiriul creştinilor este viaţa. Şi spune aşa: "Ei, creştinii, îi iubesc pe toţi, dar de toţi sunt prigoniţi. Nu-i cunoaşte nimeni, dar sunt osândiţi. Sunt omorâţi, dar dobândesc viaţa. Sunt săraci, dar îmbogăţesc pe mulţi. Sunt lipsiţi de toate, dar în toate au de prisos. Sunt înjosiţi, dar sunt slăviţi în aceste înjosiri. Sunt huliţi, dar sunt îndreptăţiţi. Sunt ocărâţi, dar binecuvântează. Sunt insultaţi, dar cinstesc. Fac bine, dar sunt pedepsiţi ca răi. Sunt pedepsiţi, dar se bucură, ca şi cum li s-ar da viaţă. Creştinii sunt sufletul lumii. Aşa cum este sufletul pentru corp, aşa este creştinul pentru lumea aceasta".

Cât de adevărate sunt aceste cuvinte şi cât de mult seamănă cu realitatea din ziua de astăzi! Pentru că aceasta este condiţia creştinilor dintotdeauna. Orice ideologie, orice filosofie, orice mod de viaţă, orice sistem cultural vor trece, îşi au încheierea lor în istorie. Însă modul de viaţă creştin rămâne permanent, până la sfârşitul veacurilor. Pentru că este modul de viaţă dumnezeiesc în lumea aceasta, este

Biserica Dumnezeului Celui Viu în lumea aceasta, chipul Împărăţiei lui Dumnezeu în lumea aceasta. Şi Biserica porţile iadului nu o vor birui până la sfârşitul veacurilor. De aceea modul de viaţă creştin rămâne ca etalon, ca model, şi rămâne ca o mustrare pentru păcatul lumii, pentru moarte şi degradarea lumii, pentru aşezarea lumii pe alt fundament decât pe Dumnezeul Cel Viu: pe Hristos Domnul, pe Tatăl şi pe Duhul Sfânt.

Sfinţii mucenici erau vindecaţi de îngeri peste noapte de rănile lor, beau otravă şi nu mureau. Şi, prin asta, oamenii care-i vedeau, mai ales păgânii, se uimeau şi mulţi se îndreptau spre ei, mulţi îi urmau în credinţa lor. Se uimeau, adică, de puterea lui Hristos din ei.

Noi să rezistăm, iubiţi credincioşi, urmând lui Hristos. Şi atunci se vor uimi şi alţii de noi şi vor spune: Cum rezistă aceştia în faţa tăvălugului acestei lumi, în faţa atâtor ispite, în faţa atâtor plăceri, în faţa propagandei ateiste sau idolatre, în faţa manipulării psihologice, economice, lingvistice sau a denigrării de orice fel? Vor înţelege lucrul acesta doar cei care-şi vor asuma crucea lui Hristos, stindardul Învierii Lui, puterea Dumnezeului Celui Viu. Amin”.

Radu Alexandru - Cultul Sfântului mucenic Dimitrie în rândul popoarelor slave

Sfântul mare mucenic Dimitrie este prăznuit în Biserica Ortodoxă Română pe 26 octombrie. Cultul Sfântului Dimitrie are o vechime considerabilă (începutul sec. al IV-lea) însă va atinge apogeul odată cu progresul atins de oraşul său, Tesalonic, ca centru politic şi cultural în Bizanţ (sec. VII).

Textele aghiografice îl înfăţişează pe Sfântul Dimitrie ca pe un tânăr soldat roman creştin care a fost arestat, întemniţat, şi martirizat, în timpul unei vizite a împăratului Galeriu la Tesalonic, în primul deceniu al secolului al IV-lea. Pentru a nu fi pângărit de animalele sălbatice, trupul Sfântului Dimitrie a fost luat de către creştini, care l-au îngropat cu evlavie. Cultul local al Sfântului Dimitrie s-a dezvoltat cu repeziciune, iar de la jumătatea acestui secol, sfântul era cinstit ca ocrotitor al Tesalonicului.

În timpul domniei Sfântului Constantin (306-337), o biserică a fost construită deasupra mormântului său. O sută de ani mai târziu, în timpul construcţiei unei noi biserici pe vechiul loc, au fost descoperite sfintele sale moaşte. ***Începând cu secolul al VII-lea, apar primele mărturii legate de mirul care se scurge din racla sfântului, numit "izvorâtorul de mir”.***

În repetate rânduri, mulţi din cei care îl venerau pe sfântul făcător de minuni au încercat să ducă sfintele moaşte, sau o părticică din acestea, la Constantinopol. ***Sfântul Dimitrie însă, a arătat în chip minunat, că nu îngăduie să fie îndepărtată nici măcar o parte din moaştele sale.***

Sfântul Dimitrie era atât de cunoscut, încât în Imperiul Bizantin nu era întotdeauna nevoie să-i fie pomenit numele. Astfel, în scrierile bizantine, atât bisericeşti, cât şi laice, este adesea numit simplu "Myrovlytos" sau "Myrovlytes", adică Izvorâtorul de Mir.

Ca sfânt militar, Dimitrie era ocrotitorul cel mai potrivit pentru Tesalonic în vremurile dificile cu care se confrunta oraşul, începând cu secolul al VI-lea. În acest sens există numeroase mărturii potrivit cărora sfântul a salvat oraşul de avari şi slavi, care ocupaseră restul Balcanilor, în timpul secolului al VII-lea. Începând cu acest secol, Sfântul Dimitrie era deja un sfânt militar foarte cunoscut, atât în Imperiul Bizantin, cât în rândul slavilor (în particular cei care erau aşezaţi în peninsula tesaliană).

Deşi este greu de înţeles cum ocrotitorul Tesalonicului, a fost acceptat ca ocrotitor de către slavi, este cert faptul că Sfântul Dimitrie, izvorâtorul de mir a fost în mod deosebit cinstit în rândul popoarelor slave, mai ales după ce acestea au fost încreştinate. Aceştia se pare că aşteptau de la Sfânt aceleaşi binecuvântări pe care acesta le-a revărsat asupra Tesalonicului. (mai ales că aceste ţări erau frecvent ameninţate de invaziile turcilor musulmani).

Cultul Sfântului Dimitrie a fost răspândit în rândul slavilor de către Sfinţii Chiril şi Metodie, precum şi de succesorul lor Clement de Ohrida. Un canon pentru ziua prazniculuisfântului în Vechea Biserică Slavonă, probabil compus de Metodie înaintea morţii sale în 886, nu are un echivalent original în limba greacă. Se păstrează într-un Minei din 1096.

Cultul sfântului în Serbia medievală provine din Tesalonic. Prima biserică închinată Sfântului Dimitrie în Serbia este probabil cea din Prilep (c. 1283). Există şi alte biserici precum cele din Davidovica (1281-90), Ohrid (al treilea sfert al sec al XIV-lea), Pec (1345) şi Mănăstirea Markov (1376-1381). Câteva cicluri iconografice ale Sfântului Dimitrie există în bisericile sârbe, cele mai repre-zentative aflându-se într-un paraclis din the Bogorodica Ljeviska (1310-13); în bi-serica Sfântul Dimitrie, Pec (c. 1345), în biserica Mănăstirii Decani în Mănăstirea Markov (1376-81).

La rândul lor, bulgarii au preluat cultul Sfântului Dimitrie, numindu-l protector al multor oraşe şi biserici.

O amploare cu totul deosebită va avea însă cultul Sfântului Dimitrie, izvorâtorul de mir în Rusia. Dumnezeu a rânduit ca numele Sfântului Dimitrie să fie pomenit încă din primele pagini ale primei Cronici ruse. Cronica relatează că atunci când Oleg cel Înţelept a întâlnit grecii la Constantinopol (907), grecii au devenit înfricoşaţi şi au spus: "Acesta nu este Oleg, ci Sfântul Dimitrie trimis nouă de Dumnezeu".

Soldaţii ruşi, la rândul lor, au crezut întotdeauna că se află sub ocrotirea Sfântului mucenic Dimitrie. Mai mult, în vechile icoane ruseşti, Sfântul mare mucenic Dimitrie este reprezentat intotdeuna ca fiind rus. Astfel, această imagine a pătruns în sufletul poporului rus. Atât de mult s-au ataşat aceştia de noul lor sfânt ocrotitor, încât au apărut chiar ipoteze potrivit cărora Sfântul Dimitrie însuşi ar fi fost de origine slavă.

Cultul bisericesc al Sfântului mare mucenic Dimitrie în Rusia a început la scurt timp după încreştinarea poporului rus. După începutul anilor 1070, a fost întemeiată Mănăstirea Dimitriev din Kiev (cunoscută ulterior ca Mănăstirea Mikhailov-Zlatoverk). Mănăstirea a fost construită de către fiul lui Iaroslav cel înţelept, marele Prinţ Iziaslav (Dimitrie după Botez). Icoana în mozaic a Sfântului Dimitrie izvorâtorul de mir aflată în catedrala Mănăstirii Dimitriev s-a păstrat până în zilele noastre, aflându-se în galeriile Tretiakov. De asemenea, icoana făcătoare de minuni a Sfântului Dimitrie din Tesalonic, aflată pe iconostasul Catedralei Dimitriev, se găseşte în prezent tot în galeria Tretiakov. Icoana este pictată pe o bucată de lemn luată din mormântul Sfântului mare mucenic Dimitrie, şi adusă din Tesalonic la Valdimir în 1197.

Între anii 1194-1197 marele Prinţ Vladimir, Vsevolod III (Dimitrie la Botez) a construit la curtea sa regală o frumoasă biserică închinată Sfântului mucenic Dimitrie, pe care a împodobit-o cu icoane şi fresce.

Una dintre cele mai preţioase reprezentări inconografice ale Sfântului Dimitrie, o frescă aflată pe o coloană din Catedrala Adormirii Maicii Domnului din Vladimir, a fost pictată de către sfântul iconarul Andrei Rubliov.

Familia Sfântului Alexander Nevsky, de asemenea, l-a cinstit în mod deosebit, pe Sfântul Dimitrie. Sfântul Alexandru l-a numit pe fiul său cel mare în cinstea marelui mucenic. Fiul său cel mic, Prinţul Daniel al Moscovei, a ridicat o biserică închinat Sfântului mare mucenic Dimitrie în 1280. Aceasta a fost prima biserică

din piatră în Moscova. Mai târziu, în 1326, sub Ivan Kalita, a fost dărâmată, în locul său fiind ridicată catedrala Adormirii Maicii Domnului.

Din punct de vedere istoric în Rusia chipul Sfântului Dimitrie din Tesalonic este asociat cu armata, patriotismul şi apărarea ţării. ***Acest fapt este evident din înfăţişarea sfântului în icoane, ca purtând uniforma militară şi având o sabie sau o lance în mână. În unele din reprezentările iconografice mai târzii, Sfântul Dimitrie are în mână un sul din pergament pe care este scrisă rugăciunea acestuia pentru salvarea locuitorilor oraşului Tesalonic.***

În experienţa spirituală particulară a Biseriii Ortodoxe Ruse, cultul Sfântului mare mucenic Dimitrie este legat în mod direct de apărarea poporului şi a Bisericii Ortodoxe Ruse de marele Prinţ al Moscovei, Dimitrie al Donului (19 mai).

Lucrarea „O relatare a vieţii şi adormirii marelui Prinţ Dimitrie al Donului, Ţarul Rusiei", scrisă în anul 1393, îl priveşte pe Marele Prinţ ca sfânt, aşa cum o fac şi alte istorii vechi ruseşti. Marele Prinţ Dimitrie a fost un ucenic şi fiu duhovnicesc al Sfântului Alexie, mitropolitul Moscovei, şi un apropiat al altor mari sfinţi ai timpului său: Sfântul Serghie de Radonej, Sfântul Dimitrie de la Priluki, Sfântul Teodor al Rostovului.

Cu ajutorul rugăciunilor ocrotitorului său ceresc, Sfântul Dimitrie din Tesalonic, marele Prinţ Dimitrie, şi-a înmulţit victoriile militare: a înfrânt armatele lituaniene ale lui Olgerd (1368,1373), a învins armata tătară din Begich la Râul Vozha (1378), şi a înfrânt armata Hoardei de Aur la Bătălia de la Kulikovo, pe 8 septembrie 1380 (de praznicul Naşterea Maicii Domnului). Bătălia de la Câmpia Kulikovo, aflată între Râul Don şi Nepriada, pentru care poporul l-a numit "Dimitrie al Donului", a devenit prima mare înfăptuire naţională a poporului rus, subliniind puterea spirituală a acestui neam.

Se cunoaşte faptul că Prinţul Dimitrie al Donului avea o mare evlavie pentru Sfântul mare mucenic Dimitrie. Acesta, în 1380, în ajunul Luptei de la Kulikovo, a mutat în mod solemn din Vladimir la Moscova, obiectul cel mai de preţ aflat în Catedrala Dimitriev: icoana Sfântului mare mucenic Dimitrie din Tesalonic, pictată pe o bucată de lemn ce provine din mormântul sfântului.

În Duminica dinaintea zilei de 8 noiembrie (ziua prăznuirii Sfântului Dimitrie izvorâtorul de mir potrivit vechiului calendar.), numită "Duminica lui Dimitrie", Biserica Ortodoxă Rusă, face pomenirea soldaţilor care au murit în cadrul bătăliei de la Kulikovo. Această slujbă de pomenire s-a ţinut pentru prima dată în Mănă-

stirea Sfânta Treime, pe 20 octombrie 1380, de către Sfântul Serghie de Radonej, în prezenţa marelui Prinţ Dimitrie al Donului.

Nu în ultimul rând, evlavia poporului rus faţă de Sfântul mare mucenic Dimitrie se arată şi în faptul că foarte mulţi credincioşi îl au pe acesta drept sfânt ocrotitor, Dimitrie (Dmitri) reprezentând unul dintre cele mai răspândite nume întâlnite în Rusia.

Pr. lect. dr. Ioniță Apostolache - Theologica - Evlavia pentru marele mucenic Dimitrie, mărturie ortodoxă milenară

24 oct, 2020

Praznicul Sfântului mare mucenic Dimitrie din 26 octombrie îi aduce pe craioveni mai aproape de vechile lor rădăcini duhovniceşti. Ocrotitor al Catedralei Mitropolitane, sfântul îşi leagă numele de izvoarele unei tradiţii creştine milenare, însemnată emblematic în cele mai de seamă documente istorice ale cetăţii.

Pentru cel care poposeşte câteva ceasuri, o zi sau mai mult în Craiova, Catedrala Mitropolitană „Sfântul mare mucenic Dimitrie” este cu certitudine borna de referinţă într-un pelerinaj de care nu va uita multă vreme. Răsărită din vremuri străvechi, strălucitoare şi încercată deopotrivă, biserica a fost cea în jurul căreia s-a făurit oraşul şi odată cu el o istorie ce astăzi mai ales se doreşte a fi repovestită.

Un locaş ale cărui urme se pierd în istorie

Părintele arhimandrit Vladimir Dărângă răspunde de rânduiala administrativă a Catedralei Mitropolitane, fiind încredinţat cu slujirea de mare eclesiarh. Alături de numeroasele ascultări adăugate zilnic programului liturgic, părintele eclesiarh este

preocupat şi de promovarea istorică şi culturală a locului. Din această postură se arată totdeauna deschis să ajute pe oricine doreşte sincer să caute atent şi cu băgare de seamă în „lada de zestre” a celei mai importante ctitorii a Craiovei. „Catedrala «Sfântul mare mucenic Dimitrie» este inima oraşului Craiova.

Acest lucru este recunoscut şi confirmat de istoricii vechi şi contemporani, care afirmă la unison faptul că sfântul locaş a generat oraşul. Pe locul în care se află astăzi biserica s-au găsit numeroase relicve sfinte, datate din primul mileniu creş-tin. Acest lucru ne face să credem că vechimea Catedralei «Sfântul Dimitrie» din Craiova depăşeşte peste 1.000 de ani.

Pot fi luate ca argumente descoperirile făcute de marele arhitect şi restaurator din secolul XIX, André Lecompte de Nouy. El a găsit în ruinele bisericii demolate la 1889 nişte amforioane greceşti, datate din perioada secolelor VIII-XI.

Învăţătura noastră bisericească confirmă faptul că, la slujba de sfinţire a unei biserici, în temelia ei se aşază mai multe lucruri de valoare duhovnicească şi mista-gogică: candela cu ulei, vase de lut cu documente despre istoricul sfântului locaş etc. În corelaţie cu această străveche tradiţie bisericească, descoperirea arhitectului francez confirmă faptul că vechimea istorică a bisericii noastre depăşeşte 1.000 de ani”, spune arhimandritul Vladimir Dărângă.

Similitudini arhitecturale

Catedrala Mitropolitană din Craiova are un specific cu totul aparte între bisericile oraşului. Fiecare detaliu într-adevăr contează. Încadrată perfect în armonia for-melor bizantine, biserica descoperă o altă filă importantă din istoria sa.

„Arhitectura veche a Catedralei Mitropolitane era atipică locaşurilor de închinare din perioada secolelor XV-XVI. Ea se regăsea ca stil în rândul bisericilor de tradiţie constantinopolitano-bizantine, după modelul bisericilor: Sfinţii apostoli din Tesalonic, Sfânta Sofia din Kiev, Sfântul Ioan Aliturghetos din Nessebarul de astăzi, San Marco din Veneţia. Aş putea merge mai departe spre a o asemui, până la identificare, cu biserica Mănăstirii Deceaniţa din fosta Iugoslavie, identică cu biserica veche a catedralei noastre, aşa cum fusese ea construită înainte de Sfântul Matei Basarab.

Până în vremea domniei lui Matei Basarab, care o înnoieşte «de iznoavă» - cum spune pisania, biserica noastră a avut cinci turle, specific bisericilor amintite anterior. Pe de altă parte, începând cu secolul al VII-lea, al VIII-lea, sfântul locaş a

fost aşezat sub protecţia Sfântului mare mucenic Dimitrie, foarte îndrăgit şi foarte popular în zona Balcanilor”, mai spune marele eclesiarh.

Despre pravoslavnicii ctitori

Pomelnicul ctitorilor Catedralei Mitropolitane „Sfântul Dumitru” din Craiova este deschis cu numele voievozilor Basarabi. Ascendenţa lor este foarte veche, revendicându-şi ascensiuni nobiliare dacice.

„Această dinastie a Basarabilor nu începe propriu-zis cu Basarab I întemeietorul, ci se regăseşte în vechile triburi ale Sarabilor, provenite din zona de nord a Gorjului de astăzi până la Hunedoara, neam din care se alegeau marii preoţi ai dacilor (Banisarabi). Urmaşii lor, Basarabii, au fost proprietarii moşiilor din zona Craiovei până prin secolele XVII-XVIII, când s-a ridicat aici oraşul. De aceea şi domnitorul Mircea cel bătrân este amintit şi socotit între ctitorii catedralei noastre. Neagoe Basarab este iarăşi un nume de mare importanţă pentru Biserica «Sfântul Dumitru». El s-a născut în Casa Băniei, aparţinând pe atunci bunicului său, mare ban al Craiovei, şi credem noi că ar fi fost chiar botezat în Catedrala Mitropolitană. Au urmat mai apoi ca urmaşi ai Basarabilor şi ocrotitori de drept ai bisericii noastre alţi boieri de seamă ai oraşului, cum ar fi: Craioveştii, Obedenii sau Argetoienii”, adaugă părintele Vladimir.

Tabloul votiv complet al familiei regale

Familia regală a României a avut de asemenea un rol foarte important în istoria Catedralei Mitropolitane de la Craiova. Regele Carol I, care se socotea de drept urmaşul voievozilor Basarabi, a fost cel care a dăruit o nouă formă bisericii, care dăinuieşte până astăzi.

„La iniţiativa sa, în anul 1889, arhitectul francez André Lecompte de Nouy demolează vechea biserică şi o reface în forma pe care o avem astăzi. Date fiind împrejurările istorice nefaste (războaie, conflagraţii, catastrofe naturale), sfântul locaş a fost finalizat în răstimp de peste 40 de ani. Astfel, abia în 1933, în timpul celui de-al III-lea rege al României, Carol al II-lea, catedrala a fost sfinţită şi redată cultului din Bănie.

La ceremonie au fost prezenţi regele Carol al II-lea, fratele său, principele Nicolae, avându-i alături pe patriarhul Miron Cristea şi pe episcopul Vartolomeu -Stănescu al Râmnicului şi Noului Severin.

Din această perioadă am moştenit în catedrala noastră unul dintre rarele tablouri votive complete ale familiei regale a României. La intrarea în sfântul locaş, în pronaos, pe peretele dintre apus, de-o parte şi de cealaltă a uşilor principale, îi avem pe: regii României Carol I, Ferdinand, Carol al II-lea şi principele Nicolae, apoi reginele Elisabeta (cu fiica ei, principesa Marioara, moartă la trei ani şi -jumătate), Maria, Marioara a Iugoslaviei, Elisabeta a Greciei şi principesa Ileana - viitoare maică Alexandra".

„Stăruim şi ostenim «ca la o casă a noastră»"

Recursul la istorie face întotdeauna dovada unei nepreţuite redescoperiri identitare. De aceea, străjuind cu vocaţie maternală fiecare epocă a cetăţii, Catedrala „Sfântul Dumitru" împleteşte frumos trecutul, prezentul şi viitorul istoric, sfinţind timpul prin harisma ei liturgică.

În sânul ei şi-au plecat genunchii la rugăciune Mihai Viteazul sau Tudor Vladimirescu. Aici au făcut jurământ de credinţă marii noştri oameni de stat şi tot aici s-au petrecut cele mai de seamă evenimente bisericeşti din Mitropolia Olteniei.

Astăzi, prin binecuvântarea şi purtarea de grijă a Înaltpreasfinţitului părinte Irineu, arhiepiscopul Craiovei şi mitropolitul Olteniei, sfântul locaş se bucură de o deo-

sebită preţuire în rândul clericilor şi credincioşilor olteni. Sfintele slujbe sunt dintre cele mai alese, împletind cântarea bizantină cu frumuseţea slujirii Altarului. Evenimentele şi manifestările culturale rânduite aici se dăruiesc de asemenea cu prisosinţă filocalică cetăţii.

Tot aici găsim la închinare moaştele Sfinţilor ocrotitori ai Olteniei:

- ✓ *Nifon, patriarhul Constantinopolului,*
- ✓ *Serghie şi Vah, mucenicii şi*
- ✓ *Tatiana, diaconiţa.*

„În toate câte facem ne aşezăm sub binecuvântarea Sfântului Dimitrie, a Sfinţilor ocrotitori şi mai ales a Maicii Domnului. Aici e locul în care noi, cu binecuvântarea IPS părinte mitropolit, stăruim şi ostenim «ca la o casă a noastră», cum spunea odinioară Sfântul ierarh martir Antim Ivireanul”.

Pr. lect. dr. Ioniță Apostolache - Catedrala Sfântului Dimitrie, bastionul Cetăţii Băniei

24 oct, 2020

Construită în stil bizantin, Catedrala Mitropolitană „Sfântul mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir”, este una dintre cele mai frumoase biserici ale oraşului Craiova. Păreri neconfirmate documentar plasează existenţa ei în vremea fraţilor Petru şi Asan (1185), a lui Ioan al Cumanilor (1230) sau chiar în timpul marelui domnitor Mircea cel bătrân. Având în vedere că i se mai zice şi „Băneasa”, epitet folosit târziu (secolele 18-19), s-a crezut că, de fapt, ctitorii ei trebuie să fi fost

boierii Craioveşti, bani ai Olteniei. S-a numit „Domnească” pentru că din neamul Craioveştilor, ctitorii ei, s-au tras câţiva domni ai Ţării Româneşti: Sfântul Neagoe Basarab (1512-1521), Matei Basarab (1632-1654) şi Sfântul Constantin Brâncoveanu (1688-1714).

După părerea marelui istoric Nicolae Iorga, pe lângă Biserica „Sfântul Dumitru” din Craiova a funcţionat cea mai veche şcoală de preoţi şi dascăli din Oltenia.

Din anul 1939, Biserica „Sfântul Dumitru” din Craiova devine Catedrala Mitropolitană a Olteniei.

În decursul timpului, Biserica Băneasa a fost susţinută nemijlocit de banii cetăţii. Lângă ea se aflau casele banilor cetăţii, iar aşezarea nu a fost deloc întâmplătoare: era biserica marilor familii boiereşti, iar totodată făcea parte din sistemul de apărare a oraşului.

Craiova, scaun bănesc, chiar dacă nu a fost niciodată înconjurată de ziduri, a avut totuşi un sistem de apărare bine aşezat, plan din care făcea parte şi Biserica „Sfântul Dumitru”. La Craiova, unde primejdia putea veni numai din sud şi sud-vest, mănăstirile şi bisericile cu rol de apărare au fost amplasate mai ales în această parte a cetăţii.

Începând cu Biserica „Sfântul Dumitru” se distinge vechea linie de puncte de observaţie din oraş către drumul Vidinului şi către vadurile de trecere a Jiului din preajma mănăstirilor Coşuna şi Jitianu, explicaţie justificată deoarece aceste biserici şi mănăstiri au fost construite de domni şi mari bani ai Olteniei, tocmai pentru a asigura apărarea acestui târg cu o vechime pierdută în negura timpului.

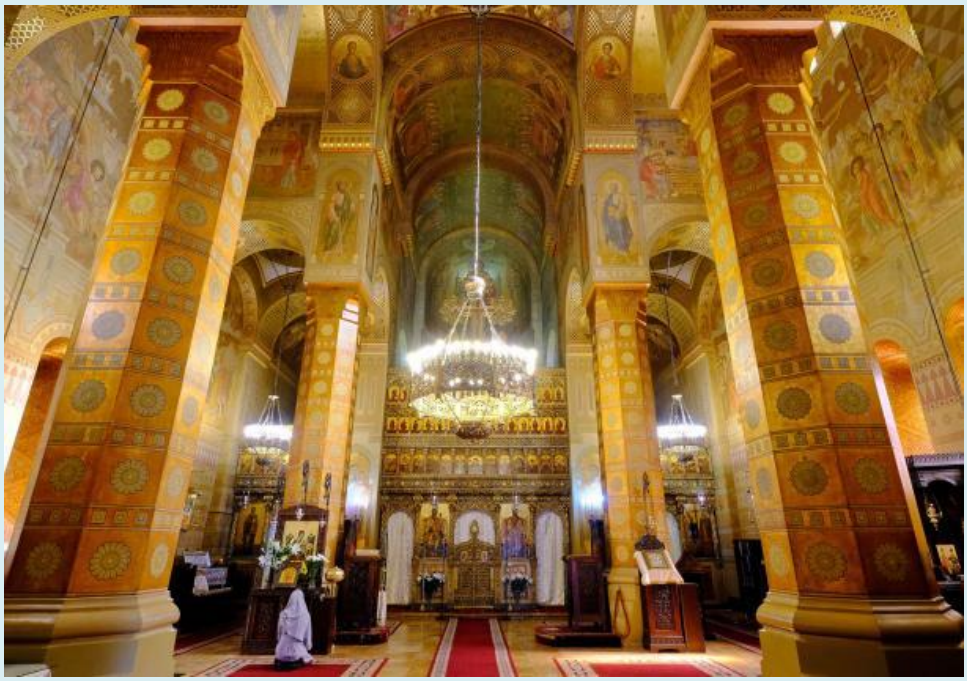

Sfântul mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir - Ocrotitorul familiei şi mijlocitor al sporului şi belşugului

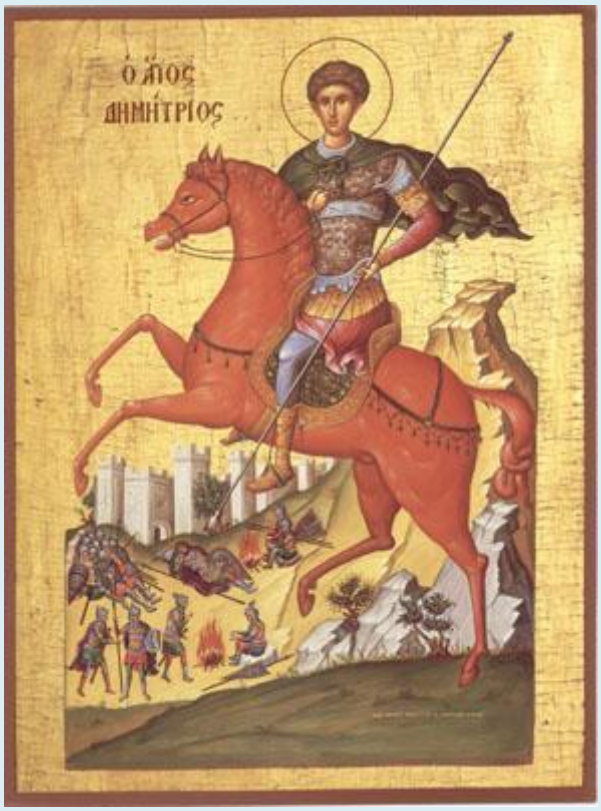

Sfântul mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir, este prăznuit, astăzi, cu multă evlavie de credincioşii ortodocşi şi greco-catolici. ***Sfântul Dimitrie este invocat drept ocrotitor al familiei şi mijlocitor al sporului şi belşugului.***

S-a născut în a doua jumătate a secolului al III-lea într-o familie înstărită, dar cu religii diferite. Tatăl său, conducătorul Provinciei Iliria în timpul împăratului Maximilian, se închină idolilor. Acesta şi-a educat fiul în spiritul militar al epocii. Sub influenţa mamei, care era creştină, Dimitrie a deprins pasiunea pentru studiu şi credinţă. După moartea tatălui său, împăratul Maximilian i-a oferit două funcţii importante în stat: ca general în armata romană şi prefect al ţinutului Iliria.

Spre uimirea înalţilor demnitari din imperiu, Dimitrie a refuzat aceste funcţii şi i-a protejat pe creştinii din Iliria. Mai mult, în faţa solilor împăratului Maximilian, el a mărturisit că este un smerit slujitor al lui Dumnezeu şi se consideră egalul creştinilor care-l venerează pe Mântuitor. Maximilian i-a cerut tânărului Dimitrie să se închine idolilor şi zeilor, dacă vrea să nu suporte consecinţele acestor decizii. Dimitrie şi-a menţinut convingerile religioase. A fost arestat, anchetat şi schingiuit.

La 26 octombrie 299 (în 303 - după alte documente), Dimitrie a sfârşit mucenicește. Moaştele sale frumos mirositoare de mir au fost mutate de la Roma la Tesalonic.

Adrian Cocoşilă - Doi sfinţi cu numele Dimitrie

Se întâmplă adesea, că cei doi sfinţi cu numele Dimitrie să fie confundaţi. Sunt persoane care ştiu că la Catedrala Patriarhală din Bucureşti, sunt prezente moaştele Sfântului Dimitrie. Dacă întrebi ale cărui Dimitrie, nu puţine sunt cazurile când se răspunde greşit. Acest lucru vine pe de o parte din coincidenţă de nume, dar şi din faptul că unul este sărbătorit pe data de 26 octombrie, iar celălalat pe data de 27 octombrie. Pentru a nu-i mai confunda, precizăm că Sfântul mare mucenic Dimitrie este o persoană distinctă de cuviosul Dimitrie Basarabov.

Sfântul mare mucenic Dimitrie - este cinstit pe data de 26 octombrie. A trăit în timpul domniei împăraţilor Maximian şi Diocleţian. Din viaţa sa, înscrisă în Sinaxare, aflăm că a fost fiul prefectului din Tesalonic. Datorită calităţilor sale, este numit după moartea tatălui său, guvernator al Tesalonicului. Ţinând seama de faptul că Dimitrie nu a ascuns că este creştin, a fost întemniţat. În vremea aceea, creştinii erau trimişi ca pedeapsă, să lupte cu gladiatorii. În aceste lupte, creştinii erau victime sigure.

Potrivit tradiţiei, Nestor - un tânăr creştin, cere binecuvântarea de la Sfântul Dimitrie să-l omoare pe Lie, gladiatorul favorit al împăratului, pentru a pune capăt luptelor sângeroase. Dimitrie îl va însemna cu semnul sfintei cruci pe frunte şi îi va spune: "Du-te şi pe Lie îl vei birui, iar pe Hristos Îl vei mărturisi". Prin rugăciunile Sfântului Dimitrie, Nestor reuşeşte să-l străpungă cu lancea pe Lie. La finalul acestei lupte, împăratul Maximian porunceşte ca lui Nestor să i se taie capul, iar

Dimitrie să fie străpuns cu suliţele. Din trupul lui Dimitrie, nu a curs sânge, ci mir tămăduitor de boli.

Conform cercetărilor, Sfântul Dimitrie a fost martirizat la Sirmium (Sremska Mitrovita, în Serbia), iar moaştele sale au fost aduse în Tesalonic, pe 26 octombrie 413. Biserica actuală în care se află moaştele Sfântului mucenic Dimitrie a fost construită la puţin timp de la incendiul bisericii ridicate de guvernatorul Leontie, din anii 626-634. A fost transformată în moschee în anul 1493 şi redată cultului creştin în 1912.

Sfântul cuvios Dimitrie Basarabov - este sărbătorit pe 27 octombrie. S-a născut în satul Basarabi, la sud de Dunăre (în Bulgaria). A trăit în secolul al XIII-lea, în timpul "imperiului" vlaho-bulgar de la Târnovo, întemeiat de fraţii Petru şi Asan. Iubind viaţa ascetică, se va retrage într-o peşteră. Nu ştim cât timp s-a nevoit în această peşteră şi nici când a trecut la cele veşnice. Tradiţia spune că înainte de a muri, s-a aşezat singur între două lespezi de piatră, ca într-un sicriu, fiind acoperit în timp de apele răului.

Moaştele sale au rămas multă vreme sub ape, până când o copilă care pătimea de duh necurat a avut o revelaţie: i s-a arătat Sfântul Dimitrie Basarabov, care i-ar fi spus: "Dacă părinţii tăi mă vor scoate din apă, eu te voi tămădui". Părinţii vor merge la locul indicat în vis, lângă râul Lom, şi vor găsi trupul neputrezit al sfântului între două pietre.

Moaştele cuviosului Dimitrie vor fi duse şi aşezate în biserica din Basarabi. Au stat în această biserică până în timpul războiului ruso-turc (1768-1774). Generalul rus Petru Salticov, trecând prin satul Basarabov, a luat moaştele cu intenţia de a le trimite în Rusia, însă, la rugămintea lui Hagi Dimitrie, negustor de origine macedo-română, precum şi a mitropolitului Grigorie II al Ţării Româneşti, le-a dăruit poporului român. Moaştele au fost aşezate cu cinste, în iunie 1774, în actuala catedrală patriarhală din Bucureşti.

Menţionăm că racla cu moaştele cuviosului Dimitrie a fost scoasă în procesiune pe străzile Bucureştiului de mai multe ori. Astfel, în 1815, din porunca domnitorului Caragea, pentru a se pune capăt epidemiei de ciumă, în 1831, la cererea generalului Paul Kiseleff, în speranţa opririi epidemiei de holeră şi în 1827, în timpul lui Grigore Ghica, pentru ploaie. Generalizarea cultului cuviosului Dimitrie a fost hotărâtă în şedinţele Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, dintre anii 1950-1955.

Sfântul mare mucenic Dimitrie, militarul care a ştiut să spună nu

Din viaţa Sfântului mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir, pe care-l sărbătorim astăzi, câteva episoade ne-au atras atenţia în mod deosebit.

Astfel, ştim că Sfântul Dimitrie a avut părinţi foarte bogaţi, cu funcţii foarte înalte într-un oraş important al Imperiului roman de atunci. Părinţii săi erau creştini în ascuns, ferindu-se de prigoanele foarte mari organizate împotriva creştinilor. După moartea părinţilor săi, Dimitrie le moşteneşte nu numai o foarte mare avere, ci şi funcţiile înalte de conducere militară a bogatului oraş (fiind antipatul Tesalonicului). Dar la investirea sa în funcţie, făcută de însuşi împăratul vremii, vom vedea ce a moştenit, de fapt, sfântul nostru cu adevărat de la părinţii săi…

Împăratul Maximian îl investeşte aşadar şi îi şi porunceşte: "Păzeşte patria ta şi s-o cureţi de necuraţii creştini, ucigându-i pe toţi cei care cheamă numele lui Iisus Hristos Cel răstignit".

***Ce face însă Dimitrie?* "*Luând de la împărat dregătoria, a mers la Solun, unde a fost primit cu mare cinste de cetăţeni şi îndată a început a mărturisi înaintea tuturor numele lui Iisus Hristos, pe care îl preamărea, precum şi a învăţa pe toţi credinţa. El a devenit pentru tesaloniceni un alt Apostol Pavel, aducându-i pe ei la cunoştinţa adevăratului Dumnezeu şi dezrădăcinând închinarea la idoli. Apoi, nu după multă vreme s-a făcut cunoscut împăratului Maximian că Dimitrie, antipatul, este creştin şi pe mulţi îi aducea la credinţa sa, lucru pe care auzindu-l împăratul, s-a mâniat foarte tare*".**

S-ar cuveni să ne fie nouă tuturor spre învăţătură această “obedienţă” care contrazice existenţial dictonul cazon: “ordinul se execută nu se discută“. Într-adevăr, Sfântul Dimitrie nu a discutat, a executat…. Însă a executat întocmai contrariul! ***I s-a spus să prigonească creştinii, el a prigonit idolii acelui veac. I se spune să stârpească credinţa întru Hristos, el o preamăreşte şi o răspândeşte.***

Să auzim aceasta noi, care avem în faţă atâtea exemple de executare oarbă a unor ordine criminale. Să ne aducem aminte că monştri ca Hitler sau Stalin nu au ucis cu mâinile lor milioane de oameni, ci au avut instrumente şi perpetuatori ai nebuniei lor ucigaşe, au avut oameni care în zilele lor erau oameni de bine, de bază ai societăţii, care nu făceau altceva decât… să execute un ordin venit de sus. Să ne aducem aminte şi de soldatul Malhus, care, deşi tămăduit minunat de Însuşi Mântuitorul Iisus Hristos, nu a pregetat să Îl lovească cu sete pe Acesta, executând orbeşte ordinul superiorilor săi, nimeni alţii decât fariseii.

Din această înţelegem că Puterea nu este ceva care există pur şi simplu într-un spaţiu diferit şi separat total de noi. Ea nu poate funcţiona decât dacă are complicitatea noastră, sau sprijinul nostru direct sau implicit. Aşa şi cu puterea criminală. Ea nu se poate exercita decât dacă găseşte “sol” fertil pentru seminţele otrăvitoare ale sale. Decât dacă găseşte complici şi perpetuatori. Sunt atâţia care s-au eschivat de responsabilitatea complicităţii la nedreptăţi sau crime, justificându-se “cu nevinovăţie”: “Nu am putut să fac altceva, acesta a fost ordinul… Nu mi-am făcut altceva decât datoria faţă de superiori, faţă de ţară, până la urmă“. ***Părintele Nicolae Steinhardt spunea concesiv, că, în astfel de cazuri, pentru oamenii lumeşti şi necredincioşi, dacă nu se poate evita ordinul, atunci măcar să nu se depună zel în executarea lui.*** Însă de cele mai multe ori ordinul se execută, şi încă cu mare plăcere. Plăcerea demonică pe care ţi-o dă puterea exercitată asupra celuilalt.

Dar pentru cel credincios ordinul nu poate prima înaintea conştiinţei, care ne va fi “pârâş” aspru la Judecată… Pentru creştin răspunsul este jertfa, nobleţea, asumarea riscului şi înfruntarea suferinţei ori a morţii. ***Creştinul trebuie să ştie să spună NU ademenirilor spre ucidere, spre trădare sau nedreptate ale oricărui stăpânitor – mai mare sau mai mic – ştiind că, deşi se poate “spăla pe mâini” prin îndreptăţiri omeneşti, nici o apă nu-l poate spăla (afară de cea a lacrimilor de pocăinţă, dacă va mai primi timp pentru ele) de petele de sânge pe care le lasă pe conştiinţă răul săvârşit aproapelui său.***

Sfântul Dimitrie, aşadar, a răspândit credinţa în Hristos în Tesalonic, arătând că nu funcţiile foarte înalte, nici averea sa mare, nici bogăţia oraşului sau cinstea

împăratului celui mai puternic al lumii de atunci nu erau moştenirea primită de la părinţii săi. Nu, ***moştenirea de preţ pe care sfântul a primit-o a fost o credinţă şi cele două icoane, cu Iisus şi cu Maica Sa.***

V. Brădăţeanu - Sfântul mare mucenic Dimitrie - izvorâtorul de mir

26/10/2020

În fiecare an, pe 26 octombrie, în calendarul ordodox este sărbătorit Sfântul și marele mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir. În această zi îl cinstim pe unul din marii sfinți mucenici, făcător de minuni și tămăduitor, care a arătat că mai presus decât poziţia socială, averile sau funcţiile pe care le poate dobândi un om în această viaţă, este credinţa în Dumnezeu, râvna pentru viaţa veşnică în comuniune cu Dumnezeu.

***

Sfântul Dimitrie s-a născut şi a trăit în cetatea Tesalonic (Salonic, în Grecia) la sfârşitul secolului al III-lea - începutul celui de-al IV-lea, în timpul împăraţilor Diocleţian şi Maximian Galeriu (284-305) - cunoscuţi în istorie mai ales pentru sângeroasele persecuţii pe care le-au declanşat împotriva creştinilor, în care vedeau un mare pericol pentru stabilitatea imperiului.

S-a născut într-o familie aleasă, a unui mare dregător şi a primit o educaţie riguroasă bazată pe credinţa creştină, crescând în respect faţă de cele sfinte şi faţă de semeni, în iubirea învăţăturilor creştine şi a virtuţilor pe care Mântuitorul ne îndeamnă să le urmăm.

A acumulat astfel multă înţelepciune, ajungând un model pentru mulţi tineri din vremea sa, fiind înzestrat cu calităţi sufleteşti remarcabile.

A avut o ascensiune socială, bazată pe admiraţia şi preţuirea semenilor din Tesalonic, ajungând o importantă căpetenie militară, fiind serios şi viteaz. În ciuda vârstei lui, a fost numit general al armatelor Tesaliei şi proconsul al Greciei de către Maximian Galerius, Cezarul Greciei şi al Macedoniei.

Însă credinţa sa creştină avea să stârnească mânia împăratului Maximian. Martiriul Sfântului Dimitrie avea să înceapă în momentul în care împăratul a trecut prin Tesalonic şi, în semn de omagiu şi supunere, toate căpeteniile i s-au închinat şi i-au adus jertfă la templu, însă Dimitrie a refuzat acest lucru, ceea ce i-a adus întemniţarea.

Dimitrie însă nu avea să renunţe la credinţă, în ciuda tuturor ameninţărilor. Se spune că, pentru a-i înfricoşa până şi pe cei mai curajoşi dintre creştini, împăratul a organizat un spectacol sângeros în mijlocul Tesaloniculuі, punându-i pe creştinii pe care îi prinsese să se lupte cu un soldat fioros pe nume Lie, un om de statura lui Goliat din Biblie, astfel că mulţi creştini au fost omorâţi de crudul soldat.

Scrierile arată că unul dintre creştini, pe nume Nestor, a mers la temniţa unde era închis Dimitrie, cerându-i să se roage pentru el, căci se va lupta cu fiorosul Lie. I-a cerut binecuvântarea celui ce pătimea pentru Hristos, pentru că recunoştea că este un om sfânt, un om al lui Dumnezeu. Dimitrie i-a zis doar atât: „Şi pe Lie vei birui şi pe Hristos îl vei mărturisi !” Precum David odinioară, şi Nestor avea să-l biruiască pe Lie, spre uimirea tuturor.

Maximian s-a înfuriat când a auzit că Dimitrie este cel ce l-a îndemnat pe Nestor şi l-a încurajat prin binecuvântarea sa, astfel că tânărului Nestor i s-a tăiat capul, iar Dimitrie a fost omorât, soldaţii străpungându-i corpul cu suliţele.

Trupul fără viaţă al lui Dimitrie a fost luat şi îngropat cu multă cinste de către creştini, şi, cu trecerea vremii, din mormântul său au început să curgă picături de mir frumos mirositor, prin care s-au săvârşit multe minuni şi vindecări.

Tocmai de aceea Sfântul mare mucenic Dimitrie mai este cunoscut şi ca izvorâtorul de mir.

Trupul lui Dimitrie a stat mai mulţi ani într-o catacombă din Tesalonic, până la un moment în care dregătorul Leontie avea să construiască o biserică mare şi încăpătoare, în care moaştele sfântului au fost aşezate cu multă cinstire.

Aceasta este pe scurt povestea Sfântului Dimitrie, pe care locuitorii Salonicului l-au socotit mereu un ocrotitor sfânt.

* * *

Ziua este numită popular Sfântul Dumitru sau Sânmedru (Sâmedru) şi de ea sunt legate o mulţime de tradiţii şi superstiţii.

Astfel, dacă Sfântul Gheorghe încuie iarna şi înfrunzeşte întreaga natură, Sfântul Dumitru desfrunzeşte codrul şi usucă toate plantele.

Există şi o excepţie: de Ziua Sfântului Dumitru, înfloresc dumitriţele - denumirea populară a tufănelelor, ultimele flori ale anului, mici, de dimensiunea unor nasturi de palton, colorate în roşu-ruginiu sau vişiniu-putred, cu mirosul iute-înţepător, inconfundabil.

În această zi există credinţa că aerul cald intră în pământ şi gerul începe să-şi facă apariţia.

În unele zone, mai ales în cele montane, în ajunul Sfântului Dimitrie se aprind focuri, peste care sar copii pentru a fi sănătoşi tot anul. De asemenea focul alungă fiarele şi încălzesc morţii.

După stingerea focului există obiceiul ca ţăranii să arunce un cărbune în grădini, păşuni şi livezi pentru a aduce rod bogat în anul următor. Se spune că focul din ajun de Sfântul Dumitru aduce şi protecţie, purificare şi ajutor pentru căsătorie.

Toate tradiţiile legate de foc în ajunul sărbătorii de Sfântul Dumitru poartă un nume de care sigur aţi mai auzit: Focul lui Sâmedru (sau Sumedru).

În tradiţia românească, Sfântul Dumitru este patronul păstorilor, astfel că în această zi ciobanii află cum va fi iarna, după următorul obicei: pe un cojoc aşezat în mijlocul turmei va veni o oaie, iar dacă aceasta este neagră, iarna va fi blândă, iar dacă se va aşeza o oaie albă, iarna va fi grea. Alte variante arată că ciobanii urmăresc care din oile sale se trezeşte prima în dimineaţa de Sfântul Dumitru. Dacă se va trezi prima o oaie albă şi va merge spre sud, iarna va fi grea, iar dacă se va trezi prima o oaie neagră şi va merge spre nord, iarna va fi uşoară.

Tot legat de vreme, se spune în popor că dacă de Sfântul Dumitru este vreme aspră, iarna va fi bună, iar dacă vremea este blândă, toamna va fi lungă şi frumoasă.

În anumite zone ale ţării, ţăranii îl cinstesc pe Sfântul Dimitrie drept cel ce a dat oamenilor vinul, folosit la Sfânta Împărtăşanie.

Se mai spune, în tradiţia populară, că ziua Sfântului Dumitru este o zi a soroacelor, fiindcă se terminau învoielile încheiate între stăpânii oilor şi ciobani la Sân-George, de unde şi zicala „la Sân-George se încaieră câinii, iar la Sâmedru se sfădesc stăpânii”.

Alte obiceiuri întâlnite în această zi sunt tunderea coamei cailor de până la trei ani, pentru a avea păr frumos, tocmirea servitorilor pentru diverse treburi gospodăreşti şi stricarea stânelor.

În alte zone ale ţării, în ziua de Sfântul Dumitru se dă de pomană grâu fiert cu unt, lapte sau brânză.

În Oltenia există credinţa că numai cine respectă toate tradiţiile sărbătorii va fi protejat de necazuri, primejdii şi de lupi, iar în Bucovina, se spune că cine seamănă usturoiul dupa Sfântul Dumitru va avea parte numai de pagubă în anul următor.

Alte tradiţii arată că în această zi nu este permis pieptănatul (fiindcă atrage relele, primejdiile şi fulgerele şi, mai ales, mânia lupilor), dar şi că cine are împrumuturi trebuie să le achite în această zi, dar şi să facă alte socoteli noi.

Sursa:
http://www.rador.ro/2020/10/26/documentar-sfantul-mare-mucenic-dimitrie-izvoratorul-de-mir-6/

Orthodoxwiki - Dimitrie, izvorâtorul de mir

Sfântul mare mucenic Dimitrie, icoană rusească pe lemn

Sfântul și marele mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir (Dumitru) este unul din marii sfinți mucenici, făcător de minuni și tămăduitor. Prăznuirea lui în Biserica Ortodoxă se face la 26 octombrie. Nu trebuie confundat cu Sfântul cuvios Dimitrie cel nou din Basarabi.

Viața și pătimirea

Sfântul Dimitrie a trăit la Tesalonic (Salonic, în Grecia de azi) în vremea împăraților Dioclețian și Maximian (284-305). Provenea din una din cele mai nobile familii din Macedonia și era admirat de toți, nu doar pentru noblețea și frumusețea lui exterioară, ci și pentru virtuțile sale, pentru înțelepciunea și bunătatea sa.

Încă din tinerețe a devenit strateg și specialist în arta militară, așa încât în ciuda vârstei lui, a fost numit general al armatelor Tesaliei și proconsul al Greciei de către Maximian Galerius, Cezarul Greciei și al Macedoniei.

Toate aceste onoruri nu l-au făcut pe Dimitrie să piardă din vedere lucrurile cele mai importante, și anume cele legate de mântuirea sufletului. Fiind dintru început evlavios și învățător al credinței în Iisus Hristos, își petrecea o bună parte a fiecărei

zile cu învățarea și interpretarea învățăturii lui Hristos, în public și fără să se ascundă, așa încât mulți păgâni din Tesalonic și din regiune s-au convertit la creștinism, în ciuda persecuțiilor pornite de împărat împotriva creștinilor.

Sfântul mare mucenic Dimitrie, mozaic din secolul al XII-lea, aflat în prezent în Galeriile Tretiakov din Moscova.

Biruitor în războiul contra sciților, în drum spre Roma, Cezarul Galerius (care tocmai fusese proclamat August pentru partea răsăriteană a Imperiului Roman) s-a oprit la Tesalonic pentru a fi aclamat de popor și a sacrifica zeilor. Câțiva păgâni invidioși din oraș au profitat de această ocazie pentru a se plânge împăratului și a-l denunța pe Dimitrie că este creștin.

Mânia împăratului a devenit repede furie, când a aflat că Dimitrie nu doar era ucenic credincios al lui Hristos, dar și predica public credința creștină.

Deci a poruncit împăratul să fie prins sfântul și să fie pus într-o temniță umedă din subsolul unei băi publice.

Şi lăudându-se împăratul cu un om al lui ce-l chema Lie şi îndemnând pe oamenii cetăţii sa iasă să se lupte cu el - căci întrecea acesta pe toţi cei de vârsta lui la mărimea trupului şi la putere - un oarecare tânăr creştin, pe nume Nestor, mergând la Sfântul Dimitrie în temniţă, îi zise: "Robule al lui Dumnezeu, vreau să mă lupt cu Lie. Roagă-te pentru mine".

Iar sfântul însemnându-l la frunte cu semnul crucii, îi zise: "Şi pe Lie vei birui şi pentru Hristos vei mărturisi". Deci luând Nestor îndrăzneală din cuvintele acestea, merse de se lupta cu Lie şi-i puse semeţia lui jos, omorându-l.

De care lucru împăratul ruşinându-se, s-a mâhnit şi s-a mâniat. Şi fiindcă s-a aflat că Sfântul Dimitrie a îndemnat la aceasta pe Nestor, a trimis ostaşi şi le-a poruncit să-l străpungă cu sulițele pe sfântul în temniţă, pentru că a fost pricina morţii lui Lie. Şi făcându-se aceasta, îndată marele Dimitrie şi-a dat sufletul în mâinile lui Dumnezeu, făcând după moartea sa multe minuni şi uimitoare tămăduiri.

Apoi, din porunca împăratului s-a tăiat şi capul lui Nestor (pomenirea Sfântului Nestor se face la 27 octombrie).

Moaştele

Moaştele Sfântului Dimitrie, în Biserica Sfântului Dimitrie din Salonic

Marele mucenic Dimitrie este venerat ca fiind unul dintre cei mai mari „sfinţi militari”. La scurt timp după moartea sa, mai exact după ce Sfântul împărat Constantin cel mare a acordat libertate creştinismului pe întreg cuprinsul Imperiului Roman, la Salonic a fost ridicată o bazilică chiar deasupra mormântului său. Această bazilică a devenit un mare centru de pelerinaj.

După cucerirea otomană (în 1430), bazilica a fost transformată în moschee. A redevenit biserică după recucerirea orașului de către greci (1912), în timpul primului război balcanic.

Edificiul paleocreștin original există și astăzi, făcând parte din situl Monumentelor Paleocreștine și Bizantine din Salonic și aflându-se pe lista monumentelor din Patrimoniul mondial UNESCO.

Biserica Sfântul Dimitrie din Salonic, sau Hagios Demetrios (în greceşte: Άγιος Δημήτριος), adăpostește moaștele Sfântului mare mucenic Dimitrie, care este și ocrotitorul orașului Salonic.

Relatări diferite

Unii specialiști în istoria religiilor consideră că Dimitrie nu a fost militar, ci funcționar roman civil, iar martiriul său ar fi avut loc la Sirmium (astăzi Sremska Mitrovița, Serbia), un important oraș-garnizoană din provincia romană Pannonia Inferioară, care în perioada marii persecuții era reședința Caesarului Galerius. De la numele lui Dimitrie ar proveni și denumirea actuală a acestui oraș (Mitrovița, în limba sârbă).

În ce privește data morții Sfântului Dimitrie, majoritatea cercetătorilor sunt de acord cu anul 306, pe când Galerius devenise Augustus în cadrul tetrarhiei, după retragerea simultană din viața publică a împăraților Dioclețian și Maximian din 305, iar marea persecuție împotriva creștinilor ajunsese la apogeu.

Imnografie

Tropar (glas 3): Mare apărător te-a aflat întru primejdii lumea, purtătorule de chinuri, pe tine cel ce ai biruit pe păgâni. Deci precum mândria lui Lie ai înfrânt, și la luptă îndrăzneț pe Nestor l-ai făcut, așa, Sfinte Dimitrie, roagă-l pe Hristos Dumnezeu, să ne dăruiască nouă mare milă.

Condac (glas 2): Cu curgerile sângiurilor tale, Dimitrie, Biserica Dumnezeu a roșito, Cel ce ți-a dat ție tărie nebiruită; și păzește cetatea ta nevătămată, căci tu ești întărirea ei.

Iconografie

Sfântul Dumitru, icoană pictată de GheorgheTattarescu

Dionisie din Furna arată că Sfântul mare mucenic Dimitrie se zugrăvește sub chipul unui tânăr, „cu începere de mustăți”.

În icoana care reprezintă judecarea sfântului de către Maximian, se zugrăvesc palatul și împăratul șezând pe tron cu mâna întinsă înspre sfânt; și sfântul, stând înaintea lui, întinde înspre el mâinile; și trei ostași îl țin pe sfânt. Și un om cu căciulă boierească și veșmânt de blană, șezând aproape de împărat, îl arată pe sfânt.

În icoana care îl reprezintă pe Sfântul Dimitrie îl binecuvântându-l pe Nestor, se zugrăvește Sfântul Nestor în genunchi și cu mâinile în sus; și înaintea lui o încăpere cu baie, din fereastra încăperii ivindu-se Sfântul Dimitrie, care îl binecuvântează.

Icoane realizate mai târziu, îl înfățișează pe Sfântul Dimitrie în chip ca luptător, pe cal roib, învingându-l, în mod simbolic, pe împăratul păgân Maximian.

Sfântul mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir cinstit la Mănăstirea Ciuflea

Biserica Ortodoxă prăznuieşte la 26 octombrie/ 8 noiembrie, în fiecare an, pe Sfântul mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir.

La Mănăstirea Ciuflea, Sfânta Liturghie a fost săvârşită de către duhovnicul-administrator al Mănăstirii, prea cuviosul Părinte Arhimandrit, Nicolae (Roşca), înconjurat de un sobor de preoți și diaconi, dimpreună cu numeroși credincioși ce au lăsat la o parte grijile lumești, pentru a participa la dumnezeiasca slujbă și a-l cinsti pe Sfântului mare mucenic Dimitrie.

În cuvântul de învăţătură rostit, arhimandritul Nicolae a spus că Sfântul mare mucenic Dimitrie a schimbat dregătoriile lumești cu valorile duhovnicești ne-clintite. De asemenea, părintele a deplâns faptul că în zilele noastre tot mai mulți oameni aleg să renunțe la orice valori, în schimbul unor non valori.

Sfântul mare mucenic Dimitrie a fost de fapt un ostaș al lui Hristos. El a fost creștin într-o epocă în care costa foarte mult să fii creștin. Aceasta înseamnă că orice demnitate ar avea cineva, el poate fi în același timp ostaș al Mântuitorului Hristos și Bisericii Sale, a mai subliniat părintele Rodion.

La finalul Sfintei Liturghii, duhovnicul Mănăstirii i-a felicitat pe credincioși pentru evlavia și dăruirea cu care participă la sfintele slujbe și aduc Slavă Dumnezeului Ceresc.

Sfântul Dimitrie, izvorâtorul de mir, este unul dintre marii mucenici, făcători de minuni și tămăduitori ai Bisericii Creștine. El a trăit în secolul al III-lea, în vremea împăraților Maximian și Diocleţian şi a fost general al armatelor Tesaliei și proconsul al Greciei.

A fost martirizat în anul 306 pentru că nu a vrut să renunțe la credința în Mântuitorul Hristos.

http://ciuflea.md/sfantul-mare-mucenic-dimitrie-izvoratorul-de-mir-cinstit-la-manastirea-ciuflea/

Medalionul militar bizantin cuprinzând sângele Sfântului Dimitrie

Dintre puţinele relicvarii personale care au supravieţuit, cuprinzând moaşte sau sânge al Sfântului mare mucenic Dimitrie, remarcabil este cel aflat la British Museum în Londra.

Într-o casetă mică, încastrată în interiorul medalionului, acesta conţinea pământ amestecat cu sângele coagulat al Sfântului Dimitrie, luat din locul martiriului său.

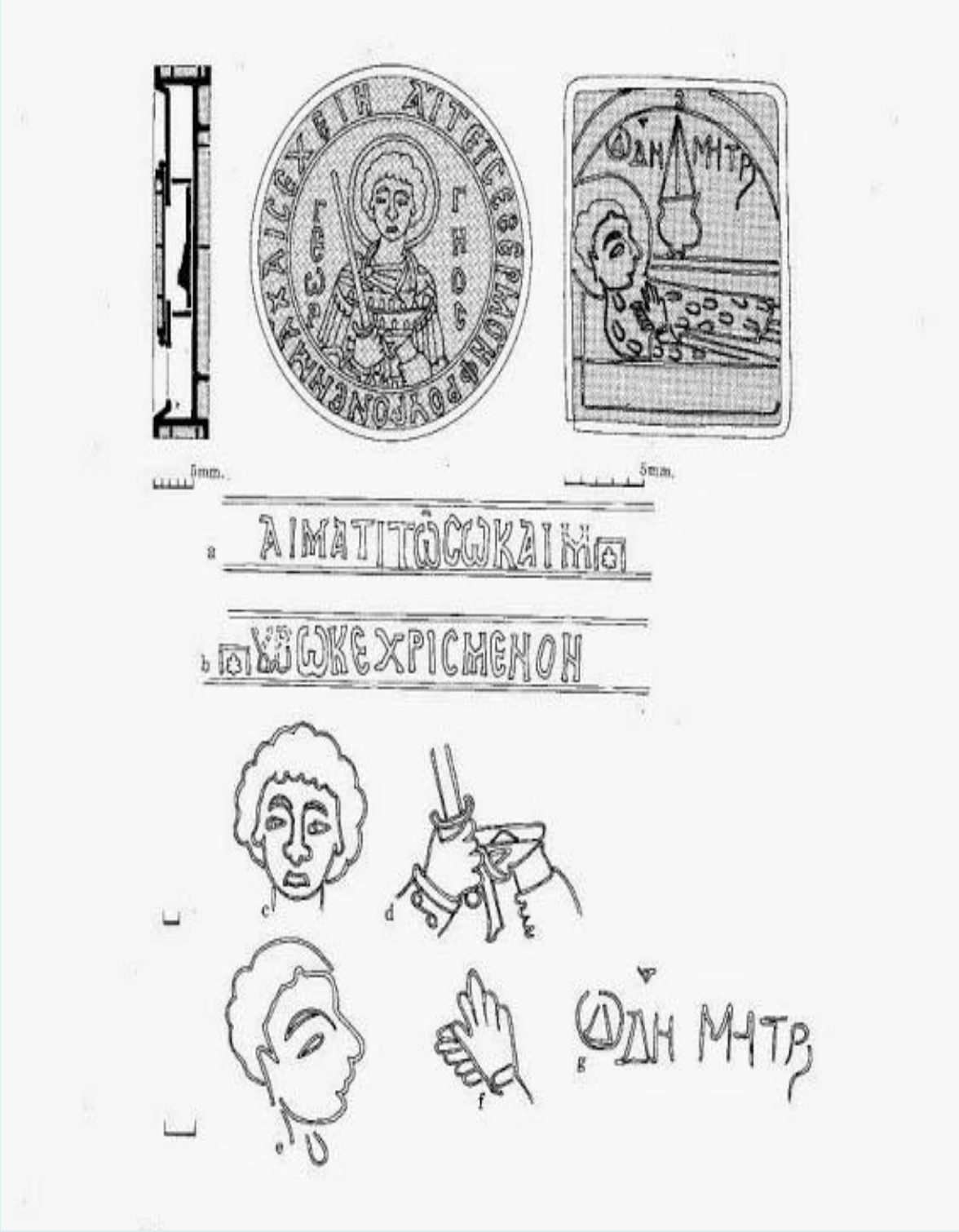

Este foarte probabil să fi aparţinut unui soldat, pentru că are inscripţionată următoarea rugăciune: ΑΙΤΕΙΣΕ ΘΕΡΜΟΝ ΦΡΟΥΡΟΝ ΕΝ ΜΑΧΑΙΣ ΕΧΕΙΝ, adică: Rogu-te să-mi fii mijlocitor fierbinte în lupte.

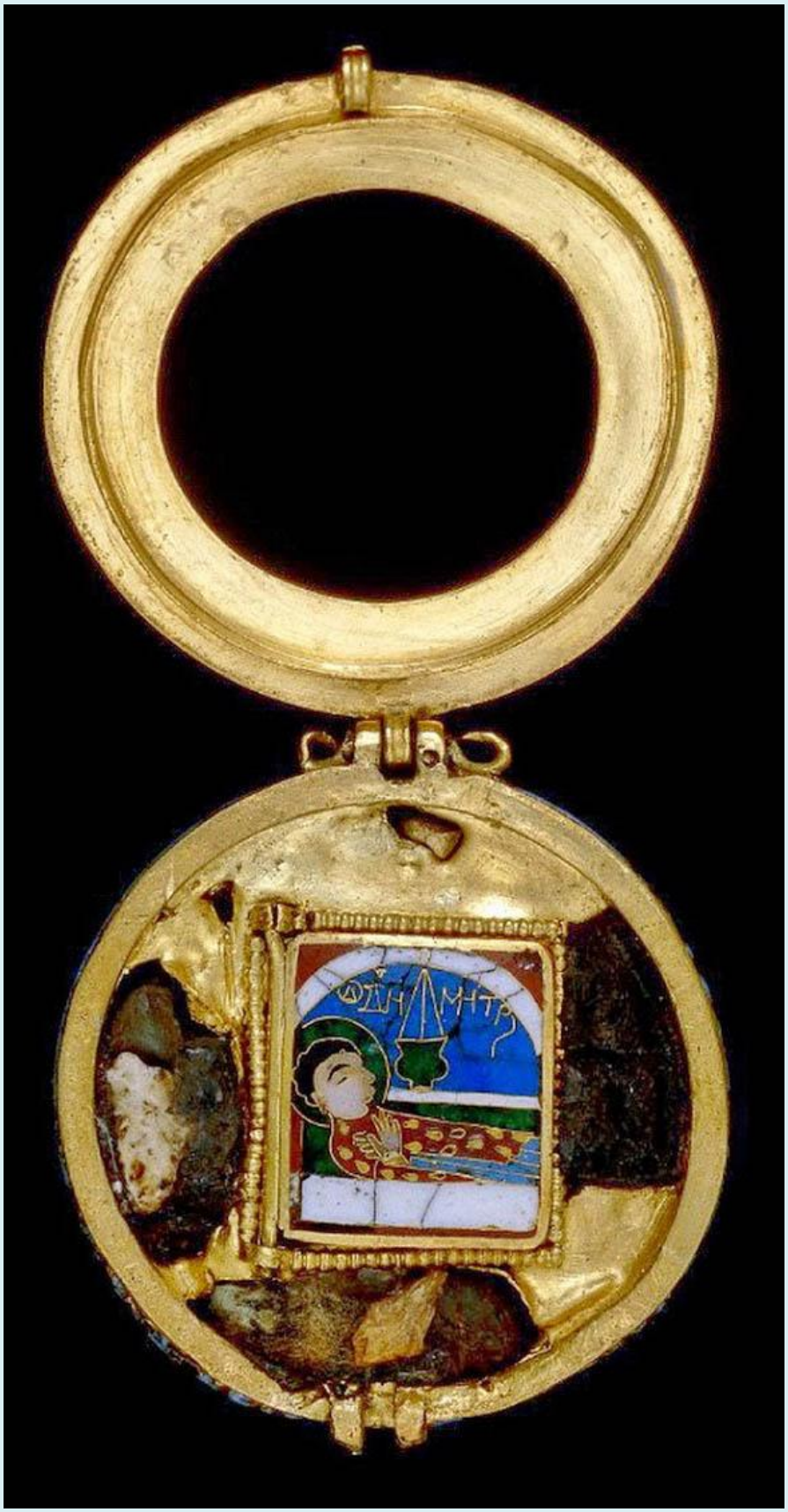

De asemenea, pe circumferinţă se mai găseşte o inscripţie: Fiind uns cu sângele şi mirul tău, iar pe inelul care înainte constituia capacul, o inscripţie ulterioară în limba georgiană.

Capacul mai cuprindea un email reprezentându-l pe Sfântul mare mucenic Dimitrie. Pe partea din spate se găseşte un email reprezentându-l pe Sfântul mare mucenic Gheorghe.

Sursa: http://leipsanothiki.blogspot.ro/

Radu Alexandru - Martiriul Sfântului Dimitrie în iconografie

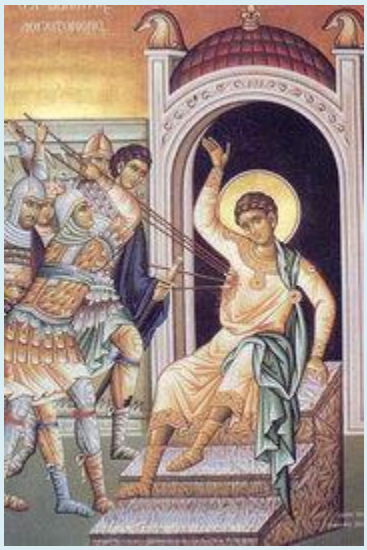

"Baie cu bolţi, şi înlăuntru sfântul, având mâna cea dreaptă ridicată în sus; şi trei ostaşi îl străpung în coastă [cu suliţe] şi Sfântul Lup, (sluga sfântului), stând înapoia lui, plângând, ţine haina sfântului. (Dionisie din Furna - Erminia picturii bizantine)

Dintre toate scenele cuprinse în ciclul iconografic al vieţii şi minunilor Sfântului Dimitrie, izvorâtorul de mir, scena martiriului patronului şi protectorului oraşului Tesalonic este cel mai des întâlnită. În timpul ocupaţiei otomane, această scenă este din ce în ce mai des întâlnită, în contextul de generalizare a tendinţei reprezentării scenelor martiriului sfinţilor. Aceste imagini aveau să constituie o sursă de întărire şi consolare a creştinilor oprimaţi şi prigoniţi. Tipurile iconografice ale prezentării martiriului Sfântului Dimitrie în arta post-bizantină, variază astfel încât, după cum vom vedea, exemplele târzii, datând din sec. XVIII-XIX, prezintă o scenă mult simplificată.

În perioada post-bizantină, scena martiriului păstrează baza formatului iconografic ce s-a dezvoltat în timpul paleologilor: ***Sfântul Dimitrie este pictat şezând, cu mâna dreaptă ridicată, pe o treaptă sau pe un tron având mai multe trepte, în faţa unei clădiri ce reprezintă închisoarea, primind moartea din mâinile unui grup de soldaţi care îl străpung în partea dreaptă a toracelui cu sulitele. Acest gest al Sfântului Dimitrie, exprimă totodată dorinţa de a primi împunsătura suliţei în partea dreaptă, precum Hristos pe Cruce. Tot în cadrul acestei reprezentări un înger coboară din înălţime o cunună pe capul său, în***

timp ce Lup, stând în spatele său, prezintă o expresie de evlavie amestecată cu uimire.

Martiriul Sfântului mare mucenic Dimitrie, icoană bizantină târzie de la Mănăstirea „Marea Lavră din Muntele Athos", sfârşitul sec. al XIV-lea – începutul sec. al XV-lea

O reprezentare bizantină târzie a acestei scene este o icoană din Mănăstirea Marea Lavră din Muntele Athos, datând de la sfârşitul secolului XIV - începutul secolului XV. Această icoană a martiriului Sfântului Dimitrie conține cel mai timpuriu detaliu iconografic constând în reprezentarea unuia din soldați cu capul descoperit, ținând în mâna sulița parcă fără a vrea să-l rănească pe sfânt.

Acest model complet al martiriului Sfântului Dimitrie se găseşte într-un mare număr de lucrări post-bizantine, începând cu secolul XVI.

Printre cele mai timpurii se numără o icoană din sec. XV-XVI aflată în Biserica Sfântul Gheorghe (a grecilor) din Veneţia.

În aceasta, scena martiriului are loc în faţa unui complex de clădiri fortificate cu două turnuri, reprezentând închisoarea unde a fost ţinut sfântul. Acest gen arhitectural s-a dezvoltat în secolul XVI fiind bazat pe modele din perioada paleologilor.

În partea dreaptă, sfântul Dimitrie este aşezat pe un fel de tron din marmură. Un înger coboară din înălţime pregătindu-se să aşeze deasupra capului sfântului cununa muceniciei, în timp ce Lupus se afla în spatele său, având braţele ridicate. În partea stângă, un grup de şase soldaţi îl împung cu suliţele în partea dreaptă, în afară de unul – care are capul descoperit şi care parcă nu vrea să-l rănească pe sfânt.

Icoana din Veneţia urmează icoana de la Marea Lavră în prezentarea iconografică a scenei, însă diferă de aceasta în partea superioară a ansamblului arhitectural, închisoarea, în icoana din Athos, neavând turnuri. Există diferenţe şi în ceea ce priveşte reprezentarea lui Lup, care, ca reacţie emoţională, în icoana de la Marea Lavră parcă are tendinţa de a duce mâna dreaptă spre faţă.

Transpunerea scenei martiriului, aşa cum apare în icoana din Biserica Sfântul Gheorghe din Veneţia apare într-un număr de icoane din secolul XVI de la Mănăstirea Sfânta Ecaterina din Sinai.

Scena este pictată după cum am descris mai sus, însă fără soldatul cu capul descoperit care refuză să-l ucidă pe sfânt. În rest, soldaţii, poartă uniforme similare, cea mai caracteristică figură fiind cea a călăului aflat în faţa sfântului care este reprezentat purtând o cască ornamentată surprinzător cu frunze de acanthus (talpa ursului). Mucenicul, stă pe un tron în trepte, având o aureolă cu decoraţii florale. În fundal se află două turnuri reprezentate în mod asemănător cu cele din icoana veneţiană.

Acest tip iconografic al martiriului Sfântului Dimitrie apare în trei lucrări din secolul XVI din Epir. Cea mai timpurie dintre acestea este o frescă din Mănăstirea Philantropenon de pe insula Ioannina, pictată în 1542. Ceva mai târzii sunt picturile murale ale aceleiaşi scene din bisericile Sfântul Dimitrie din Veltsista (după 1558) şi Sfântul Nicolae din Krapsi (1563).

În toate cele trei exemple, cu toate că se păstrează modelul iconografic anterior, se observă apariţia unor influenţe apusene, cum ar fi, de exemplu, chipurile puternic animate ale sfântului şi ale soldaţilor, precum şi uniformele mult mai complexe.

Un interes iconografic particular prezintă şi miniatra în care este reprezantată scena martiriului Sfântului Dimitrie, într-o miniatură aflată într-un manuscris păstrat în biblioteca Mănăstirii Vatoped. Aceasta datează din sec XVI. ***În aceasta, în spatele Sfântului Dimitrie, care este încoronat de înger, se găsesc doi tineri sfinţi, cel mai probabil Nestor şi Lup. Artistul se pare că a folosit drept model iconografic tipul Sfântului Dimitrie "întronat", în care este încadrat de aceşti doi sfinţi. Prezenţa celor doi sfinţi în această scenă este destul de rară.***

Tipul iconografic al muceniciei Sfântului Dimitrie care îi include pe Lup, îngerul şi soldatul cu capul descoperit ce refuză să-l ucidă pe sfânt, persistă în sec XVII, după cum arată icoana pictată de catare Georgios Kortezas, în primele decenii ale acestui secol.

Atât în general, cât şi în detaliu, Kortezas urmează cu credincioşie modelul iconografic creat spre sfârşitul secolului XV şi începutul secolului XVI. ***Aceeaşi schemă o regăsim în fresca din Biserica Sfântului Nicolae Archontisa Theologina din Kastoria ce a fost pictată în 1663. Aici, probabil din cauza lipsei spaţiului, sunt reprezentaţi numai trei soldaţi. Acest număr va deveni însă comun în reprezentările mai târzii. Un alt detaliu iconografic interesant este poziţia îngerului, ce este reprezentat coborând din partea centrală a scenei, urmând tradiţia iconografică din Tesalonic.***

Variaţii interesante ale reprezentării martiriului Sfântului Dimitrie apar în sec XVII, în două icoane pictate de către artistul cretan Emmanouil Tzane Bounialis, care utilizează ***scena cu Sfântul Dimitrie călare ca temă principală, dar pe care o înconjoară cu scene din viaţa sfântului.*** Icoanele urmează modele iconografice şi stilistice italiene, fiind vădit diferite de lucrările contemporane reprezentând aceeaşi scenă dar care au rămas fidele rădăcinilor bizantine.

În ultimele secole ale stăpânirii turceşti, Lup şi îngerul sunt din ce în ce mai rar reprezentaţi în scena muceniciei Sfântului Dimitrie.

Începând cu secolul XVIII, scena martiriului Sfântului Dimitrie a fost mult simplificată. În Muntele Athos, de exemplu, în afară de singura reprezentare din Mănăstirea Esfigmenu (sec. XVIII) care include detaliul îngerului care îl încununează pe sfânt, scena martiriului este mult simplificată.

Una din caracteristicile ce apare în majoritatea acestor fresce atonite - şi nu sunt puţine - este scorpionul aşezat sub piciorul sfântului. Exemplele se găsesc în catoliconul Mănăstirii Filoteu, în capelele Sfântului Dimitrie ale Mănăstirilor Chalendari şi Zografu (ambele pictate în 1779) şi în kiriakonul Schitului Sfântul Dimitrie aparţinând de Mănăstirea Vatoped.

Numeroase alte exemple ale reprezentării simplificate a martiriului Sfântului Dimitrie, din secolele XVIII-XIX, pot fi întâlnite în multe alte monumente şi icoane din afara Muntelui Athos. Putem aminti reprezentările din Mănăstirea bulgară Rozen, din mănăstirile Petraki şi Phaneromeni din Attica, din Biserica Sfântul Dimitrie din Veria, din Biserica Sfântul Gherman şi Prespes etc.

Răspândirea popularităţii martiriului Sfântului Dimitrie ca temă picturală este indicată cu atât mai mult prin includerea acesteia în alte cicluri iconografice, precum icoana celor douăsprezece mari praznice aflată în Mănăstirea Rila (sec. XVIII), unde înlocuieşte una din scenele evanghelice. Există de asemenea unele

icoane în care moartea Sfântului Dimitrie este reprezentată în asociere cu scene ale martiriului altor sfinţi - în special Sfântului mare mucenic Gheorghe - nu de puţine ori, cu împrumuturi de detalii iconografice.

Reprezentarea iconografică a Sfântului Dimitrie a servit drept model pentru reprezentarea morţii sfântului rus, Boris. A fost de asmenea mai departe utilizată drept model pentru martiriul Sfântului Toma (ucis tot cu suliţa), în cadrul ciclului iconografic ce a fost creat în relaţie cu martiriul apostolilor.

Otilia Bălinișteanu - Sfântul mucenic Dimitrie în vechi icoane moldovenești

26 oct, 2019

Ne aflăm în ziua praznicului unuia dintre cei mai cunoscuți sfinți în tradiția ortodoxă românească: Sfântul mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir. Pretutindeni, în bisericile românești, icoana acestui sfânt este ușor de recunoscut, grație elementelor picturale caracteristice. Vă propun o călătorie prin lumea bisericilor vechi din Moldova, pentru a privi împreună ipostazele în care meșterii zugravi, iconarii veacurilor trecute, l-au înfățișat pe „Sân Dunitru”, așa cum duios i se zice în această parte de țară.

Cunoscut pentru binefacerile sale și pentru ajutorul oferit la vremuri grele, de restriște, Sfântul Dimitrie se bucură, în Moldova, de o cinstire cu totul aparte. Numeroase biserici, mai vechi sau mai noi, i-au fost închinate, mai ales că data prăznuirii sale se găsește la granița dintre anotimpul cald și cel rece, suprapunându-se peste obișnuitele ritualuri de finalizare a muncilor pământului, înainte de începerea iernii, din calendarul popular. Din acest punct de vedere, popularitatea

Sfântului Dimitrie stă pe același taler cu cea a Sfântului Gheorghe, cel care deschide timpul cald al noului an agrar.

Pe de altă parte, ambii sunt sfinți militari, martiri biruitori și, nu de puține ori, la vreme de război, în situații de cumpănă sau de restriște, oamenii le-au închinat bisericile pe care le-au ridicat, nădăjduind în ajutorul și binecuvântarea lor.

În Moldova, în cele mai multe așezări, primele bisericuțe, unele aflate și astăzi în picioare, au fost construite din cel mai la îndemână material: lemnul. Numeroase biserici au fost așezate sub patronajul Sfântului Dimitrie, altele sub purtarea de grijă a Sfântului ierarh Nicolae și cele mai multe sub ocrotirea Sfinților Arhangheli Mihail și Gavriil, „Sfinții Voievozi", cum li se mai spune în tradiția populară.

În perioada realizării proiectului de reportaj „Bisericile de lemn ale Moldovei" (2012-2016), am poposit adesea în biserici de lemn închinate Sfântului Dimitrie, locașuri cu o istorie îndelungată, care au trecut prin încercări grele și care adăpostesc minunate icoane ale acestui sfânt.

La Bicazul Ardelean, de pildă, în județul Neamț, la granița dintre Moldova și Ardeal, se găsește una dintre cele mai frumoase și mai vechi bisericuțe de lemn ce poartă hramul „Sfântul Dimitrie". În tradiția locului, aceasta are o importanță covârșitoare, căci localitatea s-a aflat sub stăpânire austro-ungară, iar între bârnele sale bătrâne s-a menținut viu spiritul românesc ortodox.

O la fel de frumoasă biserică patronată de Sfântul Dimitrie se află în județul Botoșani, la Ionășeni, fiind ridicată de boierul Ionaș Balș, în veacul al 17-lea, și refăcută în întregime de boierul Vasile Balș, în 1827. Dar asemenea suratei sale din județul Neamț, și aceasta a trecut prin momente cumplite, mai ales în perioada comunistă, biruind vremurile aspre și dușmanii timpului prin mijlocirea sfântului său protector.

Reprezentări iconografice în biserici de lemn

Însă nu doar frecventa stabilire a hramului bisericilor de lemn în ziua prăznuirii Sfântului Dimitrie impresionează în aceste comunități, ci modul în care oamenii îl cinstesc pe acest sfânt. În foarte multe astfel de locașuri, indiferent de hramul pe care îl poartă, icoanele Sfântului mare mucenic Dimitrie sunt numeroase. Dovadă că în preferințele iconarilor de prin sate, „zugravii de biserici" cum erau numiți în vechime, Sfântul Dimitrie ocupa un loc important.

În cele mai multe reprezentări iconografice, sfântul este pictat într-o tunică şi poartă armură, sabie (pe care o ţine cu mâna stângă), suliţă în mâna dreaptă, un scut fixat în spate, iar mai rar arc şi tolbă cu săgeţi, semne distinctive ale unui sfânt militar. Sunt minunat închipuite, din acest punct de vedere, icoanele pe care le-am găsit în biserica de lemn de la Adâncata (jud. Suceava) sau în cea de la Ionăşeni-Truşeşti. Tot sub acest chip, însă într-o manieră naivă, dar care emană multă

căldură, multă putere de expresie, se află zugrăvit și în icoane pe care le-am găsit în biserica de lemn de la Băbușa (jud. Vaslui) sau în cea de la Boboiești-Pipirig (jud. Neamț).

Alteori, Sfântul Dimitrie apare zugrăvit călare, străpungându-l cu suliţa pe împăratul Maximian, cel care i-a persecutat pe creștini. E o soluție compoziţională cu multă valoare simbolică, la care pictura bizantină a recurs tocmai pentru a substitui realitatea istorică. „Altă soluţie compoziţional-simbolică folosită pentru a substitui o realitate istorică este reprezentarea sfântului mucenic în postura de învingător al propriului ucigaş istoric. Viaţa Sfântului Dimitrie consemnează faptul că el a trăit în timpul împăratului Maximian (286-305) şi a fost ucis de acesta din cauza faptului că nu a acceptat să renunţe la credinţa creştină. Simbolul reuşeşte astfel să substituie o realitate istorică cu o realitate spirituală, ce se revendică în adevărurile eshatologice ale dreptăţii şi ordinii rânduite după adevărul lui Dumnezeu”, explică pr. Gabriel Herea, în studiul „Simbolul în icoana de tradiție bizantină”, publicat în revista „Studii Teologice” a Patriarhiei Române.

Pentru astfel de ipostaze iconografice, în care sfântul e zugrăvit călare, splendid executate din punctul de vedere al tehnicii picturale, vă îndemn să vizitaţi biserica de lemn de la Ionășeni (jud. Botoșani), dar și biserica de lemn de la Boiștea-Dărmănești (jud. Bacău).

Sursa:
https://ziarullumina.ro/documentar/sfantul-mucenic-dimitrie-in-vechi-icoane-moldovenesti-149092.html

Prof. dr. Marcel Muntean - Sfântul mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir în cultul Bisericii și în iconografie

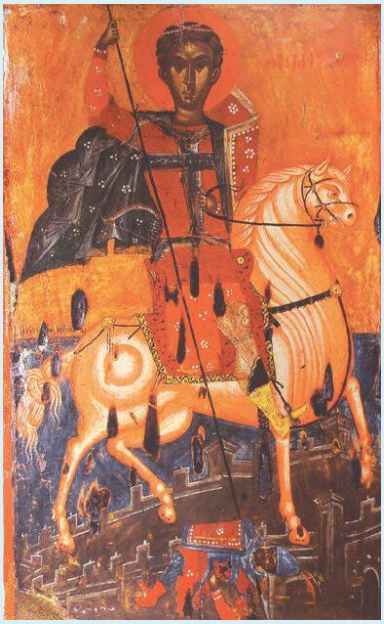

oct. 25, 2020

Păstrând tradiţia încetăţenită în Biserica Ortodoxă încă din primele veacuri creştine, ziua marelui mucenic este prăznuită pe data de 26 octombrie.

Sfântul Dimitrie, făcătorul de minuni provenea dintr-o familie aristocrată a Tesalonicului. A îmbrăţişat de tânăr cariera armelor, devenind soldat, iar mai apoi comandant de oşti în armata romană.

Se consideră că încă din anii copilăriei, sfântul a primit cuvântul lui Dumnezeu, care nu doar că s-a sălăşuit în sufletul său, ci şi a prins rădăcini adânci. Împăratul Maximilian auzind că este creştin a dispus aducerea şi cercetarea sa. Credinţa statornică şi adevărată, dar mai cu seamă încrederea sa în Hristos, adevăratul Stăpân, l-a înfuriat pe conducător, care l-a dat spre osândire şi întemniţare.

În acest timp, în onoarea împăratului s-au organizat diverse jocuri ce antrenau tinerii dornici să se lupte în aşa zisele pentatlonuri. Iar printre favoriţii stăpânului cetăţii se număra şi un păgân din neamul vandalilor pe nume Lie. Acesta învingea cu uşurinţă vitejii ce se avântau în luptă şi îi arunca în tăişul suliţelor, omorându-i.

Între neînfricaţii juni care se pregăteau de înfruntarea cu el se găsea şi Nestor, cel care observând faptul că pier fără cruţare credincioşi creştini, înainte de a porni

lupta i-a cerut binecuvântarea Sfântului Dimitrie, care zăcea în temniţă. Sfântul l-a încurajat pe Nestor, asigurându-l că, nu doar îl va învinge pe Lie, dar îl va şi mărturisi pe Hristos.

Nestor însemându-se cu semnul Sfintei Cruci, dar având şi încredere fierbinte în Dumnezeul lui Dimitrie, biruieşte pe Lie, mâhnind şi mâniind pe împărat. Acesta a chemat un dregător numit Marchian, căruia i-a dat poruncă spre a-l ucide pe Nestor, tăindu-i capul.

După această întâmplare, răzbunarea stăpânului nu s-a oprit, ci aflând că în spatele victoriei lui Nestor se află Sfântul Dimitrie, pricinuitorul morţii lui Lie, a ordonat uciderea sfântului cu suliţe, întocmai cum s-a petrecut şi cu cel pe care îl preţuise, şi anume pe Lie.

După moartea sfântului mucenic, credincioşii au îngropat trupul, chiar pe locul unde şi-a primit martiriul.

O seamă de mărturii aduc la cunoştinţă faptul că din acel loc a început să izvorască mir, mir care vindeca mulţi bolnavi şi dădea tămăduire suferinzilor. Totodată, Sfântul Dimitrie le venea în ajutor, tuturor celor ce veneau cu evlavie şi cu credinţă la mormântul său.

De aici, a şi rămas numele său de izvorâtor de mir, pe care apoi Biserica creştină i l-a consacrat.

Iconografi a a preluat faptele sale de vrednicie, moartea sa martirică, precum şi minunile săvârşite de el. În acelaşi timp o importanţă majoră a avut-o şi imnologia care s-a dezvoltat odată cu cultul său, ducând la crearea primelor icoane consacrate Sfântului Dimitrie.

Erminia de la Athos dă indiciile reprezentărilor iconografi ce în limbaj bidimensional, a sfântului, precum: portretul sau bustul, sfântul înaintea lui Maximilian, sfântul la închisoare binecuvântându-l pe Nestor, lupta dintre Nestor şi Lie, moartea mucenicească şi îngroparea Sfântului Dimitrie.

Dintre toate cele menţionate, cea cu martiriul este poate cea mai bine cunoscută. Acest lucru este vizibil nu doar că este momentul în care sfântul intră în Împărăţia cerurilor, ci mai cu seamă că din această clipă, sfântul devine mare vindecător şi mirofor (cel care a izorât din locul rănilor sale). Această temă a mirului, legată de Sfântul Dimitrie este accentuată şi în imnografi a zilei de sărbătoare.

Printre redările dintru început ale Sfântului mare mucenic de la Tesalonic, atât în icoane, cât şi în mozaicuri, îl recunoaştem pe acela înfăţişat în picioare, cu mâinile în chip de orant, purtând o mantie de culoarea albă. Cu timpul veşmântul său se va preschimba în haine militare, purtând suliţă şi mantie. Din acest motiv, sfântul ca protector şi salvator al Tesalonicului va fi înfăţişat aidoma unui oştean stând în picioare sau călărind un cal de culoarea sienă arsă.

Cu veşminte soldăţeşti, îl vedem şi în icoanele ce îl prezintă pe un cal, omorându-l pe ţarul bulgar Caloian. Acest detaliu provine din minunea săvârşită în anul 1207, în luna octombrie, în afara zidurilor Tesalonicului şi care s-ar explica prin uciderea de către sfânt a acestui ţar care ar fi asediat Tesalonicul [31]
.

În icoana de la Muzeul de Istorie de la Veliko Târnovo, Sfântul Dimitrie ne este reprezentat frontal, întors cu tot corpul către privitor. El ţine cu ardoare în mâna sa dreaptă o suliţă înaltă cu care străpunge corpul ţarului, îmbrăcat în veşminte ostăşeşti. Mantia de culoarea albăstruie flutură pe fondul strălucitor al icoanei. La picioarele calului se vizualizează oşteanul omorât, precum şi zidurile cetăţii, redate de sus, într-o amplă perspectivă. Nuanţa arămie a calului e luminată de accente puternice, de culoarea albă ce învigorează ansamblul. Expresia de maximă încordare e dată de arcuirea sprâncenelor, a verticalităţii nasului, a ochilor puternici, a luminilor bine dirijate ce sacadează ansamblul etc. Întreaga siluetă a figurii impozante a mucenicului lui Hristos demonstrează o bună cunoaştere a proporţiilor bizantine, respectiv postbizantine, prefigurate în textul Erminiei lui Dionisie de la Athos.

Privind icoana, să retrăim minunile săvârşite de Sfântul mare mucenic Dimitrie, rostind împreună: Mare apărător te-a aflat întru primejdii lumea, purtătorule de chinuri, pe tine cel ce ai biruit pe păgâni. Deci, precum mândria lui Lie ai surpat şi la luptă îndrăzneţ ai făcut pe Nestor, aşa Sfinte Dimitrie, pe Hristos Dumnezeu roagă-L să ne dăruiască nouă mare milă.

Sursa:
https://radiorenasterea.ro/sfantul-mare-mucenic-dimitrie-izvoratorul-de-mir-in-cultul-bisericii-si-in-iconografie/

---

[31] *Χρίστου Γ. Γκότση, Ο Μυστικός κόσμος των Βυζαντινών εικώνων, Εκδ. Αποσολική Διακονία, Αθήνα, 1971, p. 201.*

Cristina Șveț - Iconografia muceniciei Sfântului Dimitrie

O reprezentare bizantină a acestei scene este o icoană din Mănăstirea Lavra din Muntele Athos, datând de la sfârșitul secolului al XIV-lea, începutul secolului al XV-lea. În această scenă, martiriul Sfântului Dimitrie are loc în fața unui complex de clădiri fortificate cu două turnuri, reprezentând închisoarea unde a fost ținut sfântul. Acest gen arhitectural s-a dezvoltat în secolul al XVI-lea, fiind bazat pe modele din perioada paleologilor.

Sfântul Dimitrie este pictat șezând cu mâna dreaptă ridicată, pe o treaptă sau pe un tron cu mai multe trepte, în fața unei clădiri ce reprezinta închisoarea, primind moartea din mâinile unui grup de șase soldați care îl străpung în partea dreaptă a toracelui cu sulițele, în afară de unul, care are capul descoperit și parcă nu ar vrea să-l rănească.

Poziția Sfântului Dimitrie exprimă dorința de a primi împunsătura suliței în partea dreaptă, precum Hristos pe Cruce. Atunci, un înger coboară din înălțime, pregătindu-se să așeze deasupra capului sfântului cununa muceniciei, în timp ce Lupus se afla în spatele său, având brațele ridicate și o expresie de uimire. Această scenă constituie o sursă de întărire și consolare a creștinilor asupriți și prigoniți.

Mihai-Alex Olteanu - Icoana aghiografică a Sfântului Dimitrie (Atena)

Această icoană aghiografică a Sfântului Dimitrie, izvorâtorul de mir a fost zugrăvită pe lemn tempera, în anul 1646, de Emanuil Tzanes. Icoana are dimensiunea de 91,8 x 56 cm şi este expusă în Muzeul Bizantin din Atena.

În icoana centrală, Sfântul Dimitrie este zugrăvit călare pe un cal roşcat, care stă cu picioarele ridicate deasupra împăratului păgân Maximian. Acesta din urmă zace la pământ, străpuns de suliţa sfântului. Marele mucenic Dimitrie este înveşmântat cu o tunică roşie, peste care are îmbrăcămintea militară (armura). Peste armură observăm o mantie lungă (himation), de nuanţe verzui, înnodată la nivelul umărului stâng. În picioare, sfântul poartă sandale specifice soldaţilor romani.

Deasupra Sfântului mare mucenic Dimitrie este zugrăvit un înger, care îi aşează pe cap cununa muceniciei. În partea de sus a icoanei se observă inscripţia „O Agios Dimitrios" (Sfântul Dimitrie), iar în planul îndepărtat - stâncile unor munţi.

Scenele marginale zugrăvite în icoană sunt: în partea stângă - Judecarea Sfântului Dimitrie de către Maximian şi lupta ucenicului Nestor, iar în partea dreaptă -

Martiriul Sfântului Dimitrie (scena împungerii Sfântului cu suliţele) şi Înmormântarea Sfântului mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir.

În partea din stânga jos este pictat un bust al donatorului icoanei, iar în partea din dreapta jos se poate citi o inscripţie în care se menţionează numele lui (Loudovik Phoskardiou), precum şi numele pictorului şi anul în care a fost zugrăvită.

Icoana a fost pictată în perioada în care Emanuil Tzanes se afla în Rethymno sau în Kerkyra (Corfu), înainte de stabilirea sa la Veneţia. Acest lucru face ca, în icoană, să fie evidente influenţele artei italiene.

Mihai-Alex Olteanu - Sfântul mare mucenic Dimitrie în iconografie

Sfântul mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir este zugrăvit conform Erminiei picturii Bizantine a lui Dionisie din Furna, sub chipul unui tânăr înalt la trup şi cu „începere de mustăţi”. De obicei, sfântul este redat fie bust, fie stând în picioare.

Marele mucenic Dimitrie este înveşmântat cu o tunică roşie, numită skara-mangion, prevăzută cu mâneci lungi, strânse cu mânecuţe. Aceasta este împo-dobită la gât, poale şi mânecuţe cu un tiv de aur şi pietre preţioase. Peste tunică, sfântul are îmbrăcămintea militară: o armură frumos ornamentată, iar deasupra armurii o mantie lungă (himation), de nuanţe verzui, înnodată la nivelul umărului stâng. Sfântul este îmbrăcat în pantaloni de nuanţe roşu-violet şi poartă sandale specifice soldaţilor romani.

Sfântul Dimitrie este pictat având accesorii specific militare: sabia, pe care o ţine cu mâna stângă, suliţa - în mâna dreaptă, un scut fixat în spate, circular sau rectangular şi, mai rar, un arc şi tolbă cu săgeţi.

Dionisie din Furna se oprește și asupra anumitor momente importante din viața sfântului, povățuindu-l pe iconar în realizarea acestora. Astfel, putem întâlni icoane ale sfântului care-l înfățișează binecuvântându-l pe Nestor, judecat de împăratul Maximian, întemnițat, martirizat sau înmormântat.

O altă icoană a sfântului este aceea în care se află călare pe un cal roșcat, străpungând cu sulița pe împăratul păgân Maximian sau după alte surse, pe Ioniță Caloian - asemenea Sfântului Gheorghe, cu balaurul. Biruința Sfântului Dimitrie simbolizează biruința împotriva păcatului, iar crucea din vârful suliței reprezintă puterea lui Dumnezeu.

Mihai-Alex Olteanu - Ce simbolizează tunica roșie a Sfântului Dimitrie, izvorâtorul de mir?

Sfântul Dimitrie, izvorâtorul de mir este zugrăvit înveşmântat într-o tunică roșie ce ajunge până la genunchi, numită skara-mangion, prevăzută cu mâneci lungi, strânse cu mânecuţe. Aceasta este împodobită la gât, poale și mânecuțe cu un tiv de aur și pietre prețioase.

Culoarea roșie a tunicii reprezintă culoarea sângelui, a jertfei lui Hristos și simbolizează moartea martirică.

Peste tunică, în partea superioară, Sfântul Dimitrie poartă o armură frumos ornamentată, peste care este așezată o mantie lungă de nuanţe verzui, numită himation, înnodată la nivelul umărului stâng.

Protopresbiter Gheorghios Theodoris - Biserica „Sfântul Dimitrie” din Tesalonic - scene din viaţa sfântului ocrotitor

Biserica „Sfântul Dimitrie” din Tesalonic este renumită pentru cele șase panouri de mozaic, executate între secolele VI-IX d. Hr., ca mulţumire adusă Sfântului ocrotitor al Tesalonicului de către credincioşi.

Foto 1: Copiii afierosiți Sfântului Dimitrie

Foto 2: Sfântul Dimitrie împreună cu ctitorii

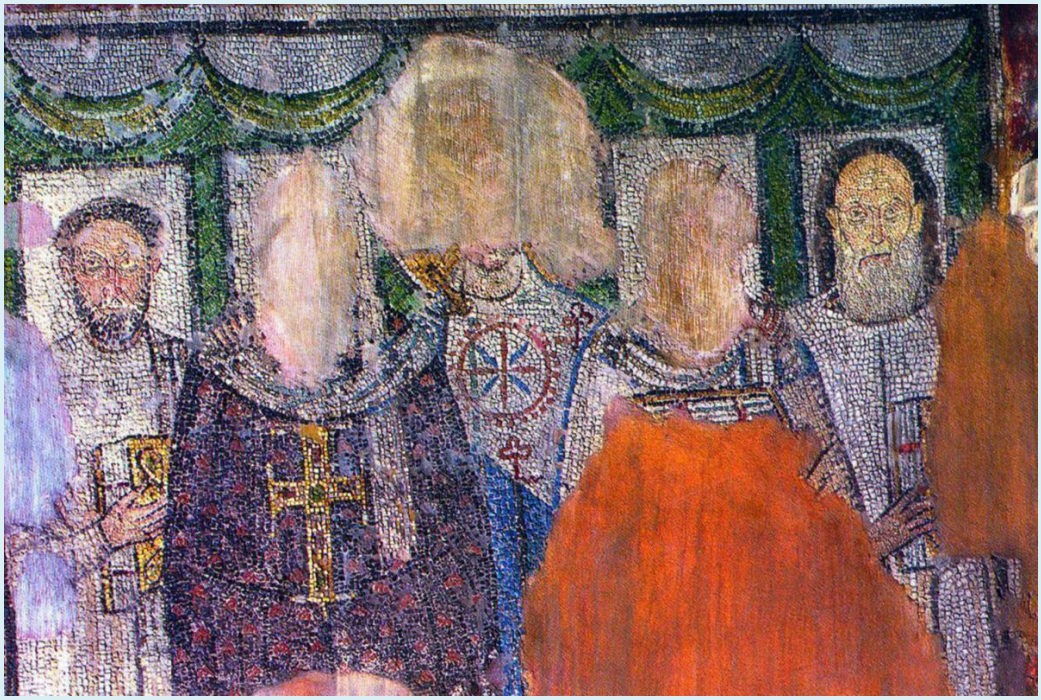

Foto 3: Sfântul Dimitrie alături de patru clerici

Foto 4: Sfântul Dimitrie rugându-se

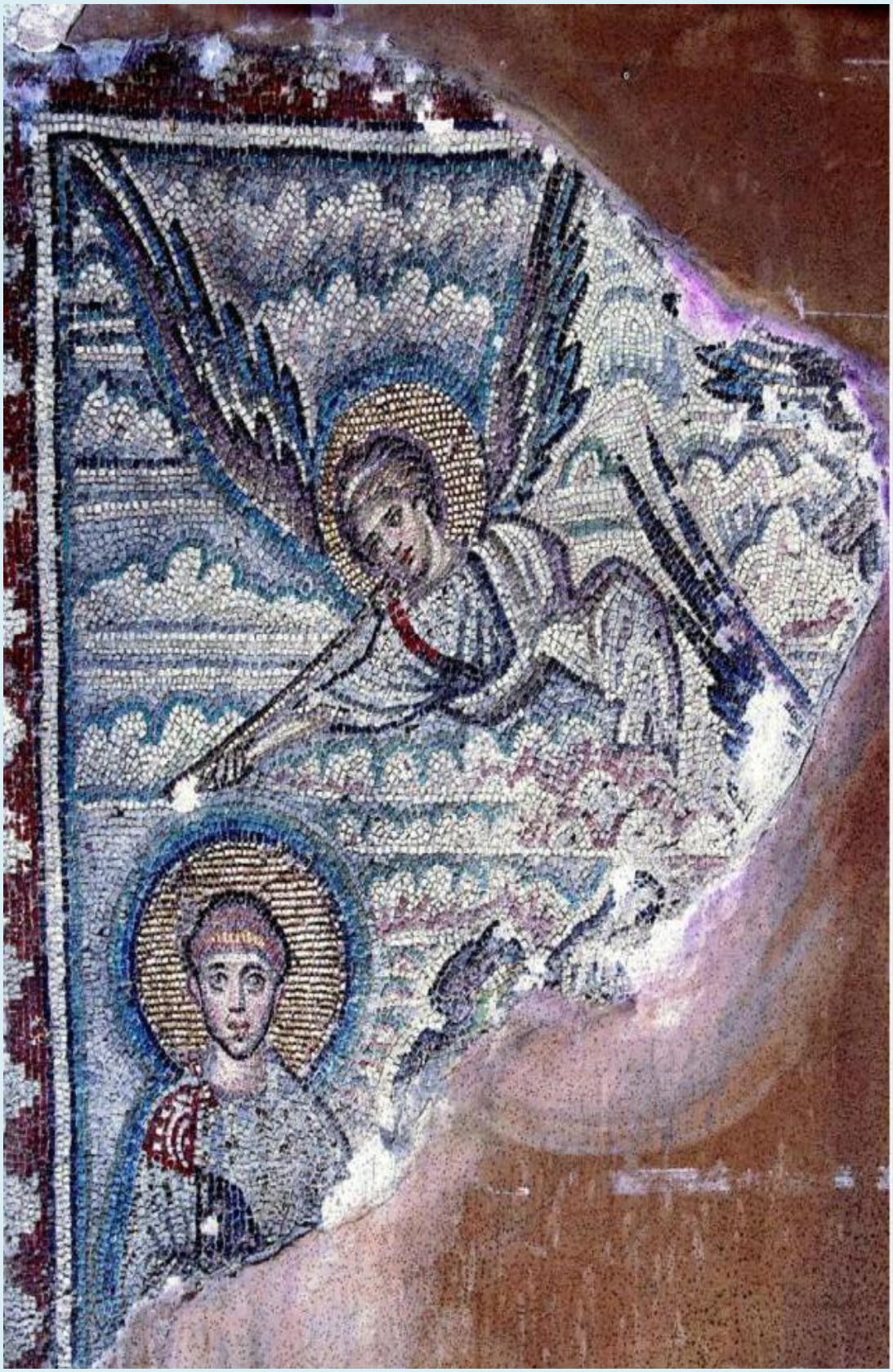

Foto 5: Sfântul Dimitrie şi îngerul

Foto 6: Sfântul Dimitrie împreună cu un diacon

În spate, pe îngusta latură apuseană a navei sudice, este înfăţişat Sfântul Dumitru în faţa chivoriului, cu mâinile ridicate în stare de rugăciune. În dreapta, o femeie aduce mucenicului un copil pe care îl ţine de umeri, iar copilul îşi întinde mâinile spre sfânt. Este un mozaic minunat din sec. al VI-lea. (Foto 1)

Pe coloana cu baza pătrată din partea sudică a Bisericii „Sfântul Dimitrie” din Tesalonic, adică în dreapta Sfântului Altar, se află mozaicul care îi înfăţişează pe ctitori, unul dintre ei fiind cleric, iar celălalt un conducător politic. Dedesubt apare inscripţia: „Priveşti ctitorii prea slăvitului locaş de-o parte şi de alta a mucenicului Dumitru, cel care alungă mulţimea feroce a stolurilor barbare şi izbăveşte cetatea”. Ctitorii sunt Leon şi arhiepiscopul Tesalonicului Ioan, în timpul cărora a fost restaurată biserica, în urma distrugerilor cauzate de incendiul din sec. al VII-lea. (Foto 2)

Alături de mormântul din marmură al lui Luca Spandunis din Biserica „Sfântul Dimitrie” din Tesalonic, se află un mozaic reprezentându-l pe Sfântul Dumitru în mijlocul a patru clerici care ţin în mână evanghelii. Faţa sfântului şi a clericilor care sunt imediat lângă el, precum şi partea de jos a întregului mozaic au fost deteriorate. Mozaicul este datat între sec. V-VII. (Foto 3)
Mai apoi, în partea din spate a coloanei cu baza pătrată din stânga Sfântului Altar există un mozaic care îl înfăţişează pe Sfântul Dumitru în poziţie de rugăciune. Partea de jos a feţei şi cea de sus a trupului au fost deteriorate. Jos se află inscripţia: „Ca să se facă rugăciune pentru cel căruia Dumnezeu îi cunoaşte numele”. (Foto 4)

De asemenea, în spatele zidului în care se află mormântul lui Luca Spandunis există un mozaic ce înfăţişează un înger al Domnului încadrat într-un cer multi-color, trâmbiţând şi privind spre Sfântul Dumitru, care stă în picioare şi poartă o hlamidă de consul. Lângă Sfântul Dimitrie se distinge un peisaj muntos şi mai sus, spre dreapta, se văd aripile altor îngeri. (Foto 5)

În fine, un alt mozaic îl înfăţişează pe Sfântul Dumitru cu mâna dreaptă pe umărul unui cleric, probabil diaconul bisericii, şi cu mâna stângă în poziţie de rugăciune. Inscripţia din partea inferioară a mozaicului menţionează în mod caracteristic: „Prea fericite mucenice al lui Hristos, cel ce iubeşti cetatea ta, poartă de grijă atât cetăţenilor ei, cât şi străinilor”. Această scenă se află pe coloana cu bază pătrată din dreapta Sfântului Altar. (Foto 6)

(Protopresbiter Gheorghios Theodoris, Sfântul Dumitru, ocrotitorul Tesalonicului. Ghid pentru închinători, Tesalonic, p. 42)

https://doxologia.ro/liturgica/iconografie/biserica-Sf%C3%A2ntul-Dimitrie-din-Tesalonic-Scene-din-via%C5%A3a-sf%C3%A2ntului-ocrotitor

Biserica Sfântul mare mucenic Dimitrie - Tesalonic

Biserica Sfântul mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir (Hagios Demetrios) din Salonic, Grecia

Biserica Sfântul mare mucenic Dimitrie, sfânt cunoscut şi sub denumirea de "izvorâtorul de mir", este o biserică ortodoxă din Tesalonic, Grecia. Biserica închinată sfântului ocrotitor al oraşului, datează încă din perioada în care Tesalonicul era cel de-al doilea mare oraş din Imperiul Bizantin.

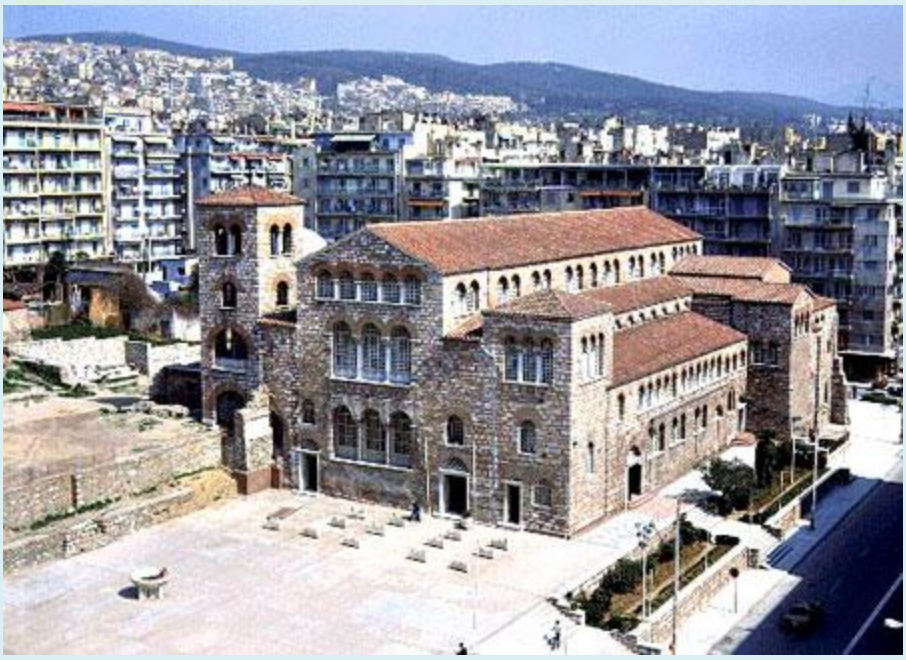

Oraşul Tesalonic, cel de-al doilea oraş ca mărime din Grecia şi principalul oraş din regiunea veche a Macedoniei, a fost capitala unuia dintre cele patru districte romane ale Macedoniei. Numele locului vine de la soţia lui Cassander şi sora lui Alexandru cel mare, cel din urmă fiind şi cel care a fondat oraşul. Copilă Tesalonica a primit acest nume dintr-un motiv interesant: vestea naşterii fetiţei l-a găsit pe tatăl ei imediat după cucerirea Tesaliei ("nike", care înseamnă "cucerire" + "tesalia").

Comunitatea creştină din Tesalonic a fost înfiinţată de către Sfântul apostol Pavel, în timpul celei de-a doua călătorie misionară, când acesta a predicat în sinagoga evreilor din acest oraş.

Viaţa de zi cu zi a membrilor acestei comunităţi, aşa cum este prezentată de Sfântul apostol Pavel în cele două epistole către Tesaloniceni, poate fi considerată un adevărat model, deoarece viaţa şi slujirea celor din Tesalonic a determinat pe Sfântul apostol Pavel să aducă todeauna mulţumiri lui Dumnezeu pentru ei. ***"Mulţumim todeauna lui Dumnezeu pentru voi toţi, pe care vă pomenim necurmat în rugăciunile noastre." (I Tesaloniceni 1, 2)***

Biserica Sfântului Dimitrie este unul dintre principalele puncte de atracţie ale oraşului Tesalonic, mulţime de pelerini venind aici să se închină moaştelor sale izvorâtoare de mir. Biserica face parte din sit-ul paleocreştin şi al monumentelor bizantine din Tesalonic, fiind trecută în lista Patrimoniului Mondial UNESCO încă din anul 1988.

Biserica Sfântul mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir - scurt istoric

Prima biserică zidită pe acest loc a fost construită la începutul secolului al IV-lea, la scurt timp după anul 313, aceasta înlocuind o baie romană existentă în acea zonă. Un secol mai târziu, un prefect numit Leontios - Leontie, avea să înlocuiască mica bisericuţă cu una mult mai mare, rezultatul fiind o basilică cu trei abside.

Biserica lui Leontie avea să cadă pradă mai multor incendii până în anul 629, când un nou proiect avea să ia naştere. Între anii 629 şi 634, biserica cu trei abside avea să fie reconstruită, rezultatul fiind o basilică cu cinci abside, probabil chiar mai mare decât catedrala oraşului. Această biserică, aproape identică cu cea pe care o vedem astăzi, avea să devină rapid cel mai important locaş de cult din oraş.

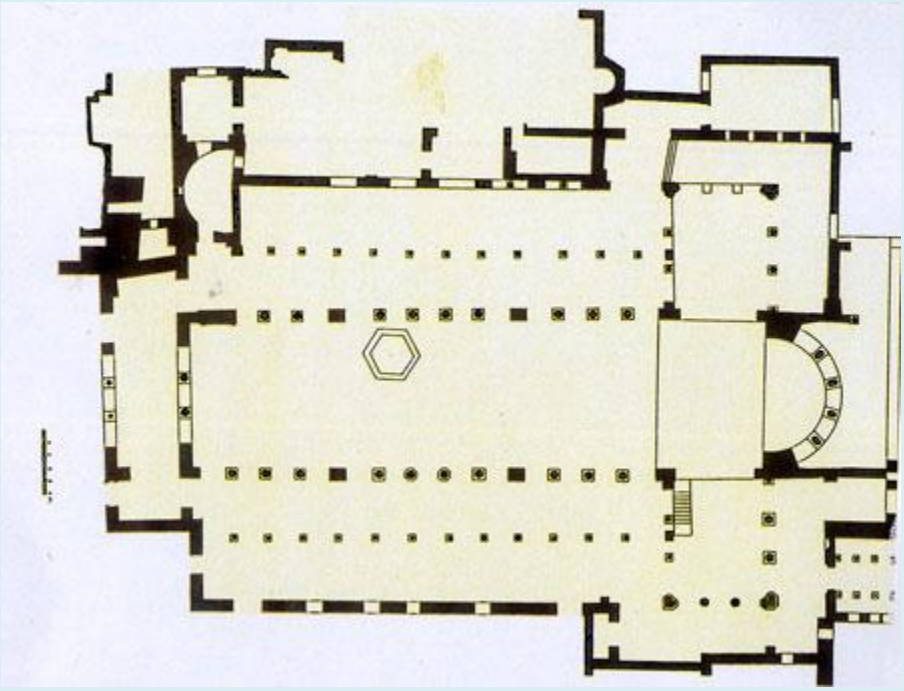

Biserica lui Dimitrie din Tesalonic prezintă o particularitate interesantă, şi anume modul şi locul în care sunt păstrate sfintele moaşte. Într-o laterală a navei, pe partea stângă, o structură interesantă păstrează sfintele moaşte: numită "ciborium", structura hexagonală este acoperită cu un acoperiş de argint, are o uşă şi un pat de piatră pe care este aşezată sfânta raclă. Structura este un fel de "biserică în miniatură". Iniţial, trupul sfântului nu era găsit, deci locul a fost construit mai mult în chip simbolic.

Basilica Sfântului mare mucenic Dimitrie este renumită şi în lumea artei bizantine, în aceasta păstrându-se şase panouri cu mozaic, păstrate de undeva din perioada

dintre ultima reconstruire a bisericii şi inaugurarea politicii iconoclaste, în anul 730.

Aceste mozaicuri murale, înfăţişându-l pe Sfântul Dimitrie, alături de cei responsabili cu restaurarea bisericii - ctitorii, reprezintă un exemplu rar de acest fel din perioada de tristă amintire ce a urmat morţii împăratului bizantin Iustinian.

Una dintre inscripţiile găsite sub aceste mozaicuri dă slavă lui Dumnezeu pentru izbăvirea oraşului Tesalonic din calea unui atac al slavilor păgâni, din anul 612.

Restul de mozaicuri ce împodobeau interiorul bisericii au dispărut, fie în vremea celor patru secole în care clădirea a funcţionat ca moschee (1493-1912), fie în urma marelui incendiu din anul 1917, care, alături de acoperişul şi partea superioară a pereţilor, a distrus şi o mare parte din oraş.

Există o serie de fotografii alb-negru ce indică valoarea nepreţuitului monument bizantin ce a pierit în urma marelui incendiu.

Pentru a restaura şi a repara daunele cauzate de marele incendiu din anul 1917 a fost nevoie de mai bine de câteva decenii. Excavaţiile, efectuate între anii 1930-1940, au scos la lumină mai multe broderii în piatră şi obiecte vechi, expuse astăzi în muzeul din criptă subterană a bisericii.

Biserica Sfântul mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir (Hagios Demetrios) din Salonic, Grecia, racla cu moaştele Sfântului Dimitrie

Restaurarea completă a bisericii s-a încheiat abia în anul 1949. În colţul sud-estic al bisericii se află Capela Sfântului Eftimie - Euthymios. Biserica cu cinci abside şi un pronaos păstrează o criptă subterană, unde, conform tradiţiei, a avut loc martiriul marelui mucenic.

Excavaţiile au scos la lumină şi ruinele băii romane, unde se crede că Sfântul mare mucenic Dimitrie a fost ţinut prizonier şi, mai apoi, executat de către soldaţi. Tot aici a mai fost găsită şi o fântână antică; se crede că aceasta este fântâna în care soldaţii au aruncat trupul martirului Dimitrie.

Cripta Sfântului Dimitrie este considerată drept sit arheologic încă din anul 1918, când a fost descoperită. Între anii 1985-1988, o serie de excavaţii au avut loc în partea nordică a acesteia, restaurându-se astfel încă o latură a criptei.

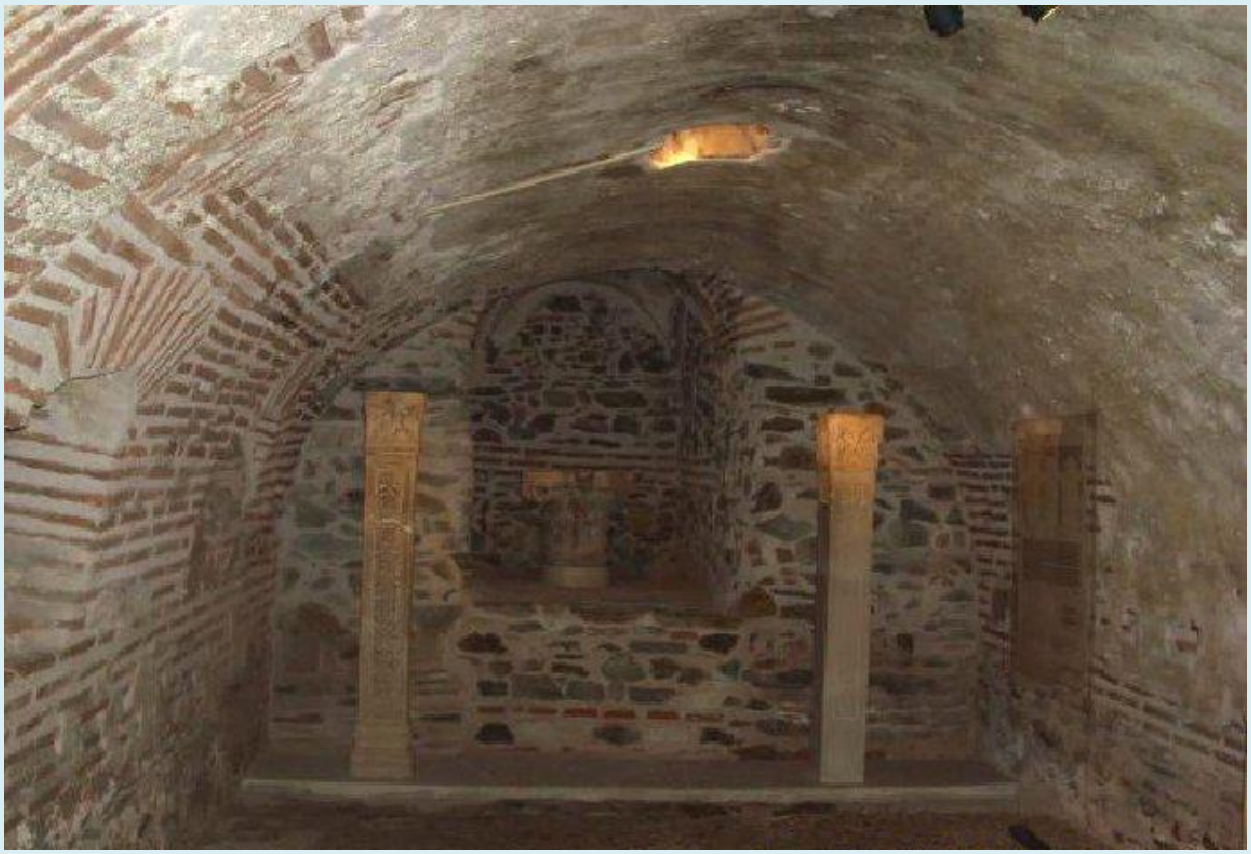

Biserica Sfântul mare mucenic Dimitrie (Tesalonic, Grecia) - Catacombele

Locul martiriului Sfântului Dimitrie; fântâna antică în care soldaţii romani au aruncat trupul Sfântului Dimitrie

Sfântul mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir este prăznuit la 26 octombrie.

Icoană din secolul al XV-lea a Sfântului mare mucenic Dumitru, izvorâtorul de mir

Raluca Brodner - Acasă la Sfântul mare mucenic Dimitrie

Nu puteam să încep pelerinajul la frumoasele biserici ale Tesalonicului fără să-mi aduc prinosul de mulţumiri la Sfântul ocrotitor al oraşului. ***Moaştele Sfântului mare mucenic Dimitrie, cunoscut şi ca "izvorâtorul de mir", sunt adăpostite de biserica grecească ce îi poartă numele.*** Ridicată pe o platformă de beton, ca pe un soclu, impozanta catedrală domină centrul vechi al oraşului.

Vechi mozaic din Biserica Sfântului izvorâtor de mir

Am ajuns în Tesalonic, într-o dimineaţă de august, când oraşul era încă somnoros, cu toate storurile trase la ferestre, ca pleoapele peste irişii unei pisici mari şi leneşe, tolănită la soare. Cu cât se apropia miezul zilei, cu atât felina urbană torcea mai puternic, prin motoarele turate ale automobilelor şi ale scuterelor (un mijloc de locomoţie foarte apreciat de greci). În ciuda zgomotului de fundal, atmosfera acestui

al doilea oraş ca mărime din Grecia respira o tihnă aparte. Lipsa oricărei griji şi bucuria începutului unei zile noi se citeau pe feţele localnicilor ieşiţi la promenadă sau la cumpărături ori ale mesenilor care îşi sorbeau tacticos cafelele şi ceaiurile la terase.

Moaşte izvorâtoare de mir

Altarul bisericii ridicate în cinstea Sfântului ocrotitor al Tesalonicului

Interiorul Bisericii "Sfântul mare mucenic Dimitrie" se dezvăluie, treptat, într-o lumină caldă, liniştitoare, cernută prin vitralii imense.

Într-o laterală a navei, pe partea stângă, în apropierea altarului, este amplasată o biserică în miniatură, cu acoperiş de argint, unde este aşezată racla cu sfintele moaşte.

Este cea mai animată parte a bisericii, locul în care oamenii îngenunchează şi se roagă sfântului.

Cu speranţă şi credinţă, credincioşii sărută moaştele mucenicului martir şi îi încredinţează tainele sufletului, ca unui prieten drag.

Moaştele Sfântului mare mucenic Dimitrie

Pierduţi prin catedrala imensă, sute de paşi se intersectează în faţa icoanelor, la pangar sau în dreptul lumânărilor din ceară curată. Impresionează şi te cucereşte iremediabil atmosfera pioasă, cuminţenia oamenilor, dar şi arhitectura renumită în lumea artei bizantine. Dincolo de coloanele interioare din marmură verde, roşie şi albă pe care se sprijină construcţia, şase panouri de mozaic incită ochiul flămând de frumos.

Aceste mozaicuri bizantine, executate între secolele VI-IX d.Hr., ca mulţumire adusă ocrotitorului Tesalonicului de către credincioşi, îl înfăţişează pe Sfântul Dimitrie alături de ctitori. Mozaicurile sunt cu atât mai preţioase, cu cât au supravieţuit perioadei iconoclaste, începută în anul 730, la un secol după moartea împăratului Justinian. Din păcate, astăzi nu mai pot fi văzute şi restul mozaicurilor care ornau interiorul bisericii, deoarece au dispărut fie în perioada cât clădirea a

funcţionat ca moschee (1493-1912), fie ca urmare a devastatorului incendiu din 1917, care a distrus şi o mare parte din oraş. Catedrala a fost restaurată de abia în anul 1948. ***La fel de venerate de credincioşi, moaştele Sfântului Eftimie sunt aşezate tot în biserică, într-o capelă din colţul sud-estic al acesteia.***

Un monument paleocreştin şi bizantin, marca UNESCO

Surse documentare atestă faptul că prima biserică închinată Sfântului Dimitrie a fost zidită la începutul secolului al IV-lea, pe locul unei băi publice romane, ale cărei ruine au fost scoase la suprafaţă odată cu lucrările de restaurare a bisericii şi unde se presupune că a avut loc martiriul sfântului. ***Arheologii au mai scos la lumină, în acelaşi loc, o fântână antică, despre care se crede că în ea a fost aruncat trupul chinuit al sfântului de către soldaţii romani. De asemenea, în urma săpăturilor efectuate între anii 1930-1940, s-au descoperit o serie de obiecte vechi, care pot fi admirate în muzeul subteran al bisericii. Tot în cripta subterană există un loc în care veghează neîncetat o candelă şi unde, conform tradiţiei, a avut loc martiriul marelui mucenic.***

Biserica de astăzi este aproape identică cu bazilica cu cinci abside, reconstruită între anii 629 şi 634, pe trupul unui alt lăcaş de cult, zidit de prefectul Leontie un secol mai târziu după ridicarea celei dintâi. Astăzi, biserica emblemă a Tesalonicului este vizitată de pelerini din toată lumea, iar bucuria acestora este preţul răscumpărat pentru anii grei şi înneguraţi prin care i-a fost dat să treacă.

Veritabil monument al Ortodoxiei, bazilica face parte din situl Monumentelor Paleocreştine şi Bizantine din Tesalonic şi se află pe lista monumentelor care fac parte din Patrimoniul mondial UNESCO, din 1988.

"Mulţumim totdeauna lui Dumnezeu pentru voi toţi…"

În ziua de prăznuire a Sfântului mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir, pe 26 octombrie, în Tesalonic se organizează pelerinaje şi procesiuni la moaştele sfântului martir creştin, cunoscut ca sfânt militar, care a trăit în veacul al III-lea, în vremea împăraţilor Maximian şi Diocleţian.

Sărbătoarea este un prilej de bucurie şi împlinire duhovnicească pentru întreaga comunitate creştină din Tesalonic, înfiinţată de Sfântul apostol Pavel, în timpul celei de-a doua călătorii misionare. Datorită modului exemplar în care îşi duceau viaţa de zi cu zi, pentru locuitorii acestui oraş, în cele două epistole către Tesaloniceni, Sfântul Pavel se roagă lui Dumnezeu pentru ei: ***"Mulţumim totdeauna***

lui Dumnezeu pentru voi toţi, pe care vă pomenim necurmat în rugăciunile noastre" (I Tesaloniceni 1, 2).

Pr. Silviu Cluci- Biserica Sfântul mare mucenic Dimitrie - Tesalonic, Grecia

Racla cu moaștele Sfântului Dimitrie (Foto: Bogdan Zamfirescu)

Racla cu moaștele Sfintei Anisia (Foto: Bogdan Zamfirescu)

Biserica „Sfântul mare mucenic Dimitrie” din Tesalonic datează de la începutul secolului al IV-lea și face parte din situl Monumentelor Paleocreștine și Bizantine din Salonic, iar din anul 1988 se află pe lista monumentelor din Patrimoniul mondial UNESCO.

Prima biserică a fost zidită pe acest loc la începutul secolului al IV-lea, la scurt timp după anul 313, aceasta înlocuind o baie romană existentă în acea zonă. Un secol mai târziu, guvernatorul Leontie a construit pe același loc o basilică cu trei nave, care a suferit de pe urma unui incendiu în prima jumătate a secolului al VII-lea.

Între anii 629 și 634, biserica cu trei abside avea să fie reconstruită, rezultatul fiind o basilică cu cinci abside, probabil chiar mai mare decât catedrala orașului. Aceasta biserică, aproape identică cu cea pe care o vedem astăzi, avea să devină rapid cel mai important locaș de cult din oraș.

Impunătoarea catedrală a fost transformată în 1493 de către otomani în moschee. Abia în anul 1912 a fost redată din nou cultului creștin. Peste doar câțiva ani, în

1917, din cauza unui alt incendiu, biserica a fost restaurată și sfințită în anul 1949. Datorită acestor lucrări, s-au descoperit locul în care a fost martirizat Sfântul Dimitrie și ruinele băii romane, aflate sub altarul catedralei.

Pentru a restaura și a repara daunele cauzate de marele incendiu din anul 1917, a fost nevoie de mai bine de câteva decenii. Excavațiile, efectuate între anii 1930-1949, au scos la lumină mai multe broderii în piatră și obiecte vechi, expuse astăzi în muzeul din criptă subterană a bisericii.

Cripta Sfântului Dimitrie este considerată sit arheologic încă din anul 1918, când a fost descoperită. Între anii 1985-1988, o serie de excavații au avut loc în partea nordică a acesteia, restaurându-se astfel încă o latură a criptei.

Racla cu moaștele Sfântului Dimitrie este așezată în partea stângă a naosului, într-un mic paraclis din marmură împodobit cu fresce din viața sfântului. Structura este un fel de „biserică în miniatură”. Inițial, trupul sfântului nu era găsit, deci locul a fost construit mai mult în chip simbolic.

Catedrala mai adăpostește și moaștele Sfintei mucenițe Anisia din Tesalonic, care a pătimit în anul 298, în timpul persecuției împăratului Dioclețian. Ele sunt așezate într-un baldachin, în partea stângă a Sfântului Altar. Pe lângă acești doi sfinți, un cult deosebit există și pentru Sfântul Grigorie Kallidis, fost mitropolit de Heraclia, Redestos, Ioannina și Tesalonic, adormit în Domnul la 23 iulie 1925, ale cărui moaște se află în pronaos, în partea stângă.

Basilica Sfântului mare mucenic Dimitrie este renumită și pentru cele șase panouri cu mozaic, păstrate din perioada dintre ultima reconstruire a bisericii și inaugurarea politicii iconoclaste, în anul 730.

În colțul sud-estic al bisericii se află Paraclisul Sfântului Eftimie.

Cu toate că Biserica „Sfântul mucenic Dimitrie” din Tesalonic a fost distrusă de incendii și de musulmanii care au transformat-o în moschee, astăzi este zveltă și dârză, mărturie a biruinței creștinismului în fața persecutorilor.

Date de contact:
Adresă: Agiou Dimitriou, Thessaloniki 546 33, Greece
Telefon: +30 231 027 0008
E-mail: agdimitriosthes@gmail.com

Site: www.agdimitriosthes.gr

Program de vizitare: zilnic între orele 6:00-22:00

(Foto) Acasă la Sfântul mare mucenic Dimitrie - Biserica Sfântului mucenic Dimitrie din Tesalonic, Grecia
https://doxologia.ro/foto-acasa-la-sfantul-mare-mucenic-dimitrie-biserica-sfantului-mucenic-dimitrie-din-tesalonic-grecia

(Foto) Acasă la Sfântul mare mucenic Dimitrie - Biserica Sfântului mucenic Dimitrie din Tesalonic, Grecia

foto: Magda Buftea, Bogdan Zamfirescu

© doxologia.ro

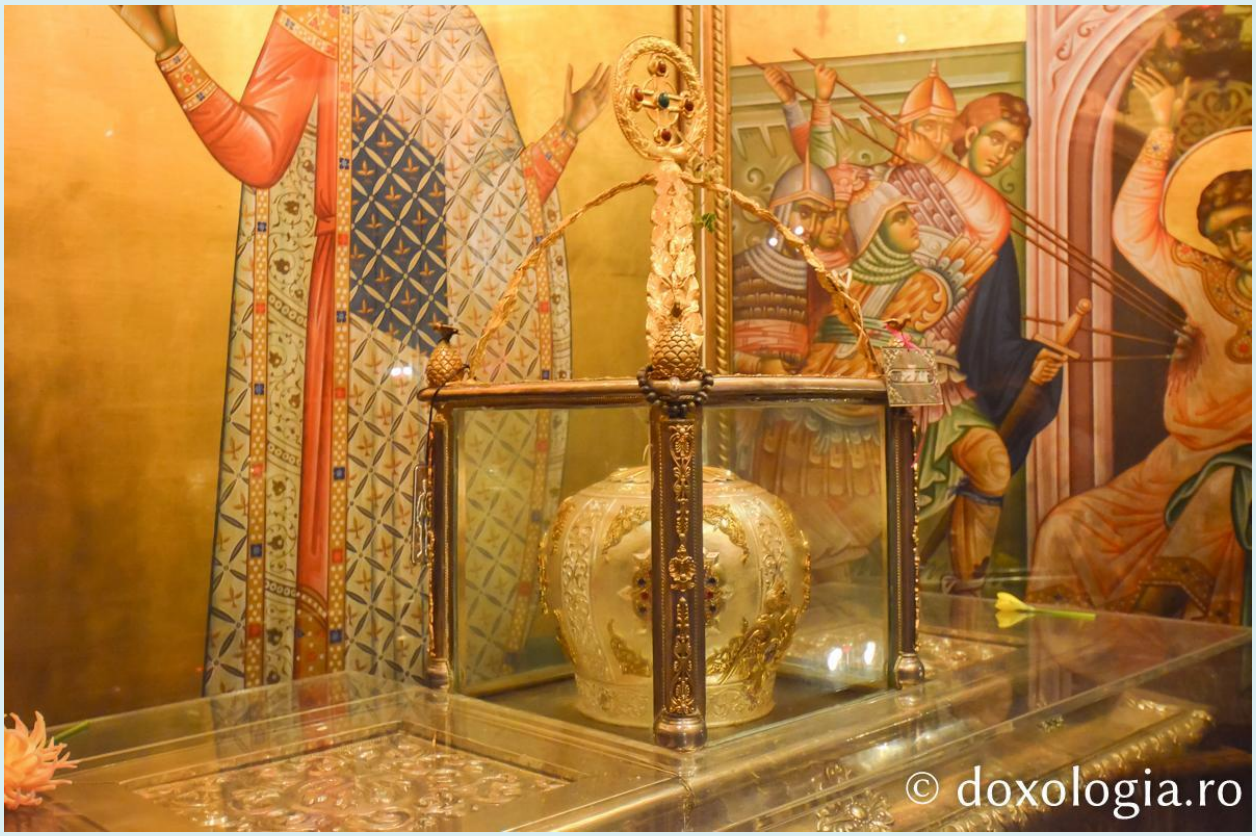
© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

ΝΈϹ
ΤΩΡ
ΔΕΗϹΙϹ
ΟΙΚ. Μ. Ϲ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
© doxologia.ro

ΛΟΥΠ-
ΠΟΣ
© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

ΔΕΗΣΙΣ
ΟΙΚ.Χ.Η.ΡΙΖΟΥ
© doxologia.ro

ΧΣ
ΕΓΩ ΕΙΜΙ Ο ΑΡΤΟΣ ΤΗΣ
ΖΩΗΣ Ο ΕΚΤΩ ΕΚ ΤΟΥ ΟΥΡΑΝΟΥ ΚΑΤΑΒΑΣ
©doxologia.ro

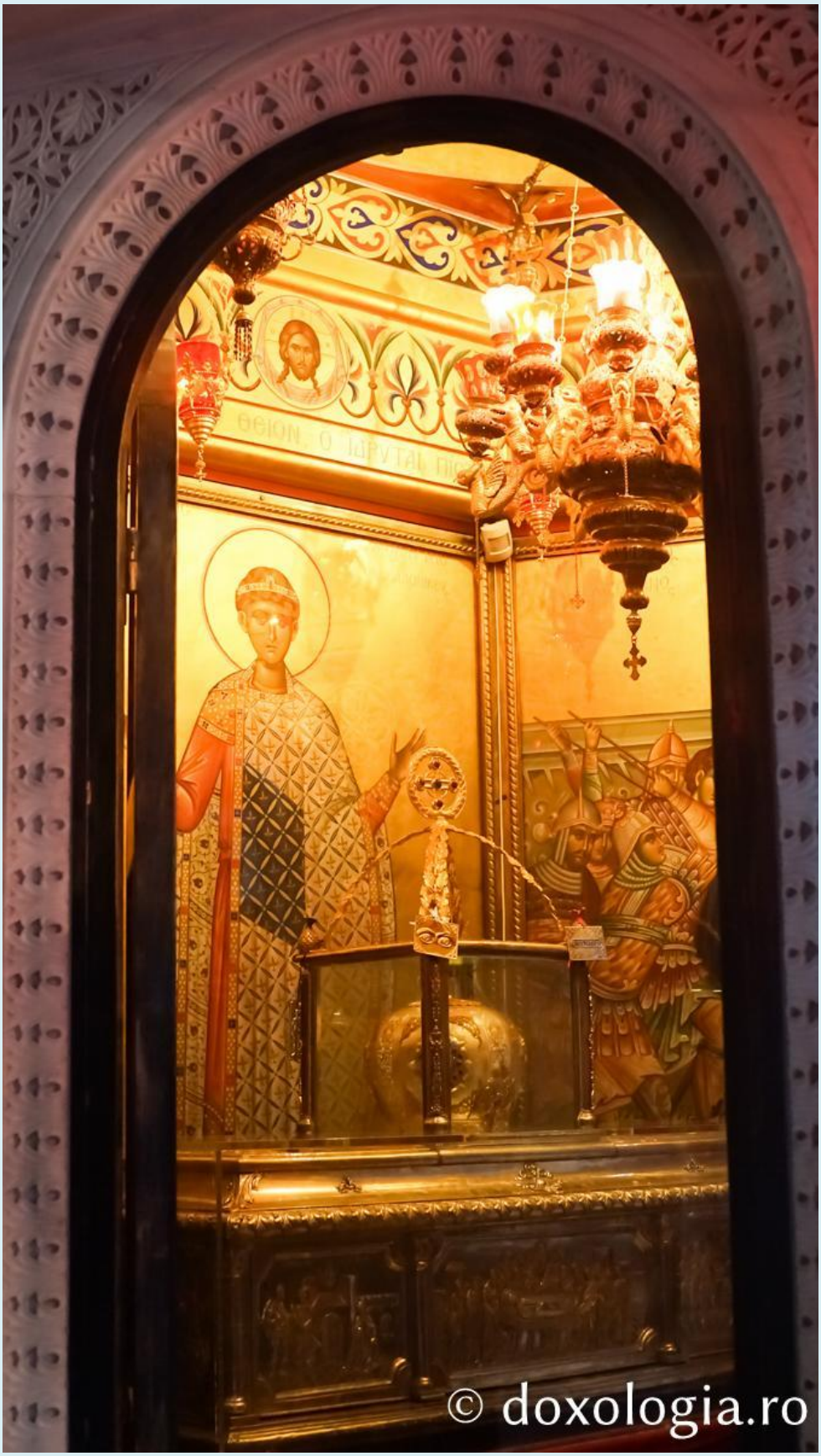
© doxologia.ro

© doxologia.ro

Η ΧΩΡΑ
© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

ΝΕΣΤΩΡ
Ο ΑΓΙΟΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
ΔΑ ΛΟΥΠΟ
© doxologia.ro

Ο Α ΝΕΣΤΩΡ
Ο ΑΓΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
Ο Α ΛΟΥΠΟΣ
© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

ΑΓΙΟΣ
© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

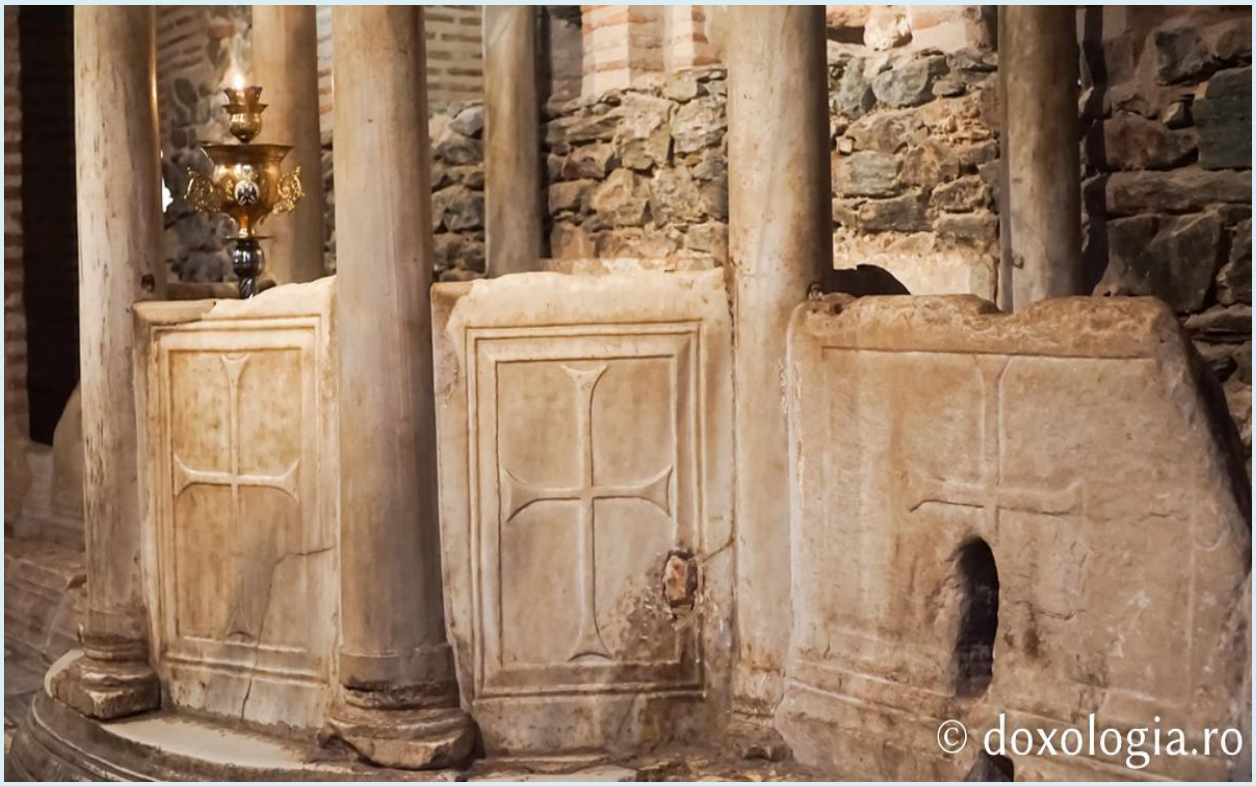
© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

ΠΡ
θV
© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

Protopresbiter Gheorghios Theodoris - Temniţa Sfântului Dimitrie, izvorâtorul de mir

Intrarea în temniţă (criptă) din interiorul Bisericii Sfântului Dimitrie din Tesalonic, se află alături de coloană cu baza pătrată din dreapta Sfântului Altar şi conduce în acel loc unde, conform tradiţiei, Sfântul Dumitru a fost întemniţat, martirizat şi îngropat. Este vorba de partea estică a marii băi romane ce se afla lângă piaţă şi lângă stadion, pentru a fi spre folosinţa atleţilor.

Astăzi, dedesubtul Sfântului Altar se găseşte partea centrală a criptei, care a fost şi este până în zilele noastre locaş de cult, având ca principal punct de referinţă capela (în fiecare vineri seara între orele 20.30-22.30, de-a lungul întregului an, se săvârşeşte Sfânta Liturghie - Agripnie), din partea stângă cum coborâm şi care reprezintă exact locul unde a fost martirizat Sfântul Dumitru.

Chivoriul de marmură aflat în centrul criptei este pe locul de unde curgeau aghiazma şi mirul, prin conducte care porneau de la fântână şi de la chivoriul Sfântului. Conductele se vărsau în bazinul de marmură, a cărui bază se vede în faţa chivoriului din criptă.

În criptă sunt expuse diferite vase de lut, sticlă şi metal, în care credincioşii adunau aghiazma şi mirul. În puncte caracteristice ale criptei există fragmente de frescă, inscripţii şi sculpturi ce provin în principal din biserica primară din sec. al V-lea. Ele reprezintă pe de o parte veritabile mărturii legate de istoria bisericii "Sfântul

Dumitru", iar pe de altă parte evidenţiază importanţa cinstirii de care s-a bucurat dintotdeauna izvorâtorul de mir şi Sfântul ocrotitor al Tesalonicului şi al întregii lumi.

Mai multe imagini puteţi vedea aici:

(Foto) Locul martiriului Sfântului mare mucenic Dimitrie - Catacombele Bisericii Sfântul Dimitrie, Tesalonic, Grecia:
https://doxologia.ro/imagine/locul-martiriului-sfantului-mare-mucenic-dimitrie-catacombele-bisericii-sfantul-dimitrie

(Foto) Acasă la Sfântul mare mucenic Dimitrie - Biserica Sfântului mucenic Dimitrie din Tesalonic, Grecia
https://doxologia.ro/foto-acasa-la-sfantul-mare-mucenic-dimitrie-biserica-sfantului-mucenic-dimitrie-din-tesalonic-grecia

© doxologia.ro

© doxologia.ro

Foto: Magda Buftea

(Protopresbiter Gheorghios Theodoris, Sfântul Dumitru, ocrotitorul Tesalonicului. Ghid pentru închinători, Tesalonic, p. 50)

(Foto) Locul martiriului Sfântului mare mucenic Dimitrie - Catacombele Bisericii Sfântul Dimitrie, Tesalonic, Grecia

foto: Magda Buftea

Excavațiile, efectuate între anii 1930-1940, au scos la lumină mai multe broderii în piatră și obiecte vechi, expuse astăzi în muzeul din cripta subterană a bisericii. Excavațiile au scos la lumină și ruinele băii romane, unde se crede că Sfântul Mare Mucenic Dimitrie a fost ținut prizonier și, mai apoi, executat de către soldați. Tot aici a mai fost găsită și o fântână antică; se crede că aceasta este fântâna în care soldații au aruncat trupul martirului Dimitrie. Cripta Sfântului Dimitrie este considerată drept sit arheologic încă din anul 1918, când a fost descoperită. Între anii 1985-1988, o serie de excavații au avut loc în partea nordică a acesteia, restaurându-se astfel încă o latură a criptei.

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

©doxologia.ro

©doxologia.ro

©doxologia.ro

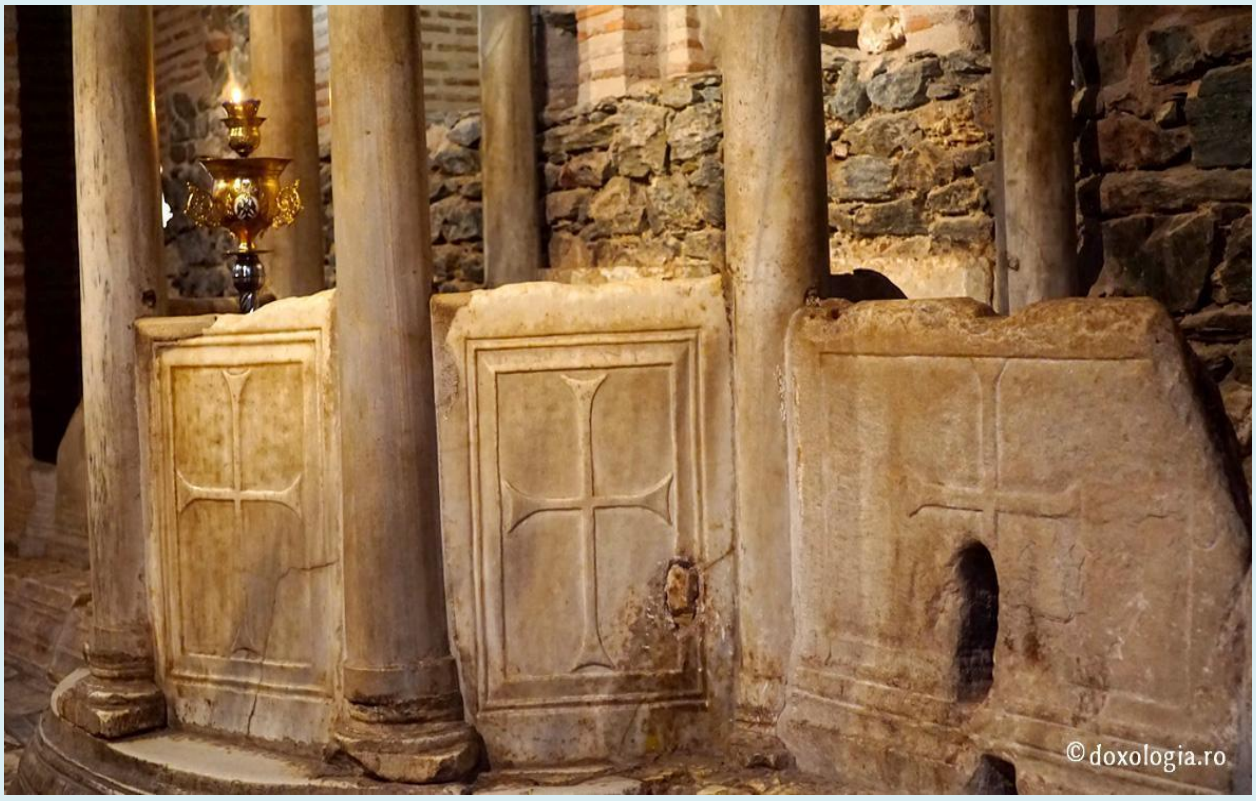
©doxologia.ro

© doxologia.ro

©doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

Protopresbiter Gheorghios Theodoris - Fântâna cu aghiasmă din Biserica „Sfântul Dimitrie” din Tesalonic

Fântâna se află în faţa coloanei cu baza pătrată din partea stângă a Sfântului Altar şi a fost împodobită cu un chivoriu nou din marmură. Fântâna aceasta a fost primul mormânt al Sfântului Dumitru, deoarece în ea a fost aruncat de către ucenici trupul străpuns de suliţe al sfântului, pentru a nu fi batjocorit sau furat de către idolatri.

De-a lungul veacuriilor revarsă neîncetat aghiazmă, care la început se transporta prin conducte în concile (cavităţile) temniţei, în vase speciale de marmură, şi aceasta până când a apărut mirul. Astăzi, aghiazma se transferă spre o cişmea de marmură ce se află în stânga fântânii, pentru binecuvântarea şi sfinţirea bine cinstitorilor închinători.

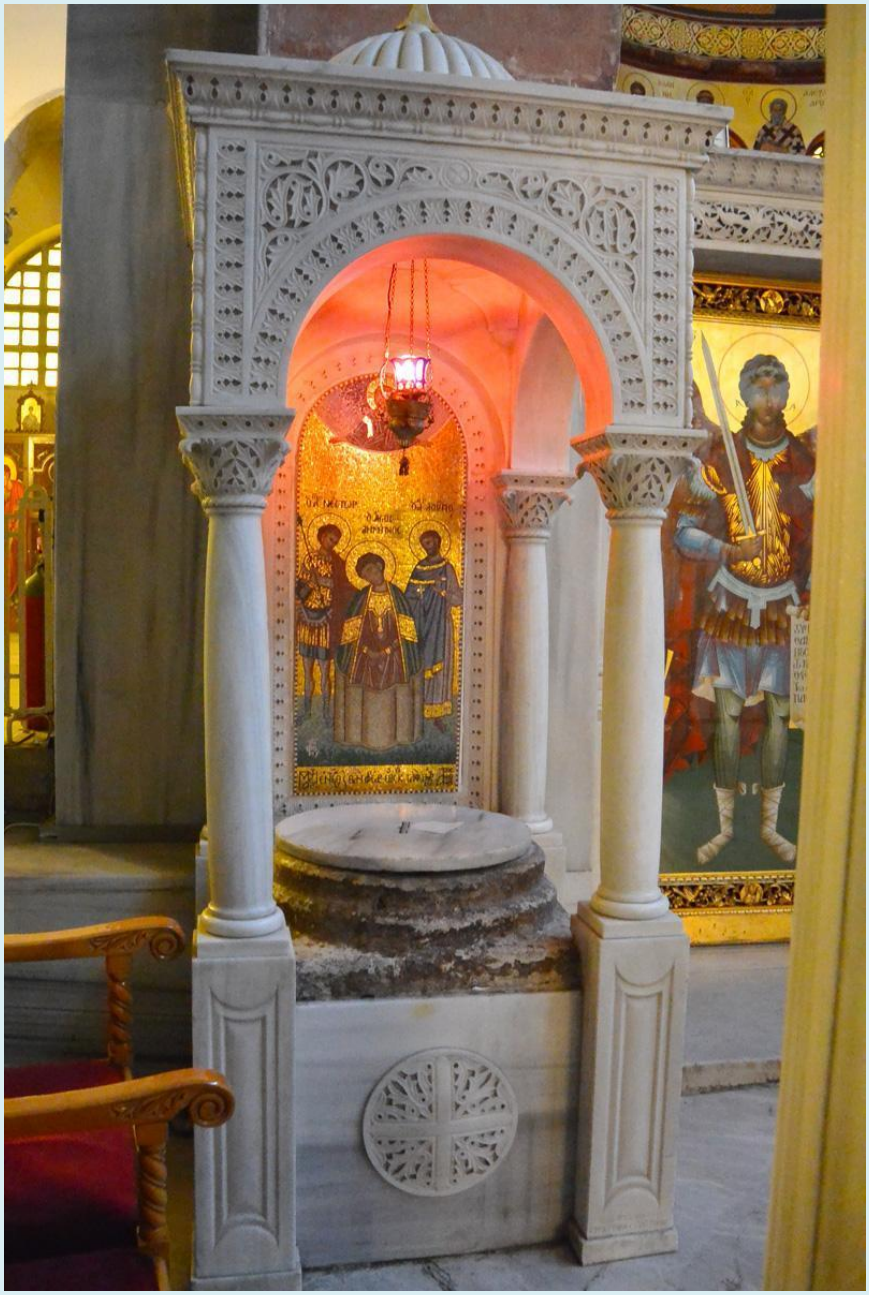

(Protopresbiter Gheorghios Theodoris, Sfântul Dumitru, ocrotitorul Tesalonicului. Ghid pentru închinători, Tesalonic, p. 24)

(Foto) Pași de pelerin prin catacombele Bisericii „Sfântul Dimitrie” din Tesalonic

foto: Pr. Silviu Cluci

Basilica păstrează o criptă subterană, unde, conform tradiției, a avut loc martiriul marelui mucenic Dimitrie.

Excavațiile din anul 1918 au scos la lumină și ruinele băii romane unde se crede că Sfântul mare mucenic Dimitrie a fost ținut prizonier și, mai apoi, executat de către soldați.

Tot aici a mai fost găsită și o fântână antică. Se crede că aceasta este fântâna în care soldații au aruncat trupul martirului Dimitrie.

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

Dianora Ungureanu-Maier - Imagini de la Biserica Sfântul mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir - Demetrios Thessaloniki Grecia

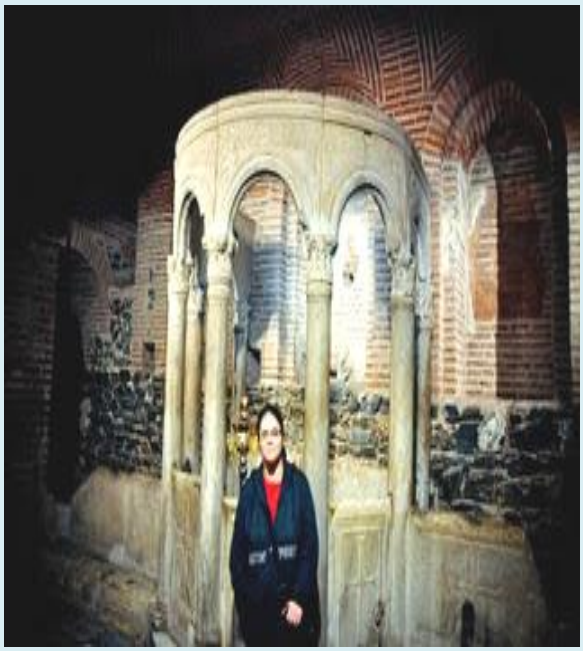

Biserica Sfântului Dimitrie din Thessaloniki - Grecia:
http://www.authorstream.com/Presentation/ddmunteanu-713522-biserica-sf-dimitrie-din-thessaloniki-grecia/

Icoane şi fotografii de la sărbătoarea Sfântului mucenic Dimitrie din Tesalonic

Catedrala Sfântul Dimitrie din Tesalonic

Catedrala Sfântul Dimitrie din Tesalonic

Sfântul Mare Mucenic Dimitrie
http://dositeea.blogspot.com

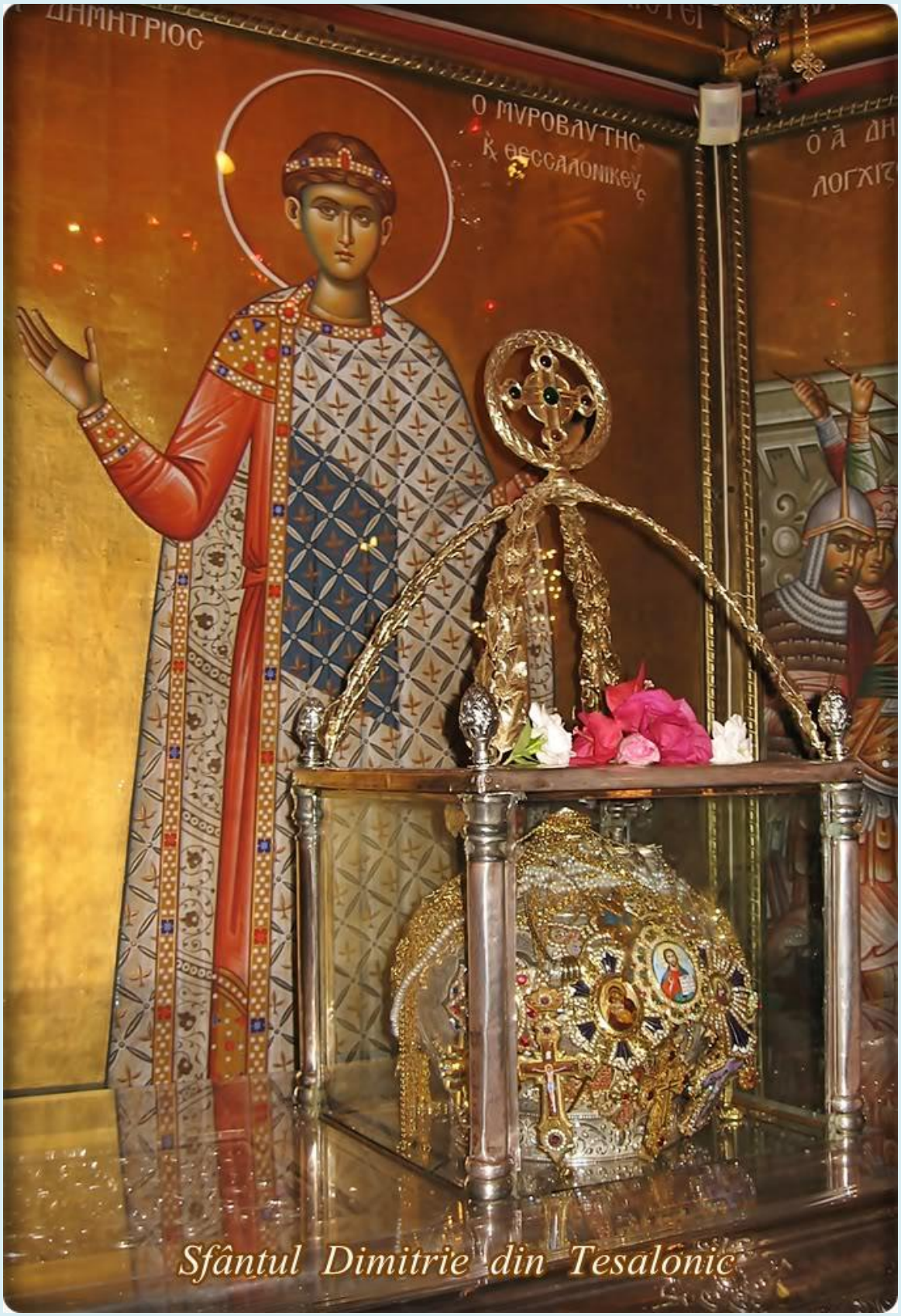

Sfântul Dimitrie din Tesalonic

Sfântul Dimitrie din Tesalonic

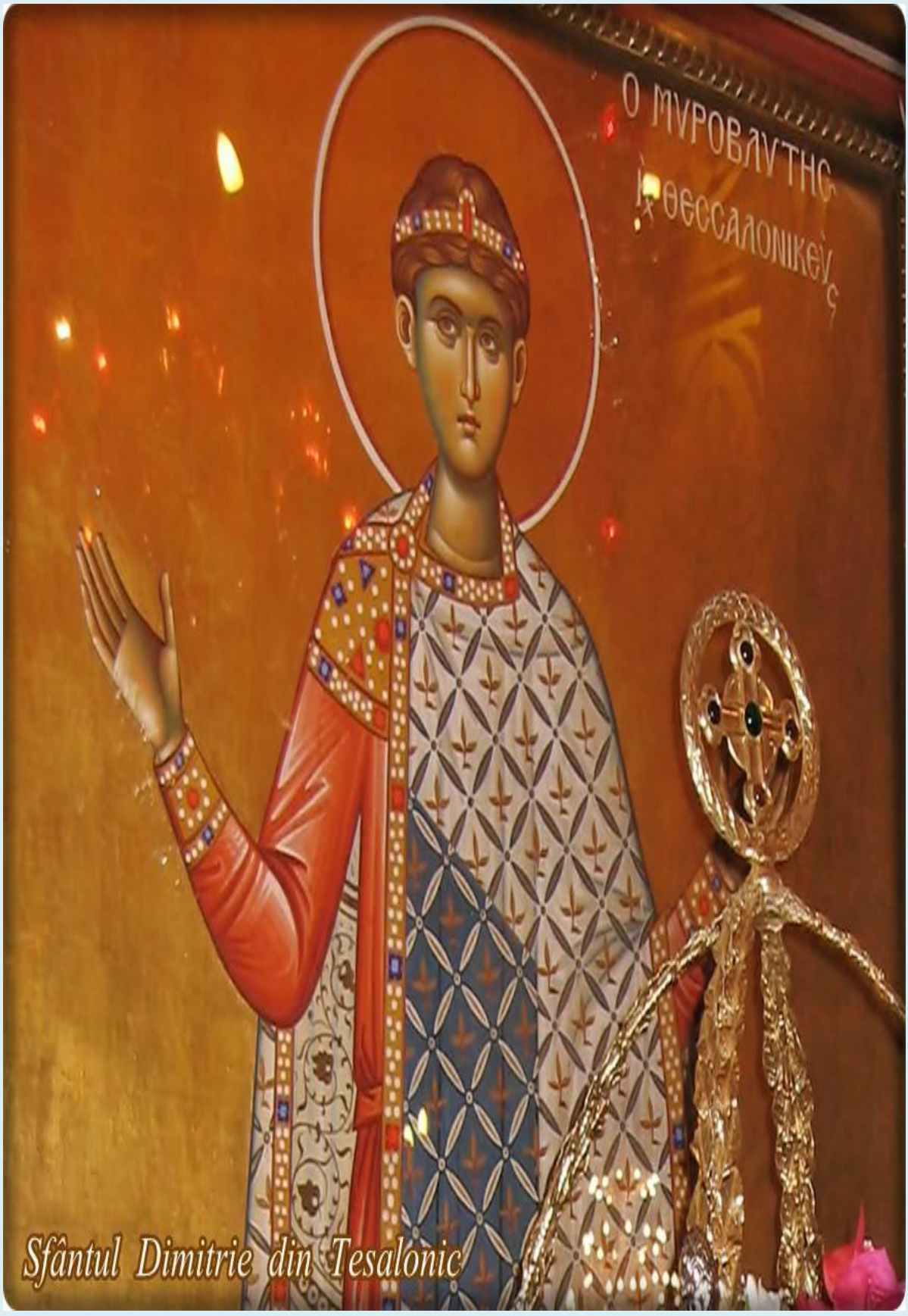

Sfântul Dimitrie din Tesalonic

http://dositeea.blogspot.com
Sfântul Dimitrie din Tesalonic

Martiriul Sfântului Dimitrie din Tesalonic

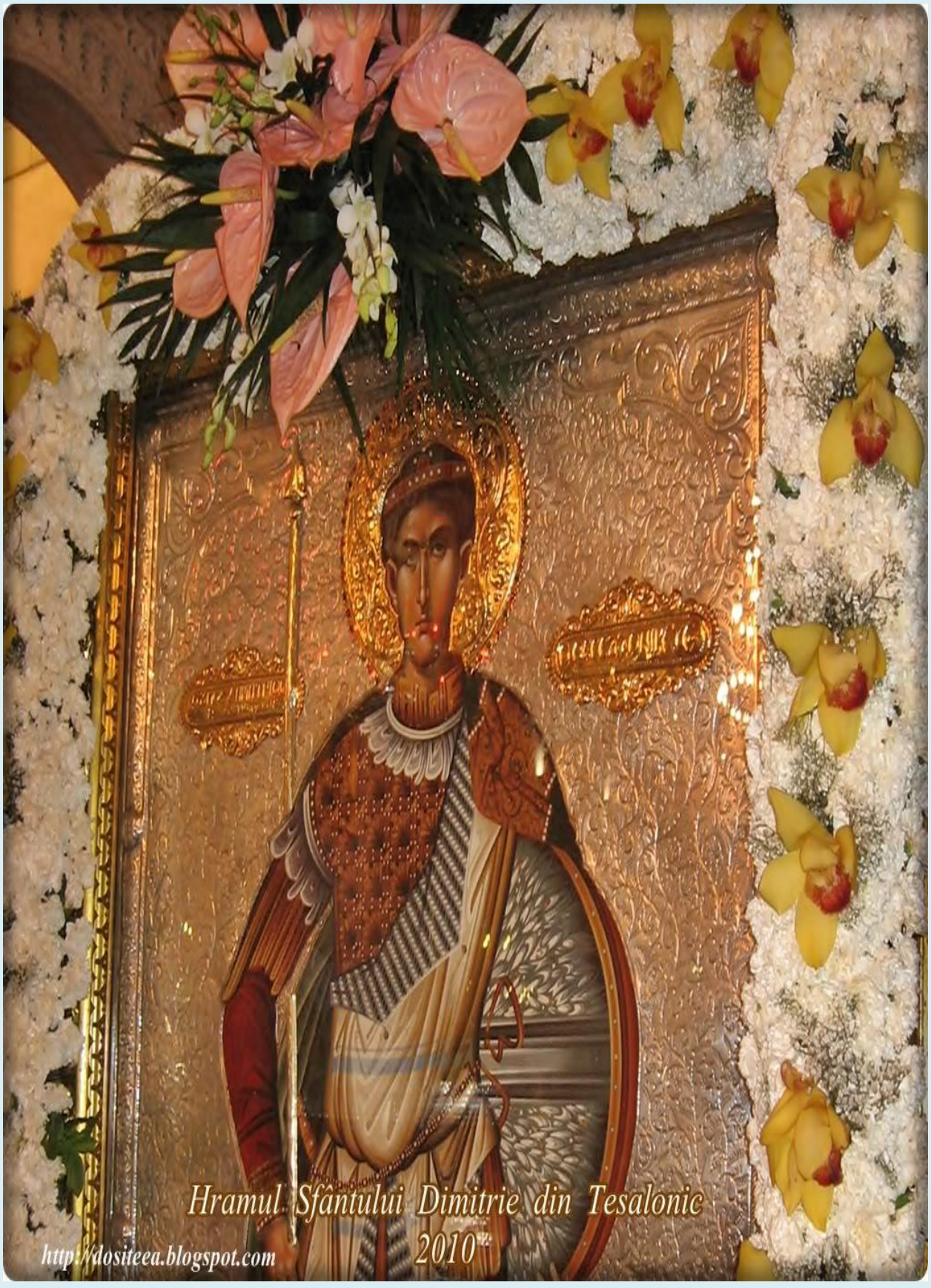
Hramul Sfântului Dimitrie din Tesalonic
2010
http://dositeea.blogspot.com

Hramul Sfantului Dimitrie din Tesalonic
2010
http://dositeea.blogspot.com

http://dositeea.blogspot.com
Hramul Sfântului Dimitrie din Tesalonic
2010

Hramul Sfântului Dimitrie din Tesalonic
2010
http://dositeea.blogspot.com

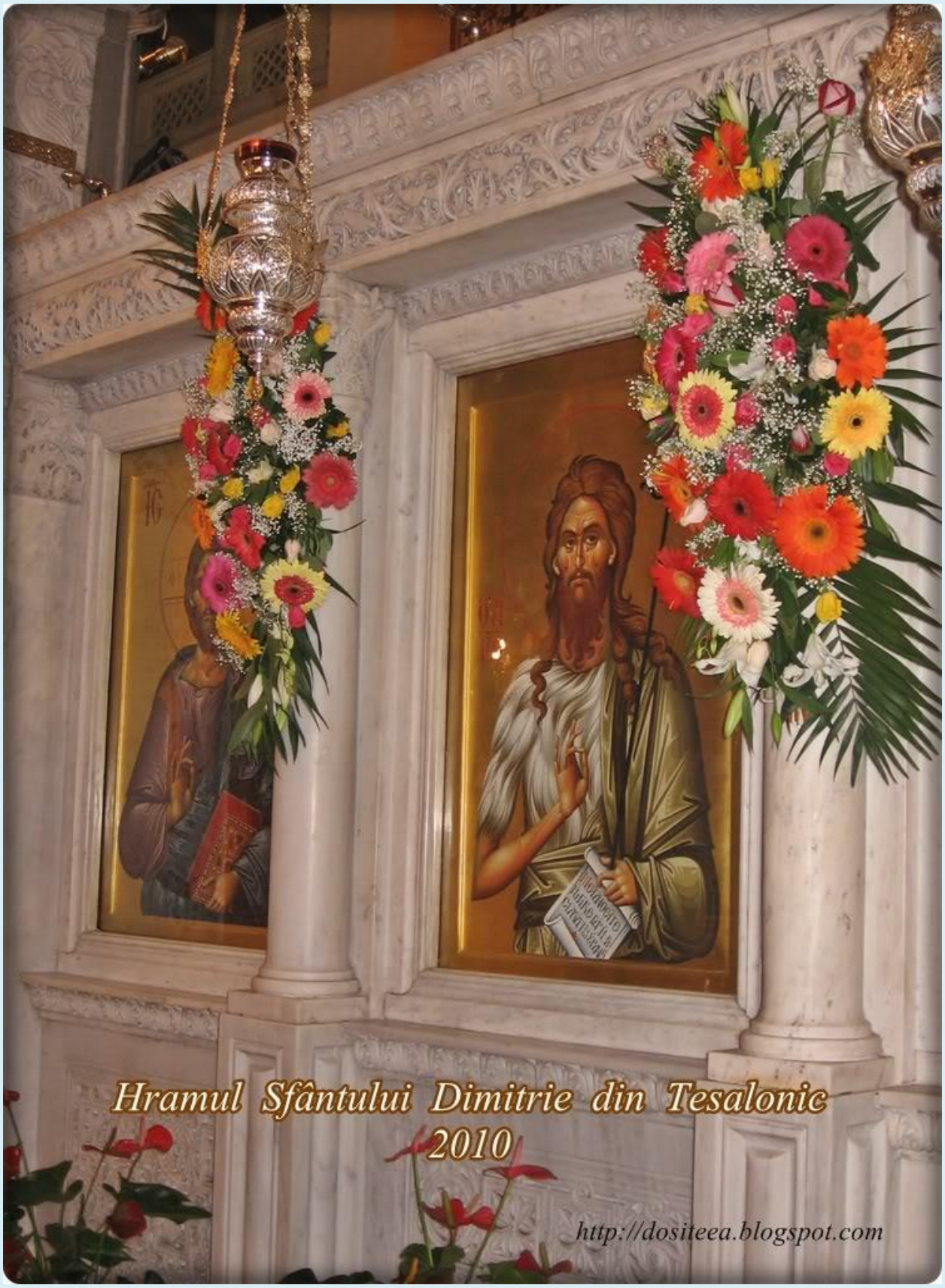
Hramul Sfântului Dimitrie din Tesalonic
2010
http://dositeea.blogspot.com

http://dositeea.blogspot.com
Hramul Sfântului Dimitrie din Tesalonic
2010

Hramul Sfântului Dimitrie din Tesalonic
2010

Icoana Maicii Domnului din Catedrala Sfântul Dimitrie din Tesalonic

Icoana Maicii Domnului din
Catedrala Sfântul Dimitrie din Tesalonic

Icoana Maicii Domnului din Catedrala Sfântul Dimitrie din Tesalonic

Icoana Maicii Domnului din
Catedrala Sfântul Dimitrie din Tesalonic

Imagini de la Biserica Sfântul mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir (hram 2015)

©doxologia.ro

©doxologia.ro

©doxologia.ro

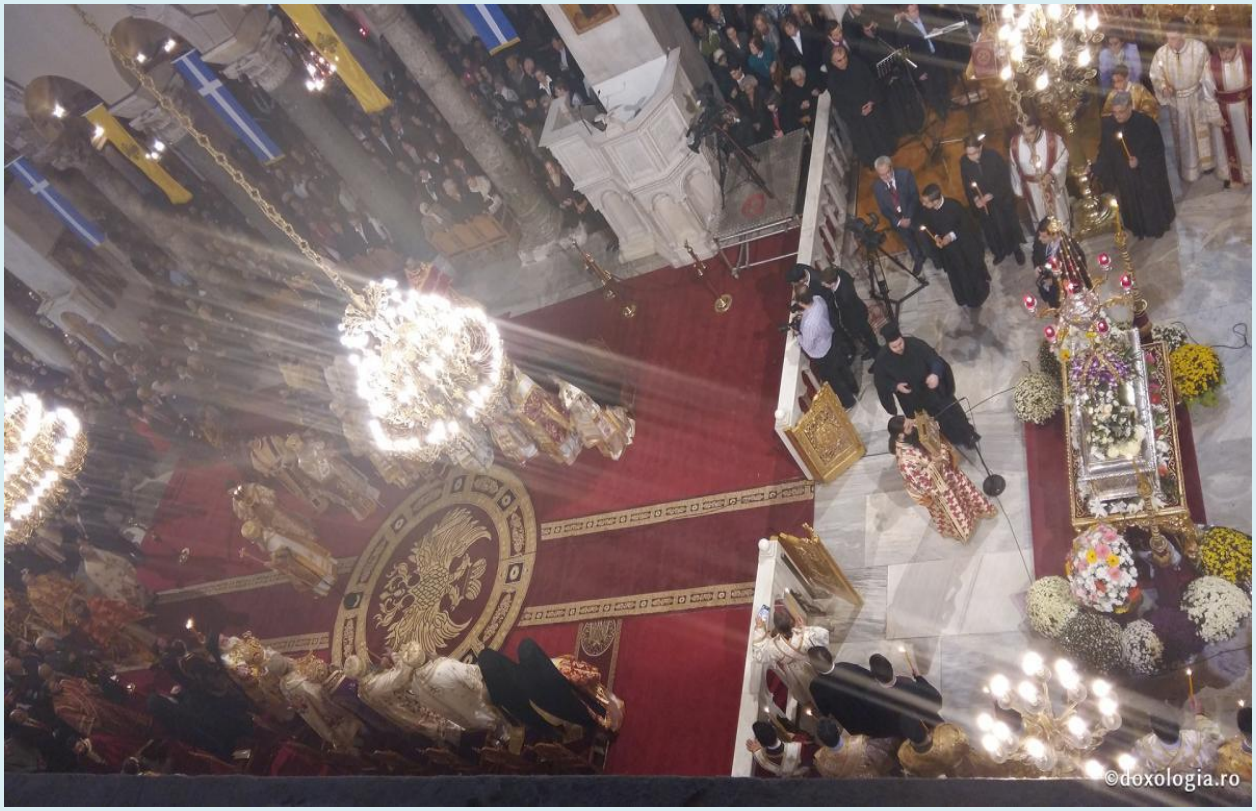
©doxologia.ro

©doxologia.ro

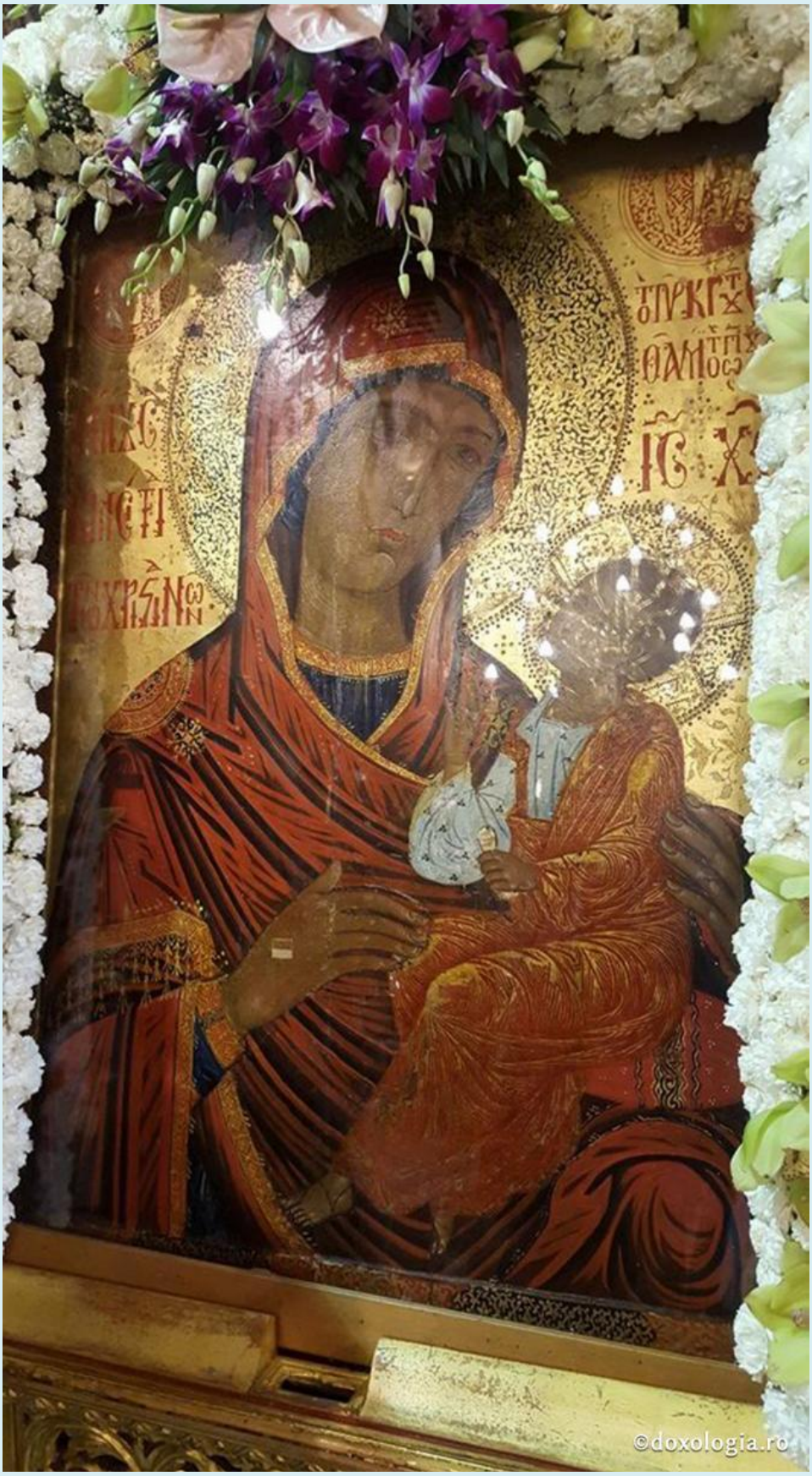
©doxologia.ro

©doxologia.ro

©doxologia.ro

Imagini de la Biserica Sfântul mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir (hram 2020)

Imagini de la Biserica Sfântul mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir (hram 2020)

(Foto) Sfinte moaște de la Mănăstirea Xenofont

foto: Magda Buftea

Aflată pe malul mării, între Dohiariu și Rusikon, Mănăstirea Xenofont se întinde pe deschiderea formată de râul Nevrocopos. Din veacul al XVI-lea până la 1863, Mănăstirea Xenofont a fost întreţinută cu ajutoare româneşti.

Mâna dreaptă a Sfântului mare mucenic Gheorghe // Foto: Magda Buftea

Părticele din moaștele Sfintei Marina // Foto: Magda Buftea

Moaștele Sfântului mare mucenic Gheorghe și veșmântul îmbibat cu sângele Sfântului Dimitrie // Foto: Magda Buftea

Moaștele Sfântului mare mucenic Gheorghe // Foto: Magda Buftea

Moaștele Sfântului Mare Mucenic Gheorghe și veșmântul îmbibat cu sângele Sfântului Dimitrie //

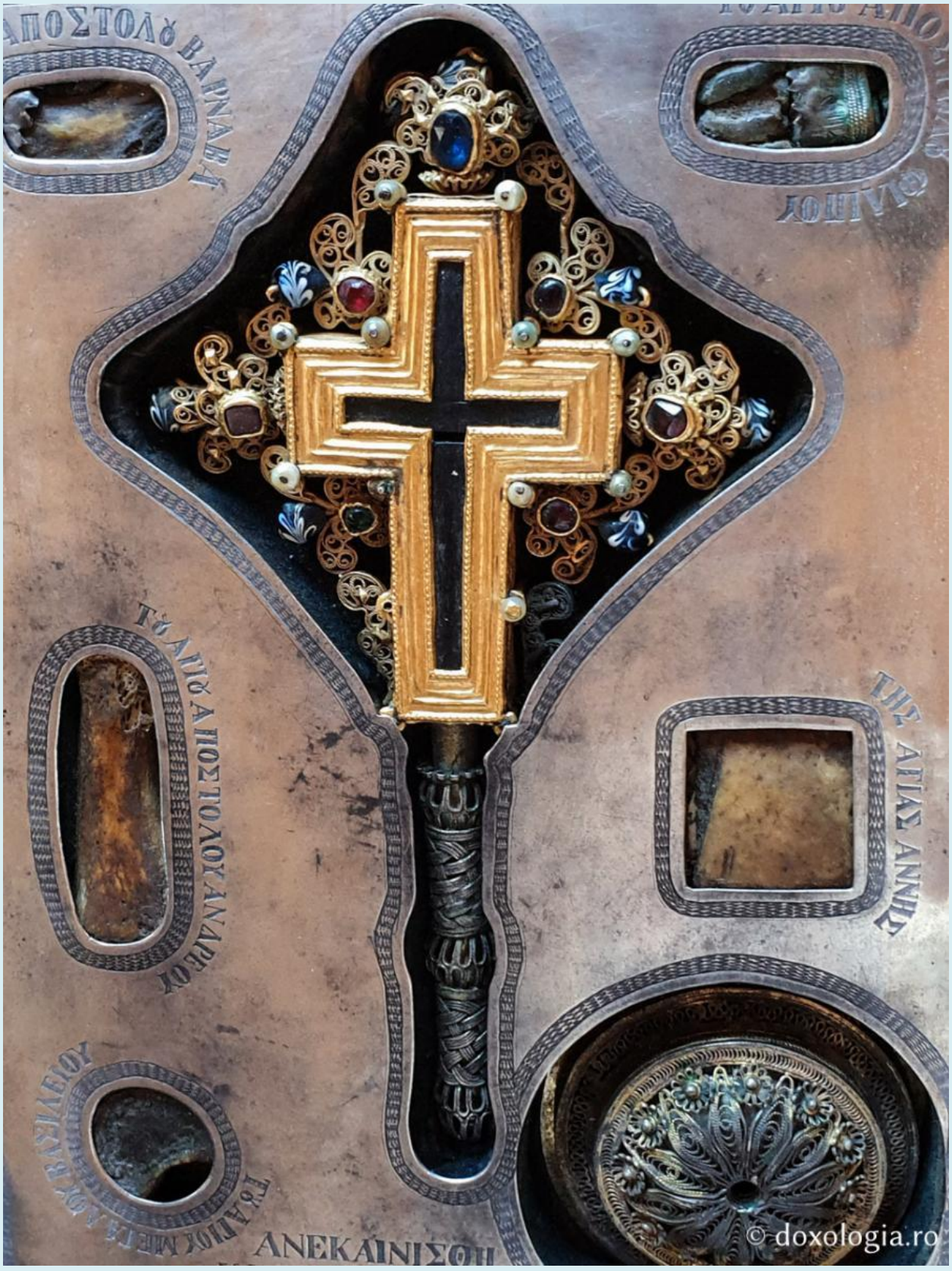

Părticele din cinstitul Lemn al Sfintei Cruci împreună cu alte sfinte moaște //

Părticele din cinstitul Lemn al Sfintei Cruci împreună cu alte sfinte moaște // Foto: Magda Buftea

Moaștele Sfântului mare mucenic Gheorghe // Foto: Magda Buftea

© doxologia.ro

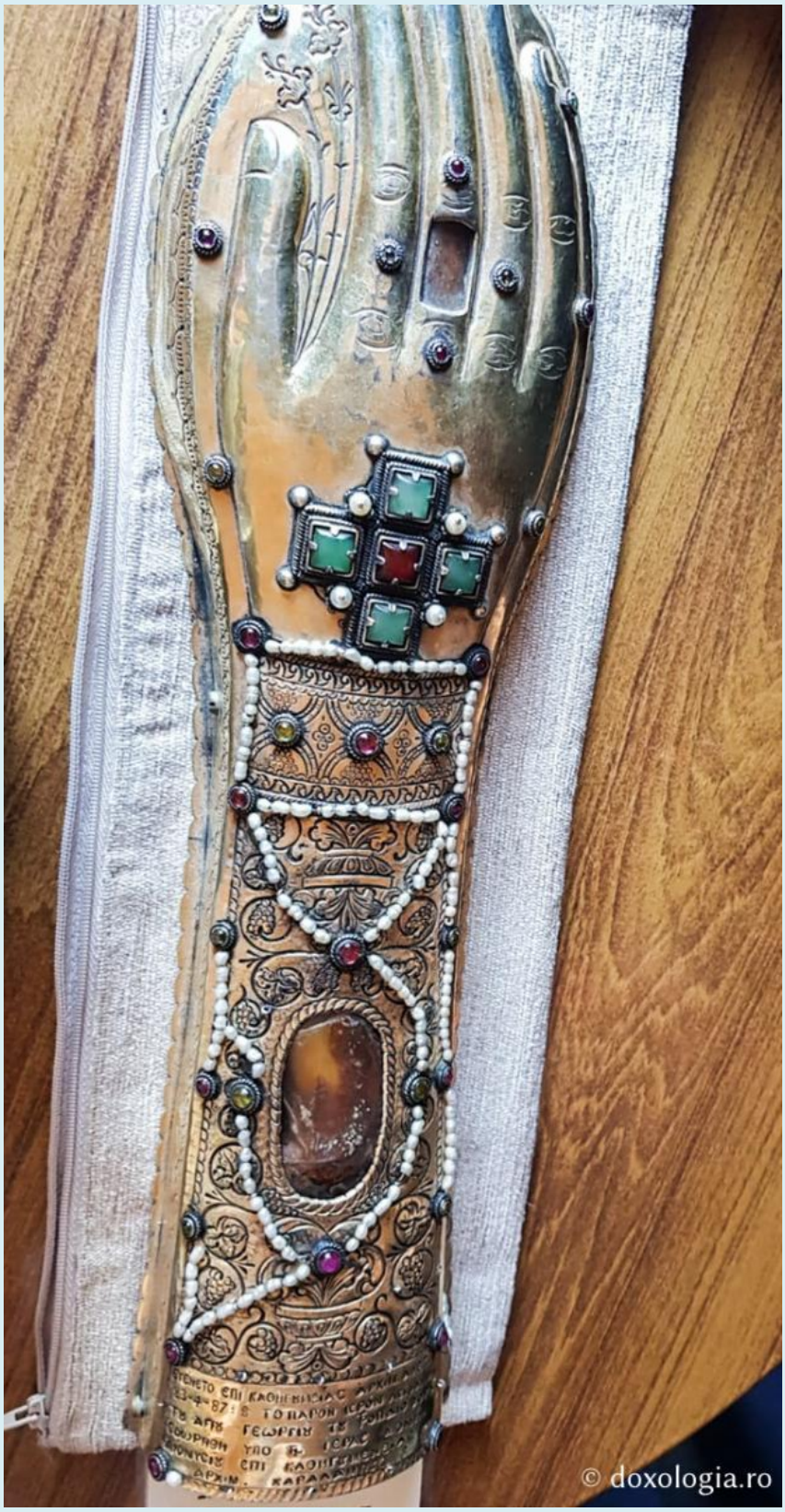

Mâna dreaptă a Sfântului mare mucenic Gheorghe

Părticele din moaștele Sfintei Marina împreună cu mâna Sfântului Pantelimon // Foto: Magda Buftea

COLECȚIA ACATISTE ȘI VIEȚI DE SFINȚI

19

Viața și Acatistul Sfântului Mare Mucenic DIMITRIE Izvorâtorul de Mir

Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă

„Mare apărător te-a aflat întru primejdii lumea, purtătorule de chinuri, pe tine cel ce ai biruit pe păgâni. Deci, precum mândria lui Lie ai surpat și la luptă îndrăzneț ai făcut pe Nestor, așa Sfinte Dimitrie, pe Hristos Dumnezeu roagă-L să ne dăruiască nouă mare milă."

Troparul Sfântului Mare Mucenic Dimitrie, Izvorâtorul de Mir

www.editurapatriarhiei.ro
ISBN 978-973-616-223-7

Viaţa şi Paraclisul Sfântului Mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir

Icoane

Dionisie din Furna arată că Sfântul mare mucenic Dimitrie se zugrăveşte sub chipul unui tânăr, „cu începere de mustăţi”.

- ***În icoana care reprezintă judecarea sfântului de către Maximian, se zugrăvesc palatul şi împăratul şezând pe tron cu mâna întinsă înspre sfânt şi sfântul, stând înaintea lui, întinde înspre el mâinile şi trei ostaşi îl ţin pe sfânt. Şi un om cu căciulă boierească şi veşmânt de blană, şezând aproape de împărat, îl arată pe sfânt.***
- ***În icoana care îl reprezintă pe Sfântul Dimitrie binecuvântându-l pe Nestor, se zugrăveşte Sfântul Nestor în genunchi şi cu mâinile în sus şi înaintea lui o încăpere cu baie, din fereastra încăperii ivindu-se Sfântul Dimitrie, care îl binecuvântează.***
- ***Icoane realizate mai târziu, îl înfăţişează pe Sfântul Dimitrie în chip ca luptător, pe cal roib, învingându-l, în mod simbolic, pe împăratul păgân Maximian.***

SF M MC DIMITRIE

ΟΓΑ
ΔΗ
ΜΗ
ΤΡΙΟΣ
Ο ΜΥΡΟ
ΒΛΥΤΗΣ

Ο ΑΓΙΟΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ

SF. MARE MUCENIC
DIMITRIE
IZVORÂTORUL
DE MIR

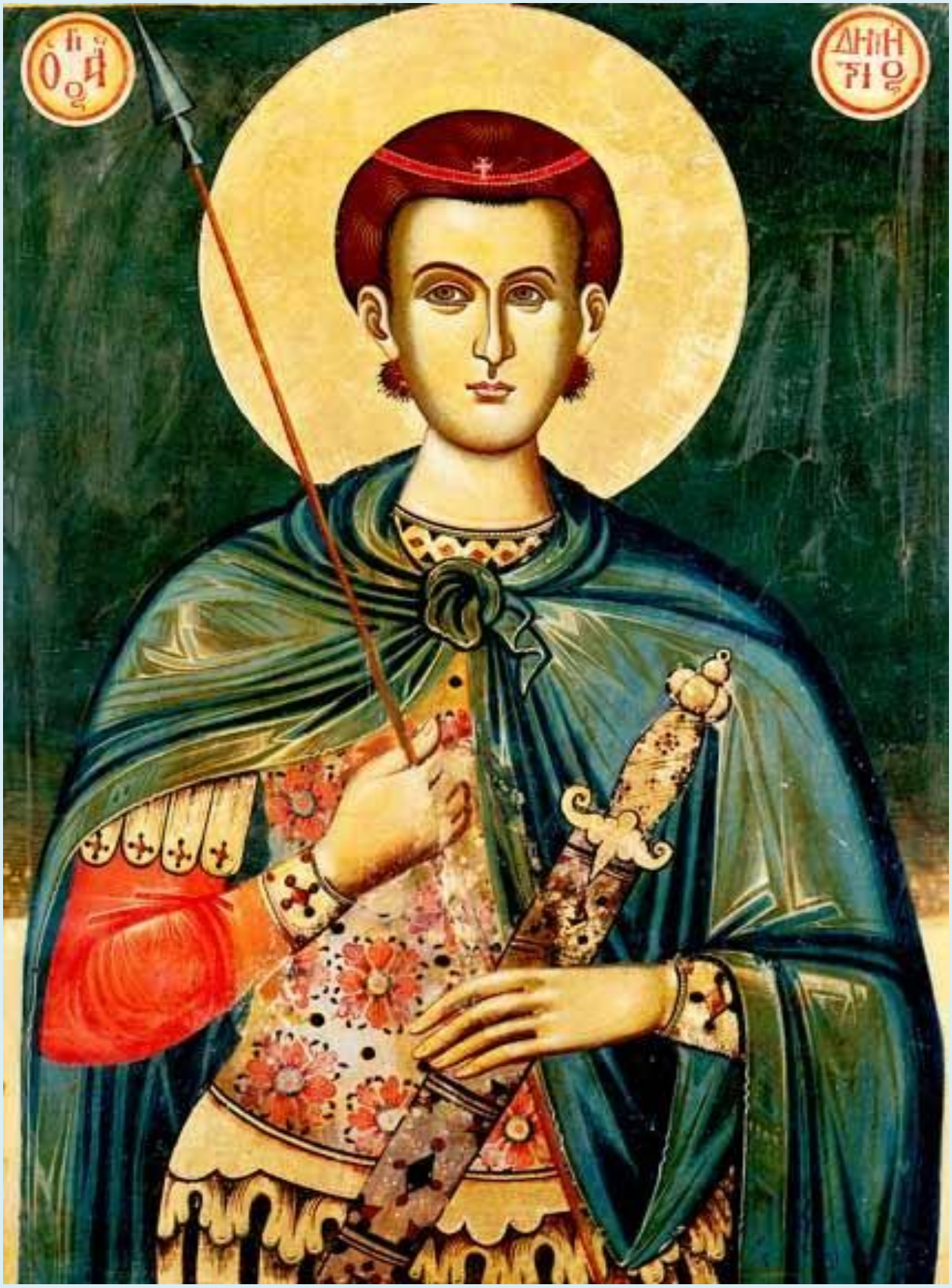

Ὁ ἅγι ς
Δημη τρί ς
ATELIER DE ICOANE

Ο ΑΓΙΟΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Св. Вмч. Димитрий
Солунский

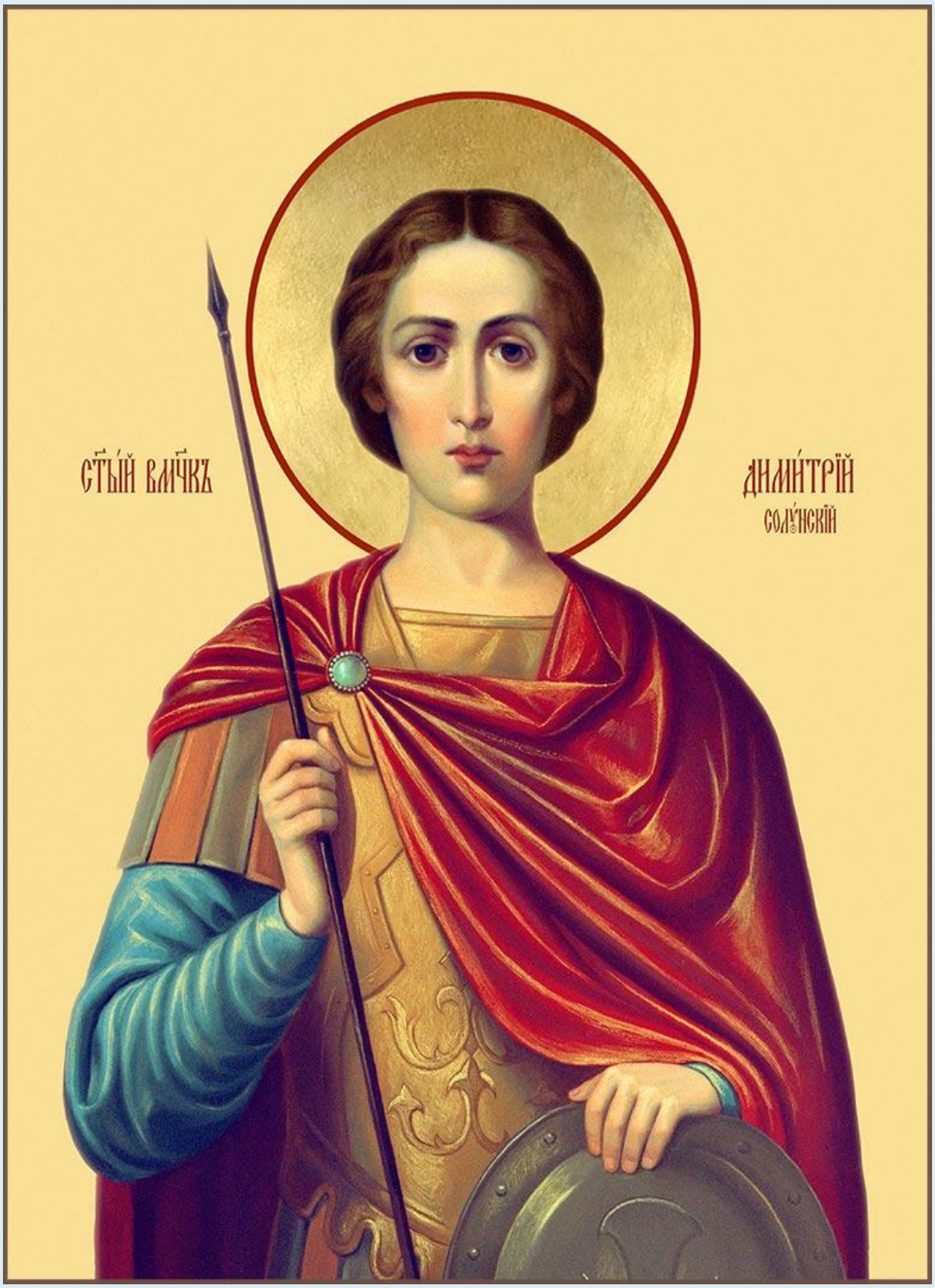
СТЫ́Й ВЛ҃ЧКЪ
ДМИ́ТРІЙ
СОЛУ́НСКІЙ

С҃ ВЛ҃Ч ДИМІТРІЙ
СОЛУНСКІЙ

ΔΗ
ΜΗ
ΤΡΙ

Стый Димитрій
Солунскій

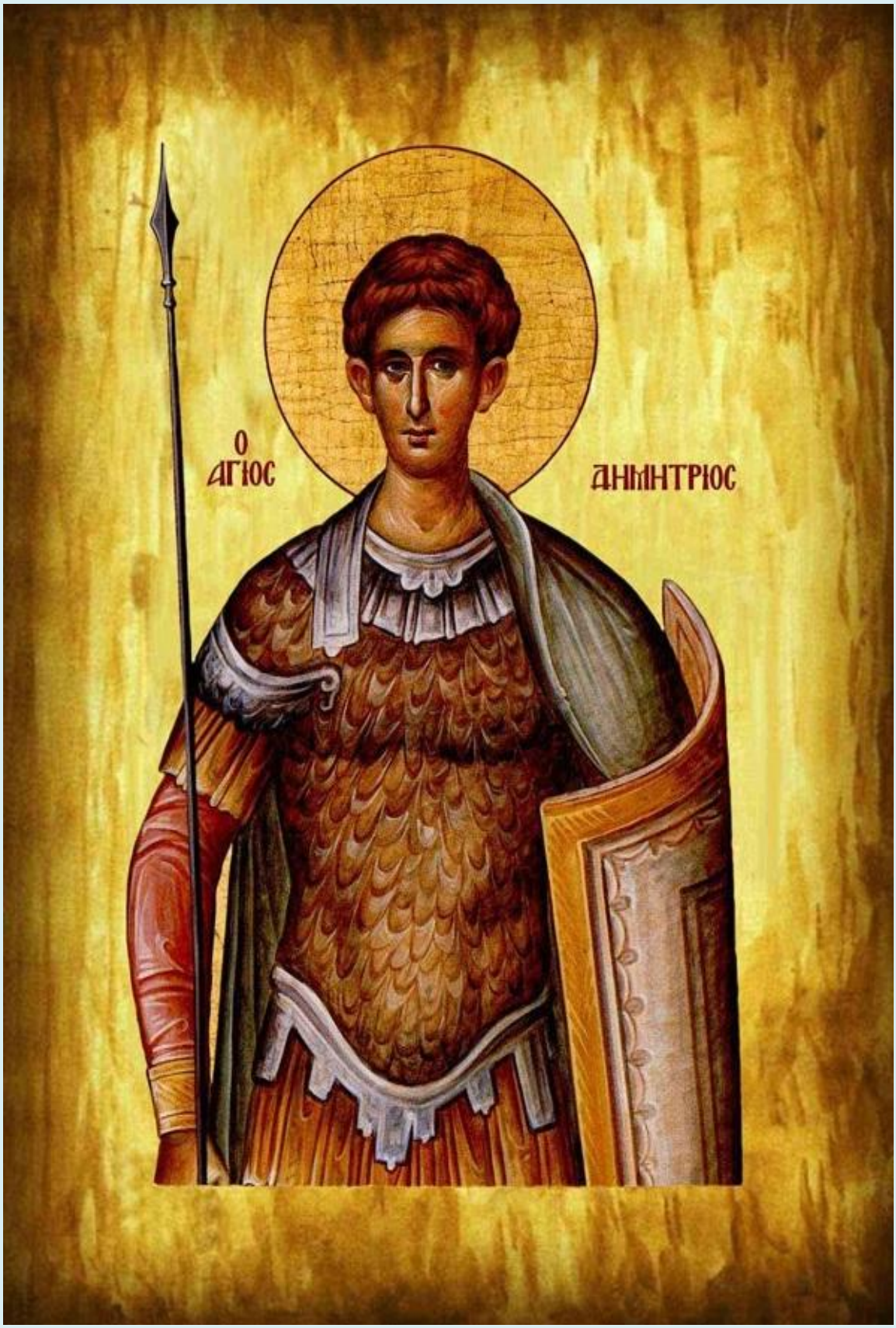
Ο
ΑΓΙΟΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ὁ Ἅ Γ
ΔΗΜΗ
ΤΡΙΟΣ
ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ ΤΟΥ ΕΥΖΩΝΟΥ ΠΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΝΤΗΜΟΥ

Ο ΑΓΙΟΣ
ΔΗ
ΜΗ
ΤΡΙ

SF. M.MC.
DIMITRIE
IZVORÂTORUL DE MIR

SF. M.MC.
DIMITRIE
IZVORÂTORUL DE MIR

Ὁ Ἅγιος
Δημήτριος

Ο ΑΓΙ
ΔΗΜΗ
ΤΡΙ

Ὁ ἅγι
ΔΗΜΗ
ΤΡΙ

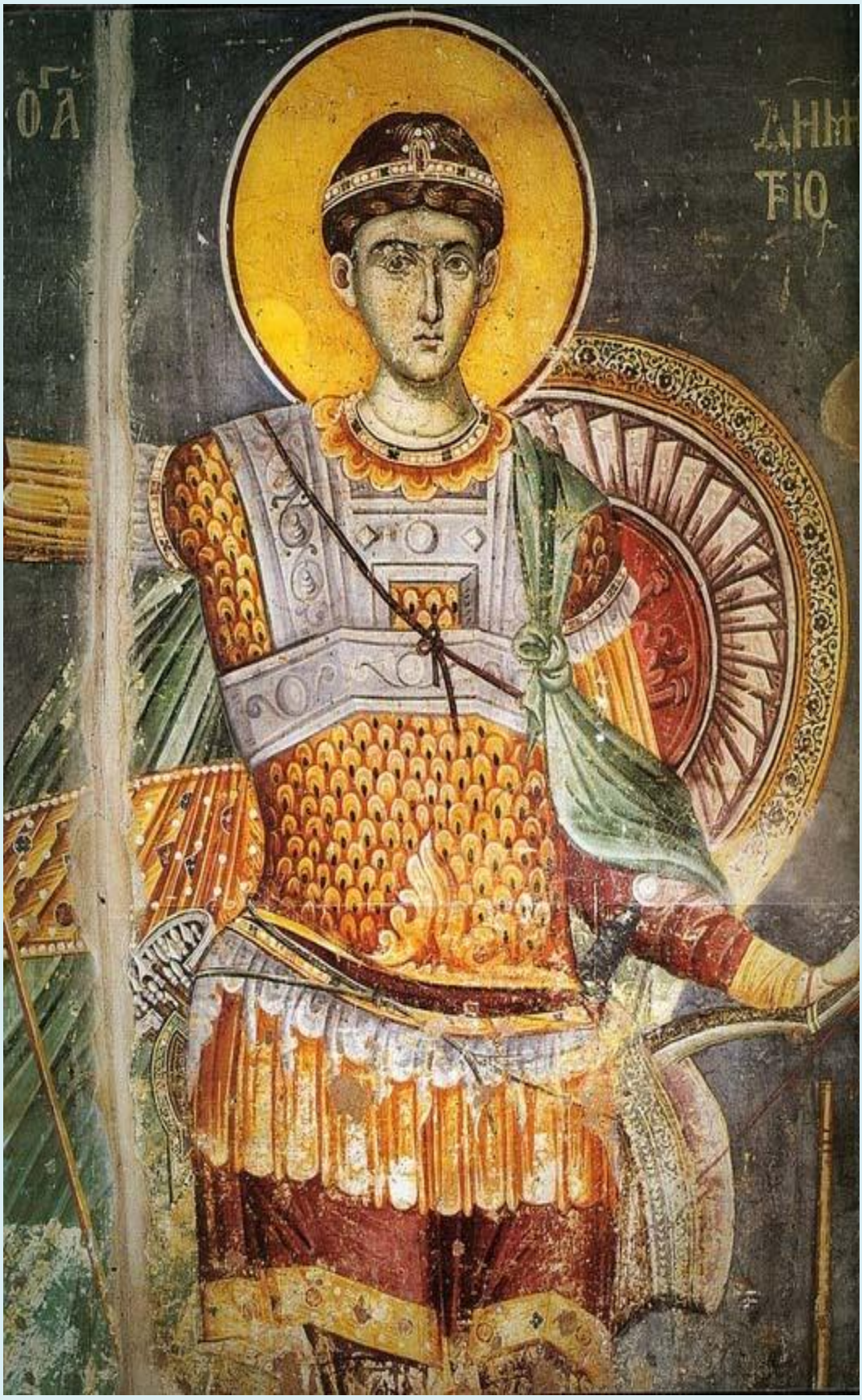

Ὁ ἅγιος
Δημήτριος
Ὁ μυροβλύτης

Ο ΑΓΙΟΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
Ο ΜΥΡΟΒΛΥΤΗΣ

СВ ВМЧ ДИМИТРІЙ
СОЛУНСКІЙ

ДМІТРІ

Ὁ Ἅγιος
Δημήτριος

Sfântul Dumitru, pictură de Gheorghe Tăttărescu, în Muzeul Municipiului Bucureşti

SF. M. MUCENIC
DIMITRIE
IZVORÂTORUL DE MIR

Iviron Monastery, Mt. Athos

Mozaicul „ Sfântul Dumitru şi copiii” (secolul al VII-lea), în Biserica Sfântul Dumitru din Salonic

Mozaic reprezentându-l pe Sfântul mare mucenic Dimitrie, Mănăstirea Sfântul Mihail „cea cu Acoperişul de aur”, azi în Galeriile Tretiakov din Moscova

Icoană rusească a Sfântului Dumitru, de prin anii 1275-1300, Galeriile Tretiakov de la Moscova

Portable Mosaic of St. Demetrios from the Monastery of Xenophontos on Mount Athos (12th Century)

ΔΗΜΗ
ΤΡΙΟC

SFANTUL
DIMITRIE
MARE MUCENIC
IZVORATO-
RUL DE MIR

SF.
M. MC.
DIMI
TRI
E

ST. M. MC.
DIMITR
VORĂTORUL
DE MIR

ST. M. MC.
DIMITRIE
IZVORÂTORUL
DE MIR

Ο ΑΓ
Θ
ΔΗ
ΜΗΤΡΙ
ΟϹ

Ὁ Ἅ
ΔΗΜΉ
ΤΡΙΟ
Ἡ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΊΚΗ
Χεὶρ
Νικ. Γαλανόπουλου

Ο ΑΓΙΟΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

СВ ДМИТРІЙ
СОЛУНСКІЙ

СТЫЙ ВЕЛИКОМУЧЕНИКЪ ДИМИТРІЙ СОЛУНСКІЙ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

SF. M.
Mc.
DIMI-
TRIE
IZVORÂTORUL
DE
MIR

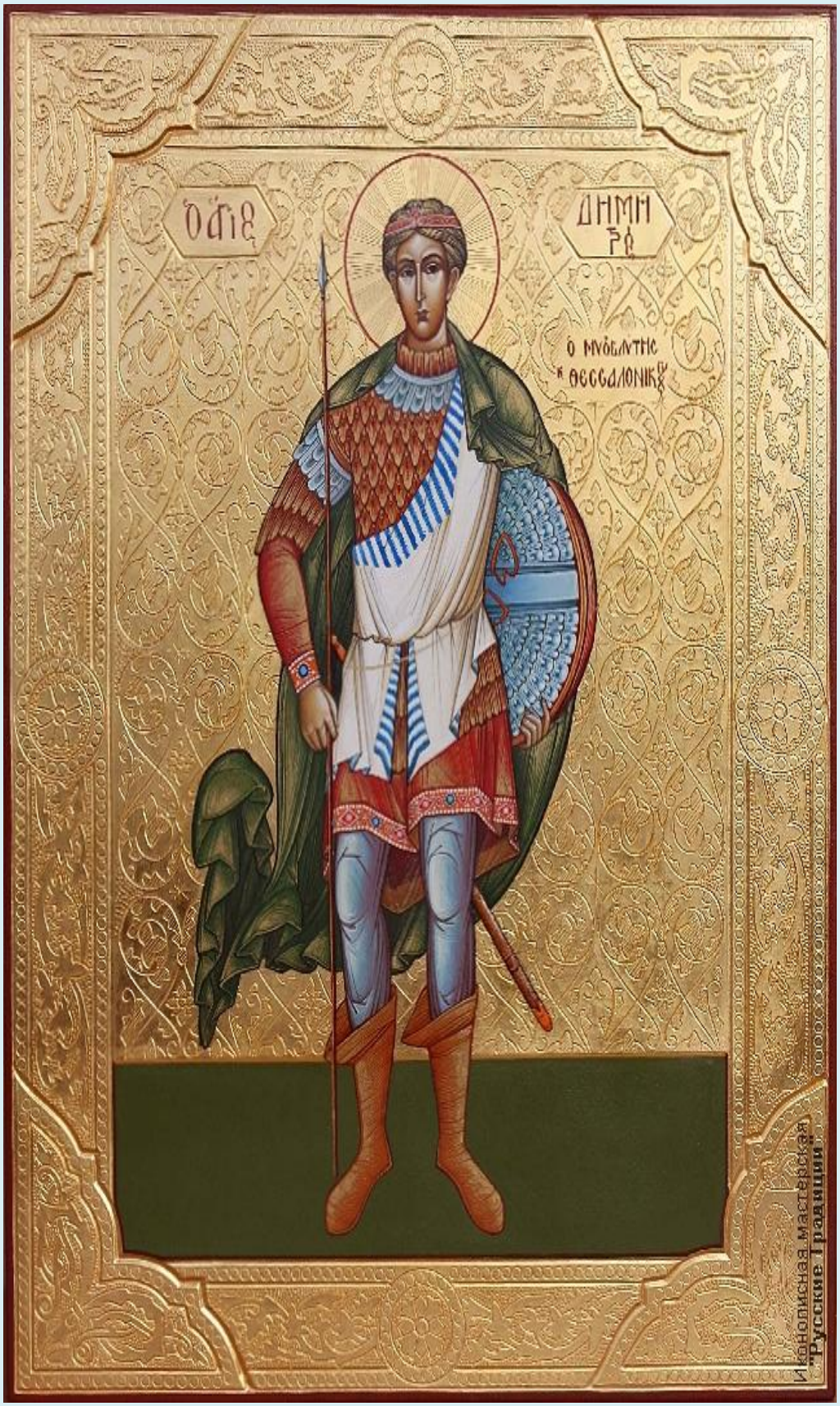
ΔΗΜΗ
ΡΑ
Ο ΜΥΡΟΒΛΥΤΗΣ
Ι ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
Иконописная мастерская "Русская православная иконография"

SF. MARE MC.
DIMITRIE
IZVORÂTORUL
DE MIR

Sfântul mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir, Icoane sec. XX, Sfântul Munte Athos (Grecia) - Colecţia Sinaxar la Sfinţii zilei (icoanele litografiate se găsesc la Catedrala Mitropolitană din Iaşi)

Ο ΓΑ
ΔΗ
ΜΗΤΡΙΟΣ

Sfântul Dumitru, icoană bulgară, din anul 1824

Ὁ ἅγιος Δημήτριος
ὁ μυροβλύτης

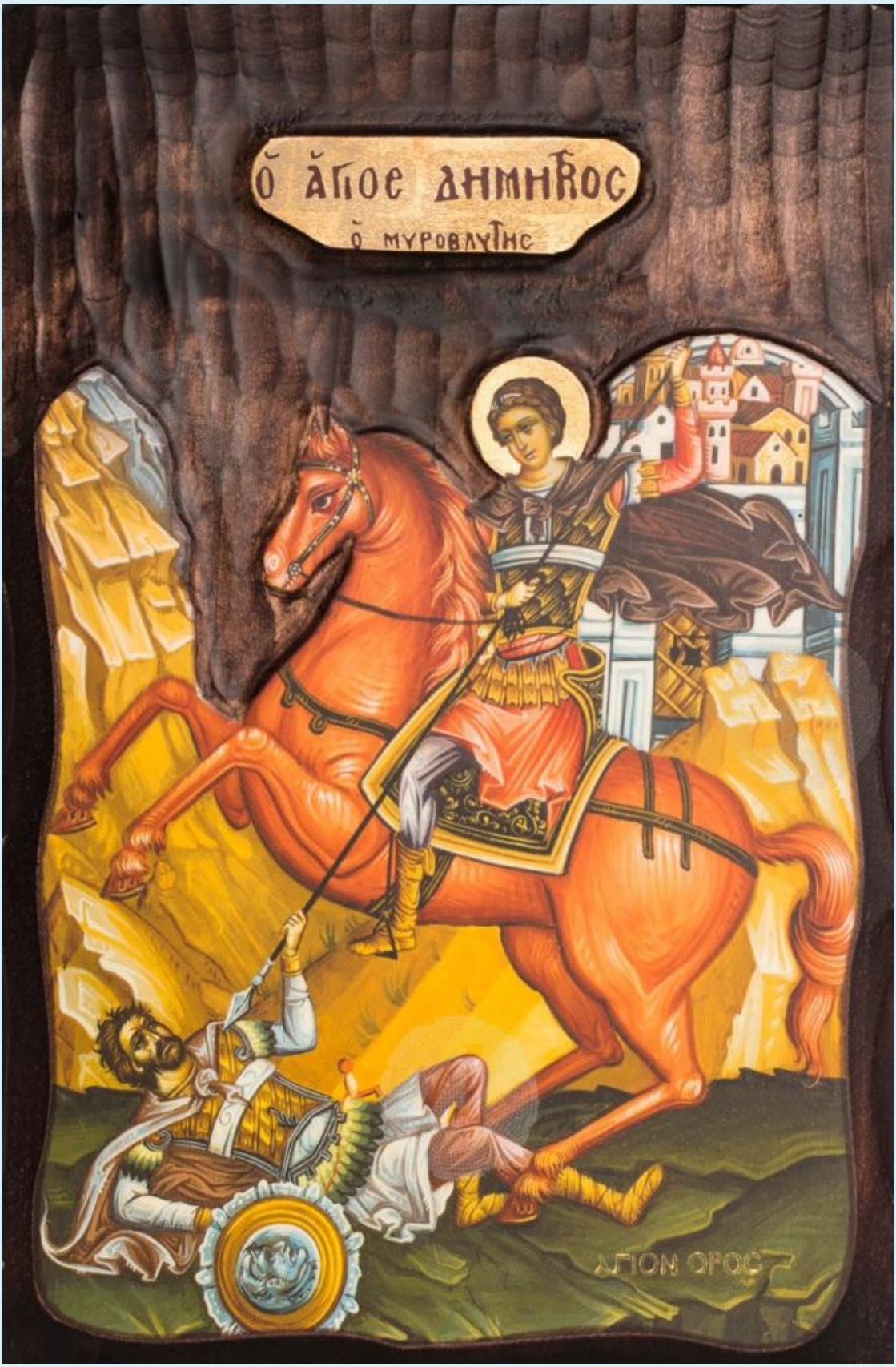
Ο ΑΓΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
Ο ΜΥΡΟΒΛΥΤΗΣ
ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ

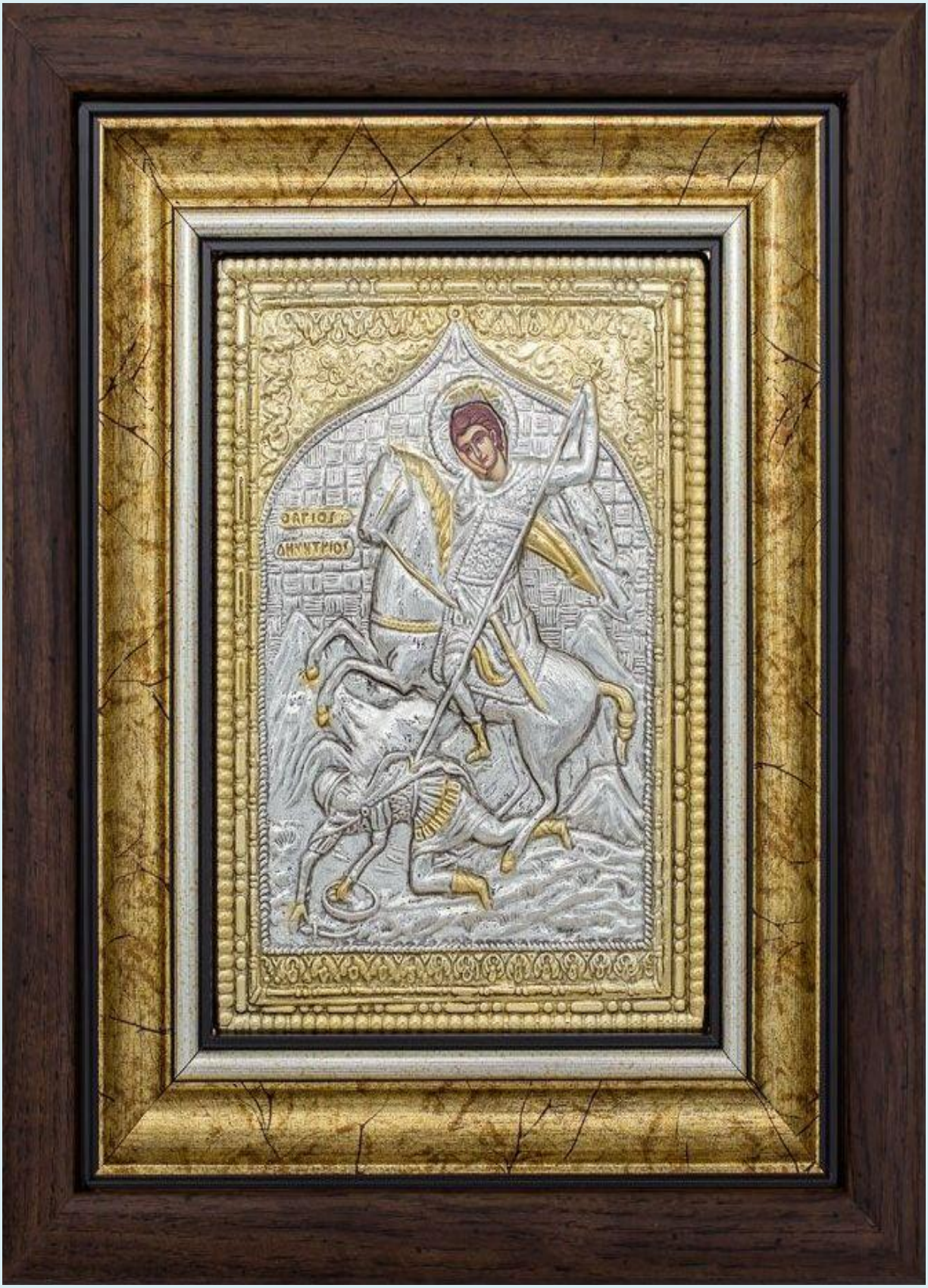
ΑΓΙΟΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

ΑΓΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

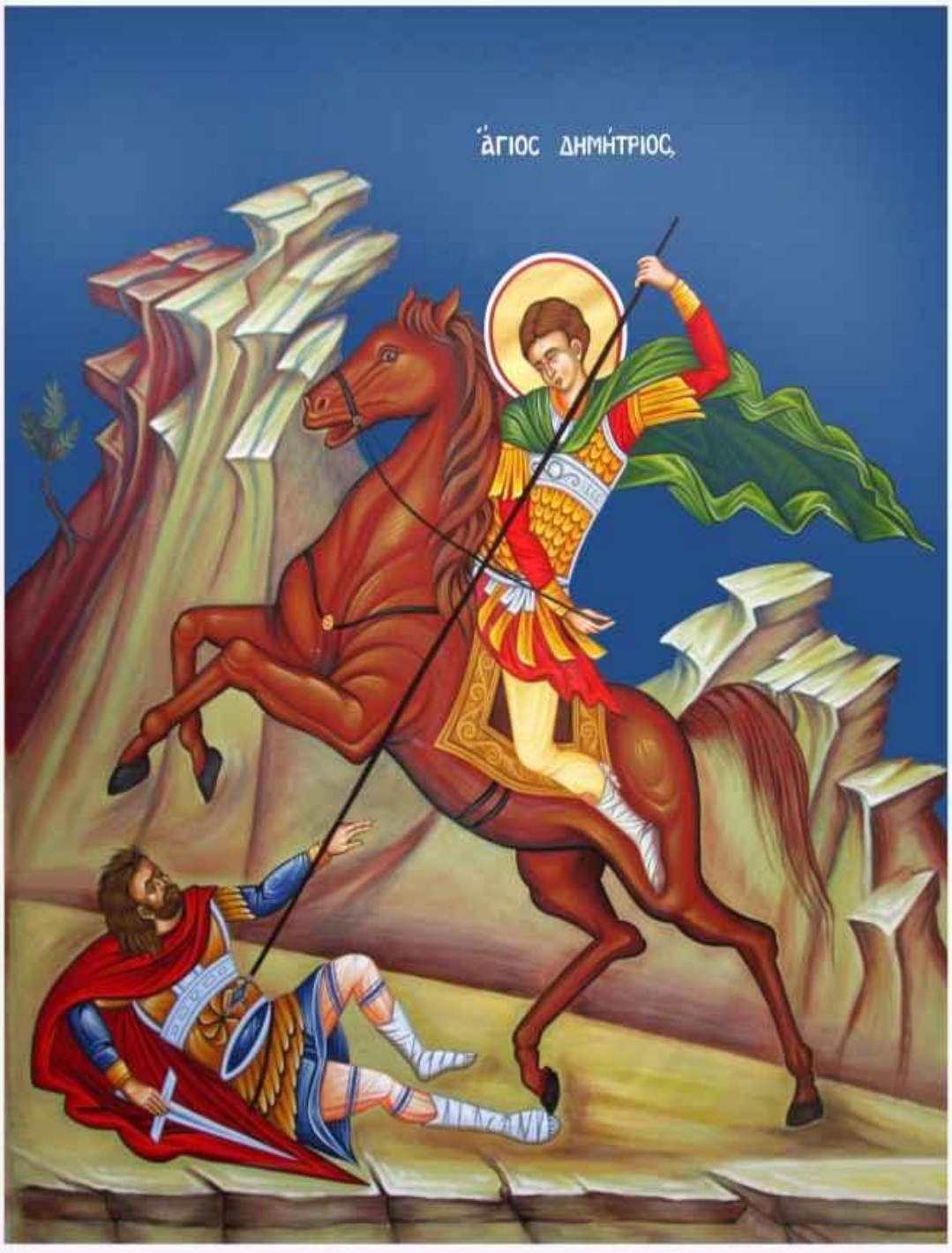
Ἅγιος Δημήτριος

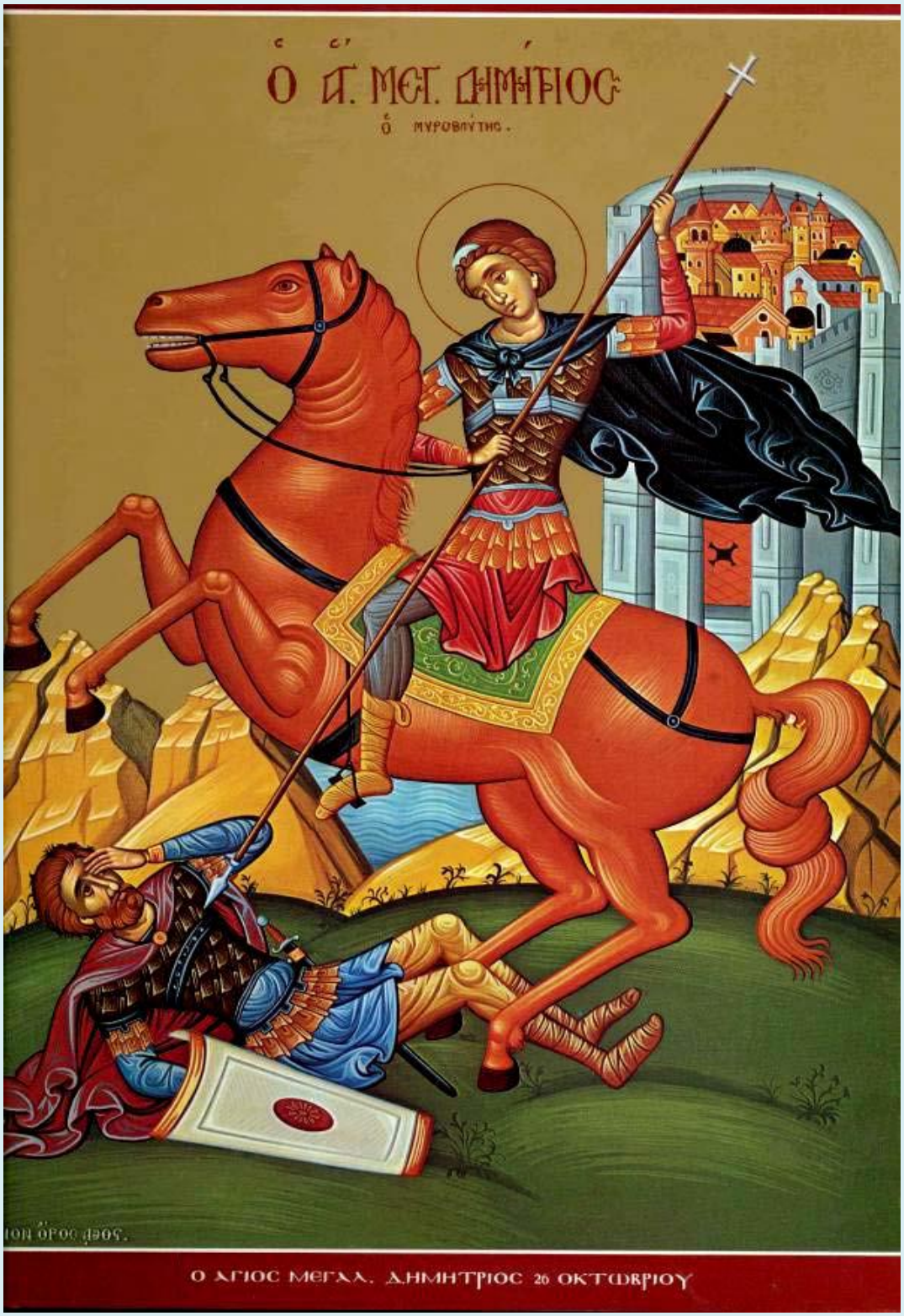

Sfântul mare mucenic Dimitrie, izvorâtorul de mir, Icoane sec. XX, Sfântul Munte Athos (Grecia) - Colecţia Sinaxar la Sfinţii zilei (icoanele litografiate se găsesc la Catedrala Mitropolitană din Iaşi)

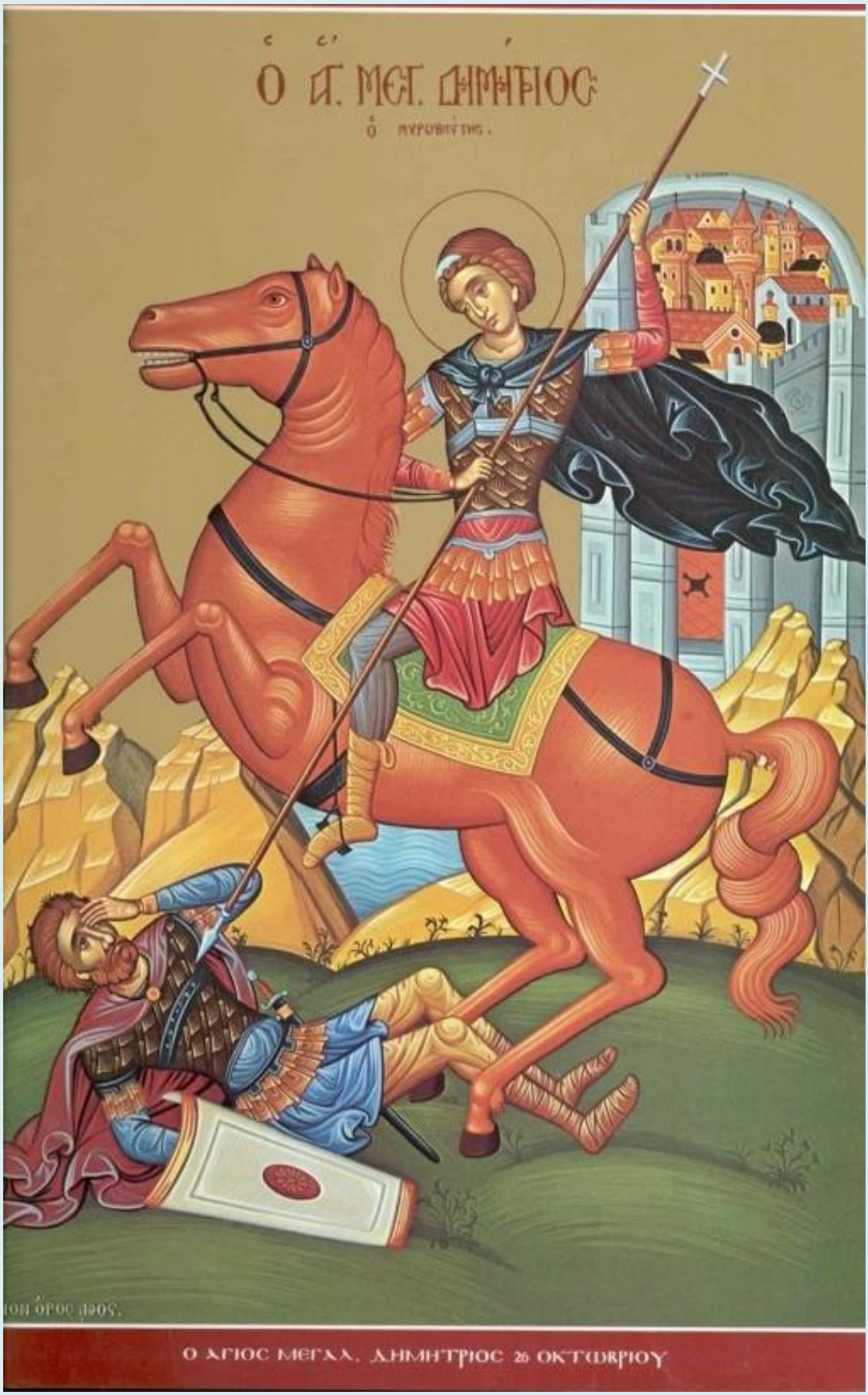

Ο ΑΓΙΟΣ ΜΕΓΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ 26 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

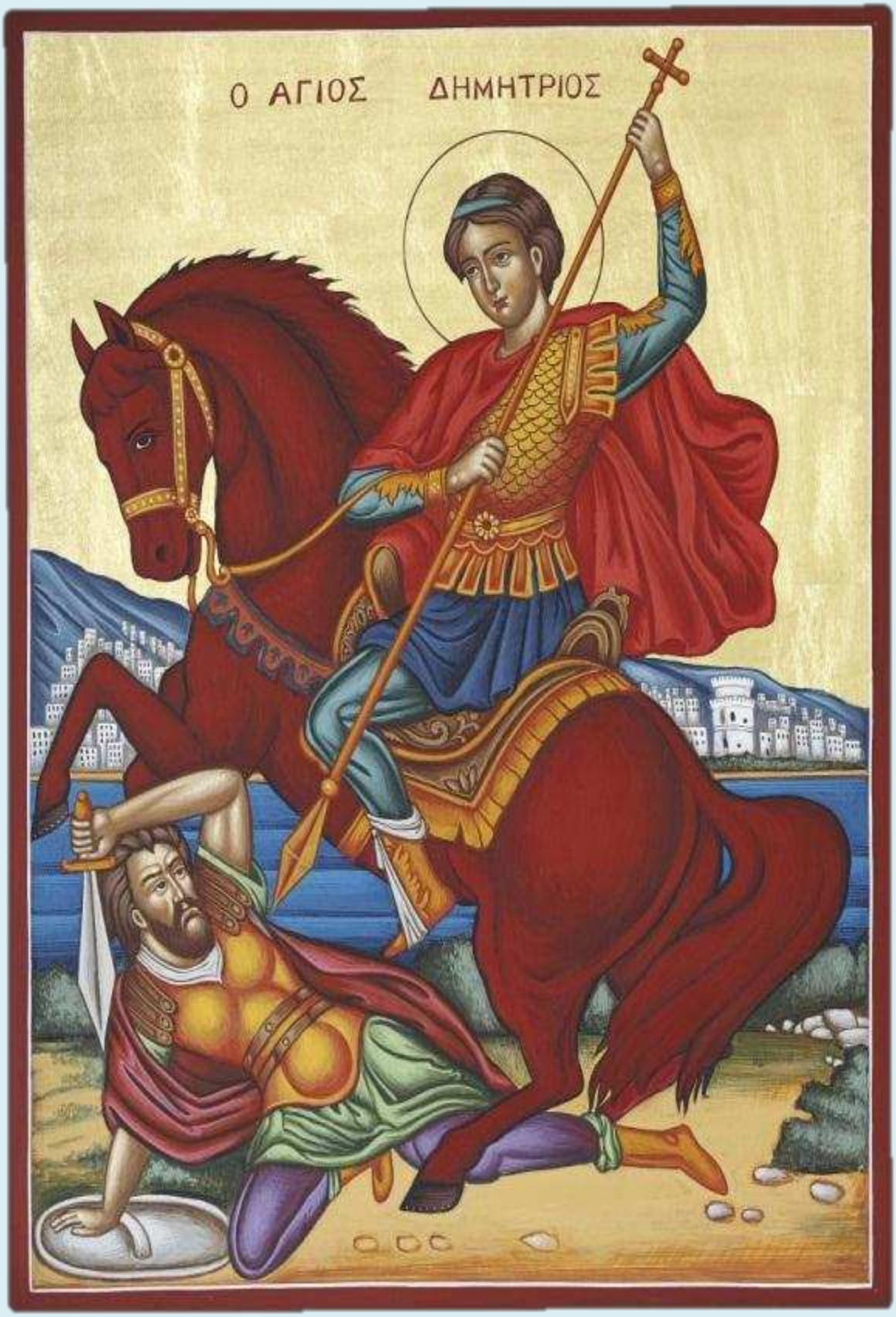
Ο ΑΓΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο ΑΓΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

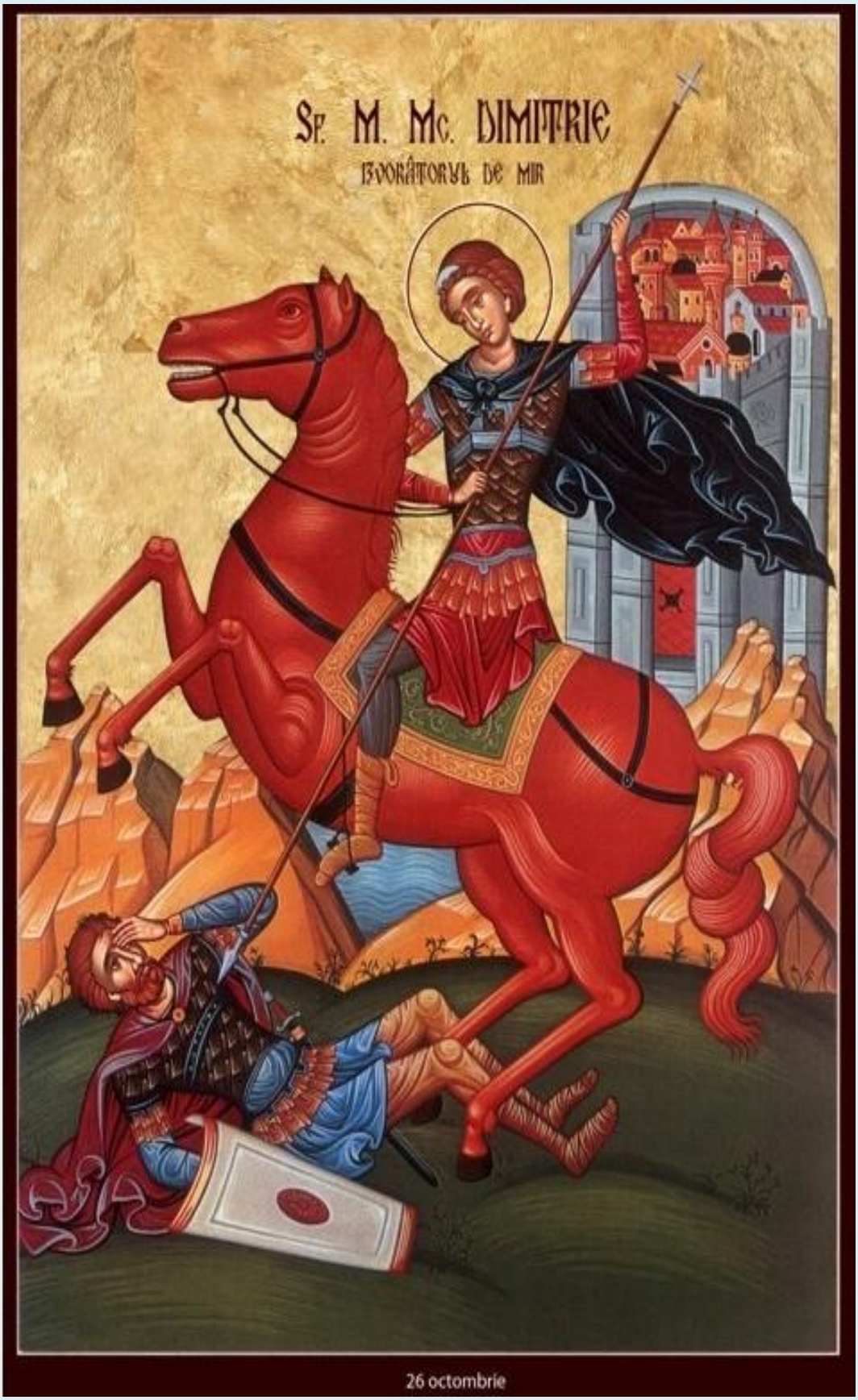
Sf. M. Mc. DIMITRIE
Izvorâtorul de mir
26 octombrie

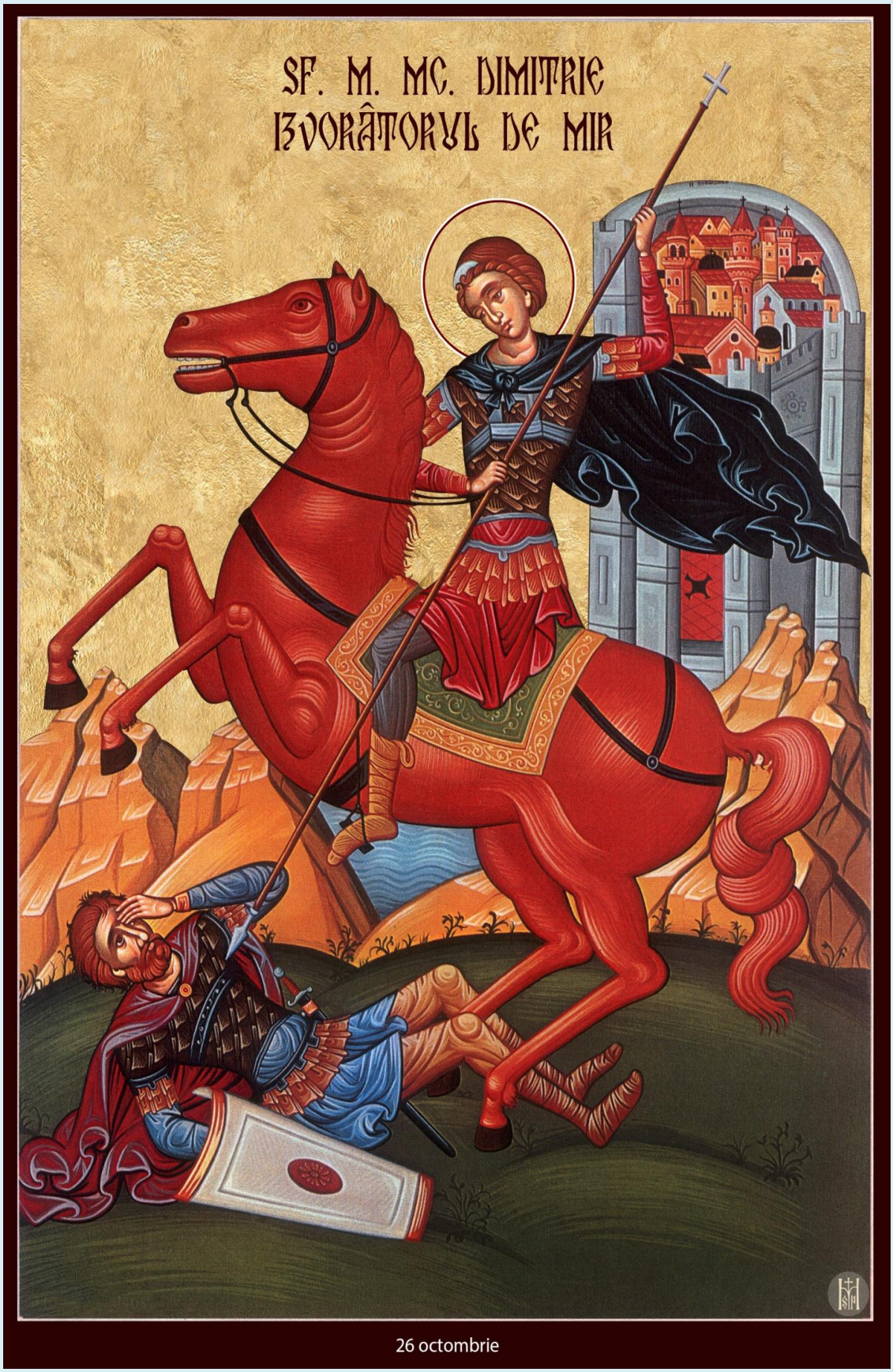

26 octombrie

ὁ ἅγιος
Δημήτριος

Ὁ ἅγιος
Δημήτριος

Early 17th-century icon at Byzantine Museum (Church) of Panaghia Antivouniotissa, Kerkyra, Greece.

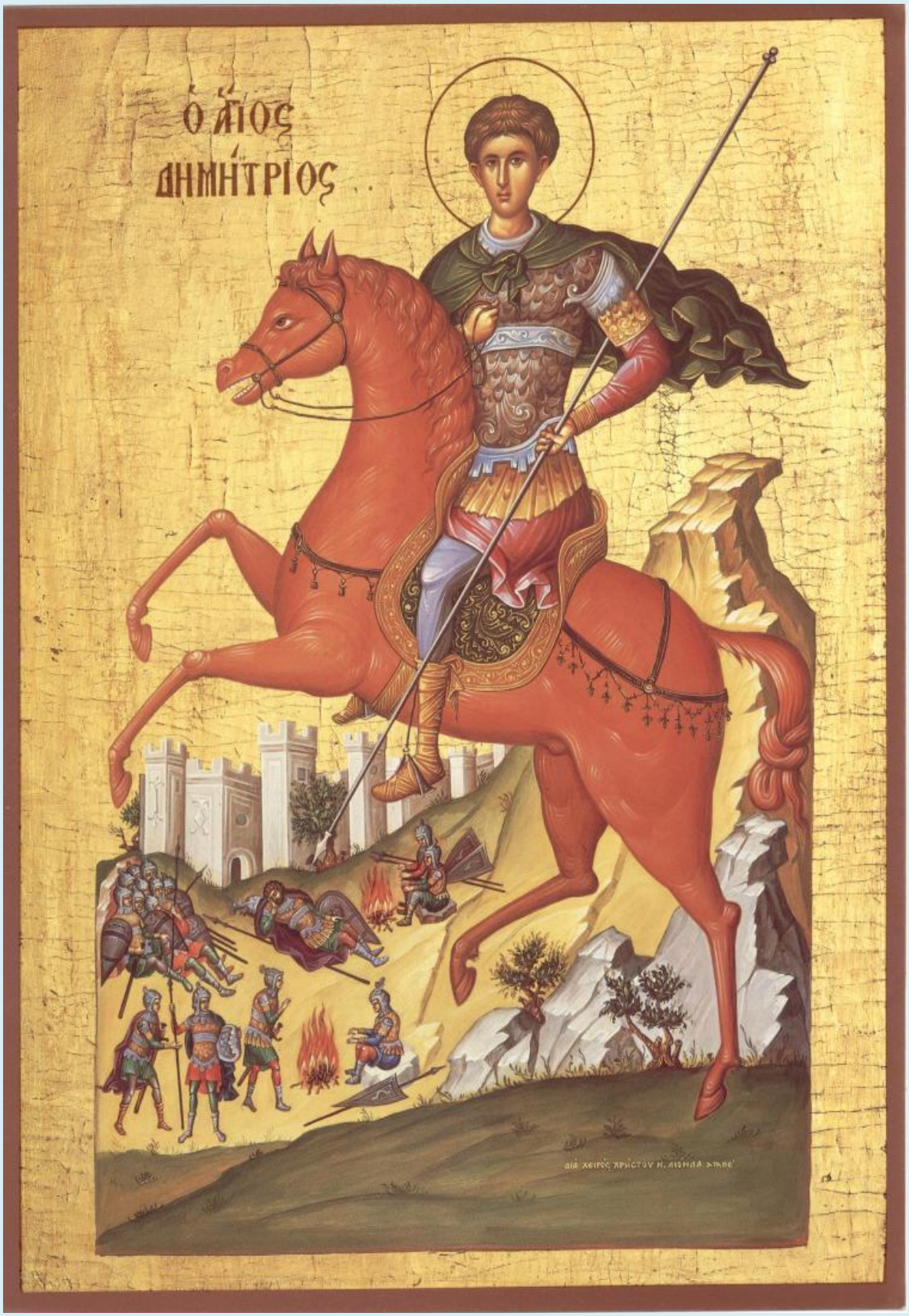
Ο ΑΓΙΟΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ἅγιος Δημήτριος

Ὁ ἅγιος Δημήτριος
ὁ Μυροβλύτης

Ο ΑΓΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο ΑΓΙΟΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
Ο ΜΥΡΟΒΛΥΤΗΣ
ΚΑΙ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΥΣ

Saris Museum, Bardejov, in Slovakia

eikonografos.com

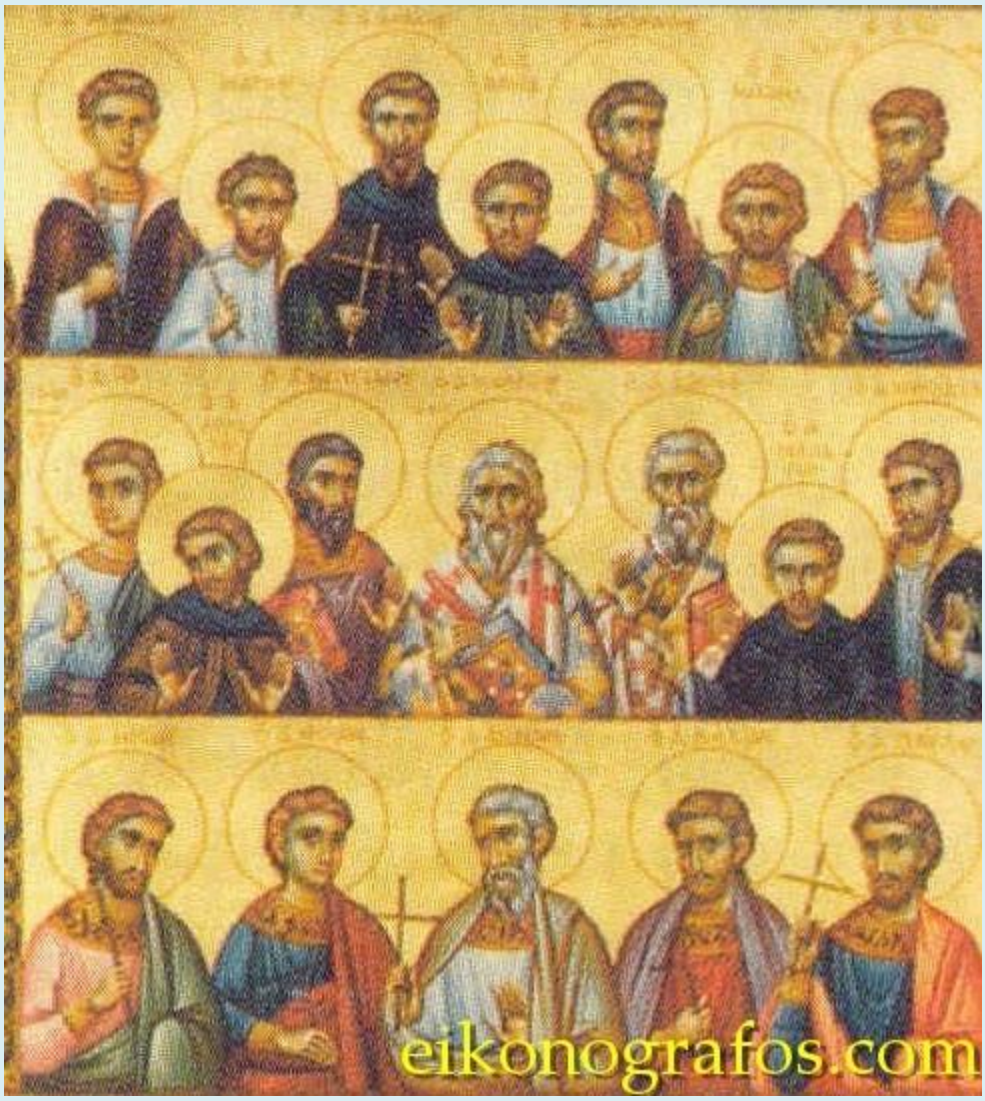

Detail from an icon of All Saints of Thessaloniki. At the center of all the many Saints depicted is St. Demetrios and St. Paul

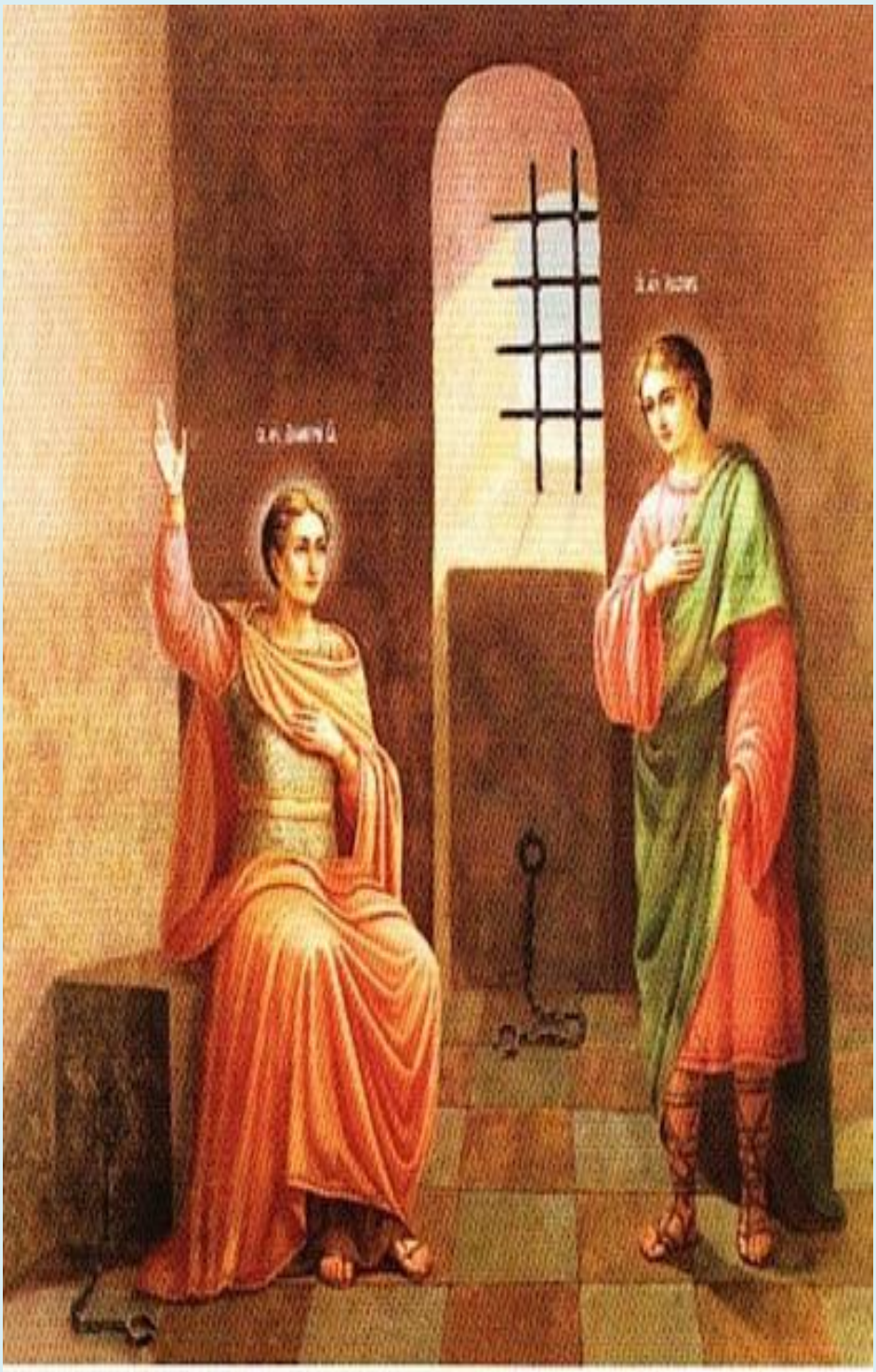

Святые Димитрий и Нестор в темнице.
Фрагмент росписи Успенского кафедрального собора, г. Дмитров

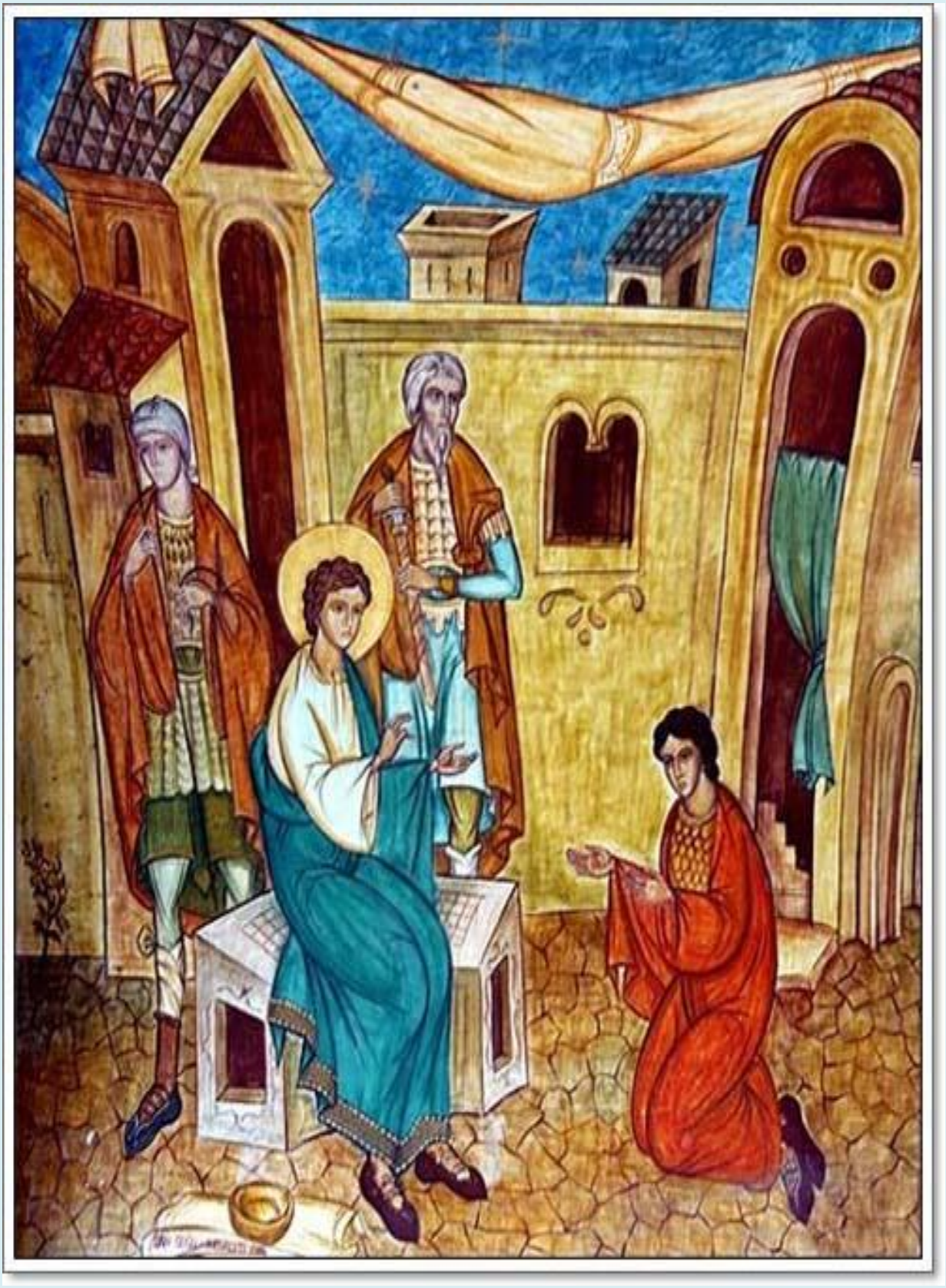

Sfântul Dimitrie binecuvântând pe Nestor

Sfântul Dimitrie binecuvântând pe Nestor

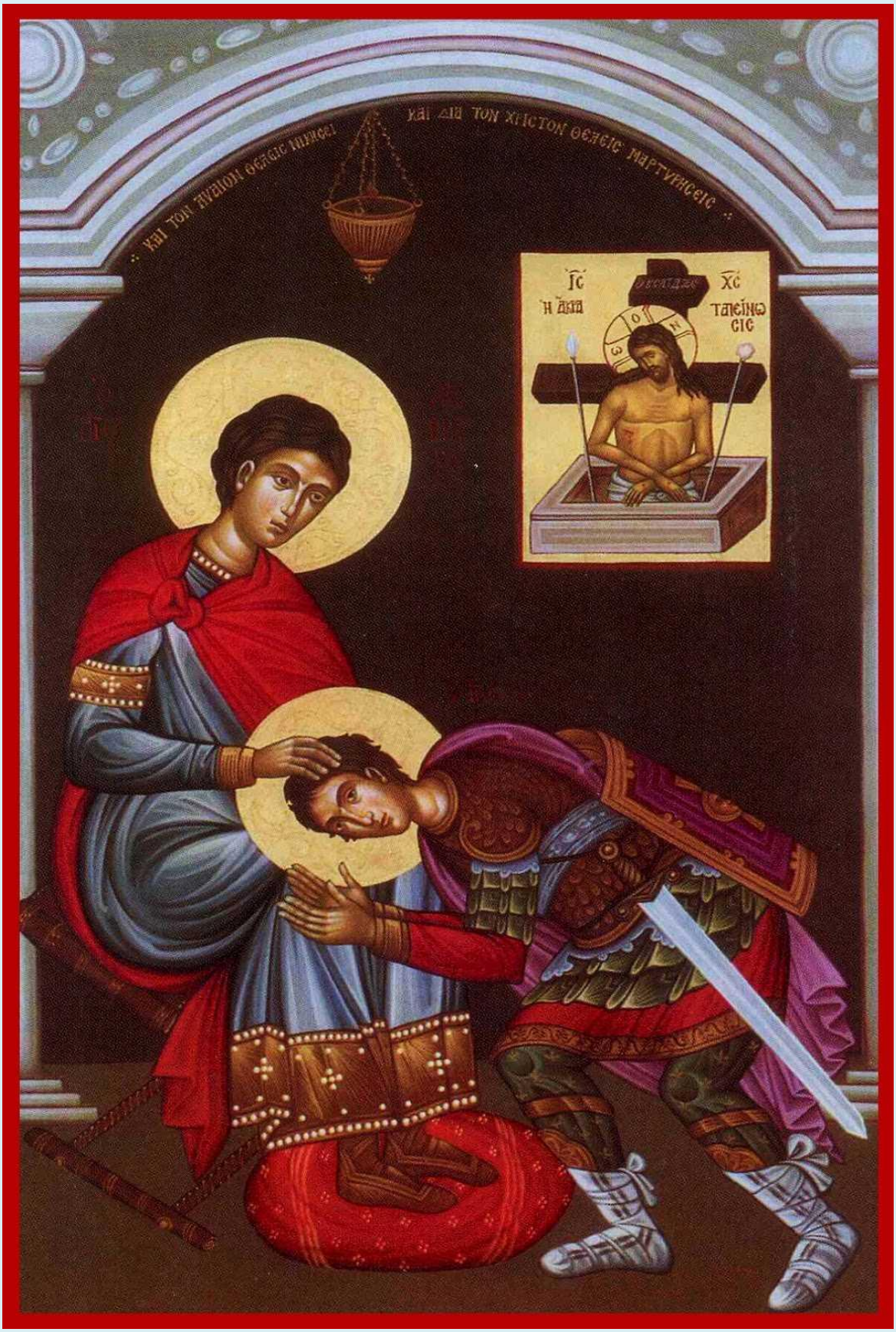
ΙΣ
Η ΑΓΙΑ
ΣΤΑΥΡΩΣΙΣ
ΧΣ

Ὁ ἅγιος
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
..ΚΑΙ ΑΥΑΙΟΝ ΝΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ
ὑπὲρ ΧΡΙΣΤΟΥ ΜΑΡΤΥΡΗΣΗΣ..
Ὁ ἅγιος ΝΕΣΤΩΡ

Piatra pe care a primit mucenicia Sfântul Dimitrie

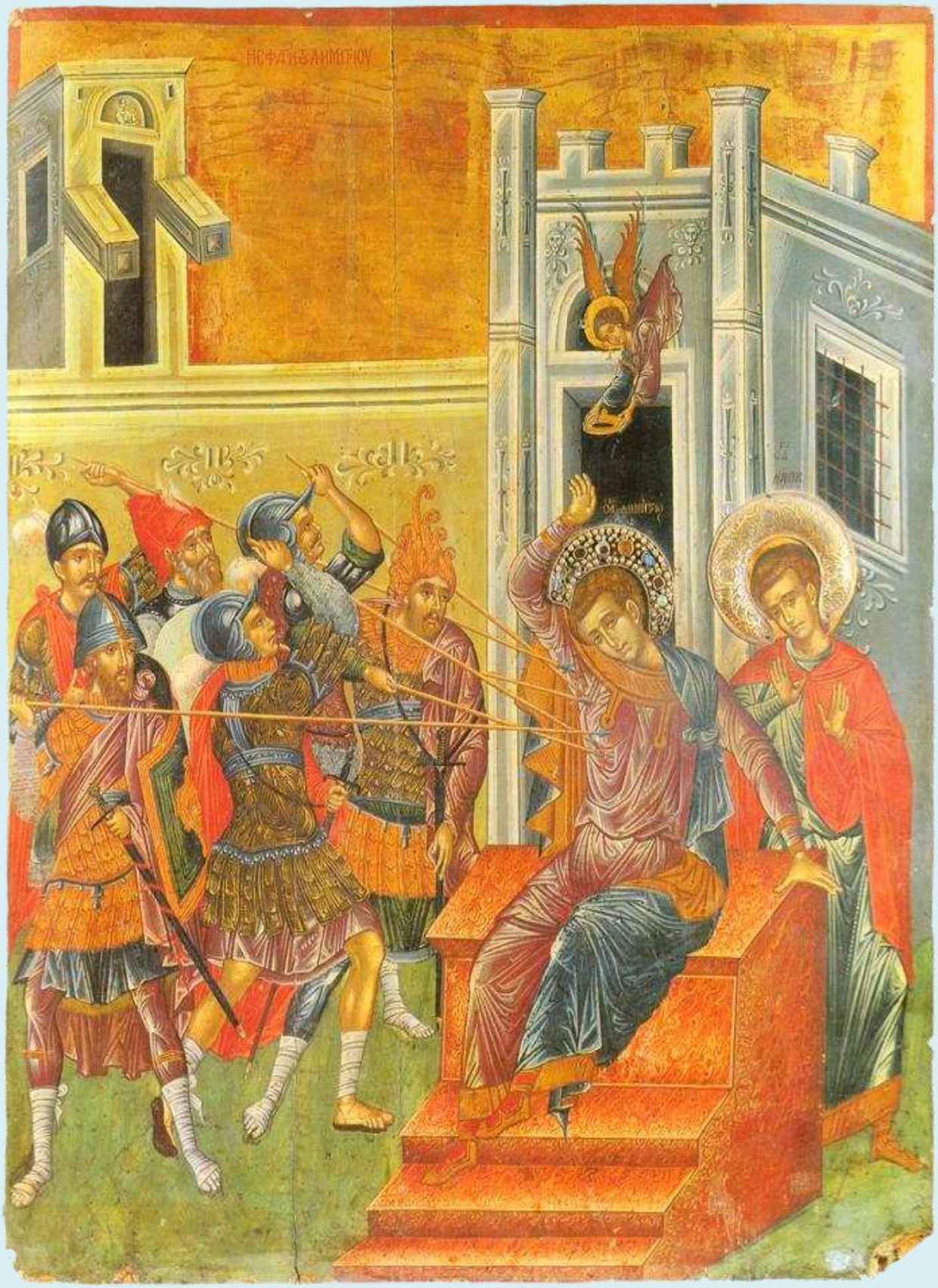

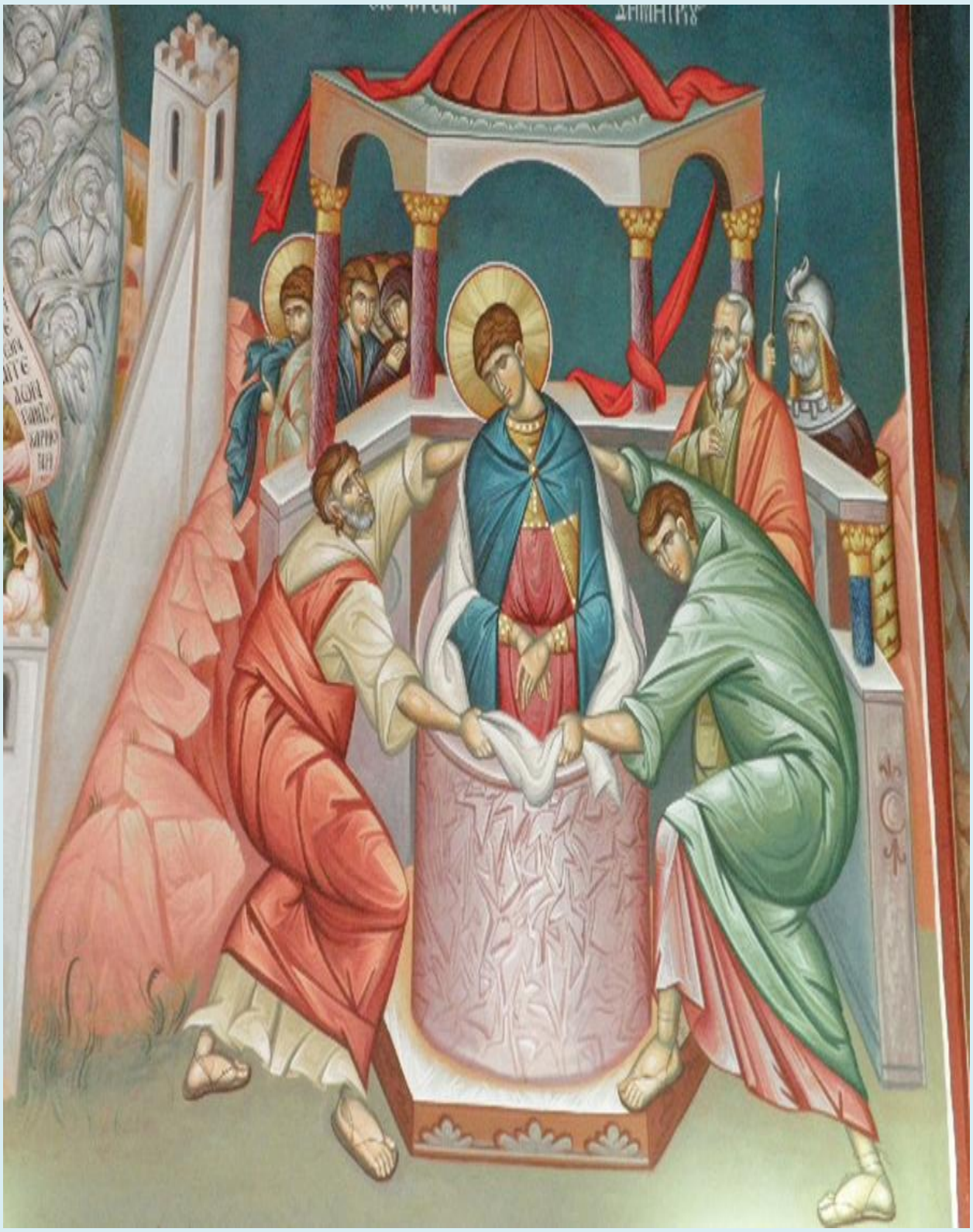

St. Demetrios' martyred body was initially thrown within a well in the bathhouse where he was martyred, but was later buried piously by the Christians of Thessalonik

Icon of the Dormition of St. Demetrios the Great Martyr

Icon of the Dormition of St. Demetrios from the Patriarchate of Pek Kosovo

St. Demetrios defending the city of Thessaloniki from the Kumans

SF.
MC.
MINA
SF.
MC.
NESTOR
SF.
MC.
DIMITRIE
CREDINȚA

SF.
MC.
MINA
SF.
MC.
NESTOR
SF.
MC.
DIMITRIE
CREDINȚA

Sfântul Mucenic Nestor
† 27 octombrie
Sfântul Mare Mucenic Dimitrie
† 26 octombrie

ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΑΓΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

ΔΗΜΗ
ΝΕΣΤΩΡ

ΔΗΜΗ
ΤΡΙΟΣ
ΝΕΣΤΩΡ

ὁ ἅ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
ὁ ἅ
ΝΕΣΤΩΡ

St. Demetrios the Great Martyr and Myrrhstreamer, depicted with his disciples, Sts. Nestor and Loupos the Martyrs

Sfântul Nestor, Sfântul Dimitrie şi Sfântul Lup

Ο Α ΝΕΣΤΩΡ
Ο ΑΓΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
Ο Α ΛΟΥΓΙΟΣ
Ο ΜΥΡΟ
ΒΛΥΤΗΣ

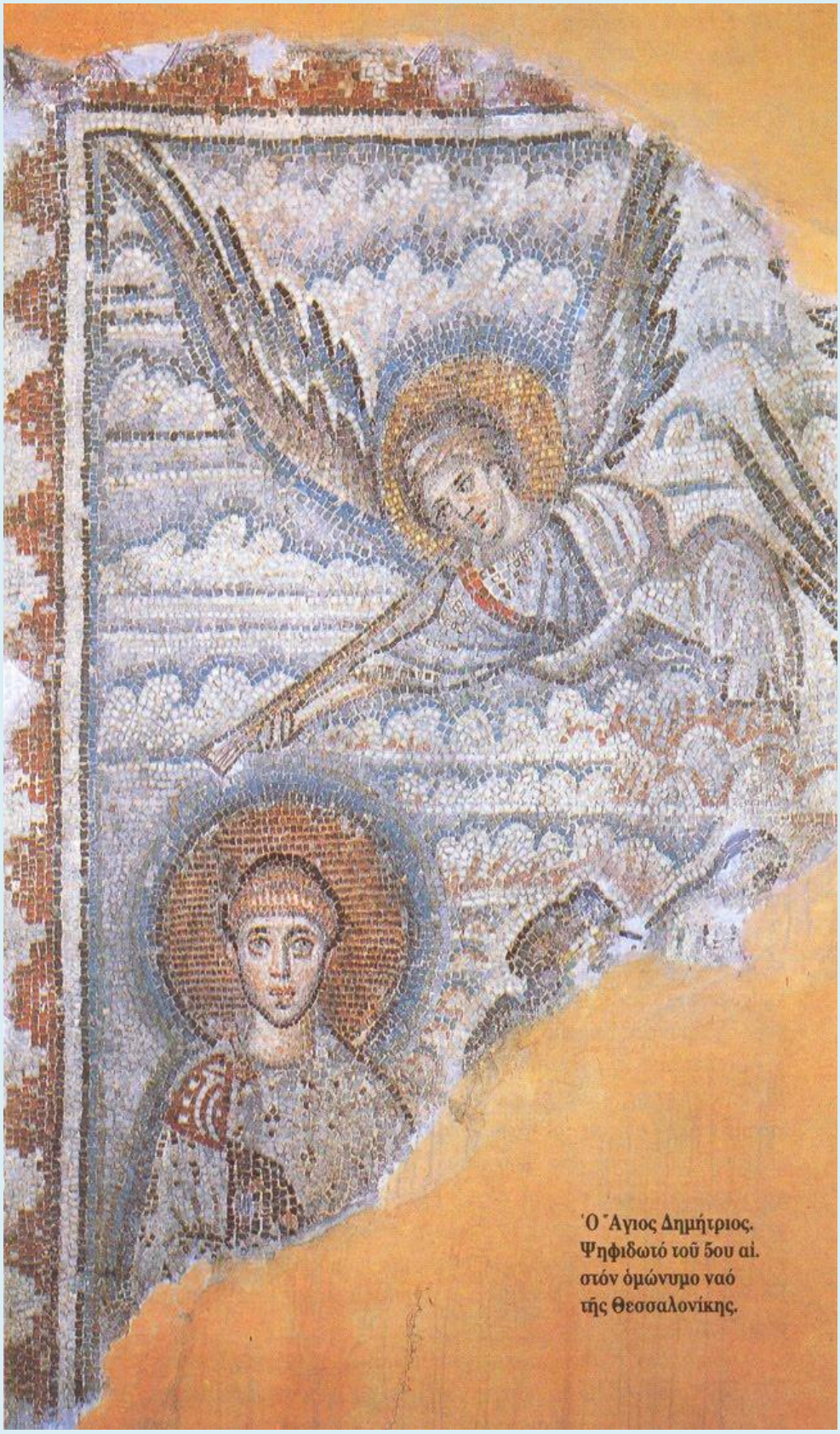

5th Century mosaic of St. Demetrios from his church in Thessaloniki

SF MARE
DIMITRIE

EDH©

Ἡ ἐλπίς μου ὁ πατήρ, καταφυγή μου ὁ υἱός, σκέπη μου τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον· Τριὰς Ἁγία, δόξα σοι

ΑΓΙΑ ΑΓΑΠΗ
ΑΓΙΑ ΕΙΡΗΝΗ
ΑΓΙΟΣ ΝΕΣΤΩΡ

© doxologia.ro

© doxologia.ro

SF. M.
MC.
DI
MITRI
E
© doxologia.ro

Singura biserică din Iaşi cu hramul „Intrarea Domnului în Ierusalim

Racla cu Sfinte moaște: Sfântul sfinţit mucenic Elefterie, Sfinţii cuvioşi părinți uciși în Sinai şi Rait etc. de la Biserica "Sfinții apostoli Petru și Pavel" și „Sfântul mare mucenic Dimitrie" din Deva

Racla cu Sfinte moaște ale Sfântului mare mucenic Dimitrie de la Biserica "Sfinții apostoli Petru și Pavel" și „Sfântul mare mucenic Dimitrie" din Deva

26 octombrie

Sfântul Mare Mucenic

Dimitrie

Izvorâtorul de mir

Sfântul Mare
Mucenic
Dimitrie
26
OCT
Sfântul Cuvios
Dimitrie
Basarabov
27
OCT
Sfântul Ierarh
Dimitrie
al Rostovului
28
OCT

DOXOLOGIA.ro
SF. M. MC.
DIMITRIE

SF. MARE MC.
DIMITRIE
IZVORÂTORUL DE MIR

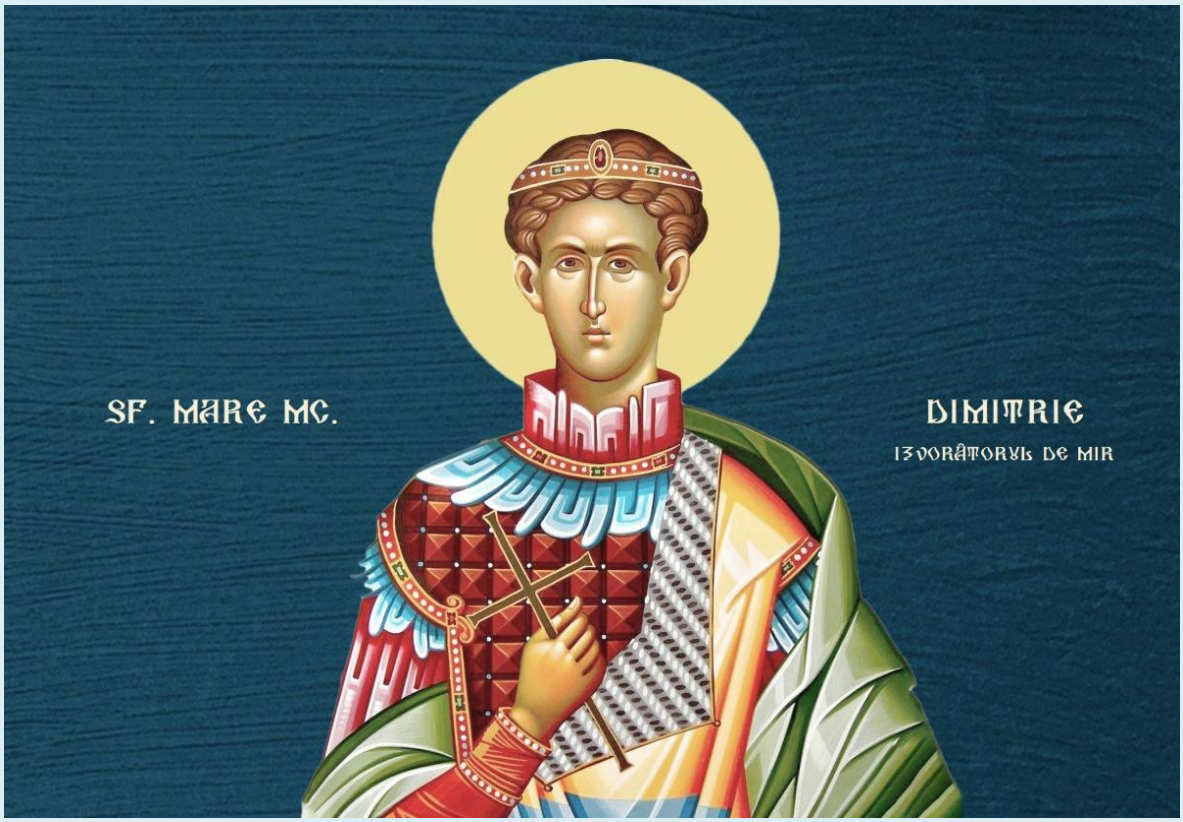
SF. MARE MC.
DIMITRIE
IZVORÂTORUL DE MIR

10 detalii ca să nu îi confunzi pe cei doi sfinți Dimitrie
Sf. Mc. Dimitrie, Izvorâtorul de Mir
BASILICA.RO
Sf. Cuv. Dimitrie cel Nou
a trăit în cetatea Tesalonic, Grecia
a trăit în satul Basarabov, Bulgaria
a fost militar
a fost păstor de vite
este un mare mucenic al Bisericii
este un sfânt cuvios
a murit tânăr
a murit la o vârstă înaintată
este ocrotitorul Tesalonicului
este ocrotitorul Bucureștiului

† Sfântul Dimitrie Izvorâtorul de mir și Sfântul Cuvios Dimitrie cel Nou

Sfântul Dimitrie Izvorâtorul de mir

- Sfântul Mucenic Dimitrie a fost numit, după moartea tatălui său, guvernator, iar pentru că nu și-a tăinuit credința, a fost întemnițat.
- Mai apoi, a fost străpuns cu sulițele. Curgând mir din trupul său.
- Toți creștinii care se roagă Sfântului, primesc ajutor și vindecare.

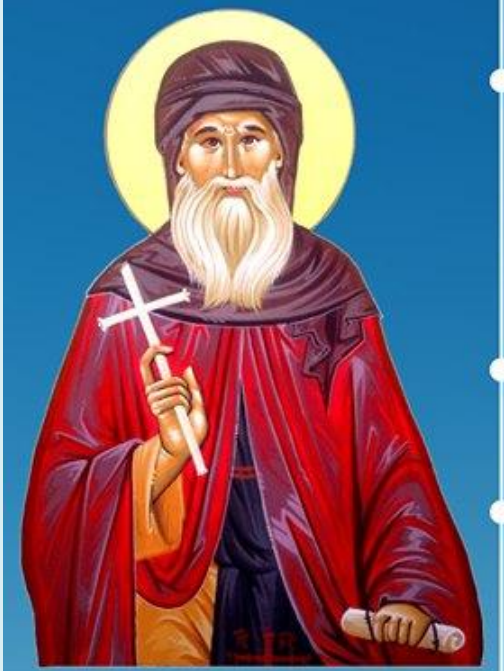

Sfântul Cuvios Dimitrie cel Nou

- Născut în secolul al XIII-lea, în satul Basarabov, Sfântul Dimitrie cel Nou a fost atras de calea monahală încă din pruncie, postind și rugându-se.
- Călugărindu-se, și-a făcut locaș în pustie, plângând zi și noapte.
- Știind de dinainte ziua în care avea să moară, s-a întins între două lespezi și a trecut cu pace la cele veșnice.

©doxologia.ro

Sfântul Mare
Mucenic Dimitrie,
Izvorâtorul de mir,
să vă apere de toate
relele ştiute şi neştiute
şi să vă aducă în viaţă,
pace şi linişte, iubire şi
sănătate, lumină şi
bucurii, credinţă şi
speranţă, înţelegere
şi armonie!
Să fiţi
binecuvântaţi!

Troparul Sfântului Mare Mucenic Dimitrie, Izvorâtorul de mir

26 Octombrie - Glasul 3

Mare apărător te-a aflat întru primejdii lumea, purtătorule de chinuri, pe tine cel ce ai biruit pe păgâni. Deci, precum mândria lui Lie ai surpat şi la luptă îndrăznet ai făcut pe Nestor, asa Sfinte Dimitrie, pe Hristos Dumnezeu roagă-L să ne dăruiască nouă mare milă.

Troparul cutremurului la Sărbătoarea Sfântului Mare Mucenic Dimitrie, Izvorâtorul de mir

26 Octombrie - Glasul 8

Cel Ce cauţi spre pământ şi-l faci pe el de se cutremură, izbăveşte-ne pe noi de groaza cea înfricoşătoare a cutremurului, Hristoase Dumnezeul nostru şi trimite-ne nouă milele Tale cele bogate. Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Unule, Iubitorule de oameni.

Sfântul Mare Mucenic Dimitrie
(26 octombrie)

Rugăciune către Sfântul Dimitrie Izvorâtorul de Mir

O, răbdătorule de chinuri al lui Hristos, Izvorâtorule de mir, Sfinte Mare Mucenice Dimitrie, această a noastră rugăciune, ce aducem ție acum cu umilință, primește-o, și de bolile sufletești și trupești și de vrăjmașii cei văzuți și nevăzuți, cu rugăciunile tale cele bineprimite către Dumnezeu, ne păzește, ca împreună cu tine în veacul ce va să fie, să cântăm Lui: Aliluia!

Să-l rugăm pe marele mucenic Dimitrie să ne fie călăuză, ajutător, model de jertfă şi rugător înaintea lui Dumnezeu pentru mântuirea sufletelor noastre.

Bucură-te, izvorâtorule de mir, mare mucenice Dimitrie!